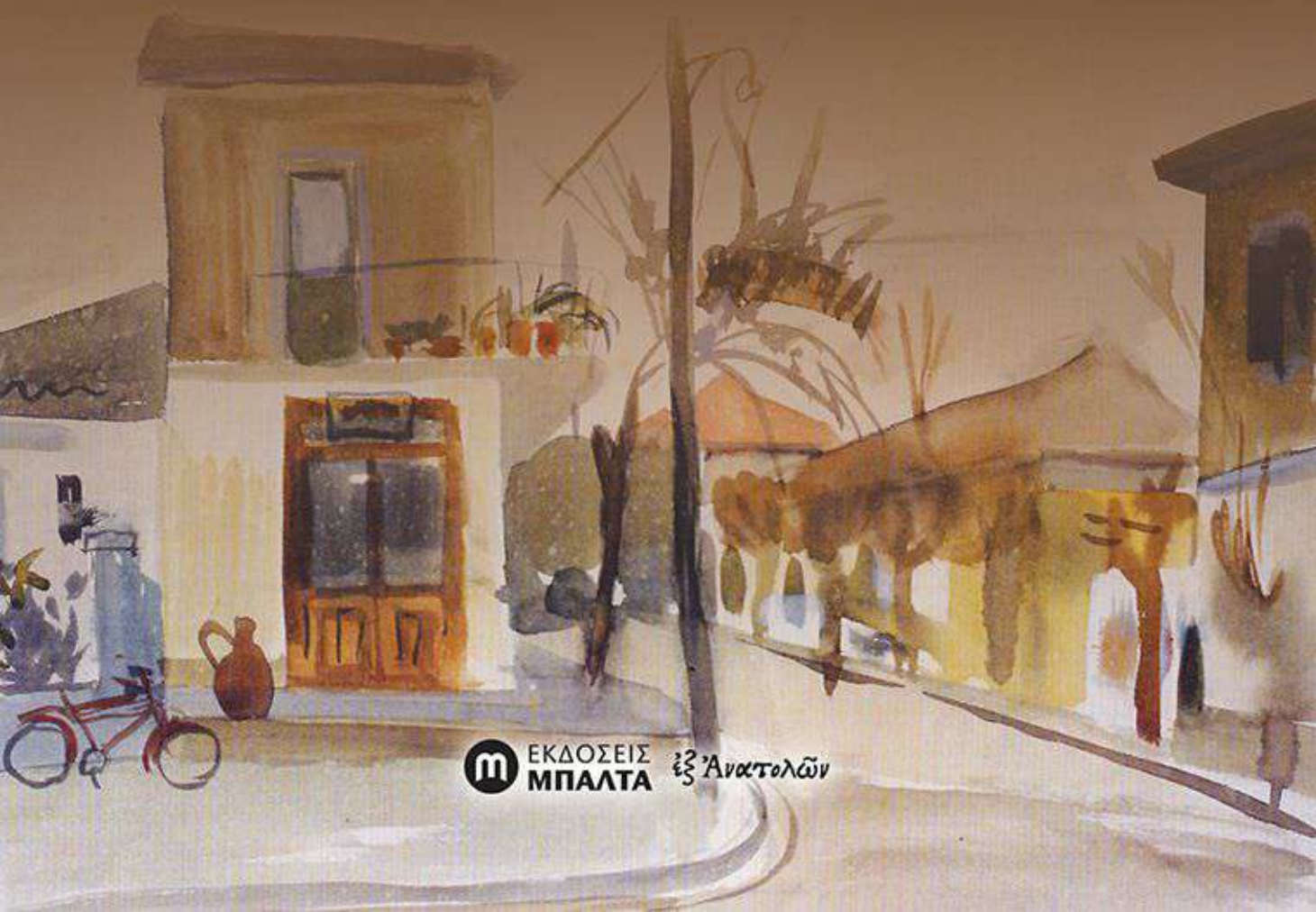

ΧΑΡΗΣ ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗΣ - ΛΟΥΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

η Νέα Ιωνία
**από την Κατοχή
στη Μεταπολίτευση
1941-1976**

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΜΠΑΛΤΑ

ἐξ Ανατολῶν

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ
ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ
1941 - 1976

Συγγραφείς και τίτλος πρωτοτύπου:

Χάρης Σαπουντζάκης - Λουκάς Χριστοδούλου

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ 1941 - 1976

Εκδοτική σειρά «έξ Ἀνατολῶν»

ISBN: 978-618-83604-3-3

Εξώφυλλο: 1951. Έργο Βασίλη Βασιλειάδη: Γωνία Αγ. Βασιλείου και Αγν. Ηρώων.

Οπισθόφυλλο: Το σχέδιο του Ιωνιώτη μαθητή Δημήτρη Βασιλειάδη, που το 1952 πήρε το Α' βραβείο σε πανελλήνιο διαγωνισμό.

Το άγαλμα της Μάνας που κοσμεί το ηρώο της Νέας Ιωνίας.

© Χάρης Σαπουντζάκης - Λουκάς Χριστοδούλου, 2018

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΠΑΛΤΑ,

Γλύφα Βαρθολομιού Ηλείας, Τ.Κ. 27050

Τηλ: 26230 96194, 6946 125 648

www.ekdoseisbalta.gr, ekdoseis@ekdoseisbalta.gr

Διορθώσεις κειμένων: Χάρης Σαπουντζάκης

Σχεδιασμός έκδοσης - εξώφυλλο: Ιωάννα Σαπουντζάκη

Εκτύπωση - βιβλιοδεσία: "Lithos - Αφοί Μαχαλιώτη Ο.Ε."

Πετμεζά 80, Κιάτο Κορινθίας 20200 - τηλ: 27420 20584

ΧΑΡΗΣ ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗΣ - ΛΟΥΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ
ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ
1941 - 1976

ΤΟΜΟΣ Β'

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Πρόλογος	σελ. 9
2. Εισαγωγή.....	σελ. 13
3. Κεφάλαιο 1ο: 1941-1945.	
Η Κατοχή, τα Δεκεμβριανά και η Αντίσταση	σελ. 23
4. Κεφάλαιο 2ο: 1946 – 1955.	
Η περίοδος του Εμφυλίου και τα πρώτα δύσκολα μετεμφυλιακά χρόνια	σελ. 57
5. Κεφάλαιο 3ο: 1956 – 1966.	
Μια δεκαετία με ελπίδες και κάποια...χαμόγελα	σελ. 109
6. Κεφάλαιο 4ο: 1967 – 1976.	
Η Ελλάδα (και η Νέα Ιωνία) στον γύψο. Αρχή της Μεταπολίτευσης.....	σελ. 177
7. Ενότητες:	
- Εκκλησία. Από την ίδρυσή της μέχρι σήμερα.....	σελ. 213
- Εκπαίδευση – Εκπαιδευτικοί.....	σελ. 241
- Πολιτισμός	σελ. 261
- Βιομηχανία – Βιοτεχνία – Αγορά – Επιστήμονες.....	σελ. 291
- Αθλητισμός	σελ. 347
8. Παραρτήματα	σελ. 363
9. Μαρτυρίες - Αναφορές	σελ. 397
10. Επίμετρο.....	σελ. 413
11. Ενδεικτική Βιβλιογραφία	σελ. 419
12. Ευχαριστίες.....	σελ. 423
11. Φωτογραφικό Υλικό.....	σελ. 425

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το 2013, παρουσιάσαμε οι υπογράφωντες, στον κόσμο της Νέας Ιωνίας, την Ιστορία της «αγαπημένης μας πολιτείας», για την περίοδο 1923-1941.

Την ιστορία μιας περιόδου, η οποία με μικρή μετατόπιση προς τα πίσω, ως προς την αρχή της, καλύπτει ό,τι έχει επικρατήσει να λέγεται «Μεσοπόλεμος» (όχι βέβαια το «μέσον των πολέμων», αλλά το διάστημα ανάμεσα σε δύο πολέμους: τον Α΄ και τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο)!

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, ως γνωστόν, έληξε το 1918, αλλά η ίδρυση της Νέας Ιωνίας έγινε το 1923!

Ο τίτλος ωστόσο «Η Νέα Ιωνία στον Μεσοπόλεμο» απέδιδε στην ουσία όλο το διάστημα αυτό (1919-1941), αφού στο βιβλίο αναφέρονταν πολλά και για τα πραγματικά συγκλονιστικά για την ιστορία της Ελλάδας χρόνια (1919-1922), όταν από την Ανάσταση της αποβίβασης του Ελληνικού Στρατού στη Σμύρνη (1919), φτάσαμε στον Γολγοθά και τη Σταύρωση του Ελληνισμού της Μ. Ασίας (1922).

Ήταν χρόνια δύσκολα, πολύ δύσκολα, για τους ξεριζωμένους της καθ' ημάς Ανατολής! Χρειάστηκε να παλέψουν σκληρά ώσπου να φτάσουν στο σημείο να λένε στους ντόπιους «μη μας φοβάστε, εμείς δεν ήρθαμε να πάρουμε τις δουλειές σας, ήλθαμε να σας δώσουμε δουλειές!» Δουλειές για χιλιάδες εργαζομένους, και όχι μόνον πρόσφυγες, καθώς τα δεκάδες μεγάλα εργοστάσια που ίδρυσαν οι ξεριζωμένοι, χρόνο με το χρόνο, άρχισαν ν' απασχολούν χιλιάδες εργάτες και φυσικά και ντόπιους.

Από την αναγκαστική «συγκατοίκηση», θα φθάσουμε στην «συνύπαρξη» και τελειωτικά στην «ομογενοποίηση», ακριβώς τη στιγμή που ξέσπασε ο Β΄ Παγκόσμιος πόλεμος και αδελφωμένοι γηγενείς και πρόσφυγες θα ριχθούν στον αγώνα για τη λευτεριά! Στην συγγραφή αυτού του βιβλίου μας είν' η αλήθεια συναντήσαμε και πολλές και μεγάλες δυσκολίες. Έπρεπε κάποιος να ψάχνει βαθιά σε πηγές και αρχεία, εκτός της πόλης αφού τα τοπικά δεν επαρκούσαν κι αφού δεν υπήρχε πια η δυνατότητα συλλογής πρωτογενούς υλικού. Ελάχιστοι εκείνοι που επιβίωναν, και ήταν σε θέση, να συνεισφέρουν.

Βέβαια η μικρή διάρκεια της περιόδου (όλο κι όλο 20 χρόνια) βοηθούσε! Και γι' αυτήν τη μικρή, αλλά «φορτωμένη» γεγονότα, περίοδο θα 'λεγε κανείς εξαντλήθηκε κάθε δυνατότητα.

Ήταν μια έκδοση της «Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας» που υποστηρίχθηκε από ειδικές δωρεές. Το βιβλίο εξαντλήθηκε!

Κάποιοι μας υπέδειξαν να προβούμε σε επανέκδοση, επαυξημένη και βελτιωμένη. Προτιμήθηκε να προχωρήσουμε. Άλλωστε αυτή ήταν και η αρχική μας στόχευση. Και οι φίλοι που το γνώριζαν μας παρακολουθούσαν συνεχώς και μας ενθάρρυναν!

Έτσι, με το χέρι στην καρδιά, προχωρήσαμε στη συνέχεια του, ας τον πούμε, πρώτου τόμου, με την έκδοση του δεύτερου. Πολλοί θα περίμεναν ότι επιτέλους θα φθάναμε έως τουλάχιστον την τελευταία 10ετία, ως την οικονομική κρίση! Πόσοι άραγε τόμοι χρειάζονται για την ιστορία μιας Πολιτείας, όχι μικρής, αλλά ούτε και μεγάλης; Μιας πολιτείας 50, 60 άντε 70.000 κατοίκων, που είχε ζωή 95 χρόνων;

Όμως τώρα το υλικό ήταν πολύ περισσότερο, οι εποχές είναι πιο κοντινές, οι πληροφορίες αν τις ψάχνεις βέβαια, άφθονες! Ο «κόφτης» μετά από ώριμη σκέψη έπεσε στο έτος 1976. Έχουμε λοιπόν να μιλήσουμε για τα 35 χρόνια (1941-1976), τα γεμάτα αίμα και δάκρυα και λιγοστές ελπίδες για τους ανθρώπους αυτής της πολιτείας, που από το αρχικό προσωνύμιο «προσφυγούπολη» υποδέχθηκε το «εργατούπολη» και τελικά το «πολιτεία της διαχρονικής αντίστασης».

Αλήθεια έχει σκεφθεί κανείς πως από τα 35 χρόνια, σχεδόν τα 25 ήταν χρόνια της φρίκης και του πόνου; Φρίκη στην Κατοχή (1941-44), για τις εκατοντάδες ή ίσως και χιλιάδες Ιωνιωτών που πέθαναν από την πείνα, φυλακίστηκαν, βασανίστηκαν, εκτελέστηκαν, φρίκη τρισεγγάλη για τον Εμφύλιο (1946-49) με άλλες τόσες και περισσότερες εκατόμβες νεκρών, μόνο που οι κάνες, οι βρόχοι και τα μαχαίρια κρατιούνταν από όμαιμους, όλων των αποχρώσεων, φρίκη για την μετεμφυλιακή περίοδο όπου εξακολουθούσαν διώξεις, δίκες, φυλακίσεις, εξορίες... έστω ηπιότερα από τη μια πλευρά μόνο και πόνος, αβάσταχτος πόνος, από την άλλη.

Τώρα αν βάλουμε και τα 7 χρόνια που πέρασαν στον γύψο της Χούντας, δεν μείναν, πάρα όπως είπαμε καμιά δεκαριά χρόνια για να ξανασηκωθούν τα κεφάλια και να ξανάρθουν οι ελπίδες.

Είναι τρομερά ψυχοφθόρο να μιλάς για χρόνια τόσο δίσεκτα και τόσο πονεμένα. Και να σκέφτεσαι πώς να γράψεις τώρα για τη δολοφονία του Παναγιωτίδη, όταν ο δολοφόνος του, ζούσε ανάμεσά μας; Πώς να διαχειριστείς τόσους φόνους, όταν οι οικογένειες των νεκρών δεν ξεχνούν και δεν θα ξεχάσουν ποτέ; Πώς να διαχειριστείς την αγωνία των manáδων και των παιδιών, ιδιαίτερα αυτών των τελευταίων που με μάτια τεράστια από τρόμο ζούσαν καθημερινά δράματα ψάχνοντας ξυπόλυτα στα σκουπίδια παλεύοντας με τις γάτες και τους σκύλους, για κάποια αποφάγια;

Κάποιοι ίσως πουν, σαν εκείνη την παλιά φράση: «αφού δεν είχε τίποτε ευχάριστο να πει, το καλύτερο να μην μιλήσει», θα προτιμούσαν να γυρίσουμε το κεφάλι και να πούμε «περασμένα, ξεχασμένα»!

Αποφασίσαμε, χωρίς φόβο, αλλά κυρίως χωρίς πάθος, να γράψουμε ό,τι η συνείδησή μας επέτρεπε για την ιστορία της Πολιτείας μας αυτά τα τόσο κρίσιμα, σκληρά και δίσεκτα χρό-

νια. Άλλοι ίσως θα μπορούσαν να το κάνουν καλύτερα. Μακάρι να το δούμε να γίνεται.

Η Νέα Ιωνία κρατάει ακόμα πολλά μυστικά επτασφράγιστα. Μόνο που όσο περνάει ο καιρός, αυτά θάβονται και εξαφανίζονται. Βλέπετε και σήμερα ακόμη ότι γύρω μας, υπάρχει τόση αγωνία... Ποιος νοιάζεται για τα παλιά χαρτιά;

Και δυο κουβέντες για την διάρθρωση του υλικού μας. Προχωρούμε στο μεγαλύτερο διάστημα της δουλειάς μας, χρόνο με τον χρόνο. Ξεκινούμε με μια επιγραμματική αναφορά στα σημαντικά γεγονότα της χρονιάς στον κόσμο και στην Ελλάδα και μετά περνούμε αναλυτικότερα πια στα της Νέας Ιωνίας.

Ωστόσο, όπως είχαμε κάνει και στον Α' τόμο, παραθέτουμε για ειδικότερη μελέτη ορισμένες ενότητες, όπως: Εκκλησία-Εκπαίδευση-Πολιτισμός-Βιομηχανία-Βιοτεχνία-Εμπόριο-Αγορά-Επαγγέλματα-Επιστήμονες κλπ. καθώς και ενδιαφέροντα δημοσιεύματα, ντοκουμέντα.

Με φιλικούς χαιρετισμούς

Χάρης Δ. Σαπουντζάκης

Λουκάς Π. Χριστοδούλου

1924. Χάρτης Νέας Ιωβίας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύντομη αναφορά στην περίοδο 1922 - 1940

Η ίδρυση της πόλης της Ν. Ιωνίας πραγματοποιείται λίγους μήνες μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922 και την άφιξη των προσφύγων στην ηπειρωτική και νησιωτική χώρα. Πολλοί πρόσφυγες με την άφιξή τους στην ηπειρωτική Ελλάδα, εγκαθίστανται παντού (σχολεία, εκκλησίες, θέατρα, επιταγμένα σπίτια, αποθήκες, στοές, κάτω από γέφυρες, σταθμούς του τρένου) και στην περιοχή της Αθήνας αρχίζουν να χτίζουν με ό,τι υλικά βρίσκουν, τους πρώτους οικισμούς και αργότερα συνοικισμούς γύρω από την Αθήνα και τον Πειραιά. Έτσι ξεφυτρώνουν σιγά-σιγά οι Ποδαράδες (Ν. Ιωνία), το Παγκράτι, ο Βύρωνας, η Καισαριανή, η Κοκκινιά (Νίκαια) κ.ά.

Την άνοιξη του 1923, φτάνουν στην περιοχή των Ποδαράδων, οι πρώτοι πρόσφυγες από τη Σπάρτη της Πισιδίας, με αρχηγό τον ιερέα Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου και επιλέγουν την περιοχή όπου θα εγκατασταθούν (χώρος του Ιστορικού Κέντρου). Ο χώρος είναι αδιαμόρφωτος με βάτα και χαμηλή βλάστηση, διαθέτει όμως αρκετά νερά.

Στη γύρω περιοχή υπάρχουν ήδη τα εργοστάσια της εταιρείας «Ελληνική Εριουργία Α.Ε.» (στα Πατήσια και τον Περισσό) του Νικ. Κυρκίνη και στην περιοχή της Καλογρέζας ο σιδηροδρομικός σταθμός Καλογρέζας, πάνω στη σιδηροδρομική γραμμή που διέρχεται από το Ηράκλειο και κατευθύνεται στο Λαύριο.

Με την συμπαράσταση της Επαναστατικής Κυβέρνησης του 1922 που εκτελεί βασικά έργα υποδομής (καθαρίζει την περιοχή από τα βάτα, ανοίγει χωματόδρομους, κατασκευάζει δεξαμενή νερού) διαμορφώνουν την περιοχή τους για να υποδεχτούν στις **30 Ιουνίου 1923** τους επισήμους (Νικ. Πλαστήρα, Αρχηγό της Επανάστασης, Στυλ. Γονατά, Πρωθυπουργό και Απόστ. Δοξιάδη Υπουργό Πρόνοιας) που βάζουν τον θεμέλιο λίθο της ίδρυσης του συνοικισμού (στη συμβολή των οδών Κ. Βάρναλη και Σπάρτης, κοντά στους Αγ. Αναργύρους).

Η περιοχή του κέντρου της σημερινής πόλης (1.502 στρέμματα) ανήκε στη δικαιοδοσία της Εξαρχίας του Παναγίου Τάφου, του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων, από την οποία το Ταμείο Περίθαλψης Προσφύγων (Τ.Π.Π.) αγοράζει το 1923, τα 1.320 στρέμματα έναντι τιμήματος 500.000 δραχμών και χτίζει τα πρώτα οικήματα του συνοικισμού.

Με εντατικούς ρυθμούς το Ταμείο Περίθαλψης Προσφύγων στην αρχή και η Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων στη συνέχεια χτίζουν δωμάτια (ένα δωμάτιο αντιστοιχούσε σε

μία οικογένεια), στον χώρο του λεγόμενου Ιστορικού Κέντρου και στις **9 Δεκεμβρίου 1923** έχοντας οικοδομήσει 400 δωμάτια, πραγματοποιούν τα εγκαίνια του συνοικισμού της ΙΩΝΙΑ-ΑΣ, αφού έχουν ολοκληρωθεί και μερικοί στοιχειώδεις κοινόχρηστοι χώροι. Εδώ στα εγκαίνια της πόλης παρευρίσκεται όλη η πολιτική-στρατιωτική ηγεσία (Πλαστήρας, Γονατάς, Δοξιάδης κλπ.) και ο Πρόεδρος της νεοϊδρυθείσας τότε Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων (Ε.Α.Π.), Χένρυ Μοργκεντάου (πρώην πρεσβευτής των Η.Π.Α. στην Κωνσταντινούπολη).

9 Δεκεμβρίου 1923. Από τα εγκαίνια του συνοικισμού "ΙΩΝΙΑ".
Δεξιά, ο Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου.

ΙΩΝΙΑ ήταν η πρωταρχική άτυπη ονομασία της πόλης. Αργότερα μέσα στο 1924 προστέθηκε το πρόθεμα ΝΕΑ και παραμένει μέχρι σήμερα. Βέβαια κατά τη θεμελίωση της πόλης, ο Παπαϊωακείμ είχε προτείνει το όνομα «Νέα Σπάρτη». Ο Ν. Πλαστήρας αντιπρότεινε το «Νέα Πισιδία», όνομα που χαραχτηκε στον θεμέλιο λίθο.

Η Ε.Α.Π. δημιούργημα της Κοινωνίας των Εθνών (Κ.τ.Ε.), είχε ως έργο, με τη βοήθεια δανείων που θα εξασφάλιζε η Ελλάδα από το εξωτερικό για λογαριασμό των προσφύγων, να μεριμνήσει για την αστική και αγροτική αποκατάστασή τους.

Έτσι «χτίζεται» πρώτα το Ιστορικό Κέντρο και σιγά-σιγά με τον ερχομό των προσφύγων, από 130 περίπου κοινότητες της Μ. Ασίας, οικοδομούνται και οι συνοικίες της Ελευθερούπολης, της Ινέπολης, της Σαφράμπολης, της Καλογρέζας, του Περιεσσού, της Νεάπολης.

Την ίδια περίοδο, ο συνοικισμός ανήκει στον δήμο της Αθήνας για θέματα διοικητικά ενώ για θέματα υποδομών και ανοικοδόμησης τον έλεγχο ασκεί η Ε.Α.Π. Αντίθετα ο συνοικισμός της Καλογρέζας ανήκει στη δικαιοδοσία του Υπουργείου Προνοίας. Όταν το 1930 η Ε.Α.Π. ολοκληρώνει το έργο της, διαλύεται, και το Υπουργείο Προνοίας αναλαμβάνει με την Αγροτική Τράπεζα να αντιμετωπίζουν τα προβλήματα των προσφύγων.

Η πρωτοβουλία της Ε.Α.Π. να καταστήσει τους Ποδαράδες (Ν. Ιωνία) Ταπητουργικό Κέντρο της Ελλάδας, δίνοντας ως κίνητρο βιομηχανικά οικόπεδα φθηνά, είχε ως αποτέλεσμα

μέσα σε μία 5ετία η Ν. Ιωνία να γίνει το πρώτο ταπητουργικό κέντρο της Ελλάδος.

Η βιομηχανική περιοχή της Ελευθερούπολης είχε χωρισθεί σε 25 μεγάλα βιομηχανικά οικόπεδα και σ' αυτά χτίζονται από τους πρόσφυγες, με κεφάλαια κυρίως των γηγενών, πολλά εργοστάσια, (ταπητουργεία και υφαντήρια), που όταν ολοκληρώνονται, απασχολούν τους ίδιους τους εργάτες και ως ειδικευμένους τεχνίτες, αφού γνώριζαν την τέχνη της ταπητουργίας και της υφαντουργίας. Σε αρκετά εργοστάσια υπήρχαν μάλιστα και εργατικά καταλύματα-οικίσκοι για διαμονή και διευκόλυνση των εργατών προσφύγων, αφού οι μετακινήσεις ήταν πάρα πολύ δύσκολες.

Μεταξύ των ετών 1925 και 1930 στη Ν. Ιωνία, γίνονται μεγάλα συλλαλητήρια που αφορούν: στις αποζημιώσεις των προσφύγων (για τις περιουσίες που άφησαν στις πατρίδες τους), στη ρύθμιση των χρεών, στην ακριβή αξία που αγόραζαν ή νοίκιαζαν τα σπίτια και καταστήματα από την Ε.Α.Π., στη μείωση των δρομολογίων του σιδηροδρόμου κ.λ.π.

Η Ν. Ιωνία είναι ο πρώτος προσφυγικός οικισμός που επισκέπτεται ο Ελευθ. Βενιζέλος, το 1928, όταν αποφασίζει και πάλι να αναμειχθεί με την πολιτική. Για πρώτη φορά έρχεται στη θεμελίωση του ναού των Αγ. Αναργύρων, στις 10 Ιουνίου 1928. Μέσα σε μία 5ετία (1928-1932) επισκέφθηκε την πόλη 4 φορές. Και είναι γεγονός ότι οι πρόσφυγες του έδιναν μεγάλα ποσοστά άνω του 80% κατά μ.ο. σε κάθε εκλογική αναμέτρηση μέχρι το 1933.

Οι εκκλησίες στην αρχή είναι ξύλινες παράγκες, για να γίνουν μετά την δεκαετία του '30 πέτρινες. Δύο μορφές δεσπόζουν στο χώρο της Εκκλησίας. Ο Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου και ο Επίσκοπος Πατάρων Μελέτιος που αργότερα θα πάρει και τον τίτλο του Μητροπολίτη.

Το ίδιο και τα σχολεία. Εκτός του 1ου Δημοτικού Σχολείου (Αγ. Αναργύρων) που χτίστηκε πρώτο το 1924, τα υπόλοιπα σχολεία φιλοξενούσαν τα παιδιά σε ξύλινες παράγκες, δίχως νερό και ηλεκτρικό, ενώ τα παιδιά στα διαλείμματα έτρεχαν στα σπίτια τους για να πιούν νερό. Πρώτος μεταξύ των δασκάλων ήταν ο Χριστόδουλος Χατζής. Αξιόλογος εκπαιδευτικός και πολύτιμο το έργο του, από το Λιβίσι της Μ. Ασίας.

Αλλά και στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουμε δύο πρόσωπα που έχουν συνδέσει το όνομα τους με την πόλη, την περίοδο 1923 -1930. Ήταν οι:

- Νικόλαος Κυρκίνης - Βιομήχανος και Ιδρυτής της εταιρείας «Ελληνική Εριουργία Α.Ε.» που εκλέχτηκε δημοτικός σύμβουλος του Σπ. Πάτση, όταν ήταν δήμαρχος Αθήνας, την 4ετία 1924-1928 και είχε άδοξο τέλος, αφού αυτοκτόνησε και

- Κυριάκος Κιοφτερτζής - Δικηγόρος και υποψήφιος Δημ. Σύμβουλος του Σπ. Πάτση ο οποίος δεν εκλέχτηκε δημοτικός σύμβουλος το 1928, γιατί ο Σπ. Πάτσης έχασε τις εκλογές από τον Σπ. Μερκούρη. Από τότε ο Κ. Κιοφτερτζής είχε δείξει τη διάθεσή του, να αναμειχθεί με τα κοινά. Μάλιστα στις δημοτικές εκλογές του 1934 ως υποψήφιος δήμαρχος ήρθε πρώτος, την πρώτη Κυριακή, για να χάσει τη δημαρχία στην επαναληπτική εκλογή, από τον πρώτο τελικά αιρετό δήμαρχο Γεώργ. Φελέκη.

Στο χώρο του Πολιτισμού, διακρίνονταν ο Φώτης Κόντογλου, ο Άγγελος Σημηριώτης, ο Μένος Φιλήντας, ο Γεώργιος Γεραλής κ.α.

Την περίοδο 1925 - 1930 οικοδομείται το Νοσοκομείο Προσφύγων Ν. Ιωνίας, από την

Ε.Α.Π. το οποίο μετά το 1938 ονομάστηκε «ΑΓ. ΟΛΓΑ» και κατασκευάζεται ο Ξενώνας (Dancing) στην Αλσούπολη (τότε Αλσόπολη) από την εταιρεία «Καλογρέζα Α.Β.Ε.Ε.», ιδιοκτησία της οικογένειας Χαροκόπου, που κατόπιν ονομάστηκε «Παναιτώλιο».

Η εφημερίδα «ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ» το 1929 σε ένα αφιέρωμά της για τον συνοικισμό της Ν. Ιωνίας, την αποκαλεί «**Ν. ΙΩΝΙΑ - Η ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ**»!

Μετά το κραχ των αγορών το 1929, η Ταπητουργία αρχίζει τη φθίνουσα πορεία, αφού οι εξαγωγές μηδενίζονται και τα ταπητουργεία στη Ν. Ιωνία μετατρέπονται σταδιακά σε υφαντουργεία, με πρωταγωνίστριες εταιρείες τα εργοστάσια: «Μουταλάσκη» των Σινιόσογλου, «Ελληνίς» των Τσαλίκογλου, «Στερλίνα» και «Τρία Αλφα» των Εφραίμογλου-Στύλογλου-Αθανάσογλου κλπ. Η κρίση και η ανεργία χτύπησαν τους πρόσφυγες για άλλη μία φορά.

Η Ν. Ιωνία ως συνοικισμός της Αθήνας μέχρι το 1928 είχε ως δήμαρχο τον Σπ. Πάτση και από το 1929 μέχρι το 1934 τον Σπ. Μερκούρη.

Λόγω της αύξησης του πληθυσμού των συνοικισμών που ήταν γύρω από την Αθήνα, το 1933 είχαν αρχίσει οι συζητήσεις για τη δημιουργία νέων δήμων στους συνοικισμούς της Αθήνας. Έτσι τον Ιανουάριο του 1934 δημοσιεύεται στο Φ.Ε.Κ. αρ. 22 της 18/1/1934 τ. Α', η ίδρυση του Δήμου Ν. Ιωνίας και της Κοινότητας Καλογρέζας, μαζί με άλλους δήμους και κοινότητες της Αττικής και προκηρύσσονται δημοτικές εκλογές.

Στις **11 Φεβρουαρίου 1934** γίνονται οι πρώτες δημοτικές εκλογές για ανάδειξη Δημοτικής Αρχής στη Ν. Ιωνία, όταν δεν υπάρχει οίκημα, ούτε ένα γραφείο και μια καρέκλα που να προορίζεται για Δημαρχείο της πόλης.

Στις εκλογές αυτές κατεβαίνουν 9 υποψήφιοι Δήμαρχοι, 24 υποψήφιοι πάρεδροι (κάτι σαν αντιδήμαρχοι σήμερα) και 133 υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι. Αριθμός εντυπωσιακός σε σχέση με άλλους δήμους ή την Αθήνα όπου οι υποψήφιοι δημοτικοί σύμβουλοι δεν ξεπερνούσαν τους 180. Πλειοψηφεί ο Κυρ. Κιοφτερτζής, με δεύτερο τον Γεώργ. Φελέκη και έπονται οι υπόλοιποι με μεγάλη διαφορά από τους πρώτους. Κανένας από τους 9 υποψηφίους δεν συμπληρώνει το ποσοστό 30% και στις **9 Απριλίου 1934** γίνονται επαναληπτικές εκλογές όπου μπορούσαν να συμμετάσχουν και πάλι όχι μόνον οι υποψήφιοι της πρώτης Κυριακής των εκλογών αλλά και όποιοι άλλοι αποφάσιζαν να τεθούν στη κρίση των εκλογέων, ως υποψήφιοι δήμαρχοι μόνον. Υπήρξε μεγάλη αντιπαράθεση κυρίως μεταξύ Γ. Φελέκη και Κ. Κιοφτερτζή σε ένα χώρο όπου κυριαρχούσαν «οι Φιλελεύθεροι» του Ελ. Βενιζέλου.

Τις εκλογές τελικά κερδίζει ο **Γεώργιος Φελέκης** που πήρε το χρίσμα των Φιλελευθέρων και γίνεται ο **πρώτος αιρετός Δήμαρχος της Ν. Ιωνίας**. Ο Κυρ. Κιοφτερτζής αρχηγός της μειοψηφίας δεν εκλέγεται ούτε δημοτικός σύμβουλος αφού έτσι προέβλεπε η εκλογική νομοθεσία. Έτσι μετά την εκλογή του, ο Γεώρ. Φελέκης βρίσκεται μπροστά σε ένα δημοτικό συμβούλιο που απαρτίζεται από 18 δημοτικούς συμβούλους. 9 δικούς του και 9 του Κ. Κιοφτερτζή. Πώς να εκλεγεί Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου; Αλλά τότε αρχίζουν τα «πολιτικά παιχνίδια» που δίνουν πλειοψηφία δημοτικών συμβούλων στον Γ. Φελέκη και εκλέγουν Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου τον Χρ. Χατζηστέλιο.

Ο Γ. Φελέκης γρήγορα ήρθε σε αντιπαραθέσεις με τους δημοτικούς συμβούλους της μειοψηφίας και οδηγούνται στα δικαστήρια για την επίλυσή τους. Λίγο μετά (Μάρτιος 1935) κατηγορείται για συμμετοχή στο κίνημα της «Δημοκρατικής Άμυνας» φυλακίζεται και εκπίπτει του αξιώματος, τον Μάιο του 1935.

Δημαρχεύων αναλαμβάνει ο Ιωάννης Ριζογιαννόπουλος, αφού διορίζεται δημοτικός σύμβουλος μαζί με άλλους 10 εκ των αποτυχόντων συνδυασμών των δημοτικών εκλογών του 1934, όταν 12 εκλεγμένοι δημοτικοί σύμβουλοι καθαιρούνται λόγω πολιτικών αντιπαραθέσεων από την Κυβέρνηση των Λαϊκών «λόγω κωλυσιεργίας και αντιπαραθέσεων».

Τον Δεκέμβριο του 1935, η υπηρεσιακή Κυβέρνηση Κων. Δεμερτζή που όρισε ο επιστρέψας μετά το Δημοψήφισμα (τον Νοέμβριο του 1935) Βασιλιάς Γεώργιος Β΄, δίνει αμνηστία σε όσους φυλακίστηκαν στο Κίνημα της 1ης Μαρτίου 1935 (αποφυλακίζεται και ο Γ. Φελέκης) ενώ προκηρύσσει Βουλευτικές εκλογές τον Ιανουάριο του 1936 που δεν οδηγούν σε αυτοδύναμη κυβέρνηση. Έτσι ο υπηρεσιακός πρωθυπουργός Κων. Δεμερτζής και η κυβέρνησή του, συνεχίζουν τη διακυβέρνηση της χώρας, με την ανοχή των δύο μεγάλων κομμάτων, που οι συσχετισμοί τους σε βουλευτικές έδρες, ήταν:

- Φιλελεύθεροι (Θεμ. Σοφούλης), έδρες: 126
- Λαϊκοί και Ριζοσπάστες (Παν. Τσαλδάρης, Γ. Κονδύλης, Ι. Ράλλης), έδρες: 136
- Παλλαϊκό Μέτωπο (Κ.Κ.Ε.), έδρες: 15
- Κόμμα Ελευθεροφρόνων (Ιωάν. Μεταξάς), έδρες: 7
- Διάφοροι άλλοι ανεξάρτητοι, έδρες: 16

Στις 5 Μαρτίου 1936, ο Βασιλιάς αντικαθιστά με παρέμβασή του, τον Υπουργό Στρατιωτικών Αλέξ. Παπάγο, με τον Ιωάννη Μεταξά, ενώ στις 14 Μαρτίου, ο Μεταξάς ορκίζεται και Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης Κων. Δεμερτζή.

Μέσα στο Α΄ τετράμηνο του 1936, πεθαίνουν διαδοχικά οι Γ. Κονδύλης, Ελ. Βενιζέλος, Παν. Τσαλδάρης και τα κόμματα χάνουν τους ιστορικούς τους ηγέτες. Χάνουν τον «προσανατολισμό τους».

Τη Δευτέρα 13 Απριλίου πεθαίνει ο Πρωθυπουργός Κων. Δεμερτζής και από τον Βασιλιά Γεώργιο Β΄ (χωρίς να συμβουλευτεί τους αρχηγούς των κομμάτων, όπως ήθελε η παράδοση) διορίζεται Πρωθυπουργός, Υπουργός των Στρατιωτικών ο ίδιος ο Μεταξάς,

Τον Μάιο, ο Μεταξάς ζητάει ψήφο εμπιστοσύνης από τη Βουλή και λαμβάνει 250 ψήφους εμπιστοσύνης ή ανοχής (από τα 2 μεγάλα κόμματα) προκειμένου να αποφευχθεί ο διχασμός ή το ενδεχόμενο ακυβερνησίας, έχοντας υπόψη τα δύο μεγάλα κόμματα ότι μετά το καλοκαίρι θα δημιουργούσαν Κυβέρνηση από κοινού. Δεν τον ψήφισαν ο Γεώργ. Παπανδρέου και το Κ.Κ.Ε. Ταυτόχρονα ψηφίζεται «η παύση των εργασιών της Βουλής έως τις 30 Σεπτεμβρίου 1936», διάστημα που έμελλε να παραταθεί για μια 10ετία!

Τον Ιούνιο, με Β.Δ. ο Ιωάννης Μεταξάς θέλοντας να δείξει την αμεροληψία του, αποκαθιστά τους δημοτικούς άρχοντες που είχαν απομακρυνθεί λόγω πολιτικών διώξεων και ανάμειξης τους στο κίνημα της «Δημοκρατικής Άμυνας» της 1ης Μαρτίου 1935, με αποτέλεσμα ο Γ. Φε-

λέκης δήμαρχος Ν. Ιωνίας και οι 12 δημοτικοί σύμβουλοί του, να επανέλθουν στη διοίκηση του δήμου.

Και στις 4 Αυγούστου 1936, προκύπτει η δικτατορία Μεταξά. Με δύο Β.Δ., το ένα «Περί αναστολής των διατάξεων των άρθρων 5,6,10,11,12,14,20 και 95» και το άλλο «Περί διαλύσεως της Γ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων» επεσφράγισε την κατάλυση των λαϊκών ελευθεριών και του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος.

Ο Γ. Φελέκης παραμένει δήμαρχος μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1938 όταν και «παύεται λόγω ραθυμίας» από τη δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά (μαζί με άλλους δημάρχους και δημοτικά συμβούλια) όπως και όλο το δημοτικό συμβούλιο και έχουμε πλέον Δήμαρχο και Πρόεδρο Διοικ. Επιτροπής τον **Αθαν. Παράσχο**. Ένα ολιγομελές σχήμα 7 συμβούλων, με Δήμαρχο-Πρόεδρο της Διοικούσας Επιτροπής.

Στο σημείο αυτό, από τον Σεπτέμβριο του 1938 μέχρι τον Απρίλιο του 1951, που γίνανε δημοτικές εκλογές, όλοι οι δήμαρχοι Ν. Ιωνίας (και όχι μόνο) διορίζονταν με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών της εκάστοτε Κυβέρνησης.

Στις 8 Αυγούστου 1938 σταματά τα δρομολόγια του το ατμήλατο τρένο ο «Σταμάτης», στη διαδρομή Ομόνοια – Κηφισιά, προκειμένου να αρχίσουν τα έργα της ηλεκτροδότησής του. Το 1956 ο «Ηλεκτρικός» πλέον θα φτάσει στη Ν. Ιωνία. Μετά 17 χρόνια. Και όμως το 1937, θα προλάβει το Δημοτικό Συμβούλιο Ν. Ιωνίας, να ανακηρύξει «Μέγα Ευεργέτη» του λαού της Ν. Ιωνίας, τον Ιωάννη Μεταξά για την «ηλεκτροκίνηση του σιδηροδρόμου»(!).

Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας (1936 – 1940), ο Μεταξάς επισκέπτεται τη Ν. Ιωνία 3 φορές. Πηγαίνει επισκέψεις σε σχολεία, εργοστάσια και το Δημαρχείο με αποκλειστικό σκοπό να προσελκύσει τους πρόσφυγες κατοίκους της.

1940-41

Τα νέφη του Φασισμού έχουν ήδη αρχίσει να σκεπάζουν την Ευρώπη από την προηγούμενη χρονιά. Ο Ντούτσε στην Ιταλία και ο Χίτλερ στη Γερμανία έχουν άλλα σχέδια για το μέλλον της ανθρωπότητας. Οι πολεμικές βιομηχανίες τους δουλεύουν στο φουλ για την παραγωγή πολεμικού υλικού. Η προπαγάνδα ως μέσον άσκησης και επηρεασμού της κοινής γνώμης χρησιμοποιεί νέες μεθόδους και αντιλήψεις. Όποια χώρα δεν τάσσεται με τις αρχές τους, τοποθετείται στη λίστα των «εχθρών» τους.

Στην Ελλάδα η χρονιά ξεκινά έχοντας στην κεντρική πολιτική σκηνή την Κυβέρνηση Ιωάννη Μεταξά που έχει επιβληθεί με τη δικτατορία της 4ης Αυγούστου 1936, ενώ στη δημοτική αρχή της Ν. Ιωνίας, βρίσκεται ο Δήμαρχος **Αθαν. Παράσχος** και τα μέλη της Διοικούσας Επιτροπής: Μενέλ. Κονταξόπουλος, Ιωάννης Μακρόπουλος, Μιχ. Ιορδανίδης, Γεώργ. Μυτιληνέλης, Αντών. Καστάνας και Αλέξ. Γιαγτζόγλου, που έχουν τοποθετηθεί με το Διάταγμα «Περί

Βασιλεύς Γεώργιος Β'

Ιωάννης Μεταξάς

διαλύσεως του δημοτικού συμβουλίου Νέας Ιωνίας και διορισμού Διοικούσας Επιτροπής» (Φ.Ε.Κ. αρ. 350/27.9.1938 τ. Α').

- 28 Ιανουαρίου 1940. Τα μαθητικά συσσίτια που άρχισαν το 1932, βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη. Επειδή δεν υπάρχουν επαρκείς πόροι, ο Υπουργός Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως χορηγεί άδεια στον Δήμο Ν. Ιωνίας, «να πραγματοποιήσει έρανο μεταξύ των κατοίκων της περιφέρειάς του, για τη χρηματοδότηση των μαθητικών συσσιτίων του».

- 17 Φεβρουαρίου 1940. Στο Φ.Ε.Κ. αρ. 64 τ. Α', δημοσιεύεται «Η σύσταση Ταμείου Ανεγέρσεως Διδακτηρίων Κοινότητας Καλογρέζας Αττικής» ενώ λίγο αργότερα στις 1 Μαρτίου εγγράφεται και πίστωση 150.000 δρχ. στον προϋπολογισμό της κοινότητας Καλογρέζας για την ανέγερση διδακτηρίων.

- 27 Μαρτίου 1940. Ο Πρωθυπουργός Μεταξάς συνοδευόμενος από τον υφυπουργό Εργασίας Αρ. Δημητράτο, μεταβαίνει στο Εργοστάσιο Μεταξουργίας «Νίκη» του Σαραντόπουλου (στο χώρο που σήμερα είναι το S/M Carrefour στην οδό Αλ. Παναγούλη). Επισκέπτεται τους διάφορους χώρους του εργοστασίου βαφείο, τυποβαφείο, σχεδιαστήριο, παραγωγή και εξετάζει τις συνθήκες εργασίας του προσωπικού. Δεν παραλείπει να ερευνήσει τους χώρους φαγητού και να συνομιλήσει με τους εργάτες, ενώ τις διατυπωθείσες καταστρατηγήσεις «περί υγιεινής και ασφάλειας» σημειώνει ο υφυπουργός Εργασίας που τις μεταβιβάζει στους επιθεωρητές εργασίας για την επίλυσή τους, εντός ορισμένων προθεσμιών.

- 1 Αυγούστου 1940. Προσαρτάται η Κοινότητα Καλογρέζας στο Δήμο Ν. Ιωνίας. Το Φ.Ε.Κ. αρ. 235/1940 τ. Α', αναφέρει:

«Καταργείται η εν τη περιφέρειά της Διοικήσεως Πρωτευούσης Κοινότητα Καλογρέζας και προσαρτάται εις τον όμορον Δήμον Νέας Ιωνίας της αυτής περιφερείας».

- 4 Αυγούστου 1940. Πραγματοποιούνται εορταστικές εκδηλώσεις σε όλη την Ελλάδα, «για την ιστορική επέτειο της 4ης Αυγούστου 1936». Και στη Ν. Ιωνία, με τη συμμετοχή του Δήμου, των συλλόγων και φορέων, αλλά και των εργοστασιακών επιτροπών όλων των εργοστασίων της πόλης, στις οποίες πρωτοστατούν οι διευθυντές τους, πραγματοποιούνται εκδηλώσεις. Στο Παναθηναϊκό Στάδιο διοργανώνονται εορταστικές εκδηλώσεις και ακολουθεί παρέλαση στην οδό Πανεπιστημίου ενώπιον του Μεταξά, που την παρακολουθεί από τον εξώστη της Αγροτικής Τράπεζας. Ιδιαίτερα στη Ν. Ιωνία, η μεγάλη λαϊκή επιτροπή του εορτασμού της 4ης Αυγούστου, που συνήλθε υπό την προεδρία του δημάρχου Αθ. Παράσχου εκδίδει και προκήρυξη προς τον λαό της Ν. Ιωνίας.

- Κυριακή 6 Οκτωβρίου 1940. Στον Ιερό Ναό της Ζωοδόχου Πηγής τελείται αρχιερατική θεία λειτουργία με πρωτοβουλία του τέως Κοινοτικού Συμβουλίου Καλογρέζας και της Εκκλησιαστικής Επιτροπής του Ιερού Ναού της Ζωοδόχου Πηγής «για την προσάρτηση της Καλογρέζας στον δήμο Ν. Ιωνίας». Προϊσταται ο μητροπολίτης Δράμας Κωνσταντίνος.

- 28 Οκτωβρίου 1940. Η ναζιστική Γερμανία ήδη έχει καταλάβει την Τσεχοσλοβακία, την Πολωνία, τη Δανία, τη Νορβηγία, το Βέλγιο, το Λουξεμβούργο και τη Γαλλία. Η Ιταλία από το 1939 έχει κατακτήσει την Αλβανία και θέλοντας να επιδείξει αντίστοιχες νίκες στην ευρωπαϊκή ήπειρο, «βάζει στο μάτι» την Ελλάδα. Η Ιταλική επίθεση αρχίζει τα ξημερώματα της 28ης Οκτωβρίου, μετά την απόρριψη του τελεσιγράφου του Ιταλού πρεσβευτή Γκράτσι από τον Ιωάννη Μεταξά. Ακολουθεί επιστράτευση και ξεκινά ο Ελληνοϊταλικός πόλεμος στα Αλβανικά βουνά.

- 15 Νοεμβρίου 1940. Μετά τις πρώτες δύσκολες ημέρες και μέχρι να φτάσουν στη μέθορο οι δυνάμεις που είχαν επιστρατευθεί, ο Ελληνικός Στρατός υποχωρεί, ανασυντάσσεται

22 Νοεμβρίου 1940. Έλληνες στρατιώτες στο Δημαρχείο της Κορυτσάς (Φωτο Σπ. Χαλκίδης – Συλλογή Μ. Γ. Τσαγκαρή)

Σοφία Βέμπο

σεται και αρχίζει την προέλαση μέσα στη Βόρειο Ήπειρο και την Αλβανία καταλαμβάνοντας κατά σειρά: Κορυτσά 16-22/11, Πόγραδετς 1/12, Αγ. Σαράντα 6/12, Αργυρόκαστρο 8/12, Χειμάρρα 22/12 και άλλα ελληνικά χωριά. Το τραγούδι της Σοφίας Βέμπο "Βάζει ο Ντούτσε την στολή του" ηχεί από τα στόματα των Ελλήνων στρατιωτών οι οποίοι, παρά τις δύσκολες καιρικές συνθήκες, προελαύνουν.

- Δεκέμβριος 1940. Στη Ν. Ιωνία, οι ρυθμοί της ζωής δείχνουν κάποια κάμψη. Εν τούτοις, τα εμπορικά καταστήματα και τα εργοστάσια λειτουργούν κανονικά, τα σχολεία και το Γυμνάσιο συνεχίζουν τα μαθήματά τους, ενώ γυναίκες και μαθήτριες πλέκουν πουλόβερ και φανέλες για τους «αγωνιζόμενους στρατιώτες στα αλβανικά βουνά». Οι ελλείψεις τροφίμων δεν έχουν γίνει ακόμα ορατές σε μεγάλη κλίμακα. Είναι τόσο εμφανής η έλλειψη ρούχων, ώστε η «Αθλητική Ένωσις Ν. Ιωνίας» αποστέλλει στο μέτωπο, τις μπλούζες, φόρμες και κάλτσες των ποδοσφαιριστών, προκειμένου να ζεστάνουν τα σώματα των Ελλήνων στρατιωτών.

- **24 Ιανουαρίου 1941.** Στην εφημερίδα «Ελεύθερον Βήμα» δημοσιεύεται επιστολή μιας Ιωνιώτισσας προς τον Ιωάννη Μεταξά που αφορά στον θάνατο του παιδιού της στα αλβανικά βουνά:

Σεβαστέ μου αρχηγέ,

Πρώτος από την Νέα Ιωνία ο υιός μου Εμμανουήλ Ξύγκης, που παιδάκι τριών χρονών τον έφερα μετά την καταστροφή απ' τη Σμύρνη, σκοτώθηκε στον Ιβάν πολεμώντας για την Πατρίδα. Δεν τον κλαίω αν και ήταν το μόνο στήριγμα της χήρας μητέρας του κι η μόνη ελπίδα για την κόρη που αρραβωνιάστηκε. Δεν τον κλαίω γιατί έπρεπε και εγώ να προσφέρω στον αγώνα ό,τι είχα πιο πολύτιμο. Με πλήρη τη συναίσθηση του αγώνα αυτού τον έστειλα στο Μέτωπο. Δεν θα τον ξαναειδώ αλλά έχω την παρηγοριά ότι εκπληρώθηκε η ευχή που του έδωκα τότε - να νικήσει - Δεν θα τον ξαναφιλήσω αλλά μου φθάνει ότι σώθηκε η Ελλάδα μας χάρις στα λεβεντόπαιδα και τον Εθνικό μας Κυβερνήτη.

Ζήτω η Πατρίς. Ζήτω ο Μεγάλος Κυβερνήτης

Με άπειρον σεβασμόν

Ελένη Ξύγκη,

Λεωφ. Ιωνίας 63 - Ν. Ιωνία

Και η απάντηση του Πρωθυπουργού:

Ηρωϊκή μητέρα, ηρωϊκού παιδιού, σου σφίγγω το χέρι και να είσαι βεβαία ότι το παιδί σου τώρα είνε εις την αθανασίαν και από εκεί ευλογεί τον αγώνα μας.

Ιωάννης Μεταξάς

Πρόεδρος της Κυβερνήσεως

Οκτώβριος 1940. Αναχώρηση για το μέτωπο.

Δεκέμβριος 1940. Ο Ελληνικός Στρατός στο στενό που οδηγεί στην Κλεισούρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

1941 – 1945
Η ΚΑΤΟΧΗ,
ΤΑ ΔΕΚΕΜΒΡΙΑΝΑ ΚΑΙ
Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

«Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ»

*Πρώτη στο μόχτο στον αγώνα
και στη θυσία η γειτονιά:
Η Καλογρέζα, η Δραπετσώνα
η ματωμένη Κοκκινιά.*

*Και στο χωριό και στην Αθήνα,
πάντα ο λαός, πρώτος μπροστά,
με τον οχτρό και με την πείνα,
παλεύει μ' άσειστη καρδιά.*

*Μ' απ' του λαού την τίμια πάλη,
-σπίθα μικρή τρανή φωτιά-
απ' τη μιαν άκρη ως την άλλη
της γης θα λάμψει η Λευτεριά.*

*Και τότε πρώτη, σαν παιδί της
θα τη γιορτάσει η γειτονιά.
Η Δραπετσώνα, ο Ποδονίφτης,
η Καλογρέζα, η Κοκκινιά.*

Σοφία Μαυροειδή - Παπαδάκη

Ο Γεώργ. Τσολάκογλου
υπογράφει την παράδοση
στους Γερμανούς.

1941.

Αρχές του 1941 στην Ευρώπη ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος μαίνεται. Οι Γερμανοί καταλαμβάνουν το ένα μετά το άλλο τα κράτη της. Οι γερμανικές μεραρχίες κατηφορίζουν στα Βαλκάνια. Ο Χίτλερ, παρότι έχει άλλα σχέδια (Ρωσία) θέλοντας να μην αφήσει τον σύμμαχό του Μουσολίνι να ντροπιάζεται άλλο στα αλβανικά βουνά, θα στραφεί και κατά της Ελλάδας.

Στις 29 του Γενάρη 1941, φεύγει ξαφνικά από την ζωή ο Ιωάννης Μεταξάς από ρήξη όγκου του δωδεκαδακτύλου. Ο Βασιλιάς Γεώργιος Β΄ διορίζει Πρωθυπουργό τον Αλέξ. Κορυζή, μέχρι τότε Διοικητή της Εθνικής Τραπέζης.

Στις 6 του Απρίλη οι Γερμανοί επιτίθενται κατά της Ελλάδας, με πρόσχημα την παρουσία Άγγλων στρατιωτικών. Ο στρατός υποχωρεί μπροστά στην τρομερή πολεμική μηχανή των Γερμανών. Στις 9 Απριλίου, πέφτει η Θεσσαλονίκη. Ο στρατηγός Γεώργιος Τσολάκογλου, συνθηκολογεί. Καταλαμβάνονται τα οχυρά Ρούπελ. Οι Γερμανοί κατηφορίζουν γρήγορα.

Στις 18 του μήνα ο ευαίσθητος Πρωθυπουργός Αλέξ. Κορυζής, αυτοκτονεί! Ο Βασιλιάς Γεώργιος Β΄ διορίζει τον τραπεζίτη Εμμ. Τσουδερό στη θέση του. Οι Γερμανοί φθάνουν στην Αθήνα. Η Πηνελόπη Δέλτα αυτοκτονεί!

Στις 10.30 το πρωί της Κυριακής, 27 Απριλίου 1941, εκεί μπροστά στην έπαυλη Θων των Αμπελοκήπων γίνεται η επίσημη παράδοση της Αθήνας από τον στρατιωτικό διοικητή Αττικής υποστράτηγο Χρ. Καβράκο, τον Νομάρχη Αττικοβοιωτίας Κ. Πεζόπουλο, τους δημάρχους Αθηναίων Αμβρόσιο Πλυτά και Πειραιώς Μιχαήλ Μανούσκο στον Γερμανό συνταγματάρχη Χέρμαν φον Σέιφεν με την επισημάνση ότι πρόκειται για την παράδοση «ανοχύρωτης πόλης». Ήδη έχει υπογράψει ο στρατηγός Γ. Τσολάκογλου τη συνθηκολόγηση.

Στην τελετή παράδοσης της πόλης δεν προσήλθε ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χρύσανθος δηλώνοντας ότι: «Η Εκκλησία παρίσταται στην απελευθέρωση των λαών και όχι στην σκλαβιά τους». Λίγο αργότερα αρνήθηκε να ορκίσει την Κυβέρνηση Τσολάκογλου. Και βέβαια αμέσως μετά απομακρύνθηκε από τη θέση του για να αναλάβει ο Δαμασκηνός.

Ο Χρ. Καβράκος παραδίδει
την πόλη των Αθηνών
στον Γερμανό Συν/ρχη Χέρμαν φον Σέιφεν.

Έτσι από το 1832, όταν και συστάθηκε το πρώτο ελεύθερο Ελληνικό κράτος αυτό «υποδουλώνεται» στον κατακτητή Γερμανό (και στον Ιταλό και στον Βούλγαρο) για μια περίοδο 3 ετών, 5 μηνών και 15 ημερών, ως την 12η Οκτωβρίου 1944, όταν και αποχώρησαν οι Γερμανοί από την Αθήνα υποστέλλοντας τη σβάστικα από την Ακρόπολη. Οι Γερμανοί εγκαθιστούν Στρατηγείο και Φρουραρχείο στα ξενοδοχεία «King George» και «Μεγ. Βρετανία».

Αυτήν την τραγική για την Ελλάδα και τους Έλληνες περίοδο ονομάζουμε «Κατοχή». Ίσως ο χρόνος να είναι λίγο μικρότερος, αν υπολογίσει κανείς ότι ακολούθησε η μάχη στην Πελοπόννησο και μετά η «μάχη της Κρήτης» (Μάιος του 1941), ενώ ήδη από το καλοκαίρι του 1944, πολλές περιοχές, κυρίως ορεινές είχαν ήδη ελευθερωθεί...

Οι κατακτητές εφάρμοσαν απίστευτα αφόρητη καταπίεση σε όλα τα επίπεδα στους κατακτημένους: εκτελέσεις, βασανιστήρια, φυλακίσεις, κάθε είδος λεηλασίες και διώξεις, οικονομική αφαίμαξη μέσω της κατάσχεσης όλης της παραγωγής και εξαθλίωση του πληθυσμού με την εφαρμογή ακραίων πληθωριστικών μέτρων που εξαφάνιζαν το ελάχιστο εισόδημα και οδηγούσαν στην έσχατη φτωχοποίηση έως και την πλήρη αδυναμία επιβίωσης που τελικά οδηγούσε στον θάνατο από την πείνα. Οι εφημερίδες λογοκρίνονταν και ο ραδιοφωνικός σταθμός λέει μόνον γερμανόφιλες ειδήσεις.

Στις 29 Απριλίου διορίζεται η πρώτη Κατοχική Κυβέρνηση. Και είναι δυστυχώς Ελληνική! Πρόεδρος ο Γεώργιος Τσολάκογλου. Στα επόμενα χρόνια θα τον διαδεχθούν: Ο καθηγητής Κων. Λογοθετόπουλος (2 Δεκεμβρίου 1942) και ο Ιωάννης Ράλλης (7 Απριλίου 1943).

Όμως δεν χρειάστηκαν, παρά λίγες μέρες, για να συνειδητοποιήσει ο λαός τί σήμαινε «Κατοχή» και να αντιδράσει. Στις 30 Μαΐου 1941, ο Μανόλης Γλέζος και ο Απόστολος (Λάκης) Σάντας θα κατεβάσουν τη σβάστικα από την Ακρόπολη ταπεινώνοντας τους Χιτλερικούς και δίνοντας το έναυσμα για την έναρξη της Αντίστασης.

Λίγους μήνες μετά την κατάληψη της Ελλάδας από τους Γερμανούς (στην πορεία Ιταλοί και Βούλγαροι θα χριστούν «κατακτητές», πράγμα που πλήγωσε τον λαό, αφού ειδικά δεν μπορούσαν να θεωρήσουν ως νικητές της Ελλάδας τους Ιταλούς, τους οποίους είχαν ουσιαστικά εξευτελίσει στο αλβανικό έπος) άρχισαν να ιδρύονται και να ενεργοποιούνται αντιστασιακές οργανώσεις. Πολύ μπροστά και δυναμικά εμφανίζεται το Κ.Κ.Ε. να πρωτοστατεί.

Ιδρύεται το Ε.Α.Μ. (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο), τον Σεπτέμβριο του 1941, το οποίο και θα παρουσιαστεί σε πόλεις και χωριά και στην Αθήνα, έχοντας παράλληλα και από τον Φλεβάρη του 1942 ως στρατιωτικό τμήμα του, τον Ε.Λ.Α.Σ. (Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός), με αρχηγό τον στρατηγό Στ. Σαράφη. Κυρίως στην Ήπειρο και στη Μακεδονία θα εμφανιστεί ο Ε.Δ.Ε.Σ. (Εθνικός Δημοκρατικός Ελληνικός Σύνδεσμος), με αρχηγό τον Ναπολέοντα Ζέρβα και υπαρχηγό τον Κομνηνό Πυρομάγλου, ιδεολογικά κατέχοντας το χώρο πέραν του Κέντρου προς τα Δεξιά. Άλλες μικρότερες οργανώσεις ήταν η Ε.Κ.Κ.Α. (Εθνική και Κοινωνική Απελευθέρωση), με επικεφαλής τον Γεώργιο Καρτάλη και αρχηγό τον Δημ. Ψαρρό, η «Μπουμπουλίνα» της Λέλας Καραγιάννη, η οποία εκτελέστηκε από τους Γερμανούς, στις 8 Σεπτέμβρη του 1944 και άλλες.

Η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά είχε ως στόχο την εξόντωση του Κ.Κ.Ε. με ισχυρό βραχίονα τον Υπουργό Ασφάλειας Κ. Μανιαδάκη, όμως περισσότερο επέτυχε την ουσιαστική εξαφάνιση των πολιτικών δυνάμεων που προ του 1936 κυριαρχούσαν (Φιλελεύθεροι, Λαϊκοί κλπ.), αφού μάλιστα κατά περίεργα συγκυριακό τρόπο, μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα είχαν φύγει από την ζωή όλοι σχεδόν οι αρχηγοί τους (Ελ. Βενιζέλος, Γ. Κονδύλης, Κ. Δεμερτζής, Παν. Τσαλδάρης, Ανδρ. Μιχαλακόπουλος, Αλ. Παπαναστασίου).

Στους προσφυγικούς συνοικισμούς της Αθήνας και του Πειραιά: Καισαριανή, Βύρωνα, Νέα Ιωνία (μαζί πια με την Καλογρέζα), Κοκκινιά και άλλες, όπου το Κ.Κ.Ε. στις εκλογές του Μεσοπολέμου δεν ξεπερνούσε το 5%, έχει μετεξελιχθεί πια σε κόμμα-μπροστάρη, αφού μετά την «ομογενοποίηση» του λαού στον αγώνα κατά των Ιταλών, οι συνθήκες που είχαν διαμορφωθεί ευνοούσαν ξεχωριστά τη δυναμική του παρουσία. Ήταν το κόμμα που μπορούσε να τους εμψύσει ξανά ιδανικά λευτεριάς και αντίστασης, χωρίς να μένει στα λόγια και στις θεωρίες. Είχε τρόπο να οργανώνει, να μελετά, να προβάλλει και να βάζει οράματα για τα μετά την απελευθέρωση, που οι επί χρόνια βασανισμένοι από την ανέχεια και τη φτώχεια πρόσφυγες θα ήθελαν ν' ακούσουν.

Ας επιστρέψουμε όμως στον χώρο μας. Και ας δούμε πώς έχουν τα πράγματα στην αγαπημένη πολιτεία μας, τη Νέα Ιωνία.

Οι Ιταλοί από τις πρώτες στιγμές αξίωναν από τους Γερμανούς να έχουν μερίδιο στο ρόλο του κατακτητή για να δικαιωθούν και για τις δικές τους μεγάλες απώλειες στο αλβανικό μέτωπο. Οι Γερμανοί παραχωρούσαν κάποιους ρόλους στους Ιταλούς αλλά κρατούσαν πάντα για τον εαυτό τους τις κρίσιμες αποφάσεις.

Έτσι η Νέα Ιωνία ουσιαστικά «παραχωρήθηκε» στους Ιταλούς, οι οποίοι θα καταλάβουν

1942. Μια ομάδα προσκόπων στην οδό 28ης Οκτωβρίου (πρώην Δαρδανελλίων).
Δεξιά: η Λέσχη των Προσκόπων στην οδό Αγ. Φωτεινής.

όλο το χώρο του «Μιρουάρ», όπου λειτουργούσαν μαγαζιά και κέντρα διασκέδασης και θα τον μεταβάλουν σε Καραμπινιερία (ιταλ. *Carabinieri*). Σωζόταν μέχρι της εποχής της μετατροπής του «Μιρουάρ» σε Εμπορικό Κέντρο (αρχές του '80) μια τεράστια τοιχογραφία – σύνθημα για την θαλασσοκράτειρα Ιταλία, στον εξωτερικό τοίχο προς την οδό 28ης Οκτωβρίου.

Το πρώτο που θα κάνουν οι Ιταλοί είναι να αλλάξουν τον δήμαρχο. Ο δήμαρχος, ο Αθαν. Παράσχος, μπορεί να είχε διοριστεί από τον Μεταξά, αλλά ήταν ένας πραγματικός πατριώτης. Φαίνεται ότι σε κάποια ομιλία του προς τους εργαζομένους του δήμου μίλησε περιφρονητικά για τους Ιταλούς και την Ιταλία! Αυτό μαθεύτηκε και ο Παράσχος αντικαταστάθηκε στις 21 Ιουλίου 1941 από τον Σταύρο Γκούμα, αξιωματικό ε.α. ενώ στη συνέχεια καταδικάστηκε σε φυλάκιση 5 ετών. Τον δήμαρχο Παράσχο φαίνεται, κατά δήλωση του δημοτικού συμβούλου Χρυσ. Δουβλίδη, ότι μήνυσε ο υπάλληλος Βασ. Λούγαρης, ο οποίος είχε και ως μάρτυρες αρκετούς ακόμη υπαλλήλους, που κινούνταν στον εθνικιστικό χώρο...

Οι δήμαρχοι βέβαια ήταν απολύτως αρεστοί στις δυνάμεις Κατοχής, αλλά δεν είχαν τη δυνατότητα και να προσφέρουν ουσιαστικό έργο. Προέδρευαν 7μελούς Διοικούσας Επιτροπής, η οποία συνήθως απαρτιζόταν από εμπόρους, επιχειρηματίες, καταστηματαρχες, ανθρώπους γενικά αποδεκτούς από την κοινωνία, οι οποίοι πίστευαν ότι κάπως θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους συνανθρώπους τους που υπέφεραν. Αναφερόμαστε για παράδειγμα στον γυναικολόγο Αλ. Γιαγτζόγλου, τον ιδιοκτήτη του εργοστασίου «Νίκη» Χαρ. Σαραντόπουλο, τον Κ. Παρετσόγλου, τον Αλ. Βασιλειάδη, τον Σ. Δελφό, τον Ιππ. Αρναούτογλου, τον Ν. Πασπάτη κ.α.

Τον Στ. Γκούμα αντικατέστησε αργότερα ο Νίκ. Βέσσης, πρώην στρατιωτικός. Ο Βέσσης αργότερα δολοφονήθηκε. Πολλοί υποστήριξαν για λόγους ζηλοτυπίας. Αυτό δύσκολα θα μπορούσε να γίνει πιστευτό, στο κλίμα της εποχής και στο ρόλο του τότε δημάρχου. Κι αυτόν διαδέχθηκε ο Γιώργος Μωραΐτης, αξιωματικός της Χωροφυλακής και εκ των βασικών υπευθύνων του «Μπλόκου της Καλογρέζας». Ο Μωραΐτης μετά την απελευθέρωση κατηγορήθηκε ως συνεργάτης των δυνάμεων Κατοχής και προφυλακίστηκε στις φυλακές «Αβέρωφ». Όταν κάποια μέρα βγήκε για να συναντήσει στο απέναντι πεζοδρόμιο τη γυναίκα του, παρασύρ-

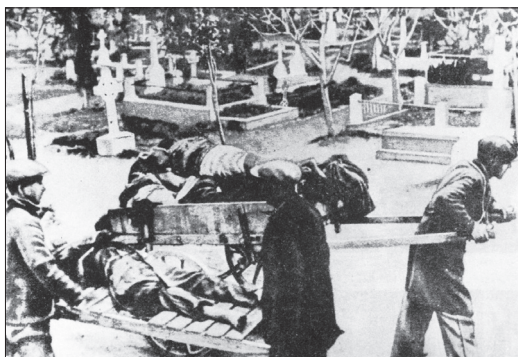
θηκε από διερχόμενο αυτοκίνητο και σκοτώθηκε! Πρώτος μετακατοχικός δήμαρχος ήταν ο Δημ. Λαγός υποστράτηγος ε.α., ο οποίος διοίκησε τον Δήμο αμέσως μετά τα Δεκεμβριανά ως τον Ιούλιο του 1945!

Τελευταίος δήμαρχος της ανώμαλης περιόδου υπήρξε κάποιος Ιωάννης Σουλίδης¹, τον οποίο πολλοί αριστεροί δεν αναγνώριζαν, γιατί με ένα πιστόλι στο χέρι «ήθελε σώνει και καλά να γίνει δήμαρχος της Ν. Ιωνίας» με τη στήριξη της Λαϊκής Επιτροπής, η οποία είχε αναλάβει τη διοίκηση του Δήμου κατά τα Δεκεμβριανά!

Ένας πολύ σοβαρός αγωνιστής, ο δικηγόρος Γιάννης Χατζηϊωάννου, σε ένα αφήγημά του για την περίοδο αυτή δίνει πολλά στοιχεία (στο βιβλίο: «Ιωνιώτες Αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης», της Π.Ε.Α.Ε.Α. Ν. Ιωνίας) για το «Δημοκρατικό Σύλλογο Ν. Ιωνίας» και τις ενέργειες του, ενώ αναφέρεται και στους αγώνες των: Γιάννη Αμπατζόγλου, Δέσπ. Βενετσανοπούλου, Σάβ. Σταματιάδη, Χαρ. Ελευθεριάδη, Μαν. Βασιλείου, Νικ. Καραθανάση, Γιάννη Δομνάνκη και άλλων, οι οποίοι αργότερα θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στα δημοτικά πράγματα της Ν. Ιωνίας.

Ο χειμώνας 1941-1942 κυριολεκτικά «θέρισε» τους Αθηναίους και φυσικά και τους Ιωνιώτες. Δεν έφταναν το φοβερό κρύο που ανάγκασε τους Ιωνιώτες να ξυλεύσουν και το άλσος της Φιλαδέλφειας αλλά και το αλσύλιο του Βεΐκου, προστέθηκε ένας ανίκητος εχθρός: η πείνα. Δεν υπήρχαν τρόφιμα πουθενά, γιατί τα είχαν κατάσχει οι Γερμανοί για να θρέψουν τους στρατιώτες τους. Άδικοι μικροί και μεγάλοι έψαχναν όλη την μέρα στα αδειανά μαγαζιά να βρουν λίγο σάρι, μια χούφτα σταφίδες, μερικά δράμια λάδι!

Υπολογίζονται ότι από την πείνα πέθαναν στην Αθήνα, τον Πειραιά και τις συνοικίες περίπου 100.000 άνθρωποι! Έτσι στη Ν. Ιωνία κατά τους πιο αυστηρούς υπολογισμούς θα πρέπει να πέθαναν 700! Μόνο τον Δεκέμβριο του 1941 πέθαναν 235 και τον Γενάρη του 1942 πέθαναν 242.

Μεταφορά νεκρών από την πείνα με τα κάρα.

1942. Συσσίτιο παιδιών.

Καθημερινά τα κάρα της δημαρχίας μάζευαν από τις γειτονιές τους νεκρούς που είχαν αφήσει έξω οι δικοί τους, πολλές φορές μη δηλώνοντας την απώλειά τους για να μη χάσουν το δελτίο για τα τρόφιμα. Η ειρωνεία του πράγματός είναι ότι με απόφαση της 21ης Αυγούστου

1940 της Διοικούσας Επιτροπής του Δήμου Ν. Ιωνίας (δήμαρχος Αθ. Παράσχος) ο δήμος είχε διαθέσει πίστωση 40.000 δρχ. στην Κοινότητα Κουκουβαούνων για την επέκταση του χώρου του Νεκροταφείου της, διότι χρησιμοποιούνταν αποκλειστικά σχεδόν από τη Νέα Ιωνία!

Η ζωή στην πολιτεία ανάμεσα Μαΐου 1941 – Μαΐου 1942 ήταν εντελώς υποτονική. Όλοι αισθάνονται προδομένοι και απολύτως απογοητευμένοι. Μαζεύονταν από νωρίς τα βράδια στα σπίτια, γιατί απαγορευόταν η κυκλοφορία, τα παντζούρια έκλειναν για να μην περάσει προς τα έξω ούτε αχτίδα φωτός, που θα κινούσε την προσοχή των Ιταλικών περιπόλων. Στα καταφύγια που είχαν γίνει στις αυλές των σπιτιών αλλά και στις πλατείες καταφεύγουν συγχνά πυκνά κυρίως γυναίκες και παιδιά. Προσεύχονταν μπροστά σε μια εικόνα κι ένα καντηλάκι, προσπαθώντας να συντηρήσουν την ελπίδα:

*«...Κύριε των Δυνάμεων μεθ' ημών γενού,
άλλον γαρ εκτός Σου βοηθόν, εν θλίψεσιν, ουκ έχομεν,
Κύριε των Δυνάμεων ελέησον ημάς...»*

Καθώς είχαν εξαφανιστεί τα τρόφιμα, πολλοί πρώην εύποροι, θα φορτωθούν ό,τι πολύτιμο ενθύμιο διαθέτουν και θα περάσουν στη Βοιωτία ή στην Πελοπόννησο, κυρίως με τρένα να το ανταλλάξουν με λίγο λάδι ή σάρι. Τα τρένα ξεκινούν υπερφορτωμένα. Πολλοί ανεβαίνουν ακόμη και στην οροφή, με κίνδυνο να σκοτωθούν στη διαδρομή περνώντας κάτω από τις γαλαρίες.

Στα «Ψαράδικα», εκεί στην οδό Πάρσης και τις παρόδους της λειτουργούσε το άτυπο χρηματιστήριο της «μαύρης αγοράς». Περιουσίες ολόκληρες χάνονταν για ένα τενεκέ λάδι.

Οι Γερμανοί τελικά δεν θ' αφήσουν μόνους τους τους Ιταλούς στη Νέα Ιωνία! Πρώτα και κύρια θα επιτάξουν όλα τα εργοστάσιά της, που είχαν φτάσει τη βιομηχανία της χώρας σε ρυθμούς εξαγωγικής παραγωγής, ώστε δίκαια να της έχει απονεμηθεί ο τίτλος «Μάντσεστερ της Ελλάδας». Φυσικά θα ξεκινήσουν από την τρισυπόστατη βιομηχανία «Ελληνική Εριουργία Α.Ε.» του Ν. Κυρκίνη (Μεταξουργία, Εριουργία, Βαμβακουργία). Τώρα βέβαια Κυρκίνης δεν υπάρχει (έχει αυτοκτονήσει) μα οι μονάδες έχουν περάσει στα χέρια του Μποδοσάκη-Αθανασιάδη, του μεγάλου Καππαδόκη βιομηχάνου. Διευθυντής του εργοστασίου θα ορισθεί ένας οικογενειακός φίλος του Μποδοσάκη, ο Γερμανός W. Depet. Φαίνεται ότι η συμπεριφορά του προς τους εργαζόμενους δεν ήταν κακή και δεν θα κινηθούν εναντίον του μετά την απελευθέρωση.

Επιτάσσονται ακόμα και τα λιγνιτωρυχεία Καλογρέζας και Ηρακλείου από τα οποία παράγονταν λιγνίτης εξαιρετικής ποιότητας. Οι Γερμανοί επειδή είχαν ανάγκη να τροφοδοτούν τα τρένα τους αλλά και τα εργοστάσια της «Power» και της «Ηλεκτρικής» στο Κερατσίνι, εφαρμόζαν αυστηρότατα μέτρα για τους εργαζόμενους, πολλοί από τους οποίους στη συνέχεια θα είναι και στην πρωτοπορία της Αντίστασης στην περιοχή, οργανώνοντας απεργίες. Σύντομα θα τους μιμηθούν και οι χιλιάδες των κλωστοϋφαντουργών στα εργοστάσια της Ν. Ιωνίας («Μουταλάσκη», «Ελληνίς», «Μποσταντζόγλου», «Στερλίνα»).

Τα σχολεία δεν λειτούργησαν τον πρώτο χρόνο και υπολειτούργησαν στη συνέχεια, αφού πολλοί δάσκαλοι και καθηγητές έλειπαν, είτε γιατί μετείχαν στην Αντίσταση ή γιατί είχαν ανέβει στο βουνό.

Στο 1ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Ιωνίας (Αγ. Ανάργυροι), στο Δημοτικό της Ελευθερούπολης, αλλά και στο Ιδιωτικό Σχολείο «Κάδμος» αρχίζουν να λειτουργούν συσσίτια με την ευθύνη του Ερυθρού Σταυρού. Προσφερόταν «ρόφημα» γάλα σκόνη που έβραζε στα μεγάλα καζάνια και ως γεύμα το «θρεπτικότατο» πλιγούρι. Τρόφιμα μοιράζονταν με κουπόνια, ενώ το ψωμί γίνονταν πλέον όχι με στάρι, αλλά με καλαμπόκι (μπομποτά) κι άλλα φτηνά υλικά.

Όπως πάντα, έτσι και τώρα, δεν θα έλειπαν δυστυχώς οι διακρίσεις ή ενδεχόμενες κάποιες μικροκαταχρήσεις. Αυτά πέρασαν στο στόμα του κόσμου, που τα παρωδούσε:

...θα πάω να το πω στον Ερυθρό Σταυρό πως είσαστε συνέταιροι και οι δυο...

και ακόμη:

...πατάω ένα κουμπί και βγαίνει μια χοντρή και λέει στα παιδάκια νιξ φαΐ.

Μετά το πρώτο διάστημα της Ιταλοκρατίας εμφανίζονται οι Γερμανοί που εγκαθίστανται στο 1ο Δημοτικό Σχολείο, χτίζοντας μάλιστα, για ασφάλεια τα παράθυρα προς τους δρόμους. Κι ακόμη στο χώρο, όπου σήμερα είναι το 5ο Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας, στην Ελευθερούπολη, που τότε ονομαζόταν «Κολλέγιο» και χρησιμοποιείτο για γήπεδο, εγκαθιστούν μια μονάδα φύλαξης υλικού.

1942.

Με την ίδρυση του Ε.Λ.Α.Σ., (16 Φλεβάρη 1942), άρχισε και η Νέα Ιωνία να οργανώνεται σε «στρατιωτικό» επίπεδο. Έτσι στο σύνολο των συνοικισμών της πολιτείας, μαζί με Ν. Φιλαδέλφεια, Ηράκλειο και Κουκουβάουνες, συγκροτούν ένα τάγμα, στο οποίο υπάγονται 9 λόχοι. Από αυτούς οι 6 είναι στη Ν. Ιωνία: ο 13ος του Ιστορικού Κέντρου, ο 14ος της Ελευθερούπολης, ο 16ος του Περισού, ο 17ος της Σαφράμπολης, ο 18ος της Καλογρέζας και ο 20ος των λιγνιτωρύχων².

Πιο πάνω βέβαια στην ιεραρχία, είναι το σύνταγμα, όπου η Νέα Ιωνία, το Κολωνάκι, τα Εξάρχεια, η Κυψέλη, του Γκύζη, του Γουδή, οι Αμπελόκηποι, το Γαλάτσι, τα Πατήσια συγκροτούν το λεγόμενο 3ο Σύνταγμα, το οποίο πάλι υπάγεται στην Ταξιαρχία Βορείων και Δυτικών Συνοικιών.

Σε κάθε περίπτωση η δυναμική της Καλογρέζας ξεχώριζε. Άλλωστε το έλεγε και το εμβληματικό του Ε.Λ.Α.Σ.:

*«Η Κοκκινιά είναι Στάλινγκραντ κι η Καλογρέζα Μόσχα
κι οι συνοικίες του λαού, μας οδηγούν στη δόξα...»*

Η όλη δράση αυτών των λόχων θα γίνει ιδιαίτερα αισθητή στα Δεκεμβριανά (3 Δεκέμβρη 1944 – 2 Γενάρη 1945).

Η αντίσταση στη Νέα Ιωνία θα μπορούσε κανείς να πει ότι αρχίζει τον Σεπτέμβρη του

(Από το αρχείο του Κ.Κ.Ε.)

1942, όταν συλλαμβάνεται ο Πέτρος Κοφινάκος, μορφωμένος λιγνιτωρύχος και στέλεχος του Κ.Κ.Ε. ως υπεύθυνος για τις κινητοποιήσεις των συναδέλφων του λιγνιτωρύχων που ζητούσαν τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Οδηγήθηκε στην Κομαντατούρα (Kommandantur γερμ), που έδρευε στο εργοστάσιο «Μουταλάσκη» και μετά στις φυλακές «Αβέρωφ». Τρεις μέρες αργότερα τουφεκίστηκε...Υπήρξε ο πρώτος ήρωας της Αντίστασης στη Νέα Ιωνία.

1943. Ο «Σαμψών» και άλλα παιδιά εργάζονται στα λιγνιτωρυχεία, μεταφέροντας σακιά από κάρβουνα. Ο «Σαμψών» είναι όρθιος, πρώτος από δεξιά.

Ωστόσο τυπικά θα πρέπει ως τέτοιος να θεωρηθεί ο Αθαν. Τσάντος που εκτελέστηκε για σαμποτάζ των Γερμανών, στις 7 Νοεμβρίου 1941. Αυτό το πληροφορούμαστε από την εφημερίδα «Ακρόπολις» της 10/10/1941: «Με απόφαση του Γερμανικού Στρατοδικείου που υπογράφει ο Στρατιωτικός Διοικητής Νοτίου Ελλάδας, καταδικάζονται και εκτελούνται δια τυφεκισμού 4 πατριώτες. Ένας εξ αυτών ήταν Ιωνιώτης (Αθ. Τσάντος – οδός Τρωάδος 14) που εκτελέσθηκε για σαμποτάζ, επειδή απέκοψε μία εγκατάσταση καλωδίων της γερμανικής αεροπορίας»³.

Στοιχεία για τη ζωή στη Ν. Ιωνία, μας δίνει το ρεπορτάζ της Εφημερίδας «ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ» της 23/7/1942. (Παράρτημα 1)

Στις 19 Νοέμβρη του 1942, άντρες του Ε.Λ.Α.Σ. και του Ε.Δ.Ε.Σ. με τη συνεργασία Άγγλων σαμποτέρ, ανατινάζουν τη Γέφυρα του Γοργοποτάμου. Ήταν η πιο μεγάλη επιχείρηση κατά των Γερμανών, τότε σε ολόκληρη την Ευρώπη.

1943.

Γενάρης του 1943:

Ο Χάρης Σαπουντζάκης θυμάται:

«Καθώς μπήκε ο Γενάρης του '43 θυμάμαι ότι η κατάσταση στο σπίτι μας ήταν πολύ δύσκολη. Ο πατέρας μου Δαμιανός ήταν άρρωστος και δεν υπήρχαν τρόφιμα, λίγο γάλα, τίποτε. Η μητέρα μου, μια νέα γυναίκα περίπου 25 χρονών, πήρε την απόφαση. Θα πηγαίναμε με το τρένο στον Αλιάρτο, ένα χωριό ανάμεσα Θήβας και Λειβαδιάς, όπου είχε παντρευτεί εκεί έναν ντόπιο αγρότη, η αδελφή της Ασημίνα. Ήξερε ότι αυτή θα μπορούσε να τη βοηθήσει. Πήρε σε ένα σακούλι 3-4 κομμάτια της προίκας της, με πήρε από το χέρι και με τα πόδια φτάσαμε στο Σταθμό Λαρίσης. Εγώ ήμουν 5 ετών. Εκεί υπήρχε φοβερός συνωστισμός. Ποιος θα πρωτομπει στο τρένο. Όλα τα βαγόνια είχαν γεμίσει. Δυο-τρεις άνδρες έδωσαν το σύνθημα: επάνω στη στέγη! Η μάνα μου μ' έμένα στην αγκαλιά αγωνιζόταν να σκαρφαλώσει. Ένα παλληκάρι, την πρόσεξε. Πήρε πρώτα εμένα, μ' ακούμπησε στη στέγη και μετά τράβηξε και τη μάνα μου επάνω. Αυτή με πήρε σφιχτά στην αγκαλιά της. Ο ένας με τον άλλο κολλητά δίναμε κουράγιο.

Κάποια στιγμή το τρένο ξεκίνησε αγκομαχώντας. Βγήκαμε από το Μενίδι. Αυτός που ήταν στη στέγη του πρώτου βαγονιού, όταν έβλεπε να πλησιάζουμε γαλαρίες φώναζε: «σκύψτε ρεεεε». Και σκύβαμε. Είχαμε φτάσει στο ύψος της Μαλακάσας, όταν το τρένο σταμάτησε. Ήταν βράδυ. Αντάρτες, μας είπαν, κάνανε μπλόκο! Κάποιους ψάχνανε. Όλο το βράδυ μείναμε στην ύπαιθρο, μέσα στο κρύο κατάμαυροι από τον καπνό, περιμέναμε με αγωνία να ξημερώσει.

Η επόμενη μέρα ευτυχώς δεν είχε άλλα δυσάρεστα. Ξανανεβήκαμε. Συνεχίσαμε. Κάποτε φτάσαμε.

Δεν ήξερα, μικρό παιδί ήμουν, πώς είναι το χωριό. Οι άνθρωποι, τα ζώα, τα σπίτια. Η θεία μου κι ο άνδρας της μας περιποιήθηκαν καλά. Μας έδωσαν ένα σακί σιτάρι, λίγο λάδι,

αρκετό ζυμωτό σταρένιο ψωμί και μας κατέβασαν στο σταθμό. Για καλή μας τύχη πια μπορέσαμε να μπούμε μέσα σε ένα βαγόνι και να γυρίσουμε στην Αθήνα...»

Μεγάλη Παρασκευή του 1943:

Ουρές τεράστιες γύρω από τους Αγ. Αναργύρους – πεινασμένοι γέροντες, γυναίκες, παιδιά. Στην εκκλησία άταφοι νεκροί που μύριζαν απαίσια. Κόντευε 4 το απόγευμα και κυκλοφόρησε η μεγάλη φήμη «*Σήμερα θα δώσουν κρέας, Κονσέρβα κρέας, φασόλια και γαλέτα*»

Τότε πετάχτηκαν κάτι ηλικιωμένες: «*το κάνουν επίτηδες οι Ιταλοί για να μας μαγαρίσουν Μεγάλη Παρασκευή*». Φασαρία, φωνές, κατάρρες.

Ξαφνικά έγινε ησυχία. Στον άμβωνα επάνω φάνηκε ο Δεσπότης, ο Πατάρων Μελέτιος. Είπε:

«Μεγάλη Παρασκευή σήμερα τιμούμε την ταφή του Κυρίου. Αλλά και εμείς ανεβαίνουμε ένα Γολγοθά. Ο λαός υποφέρει. Χιλιάδες άνθρωποι πεθαίνουν από την πείνα και «ασθενής και οδοιπóρος αμαρτίαν ουκ έχει» Μπορείτε να φάτε το κρέας και αν υπάρχει αμαρτία την παίρνω εγώ επάνω μου».

Για τη συνεισφορά του Μελετίου και τις προσπάθειές του να βοηθήσει, όσο μπορούσε το ποίμνιό του, αδιακρίτως οι πάντες συμφωνούσαν. Ψηλόλιγνος, ξερακιανός, πένης και αυστηρός γνώριζε να ηλεκτρίζει και να υπηρετεί τον άνθρωπο και τον Θεό!

-Στις 31 Ιουλίου του 1943, θα εκτελεστούν ο Ηλίας Δουρμούσογλου και ο Γιώργος Παυλάντος. Ο πρώτος ήταν ένας πολλά υποσχόμενος φοιτητής της Παντείου, γραμματέας της Ε.Π.Ο.Ν. (Ενιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων) Ν. Ιωνίας, που αφού παρέμεινε επί μήνες φυλακή στην Αίγινα και ήλπιζε να απελευθερωθεί, εκτελέστηκε στην Καισαριανή, μαζί με τον επίσης νέο και πολλά υποσχόμενο Ιωνιώτη, Γιώργο Παυλάντο. Ο Ηλίας Δουρμούσογλου υπήρξε θύμα καταδότη, ο οποίος όπως λέει η οικογένεια του Δουρμούσογλου, αργότερα εκτελέστηκε από αντιστασιακούς. Ο δεύτερος ήταν στέλεχος της Ε.Π.Ο.Ν., αλλά και της Κ.Ο.Β. (Κομματική Οργάνωση Βάσης) Ν. Ιωνίας. Ένας αγωνιστής σπάνιου ήθους και εντιμότητας.

- Στην ίδια εποχή μια νεαρή εργάτρια, η Όλγα Μπακόλα⁴, θυγατέρα των αγωνιστών Αριστείδη και Μαρίας Μπακόλα σκοτώνεται σε μια διαδήλωση στην Αθήνα.

Τον Αύγουστο του 1943 γίνεται η μεγάλη δολιοφθορά στις εγκαταστάσεις του τραμ στην Καλλιθέα, με αποτέλεσμα να καταστραφούν 93 βαγόνια! Οι Γερμανοί συλλαμβάνουν 50 τροχιοδρομικούς και τους απειλούν με άμεση εκτέλεση. Τελικά εκτελέστηκαν 8 άτομα στο Σκοπευτήριο Καισαριανής, στις 28 Αυγούστου 1943.

-Πρώτοι-πρώτοι συμπαραστάτες στους τροχιοδρομικούς, οι αγωνιστές ανθρακωρύχοι της Καλογρέζας. Κατεβαίνουν σε απεργία στην Καλογρέζα, που διαλύεται από την Αστυνομία. Όμως την ίδια μέρα το απόγευμα περισσότερα από 1.000 άτομα συγκεντρώνονται στο

σιδηροδρομικό σταθμό (σημερινό ηλεκτρικό) σταθμό Ν. Ιωνίας. Από εκεί προχωρούν δια της οδού Μ. Ασίας προς την Ηρακλείου, για να φθάσουν μπροστά στο Αστυνομικό Τμήμα Ν. Ιωνίας (εκεί όπου σήμερα το κτίριο του Ο.Π.Α.Ν.). Στη γωνία Ηρακλείου και Μ. Ασίας τους περίμεναν οι χωροφύλακες. Ο επικεφαλής ταγματάρχης Δημ. Αλεξόπουλος, εντελώς αψυχολόγητα, διατάσσει «Πυρ». Έπεσαν νεκροί επιτόπου 2, ο Γεράσιμος Κεραμιδάς (32 ετών) και ο Παναγιώτης Γεωργίου (60 ετών). Ένας τρίτος, ο Παναγιώτης Κούτρας (25 ετών) θα εκπνεύσει σε 2 μέρες.

Εδώ πια κάθε κόκκινη γραμμή έχει ξεπεραστεί. Το Κ.Κ.Ε. δεν θα μπορούσε ν' ανεχθεί κάτι τέτοιο, χωρίς μάλιστα την ομπρέλα κάποιων Γερμανών. Έτσι ο Δημήτριος Αλεξόπουλος ανάγεται σε φυσικό αυτουργό ενός εγκλήματος. Έχει πλέον προγραφεί.

Σε λίγες μέρες (27 Σεπτεμβρίου 1943), ενώ περπατούσε κοντά στη γέφυρα της Σαφράμπολης για να επισκεφθεί ένα κτήμα που είχε, τον περιτριγύρισαν 2-3 άτομα και ένα από αυτά λέγοντάς του «Αλεξόπουλε, ήρθε η ώρα σου» τον πυροβόλησε εξ επαφής. Παρότι είχε συνοδούς, αυτοί φοβήθηκαν και τόβαλαν στα πόδια.

Για πολλούς ιστορικούς αυτή η δολοφονία ήταν το εναρκτήριο λάκτισμα μιας νέας οργάνωσης που είχε δημιουργηθεί τότε, της Ο.Π.Λ.Α. (Οργάνωση Προστασίας Λαϊκών Αγωνιστών).

Η δολοφονία ενός ταγματάρχη της Χωροφυλακής εν ενεργεία δεν ήταν βέβαιο μικρό πράγμα. Αμέσως ο Υπουργός Εσωτερικών Αν. Ταβουλάρης, απαγόρευσε όλα τα «πάρτυ» και όλους τους εράνους χωρίς ειδική άδεια. Έδωσε εντολή η κηδεία του να γίνει με μεγάλη επισημότητα, όπου παρέστη και ο ίδιος στη Μητρόπολη Αθηνών.

Η κατοχική κυβέρνηση του Ι. Ράλλη σηκώνει το θέμα θεωρώντας ότι άρχισε η αντεπίθεση κατά των κομμουνιστών, ενώ το Κ.Κ.Ε. δεν έκρυψε, ούτε μετρίασε το μέγεθος της πράξης. Μίλησε για εκδίκηση του λαού (Εφημερίδα «Ριζοσπάστης», 3/10/1943).

Με την ευκαιρία μάλιστα των δίχρονων του Ε.Α.Μ. άρχισαν συγκεντρώσεις σε όλες τις συνοικίες, όπου τότε-τότε έπεφτε καμιά ντουφεκιά για να υποδουλώσει την έναρξη...ένοπλου αγώνα.

Τους επόμενες μήνες θα γίνουν σοβαρά γεγονότα στις συνοικίες του Βύρωνα, της Καισαριανής⁵, στον Πειραιά κλπ.

Στις 16 Ιουλίου 1943, η Κυβέρνηση του Ιω. Ράλλη είχε εν τω μεταξύ ιδρύσει με το Ν. 260, τα περιβόητα «Τάγματα Ασφαλείας» ή «Τάγματα Ευζώνων» με στόχο την αντιμετώπιση των κομμουνιστών, αλλά και όλων όσων είχαν ενταχθεί στο Ε.Α.Μ. και ας μην ήταν κομμουνιστές! Πυρήνας ήταν βέβαια η Τιμητική Φρουρά του Αγνώστου Στρατιώτη. Θεωρήθηκε ιστορικά ελκυστικό το σώμα αυτό να ονομάζεται «ευζώνοι» όπου οι στρατεύσιμοι θα υπηρετούσαν 1 χρόνο με μισθό. Στην Αθήνα τον Σεπτέμβριο του 1943 είχε ήδη σχηματιστεί ένα τάγμα από 1.200 άνδρες, με διοικητή τον συνταγματάρχη πεζικού Ιωάννη Πλυτζανόπουλο. Ο οπλισμός παρμένος από τους συνθηκολογήσαντες Ιταλούς. Τελικά το τάγμα

Στο Παράρτημα 2, υπάρχει περιγραφή Προσκοπικών γεγονότων την περίοδο της Κατοχής.

έγινε σύνταγμα με κύριο έργο την αντιμετώπιση των δυνάμεων του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ. Από την πλευρά της Αντίστασης τα τάγματα θεωρούνταν προδοτικά και οι άνδρες ονομάζονταν ταγματασφαλίτες, μισθοφόροι του Ράλλη και των Γερμανών.

Για το ποιοι ακριβώς ήταν οι Ταγματασφαλίτες υπάρχουν αρκετές απόψεις, που η σύνθεσή τους θα μπορούσε να οδηγήσει κάπου. Ήταν φτωχοί άνθρωποι του λαού, που αντιμετώπιζαν το φάσμα της πείνας, ήταν «επαγγελματίες», δηλαδή παλιοί χωροφύλακες, αγρονόμοι, έφεδροι αξιωματικοί κλπ. ή ήταν «τραμπούκοι» τους οποίους είχαν στρατολογήσει διάφοροι «αντικομμουνιστές»;

Τα Τάγματα Ασφαλείας, παρά τη χαμηλή ποιότητα των στελεχών, είχαν επωμισθεί, δυστυχώς, ένα πολύ βαρύ έργο: να οργανώσουν «μπλόκα» σε συνεργασία με την Ειδική Ασφάλεια και τους Γερμανούς, να συλλαμβάνουν ομήρους και το χειρότερο να μπορούν να εκτελούν επί τόπου συλληφθέντες.

1944.

Η Νέα Ιωνία και ειδικότερα η Καλογρέζα, θα αισθανθεί κατά τρόπο φρικτό, την επέλαση των ταγματασφαλιτών στο **Μπλόκο της Καλογρέζας**, που έγινε στις **15 Μάρτη 1944**.

Μετά την εκτέλεση του Ταγματάρχη Δημ. Αλεξόπουλου όλοι περίμεναν ότι θα υπάρξει απάντηση και μάλλον σκληρή από την Κυβέρνηση του Ιω. Ράλλη και τους Γερμανούς. Αυτές οι υπόνοιες είχαν ενισχυθεί μετά την εκτέλεση του αναπληρωτή γεν. διευθυντή της εταιρείας Υδάτων, ναυάρχου Πινότση στις 5 Ιανουαρίου 1944. Τότε είχαν συλληφθεί και τελικά εκτελέστηκαν 2 Ιωνιώτες: ο Αντ. Παπαδόπουλος (24 ετών) ανθρακωρύχος και ο Μιχ. Μαραγκός (28 ετών) ξυλουργός.

Έτσι το τοπικό τάγμα του Ε.Λ.Α.Σ. τέθηκε σε γενικό συναγερμό. Όμως ούτε σπουδαία όπλα και πολεμοφόδια διέθετε, ούτε είχε τους κατάλληλους ανθρώπους για να μπορούν σε καθημερινή βάση, να ελέγχουν τα πάντα. Αρκεί να λάβει κανείς υπόψη του ότι στις 12 Φλεβάρη ο Γιάννης Λεοντιάδης⁶, ένα από τα σημαντικά στελέχη του Ε.Λ.Α.Σ. της περιοχής είχε πέσει στα χέρια της Αστυνομίας ενώ μετέφερε πυρομαχικά και λίγο αργότερα ολόκληρη η ηγεσία του τάγματος, με επικεφαλής τον Διοικητή του έφεδρο ανθυπολοχαγό Βίκτωρα Μπριλλάκη πιάστηκε κυριολεκτικά στα πράσα από την Αστυνομία, ενώ συνεδρίαζε στον Περισσό, με αποτέλεσμα να σκοτωθεί επί τόπου ο καπετάνιος Δημήτριος Μπαρτζώκας και να συλληφθούν ο Διοικητής του και ο αδελφός του Δημήτρης και αμέσως μετά να εκτελεστούν.

Παρά την προειδοποίηση από τα ανώτερα κλιμάκια του Ε.Λ.Α.Σ. ότι επίκειται επιδρομή στη Νέα Ιωνία, κατά το πρότυπο της επιδρομής στην Κοκκινιά και της μάχης που δόθηκε εκεί, το τοπικό τάγμα Ν. Ιωνίας, φάνηκε να ολιγωρεί και η επιφυλακή υπήρξε ατελής. Πολλοί, εκ των υστέρων επιρρίπτουν ευθύνες για τους ενδιάμεσα υπευθύνους (8η Αχτίδα της Κ.Ο.Α. του Κ.Κ.Ε κ.α.).

Την 14η Μαρτίου 1944 ύστερα από σύσκεψη στο Υπουργείο Εσωτερικών-Τμήμα Ειδικής Ασφάλειας, παρουσία του Υπουργού Εσωτερικών Ταβουλάρη, αποφασίζεται να κινηθούν

προς την Καλογρέζα και να οργανώσουν μπλόκο με τη συνεργασία των Γερμανών, η Χωροφυλακή, τα Τάγματα Ασφαλείας και βέβαια η Ειδική Ασφάλεια με επικεφαλής τον υποστράτηγο Αλέξανδρο Λάμπου, τον συνταγματάρχη Ιωάννη Πλυτζανόπουλο και τον αρχηγό της Χωροφυλακής, υποστράτηγο Κωνσταντίνο Γκίνο. Παρών στη σύσκεψη και συμμετοχή στο Μπλόκο είχε και ο Καλογρεζιώτης συνταγματάρχης Γεώργ. Μωραΐτης⁷.

Ξημερώματα της Τετάρτης 15 Μαρτίου 1944 κινήθηκαν προς την Καλογρέζα, μέσω Ν. Ιωνίας ισχυρές δυνάμεις Ταγματасφαλιτών και Χωροφυλακής καθώς και δεκάδες Γερμανών. Μια μεγάλη φάλαγγα από καμιόνια κινήθηκε ανατολικά του Αδριάνειου Υδραγωγείου προς την είσοδο της Καλογρέζας, Μέσα σε λίγη ώρα είχαν ζώσει ολόκληρη την Καλογρέζα από όλες τις πλευρές.

Γεννιέται το ερώτημα, πώς με τόσο θόρυβο δεν έγιναν έγκαιρα αντιληπτοί. Ωστόσο υπάρχει το επιχείρημα, πέραν πάντοτε του αιφνιδιασμού, ότι βλέποντας τα καμιόνια οι αντιστασιακοί θεώρησαν ότι ήταν Γερμανοί και δεν θα έπρεπε να φέρουν αντίσταση για το φόβο των αντιποίνων. Έτσι το μόνο που πρόλαβαν να κάνουν όσοι μπόρεσαν να καταλάβουν τον κίνδυνο, ήταν να τρέξουν να προλάβουν να κρυφτούν. Για πολλούς όμως ήταν πολύ αργά.

Στην πλατεία της Ζωοδόχου Πηγής στήθηκε το μπλόκο, ενώ ταγματасφαλίτες έκαναν εφόδους σε σπίτια και συλλάμβαναν άνδρες αλλά και γυναίκες.

Στο κέντρο της πλατείας ο Λάμπου κρατώντας μια εικόνα της Παναγίας, φώναζε ότι ενεργεί κατ' εντολή της.

Κάποια στιγμή ο Λάμπου ζήτησε να περάσουν οι 350 συλληφθέντες άνδρες από μπροστά του και από τον Μωραΐτη. Ξεχώρισαν αρχικά καμιά εκατοσταριά, τους οποίους με καμιόνια θα οδηγούσαν στο Χαϊδάρι. Μερικοί απ' αυτούς στάλθηκαν στη Γερμανία και ένας από τους ελαχίστους που σώθηκαν, ο Σπύρος Πασάλογλου διηγείτο αργότερα όλα όσα είχε ζήσει.

Υπάρχει μαρτυρία ότι ο Καλογρεζιώτης ανθυπομοίραρχος Δημ. Μαγκαφόρης έσωσε αρκετούς νέους κατεβάζοντας τους από την καρότσα του φορτηγού και διώχνοντάς τους.

Τελικά διάλεξαν 22 παλικάρια, τα οποία οδήγησαν το απόγευμα στο ρέμα του Ποδονίφτη για εκτέλεση. Ας μην ξεχνάμε ότι εκτός όσων εκτελέστηκαν στο Μπλόκο της Καλογρέζας, είχαμε και 210 συλληφθέντες από τους οποίους οι 150 μεταφέρθηκαν στις φυλακές Χατζηκώνστα και 60 στο στρατόπεδο Χαϊδαρίου, εκ των οποίων 10 στάλθηκαν στη Γερμανία σε στρατόπεδο συγκέντρωσης από τους οποίους επέστρεψαν μόνο 3.

Στη διαδικασία της επιλογής σημαντικό ρόλο εμπνευστή των εκτελεστών είχε διαδραματίσει, δυστυχώς, ένας Έλληνας: ο Κώστας Δούκας⁸ που οι περισσότεροι όταν έγινε αργότερα η δίκη, ονόμαζαν «θηριώδη».

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι υπήρχε αισθητή η παρουσία των Γερμανών, που κατά τη συνήθειά τους φωτογράφιζαν τα τεκταινόμενα, αλλά είχαν και τελικά αποφασιστικό ρόλο αφού μάλιστα είχαν προσδιορίσει τον αριθμό των εκτελεστών στους 50.

Δεν ήταν όλοι οι αξιωματικοί βίαιοι και σκληροί διώκτες. Ο μοίραρχος Παπακώστας έπαθε κρίση συνειδήσεως, όταν ορίστηκε ως επικεφαλής του εκτελεστικού αποσπάσματος. Δεν μπορούσε, Έλληνας αυτός, να εκτελεί Έλληνες, επειδή το αξίωναν οι Γερμανοί. Θεωρείται ότι

τελικά το σύνθημα «Πυρ» το έδωσαν οι διερμηνείς Δούκας και Κωνσταντινίδης⁹. Ο συνταγματάρχης Παν. Σταθόπουλος είχε την ευθύνη διενέργειας ανακρίσεων και είχε εγκατασταθεί στην είσοδο της Καλογρέζας (παλιό Π.Ι.Κ.Π.Α.). Σχεδόν όλους όσοι παρουσιάστηκαν ενώπιον του, τους άφησε ελεύθερους.

Οι 22 εκτελεσθέντες¹⁰ ήσαν:

- Ευάγγελος Ανδριώτης, 24 ετών, λιγνιτωρύχος, από το Χαράκιοϊ Μ. Ασίας
- Δημήτριος Αργυρόπουλος, 29 ετών, κουρέας, από την Πόλη
- Κων/νος Βουτσάς, 32 ετών, ελαιοχρωματιστής, από την Πόλη
- Κων/νος Γεωργίου, 19 ετών, λιγνιτωρύχος, από τον Ωρωπό
- Ιωάννης Καλοϊδής, 28 ετών, δημόσιος υπάλληλος, από την Πόλη
- Γεώργιος Καμίνης, 25 ετών, εργάτης, από τον Πειραιά
- Μιχαήλ Κανάκης, 33 ετών, λιγνιτωρύχος, από την Πάνορμο της Μ. Ασίας
- Κων/νος Κοντόπουλος, 28 ετών, υφαντουργός, από το Προκόπι της Μ. Ασίας
- Νίκος Κωνσταντινίδης (Αρτινιάν), 44 ετών, οινοπώλης, από την Πόλη
- Γεώργιος Λασκαρίδης, 29 ετών, λιγνιτωρύχος, από την Πόλη
- Αιμιλιανός Μαυρίδης, 31 ετών, ράφτης, από τη Χηλή Μ. Ασίας
- Παναγιώτης Μικρόπουλος, 20 ετών, λιγνιτωρύχος, από τη Ν. Ιωνία
- Κων/νος Μηνόπουλος, 62 ετών, παντοπώλης, από την Πόλη
- Αναστάσιος Πανταλέων, 24 ετών, εργάτης, από την Κερατέα
- Γεώργιος Παπαδημητρίου, 26 ετών, λιγνιτωρύχος, από τη Θεσσαλονίκη
- Μιχαήλ Παπούδης, 45 ετών, βυρσοδέψης, από το Προκόπι Μ. Ασίας
- Γεώργιος Παρασκευάς, 26 ετών, φοιτητής, από την Αλάγια της Μ. Ασίας
- Παντελής Παρασκευάς, 28 ετών, μηχανικός-υφαντουργός, από την Αλάγια της Μ. Ασίας
- Αντώνιο Πελεγκρίνι, 25 ετών, Ιταλός
- Γεώργιος Σοφιανόπουλος, 17 ετών, μαθητής, από την Αθήνα
- Ορφέας Συρμαλόγλου, 30 ετών, υφαντουργός, από την Πόλη
- Γεώργιος Χρυσουγής, 27 ετών, τσαγκάρης, από την Πόλη

Ο Γεώργ. Παρασκευάς και ο Παντ. Παρασκευάς, ήταν αδέρφια. Ο Κων/νος Γεωργίου ήταν γιός του φονευθέντος στην διαδήλωση της Ν. Ιωνίας Παναγ. Γεωργίου, ενώ ο Ιταλός αντιστασιακός Πελεγκρίνι δεν είχε φύγει στην Ιταλία και παρέμεινε στην Σαφράμπολη, λόγω δεσμού με μια κοπέλα. Ο δήμος Ν. Ιωνίας (επί δημαρχίας Πέτρ. Μπουρδούκου) είχε καλέσει τον αδελφό του και είχε παραστεί σε απόδοση τιμής.

Στις 5 Νοεμβρίου 1946 άρχισε η δίκη των πρωταιτίων του Μπλόκου της Καλογρέζας, στο Γ' Ειδικό Δικαστήριο Δωσιλόγων. Κατηγορούμενοι μεταξύ άλλων ήταν ο Λάμπου, ο Πλυτζανόπουλος, ο Γκίνος, ο Παρθενίου, ο Μωραΐτης, ο Παπακώστας, ο Κωνσταντινίδης κ.α.

Ο Μωραΐτης είχε φύγει από τη ζωή, ο Παπακώστας είχε σκοτωθεί στα Δεκεμβριανά. Ο

Αριστερά: Οι 22 εκτελεσθέντες του Μπλόκου της Καλογρέζας.
Δεξιά: Η αναθηματική στήλη στον χώρο του μνημείου.

Σπύρος Πασάλογλου, η Σταυρούλα Κλεομβρότου και η Ευθυμία Μπαλακάκη παρίσταντο ως πολιτικοί ενάγοντες αιτούμενοι ψυχική οδύνη.

Παρελαύνουν πολλοί μάρτυρες κατηγορίας και υπεράσπισης. Τελευταίοι απολογήθηκαν οι κατηγορούμενοι που αρνήθηκαν την ενοχή τους.

Η απόφαση εκδόθηκε στις 21 Φλεβάρη 1947 και ύστερα από 10 ημέρες διάσκεψης, η τελική επιβολή των ποινών. Έτσι κηρύχθηκαν ένοχοι μόνον δύο: ο Αλ. Λάμπου και ο Σπ. Κωνσταντίνιδης, στους οποίους και επιβλήθηκε η ποινή του θανάτου. Όλοι οι άλλοι αθώοι!

Βέβαια η ποινή αργότερα μετριάσθηκε. Ο Λάμπου καταδικάστηκε και πάλι σε θάνατο. Τελικά έμεινε μόνον 7 χρόνια στη φυλακή. Αποφυλακίστηκε το 1951.

Ο διοικητής του Τμήματος Καλογρέζας Δ. Μουρίκας φονεύθηκε στα Δεκεμβριανά. Ο Στ. Στεφανίδης, που ήταν ο σύνδεσμος με την ΙΙ Ταξιαρχία του Ε.Λ.Α.Σ. εκτελέστηκε στις 9 Αυγούστου 1944 από τους Γερμανούς στη Μάνδρα Αττικής.

Ο Σπύρος Πασάλογλου υπήρξε από τους ελάχιστους Έλληνες που επέστρεψαν σώοι από τη Γερμανία¹¹. Έχει εξιστορήσει σε συνεντεύξεις στο ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Ν. Ιωνίας όλη την ιστορία του. Πέθανε την ημέρα των γενεθλίων του, 90 ετών, την 1η Γενάρη του 2014.

Η Ευθυμία Μπαλακάκη δούλεψε ως υφάντρια στη Ν. Ιωνία και εξακολουθεί να είναι εν ζωή.

Το 1982, ύστερα από ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Ν. Ιωνίας¹², επί δημαρχίας Γιάννη Δομνάνκη, καθιερώθηκε η 15η Μαρτίου, ως ημέρα τοπικής εθνικής εορτής. Έτσι στο χώρο του Ηρώου που δημιουργήθηκε στον τόπο της εκτέλεσης γίνονται εκδηλώσεις μνήμης. Στην αρχή την πρωτοβουλία είχαν οι οικογένειες των ηρωικών νεκρών, μετά ανέλαβε ο Δήμος και οι αντιστασιακές οργανώσεις (κυρίως η Π.Ε.Α.Ε.Α Ν. Ιωνίας). Τοποθετήθηκε μάλιστα και μια αναθηματική στήλη της γλύπτριας Αφροδίτης Λιτή, ενώ στη βάση της στήλης υπάρχει χαραγμένο το επίγραμμα του Γιάννη Ρίτσου:

*Στην Καλογρέζα σαν περνάς, ξέγνοιαστε συ διαβάτη
με ευλάβεια πρέπει να πατάς
γιατί σ' ετούτα τα λιθάρια
έπεσαν για τη λευτεριά 22 παλικάρια.*

Το Μπλόκο της Καλογρέζας λειτούργησε ανασταλτικά, καθώς σκόρπισε τον τρόπο στην περιοχή, για την παραπέρα ανάπτυξη της Αντίστασης στη Ν. Ιωνία και ιδιαίτερα μάλιστα ανάμεσα στους νέους.

Έτσι η Ε.Π.Ο.Ν. του 8ου τομέα (Ν. Ιωνία με όλες τις συνοικίες της και τη Ν. Φιλαδέλφεια), ενώ ως το τέλος Αυγούστου αριθμούσε 3.510 μέλη, τον Οκτώβρη του ίδιου έτους έφθασε να αριθμεί μόνο 903!

Ιδιαίτερα για τη Ν. Ιωνία και την ανάπτυξη της Αντίστασης υπήρχε πάντα το μειονέκτημα της γεωφυσικής κατάστασης του χώρου. Δυνατότητες διαφυγής σε βουνά δεν υπήρχαν, όπως υπήρχαν στις ανατολικές περιοχές (Καισαριανή, Βύρωνας), όπου πάντα ο Υμηττός ήταν ένα αξιόλογο και εύκολα προσβάσιμο καταφύγιο.

Αυτή τη μείωση της δύναμης της Ε.Π.Ο.Ν. το Κ.Κ.Ε. προσπάθησε ν' αντισταθμίσει με την είσοδο στο χώρο των εργοστασίων. Ούτε όμως και εδώ τα πράγματα ήταν όπως θα περίμεναν, παρότι οι κλωστοϋφαντουργοί μαζί με τους λιγνιτωρύχους ήταν πάντα μια μεγάλη και ανανευμένη συνεχώς πηγή οπαδών της Αντίστασης. Οι Γερμανοί αλλά και η Ασφάλεια είχαν συνεχή την παρουσία τους και έπαιρναν σκληρά μέτρα και οι διώξεις, όπως άλλωστε έχουν ήδη ιστορηθεί, δεν άφηναν τόσο πολλά περιθώρια δράσης, πράγμα που δεν συνέβαινε στον ίδιο βαθμό με τις ανατολικές συνοικίες, οι οποίες προσφέρονταν περισσότερο στο χώρο των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων αλλά και τη διαφορετική σχέση που αναπτυσσόταν στο ευρύ κοινωνικό επίπεδο, η οποία δεν είχε να κάνει τόσο με την άμεση εξάρτηση της καθημερινής διαβίωσης από το μεροκάματο στα εργοστάσια ή στα λιγνιτωρυχεία.

- Στις 24 Ιουνίου, το Ε.Α.Μ. οργάνωσε εκδήλωση στο παλιό εργοστάσιο της «Ελληνικής Εριουργίας» στα Πατήσια με στόχο την ενότητα του αγώνα. Όμως η εκδήλωση είχε προδοθεί! Γερμανοί και ταγματασφαλίτες όρμησαν και άρχισαν να πυροβολούν και να συλλαμβάνουν όσους μπορούσαν. Επί τόπου σκοτώθηκαν ο Πάνος Σταθακόπουλος, ο Δήμος Χλιόβας και 2 ακόμη Επονίτες, των οποίων τα ονόματα δεν έγιναν γνωστά! Ο Δήμος Χλιόβας ήταν

φοιτητής και αναφέρεται ότι προερχόταν από τη Νέα Ιωνία.

Αναφερόμαστε στο γεγονός, που βέβαια δεν έγινε στην πόλη μας, αλλά στα Πατήσια, γιατί η «Ελληνική Εριουργία», ήταν αρχικά δίδυμη επιχείρηση του Κυρκίνη: μία στη Νέα Ιωνία και μία στα Πατήσια, ανάμεσα στο Β΄ Νεκροταφείο Αθήνας και την εκκλησία της Αγ. Βαρβάρας.

- Στις 22 Ιουλίου, οι Γερμανοί εκτελούν με απαγχονισμό στο Χαρβάτι (Πικέρμι) πολλούς πατριώτες. Ανάμεσά τους και ο Βασίλης Μάλλιος, ένα από τα μέλη μιας μεγάλης οικογένειας αγωνιστών (Τιμόθεος, Βασίλης, Πόπη). Στο Χαρβάτι κρεμάστηκαν ακόμα 5 Ιωνιώτες οι: Κων. Ταλιανίδης, Αντ. Ράισης, Γεώργ. Μαυρίδης, Γεώργ. Μπάρτιν και Παντ. Χατζησπύρος.

Ήταν εξαιρετικά ανατριχιαστικός ο τρόπος του απαγχονισμού. Οι Γερμανοί έβαζαν έναν-έναν τους κρατούμενους να περνούν την θηλιά στο λαιμό των άλλων. Μετά οι ίδιοι τους ανέβαζαν στο τραπέζι και μετά στην καρέκλα. Οι ίδιοι οι κρατούμενοι τραβούσαν την καρέκλα και έτσι η εκτέλεση τυπικά δεν γινόταν από Γερμανούς, αλλά από ...Έλληνες!.

ΕΝΘΑΔΕ ΚΕΙΝΤΑΙ ΠΑΙΔΕΣ ΕΛΛΗΝΩΝ 54 ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΘΑΝΟΝΤΕΣ ΑΓΧΩΝΗ ΒΑΡΒΑΡΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΤΗ 21 ΙΟΥΛΙΟΥ 1944					
ΚΙΛΑΦΗΣ ΓΕΩΡ.	ΕΤΩΝ 19	ΓΚΟΒΑΣ ΠΑΝΑΓ.	ΕΤΩΝ 42	ΦΡΑΓΚΟΥΛΗΣ ΒΑΣ	ΕΤΩΝ 17
ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ ΧΡΗΣ	» 29	ΡΑΙΣΗΣ ΑΝΤ.	» 21	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΓΕΩΡ.	» 22
ΛΑΜΠΟΣ ΑΓΑΜ.	» 34	ΧΑΤΖΗΣΠΥΡΟΥ ΠΑΝΤ.	» 29	ΦΟΥΤΑΣ ΠΑΝΤ.	» 23
ΜΑΝΟΣ ΜΙΧ.	» 46	ΤΑΛΙΑΝΙΔΗΣ ΚΩΝ	» 28	ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ ΗΛ.	» 17
ΚΑΛΟΓΕΡΟΒΙΤΣ ΝΙΚ.	» 23	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡ.	» 42	ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ ΣΟΦ	» 54
ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡ.	» 37	ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΗΣ ΓΕΩΡ.	» 18	ΤΕΛΑΛΗΣ ΚΑΡ.	» 55
ΤΟΥΡΝΑΣ ΔΗΜΗΤ.	» 34	ΤΣΙΩΤΑΣ ΧΡΗΣ.	» 22	ΤΕΛΑΛΗΣ ΠΑΥΛ.	» 17
ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ ΑΛΕΞ.	» 58	ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗΣ ΗΛ	» 25	ΓΑΛΙΑΝΗΣ ΓΕΩΡ.	» 31
ΦΑΝΤΟΥΛΗΣ ΓΕΩΡ.	» 26	ΜΑΚΡΗΣ ΣΠΥΡ.	» 39	ΓΙΑΝΝΗΓΕΩΡΓΗΣ ΛΑΜ.	» 30
ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ ΚΩΝ.	» 48	ΜΟΥΤΣΑΤΣΟΣ ΔΗΜΗΤ.	» 19	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΕΩΡ.	» 30
ΦΙΝΟΣ ΙΩΑΝ.	» 67	ΜΟΥΤΣΑΤΣΟΣ ΙΩΑΝ.	» 22	ΜΠΕΡΜΠΙΛΑΓΚΑΣ ΜΙΧ.	» 26
ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΝΟΜ.	» 29	ΠΑΠΠΑΣ ΒΑΣ	» 31	ΘΑΝΟΣ ΑΝΑΣ.	» 46
ΚΑΡΓΑΚΟΣ ΠΕΤ.	» 17	ΠΟΛΙΤΗΣ ΣΤΕΛ	» 19	ΔΕΛΗΒΟΡΙΑΣ ΠΕΤ.	» 46
ΚΟΥΡΕΒΕΙΣΗΣ ΚΥΡ.	» 30	ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΤ.	» 19	ΓΩΓΟΣ ΑΛΕΞ.	» 31
ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ ΠΡΟΚ.	» 28	ΣΜΥΡΟΣ ΙΩΑΝ.	» 35	ΡΟΥΣΣΟΣ ΑΝΤ.	» 24
ΜΑΛΛΙΟΣ ΒΑΣ	» 23	ΤΣΑΠΑΤΣΑΡΗΣ ΚΩΝ	» 23	ΠΕΡΔΙΚΟΥΛΗΣ ΕΥΘ.	» 24
ΜΑΥΡΙΔΗΣ ΓΕΩΡ.	» 33	ΒΟΥΝΑΤΣΟΣ ΙΩΑΚ	» 28	ΖΩΪΔΗΣ ΔΗΜΗΤ.	» 22
ΜΠΑΡΤΙΝ ΓΕΩΡ.	» 21	ΣΥΦΤΙΑΝΗΣ ΚΩΝ.	» 16	ΒΙΤΩΡΟΥΛΑΣ ΔΗΜΗΤ	» 24

Στήλη στο Ηρώο του Πικερμίου, με τα ονόματα των 54 ηρώων.

Οι μέρες που ακολούθησαν ήταν οδυνηρές. Καθώς το βαθύ σκοτάδι είναι λίγο πριν την χαράυγη, έτσι και στους επόμενους 6 μήνες η επιθετικότητα των Γερμανών στις λαϊκές συνοικίες της Αθήνας επιτάθηκε. Αναφερόμαστε βέβαια στο Μπλόκο της Κοκκινιάς αλλά και σε μια σειρά επιθέσεις στο Παγκράτι, στον Βύρωνα, στην Καισαριανή. Η διαμάχη δεν ήταν δυστυχώς μόνον με τους Γερμανούς. Ήταν και με Οργανώσεις, όπως οι Χίτες (Χ), η Ιερή Ταξιαρχία, η Π.Ε.Α.Ν., ο Π.Ε.Ε.Σ. κλπ.

- Τον Αύγουστο του 1944 θα βρεθεί στον Περισσό το πτώμα του επικηρυγμένου Κων. Ρεμούνδου, με τραύματα στον θώρακα και την κοιλιά.

- Δυστυχώς ορισμένες φορές αυτή η εκδίκηση έφθασε στα όρια της εκτέλεσης μελών των οικογενειών των αντιπάλων. Αυτό έγινε και στη Νέα Ιωνία, όταν στις 7 Οκτωβρίου 1944 μια

ομάδα 30 ατόμων περικύκλωσε το σπίτι της οικογένειας Βύρωνα Καλιάκου, στελέχους της Ειδικής Ασφάλειας. Εκτελέστηκαν εκτός του ιδίου και η μητέρα του και η αδελφή του.

Ο Πρόεδρος της Π.Ε.Α.Ε.Α. Ν. Ιωνίας, Γιώργ. Κατημερτζής, σε συνέντευξη στην Επιτροπή Έρευνας και Τεκμηρίωσης του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. του Δήμου Ν. Ιωνίας, το 2008, αναφέρεται λεπτομερώς, ως κοντινός μάρτυρας μάλιστα, στο γεγονός αυτό λέγοντας ότι ο Καλιάκος που έμενε στην προσφυγική τετρακατοικία στη διασταύρωση των οδών Κρήτης και Ελ Αλαμίν δέχθηκε την επίσκεψη μιας ομάδας αγωνιστών του Ε.Α.Μ. από την Κιαισαριανή, η οποία ζητούσε να τον πάρει μαζί της. Ο Βύρωνας προσπάθησε να πηδήξει έξω από το πίσω παράθυρο, κρατώντας στο χέρι μια απασφαλισμένη χειροβομβίδα. Τον είδαν οι Κιαισαριανιώτες και τον πυροβόλησαν. Ο Καλιάκος έπεσε κάτω, η χειροβομβίδα έσκασε παρασύροντας στο θάνατο και την αδελφή του, η οποία ήταν ...έγκυος¹³.

Ήδη από τον Σεπτέμβριο του 1944, η Ελλάδα έχει 3 κυβερνήσεις: του Λιβάνου (Πρωθυπουργός Γεώργιος Παπανδρέου), την Κατοχική (Πρωθυπουργός Ιωάννης Ράλλης) και την «κυβέρνηση του Βουνού» της Πολιτικής Επιτροπής Εθνικής Απελευθέρωσης - Π.Ε.Ε.Α. (Πρόεδρος Αλ. Σβώλος)! Στην Καζέρτα της Ιταλίας γίνεται σύσκεψη με προεδρεύοντα τον αρχιστράτηγο της Μεσογείου Χένρυ Ουΐλσον. Μετείχαν μεταξύ άλλων ο Γ. Παπανδρέου, ο Βρετανός υπουργός (μετέπειτα Πρωθυπουργός) Μακ Μίλαν, ο αρχηγός του Ε.Λ.Α.Σ. Στ. Σαράφης, κι ο αρχηγός του Ε.Δ.Ε.Σ. Ναπ. Ζέρβας. Αποφασίζεται όλες οι ανταρτικές δυνάμεις να τεθούν υπό τις διαταγές της Κυβερνήσεως Εθνικής Ενότητας. Η Κυβέρνηση πάλι θέτει όλες τις δυνάμεις της κάτω από τις διαταγές του Άγγλου στρατηγού Ρόναλντ Σκόμπυ. Στο τέλος του Σεπτεμβρίου του 1944 Ρούσβελτ και Τσώρτσιλ συμφωνούν ν' αποσταλούν βρετανικά στρατεύματα στην Ελλάδα. Αμέσως μετά Στάλιν και Τσώρτσιλ συμφωνούν για τη μοιρασιά (που θα γίνει τυπικά το Γενάρη του 1945, στη Γιάλτα) για τα κράτη επιρροής, έτσι ώστε η Ελλάδα μπήκε στην ζώνη επιρροής της Βρετανίας!

- Παραμονές πια της απελευθέρωσης, στις 8 Οκτωβρίου 1944, ο Ε.Λ.Α.Σ. με το Τάγμα Ν. Ιωνίας, με διοικητή τον έφεδρο ανθυπολοχαγό Βασίλη Γρατσέα (Νικηφόρο) κινήθηκε για να καταλάβει τα διυλιστήρια της «ΟΥΛΕΝ». Τα διυλιστήρια τα φρουρούσαν ταγματασφαλίτες, οι οποίοι και αποσύρθηκαν γρήγορα. Όμως ο Ε.Λ.Α.Σ. έχασε 2 άνδρες. Τον Γιώργο Μηναιΐδη και τον Οδυσσέα Σκανδάλη.

Η πρωτεύουσα είναι καζάνι που βράζει. Μια βόμβα που είναι έτοιμη να εκραγεί...

Είναι πολλοί, πάρα πολλοί, αυτοί που εκτελέστηκαν ή σκοτώθηκαν ως τον Δεκέμβριο του 1944. Ξεπερνούν τους 50. Μερικοί εξ αυτών μακριά από την Ιωνία, ακόμα και στη Γερμανία.

Νεκροί υπήρξαν και από την άλλη πλευρά, βέβαια. Αυτό θα φανεί εναργέστερα στη συνέχεια, στο κεφάλαιο των Δεκεμβριανών.

Το πρωινό της 12ης Οκτωβρίου 1944 οι τελευταίοι Γερμανοί αποχωρούν συντεταγμένα. Αποσπάσματα ξεφεύγουν: το ένα για να καταθέσει στεφάνι στον Άγνωστο Στρατιώτη

(από τον Γερμανό διοικητή Φέλμυ), το άλλο για να κατεβάσει την σβάστικα από τον ιστό της Ακρόπολης.

Τεράστιες συγκεντρώσεις λαού με σημαίες Ελληνικές, σημαίες των συμμάχων, συνθήματα οδεύουν προς το Σύνταγμα.

Η Νέα Ιωνία, με επικεφαλής τον επίσκοπο Πατάρων Μελέτιο κι άλλους ιερείς κατηφορίζει την Πατησίων.

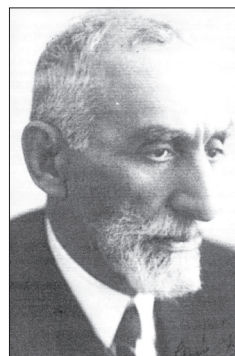
Αλλά και οι οργανωμένοι στον Ε.Λ.Α.Σ., κατηφορίζουν προς την Αθήνα κατά συνοικία (Ελευθερούπολη, Καλογρέζα).

Από τις 12 Οκτωβρίου και μετά κάθε μέρα που περνάει έχει το δικό της βάρος για την ιστορία της πατρίδας μας. Ωστόσο αντίπαλες οργανώσεις Ε.Λ.Α.Σ. και «Χ», ομάδες Ταγμάτων Ασφαλείας κάνουν αισθητή την παρουσία τους.

Στις 17 Οκτωβρίου η κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου θα φτάσει στο Κερατσίνι. Στις 18, ο Γ. Παπανδρέου ανεβαίνει στην Ακρόπολη για να υψώσει την Ελληνική σημαία. Ακολουθεί δοξολογία στη Μητρόπολη και ύστερα λόγος στο Σύνταγμα.

-Στις 21 Οκτωβρίου πεθαίνει ο αισθαντικός ποιητής της Ν. Ιωνίας Άγγελος Σημηριώτης. Η κηδεία του θα γίνει δημοσία δαπάνη και μάλιστα παρουσία του Πρωθυπουργού Γεωργ. Παπανδρέου από το Α' Νεκροταφείο Αθηνών. Τον επικήδειο θα εκφωνήσει ο Άγγελος Σικελιανός!

Στις 23 Οκτωβρίου η Κυβέρνηση ορκίζεται παίρνοντας την τελική της μορφή με 22 υπουργούς. Ανάμεσά τους ο Π. Κανελλόπουλος, ο Θεμ. Τσάτσος, ο Στ. Στεφανόπουλος, ο Αλ. Σβώλος, ο Ηλ. Τσιριμώκος, ο Μ. Πορφυρογένης, ο Γ. Καρτάλης, ο Άγγ. Αγγελόπουλος. Ιδανική σύνθεση. Τεράστιες οι προσδοκίες. Θα σταθεί όρθιος ο καθημαγμένος λαός; Θα υπάρξει ομόνοια;

Άγγελος Σημηριώτης

-Στις 30 Νοεμβρίου, μέσα σε πανηγυρική ατμόσφαιρα θα εγκαινιαστεί η επαναλειτουργία των εργοστασίων της «Ελληνικής Εριουργίας Α.Ε.», που θα απασχολήσει 2.000 υφαντουργούς. Μιλούν ο Γεν. Γραμματέας του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας Κ. Θέος και εκπρόσωποι της Γεν. Συνομοσπονδίας. Μηνύματα ελπίδας καθώς και τα λιγνιτωρυχεία Καλογρέζας αυξάνουν την παραγωγή τους, από 10 τόννους την ημέρα σε 60.

Όμως τα βρετανικά στρατεύματα φθάνουν συνεχώς κατά κύματα. Ο Τσώρτσιλ θέλει νίκη κατά του ΕΛΑΣ, νίκη στρατιωτική. Ο Σκόμπυ είναι ένας στρατηγός άτεγκτος και μακριά από την ψυχολογία του Έλληνα.

12/10/1944. Ο Επίσκοπος Πατάρων Μελέτιος κατέρχεται επικεφαλής Ιωνιωτών, την Πατησίων.

18/10/1944. Ο πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου υψώνει την Ελληνική σημαία στην Ακρόπολη.

Την Παρασκευή, 1 Δεκεμβρίου 1944 διατάσσει να αποστρατευθούν όλοι οι άντρες της Εθνικής Αντίστασης (ΕΛΑΣ). Οι αριστεροί υπουργοί δεν υπογράφουν και παραιτούνται. Η Π.Ε.Ε.Α. και γενικά οι οργανώσεις του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ αγνοούσαν την συμφωνία Στάλιν-Τσώρτσιλ, όπως αυτή οριστικοποιήθηκε στη Γιάλτα, για την υπαγωγή της Ελλάδας στη ζώνη επιρροής των Άγγλων. Αν το γνώριζαν ίσως θα έβλεπαν τις εξελίξεις με άλλο μάτι και ίσως δεν υπήρχαν τα Δεκεμβριανά.

Το Ε.Α.Μ. προσκαλεί τον λαό σε συλλαλητήριο στις 3 Δεκέμβρη, ημέρα Κυριακή στην Πλατεία Συντάγματος, ενώ κηρύσσει γενική απεργία.

Η Αστυνομία, με διοικητή τον Άγγ. Έβερτ, ανοίγει πυρ κατά των διαδηλωτών. Σκοτώνονται πολλοί. Αρχίζει μια περίοδος 30 ημερών (3 Δεκεμβρίου 1944 - 3 Ιανουαρίου 1945) που θα μείνει στην νεότερη ιστορία, ως ένας ανώφελος, εντελώς ανώφελος εφιάλτης, που κατέστρεψε όλες τις ελπίδες για μια αναγέννηση της πατρίδας μας, μετά το φοβερό πόλεμο και την Κατοχή.

Η σύγκρουση είναι των αντιστασιακών με τα στρατεύματα και την αεροπορία των Άγγλων, σε συνεργασία με κάποια κέντρα Χωροφυλακής και ορισμένες ακροδεξιές οργανώσεις.

- Ας έρθουμε όμως στη Ν. Ιωνία. Με την έναρξη των εχθροπραξιών εμφανίζονται δυνάμεις του Ε.Λ.Α.Σ. από την περιφέρεια. Επικεφαλής ο καπετάν Βόλγας. Επί ένα μήνα και περισσότερο η Νέα Ιωνία θα είναι στην απόλυτη εξουσία του Ε.Λ.Α.Σ.

3/12/1944. Σύνταγμα. Ο Δεκέμβρης ξεκίνησε.

Δεκέμβριος 1944. Οδόφραγμα στη Λεωφ. Ηρακλείου, στο ύψος του Περισσύ.
(Αρχείο Κ.Κ.Ε.)

Λεωφορείο (Γκαζοζέν).

Το Χωνί

Η εξουσία αυτή δεν έχει μόνον «στρατιωτικό» χαρακτήρα. Θα έχει και «πολιτικό», αφού θα ιδρυθούν και θα λειτουργήσουν... σχήματα τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμαρχος, τοπική λαϊκή επιτροπή, οργάνωση κοινωνικών δομών που περιλάμβαναν τη μέριμνα για τη διανομή τροφίμων, την υγειονομική περίθαλψη κλπ.) πάντα κάτω από την ευθύνη των κομματικών οργανώσεων του Κ.Κ.Ε. και του Ε.Α.Μ. με στρατιωτικό βραχίονα τον Ε.Λ.Α.Σ. και με την εθελοντική συνδρομή των λαϊκών μαζών.

Στη Ν. Ιωνία έχει οργανωθεί από καιρό, όπως έχουμε πει, ένα τάγμα από 6 λόχους: ο 13ος του Ιστορικού Κέντρου, ο 14ος της Ελευθερούπολης, ο 16ος του Περισού, ο 17ος της Σαφράμπολης, ο 18ος της Καλογρέζας και ο 20ος των λιγνιτωρύχων. Υπάρχουν αρχηγοί, πολύ νέοι άνθρωποι, οι περισσότεροι δεν έχουν υπηρετήσει στο στρατό, αλλά έχουν ψυχή και επιβάλλονται. Δεν υπάρχουν σπουδαία πυρομαχικά. Γι' αυτό θα γίνονται συνέχεια συμπλοκές για την προμήθεια όπλων.

Στις 6 Δεκεμβρίου οι λόχοι 13ος και 15ος της Ιωνίας κάνουν επίθεση στα Πατήσια και ειδικότερα στη Λεόντειο Σχολή, όπου Χωροφύλακες φυλάγουν πολεμοφόδια. Ακολουθεί σφοδρή συμπλοκή με βαριά τραυματισμένους. Όμως ο λαός δεν μπορεί να συγχωρέσει πως οι ίδιοι οι χωροφύλακες, που ύστερα από συμφωνία, είχαν αφεθεί ελεύθεροι στη Ν. Ιωνία, αμέσως μετά πήγαν στους δικούς τους στη Λεόντειο.

Έτσι γύρω από το Αστυνομικό Τμήμα Ν. Ιωνίας, στην Ηρακλείου, συγκεντρώνεται αγριεμένος κόσμος, φωνάζοντας «θάνατος στους προδότες». Η οργή στρέφεται κατά του μοιράρχου Έξαρχου Καπόπουλου και του μοιράρχου Δημ. Κασόλα. Ο πρώτος ένας υψηλόσωμος, εύσωμος άνδρας, ξαφνικά μένει αντιμέτωπος με τον αγριεμένο κόσμο, που αρχίζει να τον κτυπάει. Αυτός αντιστέκεται στην αρχή. Τελικά υποκύπτει. Λιντσάρισμα! Φρίκη. Ο δεύτερος, θα σφαγιασθεί αργότερα στα διυλιστήρια της «ΟΥΛΕΝ».

Στην είσοδο της πολιτείας στήνονται πρόχειρα οδοφράγματα για τον έλεγχο της κυκλοφορίας των λεωφορείων (γκαζοζέν)¹⁴, αλλά κυρίως διαφόρων ατόμων.

- Στις 10 Δεκεμβρίου αρχίζει να βάλει το εγγλέζικο πυροβολικό κατά των συνοικιών. Στην Καλογρέζα πέφτει ένας όλμος. Ένα παιδάκι διαμελίζεται, ενώ ακρωτηριάζονται άλλα δύο.

- Αργότερα οι Ελασίτες της Ν. Ιωνίας θα πάρουν μέρος στην επίθεση κατά του Γκούζη και της πλατείας Κάνιγγος επιστρέφοντας με πολυβόλα και τουφέκια. Υπήρχαν όμως και απώλειες στις συγκρούσεις με τους Άγγλους και την Ασφάλεια: 3 νεκροί και 11 τραυματίες. Ακολουθεί η μάχη στην «Σχολή Ευελπίδων», όπου χάνει την ζωή του ένα παλληκάρι από την Καλογρέζα, ένας αγωνιστής με το όνομα ο Βασίλης. Μετά από πολυήμερη πολιορκία η «Σχολή Ευελπίδων» καταλαμβάνεται.

Οι μάχες συνεχίζονται ασταμάτητα στην περιοχή Κολωνάκι-Κουντουριώτικα-Φυλακές «Αβέρωφ». Εδώ μετέχουν με αυτοθυσία νεαροί Επονίτες από τη Σαφράμπολη. Πιο σκληρή ήταν η μάχη στα Εξάρχεια όπου μετέχουν όλοι οι λόχοι της Ν. Ιωνίας.

Την «ΟΥΛΕΝ» την φύλαγαν Ελασίτες της Ν. Ιωνίας. Είχαν συλλάβει εκεί πολλούς ανθρώ-

πους από τη Ν. Ιωνία, που θεωρούνταν αντίπαλοι. Κάποια στιγμή οι Ελασίτες της Ν. Ιωνίας λέγεται ότι αποχώρησαν ζητώντας αντικατάσταση από τους Ελασίτες της Κυψέλης, με τον όρο να μην πειράξουν τους κρατούμενους. Αυτό δυστυχώς δεν έγινε. Οι κρατούμενοι εκτελέστηκαν, μάλλον σφαγιασθήκαν, με τον πλέον απάνθρωπο τρόπο. Μεταξύ τους ο μοίραρχος Δημ. Κασόλας κι ο έφορος Πρωτοπαπάς. Αλλά ακόμα η ηθοποιός Έλλη Παπαδάκη, ο Κ. Νικολουλάς, ο Γ. Ιωσηφίδης, ο Ευ. Σολωμονίδης, οι Γεράσιμος και Γιώργος Σπυρίδης, ο Γ. Σταυρίδης και άλλοι. Τα πτώματα των σφαγιασθέντων θα εκτεθούν, προς παραδειγματισμό, στη χωματερή πριν το Νεκροταφείο των Κουκουβαούνων. Αργότερα (1946) θα καταδικαστούν και θα εκτελεστούν άνδρες του 14ου λόχου Ν. Ιωνίας (ο λοχαγός Γιάννης Κουκούτσης, ο Γιάννης Κεφάλας και άλλοι).

Όμως αν και εκεί έξω γίνονταν μάχες, άνισες πολλές φορές, δρόμο στο δρόμο, σπίτι σε σπίτι, τι γινόταν μέσα στη Ν. Ιωνία; Υπάρχει κλίμα άγριας τρομοκρατίας. Επιθέσεις κι από τις δύο πλευρές. Φοβερό μίσος ανάμεσα σε γείτονες, φίλους, συγγενείς. Δολοφονίες σε καθημερινή βάση. Τα βράδια τα μαγαζιά λεηλατούνται, ενώ από ταρατσες σπιτιών το ΕΑΜ και οι άλλες οργανώσεις της Αριστεράς καλούν τον κόσμο σε κινητοποιήσεις, σε συλλαλητήρια και ενημερώνουν για τα γεγονότα. Αυτό το μέσο επικοινωνίας είναι το ιστορικό χωνί.

Ένας ομιλητής με στεντόρεια φωνή, μπροστά στο χωνί, άρχιζε πάντα ως εξής: «*Προσοχή, προσοχή σας ομιλεί το χωνί...*» και συνέχιζε με τα νεότερα και λόγια εμψυχωτικά. Την υπόθεση «*χωνί*» την είχε αναλάβει η Ε.Π.Ο.Ν., δηλαδή οι νεότεροι αγωνιστές, οι οποίοι και είχαν προσόντα και με οργανώσεις εκπολιτιστικού περιεχομένου. Αλίμονο δεν θα μπορούσε να λείπει μέσα σ' αυτές τις τραγικές ώρες η ψυχαγωγία (τραγούδι, θέατρο, έκδοση μικρών εφημερίδων, ακόμη και κουκλοθέατρο από τον αντιστασιακό κουκλοπαίκτη Νίκο Ακίλογλου).

Ωστόσο το πρόβλημα των Ιωνιωτών δεν ήταν μόνο ...επίγειο. Τα εγγλέζικα αεροπλάνα (Spitfire) με πολύ χαμηλές πτήσεις βομβάρδιζαν καθημερινά σχεδόν, όπου έβλεπαν να υπάρχουν ουρές. Και ουρές σχηματίζονταν έξω από αρτοποιεία ή αποθήκες, όταν γίνονταν διανομή, με το δελτίο πάντα, ψωμιού, τροφίμων ή και καυσίμων (κάρβουνα). Τα λιγοστά αυτοκίνητα, τα εργοστάσια, ακόμη και σπίτια ήταν στο στόχο: στη Νεάπολη, στη λεωφόρο Ηρακλείου, στη Σαφράμπολη.

Ο Χάρης Σαπουντζάκης διηγείται:

«Πρέπει να ήταν προχωρημένος ο Δεκέμβρης του 1944. Πριν από λίγες μέρες είχε πεθάνει ο πατέρας μου από τις κακουχίες της Κατοχής. Μέναμε με τη χήρα μάνα μου σε δυο δωμάτια, παλαιές αίθουσες διδασκαλίας, του «Κάδμου», εκεί στην οδό 28ης Οκτωβρίου. Κοντά στη μητέρα μου για παρηγοριά, ήταν η μεγάλη αδελφή της και τα παιδιά της.

Ξαφνικά ακούσαμε θόρυβο πολύ, βόμβο αεροπλάνων που πετούσαν πολύ χαμηλά. Ασυναίσθητα τρέξαμε ο ένας πίσω από τον άλλο στην κολόνα ανάμεσα στα δυο τεράστια παράθυρα. Ο βόμβος ξανακούστηκε πολύ έντονος, δίπλα μας. Βλέπαμε το αεροπλάνο και τον πιλότο. Ξαφνικά τα πολυβόλα άρχισαν να κροταλίζουν! Άραγε μας είχε δει; Πέσαμε όλοι κάτω. Περιμέναμε. Η καρδιά μας χτυπούσε δυνατά! Όμως εμείς τα παιδιά, από περιέργεια,

κι άγνοια κινδύνου πεταχτήκαμε έξω. Δίπλα μας ήταν ένα μεγάλο περιβόλι κι ένα καταφύγιο στη μέση. Σιγά-σιγά μαζεύτηκαν κι άλλοι γείτονες. Το περιβόλι ήταν γεμάτο κάλυκες. Αρχίσαμε να τους μαζεύουμε!

Αργότερα μάθαμε πως είχε πολυβολήσει μια ουρά από ανθρώπους, που περίμεναν να πάρουν ψωμί κάπου στην οδό Ελ Αλαμείν».

- Μια νεαρή κοπέλα, η Ασημακοπούλου σκοτώθηκε καθώς στεκόταν στην ουρά για κάρβουνα. Ο Γιώργ. Κατημερτζής έχασε το ένα χέρι του, όταν είχε φτάσει σ' ένα φούρνο επί της Ελ Αλαμείν, για να ειδοποιήσει τον κόσμο να προφυλαχθεί (26 Δεκεμβρίου).

Εσωτερικό Νοσοκομείο τοῦ Δεκέμβρη. Διακρίνονται τὰ διάφορα κρεβάτια. Τάξινε δ' Αιόλες.

Στὴν Ἁγία Ὑλγα γίνονταν οἱ χειρουργικὲς ἐπεμβάσεις καὶ ἀπὸ καὶ μεταφέρονταν οἱ τραυματίες μας στὰ ἄλλα Νοσοκομεία.

(Αρχείο του Κ.Κ.Ε.)

Ανήμερα Χριστούγεννα του 1944 καταφθάνει στην Αθήνα ο Ουϊνστον Τσώρτσιλ. Γίνεται σύσκεψη, υπό την προεδρία του αρχιεπισκόπου Δαμασκηνού, ο οποίος λίγες ημέρες μετά θα ορκιστεί Αντιβασιλέας, μετά από την υποχώρηση του Γεωργίου Β' (31 Δεκεμβρίου 1944).

Καθώς ξημερώνει η καινούργια χρονιά (1945) φαίνεται πως ο Ε.Λ.Α.Σ. έχει χάσει την μάχη της Αθήνας. Αποχωρεί προς βορρά.

- Η τελευταία μάχη στην περιοχή μας θα δοθεί στο εργοστάσιο «Columbia» όπου οι Άγγλοι με την αεροπορία θα διαλύσουν τις δυνάμεις του ΕΛΑΣ.

Σ' αυτό το σημείο θα πρέπει ν' αναδειχθεί για την σκληρή περίοδο των Δεκεμβριανών, η πολύ σπουδαία δουλειά που έκαναν οι λεγόμενες «**Λαϊκές Επιτροπές**» που είχαν προκύψει με εθελοντική πρωτοβουλία σε πολλές συνοικίες. Στη Νέα Ιωνία, ειδικά, είχαν οργανωθεί 4 επιτροπές: της Ν. Ιωνίας, της Καλογρέζας, της Σαφράμπολης και του Περισσού. Έργο των Επιτροπών αυτών, όπου κυριαρχούσαν οι γυναίκες, ήταν να φροντίζουν για τις διανομές τροφίμων και καυσίμων, για την στήριξη του έργου των γιατρών στα Νοσοκομεία, ως βοηθοί

νοσοκόμων ή προμηθευτών αναλωσίμου υλικού, να βοηθούν στη λειτουργία των εργοστασίων, καθώς ακόμη να οργανώνουν θεατρικές παραστάσεις για την ψυχαγωγία των παιδιών ιδίως. Να διενεργούν εράνους. Να μοιράζουν φυλλάδια. Χάρη σε αυτή τη μεγάλη προσφορά μπόρεσαν να λειτουργήσουν, όσο γινόταν πιο ικανοποιητικά το νοσοκομείο «ΑΓΙΑ ΟΛΓΑ», ενώ επέτυχαν να οργανώσουν και πρόχειρο νοσοκομείο στο δημοτικό σχολείο της Ελευθερούπολης και στον Παιδικό σταθμό Ελευθερούπολης. Ακόμη και στο Δημοτικό σχολείο Σαφράμπολης (σε μεγάλες παράγκες) είχε δημιουργηθεί νοσοκομείο. Είναι αξιοθαύμαστο το γεγονός ότι ιδιαίτερα στο Νοσοκομείο «Αγία Όλγα», είχε γίνει δυνατή η λειτουργία 500 κλινών, με 25 γιατρούς και 145 νοσοκόμες. Στο νοσοκομείο αυτό νοσηλεύτηκαν πάνω από 1.500 άρρωστοι και τραυματίες¹⁵.

1945.

- Στις 3 Ιανουαρίου 1945 ορκίζεται η κυβέρνηση Νικ. Πλαστήρα. Όλοι πίστευαν πως ο στρατηγός που σέβονταν οι Μικρασιάτες, θα φέρει την ειρήνη!

- Στις 16 Ιανουαρίου 1945 ο τυπικά δήμαρχος Ν. Ιωνίας Γεώργ. Μωραΐτης είναι άφαντος. Έτσι απολύεται και στη θέση του διορίζεται ο πρώτος μετακατοχικός δήμαρχος Ν. Ιωνίας, ο υποστράτηγος ε.α. Δημ. Λαγός.

- Στις 12 Φεβρουαρίου, αφού ήδη έχει επισημοποιηθεί η συμφωνία της Γιάλτας, υπογράφεται και η συμφωνία της Βάρκιζας, που γεννά πολλές, αλλά δυστυχώς και πάλι φρούδες ελπίδες. Άγγλοι, ΕΑΜ, κυβέρνηση Πλαστήρα υπογράφουν μια συμφωνία που είχε μόνον 9 άρθρα, τα οποία σε γενικές γραμμές προέβλεπαν: την οργάνωση δημοκρατικής πολιτείας, την άρση του στρατιωτικού νόμου, την αμνηστία των πολιτικών κρατουμένων και την απελευθέρωση όλων των συλληφθέντων από τον ΕΛΑΣ, την αποστράτευση του ΕΛΑΣ και την διεξαγωγή δημοψηφίσματος για την μορφή του πολιτεύματος και ελεύθερες εκλογές. Υπογράφουν ο Ρόναλντ Σκόμπυ, ο Στ. Σαράφης, ο Ναπ. Ζέρβας. Η παράδοση όπλων αρχίζει αμέσως, αλλά αμέσως αρχίζει και η αμφισβήτηση, αφού ξεσπά κύμα τρομοκρατίας από τα τάγματα Ασφαλείας.

Αφήγηση της Αλεξάνδρας Μαϊντά προς τον γιο της Ξάνθο:

“Μόλις υπογράφηκε η Συμφωνία της Βάρκιζας, πολλοί άνθρωποι στη Νέα Ιωνία πανικοβλήθηκαν. Ίσως γιατί διαισθάνθηκαν τα χειρότερα, αυτά δηλαδή που έγιναν λίγο αργότερα. Πλήθος κόσμου, λοιπόν, μαζεύτηκε σε κεντρικό σημείο της πόλης μας. Για την ακρίβεια εκεί που η Μικράς Ασίας συναντάει τον σημερινό σταθμό του τρένου. Δεν ήξεραν τι να κάνουν, οι περισσότεροι σκέφτονταν να φύγουν. Προς τα πού, ούτε οι ίδιοι ήξεραν. Στην κρίσιμη αυτή στιγμή εμφανίστηκε ο Μελέτιος (ο Πατάρων Μελέτιος ήταν ο άνθρωπος που είχε ακολουθήσει το ποίμνιό του στις κακουχίες της εξορίας και της προσφυγιάς)

καθησύχασε τον κόσμο και τους έδωσε το λόγο του ότι δεν πρόκειται να πάθουν τίποτα. Μετά απ' αυτό οι Ιωνιώτες γύρισαν στα σπίτια τους".

- Ολιγόζωη και η Κυβέρνηση Πλαστήρα. Παραιτείται στις 7 Απριλίου 1945. Αναλαμβάνει ο ναύαρχος Πέτρος Βούλγαρης, μοναρχικός. Άχρωμη κυβέρνηση, με μόνο αξιόλογο στέλεχος τον υπουργό Εφοδιασμού Κυρ. Βαρβαρέσο που αγωνίστηκε να διασώσει την οικονομία από τον πληθωρισμό!

- Στις 3 Ιουνίου 1945 αρχίζει η πολύκροτη δίκη για την εκτέλεση 37 αξιωματικών και οπλιτών της Χωροφυλακής αλλά και επιφανών πολιτών της Ν. Ιωνίας στα διυλιστήρια της «ΟΥΛΕΝ». Καταδικάστηκαν σε θάνατο ο Ι. Κουκούτσης, ο Π. Τζογικάκης, ο Στ. Λιόλιος, ο Β. Μακαρώνης, ο Ζ. Λιόλιος και ο Θ. Ταμπακόπουλος.

Και δεν είναι δυστυχώς μόνο οι εκτελεσμένοι στην «ΟΥΛΕΝ». Στα επόμενα χρόνια ένα κύμα εκτελέσεων θα εξαπλωθεί σε όλη την Αθήνα και τις συνοικίες. Θα ανακαλυφθούν αργότερα εκατοντάδες πτώματα σε πηγάδια, σε χωματερές, σε ορύγματα, σε ρεματιές. Πτώματα, πτώματα παντού, πολλές φορές χωρίς λόγο. Εκτός από τους άνδρες, εκτελούνται ή και σφαγιάζονται δυστυχώς, γυναίκες και παιδιά!

Από τη μια οι διάφορες εθνικιστικές οργανώσεις με επικεφαλής την οργάνωση Χ, από την άλλη η Εθνική Πολιτοφυλακή του Κ.Κ.Ε. Η Εθνική Πολιτοφυλακή ήταν μια μετεξέλιξη της Ο.Π.Λ.Α. όμως ήταν εξαιρετικά οργανωμένη, γιατί διέθετε ειδικούς ανακριτές και σχημάτιζε φακέλους για όλους όσοι θεωρούνταν δωσίλογοι και συνεργάτες των Γερμανών! Στο εξωτερικό, μέσω των Άγγλων που «κέρδισαν» τη μάχη της Αθήνας, μεταφέρονταν μια έντονη κατακραυγή κατά του Κ.Κ.Ε. και του Ε.Α.Μ. που έδινε προσχήματα στους εσωτερικούς τους αντιπάλους, για να χρησιμοποιούν τον όρο «προδότες», «προδοσία». Η αλήθεια είναι βέβαια ότι εκατοντάδες πτώματα είχαν βρεθεί σε ομαδικούς τάφους και δεν ανήκαν σε Ελασίτες, ενώ από τους βομβαρδισμούς των Άγγλων από γης και αέρος είχαν υπάρξει εκατοντάδες νεκροί από τον άμαχο πληθυσμό! Και ασφαλώς δεκάδες εξ αυτών θα σκοτωθούν από αδέσποτα πυρά! Και είναι πολύ δύσκολο να υπολογισθεί πόσοι επιφανείς πολίτες είχαν συλληφθεί ως όμηροι και είχαν μετακινηθεί στην επαρχία και πόσοι εξ αυτών εκτελέστηκαν στα χρόνια που ακολούθησαν.

Σε κάθε περίπτωση τα φαινόμενα αυτά στη Ν. Ιωνία δεν είχαν λάβει ευρύ χαρακτήρα, όπως είχαν λάβει σε άλλες συνοικίες της Αθήνας (Περιστέρι, Καισαριανή, Βύρωνα, Ύμηττό κλπ.).

Και, καιρός ήταν, επανέρχονται στον δήμο οι σύμβουλοι των εκλογών του 1934, με τη διαφορά ότι δήμαρχος δεν ορίζεται ο Γεώργ. Φελέκης αλλά ο Κυρ. Κιοφτερτζής. Μεταξύ των συμβούλων είναι ο Χρ. Δουβλίδης, ο Γεώργ. Προμπονάς, ο Θεοδ. Μπαλτζόγλου, ο Ιωάννης Σακαλόγλου, ο Βασ. Κατιμερτζόγλου, ο Χρ. Χατζηστέλιος.

Πρόεδρος του Δημ. Συμβουλίου εκλέγεται ο Χρυσ. Δουβλίδης και αντιπρόεδρος ο Χρ. Χατζηστέλιος.

Ήδη ωστόσο επιστρέφει στην Ελλάδα από το στρατόπεδο του Νταχάου (γερμ. Konzentrationslager Dachau) ο Νικ. Ζαχαριάδης. Επιβάλλεται η γραμμή του ένοπλου αγώνα για την κατάληψη της εξουσίας. Συγκροτείται ο Δημοκρατικός Στρατός. Την ηγεσία του αναλαμβάνει ο Μάρκος Βαφειάδης. Η έναρξη του εμφυλίου πολέμου είναι «επί θύραις». Δεν θα χρειασθούν παρά λίγοι μήνες! Κάθε οδός διαφυγής είχε κλείσει.

- Και ενώ όλα αυτά τα δυσάρεστα συμβαίνουν, η Νέα Ιωνία αποκτά αρτεσιανό φρέαρ, κάτω στο Δημοτικό Αντλιοστάσιο. Ο επικεφαλής της υγειονομικής υπηρεσίας U.N.R.A.¹⁶ (Οργανισμός Διοίκησης Βοήθειας και Αποκαταστάσεως Ηνωμένων Εθνών) στην Ελλάδα, ο Άγγλος Συνταγματάρχης Δανιήλ Ράιτ μάλιστα ανακηρύσσεται επίτιμος δημότης. Η U.N.R.A., παράλληλα, αρχίζει και στη Νέα Ιωνία τη διανομή ιματισμού σε απόρους.

19/8/1945. Το πρώτο αρτεσιανό φρέαρ. Στη μέση ο δήμαρχος Κυρ. Κιοφτερτζής.

Ο παράνομος Τύπος της Κατοχής.

Πέρα όμως από το «Χωνί» και το παράνομο ραδιόφωνο στις εκπομπές του Λονδίνου, σπουδαίο ρόλο διαδραμάτισε στην ενημέρωση και στην εμψύχωση του λαού στη διάρκεια της Κατοχής και στα Δεκεμβριανά ο απαγορευμένος αντιστασιακός Τύπος, αλλά ως ένα σημείο και ο λογοκρινόμενος καθημερινός Τύπος.

Οι ερευνητές ανεβάζουν τον αριθμό των μικρών φυλλαδίων που κυκλοφορούσαν παράνομως από όλες τις αντιστασιακές ομάδες, ανεξαρτήτως φρονημάτων, στα 250! Τεράστιος αριθμός για μια χώρα όπως η Ελλάδα.

Μονόφυλλες ή δίφυλλες, τυπωμένες σε μια όψη ή ακόμη δακτυλογραφημένες και χειρόγραφες ή προϊόντα πολυγράφου εφημερίδες, εφημεριδούλες, απλές προκηρύξεις ή ανακοινώσεις μοιράζονταν με φόβο κι αγωνία, χέρι με χέρι. Αλίμονο αν κάποιος συλλαμβανόταν να μοιράζει παράνομο Τύπο ή ακόμη να γράφει συνθήματα στους τοίχους. Τον περίμενε η σύλληψη, η φυλάκιση και ακόμη χειρότερα τα βασανιστήρια κι η εκτέλεση. Και είναι πολλοί οι μαχόμενοι δημοσιογράφοι που δίνουν το "παρών". Και μεταξύ τους αρκετοί επώνυμοι: ο Δημ. Ψαθάς, ο Παν. Κόκας, ο Αλ. Σακελλάριος, ο Γιάν. Βούλτεψης, ο Πέτρος Λεβαντής, ο Μηνάς Λαμπρινίδης, ο Νίκος Καρβούνης, ο Γιώργος Λεβιθόπουλος και τόσοι άλλοι.

Βέβαια υπήρχε και ο λογοκρινόμενος Τύπος, που προσπαθούσε, μέσα από κάθε χαραμάδα να ξεφεύγει και να ξεγελά τους λογοκριτές. Στην Κατοχή κυκλοφορούσαν σε καθημερινή βάση στην Αθήνα: η «Ακρόπολις», η «Απογευματινή», το «Ελεύθερον Βήμα», τα «Αθηναϊκά Νέα», η «Ελευθερία», η «Ελεύθερη Ελλάδα», το «Ελληνικό Αίμα», η «Εστία», η «Δράσις», η «Πρωΐα», η «Βραδυνή». Στην διάρκεια της Κατοχής, ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» μπόρεσε και εξέδωσε 115 φύλλα.

Εάν κανείς θα ήθελε ν' αξιολογήσει την κομματική ταυτότητα των παράνομων εφημερίδων, θα διαπιστώσει ότι τα έντυπα του Κ.Κ.Ε., του Ε.Α.Μ., της Ε.Π.Ο.Ν. υπερείχαν σχεδόν κατά κράτος. Ωστόσο υπήρχαν κι έντυπα που υπεστήριζαν τον Ε.Δ.Ε.Σ., την Π.Ε.Α.Ν., την «ΙΕΡΑ ΦΑΛΑΓΓΑ», την «ΣΠΙΘΑ» κλπ.

Στην πόλη μας, η εφημερίδα που κυρίως διαβαζόταν από τον παράνομο Τύπο, ήταν ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ», ο οποίος και αναφερόταν εκτενώς σε γεγονότα που συμβαίναν σ' αυτήν, όπως στο Μπλόκο της Καλογρέζας.

1945.
Παρέλαση προσκόπων
στη Ν. Ιωνία.

[illegible]

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1). Ο Ιωάννης Σουλίδης αργότερα θα κατηγορηθεί για συνέργεια στα γεγονότα του Αστυνομικού Τμήματος Ν. Ιωνίας και τις σφαγές της «ΟΥΛΕΝ».

(2). Ειδικότερα για την οργάνωση του Ε.Λ.Α.Σ. στη Νέα Ιωνία, παραπέμπουμε στην έκδοση του 8ου τομέα του Ε.Α.Μ. «Για την ανεξαρτησία, Δεκέμβρης 1944» - Επανέκδοση από το Κ.Κ.Ε.

(3). Και υπάρχει η πληροφορία από την εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ» της 9/5/1942: «Ότι μεταξύ των καταδικασθέντων σε θάνατο από τους Γερμανούς στις 5 Απρίλη 1942, για σαμποτάζ, ήταν και ο Στέφανος Μαρούλης από την Καλογρέζα. Η κατηγορία του ήταν, ότι είχε αφαιρέσει βενζίνη από μία Γερμανική αποθήκη! Η εκτέλεσή του έγινε αργότερα».

(4). Όλγα Μπακόλα, Υφαντουργίνα. Μέλος της Ο.Κ.Ν.Ε. απ' το 1933. Το 1934-35 ήταν Γραμματέας της Αχτιδικής Επιτροπής Κ.Ν. Λάρισας. Σπούδασε στη Σοβιετική Ένωση. Είναι από τους οργανωτές του Σωματείου Υφαντουργών στη Ν. Ιωνία. Πήρε μέρος σε όλους τους αγώνες της Κατοχής. Στη μεγάλη διαδήλωση της 22 Ιουλίου 1943 στην Αθήνα στην οδό Αμερικής, σκαρφάζει με τα νύχια της πάνω σε ένα γερμανικό ταγκ και παλεύει με τον στρατιώτη για να του πάρει το πολυβόλο χτυπώντας τον με το παπούτσι. Πάνω στην πάλη την γαζώνει ο Γερμανός με 17 σφαίρες, τραυματίζεται βαρύτερα και πεθαίνει στο Νοσοκομείο πέντε μέρες αργότερα. Στην κηδεία της μίλησε ο αρτεργάτης πατέρας της. Τέλειωσε με τα λόγια αυτά προς την κόρη του: «Το αίμα σου νάναι το αίμα της λευτεριάς!». Οι γονείς της Αριστείδης και Μαρία Μπακόλα σκοτώθηκαν στη διάρκεια επεισοδίων αμέσως μετά την κηδεία των θυμάτων των Δεκεμβριανών, στις 4 Δεκεμβρίου 1944. Ο άνδρας της Όλγας, Νίκος Χρονόπουλος, ανώτερο στέλεχος της Κ.Ν. Αθήνας, εκτελέστηκε στο στρατόπεδο του Π. Μελά στη Θεσσαλονίκη. Οι μόνες επιζήσαντες από την οικογένεια Μπακόλα, ήταν οι αδελφές της Αντιγόνη και Πελαγία που συνελήφθησαν, βασανίστηκαν και φυλακίστηκαν στα στρατόπεδα Χαϊδαρίου και Χατζηκώστα αλλά επέζησαν με κλονισμένη την υγεία τους.

(5). Ο Μενέλαος Χαραλαμπίδης στο Βιβλίο του «Η εμπειρία της Κατοχής και της Αντίστασης στην Αθήνα» Εκδόσεις ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, μας δίνει πολλά στοιχεία για την Ε.Π.Ο.Ν., το Ε.Α.Μ. και τις ένοπλες συγκρούσεις στις ανατολικές και δυτικές συνοικίες της Αθήνας.

(6). Ο Γιάννης Λεοντιάδης ήταν αδελφός του Στάθη Λεοντιάδη, ο οποίος ήταν επίσης στην Αντίσταση και έγινε μετά διεθνώς γνωστός για τη Ζωγραφική του με τα γραμματόσημα.

(7). Στην εν λόγω σύσκεψη έλαβαν μέρος ο Υπουργός Εσωτερικών Α. Ταβουλάρης, ο διευθυντής της Διεύθυνσης Συντονισμού αντισυνταγματάρχης Χωροφυλακής Ν. Ταρτσόπουλος, ο γενικός διευθυντής Χωροφυλακής υποστράτηγος Κατσιμπίρης, ο διευθυντής Χωροφυλακής συνταγματάρχης Γαλανός, ο αρχηγός Χωροφυλακής υποστράτηγος Γκίνος, ο διευθυντής της Ειδικής Ασφάλειας υποστράτηγος Λάμπου, ο διοικητής των Ταγμάτων Ασφαλείας υποστράτηγος Ντερτιλής και ο Γερμανός αξιωματικός "παρά τω Υπουργείω Μπος". (Ε.Λ.Ι.Α. Αρχείο Αριστ. Κουτσουμάρη, Φ. 46.)

Παρών την επόμενη μέρα στο μπλόκο ήταν και ο συνταγματάρχης **Γεώργιος Μωραΐτης, αρχηγός του Ε.Δ.Ε.Σ. Ν. Ιωνίας και άτυπος πληροφοριοδότης των αρχών Ασφαλείας.**

Ο Ιάσοντας Χανδρινός στο βιβλίο του "Το τιμωρό χέρι του λαού" Εκδόσεις ΘΕΜΕΛΙΟ, βασιζόμενος στα πρακτικά του Ειδικού Δικαστηρίου Αθηνών αναφέρει ότι η επιτυχία των μπλόκων στην Καλογρέζα (15/3/1944), Γαλάτσι (31/3/1944) και Φιλοθέη (9/6/1944) χρεώθηκε στον Ε.Δ.Ε.Σ. Αθηνών, καθώς μέλη του πρωτοστάτησαν στην οργάνωση και υλοποίησή τους.

Στο δικαστήριο και στη δίκη των δωσιλόγων ο Λάμπου κατέθεσε ότι "...την ευθύνη για το Μπλόκο της Καλογρέ-

ζας την έχει ο Μωραΐτης, που ήταν και στρατιωτικός υπεύθυνος των Τσολιάδων αυτής της περιοχής..."

(8). Ο Κώστας Δούκας συνεργάστηκε με τη Γκεστάπο και έγινε διερμηνέας. Κατά την αποχώρησή τους οι Γερμανοί τον δολοφόνησαν μαζί με άλλους διερμηνείς.

(9). Ο διερμηνέας Σπ. Κωνσταντινίδης καταδικάστηκε σε θάνατο από το Ειδικό Δικαστήριο Αθηνών, το 1947. Τελικά βέβαια δεν εκτελέστηκε.

(10). Στο Βιβλίο «Κατοχικά» Εκδόσεις ΚΟΥΚΙΔΑ της Κούλας Ξηραδάκη, στο Μπλόκο της Καλογρέζας, αναφέρονται 23 εκτελεσθέντες. Ως 23ος αναφέρεται ο Κων/νος Ποντίκης.

(11). Στο ίδιο βιβλίο της Κούλας Ξηραδάκη, στο Κεφάλαιο «Θανόντες σε Γερμανικά Στρατόπεδα Συγκέντρωσης, με ελλιπή στοιχεία» αναφέρεται και ο Σκουρτέλης...από τη Νέα Ιωνία.

(12). Το Δημοτικό Συμβούλιο Ν. Ιωνίας απαρτιζόταν τότε από 25 συμβούλους! Με τη «Δημοκρατική Συνεργασία» και τον Δήμαρχο Γιάννη Δομνάκη να έχει τους 15, τη «Δημοκρατική Ενότητα» και τον Χρίστο Ρουμελιωτάκη να έχει 7 και την «Ιωνική Ένωση» του Γιώργ. Περτσεμλίδη, που ήταν ο εισηγητής, 3.

(13). Το Κακουργιοδικείο Αθηνών, το 1947, κατέδικασε σε θάνατο για την εκτέλεση μελών της οικογενείας Καλιάκου, στις 7 Οκτωβρίου 1944, τους: Τσαγανιό, Σπιθάκη, Παυλίδη, Λίγκο, Ελεμίνογλου.

(14). Το γκαζοζέιν ήταν το κύριο μέσο μεταφοράς στην Κατοχή, ιδίως των λεωφορείων τα οποία δεν κινούνταν πλέον με βενζίνη αφού δεν υπήρχε ή ήταν ακριβή. Στο πίσω μέρος του λεωφορείου υπήρχε ένα είδος καζανιού, όπου με την καύση ξύλων ή λιθανθράκων παράγονταν ατμός. Έτσι στον κινητήρα διοχετεύονταν το αέριο για την κίνηση, η οποία βέβαια ήταν πολύ αργή.

(15). Θα πρέπει να μην αγνοηθεί η εθελοντική προσφορά των Προσκόπων Ν. Ιωνίας. Αργότερα για αυτή την προσφορά τους θα τιμηθούν. Ο Κώστας Ζαφειρίου θυμάται: *Οι πρόσκοποι αυτήν την περίοδο, αντικαθιστούν το ανοργάνωτο κράτος. Ασθενοφόρα δεν υπάρχουν και έτσι μεταφέρουν με φορεία τραυματίες στο Νοσοκομείο «Αγία Όλγα» και αναλαμβάνουν εθελοντικά βοηθητικές εργασίες, στο Νοσοκομείο μαζί με τον Ερυσφόρο Σταυρό.*

(16). Η ΟΥΝΡΑ (UNRA=United Nations Relief and Rehabilitation Administration) ήταν μια διεθνής οργάνωση 44 Εθνών που σκοπό είχε να προσφέρει βοήθεια σε δοκιμαζόμενα κράτη. Η σύμβαση προέβλεπε ότι κάθε μήνα η Κυβέρνηση θα υπέβαλλε πίνακα ειδών - αγαθών, (είδη τροφίμων, καύσιμη ύλη, ιματισμό, ιατρικά και άλλα είδη) που είχε άμεση ανάγκη και η ΟΥΝΡΑ θα ενέκρινε την προμήθειά τους ή όχι. Κάποια προϊόντα που θα πωλούνταν οι εισπράξεις τους κατέληγαν στην Κυβέρνηση που σε συνεννόηση με την ΟΥΝΡΑ θα τα διέθεταν για την εκτέλεση των σχεδίων της αρωγής και αποκατάστασης της οικονομίας. Παράλληλα η ΟΥΝΡΑ διέθεσε μηχανήματα και ειδικευμένο προσωπικό. Η σύμβαση που θα άρχιζε την 1η Απριλίου, προέβλεπε επίσης την επιδιόρθωση 25.000 σπιτιών σε χωριά που είχαν καεί από τους Γερμανούς.

Ο Γιώργ. Μαργαρίτης στο Βιβλίο "Η Ιστορία του Ελληνικού Εμφυλίου Πολέμου" Εκδόσεις ΒΙΒΛΙΟΡΑΜΑ, αναφέρει: *"...Μετά την Κατοχή στην Ελλάδα αποστέλλει περίπου 2.000.000 τόννους ειδών πρώτης ανάγκης, που όμως διανέμει το δίκτυο της Κυβέρνησης σε συνεργασία με το παρακράτος της υπαίθρου (Μ.Α.Υ., Τάγματα Ασφαλείας κλπ.). Η βοήθεια αυτή, κάτω από την "προστασία" των Άγγλων, λειτουργεί σε δύο κατευθύνσεις: αφενός ενισχύει συστηματικά το τότε παρακράτος, ενώ αφετέρου υπονομεύει κάθε παραγωγική προσπάθεια εφόσον: "κανένα είδος εγχώριου αγαθού δεν μπορούσε να ανταγωνιστεί σε τιμή και ευκολία απόκτησης τα αντίστοιχα της ΟΥΝΡΑ".*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

1946 - 1955
Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΔΥΣΚΟΛΑ
ΜΕΤΕΜΦΥΛΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

[...]

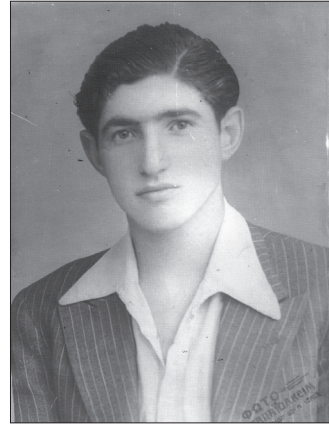
Όλη η τέχνη μου κι η ευαισθησία
γεννήθηκαν στην μαγική μου συνοικία.
Όταν ερχόσουν απ' το σταθμό,
«Τον φάγαν στην Ελευθερούπολη τρεχάτε κόσμε»
Άφησε μεσ' στην παλιογειτονιά
μια λακκούβα αίμα στο δρομάκι.
Έπαιζε και νοσταλγικά μία κορνέτα. Απόγευμα. Τελεία.

Είχε μαυρίσει
ο ήλιος γυρίσει
η δάφνη μυρίσει
που ξεράθηκαν τα φύλλα της.

Είχα να σε φιλήσω σκύψει
και ματώθηκαν τα χείλη μου

[...].

Το μικρό αυτό, μέρος λόγου,
είναι απόσπασμα, από τη συλλογή
«Λόγος να γίνεται» του **Νίκου Γαζέπη**,
αλλά είναι και δομικό και λειτουργικό στοιχείο, ενός κειμένου,
από ένα διευρυμένο, αυτοβιογραφικά, περιβάλλον.

Γιάννης Παναγιωτίδης

1946.

Μετά αρκετές παραιτήσεις και αλλαγές, στις 22 Νοεμβρίου 1945 αναλαμβάνει πρωθυπουργός ο παλαιός πολιτικός, αρχηγός του κόμματος των Φιλελευθέρων Θεμιστοκλής Σοφούλης. Ορίζει να γίνουν εκλογές στις 31 Μαρτίου 1946. Όμως η κατάσταση στην ύπαιθρο χώρα ήταν εκρηκτική. Κυριολεκτικά επικρατεί η τρομοκρατία. Στις 30 Μαρτίου 1946 κομμουνιστές καταλαμβάνουν το Λιτόχωρο. Ο ανταρτοπόλεμος, ο εμφύλιος πόλεμος αρχίζει. Από τη μια οι κυβερνήσεις της Αθήνας και ο λεγόμενος Εθνικός στρατός, από την άλλη οι δυνάμεις του Κ.Κ.Ε. και ο Δημοκρατικός στρατός. Όταν μετά τις μάχες στο Γράμμο και το Βίτσι, τον Αύγουστο του 1949, θα λήξει ο Εμφύλιος, θα έχει στοιχίσει 50.000 νεκρούς, 80.000 τραυματίες (στρατιώτες ή μη) και ανυπολόγιστες ζημιές στη χώρα.

Και δυστυχώς οι επιπτώσεις με τη λήξη του θα είναι μακράς ισχύος, φθάνοντας σχεδόν έως τα μέσα της 10ετίας του 1950, αφού τη λήξη του εμφυλίου θ' ακολουθήσουν διώξεις, φυλακίσεις, εξορίες, εκτελέσεις.

(Όπως είναι φανερό δεν είναι δυνατόν στην εργασία μας αυτή να παρακολουθήσουμε ημερολογιακά όλες τις εξελίξεις του εμφυλίου. Όπως ήδη έχει διαφανεί θ' αναφερόμαστε σε πολύ σημαντικά γεγονότα μόνον επικεντρωνόμενοι αναλυτικά στα της Νέας Ιωνίας).

- Το 1946 άρχισε πάρα πολύ άσχημα για τη Νέα Ιωνία. Στις 14 του μήνα δολοφονείται ένας νέος Ελευθερουπολιώτης, ο Γιάννης Παναγιωτίδης, κοντά στο σταθμό του Ηλεκτρικού της Ν. Ιωνίας (Αγ. Γεωργίου και Νυμφαίου). Φαίνεται ότι είχε στηθεί ενέδρα από άνδρες της οργάνωσης Χ: του Κ. Ιωσηφίδη και του Λαγογιάννη. Ο πρώτος συνελήφθη αμέσως από τους προστρέξαντες, αλλά παρενέβη η Χωροφυλακή και τον φυγάδευσε. Ο λαός ξεσηκώθηκε και συγκεντρώθηκε στη διοίκηση Χωροφυλακής Ν. Ιωνίας ζητώντας την σύλληψη αξιωματικού, τον οποίο θεωρούσαν οργανωτή της τρομοκρατίας.

Έκλεισαν όλα τα μαγαζιά, σταμάτησε η συγκοινωνία και η κηδεία έγινε μέσα σε πραγμα-

τική λαοθάλασσα, που ακολούθησε το φέρετρο ως τις Κουκουβάουνες. Όπως έγραψε η εφημερίδα «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» στις 16 Ιανουαρίου, την κηδεία ακολούθησε πεζός ο μητροπολίτης (επίσκοπος) Ν. Ιωνίας, Πατάρων Μελέτιος.

Η πολιτεία επί ημέρες ήταν ξεσηκωμένη. Τα πνεύματα οξυμένα. Απειλές και κραυγές μίσους προς τους «υποστηρικτές» των εκτελεστών εθνικιστές. Πρόχειρα οδοφράγματα. Τρόμος!

- Στις 21 Ιανουαρίου στο Δημοτικό Συμβούλιο Ν. Ιωνίας γίνεται μια «επανάσταση». Πρωτοστατούντος του προέδρου Χρυσ. Δουβλίδη, συντάσσεται επιστολή παραίτησης όλων των δημοτικών συμβούλων, εξ αιτίας της απόφασης αντικατάστασης του δημάρχου Κ. Κιοφτερτζή από τον Γ. Φελέκη, όπως ψιθυριζόταν. Οι υπογράφοντες εξυμνούν την προσωπικότητα και την ικανότητα του Κιοφτερτζή, θεωρώντας τον Φελέκη, ούτε λίγο ούτε πολύ, «ανίκανο».

Η παραίτηση δεν είχε αποτέλεσμα. Ο Κιοφτερτζής αντικαθίστανται από τον Φελέκη, ο οποίος πράγματι ήταν ο πρώτος νόμιμος δήμαρχος Ν. Ιωνίας, αλλά είναι γεγονός ότι η σύγκριση με τον Κιοφτερτζή ήταν σε βάρος του.

Το Δημοτικό Συμβούλιο κάνει στροφή – εκφράζει μεν τη θλίψη του, αλλά δηλώνει ότι για το καλό της πόλης θα δεχθεί τον Φελέκη.

Το «κακό» τελικά ήταν μικρό. Ενάμιση μήνα μετά (14 Μαρτίου 1946) επανέρχεται ως δήμαρχος ο Κιοφτερτζής! Και παραθέτει τη διαδικασία εκτέλεσης των έργων για να πείσει ως προς την διαφάνεια και τον περιορισμό των εξόδων, αφού οι εργολάβοι δεν θα πιστώνονται τα υλικά, τα οποία θ' αγοράζει ο ίδιος ο δήμος, ώστε να υπάρξει οικονομία.

Στις 31 του Μάρτη, όπως είχε υποσχεθεί ο Θ. Σοφούλης γίνονται οι πρώτες βουλευτικές εκλογές μετά την Απελευθέρωση. Η όλη ατμόσφαιρα δεν είναι φυσικά καλή. Επικρατούσε καθεστώς διώξεων για τους οπαδούς του Κ.Κ.Ε. και του Ε.Α.Μ. Έτσι αυτά δήλωσαν αποχή. Αποχή δήλωσαν κι ορισμένοι μεμονωμένοι φιλελεύθεροι (Καφαντάρης και άλλοι).

Η Αποχή, όπως εκ των υστέρων διαπιστώνεται, ήταν λάθος. Πρώτον γιατί τελικά το ποσοστό που θα έπαιρνε το Κ.Κ.Ε., βάσει συγκρίσεων με τ' αποτελέσματα του 1950, δεν θα μπορούσε να υπερβαίνει το 30% σε καμιά περίπτωση. Ωστόσο θα ήταν ποσοστό πολύ σοβαρό που θα μπορούσε να εκφράζει τη δυναμική του κόμματος, σε μια τόσο δύσκολη γι' αυτό περίοδο. Δεύτερον, γιατί ένας κόσμος ολόκληρος, που δεν ανήκε στο Κ.Κ.Ε., αλλά απείχε από τις εκλογές «στιγματίστηκε» στην πορεία και άνοιξε λογαριασμό με την Ασφάλεια.

Τα αποτελέσματα πανελλαδικά έδωσαν στην «Ηνωμένη Παράταξη Εθνικοφρόνων» (Θεοτόκης, Μαυρομιχάλης, Στεφανόπουλος) 55,12% και 206 έδρες, εκ των οποίων το «Λαϊκό Κόμμα» του Κων. Τσαλδάρη έβγαλε 156 έδρες, το «Κόμμα των Φιλελευθέρων» του Στυλ. Γονατά 38 κλπ., η «Εθνική Πολιτική Ένωσης» 19,28%, και 68 έδρες εκ των οποίων το «Κόμμα Βενιζελικών Φιλελευθέρων», του Σοφ. Βενιζέλου έβγαλε 31 έδρες και το «Δημοκρατικό Σοσιαλιστικό Κόμμα» του Γεωργ. Παπανδρέου 27 έδρες κλπ., το «Κόμμα των Φιλελευθέρων» με τον Θεμ. Σοφούλη 14,39%, και 48 έδρες, το «Εθνικό Κόμμα Ελλάδος» με τον Ναπ. Ζέρβα 5,96% και 20 έδρες, κλπ. Σύνολο εδρών: 354!

- Στη Ν. Ιωνία, βέβαια, τα αποτελέσματα ήταν εντελώς διαφορετικά. Πρώτο ήρθε το «Κόμμα Βενιζελικών Φιλελευθέρων» του Θ. Σοφούλη με 44,03%, δεύτερη η «Ηνωμένη Παράταξη Εθνικοφρόνων» με 33,63% και τρίτη η «Εθνική Πολιτική Ένωσις» με 19,70%.

Μόνο ο Βασιλάκης Αρτεμιάδης¹, προβεβλημένο στέλεχος των Σπαρταλήδων, μετέχοντας στο «Κόμμα Βενιζελικών Φιλελευθέρων» πήγε καλά. Πολιτικές συγκεντρώσεις έγιναν στους δύο κινηματογράφους της εποχής, στον «Αστέρα» και στον «Κρόνο», ενώ λειτούργησαν 9 εκλογικά τμήματα.

Ψήφισαν συνολικά 2.250 ψηφοφόροι, ενώ με μια λογική αποχή θα έπρεπε να είχαν ψηφίσει 5.000. Είναι ολοφάνερη η δύναμη της Αριστεράς!

- Στις 12 Μαΐου 1946, γίνονται τα εγκαίνια της γέφυρας επί του χειμάρρου Γιαμπουρλά² στο τέρμα της οδού Ελ. Βενιζέλου, σημαντικό έργο για την εποχή. Ουσιαστικά ήταν το πρώτο έργο του Κυρ. Κιοφτερτζή. Το κόστος, παρά την αυστηρή επιτήρηση ξεπέρασε τα 7.000.000 δραχμές της εποχής εξ αιτίας κάθετης αύξησης των υλικών.

Από τα εγκαίνια της γέφυρας Γιαμπουρλά, στη Λεωφ. Ελ. Βενιζέλου.

- Το δελτίο για την προμήθεια τροφίμων είναι το μόνο μέσο ουσιαστικά για την προμήθεια ψωμιού, καφέ, ρυζιού, γάλακτος και ζάχαρης. Οι φούρνοι, αυτή την περίοδο, είναι στις δόξες τους. Ουρές σχηματίζονται καθημερινά. Στη Ν. Ιωνία λειτούργησαν οι φούρνοι: του Βαλούρδου, των αδελφών Βογιατζόγλου, του Χατζημποντόζη, του Στεφάνη, του Μαλίμογλου, του Τσαούση, του Τζανιδάκη, του Καρακουλάκογλου, του Τσομπάνογλου, του Τζίτζιφα, του Νταή. Στη Σαφράμπολη: του Κουγιουμτζόγλου, του Χρυσανθακόπουλου. Στην Καλογρέζα: του Καρέντζου, του Καρονίδη και στον Περισσό: του Αναστασιάδη.

2/7/1946. Προσκοπικές επιδείξεις στο γήπεδο απέναντι από τον παλιό ναό του Αγ. Κωνσταντίνου στη Λεωφ. Ηρακλείου. Διακρίνονται ο Λ. Δαούτης και ο Σ. Πολάτογλου.

- Την **9η Ιουλίου** ο Κ. Κιοφτερτζής αντικαθίσταται από τον μοναρχικό δήμαρχο Αλέξ. Παγουλάτο. Η αιτία είναι προφανής: θα γίνει δημοψήφισμα για την επάνοδο του Βασιλιά, άρα χρειάζεται δήμαρχος που θα τον υποστηρίξει ανοικτά! Έστω κι αν δεν είναι κάποια προσωπικότητα με κύρος. Αντίθετα γρήγορα θα προκαλέσει αντιδράσεις στο Δημοτικό Συμβούλιο και θα υπάρξουν παραιτήσεις, με πρωτοστατούντα πάντοτε τον Χρυσ. Δουβλίδη.

Την 1η Σεπτεμβρίου 1946 διενεργείται το Δημοψήφισμα που είχε προκηρύξει η κυβέρνηση των «Λαϊκών» του Κων. Τσαλδάρη.

Πανελλαδικά: ΥΠΕΡ της επάνοδου ψηφίζει το 68,25% και ΚΑΤΑ το 31,52% (1.136.289 ψήφοι – 524.771).

Στα 9 εκλογικά τμήματα της Νέας Ιωνίας το ΥΠΕΡ θα πάρει μόνον το 22,3% (1.287 ψήφοι) και το ΚΑΤΑ θα πάρει το 77,64% (4.480 ψήφοι).

Η εφημερίδα «ΙΩΝΙΑ» της 1/9/1946.

Ήταν ολοφάνερη η βούληση του λαού της Ν. Ιωνίας, παρά τις προσπάθειες επηρεασμού και νοθείας! Βέβαια ο δήμαρχος, ως μη όφειλε, θα πανηγυρίσει για το αποτέλεσμα!

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι Δημοκρατικοί Σύλλογοι, αριστερών κατευθύνσεων, λίγες μέρες πριν καλούσαν τους οπαδούς τους να ρίξουν...λευκό! Και είναι απορίας άξιο, γιατί το κάλεσμα στη Νέα Ιωνία υπογράφεται από δύο πολύ σοβαρούς ανθρώπους, τον Εμμ. Βασιλείου και τον Ιωάννη Χατζηϊωάννου! Και μάλιστα

προβάλλεται εντυπωσιακά στην πρώτη σελίδα, της εφημερίδας «ΙΩΝΙΑ» (αρ. φύλλου 50 της 1ης Σεπτεμβρίου 1946). Η απορία είναι ότι τα λευκά ήταν ελάχιστα!

Κι επιτέλους μέσα στο σκοτάδι μια ανάσα ελπίδας. Η ζωή, παρά τα βάσανα, ζητάει τα δικά της. Αρχίζει μια περίοδος ανάκαμψης στη βιομηχανία και τη βιοτεχνία στη Νέα Ιωνία. Βέβαια η Ταπητουργία ουσιαστικά πνέει τα λοίσθια, αλλά σε αναπλήρωση η βιοτεχνία των ξύλινων και μετά σιδερένιων αργαλειών θ' αρχίσει ν' ανθίζει. Η Νέα Ιωνία θα γεμίσει «μικροεργοστάσια». Έτσι ενώ στην ύπαιθρο έχει αρχίσει το δράμα του Εμφυλίου, η πολιτεία θα γεμίσει από εσωτερικούς μετανάστες της ελληνικής επαρχίας που για ασφάλεια καταφεύγουν στην Αθήνα και σε δεύτερο χρόνο στα εργοστάσια της Νέας Ιωνίας, καθώς το ένα μετά το άλλο βάζουν πάλι εμπρός. Μέσα σε λίγα χρόνια η ανθρωπογεωγραφία της αμιγούς προσφυγούπολης Νέας Ιωνίας θα αλλάξει ριζικά. Αν πριν από τον πόλεμο οι πρόσφυγες αποτελούσαν το 90% των κατοίκων, ως το 1960 το ποσοστό αυτό θα έχει κατέβει στο 42-45%.

1947.

Η χρονιά ξεκινάει με δήμαρχο πάλι τον Κυρ. Κιοφτερτζή.

Την 1η Απριλίου, απροσδόκητα φεύγει από τη ζωή ο Βασιλιάς Γεώργιος ο Β'. Τον διαδέχεται ο αδελφός του Παύλος, που ορκίζεται την επομένη. Έτσι πλέον και ο τελευταίος γιός του Κωνσταντίνου (Αλέξανδρος, Γεώργιος Β', Παύλος) ορκιζόταν ως Βασιλεύς των Ελλήνων. Σύζυγός του είναι η Φρειδερίκη, η οποία στην πορεία θα δείξει την απόλυτη επιρροή της στον μάλλον καλών προθέσεων Παύλο αλλά και την απροσχημάτιστη παρέμβασή της στα πολιτικά πράγματα της χώρας.

- Τον Ιούνιο αρχίζει να δραστηριοποιείται ένας Οργανισμός στη Νέα Ιωνία, που για μερικά χρόνια θα δώσει λύσεις στους νέους που εργάζονται (συσσίτιο, εξοχές κλπ.). Πρόκειται για τη «Λέσχη Εργαζομένου Παιδιού», τα γραφεία της οποίας ήταν στην οδό Μ. Ασίας.

- Αρχίζει, καθώς μπαίνει το καλοκαίρι μια συστηματική δίωξη των αριστερών της Ν. Ιωνίας. Φυλακίσσεις και εξορίες ιδίως στη Μακρόνησο! Πολλοί συμπατριώτες αναγκάζονται να καταφύγουν στις λεγόμενες «δηλώσεις αποκήρυξης» του Κ.Κ.Ε. και των παραφυάδων του. Οι δηλώσεις αυτές δημοσιοποιούνται μέσω των εφημερίδων και κυρίως της Τοπικής Εφημερίδας «ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ της Ιωνίας».

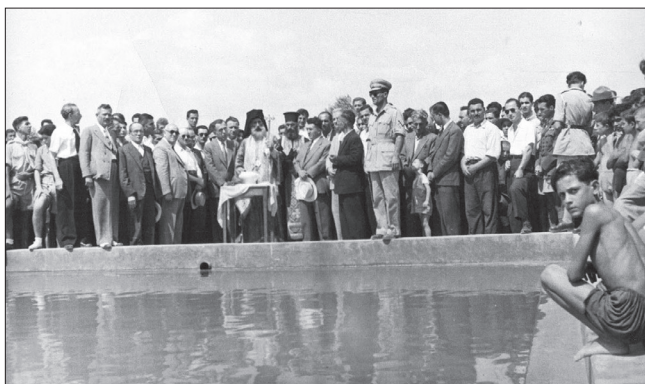
Η εφημερίδα αυτή ήταν η πλέον μακρόζωη (1946-1980) στη Ν. Ιωνία. Διευθυντής της ο Ιωάννης Διαμαντάκης, από τα Βουρλά, που κινείται πάντα στο χώρο της δεξιάς. Βέβαια μετά το 1960 είχε κάνει στροφή προς το Κέντρο. Ωστόσο κατά περιόδους στήριξε υποψηφίους δημάρχους του Κέντρου (Κ. Νικολαΐδης, Δημ. Καμάρης) ενώ δεν δίσταζε να φιλοξενεί εργασίες του Νίκου Μηλιώρη, του Χρ. Σολομωνίδη, του Αντ. Αθηνογένη, του Αντ. Σαπουντζάκη

17/2/1946.
Το πρώτο φύλλο της
εφημερίδας
ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ΤΗΣ ΙΩΝΙΑΣ.

3/4/1947.
Από την ορκωμοσία
του Βασιλιά Παύλου.

15/8/1947. Από τα εγκαίνια της δεξαμενής.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

■

Σήμερον Παρασκευήν 15
Αυγούστου 1947 και ώραν
10.30 π.μ. τελούνται υπό της
Δημοτικής Αρχής παρουσί-
α των Αρχών της πόλεως και
εις τόν παρὰ τήν Έκκλησίαν
Άγιον Γεωργίου Έλευθερου-
πόλεως χώρον τὰ εγκαίνια
ΤΗΣ ΠΡΩΤΗΣ
ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΗΣ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ
Κ. ΚΙΟΦΤΕΡΤΖΗΣ

και άλλων που είχαν χαρακτήρα ιστορικό και λαογραφικό. Βασικός του στόχος, διαχρονικά, ήταν ο Κυρ. Κιοφτερτζής!

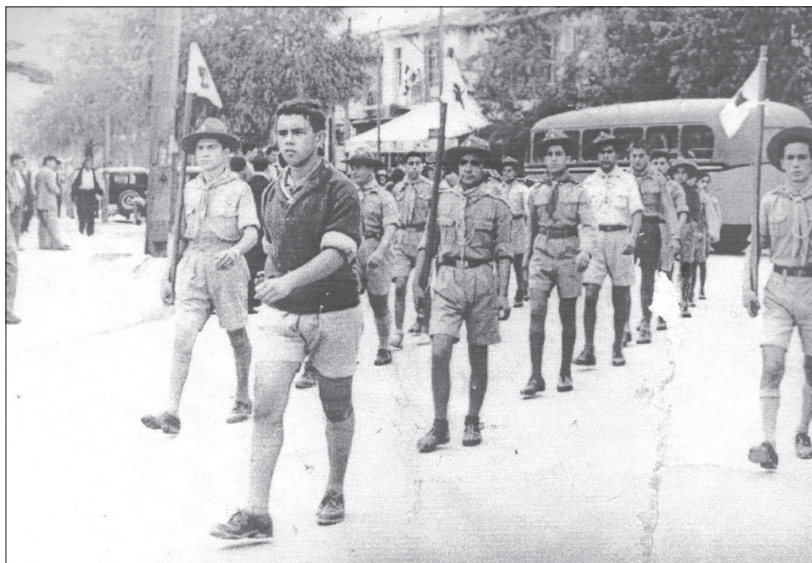
- Στις 15 Αυγούστου γίνονται με πολλή επισημότητα στην πλατεία Αγ. Γεωργίου (σήμερα είναι το γήπεδο 5 X 5) τα εγκαίνια ενός πρωτοποριακού για την εποχή του έργου: της κολυμβητικής δεξαμενής!

Η δεξαμενή αυτή θα γνωρίσει δόξες κυρίως στη γιορτή των Θεοφανίων, που με κάθε επισημότητα γινόταν στο ναό του Αγ. Γεωργίου και μετά ο Πατάρων Μελέτιος έριχνε τον σταυρό στη δεξαμενή.

Στις 7 Σεπτεμβρίου αναλαμβάνει την πρωθυπουργία ο Θεμ. Σοφούλης. Ο γηραιός πρωθυπουργός θα έχει ουσιαστικά όλη την ευθύνη του εμφυλίου, που μαινόταν στην ύπαιθρο.

- Και πάλι πίσω! 17 Οκτωβρίου. Διορίζεται ένας δήμαρχος, που δεν είχε ποτέ επιτυχία στα δημοτικά πράγματα της Ν. Ιωνίας, κάτι το αξιόλογο να επιδείξει, αν και ασχολείτο από το 1934. Ο Βασ. Δημόπουλος. Τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, πρόσωπα από το παρελθόν, σε συνδυασμούς χωρίς κάποια διάκριση.

- Αρχίζει η κίνηση εράνων, για τη «φανέλα του στρατιώτη». Σε κάθε ενορία κυρίες και δεσποινίδες συλλέγουν χρήματα, είδη ιματισμού, κονσέρβες, τσιγάρα.

1946. Ο Σάκης Δουβλίδης επικεφαλής Προσκόπων σε παρέλαση.

- Στις 13 Δεκεμβρίου στο Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας - το μοναδικό Γυμνάσιο σε όλη την περιοχή τότε - γίνεται μια αξιόλογη εκδήλωση. Ο μαραθωνοδρόμος Στέλιος Κυριακίδης, που είχε νικήσει στο Μαραθώνιο της Βοστώνης, έρχεται να μοιράσει, μαζί με τον εμβληματικό Γυμνασιάρχη Χαρίλαο Ιωαννίδη και την Ναντίνα Τσαλδάρη, στα παιδιά του Γυμνασίου ρουχισμό που χάρη στον Στ. Κυριακίδη είχε σταλεί από την Αμερική για τα ελληνόπουλα!

13/12/1947. Μεταξύ των μαθητών η Ναντίνα Τσαλδάρη, ο δήμαρχος Β. Δημόπουλος και ο μαραθωνοδρόμος Στ. Κυριακίδης.

- Προπολεμικά και επί Μεταξά ως γνωστόν, είχε αποφασισθεί η ηλεκτροκίνηση του τρένου, του παλιού «θηρίου», να φθάσει και στη Νέα Ιωνία. Αυτό βέβαια θα γίνει τελικά πολύ αργότερα (1956), όμως είχαν γίνει κατασκευές αποβαθρών, που χρησιμοποιούνταν για δημοτικά ιατρεία, ενώ φιλοξενούνταν και οι Πρόσκοποι Ν. Ιωνίας, που τότε είχαν αρχηγό τον Λεων. Δαούτη.

1948.

- Μόλις ξεκίνησε η χρονιά (4 Ιανουαρίου) και σε επιστέγασμα των προσπαθειών του Σωματείου «Προσφυγική Κοινότης Ινεπόλεως» ιδρύεται Νυκτερινό Γυμνάσιο. Θα φιλοξενηθεί αρχικά στο χώρο του 4ου Δημοτικού Σχολείου (Ελευθερούπολη), αλλά αργότερα θα στεγαστεί σε δικό του οίκημα στην Ινέπολη. Στα εγκαίνια παρίσταται και ο τότε Υπουργός Παιδείας Παπαδήμος. Δύο θα είναι οι πρωτεργάτες του, ο Μ. Τσουμπής και ο Β. Μπατζόγλου.

- Στις 22 Φεβρουαρίου η βασίλισσα Φρειδερίκη θα εγκαινιάσει τα έργα αναδάσωσης του Άλσους Ν. Φιλαδελφείας. Στη διάρκεια της Κατοχής, όπως ήδη ελέγχθη, σχεδόν εξ ολοκλήρου το άλσος είχε ξυλευθεί από τους κατοίκους των γύρω περιοχών για να μπορέσουν να

ζεσταθούν τον χειμώνα. Στην αναδάσωση είχαν πάρει μέρος τα Γυμνάσια Ν. Ιωνίας και Ν. Φιλαδελφείας³.

Στη δεκαετία του '50 η εφημερίδα «ΘΑΡΡΟΣ» με αλλεπάλληλα δημοσιεύματά της αξίωνε να παραχωρηθεί το 1/4 της έκτασης στη Ν. Ιωνία. Μάταια! Μάλιστα είχαν σκαφτεί, στο βόρειο του τμήμα, μια σειρά από χαρακώματα, όπου κατέφευγαν στους βομβαρδισμούς της Κατοχής, οι κάτοικοι κυρίως της συνοικίας «Φάρος» της Ν. Ιωνίας.

Στις 26 του Φεβρουαρίου, οι Η.Π.Α. εγκρίνουν βοήθεια προς την Ελλάδα, που θα πάρει το όνομα του υπουργού των Εξωτερικών, Τζώρτζ Μάρσαλ. Πρόκειται για το περίφημο «Σχέδιο Μάρσαλ». Η Ελλάδα θα εισπράξει περίπου 100 εκατ. δολάρια, που θα βοηθήσουν αισθητά στην οικονομική της ανόρθωση.

- Γίνονται προσπάθειες για την ίδρυση και λειτουργία Σχολών Ηλεκτρολογικών, Μηχανολογικών Σπουδών αλλά και Κοπτικής-Ραπτικής, από την «Ένωση Πολυτέκνων Ν. Ιωνίας».

- Το Δημοτικό Σχολείο Σαφραμπόλεως εξακολουθεί να λειτουργεί σε ξύλινες παράγκες ακριβώς πίσω από την εκκλησία του Αγίου Στεφάνου. Σε λίγα χρόνια θα μεταφερθεί στο νέο διδακτήριο της Πλατείας Τυάννων.

1949.

- Τον Γενάρη του 1949, ο Βασίλης Βασιλειάδης, μαθητής Γυμνασίου τότε, περπατώντας στις ανηφορίες του «Αναξαγόρειου» θα κλωστήσει με το πόδι του κάποιο κεραμιδάκι. Το ασκημένο μάτι του αναδυόμενου καλλιτέχνη θα διακρίνει τη διαφορά! Επρόκειτο για θραύσμα από αρχαίο αγγείο. Θα καλέσει τον γυμνασιάρχη Ιωαννίδη, ο οποίος με τη σειρά του θα καλέσει τον αρχαιολόγο Ι. Παπαδημητρίου. Ακολούθως θ' ανακοινωθεί ότι επρόκειτο για νεκροταφείο οικογενειακό, ατόμων από τη φυλή των Δαιδαλιδών. Θ' ακολουθήσουν ανασκαφές που θα φέρουν στο φως αγγεία, εξαιρετικά δείγματα πρωτογεωμετρικής τέχνης της περιόδου 1.100 π.Χ. Τα αγγεία αυτά και κάποια κτερίσματα φυλάσσονταν στο αρχαιολογικό Μουσείο Αθηνών. Παρέμειναν όμως στις αποθήκες. Το 2005 το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. δια του Προέδρου του ζήτησε να δοθούν σ' αυτό, ώστε να τοποθετηθούν, σε απολύτως ασφαλή χώρο στο νεο-ϊδρυόμενο Μουσείο του. Το Εθν. Μουσείο ανταποκρίθηκε μερικώς, χορηγώντας ακριβή αντίγραφα ενός σκύφου και δύο μικρών ληκύθων.

- Στις 17 Μαρτίου απομακρύνεται, σχεδόν βιαίως, ο δήμαρχος Βασ. Δημόπουλος. Αναλαμβάνει πάλι ο Κ. Κιοφτερτζής.

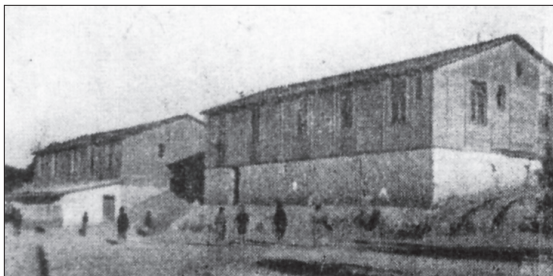
Στις 24 Ιουνίου, λίγο πριν λήξει ο Εμφύλιος πόλεμος, πεθαίνει ο Πρωθυπουργός Θεμ.

Νυχτερινό Γυμνάσιο.
Παρέλαση 28ης Οκτωβρίου.

Άλσος Ν. Φιλαδέλφειας.
Μαθητές στα ορύγματα.

Το Δημοτικό Σχολείο Σαφράμπολης και οι δάσκαλοι του Δημ. Σχολείου Σαφράμπολης:
Αναστόπουλος-Γεωργακόπουλος-Σαΐτου-Καλούδη.

Σοφούλης. Τον αντικαθιστά ο Αλέξ. Διομήδης.

23-30 Αυγούστου: Στο Γράμμο και το Βίτσι γίνονται οι πιο σκληρές συγκρούσεις Εθνικού Στρατού και Δημοκρατικού. Ο Εμφύλιος λήγει αλλά ο απολογισμός είναι τραγικός. Η Ελλάδα, την ώρα που οι άλλες χώρες, επούλωναν τα τραύματά τους από το Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, είχε περάσει σ' έκταση καταστροφών και απωλειών ζωών δύο και τρεις παγκόσμιους!

- Ο Ποδονίφτης, ο αρχαίος Περσός, ένας χείμαρρος που διέσχιζε την πολιτεία από ανατολάς προς δυσμάς ιστορικά έχει πλημμυρίσει πολλές φορές. Την Κυριακή, 8 Σεπτεμβρίου ήταν μια από τις μεγαλύτερες πλημμύρες. Από την Καλογρέζα έως τα Πευκάκια μια θάλασσα από λάσπη. Καταστράφηκε το αντλιοστάσιο του Δήμου, το εργοστάσιο σαπωνοποιίας Πασπάτη, όλα τα περιβόλια, όλα τα υπόγεια του Νοσοκομείου «ΑΓΙΑ ΟΛΓΑ» και πάρα πολλά σπίτια!

- **Κυριακή 16 Οκτωβρίου.** Στον «ΑΣΤΕΡΑ» γίνεται μια εκδήλωση για ν' απονεμηθεί τιμή στους πεσόντες του πολέμου '40. Θα διαβασθεί κατάλογος 52 νεκρών, ο οποίος όμως αποσύρεται σχεδόν αμέσως. Αλίμονο οι νεκροί ήταν πολύ περισσότεροι. Μάλλον έλειπαν οι των αριστερών φρονημάτων!

Και βέβαια μπορεί αργότερα να στηθεί ένα άγαλμα (της Ελληνίδας μάνας) στην πλατεία Ελευθ. Βενιζέλου, που θα θεωρηθεί ως ηρώο, αλλά κανένα όνομα δεν έχει σκαλισθεί⁴.

Η όλη εκδήλωση ωστόσο δεν είχε γνωρίσματα διχαστικής προσέγγισης. Αυτοί που μίλησαν (Νίκος Μηλιώρης, Θεόδ. Κυρκίδης, γυμνασιάρχης Χαρ. Ιωαννίδης) ή απήγγειλαν (Βασ. Βασιλειάδης) κράτησαν τις σωστές αποστάσεις. Ο κόσμος ήταν πολύς και αυθόρμητος, αλλά και μετρημένος! Έπασχε όπως ειπώθηκε ο κατάλογος των νεκρών! (Βλέπε Παρ. 3 και Παρ. 4).

Ήταν ελλιπής!

Ο κατάλογος με τα 52 ονόματα ήταν:

*Αναμυρλόγλου Στυλιανός – Αποστολίδης Βελισσάριος – Αντωνιάδης Γεώργιος
Ασλάνογλου Παντελής – Αντωνιάδης Σταύρος – Αναγνώστου Αναστάσιος
Βαλαβανίδης Ισαάκ – Βαρβαρέσος Γεώργιος – Γκερμελής Ελευθέριος
Γεροντίδης Νικόλαος – Γερασίδης Ευστάθιος – Δαμτζής Χρήστος
Δαμιανόγλου Βασίλειος – Δανιήλογλου Δημήτριος – Δολόγλου Νικόλαος
Διαμαντόπουλος Κυριάκος – Δημητριάδης Γεώργιος – Ζωρααγάς Βασίλειος
Ζαχαριάδης Δημήτριος – Θεοδωρίδης Δημήτριος – Θεοφίλου Ευάγγελος
Καρασάββας Χρ. – Καρακώστας Γ. – Κανδραλίδης Γεώργ. – Καντζίκης Γεώργ.
Κοσκινάς Αλοΐζος – Κοπριτσιώτης Ευάγγελος – Κουλακμανίδης Γεώργιος
Λασκαρίδης Νικόλαος – Μαντζουράκης Κων/νος – Μερτζανάκης Αγαθάγγελος
Μητσόπουλος Νικόλαος – Μαρκόπουλος Βασίλειος – Μαυρίδης Δημήτριος
Νάτσιος Κων/νος – Παστιρμάς Ελευθέριος – Παπαευθυμίου Γεώργιος
Πετσιώτης Ιωάννης – Παρέσογλου Γεώργιος – Πυργέρος Θεόδωρος
Πομόνης Κων/νος – Παξιμαδέλας Κυριάκος – Προβελέγγιος Ιωάννης*

*Ράλλης Δημοσθένης – Σπιθουράκης Βασίλειος – Σιμιτζής Νικόλαος
Τζιρικόδης Στέφανος – Τσακιργιάννης Ιωάννης – Τσουμπής Νικόλαος
Τσαμπάζης Κων/νος – Χατζόγλου Σπυρίδων – Χρυσάφης Ιωάννης*

16/10/1949. Από την εκδήλωση στον «ΑΣΤΕΡΑ».

- **Κυριακή 30 Οκτωβρίου.** Η Εκκλησία μετέχει ενεργά στη στήριξη όλων όσοι επιστρέφουν στα σπίτια τους, καθώς είχαν απομακρυνθεί λόγω των έκτακτων συνθηκών και δεν βρίσκουν τίποτα. Πρόκειται για το θέμα του επαναπατρισμού που με την πρωτοβουλία της Αρχιεπισκοπής και τη μορφή εράνων οργανώθηκε στις ενορίες. Μπροστάρης πάλι ο Μελέτιος. Δίπλα του ο αντισυνταγματάρχης Θεοδ. Κυρκίδης (πρώτος Πρόεδρος του «Ιωνικού Συνδέσμου», από τη Κάτω Παναγιά της Ερυθραίας) και ο γυμνασιάρχης Χαρ. Ιωαννίδης. Μαζεύονται συνολικά 5.833 δέματα από όλες τις ενορίες: Αγ. Αναργύρων, Αγ. Γεωργίου, Αγ. Στεφάνου, Αγ. Ευσταθίου, Κοιμήσεως Θεοτόκου, Αγ. Αναστασίας, Αγ. Κωνσταντίνου και Ζωοδόχου Πηγής. Μια επιτροπή από τον δήμαρχο Κυρ. Κιοφτερτζή και τους συμβούλους Μ. Σιγαρά και Χρ. Χατζηστέλιο θα πάει τα δέματα στα Γιάννενα.

- Αποχωρεί από την Υπηρεσία, με συνταξιοδότηση ο επιλεγόμενος "διευθυντής" των διευθυντών Χριστόδουλος Χατζής, διευθυντής του 1ου Δημ. σχολείου Νέας Ιωνίας. Τον διαδέχεται ένας ακόμη αξιόλογος εκπαιδευτικός, ο Γεώργιος Πιπερίδης.

1950.

Καθώς τελειώνει αυτή η δραματική 10ετία 1940 – 1950, που βύθισε την πατρίδα απότομα από τη δόξα του αλβανικού έπους στην απαίσια εμφύλια διαμάχη, αρχίζει μια προσπάθεια να ξαναενωθούν οι δεσμοί που διερράγησαν ανάμεσα σε οικογένειες, σε γείτονες, σε φίλους!

- Στην πολιτεία μας αυτό που θα λέγαμε «κοινωνική ζωή» προσπαθεί ν' αναγεννηθεί, να βρει διεξόδους επικοινωνίας. Τότε ήταν που αναδείχθηκε μια οδός, μια λεωφόρος, η Ηρακλείου ως καταλύτης, ως συνδετικός κρίκος, ο πριν κομμένος κρίκος, που σιγά-σιγά συγκολλάται ξανά! Τις Κυριακές η Ηρακλείου λειτουργεί ως «νυφοπάζαρο». Περνούσε πρώτα και κατέβρεχε ο καταβρεχτήρας του δήμου για να πέσει η σκόνη και να δροσίσει – στα ζεστά καλοκαίρια – ο τόπος, ώστε ν' αρχίσει ο μεγάλος περίπατος! Πάνω – κάτω, κάτω – επάνω. Η διαδρομή άρχιζε από τον «Τροχονόμο» όπου τότε λειτουργούσαν σε παράγκες κεμπατζίδικα και τέλειωνε λίγο ψηλότερα από το κέντρο «τ' Αμπελάκι» κοντά στον Άγιο Κωνσταντίνο, που τότε ήταν ένας μικρός ξύλινος ναός. (Σήμερα το Επισκοπείο της Μητρόπολης). Κάποιοι που είχαν τη δυνατότητα, συνέχιζαν ως το Ηράκλειο και τον «Ζέφυρο», όπου είχαν αρχίσει να κάνουν την εμφάνιση τους τα μπουζούκια. Εκεί θα κάνει, λίγο αργότερα, την πρώτη του εμφάνιση, και ο Στέλιος Καζαντζίδης. (Σήμερα βενζινάδικο ΕΚΟ).

Στη διαδρομή υπήρχαν πολλές λύσεις: Το ουζερί του «Μπαλή», το ζαχαροπλαστείο «Κυβέλεια», με το καταΐφι του και τις παρέες των νεαρών εκκολαπτόμενων επιστημόνων, το καφενείο «Αβέρωφ» με τις μουριές του κι ακριβώς απέναντι το «Προξενικόν» που λειτουργούσε ως μπουραρία και στα δεξιά λίγο πιο πάνω τα δύο ζαχαροπλαστεία των Σπαρταλήδων: τα «Βαλκάνια» του Δ. Μωραλόγλου και το ζαχαροπλαστείο του «Περουστή» με το σαραγλί και τα σιροπιαστά γλυκά του.

Όσπου έφθασε η ώρα να προκηρυχθούν Εκλογές! Φάνταζε σαν μια λύση προς τη χαλάρωση, τον κατευνασμό, την ελπίδα!

- **Κυριακή, 5 Μαρτίου.** Η έκπληξη αυτών των εκλογών είναι η επανεμφάνιση στην πολιτική του «μαύρου καβαλάρη», του στρατηγού, που ιδιαίτερα αγαπήσαν οι πρόσφυγες, του Νικολάου Πλαστήρα. Ο Πλαστήρας λίγους μήνες πριν από τις εκλογές, ιδρύει την Ε.Π.Ε.Κ. (Εθνική Προοδευτική Ένωση Κέντρου) και πετυχαίνει, με την πρώτη να συγκεντρώσει ένα πολύ καλό ποσοστό ψήφων (16,44%). Αν λάβει κανείς υπόψη ότι πρώτο κόμμα ήταν το «Λαϊκό», με τον Κ. Τσαλδάρη (18,8%) και δεύτερο οι «Φιλελεύθεροι» του Σοφ. Βενιζέλου (17,24%), τότε επρόκειτο για προσωπική νίκη. Όμως η αναλογική και η απόλυτη διασπορά των ψήφων, αφού 10 κόμματα εξέλεξαν βουλευτές, δεν προδιέθετε για μια λύση στο πρόβλημα. Ο βασιλιάς Παύλος θα δώσει εντολή σχηματισμού κυβέρνησης

στον Τσαλδάρη, στον Βενιζέλο, στον Πλαστήρα, αλλά οι κυβερνήσεις που θα σχηματίσουν θα είναι θνησιγενείς.

- Στη Νέα Ιωνία πρώτο κόμμα θα αναδειχθεί η Αριστερά με τη μορφή της συνεργασίας των πλέον μετριοπαθών στελεχών (Σβώλος-Σοφιανόπουλος), που θα φθάσει στο ακατάρριπτο ρεκόρ του 44,22% (2.627 ψήφοι), όμως κατάπληξη προκαλεί η δυναμική της Ε.Π.Ε.Κ. του Νικ. Πλαστήρα, που συγκεντρώνει περίπου το 30% (1.762 ψήφοι).

Είναι ωστόσο πικρό το γεγονός ότι τελικά η υπερψήφιση της Ε.Π.Ε.Κ. αλλά και η σχετική μικρότερη απήχηση των «Φιλελευθέρων» δεν επέτρεψε την εκλογή ούτε ενός πρόσφυγα βουλευτή. Ως επιλαχών ξεχώρισε ο πολιτικός μηχανικός, Σπάρταλης την καταγωγή, Μιχ. Κιουρκτσόγλου μετέπειτα Διοικητής του ΟΤΕ, που κατέβηκε με τον Γ. Παπανδρέου.

Η πολιτική κίνηση στη Νέα Ιωνία ήταν ζωηρή, ιδίως από την πλευρά των «Φιλελευθέρων» και της Ε.Π.Ε.Κ. που ίδρυσαν τοπικές επιτροπές, όπου θα δραστηριοποιηθούν ο Χρυσ. Δουβλίδης, ο Δημ. Μπανούσης, ο Ιωάν. Κουτράκης, ο Γ. Φελέκης και άλλοι.

- Την Κυριακή, 30 Απριλίου, στον «Αστέρα» εμφανίζεται ένα μουσικό συγκρότημα. Της μόδας ήταν τα τρίο ή τα κουαρτέτα. Εδώ επρόκειτο για το λεγόμενο «Τρίο Αλέγκρο», που τραγουδούσε, με κιθάρες ελαφρά ελληνικά τραγούδια. Ποιοι το αποτελούσαν; Τρεις συμπολίτες μας: ο **Γιώργος Λουκάς**, ο **Παν. Πατίδης** και ο **Νάκης Πετρίδης**. Ο πρώτος, ο Γιώργος Λουκάς, δηλαδή, προερχόμενος από τη «Μάντρα του Αττίκ» θα ακολουθήσει αργότερα το δικό του δρόμο, που τον έφερε την επόμενη 10ετία του 1950-1960 σε πολύ υψηλά επίπεδα. Λανσάρει δικά του τραγούδια που έγιναν επιτυχίες (π.χ. το πασίγνωστο: «*θα κάνω για σένα την τρέλα μωρό μου να σε παντρευτώ*»). Και δεν έμεινε στην Ελλάδα. Ταξίδεψε ως την Αυστραλία, όπου γνώρισε την αποθέωση. Αργότερα άφησε το τραγούδι για να γίνει επιχειρηματίας (μεγάλο κατάστημα παιχνιδιών) κι όταν δεν τα κατάφερε, σε μεγάλη ηλικία πια ξαναγύρισε στο τραγούδι.

Στην εκδήλωση του «Αστέρα» παρουσιάστηκαν ακόμη και άλλοι καλλιτέχνες από αυτούς που διέθετε τότε το Δεύτερο Πρόγραμμα του Ραδιοφωνικού Σταθμού των Ενόπλων Δυνάμεων.

- Την ίδια ημέρα (30 Απριλίου) ο δήμαρχος Κυρ. Κιοφτερτζής βάζει τον θεμέλιο λίθο της ανέγερσης δεξαμενής, επάνω από το Νοσοκομείο «Αγία Όλγα». Ήταν ένα απαραίτητο έργο, ώστε να φτάνει το νερό των αρτεσιανών και στα ψηλότερα σημεία της πόλης.

- Στις 14 Μαΐου, καλούνται στον «Αστέρα» οι κάτοικοι για ν' ακούσουν τον δήμαρχο να κάνει απολογισμό του έργου του στο 14μηνο που είναι διορισμένος δήμαρχος. Επικεντρώνει που αλλού, στην οδοποιία και στην ύδρευση, δύο τομείς, όπου πραγματικά ο Κιοφτερτζής είχε πάντα να επιδεικνύει σπουδαίο έργο.

30/4/1950. Από τη θεμελίωση της υδατοδεξαμενής, πάνω από το Νοσοκομείο «Αγία Όλγα».

- Ασφαλτοστρώνονται με ταχύτητα, ο ένας μετά τον άλλο, όλοι σχεδόν οι δρόμοι της Νέας Ιωνίας! Σε λίγα χρόνια η πολιτεία θ' αλλάξει όψη. Θα γίνει υπόδειγμα πανελλαδικά! Να φανταστεί κανείς ότι το δημοφιλές τότε άθλημα της ποδηλασίας, που διεξαγόταν στη Φιλοθέη, μετακόμισε στη Νέα Ιωνία, γιατί είχε να επιδείξει ένα τόσο συντεταγμένο δίκτυο ασφαλτοστρωμένων οδών. Είναι η περίοδος που θα λάμπουν τα τότε αστέρια της ποδηλασίας Νέας Ιωνίας (Γεωργιάδης, Δαβούτης κ.α.).

- Στις 4 Ιουνίου γίνονται τα εγκαίνια του Ιερού Ναού Αγίου Στεφάνου, στη Σαφράμπολη. Προέστη ο επίσκοπος Ευρίπου Αλέξιος.

- Και βέβαια έφθασε η ώρα για τις πρώτες μεταπολεμικές δημοτικές εκλογές. Είχαν προγραμματισθεί να γίνουν νωρίτερα, αλλά τελικά θα γίνουν την Κυριακή 15 Απριλίου 1951. Ωστόσο από πολύ νωρίς (17 Αυγούστου 1950) είχε διορισθεί ως υπηρεσιακός δήμαρχος, ο Πρωτοδίκης Δημ. Γαλανός! Για τον Γαλανό θα άξιζε να πει κανείς δυο λόγια, γιατί εδημάρχευσε περίπου 8 μήνες! Μεγάλο διάστημα για υπηρεσιακό παράγοντα! Όμως ο Γαλανός αγάπησε πολύ τη Ν. Ιωνία και έδωσε τον καλύτερο εαυτό του κάνοντας έργο που δεν θα έκανε κανονικός δήμαρχος!

- Από την έναρξη του σχολικού έτους αρχίζει τη λειτουργία της η δεύτερη μετά τον «ΚΑΔ-ΜΟ» ιδιωτική σχολή στη Ν. Ιωνία. Πολύ κοντά σ' αυτόν. Εκεί στην τότε οδό Ταπητουργίας (σήμερα Αγ. Κωνσταντίνου). Λέγεται «Ιωνικόν Λύκειον» και έχει ως διευθύντρια μια αξιόλογη εκπαιδευτικό, τη Μαρία Χαρβαλιά!

Στα επόμενα χρόνια, παρά τη διαφορά μεγεθών (χώροι-αριθμός μαθητών κλπ.) το «Ιωνικόν Λύκειον» θα κάνει μια καλή πορεία, συναγωνιζόμενο τον «Κάδμο».

Όταν μετά από 30 χρόνια η σχολή θα κλείσει, στο διδακτήριό της θα φιλοξενηθεί ο πολύ δυναμικός για την εποχή του «Δημοτικός Βρεφονηπιακός Σταθμός».

ΙΩΝΙΚΟΝ ΛΥΚΕΙΟΝ. Από σχολική γιορτή. – ΚΑΔΜΟΣ. Γυμναστικές επιδείξεις στην αυλή του.

- Αλλά η πολιτεία, όσο συνέρχεται, δεν ξεχνά τον πολιτισμό! Στις 5 Νοεμβρίου, στον «Αστέρα» διοργανώνεται, με την ιδιαίτερη φροντίδα του Νίκου Μηλιώρη, φιλολογικό μνημόσυνο, με τη συμπλήρωση δετίας από τον θάνατο του Άγγ. Σημηριώτη.

Για τον ποιητή της συλλογής *«Επί των ποταμών Βαβυλώνος»*, μιλούν ο Στρ. Μυριβήλης, ο αδελφός του ποιητή Νίκος Σημηριώτης, ο Νίκος Μηλιώρης, ο Φαίδων Μπουμπουλίδης, ο Σπύρος Μελάς. Θ' απαγγείλουν: Έλσα Βεργή και η Άννα Παϊτατζή. Μια τέλεια εκδήλωση!

- Με την ευθύνη της «Ένωσης Πολυτέκνων Ν. Ιωνίας», ενός πολύ δραστήριου συλλόγου εκείνα τα χρόνια, θα ιδρυθούν οι «Τεχνικές Σχολές». Επρόκειτο πλέον για αναγνωρισμένες μέσες σχολές μηχανολόγων κι ηλεκτρολόγων, κυρίως, οι οποίες έδωσαν ευκαιρίες σε εκατοντάδες νέους να σπουδάσουν κάτι που θα τους εξασφάλιζε μια επαγγελματική ζωή αξιόλογη. Οι «Τεχνικές Σχολές», επί Κιοφτερτζή, θα περάσουν στο Δήμο και μετά επί Δομνάκη στον ισόγειο χώρο τους, θα στεγαστεί το Δημοτικό Θέατρο Ν. Ιωνίας. Η διάρκειά τους δεν ήταν μικρή. Ξεπέρασε τα 20 χρόνια!

- Στις 5 Δεκεμβρίου επισκέπτεται την πόλη ο Νικ. Πλαστήρας. Πρόθεσή του είναι βέβαια, μιμούμενος σ' αυτό τον Ελ. Βενιζέλο, να αποκτήσει «ρίζες» σε έναν τόσο μεγάλο προσφυγικό δήμο, αλλά και να στηρίξει τους ανθρώπους του στις επικείμενες δημοτικές εκλογές. Κι ακόμη να εισπράξει τον καλό λόγο από τις οικογένειες των εξόριστων, των φυλακισμένων που με τα μέτρα επιείκειας απελευθερώνονταν. Αυτό το ευνοϊκό κλίμα ειρήνευσης, θα επιδράσει θετικά στην επανεκκίνηση των βιομηχανιών στη Νέα Ιωνία, πράγμα βέβαια, μάλλον προσωρινό, γιατί αργότερα, όπως θα εξηγηθεί, θ' αρχίσει δυστυχώς η φθίνουσα πορεία..

[Για τη ζωή στη Ν. Ιωνία, την περίοδο υπάρχει ρεπορτάζ της Εφημερίδας «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ» της 28/12/1950 (Παράρτημα 5)].

1951.

Η δεκαετία 1951-1960 θα μπορούσε να ονομασθεί «10ετία Κυριάκου Κιοφτερτζή».

Από την πρώτη στιγμή που αυτός ο μικρασιάτης δικηγόρος, από το Γούρδουνος της Καππαδοκίας, ασχολήθηκε με τα κοινά (τέλη 10ετίας του 1920) έδειξε πως θα πετύχαινε πολλά πράγματα. Δυναμικός, εκρηκτικός, εγωιστής ίσως ως χαρακτήρας, αλλά βαθύς γνώστης των θεμάτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Επιβαλλόταν, έπειθε, ενεργούσε χωρίς αναστολές. Διοικούσε, δεν διαχειριζόταν! Στόχευε με προσοχή και δεν τον περισπούσε τίποτε, ώσπου να ολοκληρώσει κάθε έργο που αναλάβαινε. Θ' άξιζε να εκλέγεται και να ξαναεκλέγεται με μόνο το γεγονός ότι είχε επιτύχει τόσα πολλά στην οδοποιία και στην ύδρευση. Και ναι, ίσως ο πολιτισμός, ο αθλητισμός, κάποιες αρχές στην πολιτική του καριέρα, να μην ήταν το φόρτε του, όμως μπόρεσε να εκλεγεί, με σχετική άνεση, σε 3 διαδοχικές αναμετρήσεις (1951, 1954, 1959), να εκλεγεί Α' αντιπρόεδρος της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., ασκώντας παράλληλα στην ουσία προεδρία, να εκπροσωπεί την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε συνέδρια σε μια σειρά από Ευρωπαϊκές Πρωτεύουσες (Βελιγράδι, Ρώμη, Κων/πολη, Στοκχόλμη, Ιερουσαλήμ, Στρασβούργο κλπ.). Αδίκησε δυστυχώς τον εαυτό του, όταν δέχθηκε να υπηρετήσει τη Ν. Ιωνία, ως δήμαρχος της Χούντας, επί 2 χρόνια. Έφυγε από τη ζωή, ενώ δημάρχευε το 1970.

Οι **πρώτες δημοτικές εκλογές** που τόσο περίμενε ο κόσμος, μετά τον πόλεμο, θα γίνουν την **Κυριακή 15 Απριλίου 1951**. Σημασία έχει να ειπωθεί ότι το σύστημα όριζε η εκλογή του δημάρχου να γίνεται έμμεσα, από τους δημοτικούς συμβούλους, (τακτικούς και αναπληρωματικούς) που θα αποτελούσαν το ειδικό δημαρχιακό, εκλεκτορικό σώμα. Πέραν αυτού ωστόσο ο κάθε υποψήφιος δήμαρχος κατάρτιζε συνδυασμό μαζί με τ' όνομά του. Επιτρέπονταν διαγραφές και προσθήκες άλλων ονομάτων άλλων συνδυασμών

Οι σύμβουλοι εκλέγονταν κατά τη σειρά των σταυρών, βάσει των προσωπικών τους ψήφων, εφόσον αυτές οι ψήφοι ξεπερνούσαν το ½ των εκλογέων του δήμου. Εάν δεν καλύπτονταν έτσι οι 36 έδρες συμβούλων (18 τακτικοί – 18 αναπληρωματικοί), τότε οι αδιάθετες έδρες κατανέμονταν αναλογικά μεταξύ των συνδυασμών.

Τελικά τα πράγματα απλουστεύθηκαν για τη Νέα Ιωνία, αφού ο νικητής Κιοφτερτζής έβγαλε και τους 18 τακτικούς και τους 18 αναπληρωματικούς!

Στις εκλογές κατέβηκαν 3 συνδυασμοί:

- ο συνδυασμός «Κυριάκος Κιοφτερτζής» με επικεφαλής τον **Κ. Κιοφτερτζή**,
- ο συνδυασμός «Δημοτικής Αναπλάσεως» με επικεφαλής τον **Γ. Φελέκη** και τον **Εμμ. Βασιλείου**,
- ο συνδυασμός «Έργα-Πρόδος-Δημόπουλος» με επικεφαλής τον **Βασ. Δημόπουλο**.

1951. Το Δημοτικό Συμβούλιο Ν. Ιωνίας.

Ο δήμαρχος στο κέντρο παισιώνεται από τον Κ. Νικολαΐδη (αριστερά) και τον Κλ. Μαρόπουλο (δεξιά).

Δεν έγινε, όπως μερικοί πίστευαν, κάποιο «ντέρμπυ» Κιοφτερτζή-Φελέκη! Τα μεγέθη ήταν άνισα. Έτσι ενώ ο Κιοφτερτζής συγκεντρώνει το 53,86% των ψήφων, ο συνδυασμός Φελέκη, μένει στο 39%.

Και η αποτυχία του Φελέκη φαίνεται καθαρά κι από το γεγονός ότι η Αριστερά που συνέπραξε μαζί του δεν τον «σεβάστηκε» και τον έφερε στη... 12η θέση, με 4.862 σταυρούς, όταν ο πρώτος Εμμ. Βασιλείου πήρε 5.165, ο δεύτερος (επίσης της Αριστεράς) Νικ. Καραθανάσης 5.140 ψήφους και ο τρίτος (της Ε.Π.Ε.Κ.) Δημ. Μπανούσης 5.100 ψήφους.

Ο Κιοφτερτζής δεν πήρε μόνον το σύνολο των ψήφων της παράταξής του (6.794) αν υποτεθεί ότι τον ψήφισαν όλοι, αλλά και 106 παραπάνω! Στους 100 τόσους υποψηφίους, μόνο μία γυναίκα! Η Δέσποινα Καρακώστα πήρε 4.980 ψήφους και ήρθε πέμπτη!

Πολλοί προσδοκούσαν ότι η σύμπραξη Φιλελευθέρων, Πλαστηρικών και Αριστερών, σ' ένα προσφυγικό δήμο θα έφερνε μια άνετη επικράτηση. Αλλά ο θεωρούμενος, από πολλούς «δεξιός» Κιοφτερτζής νίκησε, με νίκη εκκωφαντική, που δείχνει ότι οι τοπικές κοινωνίες είχαν άλλα κριτήρια για τους τοπικούς άρχοντες. Εκτός των άλλων καθοριστική ήταν η ψήφος των γυναικών, που γλύτωσαν από την αγωνία του νερού, καθώς έπρεπε να ξημεροβραδιάζονται στις ουρές περιμένοντας να έρθει το νερό στις λίγες βρύσες μέσα στην πόλη!

- Στις 27 Μαΐου 1951 συνέρχεται το ειδικό δημαρχιακό σώμα και εκλέγει ομοφώνως ως δήμαρχο τον Κυρ. Κιοφτερτζή. Περαιτέρω πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου εκλέγεται μια εμβληματική μορφή των Σπαρταλήδων, ο Κοσμάς Νικολαΐδης, που άλλωστε ήρθε 3ος στους σταυρούς (6.725). Μια άλλη εμβληματική μορφή, ο μεγαλύτερος για εκείνα τα χρόνια ποδοσφαιριστής της Α.Ε.Κ., ο Καλογρεζιανός Κλεάνθης Μαρόπουλος, ο «ξανθομάλλης αετός», που ήρθε 2ος στις ψήφους (6.859) θα εκλεγεί αντιπρόεδρος.

Στην ουρά οι γυναίκες για λίγο νερό.

Αίσθηση προκαλέσε η μη εκλογή του Χρυσ. Δουβλίδη και Χρ. Χατζηστελίου, που έμειναν αναπληρωματικοί. Αλλά προς τιμήν τους, η προσωπική τους πικρία, δεν υπερίσχυσε και στήριξαν τον δήμαρχο, έτσι ώστε η εκλογή του να είναι παμψηφεί.

- Η Στατιστική Υπηρεσία, στην πρώτη μεταπολεμική απογραφή του πληθυσμού δίνει στη Νέα Ιωνία 33.821 κατοίκους. Εγγεγραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους ήταν 13.858.

Σε μια άτυπη απογραφή, που είχε γίνει λίγο πιο μπροστά, από τον Δήμο Ν. Ιωνίας, έδειχνε να έχει 30.779 κατοίκους, που κατανέμονταν κατά συνοικία, ως εξής:

Ιστορικό Κέντρο 8.833, συνοικία Μαυροκορδάτου (σημερινή Ειρήνη) 2.077, Σαφράμπολη, Ινέπολη, Νεάπολη μαζί 6.351, Ελευθερούπολη 3.553, Περισσός 3.950, Κομμάτι Λαζάρου 1.791, Καλογρέζα 4.224. Δεν υπάρχουν στοιχεία για την Αλσούπολη.

Μια σημείωση: Στο Ιστορικό Κέντρο θα πρέπει να προστεθούν και οι κάτοικοι της συνοικίας Μαυροκορδάτου, γιατί ουσιαστικά από τη συνοικία αυτή άρχιζε και ο παλιός συνοικισμός.

Η τυπική αυτή απογραφή έχει τη σημασία της, γιατί λίγα χρόνια μετά θα ξεκινήσει από μια ομάδα κατοίκων του Περισσοῦ, που δεν είχε βέβαια τον μεγάλο πληθυσμό για απόσχιση του συνοικισμού από τον Δήμο Ν. Ιωνίας.

Η κίνηση αυτή θα έλεγε κανείς ότι ήταν μια επανάληψη αυτής του 1934-35, που με επικεφαλής τους: Σ. Δελφό, Κ. Ψαλτώφ και Κυρ. Παπαδόπουλο, πίστευαν ότι θα λύνονταν τα προβλήματα του Περισσοῦ, που ένοιωθε αποκομμένος, με την αυτονόμηση. Αν τότε υπήρχαν σοβαροί λόγοι αδυναμίας της δημοτικής αρχής Φελέκη, αυτή η κίνηση τώρα, την ώρα της έντονης δραστηριοποίησης της δημαρχίας Κιοφτερτζή δεν είχε καμία ελπίδα. Αρκούσε το εξής επιχείρημα: όταν μια ολόκληρη, ιστορική κοινότητα, το Ηράκλειο, με διάφορους τρόπους επιζητεί να ενωθεί με τη Νέα Ιωνία, καθώς η δεύτερη προόδευε συνεχώς, είναι αδιανόητο ο Περισσός να ζητεί αυτονόμηση! Για την ιστορία μόνον να ειπωθεί, ότι ένας ιδιόρρυθ-

μος Περισιώτης, τεχνίτης, ο Σωκρ. Θεολογίτης, στα πρώτα χρόνια της μεταπολίτευσης θα ενδώσει να βάλει υποψηφιότητα ανεξάρτητου δημάρχου, παρά τα πολύ μικρά ποσοστά που λάβαινε, θέλοντας να τονίζει την Περισιώτικη παρουσία!

- Στις 28 Ιουνίου 1951, θεμελιώνονται τα δημοτικά σχολεία Καλογρέζας και Σαφράμπολης. Τον θεμέλιο λίθο θα θέσουν οι βασιλείς Παύλος και Φρειδερίκη, που θα είναι παρόντες και κατά τα εγκαίνια που θα γίνουν ένα χρόνο μετά! Επρόκειτο για 2 πρωτοπόρες αρχιτεκτονικής (λιθοδομή, κεραμοσκεπής οροφή) διδακτήρια, τα οποία άμεσα θα στεγάσουν 4 σχολεία.

Θεμελίωση Δημ. Σχολείου Καλογρέζας.

Θεμελίωση Δημ. Σχολείου Σαφραμπόλεως.

Να σημειωθεί ότι μόνη της η βασίλισσα είχε έλθει για να δει την πρόοδο των εργασιών κι εκεί ο δήμαρχος απέσπασε την υπόσχεσή της για την ανέγερση διδακτηρίων και στον Περισσό (το λεγόμενο 8ο Δημοτικό Σχολείο Ν. Ιωνίας, το πρώτο διδακτήριο γιατί μετά τους σεισμούς του 1981, στη θέση του θα ανεγερθεί νέο διδακτήριο).

Η Βασίλισσα Φρειδερίκη και η πριγκίπισσα Σοφία, σε επιθεώρηση έργων.

- Στις 5 Ιουλίου η Νέα Ιωνία ορίζεται ως έδρα της Διοικήσεως Χωροφυλακής (Β' τάξεως) και σ' αυτήν υπάγονται:

- Το Τμήμα Ασφαλείας Ν. Ιωνίας
- Τα Αστυνομικά τμήματα Ν. Ιωνίας, Ν. Φιλαδέλφειας, Σαφράμπολης, Ν. Ηρακλείου, Αχαρνών, Αγίων Αναργύρων.

Στη διοίκηση Χωροφυλακής Ν. Ιωνίας διοικητής ορίζεται ο ταγματάρχης Γ. Ρηγάκος, στο Αστυνομικό Τμήμα Ν. Ιωνίας ο μοίραρχος Κων. Κιμπούρης, στο Τμήμα Ασφαλείας Ν. Ιωνίας ο μοίραρχος Κων. Πρόκος και στο

Αστυνομικό Τμήμα Σαφραμπόλεως ο ανθ/ρχος Αντ. Λυραντζάκης.

Οι υπηρεσίες αυτές θα στεγαστούν στο κτίριο της γωνίας των οδών Ηρακλείου και Κ. Βάρναλη και στην πορεία θα χρησιμοποιηθούν κτίρια και στον Περισό και στο Κομμάτι Λαζάρου (Αγ. Κωνσταντίνος).

Ο Δήμαρχος Κ. Κιοφερτζής επισκέπτεται την κατασκήνωση των προσκόπων στο Κιάτο.

Και πάλι βουλευτικές εκλογές. Θα γίνουν την Κυριακή, 9 Σεπτεμβρίου, με το σύστημα της απλής αναλογικής. Σ' αυτές της εκλογές η έκπληξη είναι ότι η λεγόμενη δεξιά εμφανίζεται ως «Ελληνικός Συναγερμός» με αρχηγό τον στρατάρχη Αλέξ. Παπάγο. Το «Λαϊκό Κόμμα», με τον Κων. Τσαλδάρη κατεβαίνει χώρια και θα χαθεί... αυτόνδ' εκ του προσώπου γης! Η Αριστερά πλέον, χωρίς συνεργασίες, αμιγώς κατεβαίνει ως Ε.Δ.Α. (Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά) και αρχηγό τον Ιωάννη Πασαλίδη. Και φυσικά υπάρχει η Ε.Π.Ε.Κ. (Ν. Πλαστήρας), το «Κόμμα των Φιλελευθέρων» (Σ. Βενιζέλος) και το «Κόμμα του Γεώργ. Παπανδρέου», που θα χαθεί κι αυτό, χωρίς να βγάλει ούτε τον ίδιο βουλευτή.

Η προεκλογική κίνηση στη Νέα Ιωνία θα είναι χωρίς προηγούμενο. Οι υποψήφιοι, κατά ομάδες, επελαύνουν και γυρίζουν από σπίτι σε σπίτι, ενώ οι πιο δημοφιλείς συγκεντρώνουν τον κόσμο τους στον «Αστέρα» και στο θερινό «Μύριαμ». Σπουδαία στελέχη των κομμάτων καταφθάνουν στην πόλη (Γ. Μαύρος, Γρ. Κασιμάτης, Θ. Τσάτσος, Κων. Τσάτσος, Λουκής Ακρίτας. Από τους αρχηγούς εμφανίζεται ο Γεώργιος Παπανδρέου). Από τους Ιωνιώτες παράγοντες ιδιαίτερα δραστηριοποιούνται ο Δημ. Μπανούσης, ο Κοσμάς Νικολαΐδης, ο Γ. Φελέκης, ο Ιωάν. Κουτράκης.

Πανελλαδικά ο «Ελληνικός Συναγερμός» θριαμβεύει, παίρνοντας το 36,5% των ψήφων (624.316 ψήφοι και 114 έδρες). Δεύτερη είναι η Ε.Π.Ε.Κ. (23,5%-401.519-74 έδρες), τρίτο το «Κόμμα των Φιλελευθέρων» (19%-325.990-57 έδρες) και τέταρτη η Ε.Δ.Α. (10,5%-180.540-10 έδρες). Οι «Λαϊκοί» ηττώνται σκληρά (6,66%-113.876-2 έδρες) ενώ, όπως ειπώθηκε, ο Γ. Παπανδρέου δεν εκλέγεται καν ο ίδιος.

Στη Νέα Ιωνία, φυσικά, τ' αποτελέσματα είναι εντελώς διαφορετικά. Θριαμβεύει η Ε.Π.Ε.Κ. και ο Νικ. Πλαστήρας με ποσοστό περίπου...49% (3.027 ψ.). Η Ε.Δ.Α. με 28,68% (1.776 ψ.) είναι δεύτερη, ο «Ελληνικός Συναγερμός», μόλις τρίτος, με 11% (677 ψ.) και το «Κόμμα των Φιλελευθέρων», τέταρτο με 8% (492 ψ.). Ο Γ. Παπανδρέου, παρά τους ισχυρούς φίλους του, έφθασε μόλις ...το 1%!

Ο Σοφοκλής Βενιζέλος στην Καλογρέζα.

Πέραν του θριάμβου του «Ελληνικού Συναγερμού», η Ε.Π.Ε.Κ. φαίνεται να υπερφαλαγγίζει την Αριστερά, ενώ οι Φιλελεύθεροι χάνουν συνεχώς έδαφος. Η κυβέρνηση θα έχει πρόεδρο τον Νικ. Πλαστήρα και θα έχει την στήριξη του Σοφ. Βενιζέλου, αλλά θα είναι λιγόζωη. Θα κρατήσει 1 χρόνο. Ο Ν. Πλαστήρας θα συνεχίσει τα μέτρα επιείκειας και ειρήνευσης, αλλά θα τον στιγματίσει η εκτέλεση του ηγετικού στελέχους του Κ.Κ.Ε. Νίκου Μπελογιάννη!

- Θέλοντας να δείξει το ενδιαφέρον του και για τα πολιτιστικά πράγματα ο Κιοφτερτζής αναθέτει στον καθηγητή του Εθνικού Ωδείου Τίμο Σουγιούλ, αδελφό του μεγάλου συνθέτη Μιχάλη Σουγιούλ, που μένει βέβαια στη Ν. Ιωνία, για τη δημιουργία Δημοτικής Φιλαρμονικής. Μέχρι τότε για τις ανάγκες του ο δήμος Ν. Ιωνίας κατέβαλε ένα ποσό ετησίως στον δήμο Αθηναίων, για να έρχεται ένα τμήμα της φιλαρμονικής του να στηρίζει μουσικά κάποιες εκδηλώσεις.

Αμέσως μετά η Ιδιωτική σχολή «Κάδμος» του Αντ. Σαπουντζάκη παραχωρεί αίθουσα για να λειτουργήσει Παράρτημα του Εθνικού Ωδείου, με διευθυντή βέβαια, τον Τίμο Σουγιούλ. Στα εγκαίνια του Παραρτήματος, στις 7 Οκτωβρίου του 1951, θα παραστεί και ο επίτιμος πρόεδρος του Εθνικού Ωδείου, Μανόλης Καλομοίρης. Να σημειωθεί εδώ ότι από παλιά στη Ν. Ιωνία υπήρχε παράρτημα του Ελληνικού Ωδείου, με διευθύντρια την πιανίστα Ευρ. Τριανταφύλλου.

- Τα λιγνιτωρυχεία Καλογρέζας αυξάνουν κάθετα την παραγωγή κάρβουνου από 80 τόνους σε 300 περίπου, ύστερα από την τοποθέτηση καινούριων μηχανημάτων. Ωστόσο αυτό

δεν θα εμποδίσει το κλείσιμο των λιγνιτωρυχείων σε λίγα χρόνια. Κύρια αιτία οι έντονες διαμαρτυρίες των κατοίκων, ότι κινδυνεύουν τα σπίτια τους να καταρρεύσουν.

- Συστήνεται επιτροπή ονοματοθεσίας οδών, ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Η επιτροπή αποτελείται από τον Επίσκοπο Πατάρων Μελέτιο, τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Κοσμά Νικολαΐδη, τους δημοτικούς συμβούλους Ι. Σαμψάκη, Γ. Τομπέα, Γ. Παντελίδη και τους εκπαιδευτικούς Χριστόδ. Χατζή και Αντ. Σαπουντζάκη, σε ανάμνηση ίσως της επιτροπής του 1939, που είχε κάνει σπουδαία δουλειά με την ονοματοθεσία των οδών, επικεντρώνοντας τις αλλαγές σε ονόματα που αναφέρονταν στις αξέχαστες πατρίδες της Ανατολής, τους ανθρώπους της, αλλά και προσωπικότητες της Ν. Ιωνίας⁵.

- Στις 28 Οκτωβρίου κυκλοφορεί η εφημερίδα: «ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ», σε μικρό σχήμα, που είχε διάρκεια, όση περίπου και η παρουσία του Κ. Κιοφτερτζή στο δήμο, αφού κατά κύριο λόγο, εξέφραζε τις απόψεις του.

28/10/1951. Το πρώτο φύλλο της εφημερίδας «ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ».

- 14 Νοεμβρίου. Καθώς κλείνει το 1951 ιδρύεται ο «Ιωνικός Σύνδεσμος». Ένα σωματείο με καθαρά πολιτιστικούς στόχους που θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στα πολιτιστικά πράγματα της Ν. Ιωνίας, ως τις μέρες μας.

Ως ιδρυτικά μέλη εμφανίζονται οι:

Θεόδωρος Κυρκίδης, Νίκος Μηλιώρης, Χρυσ. Δουβλίδης, Κοσμάς Νικολαΐδης, Αναστ. Ιωαννίδης, Χρ. Χατζηστελίας, Δημ. Μιχαηλίδης, Τριαντ. Σοφιανόπουλος, Κίμων Παπαδόπουλος, Μιχαήλ Σιγαράς, Βρασ. Νικολαΐδης, Αντ. Σαπουντζάκης, Κων. Αναστασιάδης, Ιωάννης Διαμαντάκης, Μιν. Ψαλτάκης, Κων. Γκόρλας, Ευστρ. Κατερινόπουλος, Ιωάννης Πεσματζόγλου, Φώτ. Ουλκέρογλου, Θεοφ. Ματσούκας, Χαρίλ. Ιωαννίδης, Αλέξ. Γιαγτζόγλου, Γεώργ. Παπαδημητρίου, Βασ. Βασιλειάδης.

Ολόκληρη η «καλή» κοινωνία της πόλης και σχεδόν όλων των αποχρώσεων. Στην προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή θα είναι οι:

Πρόεδρος ο συνταγματάρχης ε.α. Θεόδ. Κυρκίδης, αντιπρόεδρος ο λογοτέχνης, αλλά κι αυτός απόστρατος αξιωματικός, Νικ. Μηλιώρης, Γεν. Γραμματέας ο γιός του Παπαϊωακείμ, Ιωάννης Καλυβίτης, Σύμβουλοι οι: Μ. Σιγαράς, Κ. Παπαδόπουλος, Ε. Κατερινόπουλος, Δ. Μιχαηλίδης και Κ. Αναστασιάδης.

Μέσα σε λίγες ημέρες θα προλάβει να οργανώσει και μια εκδρομή στην Ελευσίνα. Στο ιερό

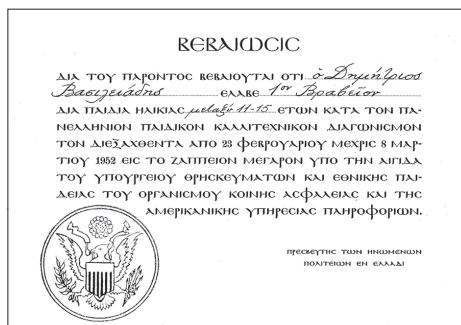
της Δήμητρας θα ξαναγήσει τους 50 εκδρομείς ο αρχαιολόγος Ν. Γιαλούρης, Ιωνιώτης κι αυτός!

- Στις 28 Νοεμβρίου διενεργείται διαγωνισμός για την υποβολή προπλασμάτων και σχεδίων του Ηρώου Πεσόντων. Παράλληλα η επιτροπή υπό την προεδρία του Ν. Μηλιώρη, ανακοινώνει ότι η προτομή του ποιητή Άγγ. Σημηριώτη θα τοποθετηθεί στην πλατεία Τσώρτσιλ⁶.

1952.

- 6 Ιανουαρίου. Στις δημαρεσίες για τη συγκρότηση του Προεδρείου του Δημ. Συμβουλίου, υπάρχουν σοβαρές αλλαγές. Στη θέση του Προέδρου, προωθείται ο Μιχ. Σιγαράς, ενώ αντιπρόεδρος παραμένει ο Κλ. Μαρόπουλος. Γραμματέας ο Γεώργ. Παντελίδης. Ο Κυρ. Κιοφτερτζής είναι φανερό ότι εξακτινώνει τη δύναμη στην Περιφέρεια. (Περισσός-Καλογρέζα). Ο θιγόμενος Κ. Νικολαΐδης σιγά-σιγά θα αποστασιοποιηθεί και θα περάσει σε μια οιονεί εσωτερική αντιπολίτευση.

- Αρχές του μήνα προκηρύσσεται καλλιτεχνικός διαγωνισμός από την Αμερικανική Υπηρεσία Πληροφοριών, μέσω του Υπουργείου Παιδείας, με στόχο την αναγνώριση της προσφοράς για την ανοικοδόμηση της Ελλάδος του σχεδίου Marshall. Μετείχαν 12.000 παιδιά! Το πρώτο βραβείο πήρε ο μικρός αδελφός του Βασ. Βασιλειάδη, ο Δημήτρης. Το σχέδιο του έδειχνε ένα διδακτήριο σε ανοικοδόμηση. Το βραβείο στον Δημήτρη, απένειμε η σύζυγος του περιβόητου Αμερικανού Πρεσβευτή Πιουριφού. Ο Δημήτρης ήταν μαθητής του 2ου Δημοτικού Σχολείου Ν. Ιωνίας και τον συνόδευε ο αξέχαστος εκείνος διευθυντής με το παπιγιόν, ο Κων. Ροδόπουλος.

Ο Δημήτρης Βασιλειάδης, με το έργο του.

- Στις 21 Ιανουαρίου φεύγει από τη ζωή μια μεγάλη προσωπικότητα του Μικρασιατικού Ελληνισμού. Ο βιομήχανος Μιλτ. Σινιόσογλου, πρόεδρος του Δ.Σ. της κλωστοϋφαντουργικής εταιρείας «Μουταλάσκη» μιας εταιρείας που όλη την περίοδο της λειτουργίας της είχε επενδύσει στη στήριξη του προσωπικού της και την ικανοποίηση των αιτημάτων του. Στην περίοδο της Κατοχής πρωτοπόρησε σε προσφορά βοηθημάτων, σε συσσίτια κλπ.

-Ο Λεων. Δαούτης, ένας λαμπρός εκπρόσωπος του εμπορικού κόσμου της Ν. Ιωνίας, αλλά και άνθρωπος με παιδεία και πολιτισμό, ονομάζεται Τοπικός Έφορος Προσκόπων Ν. Ιωνίας.

- Στις αρχές Φεβρουαρίου, μετά από 40 ετών πλούσια προσφορά στην εκπαίδευση, αποχωρεί ο δάσκαλος του 2ου Δημοτικού Σχολείου Βασ. Σαραντόπουλος, γεννημένος στην Αττάλεια της Μ. Ασίας.

- Στις 5 Φεβρουαρίου 1952 πολυμελής αντιπροσωπεία των κατοίκων της περιοχής «Βουρλιές» απέναντι από το Νεκροταφείο Κουκουβαούνων, σε μια περιοχή μεταξύ δήμου Ηρακλείου και Κοινότητας Κουκουβαούνων, ζητεί την προσάρτησή της στο Δήμο Ν. Ιωνίας.

Στα πρώτα χρόνια της 10ετίας του 1950, με την ευθύνη των Αμερικανών είχε σχηματισθεί μια άτυπη συμμαχία μεταξύ Ελλάδας-Τουρκίας και Γιουγκοσλαβίας του Τίτο.

Έτσι άρχισαν επισκέψεις επισήμων μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας. Στις 12 Μαρτίου θα επισκεφθεί την Αθήνα ο νομάρχης και δήμαρχος Κωνσταντινουπόλεως Φαχρεντίν Γκιοκάι. Η δημοτική αρχή Ν. Ιωνίας θα καλέσει τον Γκιοκάι στη Νέα Ιωνία και θα του παραθέσει επίσημο δείπνο στα «Κυβέλεια». Έκαναν θερμές προπώσεις τόσο ο Επίσκοπος Πατάρων Μελέτιος, καθώς και άλλοι, όπως ο δημοτικός σύμβουλος Μπαλόγλου και ο γιατρός Αλέξ. Γιαγτζόγλου.

12/3/1952. Από τη δεξίωση στα «Κυβέλεια».

Όμως την παράσταση έκλεψε, ο λυκειάρχης Αντώνης Σαπουντζάκης, ο οποίος μιλώντας άπταιστα ελληνικά και τουρκικά αναφέρθηκε πολλές φορές στον Τούρκο ιστορικό Φ. Κιοπρολού, αγνοώντας ότι μεταξύ των ξένων ήταν και η νύφη του, δημοτική σύμβουλος Κωνσταντινουπόλεως.

Ο λυκειάρχης εξήρε το έργο του Τούρκου ιστορικού που αναγνώρισε την αξία του Ελληνικού πνεύματος. Συγκινημένη η κα Κιοπρολού ευχαρίστησε τον Αντ. Σαπουντζάκη και τον προσκάλεσε να επισκεφθεί την Πόλη.

Την άλλη μέρα, όλες οι εφημερίδες της Πόλης, έγραφαν για τον Αντ. Σαπουντζάκη.

Το βράδυ οι Τούρκοι επίσημοι συνοδευόμενοι από τον δήμαρχο Κιοφτερτζή επισκέφθηκαν το εργοστάσιο «Μουταλάσκη», ως υπόδειγμα λειτουργίας μεγάλης κλωστοϋφαντουργίας.

- Στις 9 Απριλίου, τα 2 σχολεία (Καλογρέζας και Σαφράμπολης) που είχαν πριν από 1 χρόνο θεμελιωθεί, παραδίδονται στους μαθητές και τους δασκάλους, με επίσημες εκδηλώσεις εγκαινίων, που παρίστανται για άλλη μια φορά οι βασιλείς Παύλος και Φρειδερίκη.

Ειδικά για τα σχολεία της Σαφράμπολης που θα στεγαστούν στα νέα διδακτήρια, η λύση θα είναι ανακουφιστική σε δύο επίπεδα: 1) Οι Σαφραμπολίτες θα έχουν πια 2 σχολεία δικά τους, όχι σε παράγκες και 2) θα αναπνεύσουν οι Ελευθερουπολίτες γιατί το ωραίο διδακτήριό τους που φιλοξενούσε... 6 σχολεία (Ελευθερούπολης, Σαφράμπολης και Ινέπολης) θα φιλοξενεί τώρα μόνον 2 (το 4ο και 5ο Δημοτικό) αλλά προσωρινά και το λεγόμενο «Αντιτραχωματικό Σχολείο» ένα μικρό μεν, αλλά ειδικό σχολείο που φιλοξενούσε παιδιά πάσχοντα από «τράχωμα», μια λοιμώδη ασθένεια των ματιών!

Αξιοσημείωτο είναι ότι η μεταφορά των θρανίων και γραφείων από το δημοτικό Σχολείο

9/4/1952. Τελετή εγκαινίων Δημ. Σχολείου Καλογρέζας.

Σαφράμπολης (πίσω από τον Άγιο Στέφανο) στο νέο κτίριο (Πλατεία Τυάννων) έγινε από τους ίδιους τους μαθητές, παρά τη μεγάλη ανηφορία που υπήρχε!

Οι μεγάλες παράγκες των δύο σχολείων, θα κατεδαφιστούν, λίγους μήνες μετά την εγκατάσταση των μαθητών στις νέες αίθουσες των σχολείων.

- Καθώς φθάνουμε στον Μάιο η Νέα Ιωνία θ' αποκτήσει ένα σύγχρονο και μπροστά από την εποχή του, κέντρο διασκέδασης, το περίφημο «Ακρωτήρι», στην οδό Ηρακλείου, δίπλα από το μεγάλο εμπορικό των Αρναούτογλου «Νέα Μόδα».

Στο εξής η πολιτεία θα έχει λύση στους πολλούς χορούς που διοργανώνονταν τότε από συλλόγους και σωματεία, που ήθελαν να ενισχύσουν τα οικονομικά τους.

- 25 Μαΐου 1952. Το πολιτιστικό γεγονός της χρονιάς είναι τα αποκαλυπτήρια της προτομής του Άγγελου Σημηριώτη. Παρόντες ένας εν ενεργεία υπουργός Παιδείας, ο Ι. Μιχαήλ και 3 πρώην οι: Χρ. Σολομωνίδης, Μιχ. Τούντας, Απ. Ορφανίδης.

Πολλοί λογοτέχνες, αλλά και πρόεδροι μικρασιατικών σωματείων, όπως ο πρόεδρος της Εστίας Ν. Σμύρνης, Π. Χαλδέζος και βέβαια όλων των ανθρώπων του «Ιωνικού Συνδέσμου», που είχε την πρωτοβουλία να φιλοτεχνηθεί η προτομή (έργο του γλύπτη Γ. Γεωργίου).

Για τον ποιητή μίλησε ο Νίκος Μηλιώρης, ενώ απάγγειλε ο πρωτοεμφανιζόμενος Ιωνιώτης ηθοποιός **Νίκος Ξανθόπουλος**, το περίφημο «*παιδί του λαού*» της 10ετίας '60-'70. Παρούσα ήταν και η χήρα του ποιητή, Σοφία.

Η προτομή του Άγγ. Σημηριώτη, στην ομώνυμη πλατεία (Λεωφ. Ηρακλείου).

Δεξιά: Την ημέρα των αποκαλυπτηρίων οι πρόσκοποι Ν. Ιωνίας καταθέτουν στεφάνια.

Από δεξιά ο αρχηγός των Λύκων Γ. Χαράλάμπος, ο ενωμοτάρχης Δημ. Ιωακειμίδης και ο Χατζηχαράλάμπος.

- Στις 8 Ιουνίου επισκέπτεται τη Νέα Ιωνία, ο Αρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος, για να θυμηθεί τα νιάτα του, όταν ως φοιτητής έμενε στην γειτονιά του Αγ. Κωνσταντίνου. Ο δήμαρχος και το δημοτικό συμβούλιο τον υποδέχονται, ενώ αργότερα στη δεξίωση θα τον προσφωνήσει ο Πατάρων Μελέτιος. Έξω από το Δημαρχείο (τότε ήταν στη γωνία Ηρακλείου και Ελ. Βενιζέλου) πλήθη Ιωνιωτών τον επευφημούσαν με την ιαχή «Ένωσις-Ένωσις», το σύνθημα που θα κυριαρχήσει τα επόμενα χρόνια σ' ολόκληρη την Ελλάδα, καθώς Κύπρος και Ελλάδα αγωνίζονταν γι' αυτό.

8/6/1952. Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος στη Ν. Ιωνία.

- Καθώς μπαίνει το καλοκαίρι, αρχίζουν οι προσπάθειες ισοπέδωσης του χώρου ανατολικά του νοσοκομείου «Αγία Όλγα» που παραχωρήθηκε από το Υπουργείο Πρόνοιας, προκειμένου να γίνει γήπεδο ποδοσφαίρου. Πρόκειται για το στάδιο της πόλης, που σήμερα πλέον έχει αλλάξει εντελώς όψη (χορτάρι, κερκίδες, χώροι στίβου κλπ.) αλλά τότε ήταν ο μόνος αξιόλογος χώρος άθλησης (όταν φυσικά ολοκληρώθηκαν οι εργασίες 4 χρόνια μετά).

- Στα πρώτα μετακατοχικά χρόνια υπήρχε ένα μόνο, σχετικά επαρκές γήπεδο, αυτό του Ομίλου (Ομίλου Φιλάθλων Ν. Ιωνίας) ακριβώς απέναντι από σημερινό Επισκοπείο, επί της Ηρακλείου. Ένας-δύο ανοιχτοί χώροι λειτουργούσαν ως υποτυπώδη γήπεδα (πίσω από το εργοστάσιο «ΕΛΛΗΝΙΣ», το λεγόμενο γήπεδο Σινάνογλου, μπροστά από το «Παναιτώλιο» στην Καλογρέζα, ένας χώρος δυτικά του Γυμνασίου Ν. Ιωνίας). Έτσι οι ποδοσφαιρικές ομάδες της εποχής (Α.Ε. Ν. Ιωνίας, Α.Ε. Ελευθερουπόλεως, Π.Α.Ο. Καλογρέζας) ήσαν υποχρεωμένες να παρακαλούν να τους παραχωρηθεί το γήπεδο της Α.Ε.Κ. (ξερό βέβαια) ή το γήπεδο

του «Απόλλωνα» στη Ριζούπολη, αγωνιζόμενες οι δύο πρώτες στη Β' κατηγορία Αθηνών, ο δε τρίτος στη Γ'. Είναι η εποχή των αδελφών Βαμβακόπουλου, του Τζανιδάκη, του Ντίνου Παπαγεωργίου, του Συμβουλίδη, του Βαγγέλη Πανάκη, του Κουντούρη, του Μανταράκη, του Θωμαΐδη, ενώ ακόμα είναι παρόντες ως παίκτες ή προπονητές οι «μεγάλοι»: Μαρόπουλος, Τζανετής, Ξένος, Ρίμπας, Μάγειρας.

- Και για να πιστοποιηθεί η μεγάλη αλλαγή στις σχέσεις Ελλάδας-Τουρκίας πολλοί μικρασιάτες πρόσφυγες αρχίζουν να οργανώνουν, καθώς έχει μπει το καλοκαίρι, ταξίδια στις αξέχαστες πατρίδες (Σπάρτη, Αττάλεια, Αλάγια, Ινέπολη).

Οι Τούρκοι συμπατριώτες τους θα τους υποδεχθούν, είναι η αλήθεια, με χαρά. Θα περπατήσουν μαζί τους στα σοκάκια, να επισκεφθούν τα σπίτια τους, που πάρα πολλά σώζονται, μετά τόσα χρόνια, τις εκκλησιές μα βέβαια και τις δημοτικές αρχές. Σ' ένα από αυτά τα ταξίδια, ο Σπάρταλης Νίκος Αθανασίου θα αγοράσει μια εικόνα του Ιωάννου του Προδρόμου, που θα τοποθετηθεί αργότερα στη θέση που της αξίζει, στον Ιερό Ναό των Αγίων Αναργύρων. Η θαυμάσια αυτή εικόνα αγοράστηκε αντί 100 χάρτινων Τουρκικών λιρών (περίπου 420.000 δραχμών της εποχής).

Η εικόνα του Αγ. Ιωάννου του Προδρόμου.

Βούλα Κομνηνού.
Μις Ν. Ιωνία 1952.

- Τον Ιούλιο του 1952, ο δήμος Ν. Ιωνίας θα υπογράψει σύμβαση με την Ηλεκτρική Εταιρεία και η νεότερη συνοικία της πόλης, η Νεάπολη θα ηλεκτροφωτιστεί.

-Μα βέβαια η μόδα της εποχής, δεν θα μπορούσε να μην φθάσει και στην προσφυγούπολη της Νέας Ιωνίας. Οργανώνονται καλλιστεία στον κινηματογράφο «Ιωνία» και εκλέγεται Μις Ν. Ιωνίας μια πανέμορφη κοπέλα από την Σαφράμπολη, η Βούλα Κομνηνού!

*Και φυσικά, πως αλλιώς να γίνει, πλησιάζουν πάλι **Βουλευτικές Εκλογές**. Από εκεί που για χρόνια δεν γίνονταν καθόλου, τώρα δόξα τω Θεώ, σχεδόν κάθε χρόνο κι εκλογές! **Ορίζονται για την Κυριακή, 16 Νοεμβρίου 1952.***

Ο Ελληνικός Συναγερμός με τον Αλ. Παπάγο επιζητούν τον θρίαμβο. Πείθουν τον καλοπροαίρετο Πλαστήρα, οι εκλογές

να γίνουν με το πλειοψηφικό σύστημα, το οποίο ευνοεί μεν τον Πλαστήρα για την Αθήνα και τον Πειραιά, αλλά ως εκεί! Ο Παπάγος μάλιστα προσεταιρίζεται τον Γεώργιο Παπανδρέου, ο οποίος μη αντέχοντας την απουσία από τη Βουλή, θα δεχθεί να είναι υποψήφιος του Συναγερμού!

Τα πράγματα όμως αρχίζουν ν' αγριεύουν, όταν από την Ε.Δ.Α. διαχέεται το σύνθημα: «Τι Παπάγος, τι Πλαστήρας!»! Η σύγκρουση με τον Πλαστήρα είναι διμέτωπη κι ο ίδιος δεν τα πάει καλά με την υγεία του.

- Ο Αλ. Παπάγος επισκέπτεται τη Νέα Ιωνία κι εκφωνεί λόγο από το μπαλκόνι των «Βαλκανίων» στην Ηρακλείου. Ο κόσμος πολύς και οι φωνές όχι στο καλό επίπεδο. Ακούγεται συνεχώς το «δεν έχουμε να φάμε» και άλλα τέτοια. Τότε αναλαμβάνει έργο ένας νέος πολλά υποσχόμενος αστέρας της πολιτικής, ο καθηγητής Αγγλικών, Χρήστος Σχοινάς, γιός του οφθαλμιάτρου Νίκου Σχοινά. Παίρνει το μικρόφωνο και καλεί τον κόσμο σε άκρα καθαρεύουσα να δείξει τη συμπαράστασή του στον αρχηγό: «Είμεθα συνεπίκουροι...»

Νοέμβριος 1952.
Από την υποδοχή του Αλέξ. Παπάγου στη Ν. Ιωνία.

1950. Από επίσκεψη του Ν. Πλαστήρα στη Ν. Ιωνία.

Δυο-τρεις ημέρες πριν τις εκλογές φθάνει στη Νέα Ιωνία και ο Νικ. Πλαστήρας. Το εκλογικό κέντρο της συνεργαζόμενης παράταξης (επιτέλους, αν και πολύ αργά) Ε.Π.Ε.Κ.-Φιλελευθέρων είναι στη γωνία των οδών Π. Πατρών Γερμανού και Καρολίδου.

Ο κόσμος πολύς, αγωνιά να δει τον αρχηγό!

Ο Χάρης Σαπουντζάκης θυμάται:

«Είχε μια καθυστέρηση η έναρξη της ομιλίας του στρατηγού. Όταν ο ίδιος έφθασε με τ' αυτοκίνητο από την οδό Ελ. Βενιζέλου, χρειάστηκε αρκετή ώρα για να διανύσει μια απόσταση 30-40 μέτρων. Όλοι στριμώχνονταν γύρω του αποζητώντας μια χειραψία μαζί του. Φαινόταν καταβεβλημένος, σχεδόν άρρωστος. Κάποια στιγμή κλήθηκε να χαιρετίσει τον κόσμο. Πλησίασε το μικρόφωνο. Άρχισε να λέει με φωνή παλλόμενη "Λαέ της Ν. Ιωνίας, πρόσεξε τι θα ψηφίσεις την Κυριακή, εγώ μετά δεν θα μπορώ να κάνω κάτι." Κανείς δεν

άκουγε. Νεαρός όπως ήμουν χώθηκα μπροστά και τι βλέπω; Δεν υπήρχε ήχος. Η μικροφωνική είχε υποστεί δολιοφθορά! Ο κόσμος φωνάζει, χειροκροτεί, μερικοί απειλούν, άλλοι κλαίνε. Ο στρατηγός ουσιαστικά τους είχε αποχαιρετήσει...»

Την Κυριακή θα κερδίσει ο «Ελληνικός Συναγερμός» με το 49,22% των ψήφων, αλλά εδώ είναι το πρωτάκουστο και με 247 έδρες στις 300, ελέω συστήματος! Ο ίδιος ο Πλαστήρας δεν θα εκλεγεί και θα πεθάνει σε λίγο καιρό (26 Ιουλίου 1953).

Η συνεργασία «Ε.Π.Ε.Κ.- Φιλελευθέρων» έδωσε το 34,22% των ψήφων και μόνον 31 έδρες. Η Ε.Δ.Α. με το 9,55% δεν θα εκλέξει ούτε έναν βουλευτή!

- Στη Νέα Ιωνία, βέβαια η νίκη της «Ε.Π.Ε.Κ. – Φιλελευθέρων» θα είναι συντριπτική. Θα συγκεντρώσει το 57,58% των ψήφων (3.705 ψ.) ενώ ο «Ελληνικός Συναγερμός» μόνον το 17,22% (1.108 ψ.). Η Ε.Δ.Α. κρατήθηκε αρκετά ψηλά, έφθασε το 25,16% (1.619 ψ.)

Ο πρώτος σε σταυρούς στην πόλη μας ήταν από την Ένωση «Ε.Π.Ε.Κ.- Φιλελευθέρων», ο Άγγ. Τσουκαλάς, ενώ ψηφίστηκαν αρκετά καλά ο Μιλτ. Βαρβιτσιώτης και ο Μ. Κύρκος, πατέρας του Λεωνίδα. Πρώτος από την Ε.Δ.Α. ήταν ο Μανόλης Γλέζος και από τον «Ελληνικό Συναγερμό» ο Λεων. Δερτιλής.

Στις 19 Νοεμβρίου θ' ορκιστεί Πρωθυπουργός ο Αλ. Παπάγος. Και αυτός δεν θα μείνει στη θέση του ως το τέλος της θητείας του. Θα φύγει από την ζωή στις 4 Οκτωβρίου 1955.

Ας γυρίσουμε στα καθ' ημάς...

- 20 Νοεμβρίου. Ο δήμος προμηθεύεται ένα πρωτοποριακό για την εποχή του μηχάνημα. Λέγεται «κομπρεσέρ». Την ίδια μέρα τα τηλέφωνα της πολιτείας αυξάνονται από 400 σε 600!

- Δεκέμβριος. Η περιοχή μεταξύ Νεάπολης και Καλογρέζας μπαίνει στο σχέδιο πόλεως.

- Το πρώτο «Ρεβεγιόν» Χριστουγέννων θα γίνει την παραμονή των Χριστουγέννων στο κέντρο διασκέδασης «Στρατής» στη γωνία Ηρακλείου και 28ης Οκτωβρίου. Μεγαλεία!

- Και κλείνοντας η χρονιά έρχονται τα αποτελέσματα της απογραφής. Η Ν. Ιωνία αριθμούσε 33.821 κατοίκους.

Η Νέα Φιλαδέλφεια 10.187 και το Ηράκλειο 5.360.

1950. Καλογρέζα, διασταύρωση Εθν. Αντιστάσεως και Βιθυνίας. Γυναίκες προμηθεύονται νερό από δημόσια βρύση. ΦΩΤΟ της Σταυρ. Πλατωνίδου, στην οποία εμφανίζονται η αδελφή της Αθηνά και η μητέρα της Μαρίκα.

1953.

- 4 Ιανουαρίου. Δημαιορεσίες. Ο Κυρ. Κιοφτερτζής θέλοντας να προλάβει ή να εκθέσει ίσως τον Κοσμά Νικολαΐδη, που έδειχνε τάσεις ανεξαρτητοποίησης τον προτείνει εκ νέου πρόεδρο του Δημ. Συμβουλίου. Πέτυχε και τα δύο, γιατί όντως ο Νικολαΐδης θα γίνει πάλι πρόεδρος του Δημ. Συμβουλίου, αλλά στις δημοτικές εκλογές του 1954 θα κατέβει ως υποψήφιος δήμαρχος, απέναντι στον Κιοφτερτζή! Ήδη όμως ήταν αργά: Είχε δώσει δικαιώματα να πουν ότι «δε φέρθηκε σωστά στον Κιοφτερτζή». Αντιπρόεδρος πάλι ο Κλ. Μαρόπουλος και Γραμματέας ο Γ. Τομπέας.

Καμπαναριό και ρολόι στην εκκλησία του Αγ. Γεωργίου.

- Τον Φεβρουάριο του 1953, θ' αρχίσουν εργασίες στον Αγ. Γεώργιο, ώστε ν' αποκτήσει ένα πολύ ψηλό καμπαναριό μ' ένα μεγάλο ρολόι, που να ακούγονται οι χτύποι των ωρών, σ' ολόκληρη η πόλη. Είναι προσφορά των αδελφών Γεωργίου και Μάκη Σινιόσογλου, με την ευκαιρία συμπλήρωσης 25 χρόνων από την ίδρυση της εταιρίας «Μουταλάσκη». Οι εργασίες θα προχωρήσουν και το κωδωνοστάσιο και ωρολογοστάσιο μαζί θα είναι έτοιμα σε 2 μήνες.

- Εν τω μεταξύ τα αιτήματα γειτονικών περιοχών για προσάρτηση με το δήμο παίρνουν τη μορφή χιονοστιβάδας: Καναπίτσα, περιοχή Κυπριάδου, Άγιος Αντώνιος, Ριζούπολη ζητούν εναγωνίως να ενωθούν με τη Νέα Ιωνία που φαντάζει ως δήμος πρότυπο! Τα αιτήματα απορρίπτονται από τη Νομαρχία.

- **25 Μαρτίου.** Το Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας εξελίσσεται στο επίπεδο των πολιτιστικών εκδηλώσεων, με πρωταγωνιστές: καθηγητές (Σωτ. Ρωμέσης), μαθητές (Νίκος Ξανθόπουλος), πρώην μαθητές (Β. Βασιλειάδης). Ανεβαίνει μια θεατρική παράσταση στον «Αστέρα» που θα μείνει αλησμόνητη. Το έργο του ιδίου του φιλόλογου Ρωμέση: «Οι ηρωίδες της Νάουσας»! Σκηνοθέτης-σκηνογράφος ο Βασ. Βασιλειάδης. Πρωταγωνιστής: ο Νίκος Ξανθόπουλος. Ηθοποιοί οι: Μ. Εφραίμογλου, Λ. Μωυσίδου, Βασ. Βογιατζόγλου, Κων. Σαρδελής (κατοπινά σπουδαίος συγγραφέας), Αθ. Ακριθάκης (ο περίφημος ζωγράφος) και τόσοι άλλοι.

Πραγματικά παρ' όλα τα βάσανα οι νέοι αυτής της εποχής στάθηκαν τυχεροί: Μπορεί να μην είχαν τα σχολεία, τις τέλειες υποδομές, είχαν όμως δασκάλους και καθηγητές που άφησαν εποχή για το μεράκι τους και την αγάπη τους για τα παιδιά και τη δουλειά τους. Τότε άρ-

χισε ν' ανδρώνεται μια φουρνιά νέων συγγραφέων, ηθοποιών, σκηνοθετών, μουσικών αλλά και γιατρών, δικηγόρων, εκπαιδευτικών, μηχανικών!

Οι νέοι του μοναδικού Γυμνασίου (ημερήσιου) και αμέσως μετά και Νυχτερινού θα ηλεκτρισθούν με τον αγώνα των Κυπρίων αδελφών και τους ήρωες της Ε.Ο.Κ.Α., θα βγουν στους δρόμους, θα οργανώσουν ομιλίες, θα διατρανώσουν τη ζωντάνια, τη φλόγα τους, καθώς ένοιωθαν πως αυτοί θα είχαν μετά την πρωτοβουλία για τις μεγάλες αλλαγές, όσο κι αν αυτές θα κόστιζαν πολύ.

Αρκεί να φανταστεί κανείς ότι αυτή τη χρονιά (1953) μαθητές της Ε' τάξης οκταταξίου (δεκαπεντάχρονα-δεκαεξάχρονα παιδιά) εξέδωσαν μαθητική εφημερίδα, τη «*Μαθητική φλόγα*», όπου υπεύθυνοι ήταν ο Ντίνος Θανόπουλος (μετέπειτα Νομάρχης), ο Χάρης Σαπουντζάκης και ο Λεων. Βογιατζόγλου. Στην εφημερίδα έγραφαν ο μεγάλος μετά, σκηνοθέτης μας, Γιώργος Μιχαηλίδης, ο Χρίστος Ρουμελιωτάκης, ο Βάσος Βογιατζόγλου, ο Νίκος Ξανθόπουλος, ο Δαμ. Κοκκινίδης, ο Κώστας Σαρδελής, ο Τάσος Παπαδόπουλος (ποιητής), ο Νίκος Γαζέπης (ζωγράφος), η Ευγενία Γιαννοπούλου, από το Ηράκλειο (συντάκτης μετά του «Ριζοσπάστη» και πολιτικός του Κ.Κ.Ε.) και τόσοι άλλοι.

-9 Απριλίου. Με ραδιοφωνικό μήνυμα ο υπουργός Συντονισμού της Κυβέρνησης Σπ. Μαρκεζίνης θ' ανακοινώσει την υποτίμηση της δραχμής, κατά 50%. Έτσι ενώ έως τότε το δολάριο αντιστοιχούσε με 15.000 δραχμές, τώρα θ' αντιστοιχεί με 30.000 δραχμές. Το μέτρο κρίθηκε αναγκαίο για να δώσει ώθηση στις εξαγωγές και να βοηθήσει την Ελληνική Βιομηχανία, που ήδη είχε αρχίσει να δείχνει έντονα σημεία κόπωσης.

Και φυσικά σε μια πόλη, όπως η Νέα Ιωνία, με ιδιαίτερος ανεπτυγμένη την Κλωστοϋφαντουργία, οι επιπτώσεις θα είναι βαριές. Ήδη η «Ελληνική Βαμβακουργία Α.Ε.» και η «Ελληνική Εριουργία Α.Ε.» έβγαζε τμηματικά σε διαθεσιμότητα το προσωπικό της. Υπάρχει έντονος αναβρασμός και γίνονται κινητοποιήσεις.

- 21 Μαΐου. Η ληξιαρχική πράξη γέννησης ενός σπουδαίου ποδοσφαιρικού συλλόγου υπογράφεται αυτήν την ημέρα. Μιλούμε για τον «Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως» μιας ομάδας θαύμα, που κατάφερε μέσα σε 3-4 χρόνια ν' ανέβει όλες τις κατηγορίες στο πρωτάθλημα της Αθήνας και να φθάσει τις παλιές: την «Α.Ε. Ν. Ιωνίας», την «Α.Ε. Ελευθερουπόλεως», τον «Π.Α.Ο. Καλογρέζας». Κι ακόμη κάποια στιγμή να τις ξεπεράσει! Η φρενήρης κούρσα της θα τη φέρει, ως τη Β' Εθνική Κατηγορία! Θα γίνει το καμάρι της περιοχής. Η «Σταχτοπούτα» όπως την έλεγαν, αλλά θα τα δούμε στον καιρό τους!

- Ο δήμος Ν. Ιωνίας εξακολουθεί να μαζεύει επαίνους από κάθε λογής φορέα (Υπουργεία-Οργανισμοί κλπ.) για το «υποδειγματικό» έργο που επιτελεί. Το λεγόμενο «Εθνικό Ίδρυμα» θα τυπώσει και θα κυκλοφορήσει σ' όλη την Ελλάδα ένα τεύχος σε 7.000 αντίτυπα, όπου προβάλλεται ως υπόδειγμα η λειτουργία του δήμου.

- Εκτός από την αξιολόγηση «Λέσχη Εργαζομένου Παιδιού» στη Νέα Ιωνία λειτουργεί πλέον κι η «Λέσχη Εργαζομένου Κοριτσιού» που δίνει ευκαιρίες σπουδών και απασχόλησης στα κορίτσια. Για τα παιδιά της Κατοχής, που είχαν ανάγκη καλής τροφής και καθαρού αέρα, οι Λέσχες αυτές μαζί με το Δήμο θα λειτουργήσουν θερινές κατασκηνώσεις διάρκειας 15-20 ημερών στις κοντινές θάλασσες της Αττικής, κυρίως στον Άγιο Ανδρέα, στη Βούλα και στο Καβούρι.

Για τη στήριξη του έργου της Λέσχης, διοργανώνουν μεγάλο μουσικό πρωινό στον «ΑΣΤΕΡΑ», στο πλαίσιο ανάλογων παραστάσεων, που δίνονταν από θιάσους των Αθηνών (χαρακτηριστική ήταν η συχνή παρουσία του αγαπημένου «Αγκόπ», του Φίλιου Φιλιππίδη, που υποδύοταν τον Αρμένι, του Ζανίνο, της Ρένας Ντορ, του Κοκοβιού και άλλων καλλιτεχνών, της επιθεώρησης και του κινηματογράφου).

Αυτό το μουσικό πρωινό όμως τα είχε όλα. Είχε τους 3 μεγαλύτερους τραγουδιστές του ελαφρού τραγουδιού, που τότε ήταν στο φόρτε τους: Νίκος Γούναρης, Τώνης Μαρούδας, Τζίμης Μακούλης, το συγκρότημα ενός σπουδαίου συνθέτη του Γιώργου Μητσάκη, ενώ δεν έλειπε η αγαπημένη Ηρακλειώτισσα **Γεωργία Βασιλειάδου** με το χαρακτηριστικό της στυλ. Πραγματική κοσμοσυρροή! Συνήθως από τέτοια πρωινά δεν έλειπε ένας Ιωνιώτης, που διέπρεπε τότε, ο αισθαντικός τραγουδιστής Γιώργος Λουκάς και τότε-τότε, πριν τον καταπιεί η νύχτα ο μεγάλος **Στέλιος Καζαντζίδης** αλλά και η **Γιώτα Λύδια**.

- Τον ίδιο μήνα το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει να απαλλοτριωθεί ο χώρος στο «Κομμάτι Λαζάρου» και ν' ανεγερθεί ο ναός των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, λιθόκτιστος και μεγαλοπρεπής, αντί του ξύλινου ναΐσκου της Ηρακλείου, που θα κατεδαφιστεί.

- Στις 29 Ιουνίου, κυκλοφορεί στη Νέα Ιωνία μια αθλητική εφημερίδα! Και μάλιστα αξιολογή: η «ΑΘΛΗΤΙΚΗ Επιθεώρησης» των Γ. Μαυρομμάτη και Δ. Χάνου. Καλοστημένη. Εστίαζε στα αθλητικά γεγονότα της περιοχής. Πόσο μέλλον θα μπορούσε να έχει μια τοπική αθλητική εφημερίδα, αφού τότε δεν υπήρχαν παρά μόνο δύο-τρεις πανελλήνιας κυκλοφορίας, με πρώτη την ιστορική «Αθλητική Ηχώ»; Δυστυχώς μικρό. Ο Γ. Μαυρομμάτης ήταν ένας έξυπνος, καλός δημοσιογράφος, αλλά το τόλμημα τον ξεπερνούσε...

ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ Η ΜΙΚΤΗ ΔΘΗΝΩΝ ΗΤΤΗΘΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ 2-0

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ
Γ. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ
ΔΗΜ. ΧΑΝΟΣ

ΠΡΟΣΟΡΙΝΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΠΛΑΤΥΠΟΔΩΝ 30
ΠΕΡΙΣΣΟΣ

Στόν σημερινό Μα
ραθώνιο άς ξενα-
γωντανέψη ό θρύ-
λος του Λούη!

ΑΘΛΗΤΙΚΗ

Επιθεώρησις

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

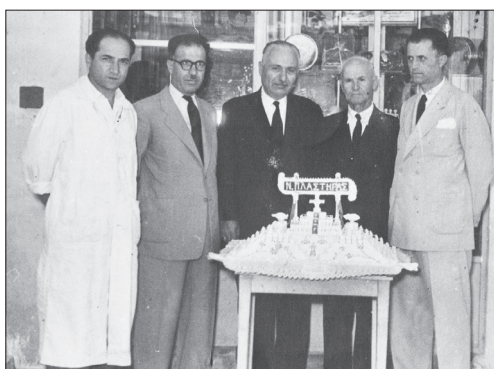
ΕΤΟΣ Α' • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 1 • ΔΕΥΤΕΡΑ 29 ΙΟΥΝΙΟΥ 1953 • ΤΙΜΗ ΦΥΛΛ. ΔΡΑΧ. 1.000

- Ο Ιούλιος επιφυλάσσει μια ευχάριστη εξέλιξη για τους κατοίκους της Καλογρέζας, Νεάπολης και Λαζάρου. Αρχίζει να λειτουργεί η δεξαμενή στο λόφο του Νοσοκομείου. Έτσι με χιλιάδες μέτρα σωλήνων που τοποθετούνται φτάνει το νερό στα σπίτια των κατοίκων αυτών των περιοχών.

- Πολλοί, νεότεροι βεβαίως, δεν γνωρίζουν ότι από τη Νέα Ιωνία δεν περνούσε μόνον η γραμμή του τρένου Πειραιώς-Κηφισιάς (το προπολεμικό «Θηρίο»). Υπήρχε και μια δεύτερη γραμμή που ένωνε την Αθήνα με το Λαύριο και περνούσε από τα όρια σχεδόν του Δήμου προς τη Ν. Φιλαδέλφεια, τις Κουκουβάουνες, το Ηράκλειο (σημερινή οδός Ιφιγενείας), Μαρούσι και προχωρούσε, με στάση στο Ηράκλειο, προς τα Μεσόγεια και το Λαύριο. Στη γραμμή αυτή δεν είχε τοποθετηθεί ατμομηχανή αλλά οτομοτρίς (ντηζελομηχανή).

Αποφασίζεται λοιπόν για να εξυπηρετούνται στο εξής και οι κάτοικοι της Ν. Ιωνίας, να γίνεται στάση στην οδό Αγ. Θηρεσίας (έναντι της εκκλησίας), εκεί κοντά στην οδό Χαλανδρίου (τώρα Αλ. Παναγούλη). Βέβαια η γραμμή αυτή θα καταργηθεί πολύ γρήγορα και οι ράγες θα ξηλωθούν για ν' ασφαλοστρωθούν οι δρόμοι. Και το ρέμα «Γιαμπουράς», εκεί όπου ήταν το εργοστάσιο «ΝΙΚΗ» του Σαραντόπουλου, θα έχει σκεπαστεί, με αποτέλεσμα να εξαφανιστεί και η γέφυρα από μεγάλα μαδέρια πάνω από το ποτάμι όπου τα παιδιά της εποχής παράβγαιναν ισορροπώντας πεδώντας από μαδέρι σε μαδέρι, με κενό από κάτω 5-6 μέτρα, να περάσουν από τη μια μεριά στην άλλη, αγνοώντας πολλές φορές τα σφυρίγματα του τρένου που έφθανε. Η έλλειψη προστατευτικών μέτρων γύρω από τις γραμμές είχε και δυστυχήματα. Έτσι έχασε τη ζωή του ένα παιδί που παρασύρθηκε από το τρένο, με αποτέλεσμα να ξεσηκωθεί όλη η περιοχή!

- **26 Ιουλίου.** Φεύγει από τη ζωή ένας πραγματικός αγωνιστής, ένας ανίκητος στρατηγός, ένας ανιδιοτελής πολιτικός: ο Νικόλαος Πλαστήρας! Τον έκλαψε όλος ο λαός. Έφυγε πάμπτωχος φροντίζοντας παιδιά της Μικρασίας που είχε υιοθετήσει, δίνοντας μοναδικό παράδειγμα ήθους και αρετής. Με τη Νέα Ιωνία ο στρατηγός είχε συνδεθεί στενά, γιατί άλλωστε υπήρξε ο

Από το μνημόσυνο του Ν. Πλαστήρα στη Ν. Ιωνία.
Για καφέ στο ζαχαροπλαστείο «Κυβέλεια» (πάνω).
Ο δίσκος του μνημοσύνου από το ζαχαροπλαστείο
«Τα Γιούλια» (κάτω).

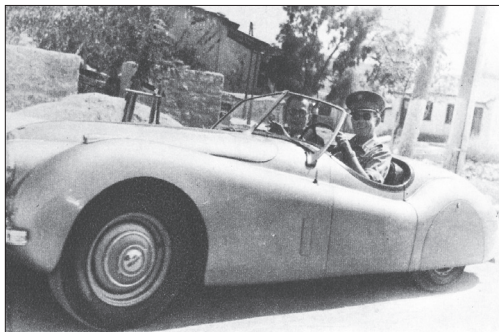
ιδρυτής της, μαζί με τον Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου, το 1923. Είχε πολλούς και ειλικρινείς φίλους στην πολιτεία, οι οποίοι αργότερα θα κάνουν τα «σαράντα» του στους Αγ. Αναργύρους και θα πάρουν το καφέ στα «Κυβέλεια». Παρόντες ο πρώην δήμαρχος Γεώργιος Φελέκης, ο εκ των πλέον πιστών οπαδών και φίλων του, Δημ. Μπανούσης, ο μετέπειτα αρχηγός της Ε.Π.Ε.Κ. Σάββας Παπαπολίτης και λαός, πολύς λαός.

Στη μνήμη του αφιερώθηκε μια, όχι μεγάλη ως όφειλε οδός, στη συνοικία «Λαζάρου». Και δυστυχώς δεν υπάρχει ούτε προτομή, ούτε μια μαρμάρινη πλάκα να λέει κάτι για τον ιδρυτή της Νέας Ιωνίας, τον Νικόλαο Πλαστήρα!

Τον Αύγουστο του 1953 μεγάλοι σεισμοί συγκλονίζουν τα Ιόνια νησιά. Κεφαλονιά, Ζάκυνθος, Ιθάκη σχεδόν ισοπεδώνονται. Δεν επρόκειτο μόνο για ένα μεγάλο σεισμό, αλλά για μια σειρά σεισμών, πολύ ισχυρών, ο μεγαλύτερος των οποίων ήταν πάνω από 7 ρίχτερ κι έπληξε την Κεφαλονιά. Ο απολογισμός οδυνηρός: 470 νεκροί, 2.500 τραυματίες, ανυπολόγιστες ζημιές σε υποδομές, κτίρια και καλλιέργειες. Επρόκειτο για ένα φοβερό χτύπημα σε μια χώρα, που μόλις είχε αρχίσει να στέκεται στα πόδια της. Κινητοποιήθηκε, βέβαια το πανελλήνιο. Μπήκαν σε νέες βάσεις πλέον οι ανεγέρσεις κατοικιών και οπλίστηκαν τα νησιά μας με αντισεισμικά κτίρια με αποτέλεσμα στα επόμενα χρόνια να μην έχουν πια τέτοιες καταστροφές αφού οι σεισμοί σ' αυτό το χώρο δεν σταμάτησαν...

- **Σεπτέμβριος.** Και ακολουθούν εγκαίνια ασφαλτοστρωμένων οδών. Πρώτα στο σημείο μεταξύ Καλογρέζας και Φιλοθέης (σημερινή Καποδιστρίου), αρτηρία μεγάλης σημασίας, γιατί ένωνε τη Νέα Ιωνία με τα Μεσόγεια αφενός αλλά και με την Τατοΐου αφετέρου και ακολούθως στη διασταύρωση των οδών Ρίμινι -Βασ. Αμαλίας (σήμερα Κ. Βάρναλη) - Π. Μελά.

Στη δεύτερη που έγινε στις 17 Σεπτεμβρίου παρών ήταν πάλι ο Βασιλεύς Παύλος αλλά και οι υπουργοί Λυκουρέζος, Ψαρρός και Αδαμόπουλος, ο νομάρχης Αττικής, ο δήμαρχος Αθηναίων και πολλοί υπηρεσιακοί παράγοντες και φυσικά ολόκληρο το Δημοτικό Συμβούλιο

Ο Βασιλιάς Παύλος με τον δήμαρχο
Κυρ. Κιοφτερτζή ... επιθεωρούν.

17/9/1953. Εγκαίνια έργων οδοποιίας.

με επικεφαλής τον δήμαρχο Κ. Κιοφτερτζή. Στην αρχή εψάλη αγιασμός προεξάρχοντος του Πατάρων Μελετίου και μετά ο δήμαρχος αναφέρθηκε εκτενώς στο πρόγραμμα οδοποιίας, ανακοινώνοντας την έναρξη λειτουργίας λεωφορειακής γραμμής Αγ. Παρασκευής, Χαλανδρίου, Φιλοθέης, Καλογρέζας, Ιωνίας, Ν. Φιλαδέλφειας. Ακολούθησε «περίπατος» σε όλη την πόλη για την αναγνώριση του συνολικά εκτελεσθέντος έργου. Μάλιστα ο βασιλεύς ζήτησε από τον δήμαρχο να καθίσει δίπλα του στο ανοικτό αυτοκίνητο τύπου Jaguar για να περιηγηθούν μαζί την πόλη! Μεγαλεία!

- Ο Οκτώβρης φέρνει ένα ευχάριστο, πρόσκαιρο έστω μήνυμα: η «Ελληνική Εριουργία Α.Ε.» πήρε αρκετές παραγγελίες και δεν θ' απολύσει εργαζομένους!

- Στον Περισσό η εξαγγελία για την ανέγερση διδακτηρίου του Δημοτικού Σχολείου (του θου Ν. Ιωνίας), αρχίζει να υλοποιείται με τη δημοπρασία για την τοιχοποιία κλπ.

- Ενώ στα λιγνιτωρυχεία συνεχίζεται η απεργία των λιγνιτωρύχων για 7η ημέρα, η εταιρεία «Μουταλάσκη» δείχνει πάλι το φιλεργατικό της πρόσωπο. Θα προσφέρει, ως δώρο, για τα Χριστούγεννα από 12 μεροκάματα σε κάθε άνδρα κι από 10 σε κάθε γυναίκα!

- Στις 13 Δεκεμβρίου 1953 επισκέπτονται τον δήμαρχο οι κυρίες του συλλόγου «Αμερικανίδων Κυριών, θυγατέρες της Πηνελόπης». Θέτουν το ζήτημα για το οικόπεδο των 2.500 τ.μ. επί της οδού Φιλελλήνων στην Ελευθερούπολη, ιδιοκτησίας του Κολλεγίου Κυριών Κωνσταντινουπόλεως που προπολεμικά εχρησιμοποιείτο ως γυμναστήριο. Αργότερα με δωρεές τους, θα ανεγερθεί και θα λειτουργήσει το λεγόμενο «Πηνελοποιείο», ίδρυμα ουσιαστικά περιθάλψης μικρών απόρων κοριτσιών.

1954.

- 3 Ιανουαρίου. Κατά τον νόμο, την πρώτη Κυριακή μετά την Πρωτοχρονιά, γίνονται, για άλλη μια φορά δημαιορεσίες. Πρόεδρος τώρα ο Κλ. Μαρόπουλος, αντιπρόεδρος ο Σωκρ. Μισαηλίδης και Γραμματέας ο Γεώργ. Παντελίδης.

- Στη συνοικία της Νεάπολης έχει ανοικοδομηθεί ο ναός του Αγ. Ευσταθίου. Σ' αυτόν τον ναό θα φιλοξενηθεί το σκήνωμα του Αγίου Γεωργίου του Νεαπολίτη, που έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες από την Νεάπολη της Καππαδοκίας (Νεβ Σεχίρ) με επικεφαλής τον ιερέα Ιγνάτιο.

Ήδη το έργο προχωράει προς την ολοκλήρωσή του χάρη στις άοκνες προσπάθειες του «Συλλόγου Κυριών Νεάπολης» και της Εκκλησιαστικής Επιτροπής.

- Στο πλαίσιο ανάπτυξης, σε πανελλήνιο επίπεδο από το «Ελληνικό Φως» σημαντικών εκδηλώσεων πολιτιστικού περιεχομένου, ιδρύεται και στη Νέα Ιωνία «Φάρος». Οι ομιλίες θα

30/1/1954. Τριών Ιεραρχών. Μαθητές έξω από την εκκλησία των Αγ. Αναργύρων,

γίνονται, κάθε Κυριακή, σε αίθουσες του 1ου Δημοτικού Σχολείου Ν. Ιωνίας. Εν συνεχεία θα ιδρυθούν «Φάροι» στην Καλογρέζα και στην Ελευθερούπολη.

- Οι Πρόσκοποι αναπτύσσουν μεγάλη δραστηριότητα στη Νέα Ιωνία. Έτσι αποφασίζεται να γίνει στην πόλη μας η ετήσια παρέλαση προσκόπων. Θα πάρουν μέρος πρόσκοποι από το Χαλάνδρι, το Μαρούσι, την Ελευσίνα, την Αγία Παρασκευή, την Κηφισιά, την Καισαριανή, τη Ν. Φιλαδέλφεια, τον Χολαργό, το Ψυχικό, το Περιστέρι, το Ηράκλειο, τον Υμηττό, τον Βύρωνα, την Παιανία, τα Μέγαρα. Συγκεντρώνονται περισσότεροι από 1.000 πρόσκοποι, οι οποίοι και παρελαύνουν στην Ηρακλείου!

- Μάρτιος. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε να τιμήσει με το μετάλλιο της πόλης: τους αδελφούς Γεώργιο και Μάκη Σινιόσογλου, για τις εξαιρετικές υπηρεσίες που είχαν προσφέρει στη Ν. Ιωνία, μέσα από κοινωφελείς δράσεις της εταιρείας «Μουταλάσκη».

- Ένας δικαστικός αγώνας που είχε ξεκινήσει από τους κληρονόμους του Λάμπρου Βέικου, που διεκδικούσαν 24 στρέμματα τα οποία προορίζονταν για το δημοτικό στάδιο Ν. Ιωνίας, μεταξύ Νεάπολης και Καλογρέζας, τερματίστηκε επιτυχώς για το Ελληνικό δημόσιο.

- Στις 4 Απριλίου κατατέθηκε από τον υπουργό Συγκοινωνιών Χαρ. Ψαρρό, ο θεμέλιος λίθος για την ανέγερση του μεγάλου Ναού της Αγίας Αναστασίας στον Περισσό. Η τελετή ήταν λαμπρή. Ιερούργησε ο Πατάρων Μελέτιος και παρέστη ολόκληρο το Δημοτικό Συμβούλιο. Στην ολοκλήρωση του έργου συνέβαλαν σημαντικά: ο «Σύλλογος Κυριών Περισσού» και το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο. Προϋπολογισμός 1.500.000 δραχμές!

- **Απρίλης.** Σε ανταπόδοση της επίσκεψης του δημάρχου της Πόλης στην Ελλάδα, ο Δήμος Κωνσταντινούπολης κάλεσε τους δημάρχους και τα δημοτικά συμβούλια Αθηνών, Πειραιώς και Νέας Ιωνίας να επισκεφθούν τη βασίλισσα των πόλεων. Τη Νέα Ιωνία εκπροσώπησαν

ο δήμαρχος Κυρ. Κιοφτερτζής και οι δημοτικοί σύμβουλοι Αρ. Μπαλόγλου, Γρηγ. Κικίδης και Μιχ. Χανάς.

Οι δήμαρχοι και οι δημοτικοί σύμβουλοι δεν παρέλειψαν, φυσικά να επισκεφθούν το Φανάρι και να υποβάλουν τα σέβη τους στον αείμνηστο Οικουμενικό Πατριάρχη Αθηνάγορα. Η αποστολή συνέχισε το ταξίδι ως την Άγκυρα.

Από την επίσκεψη στο Πατριαρχείο, με τον Πατριάρχη Αθηνάγορα.

Ποιος θα περίμενε, αλήθεια, ότι ένα μόνο χρόνο μετά θα επακολουθήσει η τραγική εκείνη «νύχτα των κρυστάλλων» στις 5 Σεπτεμβρίου του 1955, στην Κωνσταντινούπολη, με όλες τις τρομερές συνέπειες για τον Ελληνισμό της Πόλης;

- Αυτήν την περίοδο, υπουργός Δημοσίων Έργων είναι ο **Κων/νος Καραμανλής**, το μεγάλο ανερχόμενο αστέρι της συντηρητικής παράταξης. Ο δήμαρχος θα τον επισκεφθεί και θα του αποσπάσει την υπόσχεση για την κατασκευή οδού που θα ενώνει τη Νέα Ιωνία με το Μενίδι, γιατί πολλοί Μενιδιάτες και κάτοικοι των γύρω περιοχών (Θρακομακεδόνες) ήθελαν να έρχονται να ψωνίζουν στη Νέα Ιωνία (οδός Αναγεννήσεως).

- Η άνοιξη του 1954 ήταν πολύ βροχερή. Επί ημέρες έβρεχε, με αποτέλεσμα να σταματήσουν μια σειρά έργων ασφαλοστρωσης και ιδιαιτέρως της οδού Αγ. Φωτεινής. Η πρόβλεψη ήταν να αποσυμφορηθεί η οδός Ηρακλείου από τη μεγάλη κίνηση. Στα επόμενα χρόνια θ' αποδειχθεί ότι παρά τα πολλά κυκλοφοριακά μέτρα, λόγω της κάθετης αναβάθμισης του Ιστορικού Κέντρου, με την ανάδειξη της υπερτοπικής αγοράς της Ν. Ιωνίας, η λεωφόρος Ηρακλείου θα είναι ένα μόνιμο πρόβλημα.

- Οι παιδικοί σταθμοί στη Νέα Ιωνία υπήρχαν βέβαια κι από τα προπολεμικά χρόνια (Π.Ι.Κ.Π.Α.). Όμως καθώς η κοινωνία εξελίσσεται και η είσοδος της γυναίκας στην αγορά εργασίας, πλέον αρχίζει να γενικεύεται, η ίδρυση και λειτουργία πολλών τέτοιων σταθμών σε μια εργατούπολη τόσο πυκνοκατοικημένη είναι μέτρο και απαραίτητο και επιβεβλημένο. Ξεπερνώντας λοιπόν το δημόσιο οι εργοστασιάρχες της Ν. Ιωνίας κάνουν ένα σωστό βήμα. Ιδρύουν και αρχίζουν να λειτουργούν, στην οδό Γαληνού, στη Σαφράμπολη, την Παιδική Στέγη Ελληνικής Βιομηχανίας «Χελιδόνια». Σημαντικοί είναι οι συμπράττοντες τότε βιομήχανοι: Μάκης και Γεώργιος Σινιόσογλου, Ηλίας Σαραντόπουλος, Συμεών Τσαλικογλου, Σινάνογλου

αλλά και της «Ελληνικής Εριουργίας Α.Ε.», που ανήκε τότε στον Μποδοσάκη-Αθανασιάδη.

Τα εγκαίνια, στις 7 Ιουνίου, είναι μια ευκαιρία για να έρθει για άλλη μια φορά, η βασίλισσα Φρειδερίκη στη Ν. Ιωνία! Το βάρος της συντήρησης (μισθοδοσία και φαγητό) τελικά ανέλαβε για άλλη μια φορά η Εταιρεία «Μουταλάσκη».

- Με υπουργική απόφαση παρατείνονται τα νυχτερινά δρομολόγια των λεωφορείων. Από την Αθήνα το τελευταίο λεωφορείο θ' αναχωρεί στις 2 το πρωί! Το μέτρο αυτό βασικά εξυπηρετεί όλους όσοι, ιδιαίτερα το καλοκαίρι, κατεβαίνουν στην Αθήνα να πάνε στο θέατρο (οι επιθεωρήσεις είναι στο φόρτε τους) ή σε κάποια άλλη διασκέδαση. Δευτερευόντως βέβαια, για όλους όσοι, καθώς ανοίγουν οι δουλειές, μπορεί να έχουν βάρδια, ως αργά.

- Στις 19 Αυγούστου συνέχεται στην Αθήνα, αντί για τη Ρόδο, το Συνέδριο Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. Η Αττική εκπροσωπείται από τον δήμαρχο Πειραιώς Γ. Αδριανόπουλο (της μεγάλης οικογένειας των 5 Αδριανουπολέων) και από τον δήμαρχο Ν. Ιωνίας Κυρ. Κιοφτερτζή, ο οποίος βέβαια, στο αμέσως επόμενο Συνέδριο Δήμων και Κοινοτήτων Αττικής (Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α.) θα εκλεγεί, τι άλλο, Πρόεδρος!

- Στην πολιτεία, καθώς εξελίσσεται ιδιαίτερα στο κέντρο της, αλματωδώς, στήνονται σε κάθε γωνία πλέον κι από ένα περίπτερο, που μετατρέπεται γρήγορα σε ένα μικρό εμπορικό, καθώς πωλεί τα πάντα! Στις άδειες για τους περιπτερούχους, με νόμο προτιμώντο οι ανάπηροι, ή τα θύματα πολέμου. Έτσι υπήρχε πάντα μια συμπάθεια για την τάξη των περιπτερούχων. Βέβαια οι καταστηματαρχες ενοχλούνταν και διαμαρτύρονταν, ενώ πραγματικά υπήρχε και πρόβλημα πρόκλησης ατυχημάτων με την έλλειψη ορατότητας, ιδίως στις διασταυρώσεις. Μάλιστα σε κάποια γελοιογραφία της εποχής αναφέρεται ως ασθένεια η «περιπτερίασις!».

- Ένα από τα πιο δυναμικά σωματεία της εποχής ήταν ο «Σύνδεσμος Υφαντουργών, Βιοτεχνών και Μικροβιομηχάνων Ν. Ιωνίας». Πέραν των παραστάσεων τους προς τους αρμοδίους για την εξυπηρέτηση των προβλημάτων του κλάδου, θέλοντας ν' αποδείξουν τη δύναμή τους οργανώνουν απογραφή, από την οποία προκύπτει ότι στη Νέα Ιωνία τότε λειτουργούσαν, ούτε λίγο, ούτε πολύ, 327 βιοτεχνίες!

- Τον ίδιο μήνα ιδρύεται στην Καλογρέζα «Πρακτική σχολή μετεκπαίδευσης μεταλλωρύχων» με σκοπό να λειτουργήσει στο χώρο των λιγνιτωρυχείων. Η ειρωνεία του πράγματος είναι ότι δυστυχώς σε 4-5 χρόνια τα λιγνιτωρυχεία....θα κλείσουν!

- Ο ηλεκτρικός σιδηρόδρομος έχει πλέον φθάσει στο τελικό του στάδιο. Θα έρθει σύντομα και στη Νέα Ιωνία! Και έτσι ετοιμάζονται οι μελέτες και οι συμβάσεις. Οι κάτοικοι σε συνεχείς διαμαρτυρίες τους επέτυχαν κατ' αρχήν να υπάρχουν σταθμοί και στον Περισσό και στα

Πευκάκια. Επίσης έπρεπε να γίνουν υπόγειες και υπέργειες διαβάσεις οχημάτων και πεζών, ώστε να μην διχοτομηθεί η πόλη, όπως έγινε αργότερα με το Ηράκλειο. Έτσι τελικά έγιναν υπόγειες διαβάσεις στα Πευκάκια και στη Νέα Ιωνία για τα τροχοφόρα και υπόγειες πεζών στον Περισσό, στην Εριουργία, στα Πευκάκια, στη Ν. Ιωνία και υπέργειες στα Πευκάκια (σταθμός), στη Ν. Ιωνία (σταθμός), στο ύψος του ΡΙΑΛΤΟ και στην οδό Χαλανδρίου (πεζών και αυτοκινήτων). Όμως παρά το γεγονός ότι εξακολούθησαν να υπάρχουν κάποια προβλήματα η πόλη δεν διχοτομήθηκε. Τελικά ο ηλεκτρικός έφθασε στη Νέα Ιωνία, τον Μάρτιο του 1956, σχεδόν 20 χρόνια μετά τη δέσμευση του Ιω. Μεταξά, για την οποία και είχε ονομασθεί επίτιμος δημότης Ν. Ιωνίας, οι πολλές δυσκολίες είχαν ξεπεραστεί. Και για να κάνουμε μια προβολή στο μέλλον με την ευκαιρία των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, οι αποβάθρες των σταθμών βελτιώθηκαν-ανακαινίστηκαν και εμπλουτίστηκαν με παραστάσεις όπως π.χ. έγινε με τον σταθμό της Ν. Ιωνίας, όπου ο διαγωνισμός ανέδειξε έναν ειδικό, τον Αλέξ. Βάλβη, με μια σύνθεση σε επιχρωματισμένες πλάκες, που αναδεικνύουν την ιστορία της πολιτείας, όσον αφορά την καταγωγή των ιδρυτών της, από τη Μικρασία και ιδιαίτερα τη Σπάρτη Πισιδίας!

- Τον ίδιο μήνα αρχίζουν να κινούνται οι διαδικασίες για τη χωροθέτηση του Ολυμπιακού Σταδίου μεταξύ Καλογρέζας και Αμαρουσίου, εκεί όπου τελικά το 2004 θα τελεσθούν οι Ολυμπιακοί Αγώνες. Το «εναρκτήριο λάκτισμα» δίνει ο Υπουργός Παιδείας Αχ. Γεροκωστόπουλος με επιτομία επίσκεψή του.

- **28η Οκτωβρίου.** Με την ευκαιρία της Εθνικής επετείου γίνονται τα αποκαλυπτήρια του αγάλματος στο ηρώο πεσόντων, του **αγάλματος της Μάνας**, στην οδό Ελευθ. Βενιζέλου. Η οριστική τοποθέτηση του αγάλματος, έργο του γλύπτη Δ. Φερεντίνου, έδωσε τέλος σε μια απaráδεκτη διαδικασία μετακινήσεών του από και προς τον χώρο, από την πλατεία μεταξύ Αγ. Αναργύρων και 1ου Δημ. Σχολείου. Η «Ελληνίδα μάνα», εντελώς αδικαιολόγητα, ταιπωρήθηκε, γιατί από ένα μικρό μέρος κατοίκων ασκήθηκε κριτική...για την κομψότητά της! Η πολιτεία, που εστερείτο τότε εντελώς γλυπτών σε δημόσιους χώρους, αποκτούσε ένα θαυμάσιο γλυπτό, ύψους 3 μέτρων, με μια ωραία συμβολική αναφορά: αναπαριστούσε μια γυναίκα που με το αριστερό της χέρι ακουμπούσε στο βιβλίο της ιστορίας, το οποίο έστεκε επάνω σε ανάγλυφη στήλη, που προέβαλαν ένα τουφέκι κι ένα κράνος. Ο συμβολισμός ήταν σαφής, ο Ελληνισμός έχει πλούσια ιστορία που όμως γράφτηκε με πολλές θυσίες.

Οι επικριτές του έργου είχαν βρει στο πρόσωπο του Νίκου Μηλιώρη, ενός ανθρώπου του πολιτισμού, έναν απροσδόκητο συνήγορο. Για λόγους αντιπολιτευτικούς ο Μηλιώρης, που παραλίγο να είναι υποψήφιος δήμαρχος, για τις επικείμενες δημοτικές εκλογές, στην πολύ αυστηρή κριτική του κατά του Κιοφτερτζή, η οποία αφορούσε σε σκάνδαλα με αναθέσεις έργων κλπ. είχε περιλάβει και μια κριτική για το γλυπτό, στη βάση του ότι είχε στοιχίσει πολλά και δεν...ήταν αισθητικά επαρκές!

Εν πάση περιπτώσει το γλυπτό παρέμεινε, ο χώρος στη συνέχεια, υποστηρίχθηκε και ως

28/10/1954. Αποκαλυπτήρια αγάλματος της Μάνας.

ηρώο ώστε να γίνονται και οι καταθέσεις στεφάνων. Για την ιστορία να πούμε ότι για ένα μεσοδιάστημα μεταξύ 1984-1994 ως ηρώο εχρησιμοποιείτο ο χώρος μπροστά από το 2ο Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας στα Πευκάκια, όπου είχε τοποθετηθεί μια όμορφη ανάγλυφη σύνθεση του γλύπτη Χουλιάρá, ενώ στο δάπεδο αναγράφονταν τα ονόματα των αξέχαστων πατρίδων: Σπάρτη, Ινέπολη, Νεάπολη, Σμύρνη, Αϊβαλί, Πέργαμος, Αττάλεια, Αλάγια, κλπ. Οι πλημμύρες του Ποδονίφτη το 1994 κατέστρεψαν αυτό το ηρώο και το ηρώο στην Πλατεία της Μάνας επανήλθε στον αρχικό του ρόλο.

Το Ηρώο στα Πευκάκια, πριν ... παρασυρθεί.

- Κυριακή, 21 Νοεμβρίου. Δημοτικές εκλογές.

Μετά τις βουλευτικές εκλογές του 1952, που κατέστησαν κυρίαρχο της πολιτικής σκηνής, τον Αλέξ. Παπάγο και τον θάνατο του Νικ. Πλαστήρα, το όλο πολιτικό κλίμα έχει αλλάξει άρδην. Ε.Π.Ε.Κ. και Φιλελεύθεροι σε κάθετη πτώση. Οι δημοτικοί σχηματισμοί που πάντα ως ένα μεγάλο βαθμό ετεροπροσδιορίζονταν με βάση το πολιτικό βαρόμετρο στην κεντρική σκηνή, προβληματίζονται. Για τη Νέα Ιωνία όμως δεν φαίνεται να υπάρχει πρόβλημα. Ο Κιο-

φτερτζής έχει τον πρώτο λόγο. Και όμως αυτή η εύκολη αναμέτρηση, θα εξελιχθεί σε απλή μόνον νίκη.

Αν είχαν σκεφθεί λίγο περισσότερο τα πράγματα οι αντίπαλοι του, θα μπορούσαν να είχαν κερδίσει μian ανεπάντεχη νίκη! Ας δούμε καταρχήν τις αλλαγές που επέρχονται στη διαδικασία με βάση μάλιστα και τον Ν. 2888/1954 που αφορούσε στο νέο Δημοτικό και Κοινοτικό Κώδικα.

- Κάθε υποψήφιος δήμαρχος κατάρτιζε συνδυασμό υποψηφίων δημοτικών συμβούλων. Ο ίδιος δεν έπαιρνε σταυρό, αλλά εκλεγόταν ως δήμαρχος, αν υπερψηφίζόταν. Στην αντίθετη περίπτωση ως δεύτερος δεν μπορούσε να εκλεγεί ούτε δημοτικός σύμβουλος. Ενώ από τον συνδυασμό του θα εκλέγονταν ως αντιπολίτευση 6 σύμβουλοι, δεδομένου ότι πλέον η Ν. Ιωνία θα εκλέγει 25 συμβούλους. Έτσι οι νικητές θα είχαν: 19 και η αντιπολίτευση: 6.

- Επιτυχών θα μπορούσε να θεωρηθεί ο συνδυασμός που την πρώτη Κυριακή θα είχε ξεπεράσει το 40%, αλλιώς θα υπήρχε δεύτερη Κυριακή, μεταξύ των δύο πρώτων συνδυασμών.

- Θα ίσχυε η μονοσταυρία. Απαγορευόταν οι διαγραφές ή προσθήκες ονομάτων.

Τελικά στις εκλογές κατέρχονται 3 υποψήφιοι συνδυασμοί:

1.Του **Κυριάκου Κιοφτερτζή**, με έμβλημα τον **οδοστρωτήρα**

2.Του **Γιάννη Αμπατζόγλου**, με τον τίτλο **«Ιωνία-Αναμόρφωση»** και

3.Του **Κοσμά Νικολαΐδη**, με τον τίτλο **«Πρόδος-Πρόνοια»**.

Το έργο του Κιοφτερτζή ήταν γνωστό. Τα είχε πάρει όλα, αλλά είχε κι ένα ισχυρό απολύτως ανδροκρατούμενο ψηφοδέλτιο (εδώ απορεί κανείς για το γιατί) με προσωπικότητες από τον εμπορικό και κοινωνικά προβεβλημένο κόσμο της Ν. Ιωνίας. Σημασία έχει να ειπωθεί εδώ ότι στο ψηφοδέλτιο του είχε αρκετά σημαντικούς Σπαρταλήδες (Ακιανίδης, Βογιατζόγλου, Χατζησταθόγλου κλπ). Οι υποψήφιοι του ήταν περισσότερο φιλελεύθεροι και του κεντρικού χώρου.

Η Αριστερά εμφανιζόταν ιδιαιτέρως ανησυχούσα για το κλίμα διώξεων (είχε εκτελεστεί κι ο Πλουμπίδης) και με τον αγωνιστή της εθνικής αντίστασης, Γιάννη Αμπατζόγλου διατύπωνε κυρίως κομματικές θέσεις, χωρίς να υπεισέρχεται στα τοπικά προβλήματα. Είχε όμως να ελπίζει πάντα στη συσπείρωση και τη δυναμική των αριστερών ψηφοφόρων, που στη Νέα Ιωνία ήταν πάρα πολλοί.

Κι ο απρόβλεπτος παράγοντας ήταν ο Κοσμάς Νικολαΐδης, ο οποίος είχε αρχίσει με τη συνεπικουρία του Νίκου Μηλιώρη ν' ασκεί σκληρή κριτική στον Κιοφτερτζή για τα έργα που είχε κάνει. Τι άραγε προσδοκούσε; Να κερδίσει τις εκλογές; Αυτό ήταν αδύνατο, ακόμα κι αν αντ' αυτού υποψήφιος ήταν ο Νίκος Μηλιώρης. Οι στενοί φίλοι και των δύο θα θεωρούσαν υπεραισιόδοξο ένα 20%. Αυτό αν ήταν υποψήφιος ο Μηλιώρης, θα ήταν μια ισχυρή ώθηση για τις επόμενες εκλογές. Όμως τώρα;

Τα τελικά αποτελέσματα έδειξαν πόσο ευάλωτος ήταν τότε ο Κιοφτερτζής. Πήρε το 50,19% των ψήφων! Ο Γιάννης Αμπατζόγλου με ένα όχι όσο θα έπρεπε δυνατό κι διευρυμέ-

νο ψηφοδέλτιο, περιορισμένος στην αριστερή ρητορική έφθασε, προς γενική κατάπληξη, το 41,06% των ψήφων. Και ο Κοσμάς Νικολαΐδης τελικά καταποντίστηκε στο 8,75%! Οι ψήφοι ήταν αντιστοίχως 7.068, 5.782 και 1.231, με ένα σύνολο ρεκόρ στους ψηφίσαντες: 14.081

Δήμαρχος για δεύτερη συνεχόμενη 4ετία ο Κυρ. Κιοφτερτζής. Πρώτος σε σταυρούς ο Κλ. Μαρόπουλος (1.853 ψ.), δεύτερος ο Νικ. Σχοινάς (1.672 ψ.), τρίτος ο Βασ. Ακιανίδης (1.630 ψ.) κλπ.

Από τον συνδυασμό του Αμπατζόγλου, πρώτος ήταν ο Κων. Καρπούζης (4.044 ψ.), δεύτερη η Δέσποινα Καρακάστα (3.720 ψ.), τρίτος ο Αλέξ. Μακρής (3.680 ψ.) κλπ. Βέβαια ο Αμπατζόγλου δεν εξελέγη ούτε δημοτικός σύμβουλος.

Από τον συνδυασμό του Κοσμά Νικολαΐδη, πρώτος βέβαια ήταν ο Νίκος Μηλιώρης (585 ψ.), δεύτερη η Ελισάβετ Αγγέλη (415 ψ.), τρίτος ο Χαρ. Ιασωνίδης (298 ψ.) κλπ. Δεν εξελέγη, δηλαδή, δημοτικός σύμβουλος ο Κοσμάς Νικολαΐδης αλλά ούτε και ο Νίκος Μηλιώρης, που εθεωρείτο και δικαίως ως ο πλέον προικισμένος υποψήφιος όλων των συνδυασμών. Αυτά τα έχουν δυστυχώς οι εκλογές.

Αν είχαν εκτιμήσει καλύτερα τα πράγματα οι αντίπαλοι του δεν θα κέρδιζε αυτές τις εκλογές ο Κυρ. Κιοφτερτζής, ο οποίος δυστυχώς στη συνέχεια, ίσως κι εξ αυτού του όχι ικανοποιητικού αποτελέσματος, έδειξε λίγο τον απέραντο εγωισμό του. Ευχαριστεί με τον κόσμο που τον ψήφισε, από την άλλη όμως τον προσβάλλει λέγοντας:

«...είναι αναμφισβήτητο ότι αν δεν ετίθετο πολιτικό ζήτημα, το ψηφοδέλτιό μου θα είχε σαρώσει με το 80% και πλέον των ψηφισάντων».

1954. Ο δήμαρχος Κυρ. Κιοφτερτζής και το Δημοτικό Συμβούλιο.

Άχρηστη και απαράδεκτη μεγαλαυχία σε μια κοινωνία ανθρώπων που είχαν πάρα πολλά τραβήξει στο παρελθόν από τις διώξεις και τους κατατρεγμούς...και που δεν ανήκαν βέβαια στους υποστηρικτές του.

Η εγκατάσταση της νέας δημοτικής αρχής θα αργήσει λίγο. Θα γίνει την 1η Φεβρουαρίου 1955, ενώ οι δημαρεισές στις 27 αυτού του μήνα.

- Πριν την λήξη του έτους, οριστικοποιείται η παραχώρηση της έκτασης των 24.000 στρεμμάτων στο δήμο για την ανέγερση του δημοτικού σταδίου (απόφαση Υπουργού Χρήστου Σολομωνίδη).

1955.

Το 1955 το θεωρήσαμε ως το τελευταίο έτος της κρίσιμης μεταπολεμικής περιόδου και της Κατοχής (1945-1955), γιατί με τον θάνατο του αρχιστρατήγου Αλέξ. Παπάγου, που θα συμβεί στις 4 Οκτωβρίου 1955, κλείνει για την πατρίδα μας ένα μεγάλο κεφάλαιο, όπου με πολλές αγωνίες και πολλούς αγώνες, χωρίς πάντως να έχουν σβήσει τα πάθη και χωρίς να έχουν επουλωθεί εντελώς οι πληγές του Εμφυλίου, είχε πια καταστεί σαφής μια οικοδόμηση εμπιστοσύνης στην ενότητα του Έθνους και μια κάποια αισιοδοξία για το μέλλον. Ελάχιστοι πια από τους πρωταγωνιστές του παρελθόντος είναι εν ζωή. Μια καινούργια γενιά ανεβαίνει, όχι σιγά-σιγά, αλλά βιαστικά, για να καλύψει τα κενά και να βάλει νέα προτάγματα σ' εφαρμογή.

1η Απρίλη. Θ' αρχίσει στην Κύπρο ο ένοπλος αγώνας της Ε.Ο.Κ.Α., με αρχηγό τον Γρίβα-Διγενή. Οι Άγγλοι θα εκτελέσουν αργότερα με απαγχονισμό τους ήρωες: Καραολή και Δημητρίου. Στην Αθήνα θ' οργανώνονται τεράστιες διαδηλώσεις. Το σύνθημα είναι ένα: «ΕΝΩΣΙΣ». Στα επόμενα χρόνια θα υπάρξουν εξελίξεις με πρωταγωνιστή τον Εθνάρχη Μακάριο, προσφυγές στον Ο.Η.Ε. που απορρίπτονται κλπ.

Στις 5 Σεπτεμβρίου στην Κωνσταντινούπολη ο τουρκικός όχλος, επιτίθεται εναντίον των Ελλήνων. Νεκροί 16 ομογενείς. 71 εκκλησίες συλλήθηκαν, 5.000 περίπου καταστήματα και 26 σχολεία καταστράφηκαν. Η Ελληνική Κοινότητα της Πόλης κατοχυρωμένη από τη Συνθήκη της Λωζάνης διώκεται απηνώς κι αναγκάζεται στην έξοδο προς την Ελλάδα... Αιτία: Η δήθεν επίθεση κατά της οικίας όπου γεννήθηκε ο Κεμάλ στη Θεσσαλονίκη!

Στην εξουσία, για την ακρίβεια στην Προεδρία της Κυβερνήσεως, θ' ανέβει μια από τις μεγαλύτερες προσωπικότητες της σύγχρονης ιστορίας: ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, που θα οδηγήσει τις εξελίξεις στα κατοπινά χρόνια.

Αλλά ας μας επιτραπεί να επιστρέψουμε στον δικό μας μικρόκοσμο, της Νέας Ιωνίας.

- Αρχές του Γενάρη του 1955, διοργανώνεται μεγάλη συγκέντρωση των Κλωστοϋφαντουργών (βιομηχάνων και βιοτεχνών), στον «Κρόνο». Μιλούν οι δήμαρχοι Ν. Ιωνίας Κυρ. Κιοφτερτζής, Ν. Φιλαδέλφειας Ν. Τρυπιάς και Μοσχάτου Ορ. Κολοκοτρώνης, οι βιομήχανοι-

βιοτέχνες: Λεων. Δαούτης, Μιχ. Μανδάλakas, Ιω. Ρομπόπουλος. Παρίστανται ο υπουργός Εμπορίου και Βιομηχανίας Λ. Μακκάς, ο γιός του Ελ. Βενιζέλου Κυριάκος, οι βουλευτές Παπαπολίτης και Ζορμπάς και ο πολύ δραστήριος πρώην βουλευτής Μπρεδήμας. Το θέμα τους είναι θέμα ζωής ή θανάτου: Ο περιορισμός των εισαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων γιατί ο ανταγωνισμός οδηγεί την Ελληνική Κλωστοϋφαντουργία στην κατάρρευση. Και η Νέα Ιωνία εξακολουθεί και είναι η μητρόπολη της Κλωστοϋφαντουργίας.

Ήταν οι πρώτες κραυγές απόγνωσης που ακούγονταν. Και θα ξανακουστούν στα 2-3 επόμενα χρόνια πιο επιτακτικά και πιο εκκωφαντικά, καθώς τα εργοστάσια το ένα μετά το άλλο θα κλείνουν! Μπορεί έως τότε η Κλωστοϋφαντουργία ν' άντεχε και από τα 500 περίπου μεγάλα και μικρά εργοστάσια να παράγονταν 200.000 μέτρα υφάσματος την ημέρα, ενώ η παραγωγή ορισμένων ειδών (π.χ. του ραιγιόν) να εξάγει το 75% της πανελλήνιας παραγωγής, όμως τα προβλήματα διογκώνονταν, και από την κρατική οικονομική πολιτική που έκλινε περισσότερο υπέρ της περιορισμένης εκβιομηχάνισης και της απελευθέρωσης των εισαγωγών, που ήταν ο κύριος στόχος της υποτίμησης της δραχμής. Δυστυχώς για να ειπωθεί και η ευθύνη των εργοστασιαρχών, εκτός μεμονωμένων εξαιρέσεων, δεν υπήρχε βελτίωση στον μηχανολογικό εξοπλισμό, έτσι ώστε να μειωθεί το κόστος. Βέβαια όλοι φοβόντουσαν και το τίμημα στον περιορισμό του προσωπικού: εκεί που ένας υφαντουργός δούλευε έναν αργαλειό, τώρα είχε να δουλέψει 2, μετά 4 κλπ. Τι θα απογίνονταν οι περίπου 7.000 εργαζόμενοι; Η ανεργία καιροφυλακτούσε! Ίσως για όλα αυτά, ενώ κλήθηκε ο Πρωθυπουργός, δεν πήγε.

- Τον Μάρτιο του 1955 και με εντατικούς ρυθμούς συνεχίζονται τα κατασκευαστικά έργα της γραμμής του Ηλεκτρικού. Δημιουργούνται οι γέφυρες στα Πευκάκια (απέναντι από το Γυμνάσιο) και της Ν. Ιωνίας (στην αρχή της Ελ. Βενιζέλου).

10ετία 1950. Προσωπικό του εργοστασίου «Μουταλάσκη»

- Στο Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας, οι μαθητές, με την επίβλεψη των γυμναστών δεν περιορίζονται πλέον στις ασκήσεις της σουηδικής γυμναστικής, αλλά οργανώνονται και σε ομάδες ποδοσφαίρου και βόλλεϋ-μπώλ κυρίως, γιατί το μπάσκετ ακόμη δεν είχε γίνει γνωστό τότε, ούτε βέβαια το χαντ-μπωλ. Οι ομάδες στο ποδόσφαιρο έπαιζαν στο άτυπο ενδοσχολικό πρωτάθλημα τάξεων και οι αγώνες γίνονταν συνήθως στο γήπεδο της Α.Ε.Κ. Από τους νεαρούς ποδοσφαιριστές σύντομα θα ξεχωρίσουν ταλέντα (Δαλακίδης, Θεοδοσίου), που θ' αγωνιστούν στις επίσημες ομάδες της Ν. Ιωνίας. Στο βόλλεϋ τα πράγματα πήγαιναν ακόμα καλύτερα, τόσο στα αγόρια, όσο και στα κορίτσια. Τη χρονιά αυτή η ομάδα του βόλλεϋ πήγαινε πολύ καλά, αλλά για κακή της τύχη, κληρώθηκε να παίξει σ' ένα κρίσιμο παιχνίδι με τη «Σχολή Αναβρύτων», όπου φοιτούσε και ο διάδοχος Κωνσταντίνος. Ο αγώνας θα γινόταν στο καλύτερο τερέν της εποχής, στον «Πανελλήνιο». Όταν ήρθε η ώρα να εμφανιστούν οι ομάδες το θέαμα ήταν γραφικό. Η Ν. Ιωνία, κατέβηκε πρώτη, με παράταιρες εμφανίσεις, άλλα παντελονάκια, άλλες φανέλες. Ό,τι διέθετε ο καθένας! Η «Σχολή Αναβρύτων» κατέβηκε με επικεφαλής τον διάδοχο Κωνσταντίνο, που αν και μικρότερης ηλικίας, πανύψηλος όπως ήταν, στο ζέσταμα σηκώθηκε, δυο-τρεις φορές να καρφώσει, και εξέπληξε! Για τις εμφανίσεις της, ούτε λόγος! Φανταζί!.

Αλλά βέβαια ένας αγώνας δεν κρίνεται από τις στολές. Η Νέα Ιωνία πάλεψε σκληρά, πόντο τον πόντο. Κι έχασε με ελάχιστη διαφορά!

Όλα αυτά τα παιδιά που αντίκρυζαν την ζωή, ύστερα από τις κακουχίες και ελλείψεις, είχαν πολλή όρεξη και ασταμάτητο κέφι. Οργάνωναν θαυμάσια πάρτυ, καταστρώνοντας σκηνογραφίες και επιμελούμενα το μουσικό πρόγραμμα. Όλα με την ορμή της νιότης, αλλά και σοβαρά και μετρημένα. Ήταν και τυχερά όμως τα γυμνασιόπαιδα αυτής της περιόδου, γιατί κοντά και δίπλα τους είχαν και ιερωμένους με φρέσκα μυαλά, που προσπαθούσαν να τους δώσουν διεξόδους. Η αναφορά γίνεται για τον αξέχαστο εκείνο αρχιμανδρίτη, τον πατέρα Γρηγόριο Πουλάκη και την ιδέα του να οργανώσει έναν Όμιλο, τον «Όμιλο Νέων» και να συγκεντρώσει τους νέους όχι μόνον στις εκκλησίες, αλλά και στον κόσμο έξω, κοντά πάντα στα ενδιαφέροντά τους, με εκδρομές, επισκέψεις κι επικοινωνία με τις εξελίξεις, αλλά και τον αθλητισμό και τα διαγωνίσματα στην ζωγραφική, στην έκθεση κλπ.

- Ας γυρίσουμε όμως στην κοινωνική ζωή της πολιτείας. Λίγο-λίγο πια το «Νυφοπάζαρο» της Ηρακλείου καταργείται. Οι οικογένειες θα προτιμήσουν τις κοντινές εξόδους που γρήγορα θα γίνουν και μακρύτερες. Ιδιαίτερα με αφορμή την Καθαρά Δευτέρα στα «Μάρμαρα», την όμορφη-τότε- ειδυλλιακή ίσως, τοποθεσία του Κηφισού στο δρόμο για το Μενίδι, στου Βέικου, στη Βαρυμπόμπη, ακόμα και στην περιοχή που σύντομα θ' αναδυθεί η νέα συνοικία, η Αλσούπολη. Το πανηγύρι της Ζωοδόχου Πηγής στο Μενίδι, της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα, στις Κουκουβάουνες, της Αγίας Τριάδας στο Ν. Ηράκλειο έχουν περισσότερους Ιωνιώτες από τους ντόπιους. Και μετά θ' έρθει ο αγαπημένος Άγιος Ανδρέας, το Πόρτο Ράφτη, η Παλιά Πεντέλη, η Λούτσα, όπου οι Ιωνιώτες θ' αρχίσουν ν' αγοράζουν και οικόπεδα και να κτίζουν σπίτια, ώστε να δημιουργούνται ολόκληρες «παροικίες» γειτόνων και φίλων.

- 7 Απριλίου. Ένα ακόμη βραβείο, το «Βασιλικόν Χρυσούν Βραβείον Α' Τάξεως», απονέμεται στο δήμο Ν. Ιωνίας, σε εκδήλωση στον «ΠΑΡΝΑΣΣΟ». Να φανταστεί κανείς ότι τότε η χώρα μας διέθετε 5.990 δήμους και κοινότητες! Πέραν των Βασιλέων, παρίστατο ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Σπυρίδων, ο επίσκοπος Πατάρων Μελέτιος, πολλοί υπουργοί και πλήθος επισήμων.

- Στη Νέα Ιωνία, εν τω μεταξύ θ' αρχίσει...η βιομηχανία της λειτουργίας κινηματογράφων, χειμερινών και θερινών. Στους παλιούς «ΑΣΤΕΡΑ», «ΚΡΟΝΟ» και «ΜΥΡΙΑΜ», έχει προστεθεί ένας ακόμη θερινός, ο κινηματογράφος «ΙΩΝΙΑ» που αργότερα θα μετατραπεί σε χειμερινός.

- Τον Ιούλιο, λοιπόν, με το καλοκαιράκι, θ' ανοίξει το «ΡΕΞ», ένας εξ ορισμού θερινός αποκλειστικά κινηματογράφος, στην Ελευθερούπολη, που θα διεκδικήσει τα πρωτεία μεταξύ των θερινών κινηματογράφων της Ν. Ιωνίας, καθώς με τις ταινίες του Ελληνικού Κινηματογράφου τότε, αλλά και τις ωραίες ξένες ταινίες ο κινηματογράφος πρόβαλε ως η πιο φθηνή, αλλά και ικανοποιητική διασκέδαση. Κάποτε το πράγμα βέβαια θα παραγίνει: η Νέα Ιωνία θα φθάσει ν' αριθμεί... 18 κινηματογράφους (χειμερινούς και θερινούς) στα μέσα της 10ετίας του '60. (Βλέπε Παράρτημα 6: Κινηματογράφοι της Ν. Ιωνίας).

- Την 1η Οκτωβρίου, οι πιέσεις για ίδρυση Ειρηνοδικείου στη Ν. Ιωνία θα ευοδωθούν. Στο Φ.Ε.Κ. 250/55, δημοσιεύεται η απόφαση για τη σύσταση Ειρηνοδικείου στη Νέα Ιωνία.

Στις 4 Οκτωβρίου, ύστερα από ολιγόμηνη ασθένεια, φεύγει από τη ζωή, ο αρχιστράτηγος Αλέξ. Παπάγος, ο μόνος που είχε λάβει αυτόν τον τίτλο αλλά και «εν ενεργεία πρωθυπουργός» της Ελλάδος. Είχε τις δάφνες του πολέμου του '40, τη νικηφόρο έκβαση του εμφυλίου πολέμου και κάποια προσεκτικά βήματα ως πρωθυπουργός της χώρας. Σχετικά με τον θάνατό του λέχθηκαν πολλά, ότι δηλαδή δεν υπήρξε διάγνωση των αιτίων, ότι θα μπορούσε να ήταν έργο αγγλικών υπηρεσιών εξ αιτίας του Κυπριακού και της επιμονής του για την προσφυγή στον Ο.Η.Ε. Βέβαια δεν αποδείχθηκε τίποτα. Ο προσωπικός του γιατρός Μπόμπολας, τον απέδωσε στη μεγάλη πίεση που δεχόταν από τα καθήκοντα του πρωθυπουργού, την αδυναμία εξωτερικεύσής τους λόγω του στρατιωτικού του χαρακτήρα που του επέβαλε εσωστρέφεια και την εξ αιτίας αυτών καθίζηση του οργανισμού του. Ο ίδιος, λίγο πριν πεθάνει, ορίζει διάδοχό του, τον Στ. Στεφανόπουλο, αλλά βέβαια ο Βασιλιάς άλλα είχε κατά νου. Ο δρόμος για τον πετυχημένο Υπουργό Δημοσίων Έργων, τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, είχε ανοίξει.

Στις 6 Οκτωβρίου θα σχηματιστεί νέα Κυβέρνηση. Θα έχει πρόεδρο τον Κων. Καραμανλή, υπουργό Εξωτερικών τον Σπ. Θεοτόκη, υπουργό Εσωτερικών τον Ι. Τριανταφύλλη. Ο Καραμανλής κρατεί και την Άμυνα. Πουθενά Στεφανόπουλος και Κανελλόπουλος!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1). Ο Βασιλάκης Αρτεμιάδης, έγκριτος νομικός και συγγραφέας ήταν εκ των 3 Σπαρταλήδων που έθεταν υποψηφιότητα στην Αθήνα ή τη Β' Περιφέρεια και βασιζόταν, εν πολλοίς στη στήριξη Ιωνιωτών συμπατριωτών και φίλων, για να εκλεγούν.

Ο Αρτεμιάδης είχε εκλεγεί 5ος κατά σειρά, με 60.930 ψήφους, το 1924, στη Δ' Συντακτική Εθνοσυνέλευση, με το κόμμα του Ελ. Βενιζέλου, το «Κόμμα των Φιλελευθέρων».

Εκείνος που επίμονα έθετε υποψηφιότητα, μεταπολεμικά με τους «Φιλελευθέρους» ή τον Γ. Παπανδρέου, ήταν ο Μιχ. Κιουρκτσόγλου, πολιτικός μηχανικός. Ο Μιχάλης παρότι πήγαινε εξαιρετικά καλά στη Νέα Ιωνία, δεν κατάφερε να εκλεγεί ποτέ βουλευτής. Ανταμείφθηκε μόνον με την ανάθεση σ' αυτόν της διοίκησης του Ο.Τ.Ε

Μία ή δύο φορές είχε θέσει υποψηφιότητα κι ο Βασ. Πετράκης, αλλά δεν εξελέγη.

(2). Ο Γιαμπουρλός (το όνομα προέρχεται από έναν Τούρκο αγά της περιοχής) ή «ρέμα Σαραντόπουλου» (από το όνομα του εργοστασιάρχη της "Νίκης") παραπόταμος του Κηφισού, ακολούθησε αργότερα τη μοίρα του Ποδονίφτη. Σκεπάστηκε σε όλο το μήκος της διαδρομής του. Ήταν το φυσικό όριο μεταξύ Ν. Ιωνίας-Φιλαδέλφειας. Όμως η καταιγίδα της 10ετίας του '70 με το «κλείστε τα ρέματα» στέρησε την πολιτεία από έναν, μικρό ίσως, αλλά χρήσιμο αεραγωγό!

Στα προπολεμικά χρόνια αλλά και τα πρώτα μεταπολεμικά οι Ιωνιώτες εργάτες του εργοστασίου «Έσπερος» και «Καβαδίας», που βρίσκονταν στη Ν. Φιλαδέλφεια, είχαν συχνά-πυκνά, το πρόβλημα να περάσουν τον χειμώνα τον χείμαρρο, ώσπου τελικά το έλυσε ο Κιοφτερτζής με τη γέφυρα.

(3) Στη νότια πλευρά του Άλσους από το 1932, επί Ελ. Βενιζέλου και υπουργού Σπανούδη, είχε παραχωρηθεί χώρος για να γίνει γήπεδο και όντως είχε γίνει το γήπεδο της Α.Ε.Κ., το οποίο γκρεμίστηκε εκ θεμελίων στις αρχές του 2000 και τώρα είναι σε εξέλιξη η ανέγερση από τον Δημ. Μελισσανίδη, του γηπέδου που θα πάρει το όνομα «Αγία Σοφία». Στην εκχέρσωση του χώρου είχαν εργαστεί εθελοντικά, νυχτοήμερα, πολλοί φίλαθλοι. Οι περισσότεροι Ιωνιώτες!

(4). Πραγματικά αν εξαιρεθεί το γλυπτό κι η επιγραφή με τα ονόματα αλλά κι ολόκληρος ο περιβάλλων χώρος στην πλατεία, όπου το Ηρώο των νεκρών του «Μπλόκου της Καλογρέζας», δυστυχώς πουθενά αλλού δεν έχουν αναγραφεί τα ονόματα, όλα τα ονόματα, αυτών που έπεσαν πολεμώντας για τη λευτεριά στα αλβανικά βουνά, αυτών που εκτελέστηκαν από τους Γερμανούς ή πέθαναν στα στρατόπεδα. Μήπως θα έπρεπε, έστω και τώρα να γίνει μια κίνηση γι' αυτό;

(5). Για τα λεγόμενα οδωνυμικά της Ν. Ιωνίας, ο αγαπητός αναγνώστης θα πρέπει ν' ανατρέξει σε δεκάδες δημοσιεύματα στα τοπικά φύλλα και περιοδικά του Χάρη Σαπουντζάκη. Ακόμη δε και στα βιβλία: α) «Η Νέα Ιωνία στο Μεσοπόλεμο 1922-1941» των Χ. Σαπουντζάκη και Λ. Χριστοδούλου, έκδοση «Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας», 2013 και β) «Τα πρώτα σχολεία των προσφύγων στη Ν. Ιωνία» των Χ. Σαπουντζάκη και Μ. Λυκούδη, έκδοση ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., 2008.

Όπως έχει επισημανθεί από την πλευρά μας υπάρχει πρόβλημα με τα ονόματα αρκετών οδών. Πρώτα απ' όλα γιατί μερικά δεν θα έπρεπε καν να δοθούν. Θα φέρουμε ένα μόνο παράδειγμα για να γίνει αντιληπτό τι εννοούμε: Η κεντρικότερη οδός της Ν. Ιωνίας λέγεται «Ηρακλείου». Ερώτημα: γιατί; Απάντηση, γιατί όταν πρωτοδόθηκε (10/ετία του 1920) ήθελε να τονίσει ότι οδηγούσε προς το γειτονικό Ηράκλειο, προάστειο της Αθήνας, μικρή κοινότητα εκείνα τα χρόνια, αλλά παλαιότερη της Ν. Ιωνίας και ίσως γνωστότερη. Αυτό όμως θα μπορούσε να ξεπεραστεί στην πορεία, με αλλαγή της ονομασίας. Ποιός ο λόγος η κεντρικότερη οδός της Ν. Ιωνίας, ενός αμιγώς προσφυγικού δήμου, με πληθυσμό 70.000 κατοίκων να εξακολουθεί να φέρει το όνομα "Ηρακλείου", αντί π.χ. "Μικράς Ασίας", "Κωνσταντινουπόλεως", "Σμύρνης"; Αλλά υπάρχει και σήμερα πρόβλημα σωστής αναγραφής και

προφοράς πολλών οδών. Παραδείγματα:

(α). Η οδός «Θείρων» (τα Θείρα, των Θείρων πολιτεία της δυτικής Μ. Ασίας, τα Θυάτειρα) ούτε έπρεπε να λέγεται ούτε πρέπει να γράφεται «Θειρών», ή «Θυρών» κλπ.

(β). Δεν υπάρχει οδός «Αργένους». Η οδός πρέπει να λέγεται «Αργένου» (το Αργενον, του Αργένου), άλλο τοπωνύμιο της Δυτικής Μ. Ασίας.

(γ). Κάτι απλό: η οδός λέγεται «Τράλλεων», όχι «Τραλλέων». Εξαιρείται και κρατάει τον τόνο.

(δ). Η οδός στον Περισό είναι «Αιμιλιανού Γρεβενών» κι όχι απλά «Γρεβενών». Σημαντικότερο το πρώτο όνομα από το δεύτερο.

(ε). Η οδός λέγεται «Ευθυμίου Ζήλων» κι όχι «Ευθυμίου Ζήλωνος» ή μόνον «Ζήλωνος». Η πόλη είναι τα Ζήλα των Ζήλων κλπ. κλπ.

(6) Πλατεία Τσώρτσιλ είναι η σημερινή Άγγ. Σημηριώτη, στο κέντρο της Λεωφ. Ηρακλείου, απέναντι από τον «Ιωνικό Σύνδεσμο». (Το Δημοτικό Συμβούλιο στις 26/8/1946, αποφασίζει να δοθεί το όνομα "Ουϊνστον Τσώρτσιλ" προς τιμήν του Πρωθυπουργού της Αγγλίας και ονομαζόμενου "Πατέρα της Νίκης").

(7). Στον Νικόλαο Πλαστήρα, τον «μαύρο Καβαλάρη» που έσωσε την τιμή των ελληνικών όπλων στη Μικρασία, η Νέα Ιωνία χρωστάει πολλά. Δεν είναι μόνον ότι με την παρουσία του, τόσο στη θεμελίωση της πολιτείας, όσο και στα εγκαίνια της (30 Ιουνίου και 9 Δεκεμβρίου 1923), στήριξε τον αγώνα των ξεριζωμένων να βρουν στέγη και να σταθούν στα πόδια τους. Είχε έμπρακτα δείξει την αγάπη του και μετά τον πόλεμο, με τα μέτρα ειρήνευσης και επιείκειας που είχε πάρει. Πάντα σεμνός και προσηνής, αγωνιζόμενος να μην νικηθεί από την ασθένεια του, τη φυματίωση (είχε περάσει αρκετό καιρό στις εξοχές τότε μεταξύ Ηρακλείου και Λυκόβρυσης, όπου έβρισκαν τον τρόπο να τον επισκέπτονται Ιωνιώτες), έδινε τον αγώνα τίμια και χωρίς καμιά ιδιοτέλεια! Ήταν υπόδειγμα αρετής και πίστης σε ιδανικά! Ήταν ο πολιτικός που πέθανε κυριολεκτικά πένης, αρνούμενος να δεχθεί την οποιαδήποτε εκδούλευση (είναι γνωστό πως όταν έμαθε ότι κάποιοι δικοί του έψαχναν να βρουν δουλειά στον αδελφό του ξεμάνη και το απαγόρευσε!)

Όσο για την οδό «Νικολάου Πλαστήρα», εκεί στη «συνοικία Λαζάρου» χωρίς να θέλει κανείς να μειώσει τους διαμένοντες σ' αυτήν, νομίζουμε ότι δεν έγινε σωστή επιλογή. Για τον Νικ. Πλαστήρα θα έπρεπε να είχε βρεθεί κεντρική-κεντρικότατη οδός για τ' όνομά του. Έστω και τώρα με την ευκαιρία των 95 χρόνων από τα εγκαίνια του συνοικισμού θα μπορούσαν οι αρμόδιοι (Δήμος, Ιερά Μητρόπολη, ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ., Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας), αρμόδιοι «καθ' ύλην» όπως θα λέγαμε, να σκεφθούν κάτι;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

1956 – 1966

ΜΙΑ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΜΕ ΕΛΠΙΔΕΣ
ΚΑΙ ΚΑΠΟΙΑ... ΧΑΜΟΓΕΛΑ

«ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ»

Αγαπημένη Πολιτεία
βαδίζω στους κουρασμένους δρόμους σου
αναζητώντας τα παλιά μου βήματα.

Αγαπημένη Πολιτεία
κοιτάζω πίσω απ' τους άγνωστους κόσμους
αναζητώντας τις φωνές που άκουγα.

Τους ήχους των αργαλειών
των τσαγκαράδικων σφυριών
και τους καημούς του Στέλιου
αναζητώντας γύρω μου, γύρω μου κι εντός μου.

Μπροστά απ' τις μεγάλες σου βιτρίνες
διαλέγω καρφωτά παράθυρα όλο καρδούλες
κόκκινα κεραμίδια
γκαζόζες της μεσημεριάτικης μουριάς στην Ηρακλείου.

Στοιχημένα στις τριάδες της παρέλασης
χαμόγελα κρυφά των κοριτσιών
αρώματα στους κήπους των εφηβικών μου ονείρων...

Ποίηση: Χάρης Σαπουντζάκης
Σύνθεση: Στέφανος Ψαραδάκος
Τραγούδι: Ηλίας Κλωναρίδης

Ο Κων/νος Καραμανλής στη Ν. Ιωνία.
Διακρίνονται ο Γεώργ. Φελέκης,
ο Κων/νος και η Ιωάννα Τσάτσου κ.α.

1956.

Τα δημοτικά πράγματα ξεκινούν στη χρονιά πάντα με τις δημαιρεσίες. Έχει σημασία να δει κανείς που το πηγαίνει ο κάθε δήμαρχος. Αυτή τη φορά το προεδρείο δεν επιφυλάσσει εκπλήξεις Ο Περισιώτης Μιχάλης Σιγαράς είναι σιγουριά! Εγγύηση. Θα είναι πρόεδρος. Αντιπρόεδρος ωστόσο είναι ένας οφθαλμίατρος, ο Νικόλαος Σχοινάς, με πολλούς σταυρούς. Δεν είναι όμως αυτός το αστέρι της οικογένειας. Έχουμε μιλήσει ήδη για τον γιό του, τον Χρήστο, πρόσωπο που κινείται στην πολιτική, χωρίς να μετράει τις κινήσεις του. Συνεχώς απρόβλεπτος. Έχει ωστόσο οριστεί Πρόεδρος του Συμβουλίου Νέων του «Ελληνικού Συναγερμού Ν. Ιωνίας».

Τον Φεβρουάριο αυτής της χρονιάς, τόσο κοντά στην εκλογή του, επισκέπτεται τη Νέα Ιωνία ο Κων/νος Καραμανλής. Έρχονται εκλογές και ξέρει ότι το κόμμα του, ενώ θα έπρεπε με τέτοιο δήμαρχο, να είναι ψηλά, υστερεί καταφανώς. Εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι μεταξύ αυτών που υποδέχονται τον Καραμανλή είναι και ο... Γεώργιος Φελέκης.

- Κυριακή 19 Φεβρουαρίου: Βουλευτικές Εκλογές. Ο «Ελληνικός Συναγερμός» του Αλέξ. Παπάγου, μετά τον θάνατο του αρχηγού της παύει να υπάρχει και ο Πρωθυπουργός Κων/νος Καραμανλής έχει ιδρύσει (4/1/1956) στη θέση του, την «Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση» (Ε.Ρ.Ε.).

Η μεγάλη αλλαγή είναι στο χώρο του Κέντρου και της Αριστεράς. Για πρώτη φορά, μετά τον πόλεμο, σπάει το ταμπού και Ε.Π.Ε.Κ., Φιλελεύθεροι, Παπανδρέου κλπ. συνεργάζονται με την Ε.Δ.Α. στη «Δημοκρατική Ένωση» (Δ.Ε.)! Επικεφαλής της Δ.Ε. είναι ο Σοφ. Βενιζέλος και ο Γεώργιος Παπανδρέου.

Φυσικά ο Κ. Καραμανλής καταλαβαίνει ότι εκλογές δεν κερδίζονται με τα υπάρχοντα

συστήματα. Και εφευρίσκει ένα μικτό σύστημα: αναλογική στα αστικά κέντρα, πλειοψηφικό στην περιφέρεια. Πιστεύει ότι η σύμπραξη δεν σημαίνει και κατ' ανάγκη άθροιση των ψήφων όταν μάλιστα υπάρχουν τόσες διαφορές. Μιλούμε για 7 κόμματα.

Οι εκλογές έγιναν με άθλιες καιρικές συνθήκες, αλλά και με την ψήφο των γυναικών πλέον (άνω των 21 ετών).

Στη Νέα Ιωνία, λόγω του διπλασιασμού των ψηφοφόρων, οργανώθηκαν 28 εκλογικά κέντρα. Οι εγγεγραμμένοι είναι 17.391 (άνδρες 8.761 και γυναίκες 8.630) και τελικά θα ψηφίσουν οι 15.216 (7.479 άνδρες και 7.737 γυναίκες).

Η προεκλογική κίνηση ήταν μεγάλη, πρωτοφανής. Σχεδόν όλα τα πρωτοκλασάτα στελέχη των κομμάτων, εμφανίστηκαν (ο Γ. Μαύρος, ο Γ. Κολοκυθάς, ο Αναστ. Μπακαλμπάσης, ο πολύ δημοφιλής Λουκής Ακρίτας, ο Γρ. Κασιμάτης, ο Θεμ. Τσάτσος, ο Χατζημιχάλης, ο Αυγερόπουλος, Η.Ε.Δ.Α. που συμμετείχε στην Δ.Ε. στηρίχθηκε δυναμικά από τη δημοτική παράταξη του Γιάννη Αμπατζόγλου, ενώ ο δήμαρχος κράτησε διακριτικά αποστάσεις.

Πανελλαδικά η Ε.Ρ.Ε. έλαβε το 47,38% των ψήφων: 1.594.112 ψήφοι και 165 έδρες. Η Δ.Ε. αν και έλαβε περισσότερους ψήφους 1.620.007 – 48,15%), λόγω του συστήματος εξέλεξε 132 βουλευτές, ενώ οι Προοδευτικοί και τα άλλα κόμματα δεν εξέλεξαν κανένα! Εκλέχτηκαν 3 ανεξάρτητοι βουλευτές στο Ρέθυμνο!

Στη Νέα Ιωνία η Δ.Ε. κυριολεκτικά κονιορτοποίησε την Ε.Ρ.Ε., καθώς έλαβε το 80,00% των ψήφων 12.177. Η Ε.Ρ.Ε. έμεινε στο 19,30% (2.940 ψ.).

Σε επίπεδο Β' περιφέρειας Αθηνών, όπου ανήκε η Νέα Ιωνία, η Δ.Ε. έβγαλε 14 βουλευτές, ενώ η Ε.Ρ.Ε. 11. Γυναίκες βουλευτές εξελέγησαν 2: η Λίνα Τσαλδάρη και η Βάσω Θανασέκου. Καταλαβαίνει κανείς ότι αφού στην Αθήνα, με τόση διαφορά ψήφων, η διαφορά στις έδρες ήταν τόσο μικρή, τι συνέβαινε αλλού.

Στις 29 Φεβρουαρίου ορκίστηκε η υπό τον Κων. Καραμανλή κυβέρνηση της Ε.Ρ.Ε. Μετείχαν ο Ανδρ. Αποστολίδης ως Αντιπρόεδρος, ο Δημ. Χέλμης ως υπουργός Συντονισμού, ο Αρ. Πρωτοπαπαδάκης, Αμύνης, ο Σπ. Θεοτόκης Εξωτερικών, ο Παν. Παπαληγούρας Εμπορίου, ο Γεώργ. Ράλλης Συγκοινωνιών, ο Ευάγγ. Αβέρωφ Γεωργίας, η Λίνα Τσαλδάρη Κοιν. Προνοίας (πρώτη γυναίκα υπουργός), Κων. Τσάτσος Προεδρίας, Γρ. Κασιμάτης άνευ Χαρτοφυλακίου κλπ.

Όμως υπάρχουν δραματικές εξελίξεις στην Κύπρο. Ο Εθνάρχης Μακάριος διαφωνεί με τον Άγγλο Διοικητή Χάρτινγκ και ενώ αναμένεται στην Ελλάδα (9 Μαρτίου) για συζητήσεις με τη νέα Ελληνική Κυβέρνηση, συλλαμβάνεται και εξορίζεται στις Σεϋχέλλες, μαζί με τον μητροπολίτη Κυρήνειας Κυπριανό, έναν ιερέα κι έναν δημοσιογράφο! Στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη, στην Κρήτη, παντού ξεσπούν μεγάλες ταραχές. Γίνονται φοβερά συλλαλητήρια με δεκάδες τραυματίες! Η κατάσταση είναι έκρυθμη. Και πάλι προσφυγή στον Ο.Η.Ε.

Εδώ στη Νέα Ιωνία τον λόγο έχουν οι μαθητές των Γυμνασίων. Αφήνουν τα θρανία και πεζοπορούντες κατευθύνονται προς την Πατησίων. Είναι κατά τάξη, αλλά απέναντι τους είχαν ισχυρές αστυνομικές δυνάμεις. Τα γκλόμπ σε ενέργεια. Πέφτει ξύλο άγριο. Οι μαθητές συλλαμβάνονται και περιστοιχιζόμενοι από αστυνομικούς επανέρχονται, χωρίς να σταματήσουν να κραυγάζουν «Ένωσις-Ένωσις» στο σχολείο τους!

Ανάλογες εκδηλώσεις γίνονται και στις εκκλησίες με την ευκαιρία μνημόσυνων για τα παλικάρια της Ε.Ο.Κ.Α.

Ο Χάρης Σαπουντζάκης θυμάται:

«Ήμασταν πια στα τελειώματα. Ογδόη Γυμνασίου! Ογδόη Κλασσικού! Η αλήθεια είναι, γιατί να το κρύψω, ότι Αρχαία, Νέα και Λατινικά τα έπαιζα στα δάκτυλα! Έτσι είχα καταφέρει να κάνω κι ένα-δύο φροντιστήρια κατ' οίκον, και μάλιστα εκτός Ιωνίας, σε ομηλικούς ή λίγο μικρότερης ηλικίας παιδιά, ώστε να έχω ένα χαρτζηλίκι και να μην επιβαρύνω άλλο τη μητέρα μου!

Αυτό το πρωινό του Μάρτη, ήμουν χαρούμενος. Την προηγούμενη είχα αγοράσει μια μεγάλη σχολική τσάντα που λιμπιζόμουνα γιατί συνήθιζα να κουβαλάω μαζί μου όλα τα βιβλία και τα τετράδια της ημέρας, τετράδια, πολλά τετράδια.

Έτσι σκέφθηκα να πάω από το κέντρο, την Ηρακλείου δηλαδή και να στρίψω δεξιά για τα σκαλάκια του «Αναξαγορείου».

Δεν είχα φτάσει ακόμα, όταν είδα μεγάλη κίνηση. Πολλοί συμμαθητές μου του Πρακτικού (τ' αγόρια του Κλασσικού ήμασταν πάντα λιγότεροι από τα κορίτσια), είχαν μπλοκάρει τον δρόμο! Μπροστά ξεχώριζαν με το δεμένο σωματότυπό τους ο Στ... κι ο Δρ..., που όλοι είμασταν βέβαιοι ότι θα γίνουν αργότερα αξιωματικοί (ο Στ... δυστυχώς θα πρωταγωνιστήσει στα επεισόδια του Πολυτεχνείου και το σπάσιμο της πόρτας, αργότερα). Μας φώναζαν να μαζευτούμε και να στοιχηθούμε! Μπήκαν μπροστά. Θα βαδίζαμε προς την Αθήνα δια της Ηρακλείου, να διαδηλώσουμε για το Κυπριακό! Ξεκινήσαμε. Το πρόβλημα μου ήταν η τεράστια γεμάτη τσάντα μου. Λυπήθηκα να την πετάξω! Αρχίσαμε να φωνάζουμε «Ένωσις-Ένωσις», «Κάτω τα χέρια από την Κύπρο». Ο κόσμος μας χειροκροτούσε. Τ' αυτοκίνητα χτυπούσαν τα κλάξον!

Στρίψαμε δεξιά προς την Πατησίων!

Κάποιος μας έδωσε μια σημαία. Προχωρούσαμε σαν σε παρέλαση!

Μόλις μπήκαμε στην Πατησίων κι αρχίσαμε και προχωρούμε προς το Κέντρο, μας περικύκλωσαν αστυνομικοί προβάλλοντας τα γκλόμπς. Προχωρούσαμε Μετά: οι αστυνομικοί άρχισαν να χτυπάνε! Ένας με άρπαξε από τον ώμο -Ελα εδώ εσύ, τι έχεις στην τσάντα; πέτρες ε; και ακολούθησε ένα δυνατό χτύπημα στο σβέρκο. Έπεσα κάτω, Η τσάντα άνοιξε και βέβαια πέσανε τα... βιβλία. Ο αστυνομικός μετάνιωσε, με βοήθησε να σηκωθώ, αλλά με πήρε αγκαζέ και μαζί με άλλους μας οδήγησαν με το ζόρι πίσω. Μας έφεραν σχεδόν ως το Νεκροταφείο. Εκεί μας έδιωξαν απειλώντας μας ότι αν συνεχίζαμε θα τις τρώγαμε γερά».

1956. Ο Ηλεκτρικός φτάνει στη Ν. Ιωνία.

- Στις 17 Μαρτίου, είχε προγραμματιστεί να γίνουν τα εγκαίνια του σταθμού του Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου στη Νέα Ιωνία, παρουσία του Βασιλιά Παύλου! Όμως ο λεγόμενος και «μικρός Καραμανλής» Κιοφτερτζής δηλώνει ότι δεν θα παραστεί ούτε αυτός ούτε κανένας άλλος από το Δημοτικό Συμβούλιο, γιατί η διέλευση του σιδηροδρόμου κινδύνευε αντί για ώθηση να οδηγήσει σε μαρασμό την αγορά της Ν. Ιωνίας. Υπήρχαν έντονα παράπονα από τους εργοστασιάρχες ότι δεν υπήρχαν μεγάλες γέφυρες για τη διέλευση φορτηγών αυτοκινήτων που μετέφεραν πρώτες ύλες στα εργοστάσια ή έτοιμα προϊόντα μετά για την πώληση.

Όχι μόνον η Νέα Ιωνία, αλλά ακόμη περισσότερο το Ηράκλειο και το Μαρούσι είχαν εξεγερθεί και οι δήμαρχοί τους αποδοκιμάζονταν! Ο Στρατής Ανδρεάδης, που είχε την εκμετάλλευση του σιδηροδρόμου έγινε έξαλλος για την άρνηση του Κιοφτερτζή και εξύβρισε τόσο τον ίδιο, όσο και τον λαό της Ν. Ιωνίας.

Η διέλευση του τρένου τώρα υποχρέωνε την περίφραξη των γραμμών για τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας. Έτσι ακόμη και οι πεζοί ήταν υποχρεωμένοι να διανύουν μεγαλύτερες αποστάσεις για να περάσουν από τη νότια στη βόρεια Νέα Ιωνία και το αντίθετο. Ωστόσο η Νέα Ιωνία απέφυγε τελικά την πλήρη διχοτόμηση, όπως αυτή έγινε στο Ηράκλειο.

Ο ηλεκτρικός σιδηρόδρομος έφτασε τελικά βέβαια στη Νέα Ιωνία, η οποία για καιρό ήταν και το τέρμα του, μέχρις ότου προχωρήσει στο Ηράκλειο, το Μαρούσι και την Κηφισιά.

Τον πολύ σημαντικό ρόλο που διαδραμάτισε το τρένο στην αγορά της Νέας Ιωνίας, τη στιγμή μάλιστα που οι βιομηχανίες κατέρρεαν και το φάσμα της ανεργίας απλώνονταν στην πόλη θα το δούμε στα επόμενα χρόνια, όταν η Νέα Ιωνία, χάρη και στην ενεργητικότητα των κατοίκων της, θα μετατραπεί σε ένα μεγάλο υπερτοπικό εμπορικό κέντρο, που θα λειτουργήσει ανταγωνιστικά με την Αθήνα και θα φέρνει εκατοντάδες πελάτες, καθημερινά στα καταστήματά της από τον Πειραιά, την Αθήνα και τους γειτονικούς δήμους, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και απασχόλησης και δίνοντας μεγάλες ανάσες στην οικονομία της Νέας Ιωνίας.

- Τον Απρίλιο, κλείνουν τα «Υφαντήρια Ν. Ιωνίας» που ήταν μέσα στον ιστό του Ο.Τ.150, απέναντι από τον σταθμό του Ηλεκτρικού, στην Ελευθερούπολη, ενώ επισπεύδεται ο πλειστηριασμός ενός από τα προπολεμικά εργοστάσια, του «ΙΩΝ Θ. Μποσταντζόγλου» στην οδό Μυστρά, εκτάσεως 3.268 τ.μ., λόγω οφειλών προς το δημόσιο!

- 9 Μαΐου. Τα συλλαλητήρια στην Αθήνα και την Κύπρο παίρνουν τεράστιες διαστάσεις. Στο μεγάλο συλλαλητήριο της Αθήνας μόνος ομιλητής είναι ο νέος αρχιεπίσκοπος Δωρόθεος. Δυο παλικάρια, ο Μιχάλης Καραολής και ο Ανδρέας Δημητρίου έχουν καταδικαστεί στον δι' απαγχονισμού θάνατο! Ο κόσμος φωνάζει υπέρ του Μακαρίου, του Γρίβα Διγενή και ζητεί την σωτηρία των μελλοθανάτων.

Μόλις τελειώσει η ομιλία ο κόσμος ξεχύνεται προς την πλατεία Κλαυθμώνος. Γίνονται «μάχες» σώμα με σώμα με την αστυνομία. Πέφτουν πυροβολισμοί. Υπήρχαν 3 νεκροί

διαδηλωτές: ο Ευάγγ. Γερωντής, ο Ιωάννης Κωνσταντόπουλος, ο Φραγκ. Νικολάου. Σε λίγες μέρες θα χάσει τη ζωή του και ένας τραυματισμένος αστυφύλακας, ο Κων. Γιαννακούρης. Όμως δυστυχώς οι εκτελέσεις θα γίνουν!

Ας γυρίσουμε στην πόλη μας.

- Κυριακή του Θωμά, 13 Μαΐου. Το όνειρο των Σπαρταλήδων, των ιδρυτών της Νέας Ιωνίας, ν' αποκτήσουν στέγη, αρχίζει να παίρνει σάρκα και οστά. Με μεγάλη επισημότητα θα τεθεί ο θεμέλιος λίθος για την ανέγερση του «Οίκου Σπάρτης», όπως τότε λεγόταν το Πνευματικό Κέντρο της Ενώσεως Σπάρτης Μ. Ασίας. Εκεί στην οδό Αλατσάτων, αφού έχουν ολοκληρωθεί τα έργα επικάλυψης του μικρού ρέματος, ο δήμαρχος Ν. Ιωνίας, και ο τότε πρόεδρος του συλλόγου, Νικόλαος Χατζησταθόγλου ύστερα από τον αγιασμό του Πατάρων Μελετίου σκύβουν και θέτουν από έναν λίθο ο καθένας.

Από τη θεμελίωση του Οίκου Σπάρτης. Ο Κυρ. Κιοφτερτζής τοποθετεί ένα λίθο.
1960. Το κτίριο του «Οίκου Σπάρτης».

Ήταν η αρχή για ένα έργο που θα ολοκληρωθεί μέσα στα επόμενα 20 χρόνια, με την βοήθεια όλων των Σπαρταλήδων, όπου γης.

Για την ιστορία, επειδή οι χώροι του «Οίκου Σπάρτης» για πολλά χρόνια, ήταν και οι μοναδικοί χώροι πολιτισμού, θα πρέπει να ειπωθεί ότι χρειάστηκαν να γίνουν μεγάλοι έρανοι στην Ελλάδα, να βοηθήσουν οι ομογενείς από τις Η.Π.Α. και τη Γαλλία, όλοι οι Σπαρταλήδες βιομήχανοι: Περ. Παπάζογλου, Αθαν. Εφραίμογλου, Γεώργ. Παπάζογλου, Σταύρ. Στύλογλου, αδελφοί Εφραίμογλου και τόσοι άλλοι.

Μίλησαν ο πρώην πρόεδρος Βασ. Αρτεμιάδης, αλλά και ο επόμενος του Χατζησταθόγλου, Κοσμάς Νικολαΐδης. Τα σχέδια ήταν ενός ακόμη σημαντικού Σπαρταλή, του μηχανικού Μιχ. Κιουρκτσόγλου. Το οικοπέδο, εκτάσεως περίπου 800 τ.μ. είχε παραχωρηθεί από το Υπουργείο Προνοίας.

- 1 Ιουνίου. Θεμελιώνονται οι προσφυγικές κατοικίες στη Νεάπολη, από την Υπουργό Πρόνοιας Λίνα Τσαλδάρη. Παρέστησαν ο υφυπουργός Προνοίας Ψαρρέας, ο αρχηγός του Λαϊκού Κόμματος Κ. Τσαλδάρης κ.α. Προ της καταθέσεως του θεμελίου λίθου, τελέσθηκε αγιασμός από τον Επίσκοπο Πατάρων Μελέτιο.

- 5 Σεπτεμβρίου. Έχουν ολοκληρωθεί τα «Πέτρινα σπίτια» απέναντι από το σημερινό δημοτικό στάδιο. Ουσιαστικά πρόκειται για ένα νέο οικισμό, ένα στολίδι για την πόλη, γιατί τα 100 τόσα σπίτια που ανεγέρθηκαν είχαν μια ωραία αρχιτεκτονική (μετσοβίτικη θα λέγαμε) και δεν έμοιαζαν με τις παλιές προσφυγικές κατοικίες. Εγκαθίστανται πρόσφυγες, που δεν είχαν αποκατασταθεί και σε ένα μεγάλο βαθμό προέρχονταν από την περιοχή του Ταύρου. Τα κλειδιά στους 156 δικαιούχους των «πέτρινων» παραδόθηκαν από τη βασίλισσα Φρειδερίκη και προέρχονταν από χρήματα της Ερανικής Επιτροπής «Βορείων Επαρχιών».

5/9/1956. Παράδοση κατοικιών στα «Πέτρινα».

- 8 Ιουλίου. Εγκαινιάζεται στη Νεάπολη, ο Άγιος Ευστάθιος με την παρουσία του Αρχιεπισκόπου Αθηνών, Δωροθέου.

- Τον Σεπτέμβριο του 1956 ένα πάγιο αίτημα των Ιωνιωτών γίνεται πραγματικότητα. Εγκαθίσταται και αρχίζει να λειτουργεί το Ειρηνοδικείο Νέας Ιωνίας, σε οίκημα επί της οδού Ελ. Βενιζέλου 128 (συνοικία Λαζάρου). Θα εξυπηρετεί τους κατοίκους Νέας Ιωνίας, Ν. Φιλαδελφείας, Ηρακλείου, Κουκουβαούνων και Ριζούπολης. Πρώτος Ειρηνοδίκης διορίζεται ο

Δημήτρης Σγούντζος. Μια μορφή από τα παλιά στη γραμματεία, ο γιός του Χαρίτωνα, παλιού εκδότη εφημερίδων και υποψηφίου δημάρχου το 1934, ο Νικόλαος Πολάτογλου.

- Και πάλι το οδωνυμικά. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου γίνονται μετονομασίες οδών, έτσι ώστε να μην υπάρχουν ίδιες οδοί στη Ν. Ιωνία και την Καλογρέζα. Έτσι παραμένει η Βυζαντίου στην Καλογρέζα και η Χρυσοστόμου Σμύρνης στη Ν. Ιωνία, ενώ στο Κομμάτι Λαζάρου, που είχαν αριθμούς (π.χ. οδός 1η, οδός 2η κλπ.) παίρνουν ονόματα Νικ. Πλαστήρα, Γούρδουнос, Καΐστρου, Σελινούντος κλπ. Ονόματα μπαίνουν και σε οδούς της συνοικίας Ειρήνης (Θείρων κλπ.)

- Η Αλσούπολη σταδιακά αρχίζει να κατοικείται. Αργά-αργά, αρχίζουν να κτίζουν τις πρώτες ισόγειες κατοικίες τους (φοβούμενοι το υπέδαφος λόγω των υπογείων στοών των λιγνιτωρυχείων). Φως υπάρχει σε ελάχιστους δρόμους, ενώ το νερό οι πολίτες το εφοδιάζονται με βυτία. Πολλοί με προσωπική εργασία προσπαθούν να τοποθετήσουν σωλήνες στο δρόμο, ώστε η παροχή του νερού να έρθει πιο κοντά στα σπίτια τους.

1956. Κάτοικοι της οδού Μεσσηνίας, τοποθετούν σωλήνες ύδρευσης.

1957.

Και η καινούργια χρονιά, το 1957, θα κυριαρχείται από τις εξελίξεις στο Κυπριακό! Ο Κων. Καραμανλής προσπαθεί να αποφύγει τη διχοτόμηση και προωθεί τη λύση της ανεξάρτητης Κύπρου. Στο νησί οι Αγγλικές αρχές θα συνεχίσουν τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και στις 3 του Μάρτη θα σκοτωθεί, αρνούμενος να παραδοθεί ο κυκλωμένος υπαρχηγός του Γρίβα Διγενή, ο Γρηγόρης Αυξεντίου.

Και επί τέλους, ύστερα από τη διεθνή κατακραυγή οι Άγγλοι θα απελευθερώσουν τον Μακάριο. Στις 17 του Απρίλη ολόκληρη η Αθήνα κι ο Πειραιάς, θα υποδεχθούν τον

Εθνάρχη. Ισχνός και ταλαιπωρημένος ο ιεράρχης θα βγει μετά σ' ένα μπαλκόνι της «Μ. Βρετανίας», για να χαιρετίσει τη λαοθάλασσα, τη μεγαλύτερη συγκέντρωση που είχε γίνει τότε στην Αθήνα. Ο Εθνάρχης όμως ζητεί «αυτοδιάθεση».

Το φθινόπωρο του 1957, θα σημειωθεί ένα κοσμοϊστορικό επιστημονικό γεγονός. Οι Ρώσοι θα στείλουν στο διάστημα τον πρώτο τεχνητό δορυφόρο, τον «Σπούτνικ». Θα ακολουθήσουν βέβαια κι άλλες εκτοξεύσεις και αργότερα, πολύ αργότερα οι αιφνιδιασμένοι Αμερικανοί θα ανταποδώσουν.

Ας δούμε τώρα και τις εξελίξεις στην πολιτεία μας.

- 8 Ιανουαρίου: Οι δημαϊρεσίες θα δώσουν πρόεδρο τον Κλεάνθη Μαρόπουλο, αντιπρόεδρο τον Βασ. Ακιανίδη και γραμματέα τον Χρ. Νεσιάδη.

- Η Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ν. Αττικής, με πρόεδρο τον Πανσ. Κατσώτα και γεν. γραμματέα τον Κυρ. Κιοφτερτζή θα επιδώσει ψήφισμα υπέρ της «αυτοδιάθεσης» στην Κύπρο.

- Μια σημαντική εξέλιξη στο χώρο της ασφάλισης. Το Ι.Κ.Α. θ' αγοράσει από την «Α.Ε. Υφαντήρια Ν. Ιωνίας», έκταση 2.605 τ.μ. έναντι ποσού 1.621.057 δραχμών. Γρήγορα στον χώρο αυτό, αφού κατεδαφιστούν τα υφαντήρια, θ' ανεγερθεί το κτίριο του Ι.Κ.Α. Ν. Ιωνίας, πραγματικά κόσμημα για την εποχή του (οδός Χρυσ. Σμύρνης και Γυμνασίου, στην Ελευθερούπολη).

- Με τον ερχομό της άνοιξης φυτεύονται και στις δύο πλευρές της λεωφόρου Ηρακλείου νεραντζιές!

- Συστήνεται Ερανική Επιτροπή για την ανέγερση Μνημείου των Μικρασιατικού Ελληνισμού, με επικεφαλής τον αρχιμανδρίτη Γρηγ. Πουλάκη. Ως χώρος είχε επιλεγεί ο περίβολος του Ιερού Ναού του Αγίου Γεωργίου. Δεν τελεσφόρησε η πρωτοβουλία. Αργότερα μόνον θα στηθεί μια προτομή για τον Πατάρων Μελέτιο, στο προαύλιο του ναού, όταν ο σεπτός ιεράρχης θα έχει κοιμηθεί.

- Την 1η Μαΐου αρχίζει την λειτουργία του, το Υποθηκοφυλακείο Ν. Ιωνίας, στην οδό Ελ Αλαμείν. Πρώτος άμισθος υποθηκοφύλακας ορίστηκε ο Αντώνης Λύρας.

- Οι εξελίξεις στα λιγνιτωρυχεία δεν είναι καλές. Έτσι οι εργαζόμενοι ξεκινούν απεργία διαρκείας. Σηκώνεται θόρυβος. Ασχολείται ο τύπος και κάνει επιτόπια ρεπορτάζ στα «έγκατα της γης».

- Αρχίζει σιγά-σιγά ν' ακούγεται κι η συνοικία της Αλσούπολης. Τα λίγα τηλέφωνα των κατοίκων της θα συνδεθούν με το τηλεφωνικό κέντρο Χαλανδρίου.

2/6/1957.
Γονείς μαθητών
παρακολουθούν
τις γυμναστικές επιδείξεις
στο γήπεδο του «Απόλλωνα».
Στην πρώτη σειρά
ο Δημ. Μπανούσης.

Τα μαγαζιά
στον Τροχονόμο.

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ
ΥΠΕΡ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΑΓΙΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ-ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΘΕΑΤΡΟΝ «ΑΣΤΗΡ»
26ος Δεκεμβρίου 1957 — Ώρα 10 π.μ.
Ο ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜΙΔΗΣ Σας παρουσιάζει
μια μεγάλη Θεατρική Δημιουργία
μέ τα έργα:
Γρηγ. Ξενοπούλου: ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ
Β. Μπατζώλου: ΜΙΚΟΛΑΣ Ο ΠΕΡΙΒΟΛΑΡΗΣ
ΑΥΤΟ ΕΡΓΑ - ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ!
Το εισιτήριο είναι επίτηδες φθινό (6 δρχ.)
για να τ' δούν όλοι. — Εισιτήρια πωλούνται
εις τὸ Γραφείον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ο Δημ. Ιωακειμίδης, από τη θεατρική
παράσταση και το πρόγραμμα.

1957. Η παρέα γιορτάζει την είσοδό της
στα Πανεπιστήμια:
Χρ. Ρουμελιωτάκης, Ντ. Θανόπουλος, Δάνος Κιρμιζάς,
Λόντος Βογιατζόγλου, Χάρης Σαπουντζάκης,
Άγγελος Αρναούτογλου.

- **Ιούνιος.** Στο γήπεδο του «Απόλλωνα», στη Ριζούπολη θα γίνουν οι γυμναστικές επιδείξεις των 1ου, 2ου και 3ου Δημοτικών σχολείων Ν. Ιωνίας. Κόσμος πολύς, κυρίως από γονείς, που θέλουν να καμαρώσουν τα βλαστάρια τους!

- Ο θεσμός των γυμναστικών επιδείξεων, με τη λήξη του σχολικού έτους, θα πάρει μορφή πανηγυρική και βέβαια δεν θα περιοριστεί στα δημοτικά σχολεία, ούτε στο γήπεδο του «Απόλλωνα». Ειδικότερα το Γυμνάσιο θα προτιμά το γήπεδο της Α.Ε.Κ., μιας και της είναι γνώριμο από τους ποδοσφαιρικούς αγώνες των μαθητικών ομάδων!

Καμιά φορά όμως οι επιδείξεις αυτές δεν πετυχαίνουν τον σκοπό τους, όταν οι μαθητές – του Γυμνασίου εννοείται – θέλουν για κάποιο λόγο να εκθέσουν τον ...γυμναστή τους.

Και όπως όλοι έχουμε δει στην ελληνική ταινία «το ξύλο βγήκε από τον Παράδεισο», με την Αλίκη Βουγιουκλάκη και τις συμμαθήτριες της να κάνουν άλλα αντί άλλων στα παραγγέλματα του γυμναστή τους Ορ. Μακρή, έτσι σε κάποιες επιδείξεις στην Α.Ε.Κ., ο γηραιός γυμναστής Μ... παράγγειλε ανάταση (ένα), επίκυψη (δύο) κλπ. και οι μαθητές έκαναν διάσταση (ένα), υπερέκταση (δύο)... Αξέχαστα χρόνια.

- Ο Δήμος Ν. Ιωνίας πετυχαίνει να του παραχωρηθούν τα παραπήγματα, που υπήρχαν τότε, στην οδό Πάρσης, όπου λειτουργούσαν κυρίως οπωροπωλεία και κρεοπωλεία (φωτό).

- Τον Σεπτέμβριο στο κεντρικό αντλιοστάσιο τοποθετείται νέο μηχάνημα χλωρίωσης του νερού. Σημαντική εξέλιξη γιατί θα 'πρεπε το νερό των γεωτρήσεων να ελέγχεται ενδημιολογικά για τον κίνδυνο μόλυνσης.

- 23 Οκτωβρίου. Συστήνεται κι επίσημα, ως Νομικό πρόσωπο πλέον, η «Φιλαρμονική Ν. Ιωνίας με σκοπό την κατάρτιση πλήρους και άρτιας φιλαρμονικής δια ψυχαγωγίας των δημοτών και δια την εν γένει προαγωγήν του μουσικού μαθήματος και την συγκρότηση χορωδίας».

- 24 Νοεμβρίου. Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Συνταξιούχων Ι.Κ.Α. οργανώνει το 13ο Πανελλήνιο Συνέδριο στον Κινηματογράφο «Κρόνο». Λαμβάνουν μέρος 17 οργανώσεις συνταξιούχων απ' όλην την Ελλάδα. Μετά το πέρας κατατίθεται στεφάνι στο Ηρώο και παρατίθεται γεύμα στου «Στρατή».

- Τον Δεκέμβριο του 1957, επισκέπτεται την πόλη ο αρχηγός του «Κόμματος των Προοδευτικών» Σπύρος Μαρκεζίνης. Βγάζει λόγο στον «Κρόνο».

- Η χρονιά κλείνει (26 Δεκέμβρη) με την παλιά πολύ επιτυχημένη θεατρική παράσταση στον «Αστέρα», με το έργο: «Νικόλας ο περιβολάρης» και πρωταγωνιστή τον αξέχαστο Ελευθερουπολίτη ηθοποιό **Δημήτρη Ιωακειμίδα** (φωτό), υπέρ ανεγέρσεως του Ιερού Ναού Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης.

1958.

Το 1958 είναι μια χρονιά με σοβαρές εξελίξεις τόσο στην Ελλάδα και στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό. Το Κυπριακό ζήτημα περνάει από φάση σε φάση και από σχέδιο σε σχέδιο, με πρωταγωνιστές τους Άγγλους που κάνουν τα πάντα για να οδηγήσουν στη διχοτόμηση εκμεταλλευόμενοι τις συνεχείς συγκρούσεις μεταξύ των δύο Κοινοτήτων, που έχουν νεκρούς και τραυματίες. Στη Ζυρίχη, Ελλάδα και Τουρκία συμφωνούν για μια ανεξάρτητη Κύπρο. (Συμφωνία Ζυρίχης). Στην Κύπρο θα εγκατασταθούν στρατιωτικές δυνάμεις Ελλάδας και Τουρκίας.

Στη Γαλλία που αγωνίζεται να κρατήσει την Αλγερία και τις αποικίες της, εμφανίζεται στο προσκήνιο ο Ντε Γκώλ, η Κίνα μπαίνει δυναμικά στο προσκήνιο με τον Μάο Τσε Τούνγκ επιτιθέμενη στα νησιά Κεμόν και Ματσού και η Αμερική πασχίζει να δώσει απάντηση στους Ρώσους για το διάστημα.

- Στη Νέα Ιωνία οι δημαϊρεσίες της χρονιάς έφεραν τον Μιχ. Σιγαρά στην προεδρία, τον Χαρ. Μακελλαράκη στην αντιπροεδρία και τον Γεώργ. Παντελίδη (γραμματέα) στη γραμματεία.

- Στις 12 Ιανουαρίου κόβουν την βασιλόπιτα στο Νοσοκομείο «Αγία Όλγα», με την παρουσία της υπουργού Κοινωνικής Πρόνοιας (η πρώτη γυναίκα υπουργός σε ελληνική κυβέρνηση) Λίνας Τσαλδάρη και των δημάρχων Κιοφτερτζή (Ν. Ιωνίας) και Τρυπιά (Ν. Φιλαδέλφειας).

Η υπουργός Λίνα Τσαλδάρη με τη διοίκηση και προσωπικό του Νοσοκομείου «Αγ. Όλγα».

Ο διοικητής του Νοσοκομείου Παν. Ιππόλυτος, στην ομιλία του αναφέρεται στην κατάσταση του Νοσοκομείου και στις προόδους που έχουν γίνει στο ιστορικό νοσοκομείο, παρά τα χρονίζοντα προβλήματα από την έλλειψη προσωπικού και τα πενιχρά μέσα.

- Στις 18 Ιανουαρίου εγκαινιάζεται η Γενική Χειρουργική-Γυναικολογική κλινική «Αγία Λαύρα», στη Λεωφ. Ηρακλείου ιδιοκτησίας Ευαγγέλου και δύναμης 20 κρεβατιών. Η κλινική σύντομα θ' αποκτήσει, ιδιαίτερα στον τομέα της γενικής χειρουργικής, μεγάλη φήμη χάρις στους άξιους χειρουργούς της (Ζωγράφος κ.α.).

- Ο Κ. Κιοφτερτζής καθώς βλέπει τις εκλογές να έρχονται θα επιδώξει συνάντηση με τον Πρωθυπουργό Κων. Καραμανλή για τα προβλήματα της πόλης (19 Ιανουαρίου 1958).

- Ευχάριστα τα νέα για το γήπεδο της Ν. Ιωνίας. Τα έργα έχουν ολοκληρωθεί και θ' αρχίσουν πλέον να τελούνται αγώνες. Τα εγκαίνια θα γίνουν, με επισημότητα την Κυριακή, 23 Φεβρουαρίου. Το εναρκτήριο λάκτισμα θα δώσει ο δήμαρχος στον απογευματινό αγώνα «Α.Ε. Ν. Ιωνίας» - «Αττικός» = 2-0. Το πρωί είχε γίνει ο αγώνας «Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως» - «Δόξα Αθηνών»=5-0, όπου η νεοφώτιστη Σαφράμπολη έδωσε δείγματα του ταλέντου της.

Να θυμηθούμε μερικούς ποδοσφαιριστές αυτών των 2 ομάδων που αγωνίστηκαν στα

1958. Το γήπεδο της Ν. Ιωνίας, λίγους μήνες πριν τα εγκαίνια του.

εγκαίνια: Φιλίππου, Γιαννόπουλος, Κατσούλης, Παπαλάκης, Μανταράκης, Δαλακίδης, αδελφοί Παπαγεωργίου, Τζανιδάκης (Α.Ε. Ν. Ιωνίας) και Ελευθεριάδης, Μαυροφρύδης, Καρεκλίδης, Θεοδοσίου, Δουρίδας, Τελλίδης (Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως).

Επιτέλους η ποδοσφαιρομάνα Νέα Ιωνία θ' αποκτήσει δικό της γήπεδο, σημαντικό αβαντάζ για τις ομάδες της, που υποχρεώνονταν ν' αγωνίζονται στη Νέα Φιλαδέλφεια και τη Ριζούπολη!

Να σημειώσουμε ότι το 1958 η «Α.Ε. Ν. Ιωνίας» και η «Α.Ε. Ελευθερουπόλεως» αγωνίζονταν στην Α2 Κατηγορία Αθηνών. Ο «Π.Α.Ο. Καλογρέζας» στη Β', ενώ ο «Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως» επίσης στη Β' όπου όμως και ανακηρύχθηκε πρωταθλητής.

Στα επόμενα χρόνια η εξέλιξη όλων των σωματείων θα είναι ραγδαία!

Αυτήν την περίοδο έλαμψαν πολλά αστέρια από άλλες δύο ομάδες: Καρεκλίδης, Σερέτης, Μαυριδόπουλος, Θωμαΐδης, Βαλαβάνης, Κουντούρης (Α.Ε. Ελευθερούπολης) και Γουρλής, Τσάβος, Απόσογλου, Απ. Πανάκης, Λασκαρίδης, Μεταλλόπουλος, Προκοπίου, Κανελλόπουλος (Π.Α.Ο. Καλογρέζας).

- Η Αλσούπολη δίνει δυναμικά πλέον το παρών στη ζωή της πόλης. Με δαπάνες των κατοίκων θα ολοκληρωθεί η ανέγερση του επιβλητικού ναού της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος. Η Αρχιεπισκοπή θα δώσει την άδεια για την τέλεση λειτουργιών.

- Στις 4 Απριλίου θα θεμελιωθεί το «Πηνελόπειο» στην Ελευθερούπολη. Πάλι εδώ παρούσα στα εγκαίνια η βασίλισσα Φρειδερίκη! (φωτό)

Και, μετά την απώλεια της δεδηλωμένης, εξαιτίας της αποχώρησης των 12 Βουλευτών με τον Ιω. Ράλλη, ο Κων. Καραμανλής θα προκηρύξει εκλογές, για την Κυριακή 11 Μαΐου.

Θα γίνουν με υπηρεσιακή κυβέρνηση, όπως συνηθιζόταν τότε, υπό την προεδρία του Κων. Γεωργακόπουλου. Σύστημα; Η ενισχυμένη αναλογική!

Ήταν μια συμφωνία μεταξύ Ε.Ρ.Ε. και «Κόμματος Φιλελευθέρων», για να μείνει τρίτη η Ε.Δ.Α., με πριμοδότηση του δεύτερου κόμματος σε βάρος του τρίτου. Τελικά στον λάκκο που άνοιγαν έπεσαν οι «Φιλελεύθεροι».

Ας δούμε τα πανελλαδικά αποτελέσματα:

1) «Εθνική Ριζοσπαστική Ένωσης» (Ε.Ρ.Ε.), με 1.583.885 ψήφους, ποσοστό 41,16% και έδρες 171.

2) «Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά» (Ε.Δ.Α.) με 939.902 ψήφους, ποσοστό 24,42% και έδρες 79.

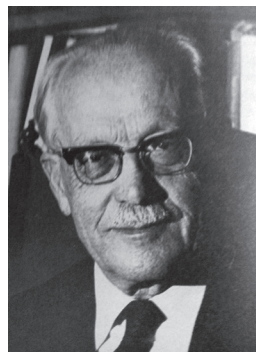
3) «Κόμμα Φιλελευθέρων» (Κ.Φ.) με 795.445 ψήφους, ποσοστό 20,67 % και έδρες 36.

Πρωτοφανές! Η Ε.Δ.Α. για πρώτη φορά και μοναδική στην ιστορία της, γίνεται αξιωματική αντιπολίτευση.

Υπήρξε και μια κεντροαριστερή παράταξη: Η «Προοδευτική Αγροτική» (Π.Α.Δ.Ε.) που πήγε αρκετά καλά. Πήρε 408.787 ψήφους (ποσοστό 10,62% - έδρες 10).

Στη Νέα Ιωνία, βέβαια, τα πράγματα είναι ακριβώς ανάποδα: Πρώτη η Ε.Δ.Α. με 12.936 ψήφους (60,26%), δεύτερη η Ε.Ρ.Ε. με 3.885 ψήφους (18,09%) και τρίτοι οι «Φιλελεύθεροι» με 3.523 ψήφους και (16,41%). Η Π.Α.Δ.Ε. ήρθε 4η με 696 ψήφους (3,24%) χάρη στην παρουσία του Νίκου Μηλιώρη, ο οποίος μάλιστα έλαβε 235 σταυρούς!

Ο **Νίκος Μηλιώρης** (φωτό), ειπώθηκε ήδη, υπήρξε ένας αξιόλογος πεζογράφος, λαογράφος, άνθρωπος του Πολιτισμού! Η ανάμιξη του με την πολιτική όμως, ήταν κάτι που δεν του πήγαινε... Ίσως θα μπορούσε να εξακολουθήσει να ασχολείται με τα κοινά της Ν. Ιωνίας και να βάλει υποψηφιότητα για δήμαρχος, την επόμενη χρονιά, το 1959. Ίσως τότε και να πετύχαινε, όπως θα εξηγηθεί αργότερα, να γίνει δήμαρχος!

Από τους Ιωνιώτες υποψήφιους, πολύ καλή ήταν η παρουσία του Μ. Κιουρκτσόγλου που πήρε 551 σταυρούς σ' ένα ψηφοδέλτιο, το οποίο δεν ενέπνεε πλέον, ούτε τους Ιωνιώτες, κατά την παράδοση «Βενιζελικούς» και «Φιλελεύθερους». Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στη Β' Αθηνών, άρα και στη Ν. Ιωνία, μεταξύ των υποψηφίων του «Κόμματος των Φιλελευθέρων» ήταν ο ίδιος ο Σοφοκλής Βενιζέλος! Αλλά ο Σοφοκλής δεν ήταν βέβαια Πλαστήρας!

Θα παραμείνουμε λίγο σε μια παράδοση υποψηφιότητα στη Β' Αθηνών, άρα και στη Νέα Ιωνία. Μιλούμε βέβαια για τον Χρήστο Σχοινά!

Ο Σχοινάς ιδρύει κόμμα με τον πομπώδη τίτλο «Κόμμα Ελλήνων Προμάχων Ελλάδος», με έμβλημα του το κεφάλι του Μεγάλου Αλεξάνδρου! Και μάλιστα εκδίδει και εφημερίδα τον «Προμαχώνα».

Η υποψηφιότητά του προκάλεσε... θυμηδία η οποία όμως κάποια στιγμή έφθασε στα όρια της γελοιοποίησης, από πλευράς ορισμένων... "ευφυών" Ιωνιωτών. Όταν λίγο πριν τις εκλογές ο Σχοινάς θέλησε να κάνει την κεντρική του ομιλία στην πλατεία της Μάνας, μαζεύτηκε πολύς κόσμος! Ήταν φυσικό. Ξαφνικά σηκώθηκαν πανό: «Οι αγρότες της Ν. Ιωνίας στο πλευρό σου», «Οι ρητινοσυλλέκτες της Ν. Ιωνίας μαζί σου». Οι δικοί του άνθρωποι αγανακτισμένοι παρενέβησαν και τα πανό αποσύρθηκαν.

Ωστόσο ο Σχοινάς δεν πήγε και τόσο άσχημα! Πήρε 166 ψήφους, από τους οποίους οι 96 δόθηκαν στη Νέα Ιωνία.

Δεν θα κάνει πίσω. Θα εξακολουθήσει να ρητορεύει (ήταν άφθαστος), όπου κι αν βρισκόταν. Πετυχαίνει κάποια στιγμή να γίνει πρόεδρος των ΑΕΚτζήδων της Ν. Ιωνίας! Και λίγο αργότερα, θα πάρει από κοντά τον Γρίβα-Διγενή ο οποίος ερχόμενος στην Ελλάδα, μετά τη λήξη της αντίστασης στη Κύπρο, θα εκδηλώσει την επιθυμία του να πολιτευθεί. Ο Σχοινάς θα τον συνοδεύσει και θα τον πατρονάρει στη Ν. Ιωνία. Τελικά βέβαια ο Γρίβας το ξανασκέφθηκε. Δεν πολιτεύτηκε.

Στις 17 Μαΐου θα ορκιστεί η νέα κυβέρνηση Καραμανλή. Ο ίδιος κρατεί την Άμυνα ενώ ο Ευάγγ. Αβέρωφ γίνεται υπουργός Εξωτερικών, ο Δ. Μακρής Εσωτερικών, ο Αρ. Πρωτοπαπαδάκης Συντονισμού κ.α.

Στη Βουλή, βέβαια, συμβαίνουν πρωτόγνωρα πράγματα. Ο Ιωάννης Πασαλίδης, ως αρχηγός πλέον της αξιωματικής αντιπολίτευσης, ασκεί δριμεία κριτική στην Κυβέρνηση για το Κυπριακό και ζητά την παραίτησή της.

- Στις 12 Ιουνίου το Δημοτικό Συμβούλιο Ν. Ιωνίας σε έκτακτη συνεδρίαση του εκδίδει ψήφισμα για το Κυπριακό.

Για λόγους ιστορικούς το παραθέτουμε αυτούσιο:

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Το Δημοτικόν Συμβούλιον Νέας Ιωνίας συνελθόν εις συνεδρίασιν την 12ην Ιουνίου ε.ε. επί τη προσκλήσει και υπό την Προεδρίαν του Σώματος κ. Μιχαήλ Σιγαρά και ακούσαν των αγορητών επί του μόνου και σοβαρωτάτου θέματος των εξαπολυθεισών εις Κύπρον ανάνδρων και βαρβάρων επιθέσεων από έξαλλα στίφη νεαρών Τούρκων καθ' ας εδολοφονήθησαν και ετραυματίσθησαν άοπλοι Έλληνες και επυρπολήθησαν και εδηώθησαν Ελληνικά Εκκλησία, Σχολεία και ιδιωτικά περιουσία

Ψ η φ ί ζ ε ι

1) Απευθύνει εγκάρδιον αδελφικόν χαιρετισμόν προς τον σκληρώς αγωνιζόμενον δια την Ελευθερίαν του Ελληνικόν Κυπριακόν Λαόν και διαβεβαιού αυτόν ότι ολόκληρον το Ελεύθερον Έθνος συμπαρίσταται αποφασιστικώς εις τον ιερόν αυτού αγώνα,

2) Διαμαρτύρεται ενώπιον Θεού και ανθρώπων δια τους συνεχιζόμενους βανδαλισμούς και ανάνδρους επιθέσεις τας οποίας έξαλλα στίφη Τούρκων υποκινηθέντα έξωθεν εξαπέλυσαν κατά αόπλων Κυπρίων Ελλήνων,

3) Φέρει εις γνώσιν όλων των Φιλελευθέρων Λαών και των πολιτισμένων εθνών του ΟΗΕ και των Δημάρχων των Πρωτευουσών των χωρών του Οργανισμού τούτου ότι ολόκληρος ο Ελληνικός Κόσμος ζη στιγμάς αγωνίας και συγκρατών ψυχραίμως την δικαίαν αγανάκτησιν του τρέφει την ελπίδα και την βεβαιότητα ότι ο ΟΗΕ θα εφαρμόση και θα επιβάλη τας αρχάς τας οποίας διακηρύττει δια του δημιουργηθέντως παρ' αυτού Καταστατικού Χάρτου περί των ιερών δικαιωμάτων του ανθρώπου τα οποία προήλθον από τα αίματα εκατομμυρίων ανθρώπων οι οποίοι εις δύο παγκοσμίους πολέμους εσφυρηλάτησαν τα δικαιώματα του ανθρώπου και τα ιδανικά τους Ελευθερίας, προμαχούσης πάντοτε της Ελλάδος από της αυγής της Παγκοσμίου ιστορίας,

4) Δηλοί προς την Ελληνικήν Κυβέρνησιν ότι ο Λαός τους Ν. Ιωνίας και ολόκληρος ο Ελληνικός Λαός συμπαρίσταται ολοψύχως εις παν αποφασιστικόν μέτρον, όπερ ήθελε κρίνει πρόσφορον δια την άμεσον κατάπαυσιν των ανάνδρων επιθέσεων και δια την άμεσον ικανοποίησιν του ιερού αιτήματος της αμέσου αυτοδιαθέσεως του Κυπριακού Λαού, όπερ αποτελεί και Πανελλήνιον αίτημα.

5) Αναθέτει εις τον Δήμαρχον και τον Πρόεδρον του Δημοτικού Συμβουλίου την αποστολήν του παρόντος ψηφίσματος εις την Κυβέρνησιν, τον Αρχιεπίσκοπον Κύπρου Μακάριον, τον Πρόεδρον της Πανελλήνιας Ενώσεως Κυπριακού Αγώνος Αρχιεπίσκοπον Αθηνών και πάσης Ελλάδος, τους Αρχηγούς των Κομμάτων και την δημοσίευσιν εις τον Ελληνικόν Τύπον.

Ο Πρόεδρος
Μιχ. Σιγαράς

Ο Δήμαρχος
Κ. Κιοφτερτζής

- Τον Ιούλιο του 1958 ιδρύεται ο «Συνεταιρισμός Υφαντουργών Ν. Ιωνίας», με πρόεδρο τον **Λεωνίδα Δαούτη**. Ο Λεων. Δαούτης προσωπικότητα με άποψη και κύρος, όχι μόνον στο χώρο του Προσκοπισμού και του Πολιτισμού, θα προσπαθήσει να ευαισθητοποιήσει την Κυβέρνηση, αλλά και τον κόσμο για τα μεγάλα προβλήματα των μικροβιομηχάνων και βιοτεχνών της Υφαντουργίας. Ο ανταγωνισμός πλέον με το εξωτερικό είναι εξοντωτικός και η προμήθεια φθηνών πρώτων υλών πολύ δύσκολη. Τα εγκαίνια είχαν μεγάλη απήχηση αφού παρίσταντο στελέχη της Κυβέρνησης, το Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών κλπ.

Και τα επόμενα χρόνια θα συνεχίσει τον αγώνα και στα δύο επίπεδα: οικονομία και πολιτισμός. Στον δεύτερο τομέα θα γίνει ο πρώτος πρόεδρος του Συλλόγου «Εστία Ν. Ιωνίας», (1975).

- Στις 16 Οκτωβρίου, σε ηλικία μόλις 54 ετών φεύγει από τη ζωή ένας σπουδαίος συνθέτης ελαφρών και ελαφρολαϊκών τραγουδιών (των λεγόμενων και αρχοντορεμπέτικων), ο **Μιχάλης Σουγιούλ** (Σουγιουλτζόγλου) (φωτό), από το Αϊδίني της Μ. Ασίας.

Η οικογένειά δεν ήρθε στην Ελλάδα μετά την Καταστροφή, αλλά λίγο πιο πριν, το 1920. Εύπορη καθώς ήταν του έδωσε τη δυνατότητα μουσικών σπουδών στη Γαλλία. Από την πρώτη στιγμή φάνηκε το μεγάλο ταλέντο του, αφού ήδη στο Μεσοπόλεμο, ήταν γνωστός, κυρίως για τα ελαφρά του τραγούδια και τη συμμετοχή σε ορχήστρες. Έγραψε περίπου 700 τραγούδια, 45 θεατρικές επιθεωρήσεις, ενώ συμμετείχε σε 10 ταινίες.

Στον πόλεμο του '40 έσπευσε στο μέτωπο μαζί με την Σοφία Βέμπο, για να εμψυχώσουν τους στρατιώτες, με εκείνο το ανεπανάληπτο «*Παιδιά της Ελλάδος, παιδιά*».

Συνεργάστηκε με τον Μίμη Τραϊφόρο, τον Αλέκο Σακελλάριο, τον Χρήστο Γιαννακόπουλο, όλους τους μεγάλους τραγουδιστές της εποχής του (Γούναρη, Μαρούδα, και Άννα-Μαρία Καλουτά κλπ.)

Και μόνον ν' απαριθμήσει κανείς τα τραγούδια του, που έγιναν μεγάλες επιτυχίες, θα θελήσει πολλές σελίδες. Να θυμηθούμε μόνον μερικά: «*Ας ερχόσουν για λίγο*», «*Κάτι με τραβάει κοντά σου*», «*Και ο μήνας έχει εννιά*», «*Το τραμ το τελευταίο*», «*Μια ζωή την έχουμε*» και τόσα άλλα!

- Στις 21 του Δεκέμβρη, η «Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας» ξεκινά με αγιασμό τη χρήση των χώρων του, τότε λεγομένου «Οίκου Σπάρτης», στην οδό Αλατσάτων.

- Καθώς κλείνει η χρονιά, κλείνει δυστυχώς και η «Βαμβακουργία» διότι πωλείται στην «Α.Ε. Κλωστήρια Αττικής». Ο κολοσσός της 10ετίας 1925-1935 δεν υπάρχει πιά! Τέλος εποχής!

1959.

Ως μείζον πολιτικό αλλά και εθνικό πρόβλημα που κινδύνευε ν' ανατρέψει στην Ελλάδα μια προσπάθεια απαγκίστρωσης από το παρελθόν και προσήλωσης στην ανύψωση της Οικονομίας, τη βελτίωση της Παιδείας, τις εργασίες καλυτέρευσης της καθημερινής ζωής των ανθρώπων (π.χ. εξηλεκτρισμός της χώρας που καθυστερούσε κλπ.) ήταν η δίκη στο Στρατοδικείο του Μανόλη Γλέζου, μαζί με άλλους συγκατηγορουμένους για κατασκοπεία κλπ. Η δίκη ξεσήκωσε κύμα διαμαρτυριών από ολόκληρο τον κόσμο, κι έφταναν στην Ελλάδα (Μάιος του 1959) αντιπροσωπείες οργανώσεων και κομμάτων από παντού.

Τελικά πρυτάνευσε η λογική. Ο Γλέζος καταδικάστηκε μεν, αλλά του επιβλήθηκε μάλλον μικρή ποινή (5 χρόνια) και κάπως το κύμα διαμαρτυριών ξεθύμανε.

Ωστόσο, ιδιαίτερα στην ύπαιθρο, αρχίζει να διογκώνεται ένα κύμα μετανάστευσης, ιδί-

ως των νέων, προς χώρες της Ευρώπης (κυρίως Γερμανία, Αγγλία) αλλά και τις Η.Π.Α. Υπολογίζονται στις 30.000 περίπου οι μεταναστεύσαντες το 1959.

Η αστυφιλία εξάλλου συνεχίζεται αμείωτη. Και η Νέα Ιωνία είναι πάντα ισχυρός πόλος έλξης, αν και η Βιομηχανία της έχει υποστεί κάμψη.

Στον Παγκόσμιο ορίζοντα είναι εμφανής μια κίνηση για συνεννόηση, κατευνασμό και ύφεση.

Ο Πρόεδρος των Η.Π.Α. Ντουάιτ (Αϊκ) Αϊζενχάουερ καλεί τον Πρωθυπουργό της Σοβιετικής Ένωσης Νικ. Χρουστσόφ να επισκεφθεί τη χώρα του (Σεπτέμβριος 1959). Ο Χρουστσόφ θα γυρίσει όλη την Αμερική και στο τέλος θα μιλήσει με τον Αϊζενχάουερ σε κλίμα εξαιρετικής εγκαρδιότητας: Δηλώνουν πρόθυμοι για συνεννόηση!

Ο Χρουστσόφ ωστόσο έχει προλάβει να γίνει δυσάρεστος για την Ελλάδα εξαιτίας της Βουλγαρίας την οποία ενίσχυε συνεχώς σε εξοπλισμούς και των δηλώσεων του για την επέμβαση Άγγλων και Αμερικανών στην Ελλάδα, τον Δεκέμβρη του 1944.

Αντίθετα ο Αϊζενχάουερ θα τύχει θερμότατης υποδοχής, όταν θα επισκεφθεί την Ελλάδα, τον Δεκέμβρη του 1959. Η υποδοχή του στην Αθήνα, στις 14 Δεκέμβρη, δεν είχε ανάλογο προηγούμενο. Ο Αϊκ θα εμφανιστεί και στη Βουλή, όπου σε πανηγυρική συνεδρίαση θα εκφωνήσει λόγο ιδιαίτερος εκθειαςτικό για την Ελλάδα, τους Έλληνες και την ιστορία τους. Ο Γ. Παπανδρέου δεν δίστασε να δηλώσει μετά: «Αυτή η επίσκεψη ήταν ένα θαύμα»!

Με το Κυπριακό σε πορεία προσωρινής εκτόνωσης: Καραμανλής και Αβέρωφ επισκέπτονται την Τουρκία.

Το φθινόπωρο του 1959 αρχίζουν οι ζυμώσεις για τη συγκρότηση ψηφοδελτίων και την εκλογή Προέδρου της Κύπρου, δεδομένου ότι η θέση του αντιπροέδρου δινόταν στους Τουρκοκυπρίους. Κι ενώ σ' αυτούς υπάρχει μία μόνον υποψηφιότητα, ο Κιουτσούκ, ο Μακάριος φαίνεται ότι θα έχει απέναντι του, φιλογριβικούς, το Α.Κ.Ε.Λ. (Ανορθωτικό Κόμμα Εργαζόμενου Λαού) και άλλους. Τελικά στις εκλογές της 13ης Δεκεμβρίου 1959, ο Μακάριος θα θριαμβεύσει παίρνοντας το 64% των ψήφων (144.501) έναντι 33% του Ι. Κληρίδη και θα ονομασθεί **πρώτος Πρόεδρος της Κύπρου** (Κυπριακής Δημοκρατίας).

Και ξαφνικά προκύπτει κρίση στην Εκκλησία της Ελλάδος! Τα Ανάκτορα προωθούν για αρχιερέα τον αρχιμανδρίτη του παρεκκλησίου των ανακτόρων Ιερώνυμο Κοτσώνη. Ο αρχιεπίσκοπος Θεόκλητος υψώνει τη σημαία της αντίδρασης στο μεταθετό των μητροπολιτών. Τελικά με διάταγμα θα επιτρέπεται το μεταθετό για τις Μητροπόλεις Αθηνών και Πειραιώς.

Επιστρέφουμε στη Ν. Ιωνία.

- Στις 3 Ιανουαρίου του 1959, η **Ένωση Σπάρτης** θα εγκαινιάσει τις εκδηλώσεις στον «Οίκο Σπάρτης», με την ευκαιρία της κοπής της πίτας της Βασιλόπιτας που θα πάρει πανηγυρικό χαρακτήρα! Ο σπουδαίος Σπάρταλης μουσικοσυνθέτης **Άκης Σμυρναίος (Γαληνός Κιοσόγλου)** θα παρουσιάσει ένα μουσικό πρόγραμμα διευθύνοντας χορωδία. Στο πιάνο συνόδευσε η Πελαγία Χαϊτόγλου. Πρόεδρος τότε ήταν ο Ν. Χατζησταθόγλου, ενώ στο Δ.Σ. συμμετέχουν

μια σειρά λαμπρών Σπαρταλήδων (Αβραάμ Καχραμάνος, Μηνάς Εφραίμογλου, Βασ. Ακιανίδης, Σπ. Δαμιανίδης). Η αίθουσα ήταν κατάμεστη και ο ενθουσιασμός μεγάλος! Άρχιζε μια καινούργια περίοδος και για το σωματείο και για την πολιτιστική ζωή της Ν. Ιωνίας.

- Στις 10 Μαρτίου δημοσιεύεται Β.Δ. για την αναμόρφωση του Οργανισμού του Νοσοκομείου της Ν. Ιωνίας «Αγία Όλγα». Έτσι ο αριθμός των νοσηλευτικών κλινών πλέον θ' ανέλθει στις 150 (1 παθολογική κλινική με 40 κλίνες, 2 χειρουργικές με 25, 1 μαιευτική-γυναικολογική με 20, μια οφθαλμολογική με 10, 1 ωτορινολαρυγγολογική με 10 και 1 ουρολογική με 20). Ιδρύονται επίσης εξωτερικά ιατρεία, παιδικό ιατρείο και εργαστήρια μικροβιολογικό και ακτινολογικό. Όντως σημαντική η πρόοδος, για το παλιό νοσοκομείο των προσφύγων!

Καθυστέρησαν λίγο, αλλά τελικά θα γίνουν και **οι δημοτικές εκλογές, στις 5 Απριλίου 1959.**

Φυσικά, πως θα μπορούσε να γίνει αλλιώς, ψηφίζεται και νέος εκλογικός νόμος, ο πιο αναλογικός που θα μπορούσε να γίνει, αφού οι έδρες των δημοτικών συμβούλων θα κατανεμηθούν απολύτως αναλογικά στους συνδυασμούς! Οι έδρες για τη Νέα Ιωνία είναι 25 και τα ψηφοδέλτια θα πρέπει να είχαν από 37 έως 50 υποψηφίους. Και άρα η εκλογή του Δημάρχου δεν θα είναι άμεση. Θα εκλέγονται από το σύνολο των δημοτικών συμβούλων, με τη συνήθη διαδικασία ψηφοφοριών [Α' ψηφοφορία, απαιτούνται τα 2/3, Β' ψηφοφορία απαιτούνται τα 2/3, Γ' ψηφοφορία απαιτείται η απλή πλειοψηφία (50%+1)]¹.

Το «ενοχλητικό» είναι ότι η ψηφοφορία δεν είναι μυστική, είναι φανερή. Πώς να μην ψηφίσει κανείς τον υποψήφιο δήμαρχό του;

Οι ψηφοφόροι μπορούν να βάλουν μέχρι και 2 σταυρούς στα ψηφοδέλτια. Σταυρό χρειάζονταν και οι υποψήφιοι δήμαρχοι.

Στις εκλογές κατέρχονται 3 συνδυασμοί:

1. Ο συνδυασμός «**Έργα**» του **Κυρ. Κιοφτερτζή**,
2. Ο συνδυασμός «**Προοδευτική Ενότητα Ν. Ιωνίας**» με τον **Δημήτρη Καμάρη**,
3. Ο συνδυασμός «**Πρόοδος-Δικαιοσύνη**» με τον **Βασ. Δημόπουλο**.

Εδώ βέβαια φάνηκε η αδυναμία της Αριστεράς να στηρίξει ένα σοβαρό αντίπαλο για τον Κιοφτερτζή. Ο Γιάννης Αμπατζόγλου διηγείτο: «Ο Κιοφτερτζής μου έλεγε χαρακτηριστικά: *Χάρη μου κάνετε που βάλατε απέναντι μου τον Χωροφύλακα*».

Βέβαια ο Καμάρης δεν ήταν χωροφύλακας. Ήταν απόστρατος ταξίαρχος της Χωροφυλακής. Αλλά πως γίνεται να συνυπάρξουν Καμάρης και Αμπατζόγλου; Την ώρα που η Ε.Δ.Α. ήταν μείζων αντιπολίτευση στη Βουλή, παραχωρούσε την πρώτη θέση σ' έναν εκπρόσωπο, τρόπον τινά, των δικτκών της, αφού δεν είχαν λήξει ολοκληρωτικά οι διαδικασίες συλλήψεων και εκτοπίσεων.

Η σύμπραξη όχι μόνον δεν ωφέλησε, αλλά τελικά ανέβασε ακόμη περισσότερο το ποσοστό του Κιοφτερτζή, που έφτασε, ούτε λίγο, ούτε πολύ, το 54,65%! Ο Καμάρης έφτασε το 39,32% και ο Δημόπουλος το 6,16%. Ο Κιοφτερτζής έβγαλε μόνον...14 συμβούλους, (με άλλο σύστημα θα είχε ξεπεράσει τους 17), ο Καμάρης έβγαλε 10 και ο Δημόπουλος 1 έδρα.

Μήπως ο Ν. Μηλιώρης θα τα κατάφερνε καλύτερα; Ας είναι... Ο Καμάρης, με απροσδόκητο μεγάλο αριθμό συμβούλων, όμως στο σύνολό τους (πλην Δημ. Μπανούση) προερχομένων όλων από την Ε.Δ.Α.

Το «έργο» είχε ξαναπαιχτεί και με τον Φελέκη. Έτσι και ο Καμάρης, αν και είναι επικεφαλής δεν ψηφίστηκε παρά από το 50% των ψηφοφόρων του συνδυασμού του (σύνολο ψήφων 4.212 έναντι 8.795) ενώ ο Κιοφτερτζής σταυρώθηκε από 10.263 ψηφοφόρους στο σύνολο ψήφων 11.909!

Ο Γιάννης Αμπατζόγλου πήρε 3.565 σταυρούς, η Δέσποινα Μακρίδου (Βενετσανοπούλου) 1.111 και ο Νικ. Καραθανάσης 1.020.

Ο Χρυσάφης Δουβλίδης – για να αντιληφθεί κανείς τη διαφορά – δεύτερος μετά τον Κιοφτερτζή έλαβε 1.065 σταυρούς και ο τρίτος ο Μιχ. Σιγαράς 872. Τέταρτος ήταν ο Χαρίλαος Μακελλαράκης, με 613 σταυρούς, ο οποίος όμως δυστυχώς θα φύγει σύντομα από τη ζωή! Προς τιμήν του έχει δοθεί το όνομά του σε οδό στα Πευκάκια. Πέμπτος ο καθηγητής Φιλολογίας και πολλά υποσχόμενος, Βασ. Μπατζόγλου (586 ψ.). Να σημειωθεί ότι ο αποβιώσας είχε προλάβει να εκλεγεί αντιπρόεδρος του Δημ. Συμβουλίου, όταν πρόεδρος είχε εκλεγεί, ένας παλαίμαχος και απόλυτα πιστός Φιλελεύθερος αλλά και Κιοφτερτζικός ο Χρυσάφης Δουβλίδης.

Ο Καμάρης επιθυμώντας να διασκεδάσει τις εντυπώσεις της... ανεπαρκούς υποψηφιότητάς του, θα αρχίσει ν' ασκεί δριμεία κριτική και να καταγγέλλει συχνά σκάνδαλα για τη δημαρχιακή πρακτική του Κιοφτερτζή.

1959. Το Δημοτικό Συμβούλιο. Ο Καμάρης είναι στη 2η σειρά ο πρώτος εξ αριστερών. Δίπλα στον δήμαρχο είναι η Δ. Βενετσανοπούλου, ενώ στην 1η σειρά αριστερά καθήμενος ο Γ. Αμπατζόγλου.

Η έμμεση εκλογή ολοκληρώθηκε στην 3η ψηφοφορία και η ορκωμοσία του νέου δημοτικού συμβουλίου έγινε στις 27 Μαΐου. Τη θέση του Κιοφτερτζή που... έγινε δήμαρχος κατέλαβε ο Θεόδ. Ευθυμιάδης. Και αργότερα τη θέση του Χαρ. Μακελλαράκη ο Δημ. Μαγκαφόσης.

Είναι αλήθεια, ότι ακούστηκαν διάφορα για... βία και νοθεία σ' αυτές τις εκλογές, ενώ υπήρξαν και καταγγελίες για προπηλακισμούς βουλευτών (Σβώλου, Γιαχνής). Κάποιοι έγραψαν ότι στις Δημοτικές εκλογές της Ν. Ιωνίας, το 1959, έγινε δοκιμή του... σχεδίου «Περικλής» (Βουλευτικές εκλογές του '61).

Κι όσον αφορά στον Κιοφτερτζή, τι να πούμε; Ο σοφός λαός το έχει πει καθαρά:

«Το χούι δεν εγκαταλείπει τον άνθρωπο ποτέ!». Τώρα θα βγει να δηλώσει, πλειοδοτώντας ακόμα περισσότερο, ότι αν οι εκλογές δεν είχαν «κομματικό» χαρακτήρα, **θα έπαιρνε...το 90% των ψήφων.** Η στάση αυτή πια αγγίζει την ύβρη. Και δυστυχώς γι' αυτόν η επόμενη εκλογή θα είναι καταστροφική!

Πρώτη ενέργεια του Κιοφτερτζή είναι να επισκεφθεί τον Καραμανλή και να του επικαιροποιήσει τα άλυτα προβλήματα του δήμου.

- Το μεγαλύτερο βέβαια πρόβλημα, που είχε αρχίσει να παίρνει τη μορφή «τσουνάμι» ήταν η ανεργία.

- Έτσι στις 28 Ιουνίου 1959 στον μόλις εγκαινιασθέντα μεγαλύτερο, πολυτελέστερο και πιο σύγχρονο κινηματογράφο της Ν. Ιωνίας, το «ΡΙΑΛΤΟ», συνέρχεται το **Α' Πανελλήνιο Συνέδριο Κλωστοϋφαντουργών, Βιοτεχνών και Μικροβιομηχάνων**. Παρίστανται εκπρόσωποι από την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, τη Νίκαια, τον Βόλο, τη Λάρισα, την Πάτρα, το Άργος, τα Τρίκαλα, την Κομοτηνή και άλλες πόλεις της Ελλάδας.

Από το Α' Πανελλήνιο Συνέδριο Κλωστοϋφαντουργών.
Οι σύνεδροι μπροστά από το Άγαλμα της Μάνας στην ομώνυμη πλατεία.

- Το **ΡΙΑΛΤΟ** ο μεγάλος κινηματογράφος της Ν. Ιωνίας για την εποχή του, προσφερόταν και για σχολικές παραστάσεις, ρεσιτάλ, συναυλίες.

Έτσι στις 8 Ιουλίου 1959 το Ελληνικό Ωδείο Ν. Ιωνίας υπό τη διεύθυνση της Ευρύκλειας Τριανταφύλλου οργάνωσε συναυλία με εκτελεστές, μαθητές και μαθήτριες του Ωδείου.

Στην κατάμεστη αίθουσα εκτέλεσαν κομμάτια η Ρ. Φίλη, η Ελ. Σαπουντζάκη, οι αδελφές Λαμπροπούλου και ο Αθ. Γουναρίδης (φωτό), στο πιάνο, καθώς και η Ρούλα Φωτοπούλου. Το κοινό χειροκροτούσε με ενθουσιασμό.

Η κ. Τριανταφύλλου, εξαιρετη πιανίστα η ίδια, παρουσίασε τους καθηγητές της Σχολής, τον Β. Φωτόπουλο, (βιολί) και τον Ν. Φωτόπουλο (ακορντεόν).

- Ο Κυρ. Κιοφτερτζής εξακολουθεί να προβάλλεται ως ο υπ' αριθμόν ένα εκπρόσωπος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα! Στις 9 Αυγούστου η Γενική Συνέλευση των Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής (Τ.Ε.Δ.Κ.Ν.Α.) θα τον εκλέξει πάλι ως Πρόεδρό της και φυσικά και εκπρόσωπο στην Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.) Στη συνέχεια θα είναι αυτός που θα εισηγηθεί στην Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. το πιο φλέγον θέμα «*Επί της υφιστάμενης οικονομικής εν γένει καταστάσεως των Δήμων και Κοινοτήτων*» (19 Οκτωβρίου). Χαρισματικός και αποτελεσματικός, ιδιαίτερα όταν έβγαινε από τη Νέα Ιωνία! Έχει σημασία να ειπωθεί ότι ο συνδυασμός του Κιοφτερτζή, στον οποίο μετείχε κι ο δήμαρχος Ηρακλείου Ν. Σπυρόπουλος, έλαβε το 85% των ψήφων!

19/10/1959. Συνέδριο Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.
Αίθουσα Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

- Στις 22 Οκτωβρίου φεύγει από τη ζωή, η **σύζυγος του Άγγελου Σημηριώτη, η Σοφία**. Η Σοφία (φωτό) ήταν μια από τις πιο δραστήριες γυναίκες, ακόμα από τα πρώτα χρόνια του συνοικισμού των Ποδαράδων, στον τομέα της γυναικείας χειραφέτησης! Δεν δίστασε ενάντια στο νόμο, να θέσει υποψηφιότητα για Πάρεδρος στις Δημοτικές Εκλογές του 1934 και ν' αναγκάσει τους δικαστές να αναζητούν δικαιολογίες για να την απορρίψουν! Δεν συμπλήρωνε απλά τον ποιητή σύζυγό της, πρωτοστατούσε η ίδια σε κοινωνικά θέματα και μετείχε σε σχολικές επιτροπές αναδεικνύοντας

ξεχωριστή δράση. Γυναίκα γοητευτική και χαριτωμένη προκάλεσε το ευφύες σχόλιο για το ζεύγος Σημηριώτη: «ο σοφός παντρεύτηκε την Αγγέλα!» Σοφός (Σοφία) ο ποιητής. Αγγέλα «Άγγελος» η Σοφία!

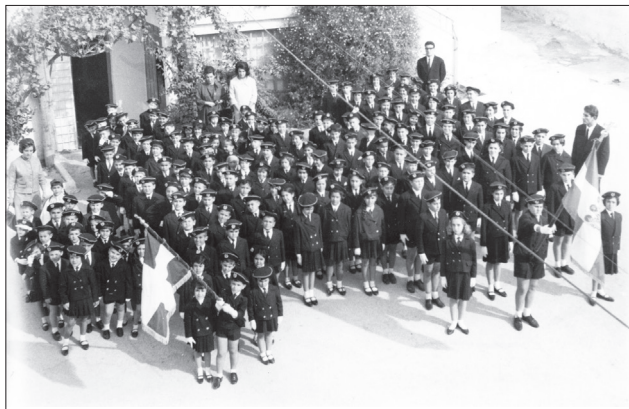
Στην Πλατεία Αγ. Μάρκου στη Βενετία. Κυρ. Κιοφτερτζής μετά συζύγου, Δημ. Χατζηγιάννης.

- Στις 4 Νοεμβρίου 1959 στο Μιλάνο γίνεται Συνέδριο από την Τοπική Αυτοδιοίκηση της Λομβαρδίας. Την Ελλάδα εκπροσωπούν ο πρόεδρος της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., δήμαρχος Λάρισας Δημ. Χατζηγιάννης και ο Α' αντιπρόεδρος Κυρ. Κιοφτερτζής. Προετοίμασαν τις θεματικές για το Πανευρωπαϊκό Συνέδριο, που θα γίνει στο Στρασβούργο το 1960. Ο Κιοφτερτζής πρωταγωνιστεί!

- Στις 10 Δεκεμβρίου έφυγε από τη ζωή ένας σοφός δάσκαλος, μια μορφή που σκορπούσε πάντα φως στην πολιτεία και τους ανθρώπους της: ο **Αντώνης Σαπουντζάκης**, ο ιδρυτής και διευθυντής του ιστορικού ΚΑΔΜΟΥ. Η κηδεία του ξεσήκωσε τους γονείς και τα παιδιά, τους συμπατριώτες του, όλο τον κόσμο. Υπήρξε πάνδημη και επιβλητική.

Ο Αντώνης Σαπουντζάκης.

Οι μαθητές του ΚΑΔΜΟΥ με τις στολές της σχολής.

Σε λίγο καιρό ο γιός του **Χαράλαμπος** θα αναλάβει τα ηνία της σχολής και με νεανικό και οργανωτικό πνεύμα θα ανοίξει καινούργιους ορίζοντες. Θα επεκτείνει, θα ανακαινίσει, θα εκσυγχρονίσει τη σχολή, η οποία θα περάσει σε μια δεύτερη περίοδο δημιουργίας.

- Η πρώτη μετεμφυλιακή δεκαετία (1950-1959) κλείνει με αρκετά θετικά βήματα προόδου και ηρεμίας, χωρίς δυστυχώς να λείπουν τα πισωγυρίσματα, καθώς το Κ.Κ.Ε. εξακολουθεί να είναι εκτός νόμου και να συνεχίζονται, με πολύ ηπιότερο βέβαια τρόπο, οι διώξεις.

- Η Νέα Ιωνία θα δει τις βιτρίνες των καταστημάτων της φωτισμένες με γιρλάντες και φωτιστικά πρωτόγνωρα για τις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς! Η κίνηση στα μαγαζιά μεγάλη. Ήδη ο ηλεκτρικός, έχει κάνει το θάύμα του. Η Νέα Ιωνία εξελίσσεται σιγά-σιγά σε υπερτοπικό εμπορικό κέντρο.

1960.

Η χρονιά στην Ελληνική Βουλή ήταν δύσκολη έως κακή! Η Ε.Δ.Α. καταθέτει πρόταση δυσπιστίας για τη στάση της Κυβέρνησης στα εθνικά και κοινωνικά ζητήματα και τα πνεύματα οξύνονται σε επικίνδυνο βαθμό! Οι ύβρεις και οι χαρακτηρισμοί «άτιμοι», «προδότες», «πουλημένοι», «ταγματασφαλίτες» κλπ. παίρνουν και δίνουν. Θλιβερό θέαμα σε μια περίοδο όπου όλοι προσδοκούσαν να κατευνασθούν τα πάθη.

Χειρότερα όμως τα πράγματα στην γειτονική Τουρκία, όπου εντελώς ξαφνικά γίνεται στρατιωτικό κίνημα, από τον στρατηγό Γκιουρσέλ, ο Πρωθυπουργός Αν. Μεντερές και ο Πρόεδρος Τζελάλ Μπαγιάρ συλλαμβάνονται. Ανακαλύπτονται ομαδικοί τάφοι φοιτητών. Ο Μεντερές καταδικάζεται σε θάνατο και εκτελείται με απαγχονισμό!

Στις 7 Ιουνίου φθάνει στην Αθήνα, ο Αιγύπτιος Πρόεδρος Νάσερ. Θα πάει μετά στη Γιουγκοσλαβία να δει τον Τίτο. Το ίδιο θα κάνουν Καραμανλής και Αβέρωφ λίγο αργότερα. Ελλάδα – Αίγυπτος – Γιουγκοσλαβία συντονίζουν τον βηματισμό τους.

Στις 17 Σεπτεμβρίου 1960 η Κύπρος θα γίνει δεκτή στον Ο.Η.Ε. ως το 99ο μέλος του.

Στον κοινωνικό τομέα το λόγο είχαν τα συνδικάτα (δασκάλων, ηθοποιών, ταχυδρομικών, οικοδόμων κλπ.) που κηρύσσουν αλληπάλληλες απεργίες!

- Η χρονιά ξεκινάει (14 Ιανουαρίου 1960) με μια σεμνή τελετή στο 8ο Δημοτικό Σχολείο Περισού, όπου ο Βασιλιάς Παύλος, επέδωσε βιβλιάρια καταθέσεων για την αποκατάσταση απόρων κορασίδων: 58 του Περισού, 30 της Νέας Ιωνίας και 34 της Ν. Φιλαδελφείας.

- Σίγουρα το σημαντικότερο γεγονός για τη Νέα Ιωνία, είναι η σύνδεσή της με το δίκτυο της ΟΥΛΕΝ. Ήδη από τις 4 Αυγούστου 1959 το Δημοτικό Συμβούλιο το είχε αποφασίσει! Και δεν ήταν μια εύκολη απόφαση. Ήδη, με κρίσιμο έτος το 1952, όταν ο Δήμος είχε συνάψει δάνειο απευθείας από το λεγόμενο «Εθνικό Ίδρυμα» (υπό την προεδρία του βασιλέως Παύλου) ύψους 300.000.000 δραχμών και με την ίδια συμμετοχή του άλλων τόσων εκατομμυρίων δραχμών, είχε κάνει έργα, με προεξέχον την κατασκευή της υδατοδεξαμενής χωρητικότητας 400 κυβ. μέτρων και άλλα έργα υποδομών (άλλα 3 αρτεσιανά, αγορά αντλητικών συγκροτημάτων, τοποθέτηση 4.000 μ. σωλήνων κλπ.). Οι ειδικοί έλεγαν ότι σχεδόν καλύπτονταν

οι ανάγκες των κατοίκων και η δαπάνη, ανά μήνα, για τον Δήμο και τους δημότες θα ήταν σαφώς μικρότερη από την τιμολογιακή πολιτική της ΟΥΛΕΝ στις συνδέσεις.

Σύμφωνα με το Ν. 1380/38 ολόκληρο το δίκτυο ύδρευσης του Δήμου θα περιήρχετο στο Κράτος, το οποίο στη συνέχεια θα το παρέδιδε στην Ε.Ε.Υ. (Ελληνική Εταιρεία Υδάτων) για συντηρήσεις και εκμετάλλευση. Φτιάχνονται αγωγοί απευθείας από την ΟΥΛΕΝ στη δεξαμενή και πλέον αρχίζουν να τοποθετούνται σε εργοστάσια, σε βαφεία, σε αρτοποιεία, σε καφε-νεία κλπ. αλλά και στις κατοικίες, υδρομετρητές. Η όλη διαδικασία θα έχει ολοκληρωθεί σ' έναν χρόνο. Η εξέλιξη αυτή, παρά τους αρχικούς ενδοιασμούς, θα αποδεχθεί επωφελής, γιατί δεν ήταν δυνατό για πολλά χρόνια να συνεχιζόταν η ύδρευση από τα αρτεσιανά, δεδομένου ότι πέραν των άλλων με την εξέλιξη και την επιβάρυνση του υδροφόρου ορίζοντα, η ποιότητα του πόσιμου νερού θα κινδύνευε.

Οστόσο στο διάστημα αυτό (η έναρξη της υδροληψίας από την ΟΥΛΕΝ έγινε την 1η Ιουλίου 1960) πολλοί κάτοικοι αρνούσαν να πληρώσουν το επιβληθέν τέλος υδροληψίας (ποσά γύρω στις 300 δραχμές), διότι εθεωρούσαν ότι αφού επλήρωναν μέχρι τότε κανονικά τα τέλη από τα αρτεσιανά, γιατί θα έπρεπε να πληρώνουν τώρα την ΟΥΛΕΝ!

- Αρχίζουν ν' ανεγείρονται συνεχώς νέες κατοικίες και να δημιουργούνται «συνοικίες», πλην της Αλσούπολης, η συνοικία Βέικου-Παλαιολόγου, η συνοικία Κάκαβα στα Πευκάκια που πήρε το όνομα από τον πωλητή των διαμερισμάτων, του Εράνου Βορείων Επαρχιών (επάνω από το γήπεδο).

- Από ετών, ως γνωστόν, οι συνοικίες έχουν πλέον οριοθετηθεί ως εξής: 1) Το Ιστορικό Κέντρο, 2) η συνοικία Λαζάρου, 3) η συνοικία Ειρήνη, 4) η Ελευθερούπολη, 5) η Ινέπολη, 6) η Σαφράμπολη, 7) η Νεάπολη, 8) η Καλογρέζα, 9) η Αλσούπολη, 10) ο Περισσός.

Κατά καιρούς υφίσταντο ακόμη οι συνοικίες Μαυροκορδάτου, Φάρου, Νέας Περιισού, Ανθρακωρυχείων².

Από την ανέγερση του Ι. Ν. Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης.

- Στις 17 Ιουνίου 1960, τίθεται ο θεμέλιος λίθος του προβλεπόμενου ως επιβλητικού ναού των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, στην πλατεία Ταπητουργίας. Στον αγιασμό θα προστεί ο επίσκοπος Πατάρων Μελέτιος.

- Το Σάββατο, 18 Ιουνίου εγκαινιάζεται ο δεύτερος μεγάλος θερινός κινηματογράφος. Είναι μάλιστα επί της Ηρακλείου, απέναντι από το τότε λειτουργούν εργοστάσιο «Λανατέξ». Πρόκειται για τη **«Βιολετέρα»**, που εντυπωσίασε με το μέγεθός της χωρητικότητάς της: 1.000 θεατές και τα σύγχρονα μηχανήματά της.

Έτσι στα δροσερά τους καλοκαίρια οι Ιωνιώτες έχουν 3 επιλογές θερινών σινεμά: Το ιστορικό **«Μύριαν»**, το επιβλητικό **«Ρεξ»** και πλέον την άνετη **«Βιολετέρα»**.

Ήδη έχει αρχίσει να λειτουργεί ως χειμερινός και μετά και ως θερινός, ο πιο εντυπωσιακός και τέλεια εξοπλισμένος κινηματογράφος, στην οδό Πισιδίας, το **«Ριάλτο»**.

- Τον Σεπτέμβριο του 1960 θα ξεκινήσει μια σταυροφορία για την ανέγερση διδακτηρίου που θα στεγάσει το Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας, που εξακολουθεί να στεγάζεται στο μισθωμένο κτίριο, το **«Αναξαγόρειο»**.

Το Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας, στη διαδρομή του, είχε να επιδείξει σπουδαία αποτελέσματα στις εξετάσεις για τα ανώτερα και ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας, αποκτώντας

1960. Το «Αναξαγόρειο», η Λεωφ. Ηρακλείου και το ακάλυπτο ρέμα.

μεγάλη φήμη, χάρη και στο εξαιρετικό προσωπικό του. Η εμβληματική μορφή του μεταπολεμικού γυμνασιάρχη Χαρίλαου Ιωαννίδη αρκούσε για να εμπνεύσει κύρος, εμπιστοσύνη και να γίνεται έργο.

Το «Αναξαγόρειο» για την εποχή που χτίστηκε (τέλη 10ετίας του 1920) ήταν ασφαλώς και αρχιτεκτονικά και λειτουργικά μπροστά από την εποχή του. Όμως πια από καιρό ανεπαρκές για να στεγάσει τους περισσότερους από 600 μαθητές του. Έτσι υποχρεώνονταν ορισμένες τάξεις συνήθως η Ε΄ και ΣΤ΄ του Οκταταξίου να φιλοξενούνται στην τετρακατοικία, απέναντι από τους Αγ. Αναργύρους, το ιστορικό «Παράρτημα». Χώροι γυμναστικής και άθλησης, καλλιτεχνικών μαθημάτων κλπ. ήσαν ουσιαστικά ανύπαρκτοι. Δεν πήγαινε άλλο.

Έτσι με τη πρωτοβουλία ορισμένων προσωπικοτήτων και συλλόγων της Ν. Ιωνίας, συστήνεται Ερανική Επιτροπή για την ανέγερση διδακτηρίου (Β.Δ. 630/4.8.1960)³.

Επικεφαλής ο Πατάρων Μελέτιος και 30 ακόμα μέλη μεταξύ των οποίων ο Έφορος, ο διευθυντής Εθνικής Τραπέζης, ο διοικητής του Αστυν. Τμήματος, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου και μια σειρά από εκπροσώπους σωματείων (Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας, Σύνδεσμος Υφαντουργών, Βιοτεχνών, Μικροβιομηχανών, Σύλλογος Γονέων κλπ.) και από γιατρούς, ανθρώπους των γραμμάτων κλπ.

Αλλά με εράνους δεν λύνεται ένα τέτοιο πρόβλημα. Θα χρειασθούν πολλές κινήσεις. Θα γίνει μια απαλλοτρίωση του χώρου, όπου το σημερινό 1ο Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας, θα πριμοδοτηθεί από το Κράτος, ώσπου, μετά από 8 περίπου χρόνια δικαστικών αγώνων να παραδοθεί το διδακτήριο, όταν πια το ένα Γυμνάσιο είχε γίνει δύο: Αρρένων και Θηλέων.

Για το ιστορικό της όλης υπόθεσης θα πρέπει να ειπωθεί ότι ως χώρος για την ανέγερση είχε προταθεί το γήπεδο του «Ομίλου Φιλάθλων», απέναντι από το σημερινό Επισκοπείο! Υπήρχαν πολλοί ιδιοκτήτες του οικοπέδου και το θέμα δεν προχώρησε.

Ακολούθως ο Δήμος Ν. Ιωνίας, δια του δημάρχου του Κυρ. Κιοφτερτζή με συμβολαιογραφική πράξη δωρεάς εν ζωή μετεβίβασε την κυριότητα του οικοπέδου εκτάσεως περίπου 5.5 στρεμμάτων, ευρισκομένων μεταξύ της «Ελληνικής Εριουργίας» και του Σταθμού των Πευκακίων στον πρόεδρο της Σχολικής Εφορείας του Γυμνασίου Αναστ. Τσακαμή. Η συμβολαιογραφική πράξη έγινε στις 20 Δεκεμβρίου 1960. Όμως την έκταση αυτή διεκδικούσε ο Δημ. Κωστόπουλος, ο οποίος εφένετο να την είχε αγοράσει από την «Ελληνική Εριουργία» δύο μήνες νωρίτερα (28/10/1960). Παράλληλα ο χώρος είχε χαρακτηρισθεί ως «χώρος πρασίνου». Έτσι προέκυψε αυτή η δικαστική διαμάχη, που τελικά κερδήθηκε από τον Δήμο.

- Τον ίδιο μήνα στα Σελίνια Σαλαμίνας βρίσκεται πνιγμένος ο Τριαντάφυλλος Αυγερινός. Κατά μία εκδοχή επρόκειτο για ατύχημα, κατ' άλλη για αυτοκτονία και κατά μία τρίτη για... δολοφονία!

Ο **Τριαντάφυλλος Αυγερινός** υπήρξε συνεπής αγωνιστής της Αριστεράς και είχε εκλεγεί δημοτικός σύμβουλος Ν. Ιωνίας στις εκλογές του 1954 και του 1959. Το όνομά του, αργότερα δόθηκε σε οδό στα Πευκάκια.

- Οι διοικητικές υπηρεσίες του Ι.Κ.Α. λίγα χρόνια πριν εγκατασταθούν στο ιδιόκτητο κτίριό τους, θα στεγαστούν σε διαμέρισμα επί της Λεωφ. Ηρακλείου.

1961.

Μια χρονιά κυριολεκτικά πνιγμένη σε γεγονότα παγκόσμιου ενδιαφέροντος. Προηγείται βέβαια η ορκωμοσία ως Προέδρου των Η.Π.Α., του δημοκρατικού γερουσιαστή Τζων Φιτζέραλντ Κέννεντυ (20 Ιανουαρίου), ενός άνδρα που συμβόλιζε κάτι το καινούργιο, κάτι το διαφορετικό στο τιμόνι της υπερδύναμης. Κι ακολουθούν: α) η εκτόξευση στο διάστημα, για πρώτη φορά, ανθρώπου: του Ρώσου αστροναύτη Γιούρι Γκαγκάριν με το διαστημόπλοιο «Βοστόκ 1» (12 Απρίλη), β) ο αποκλεισμός του Ανατολικού από το Δυτικό Βερολίνο, με την ανέγερση του λεγόμενου «τείχους του αίσχους» (12-13 Αυγούστου) και γ) η αποτυχημένη εισβολή των Αμερικανών, στην Κούβα, που θα δημιουργήσει συνεχείς κρίσεις και θα οδηγήσει στο παραπέντε σε παγκόσμιο πόλεμο, καθώς οι Ρώσοι αντιδρούν στέλνοντας πυραύλους για να εξοπλίσουν την Κούβα του Φιντέλ Κάστρο!

Στην Ελλάδα προέχον γεγονός είναι η υπογραφή της σύνδεσης της χώρας με την Ε.Ο.Κ. (Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα) στις 9 Ιουλίου. Έτσι τα πρώτα 6 μέλη: Γαλλία, Ιταλία, Δ. Γερμανία, Ολλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, γίνονται 7 με την προσθήκη της Ελλάδας.

Δεν θα μπορούσαν να λείψουν οι εκλογές (29 Οκτωβρίου), αυτές που θα χαρακτηρισθούν ως «εκλογές βίας και νοθείας», ενώ έχει ιδρυθεί η λεγόμενη «Ένωσις Κέντρου», με επικεφαλής τον Γεώργιο Παπανδρέου.

Η κίνηση του Γρίβα με τον τίτλο, «Κίνηση Εθνικής Αυτοδημιουργίας» (Κ.Ε.Α.) αφού ανακάτεψε για μερικούς μήνες τον χώρο της αντιπολίτευσης... εξατμίζεται.

Το καλοκαίρι του 1961 το μεγαλύτερο καλλιτεχνικό γεγονός συμβαίνει στο Φεστιβάλ της Επιδαύρου, η Μαρία Κάλλας θριαμβεύει με την όπερα του Κερουμπίνι: Μήδεια!

Στην πολιτεία μας, εδώ στη Ν. Ιωνία, που πλέον η απογραφή του πληθυσμού θα δώσει τον εντυπωσιακό αριθμό των 48.149 κατοίκων, όταν το 1951 οι κάτοικοι ήσαν πολύ λιγότεροι (33.821), δείγμα της προϊούσης και ως ένα σημείο καλπάζουσας αστυφιλίας, τα γεγονότα, σε κάθε τομέα και πολλά είναι και σημαντικά. Η καινούργια δεκαετία (1961-1970) αρχίζει με αρκετά αισιόδοξα μηνύματα για τη ζωή των ανθρώπων της, ενώ δυστυχώς ακόμη στη γωνία καιροφυλακτούν τα πισωγυρίσματα στις εποχές της αγωνίας και της ανασφάλειας.

- Ανήμερα την Πρωτοχρονιά, μετά την δοξολογία για το νέο έτος και την καινούργια 10ετία, γίνονται οι δημαρρεσίες. Σωστά και λογικά πρόεδρος εκλέγεται ο ικανότατος Περισιώτης Μιχάλης Σιγαράς. Αντιπρόεδρος ο Ζαννής Κονδύλης, ένας καινούργιος δημοτικός σύμβουλος και γραμματέας ο Μενέλαος Κουρτίδης.

- Κυριακή 29 Ιανουαρίου. Στη Ν. Ιωνία οργανώνεται ποδηλατικός γύρος της πόλης, αποστάσεως 40 χιλιομέτρων. Οργανωτές ο «Σύλλογος Οπαδών Α.Ε.Κ.» (Πρόεδρος ο Χρ. Σχοινιάς) και υπεύθυνος ο σημαντικός παράγοντας της Α.Ε.Κ. Γεώργιος Τρανόπουλος. Συμμετέχουν 30 ποδηλάτες, κυρίως των σωματείων: ΑΕΚ, ΠΑΟ, και ΕΡΜΗΣ που είχαν τα καλύτερα τμήματα ποδηλασίας. Βέβαια στην ΑΕΚ οι περισσότεροι ποδηλάτες ήταν Ιωνιώτες και συνέχιζαν την παράδοση, που είχε δημιουργηθεί από τις αρχές της 10ετίας του '50.

Δεξιά, ο πρώτος της ποδηλατοδρομίας Μουστάκης και δεξιά ο δεύτερος, νικητής Ρηγούτσος διασχίζουν από την ένα του καταστροφικού της όδου, Βασιλικού Γεωργίου Β' λεωφόρο γραμμή του τέρματος. Τα 40 χιλιόμετρα τα οποία διήλθαν, δεν τους έκοψαν ως φαίνεται δρόμο!

Πρώτος τερμάτισε ο Μουστάκης, δεύτερος ο Ρηγούτσος και τρίτος ο Τζώλης. Και οι 3 αθλητές της ΑΕΚ. Τον ποδηλατικό αγώνα παρακολούθησαν χιλιάδες φίλαθλοι και χρειάστηκε να ληφθούν έκτακτα μέτρα από την Τροχαία.

Στους νικητές απονεμήθηκαν βαρύτιμα κύπελα που είχε αθλοθετήσει ο «Σύλλογος Φιλάθλων ΑΕΚ», ο εφοπλιστής Μ. Τρίκογλου, ο αξέχαστος τότε πρόεδρος της ΑΕΚ Σ. Γκούμας, ο Δημ. Εμβαλωμένος, το ζαχαροπλαστείο «Κυβέλεια», ο Χρυσ. Δουβλίδης και ο Ευάγγ. Εμβαλωμένος.

- Κυριακή 12 Φεβρουαρίου. «Ουλέ τε και μέγα χαίρε». Με αυτήν την ομηρική ρήση ο Θεόδωρος Κυρκίδης χαιρετίζει το Χρυσούν Ιωβηλαίο (50 χρόνια) αρχιεροσύνης του Πατάρων Μελετίου. Ο επίσκοπος Πατάρων Μελέτιος θα τιμηθεί δεόντως από ολόκληρο τον λαό της Νέας Ιωνίας και ιδιαίτερα τους συμπατριώτες του Σπαρταλήδες, μέσα από ένα πλέγμα εκδηλώσεων, που θα οργανώσουν ο Δήμος Ν. Ιωνίας και η «Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας» και στις οποίες εκτός πολλών άλλων επισήμων θα παρευρεθεί και ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος Θεόκλητος. Θα παραστεί ακόμα πλειάδα μητροπολιτών (Μυτιλήνης Ιάκωβος, Μαρωνείας Τιμόθεος, Κεντρώς Αφρικής Κυπριανός, Θεσσαλονίκης Παντελεήμων, Αττικής Ιάκωβος, Αργυροκάστρου Παντελεήμων, Κορινθίας Προκόπιος κ.α.). Θα μιλήσουν πολλοί, με πρώτους βέβαια τον αρχιεπίσκοπο Θεόκλητο και τον τ. υπουργό Χρήστο Σολωμονίδη.

Ο σεβασμιότατος Μητροπολίτης Τιβεριάδος Ανατόλιος, ανέγνωσε δίπλωμα του Πατριάρχη Ιεροσολύμων Βενέδικτου με το οποίο του απέδωσε τον Ταξιάρχη του Τάγματος των Σταυροφόρων του Παναγίου Τάφου.

Ο Δήμαρχος Ν. Ιωνίας Κυρ. Κιοφτερτζής ανέγνωσε ψήφισμα του Δημοτικού Συμβουλίου συντεταγμένο στην αρχαϊκή γλώσσα και γραμμένο πάνω σε μεμβράνη με βυζαντινή γραφή (εγένετο από τον βυζαντινολόγο και αγιογράφο Φ. Κόντογλου) και αφού του το επέδωσε εντός ειδικής θήκης, ανήρτησε στο στήθος του αναμνηστικό χρυσό μετάλλιο.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο θα αναβαθμίσει την Επισκοπή Πατάρων σε Μητρόπολη και ο Μελέτιος θα αποκαλείται πλέον Μητροπολίτης Πατάρων.

[Ο Μελέτιος χειροτονήθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 1910, ως βοηθός του μητροπολίτη Πισιδίας, Κωνσταντίνου Βαλιούλη, με τον τίτλο του επισκόπου Πατάρων και διακονεί από τη θέση αυτή στη Σπάρτη Πισιδίας, ωστόσο ο σπουδαίος μητροπολίτης φύγει από τη ζωή και ο Πατάρων θ' αναγκασθεί να μεταβεί στην Πόλη και να υπηρετήσει εκεί στην Ιερά Μητρόπολη Ηρακλείας και Ραιδεστού.

Η δυναμική του παρουσία θα ενοχλήσει τους Τούρκους, οι οποίοι θα τον φυλακίσουν στην Αδριανούπολη.

Πολυτάραχη και άκρως ριψοκίνδυνη η παραπέρα πορεία του Ιεράρχη, που αποστέλλεται στην Αττάλεια για να στηρίξει τους σκληρά δοκιμαζόμενους χριστιανικούς πληθυσμούς της περιφέρειας, με αποτέλεσμα να φυλακισθεί και μετά να καταδικασθεί σε θάνατο από τους Τούρκους!

Είναι μακρά και επώδυνος η παραπέρα πορεία ζωής του, ώσπου να φθάσει στην Ελλάδα, ως απλός ανταλλάξιμος, στερούμενος των πάντων και να μείνει όλα τα χρόνια στη Ν. Ιωνία, αρνούμενος τίτλους σε άλλες μητροπόλεις].

- Στις 12 Μαρτίου φεύγει από τη ζωή, κατά τραγικό τρόπο, ο εμβληματικός γυμνασιάρχης **Χαρίλαος Ιωαννίδης!**

Ο Χαρίλαος υπήρξε πραγματικά ένας δυναμικός, ένας οραματιστής, ένας ικανότατος στη διοίκηση αλλά και στην επαφή με τους συναδέλφους του αλλά κυρίως με τους μαθητές και εκπαιδευτικούς! Στα 15 χρόνια, τα τόσα δύσκολα χρόνια, αμέσως μετά τον πόλεμο, πάλεψε σκληρά για να κρατήσει το μοναδικό Γυμνάσιο, όχι μόνον της Ν. Ιωνίας, αλλά και του Ηρακλείου και της Μεταμόρφωσης, σ' ένα ζηλευτό επίπεδο.

Διορατικός και θορυβώδης, ίσως, αλλά και γεμάτος αγάπη και συναίσθημα για όλους, είχε μόνον φίλους και δίδασκε με το παράδειγμά του.

Ο Χάρης Σαπουντζάκης, που τον έζησε ως μαθητής του στα χρόνια της σπουδής στο Γυ-

μνάσιο Ν. Ιωνίας, γράφει για τον Χαρίλαο Ιωαννίδη:

«Θυμόμαστε όλοι πάντα με αγάπη τον Γυμνασιάρχη μας. Είχαμε συνδέσει την παρουσία του με ωραίες στιγμές. Ο Χαρίλαος έμενε σε δύο δωμάτια της προσφυγικής τετρακατοικίας, απέναντι από τους Αγ. Αναργύρους, η οποία φιλοξενούσε σχεδόν πάντα, τις μεσαίες τάξεις: την πέμπτη και την έκτη του Οκταταξίου. Μάλιστα υπήρχε και μια πόρτα που επικοινωνούσε με μια από τις δύο αίθουσες διδασκαλίας. Η βάρδιά μας ήταν συνήθως η απογευματινή. Όταν άνοιγε η πόρτα κι έμπαινε ο Γυμνασιάρχης θα είχε κάτι καλό να μας πει ή ότι κάποιος καθηγητής θα απουσιάσει, άρα θα σχολούσαμε νωρίτερα ή ότι είχε προγραμματιστεί κινηματογράφος και την επομένη θα πηγαίναμε... εν σώματι για να δούμε την ταινία. Συννηθέστερη ταινία, κατά παράδοση πια, ήταν βέβαια «τα πάθη του Χριστού», βουβή ταινία αρχικά (χωρίς ήχο δηλαδή). Την επομένη, με τάξη, οδηγούμασταν – που αλλού – στον «Αστέρα»!

Η διαδρομή είχε βέβαια και τα δικά της. Κάποιοι ξέφευγαν από τη γραμμή, κάποιοι... το έσκαγαν. Ο γυμνασιάρχης κέρβερους, δε δίσταζε να φωνάζει και στον γυμναστή μας, τον αξέχαστο Μουσά., προπολεμικό γυμναστή... «πρόσεχε, βρε παιδί μου, θα σου ξεφύγουν...». Κι αν δεν είχε αποτέλεσμα, έπαιρνε ο ίδιος τα ηνία της πειθαρχημένης πορείας προς τον «Αστέρα».

Τέσσερις-πέντε της Πέμπτης, ανήσυχοι και ρομαντικοί μαζί, με επικεφαλής τον Ντίνο Θανάπουλο, τυπώσαμε μια εφημερίδα. Την άλλη μέρα ο γυμνασιάρχης μας κάλεσε σε απολογία στο Κεντρικό (Αναξαγόρειο). Μας έριξε μια αυστηρή ματιά όλο... τρυφερότητα! «Προσέξτε βρε» μας είπε: «Θα 'πρεπε να μου είχατε ζητήσει την άδεια, αλλά ας είναι... προχωρήστε... Μην γράφετε μόνον κάτι αν δεν το ξέρετε καλά... Αν και μικροί, έχετε ευθύνη...» Και μας έσφιξε το χέρι!

- **Κυριακή 26 Μαρτίου.** Ο υπουργός Παιδείας Γ. Βογιατζής, θεμελιώνει το 10ο Δημοτικό Σχολείο, στην Αλσούπολη. Απέναντι από το χώρο, που θ' ανεγερθεί αργότερα το Ολυμπιακό στάδιο, το 10ο Δημοτικό θα είναι το σχολείο με το ωραιότερο διδακτήριο, αλλά και τον ελεγχόμενο αριθμό μαθητών. Ένα υποδειγματικό στη λειτουργία του σχολείο.

- Στις 14 Μαΐου, ο αρχηγός της Κ.Ε.Α. Γρίβας-Διγενής, ενώ ακόμη προθερμαίνεται, για επικεφαλής κεντρώας παράταξης, που θα συγκεντρώσει Φιλελευθέρους και άλλους, επισκέπτεται τη Νέα Ιωνία. Πρώτα θα καταθέσει στεφάνι στο Ηρώο και μετά θα εκφωνήσει λόγο στον «Αστέρα». Τον συνοδεύει αλλά και τον προσφωνεί ο Χρήστος Σχοινάς. Δεν λείπει όμως και ο προαλειφόμενος ως υποψήφιος βουλευτής ή δήμαρχος Παύλος Αντωνίου. Η αλήθεια είναι ότι ο στρατηγός, παρότι η παλαιά του οργάνωση των Χιτών δεν είχε και την καλύτερη μνήμη στη Νέα Ιωνία, θα συγκεντρώσει πολύ κόσμο!

- Τον Ιούνιο, θα θεμελιωθεί ένα ακόμη ωραίο και μεγάλο διδακτήριο στη Νέα Ιωνία. Είναι το διδακτήριο του 11ου Δημοτικού Σχολείου στη Νεάπολη. Το διδακτήριο στην πορεία θα φι-

14/5/1961. Από την επίσκεψη του στρατηγού Γρίβα-Διγενή στη Νέα Ιωνία.

λοξενήσει κι άλλα δύο δημοτικά: το 15ο και 18ο, καθώς ο αριθμός των μαθητών θα αυξάνει συνεχώς, ώσπου σήμερα να έχουμε επιστρέψει στο αρχικό 11ο, αφού ελλείψει... μαθητών δεν λειτουργούν πλέον τα άλλα 2 σχολεία!

- Η Αλσούπολη προσδεύει συνεχώς! Μετά τη μεγάλη εκκλησία (Μεταμόρφωση Σωτήρος) και το Δημοτικό σχολείο (10ο) θ' αποκτήσει και γήπεδο για την ομάδα με τα πράσινα, τον «Π.Α.Ο. Αλσούπολης». Σήμερα το γήπεδο αυτό έχει γίνει πάρκο. Αλλά ο «Π.Α.Ο. Αλσούπολης» συνεχίζει να αγωνίζεται στις μικρές κατηγορίες.

- Τον Αύγουστο αρχίζει να λειτουργεί, εκεί ψηλά στη συνοικία του Φάρου, ένα σύγχρονο, μεγάλο μαιευτήριο, των Ι. Παπαθωμόπουλου και Α. Κουρούπη.

- Τον ίδιο μήνα από τον Υπουργό Παιδείας, βραβεύεται η ομάδα των αρχιτεκτόνων Αναιρούση, Βασιλάκη, Δωρή, Παπαϊωάννου για την αρχιτεκτονική μελέτη του υπό ανέγερση Γυ-

μνασίου της Ν. Ιωνίας, στα Πευκάκια. Όταν οι εργασίες, ολοκληρωθούν πράγματι το διδακτήριο αυτό θα είναι ένα από τα καλύτερα της Αττικής.

- Εν τω μεταξύ αρχίζουν οι εκσκαφές για τη θεμελίωση του Ι.Κ.Α. Ν. Ιωνίας, το οποίο και όταν αυτό θα ολοκληρωθεί θα είναι αρχιτεκτονικό αριστούργημα. Καθώς έχει μπει ο Οκτώβρης ο Υπουργός Εργασίας Κων. Χρυσανθόπουλος και ο διοικητής του Ι.Κ.Α. Ι. Καποδίστριας, θα θεμελιώσουν το έργο στην οδό Χρυσ. Σμύρνης.

- Και έπονται... Εκλογές. Βουλευτικές Εκλογές, που έχουν προσδιοριστεί για την Κυριακή, 29 Οκτωβρίου 1961.

Την ημέρα ακριβώς που θα ορκιστεί η Υπηρεσιακή Κυβέρνηση Κ. Δόβα (των Ανακτόρων), στις 20 Σεπτεμβρίου 1961, ανακοινώνεται η σύμπραξη αρκετών κομμάτων του Κέντρου (Φιλελεύθεροι, Παπανδρεϊκοί, Ε.Π.Ε.Κ., Αγροτικοί κλπ.) και η δημιουργία του σχηματισμού «Ένωσης Κέντρου», που θα έχει ως επικεφαλής τον Γεώργιο Παπανδρέου.

Η χώρα εισέρχεται σε μια προεκλογική περίοδο έντονα διχαστική. Η κυβέρνηση Καραμανλή κατηγορείται συνεχώς, τόσο από την «Ένωση Κέντρου», όσο και από την Ε.Δ.Α. για κλίμα εκφοβισμού του λαού, ιδιαίτερα στις επαρχίες και επηρεασμού των συνειδήσεων, καθώς αποκαλύπτονται διασυνδέσεις «φιλοβασιλικών» αξιωματικών (Γ. Παπαδόπουλος) με τα Ανάκτορα, μέσω του λοχαγού τότε Αρναούτη, για άσκηση βίας και νοθείας στις εκλογές, με την επίκληση πάντα του εθνικού συμφέροντος και του... κομμουνισμού! Η Ε.Δ.Α. καταγγέλλει την ύπαρξη σχεδίου, του περίφημου σχεδίου «Περικλής» προκειμένου να νικήσει οπωσδήποτε η εθνικόφρων Ε.Ρ.Ε., αφού και το Κέντρο, έμμεσα πλην σαφώς ενισχύει τον κομμουνισμό!

Η ένταση, όσο πλησιάζουν οι εκλογές, κορυφώνεται. Πολλοί πια μιλούν ανοιχτά για ανάμειξη της CIA και των Αμερικανών, πέραν βέβαια των ανακτόρων και της οργάνωσης του Γ. Παπαδοπούλου στον στρατό! Μέσα στο κλίμα μισαλλοδοξίας που κυριαρχεί απαγορεύεται η ταινία του Αλ. Αλεξανδράκη «Συνοικία το όνειρο». Και χρειάστηκε η γενική κατακραυγή για να επιτραπεί τελικά!

Στις εκλογές τελικά που γίνονται με ένα περίεργο εκλογικό σύστημα, που ευνοεί την Ε.Ρ.Ε. και αποσκοπεί στον περιορισμό της Αριστεράς, θα συμμετάσχουν: η Ε.Ρ.Ε. του Κ. Καραμανλή, η «Ένωση Κέντρου» με τον Γ. Παπανδρέου, τον Σ. Βενιζέλο, τον Σ. Παπαπολίτη, τον Ηλία Τσιριμώκο, τον Στ. Στεφανόπουλο, τον Πανσ. Κατσώτα, τον Αλ. Μπαλατζή συνεργαζόμενη με το κόμμα των «Προοδευτικών» και τον Σπ. Μαρκεζίνη, και το Π.Α.Μ.Ε., το οποίο ουσιαστικά συγκροτείται από την Ε.Δ.Α. και μικρούς συγγενείς σχηματισμούς.

Τα αποτελέσματα πανελλαδικά ήταν τα εξής:

1. Ε.Ρ.Ε.: 2.347.824 ψήφοι, 50,80%, έδρες 176
2. «Ένωσης Κέντρου και Προοδευτικοί»: 1.555.442 ψήφοι, 33,65%, έδρες 100
3. Π.Α.Μ.Ε.: 675.867 ψήφοι, 14,62%, έδρες 24.

Στη Νέα Ιωνία, παρά τη σχετική μείωση των ψήφων της, η Αριστερά είναι πάλι πρώτη με 11.504 ψ., 45,36%, η «Ένωσις Κέντρου-Προοδευτικοί» δεύτερη με 7.898 ψ., 31,15% και Ε.Ρ.Ε. τρίτη, με 5.951 ψ. και 23,47%.

Το Π.Α.Μ.Ε. αυτή τη φορά κινήθηκε προβάλλοντας άμεσα και με στοιχεία την έκταση της ανεργίας, που είχε αρχίσει να μαστίζει την πολιτεία, ύστερα από το κλείσιμο των εργοστασίων («Ελληνική Εριουργία», «Βαμβακουργία», «Μεταξουργία», «Σινάνογλου», «Μουταλάσκη», «Λανατέξ», «Νίκη - Σαραντόπουλου» κλπ.). Όμως δεν είχε κανένα σημαντικό στέλεχος από την κοινωνία της Ν. Ιωνίας, ώστε να συμβάλει με τη δυναμική του, όπως για παράδειγμα είχε η «Ένωσις Κέντρου», η οποία είχε δύο προβεβλημένα στελέχη στη Νέα Ιωνία: τον Παύλο Αντωνίου και τον Μιχάλη Κιουρκτσόγλου, που ήρθαν πρώτος και δεύτερος αντίστοιχα στην σταυροδοσία (2.184 ψ. και 2.151 ψ. αντίστοιχα) έστω κι αν δεν εξελέγησαν βουλευτές.

Η ψηφοφορία έγινε στα 39 εκλογικά κέντρα και μπορεί κανείς να βγάλει χρήσιμα συμπεράσματα για το πώς ψήφισαν οι συνοικίες.

Έτσι για παράδειγμα στο Ιστορικό Κέντρο Π.Α.Μ.Ε. και «Ένωσις Κέντρου» ήταν σχεδόν ισόπαλες (38,47% - 36,59%), ενώ στην Ελευθερούπολη το Π.Α.Μ.Ε. πήρε το 49,63% και η «Ένωσις Κέντρου» το 30,26% και στην Καλογρέζα το Π.Α.Μ.Ε. πήρε 52,78% και η «Ένωσις Κέντρου» 22,06%. Το καλύτερο ποσοστό της Ε.Ρ.Ε. ήταν στον Περισσό (27,35%).

Σε λίγο καιρό, καθώς έχουν προκύψει πολλά στοιχεία για «βία και νοθεία» ο Γεώργιος Παπανδρέου, θα ξεκινήσει τον λεγόμενο «Ανένδοτο αγώνα»!

Η ορκωμοσία της νέας κυβέρνησης Καραμανλή έγινε στις 4 Νοεμβρίου 1961. Σ' αυτήν ο Παν. Κανελλόπουλος θα αναβαθμιστεί και θα οριστεί αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, ενώ υπουργός Εξωτερικών θα είναι πάλι ο Ευάγγ. Αβέρωφ, Συντονισμού ο Παν. Παπαληγούρας και Άμυνας ο Αρ. Πρωτοπαπαδάκης, υπουργός Παιδείας θα ορκιστεί ο καθηγητής Γρ. Κασσιμάτης. Θα έλεγε κανείς η καλύτερη από πλευράς στελεχών Κυβέρνηση, η οποία όμως συνεχώς βάλλεται για το πώς εξελέγη.

1962.

Αυτή τη χρονιά, όσον ποτέ άλλοτε, η ανθρωπότητα κινδύνευε να καταστραφεί από ένα θερμοπυρηνικό πόλεμο! Καθώς οι Ρώσοι εξόπλιζαν συνεχώς τον Φιντέλ Κάστρο στην Κούβα, ο Κέννεντυ αποφάσισε τον θαλάσσιο αποκλεισμό της χώρας! Στο μεταξύ είχαν αρχίσει να κατασκευάζονται βάσεις εκτόξευσης πυραύλων και ρωσικά πλοία εξακολουθούν να πλέουν προς την Κούβα (24 Οκτωβρίου), Η ανθρωπότητα κρατάει την αναπνοή της! Αλλά, αλλά την τελευταία στιγμή ο Χρυστσόφ κάνει πίσω. Στις 26 Οκτωβρίου τα ρωσικά πλοία ανέκρουσαν πρύμναν. Ο πόλεμος είχε αποτραπεί.

Ο «ανένδοτος» αγώνας του Παπανδρέου συνεχίζεται, καθώς συχνά προκύπτουν στοιχεία νοθείας στις εκλογές, που φθάνουν ως τη γειτονική Ν. Φιλαδέλφεια... Όμως το πιο σημαντικό είναι η σύγκρουση Καραμανλή και Βασιλιά, εξαιτίας των συνεχών παρεμβάσε-

ων της Φρειδερίκης. Ο Καραμανλής θα υποβάλει παραίτηση (30 Οκτωβρίου). Ο Βασιλιάς δεν την αποδέχεται. Όμως το ποτήρι, έχει ραγίσει.

Και πάλι πρόβλημα στην Εκκλησία. Καθώς ξαφνικά φεύγει από την ζωή ο Θεόκλητος, τίθεται θέμα νέου Αρχιεπισκόπου. Τελικά εκλέγεται ο Αττικής Ιάκωβος, για τον οποίο δυστυχώς ακούγονται διάφορα που αφορούν στην ηθική του υπόσταση! Ο Ιάκωβος έχει την εμπιστοσύνη του Παλατιού, αλλά η Κυβέρνηση, με τον υπουργό Παιδείας Κασσιμάτη, προβληματίζεται. Τελικά ο Ιάκωβος παραιτείται και εκλέγεται σχεδόν ομοφώνως ο μικρασιατικής καταγωγής Χρυσόστομος (14 Φεβρουαρίου 1962).

Και ξαφνικά η Γιουγκοσλαβία θέτει «Μακεδονικό» ζήτημα. Ο Πρόεδρος της λεγόμενης «Δημοκρατία της Μακεδονίας» σε βιβλίο του υποστηρίζει ότι υπάρχει μακεδονικό έθνος με δική του ιστορία και γλώσσα, που έχει πέσει θύμα του σέρβικου, του βουλγάρικου και του ελληνικού σλαβισμού!

Η Ελληνική Κυβέρνηση αρνείται ρηματικά ότι υπάρχει τέτοιο θέμα. Τελικά στην πορεία οι υπουργοί Εξωτερικών Γιουγκοσλαβίας και Ελλάδας, Πόποβιτς και Αβέρωφ, θα βάλουν το θέμα στο «ψυγείο».

Το 1962 θα μπορούσε σίγουρα να χαρακτηριστεί ως το έτος απεργιών και κινητοποιήσεων των δασκάλων, των καθηγητών και των φοιτητών. Πολυήμερες απεργίες των εκπαιδευτικών και διαδηλώσεις των φοιτητών, που ζητούν εκείνο το αξέχαστο: 15% για την Παιδεία, συνταράσσουν την Αθήνα.

- Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Ν. Ιωνίας, στις δημαρρεσίες εκλέγεται ο Γεώργιος Παντελίδης, ο οποίος αργότερα θα διαδραματίσει ρόλο «αναπληρωτή δημάρχου» μετά την 21η Απριλίου. Αντιπρόεδρος: ο Βρασίδης Νικολαΐδης, ένας από τους πιο συνεπείς φιλελεύθερους και γραμματέας, ο καθηγητής Βασίλης Μπατζόγλου.

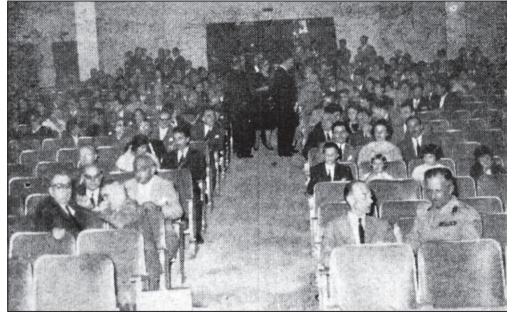
- Στον Περισό (οδοί Ισμήνης, Αντιγόνης, Θράκης) αρχίζει ν' ανεγείρεται το διδακτήριο που θα στεγάσει τις Τεχνικές Σχολές του Δήμου Ν. Ιωνίας. Στο ισόγειο του και προς το δυτικό του τμήμα θα διαμορφωθεί στη συνέχεια ο χώρος που θα στεγάσει το Δημοτικό Θέατρο Ν. Ιωνίας.

- Μάρτιος. Μετά το «Ριάλτο», αρχίζει να λειτουργεί ως μεγάλος χειμερινός κινηματογράφος η «Αφροδίτη». Είναι ιδιοκτησίας Ισ. Αρθ. Καλπακιάν κι εκμετάλλευσης Κ. Περαιτικού. Έχει προβλεφθεί να λειτουργεί και ως θερινός.

- Από την πρώτη στιγμή η «Αφροδίτη» θα αρχίσει να φιλοξενεί εκδηλώσεις του «Ιωνικού Συνδέσμου», εξαιτίας των μεγάλων χώρων της σκηνής που διέθετε και της ανάγκης ο «Ιωνικός» να παρουσιάσει τη χορωδία του, που είχε οργανώσει ο μαέστρος Αλέξ. Τσίγκλης και στην οποία θα εμφανισθεί και η μεγάλη κατοπινά, ερμηνεύτρια των έργων του Μίκη Θεοδωράκη, η συμπατριώτισσά μας Μαρία Φαραντούρη.

Η εκδήλωση με τη συναυλία της χορωδίας δεν ήταν η πρώτη του «Ιωνικού» στην «Αφροδίτη». Είχε προηγηθεί σχεδόν με την έναρξη της λειτουργίας του κινηματογράφου, την 1η Απριλίου 1962 μια μεγάλη εκδήλωση για την 25η Μαρτίου, όπου ομιλητής ήταν ο τότε Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Παιδείας Χρήστος Σολωμονίδης και απαγγελέας η Αλέκα Κατσέλη, ενώ αυτή τη φορά είχε κάνει και την πρώτη εμφάνισή της η χορωδία του Γυμνασίου Ν. Ιωνίας, που διηύθυνε ο αξέχαστος καθηγητής της Μουσικής, Παν. Παλιατσέας. Πρόεδρος του «Ιωνικού» τότε ήταν ο Θεόδ. Μιχαηλίδης και γεν. γραμματέας ο Βασ. Μπατζόγλου.

- 12 Οκτωβρίου. Ένας ακόμη κινηματογράφος, σύγχρονος και με ιδιαίτερες ανέσεις, θα εγκαινιαστεί στην οδό 28ης Οκτωβρίου (Δαρδανελλίων). Είναι ο κινηματογράφος «**ΙΩΝΙΑ**», που θα ανεγερθεί στο χώρο του θερινού «Ιωνία». Μεταξύ των προσκεκλημένων ήταν και ο πολύ γνωστός τότε παραγωγός κινηματογραφικών ταινιών, Θεόφ. Δαμασκηνός.

Από τα εγκαίνια του Κινηματογράφου «ΙΩΝΙΑ».

- Καθώς φθινοπωριάζει εντείνονται οι εργασίες κλεισίματος του ρέματος των Πευκακίων. Ήδη έχει καλύψει τα «Ψαράδικα» και τη «Λαϊκή Αγορά» (οδός Πάρσης) και έχει φτάσει μέχρι το «Αναξαγόρειο».

- Παράλληλα, ενώ η δικαστική διαμάχη συνεχίζεται, αρχίζουν οι εργασίες κατασκευής του Γυμνασίου Ν. Ιωνίας, στα Πευκάκια.

- Νοέμβριος. Μια πάρα πολύ σημαντική εξέλιξη: ο Δήμος αγοράζει από την Εθνική Τράπεζα το οικόπεδο, όπου ήταν οι παράγκες στην είσοδο της πόλης, έκτασης 2.432 τ.μ. αντί του ποσού των 661.300 δραχμών.

Οι παράγκες αυτές, που στο μεγαλύτερο μέρος τους, φιλοξενούσαν μικρά εμπορικά, παντοπωλεία κλπ. αλλά ως επί το πλείστον «σουβλατζίδικα» και «κεμπατζίδικα» και επί τρεις 10ετίες έδιναν ένα κάποιο χρώμα στην είσοδο της πόλης, έστω κι αν δεν θα μπορούσε κανείς να πει ότι αισθητικά ήταν ό,τι το καλύτερο. Έτσι θα χαθεί το κεμπάπ του Σαββατόβραδου, που το συνόδευαν οι ήχοι από τα γραμμόφωνα με τα ρεμπέτικα αλλά καμιά φορά και τα... τούρκικα τραγούδια... Θα χαθεί και η όμορφη... κοινοτική βρύση στο κέντρο.

Έργα κάλυψης του ρέματος

- Στις 11 Νοεμβρίου 1962 η Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας, σε μια ιδιαίτερη επίσημη εκδήλωση τίμησε τον Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου, τον επιλεγόμενο και Μωυσή των Πισιδών, τον ιερέα που οδήγησε τα γυναικόπαιδα της Σπάρτης, μετά τον ξεριζωμό του 1922, στην Ελλάδα και υπήρξε μαζί με τον Νικ. Πλαστήρα συνιδρυτές της Νέας Ιωνίας, στις 30 Ιουνίου 1923.

Η εκδήλωση έγινε στην κεντρική αίθουσα του «Οίκου Σπάρτης» και βασικός ομιλητής ήταν ο γραμματέας του συλλόγου, Φώτιος Ουλκέρογλου, ο οποίος και ουσιαστικά παρουσίασε για πρώτη φορά το ανέκδοτο τότε έργο του ιερέα: «Αναμνήσεις από την πατρίδα μου Σπάρτη Πισιδίας».

Αριστερά εκτός των δύο κληρικών, διακρίνονται: ο Κοσμάς Νικολαΐδης, ο Βασίλειος Πετράκης.
Ο Σωκράτης Σινανίδης εκδότης του «Προσφυγικού Κόσμου», είναι στα δεξιά.

Βαθιά συγκινημένος στο τέλος ο Παπαϊωακείμ ευχαρίστησε όλους: τον μητροπολίτη Πατάρων, τον δήμαρχο Κ. Κιοφτερτζή και ολόκληρο το Δημοτικό Συμβούλιο, τον Σύλλογο των συμπατριωτών του, ολόκληρο τον λαό της Ν. Ιωνίας. Αξίζει να αναφερθεί κανείς στα τελευταία λόγια του.

«Διηρωτώμην ανέκαθεν και διερωτώμαι και τώρα, ευρισκόμενος εις τας δυσμάς του βίου μου, εάν έπραξα πράγματι το καθήκον μου εις το ακέραιον. Η στοργή και η αγάπη με την οποίαν με περιβάλλατε την στιγμήν τούτην πάντες υμείς, με πείθει ότι κρίνετε την ταπεινότητά μου με ευγένειαν και επιείκειαν».

Υπήρξε σπουδαίος κληρικός ο Παπαϊωακείμ. Υπήρξε όμως και λαμπρός αρχηγός και ακέραιος άνθρωπος. Πάνω απ' όλα άνδρας με αρχές και αρετές, όσο λίγοι...

- Στην αθλητική, και για να κυριολεκτούμε, στην ποδοσφαιρική περίοδο 1961-1962 συνέβησαν ούτως πρωτοφανή πράγματα στη Νέα Ιωνία. Στο πρωτάθλημα της Α1 κατηγορίας Αθηνών τις τρεις πρώτες θέσεις πήραν κατά σειρά: 1ος ο «Π.Α.Ο. Καλογρέζας», 2ος ο «Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως» και 3η η «Α.Ε. Ελευθερουπόλεως». Η «Α.Ε. Ν. Ιωνίας» έμεινε πιο χαμηλά (14η). Στη συνέχεια, μετά από αλληπάλληλες διαβουλεύσεις και Γενικές Συνελεύσεις η «Α.Ε. Ελευθερουπόλεως» και η «Α.Ε. Ν. Ιωνίας» συγχωνεύονται ως «Αθλητική Ένωση Ελευθερουπόλεως και Νέας Ιωνίας». Στη σαιζόν 1962-1963 τελικά θα βρεθούν να μετέχουν πλέον στη Β' Εθνική Κατηγορία 2 ομάδες μας: 1) Η Ένωση «Ελευθερούπολη και Νέα Ιωνία» και 2) Ο Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως. Ο Π.Α.Ο. Καλογρέζας θα βρεθεί στη Β' Εθνική, κατά την περίοδο 1964-1965, μόνη πλέον ομάδα Ν. Ιωνίας στην κατηγορία αυτή, αφού οι άλλες 2 (Ένωση και Σαφραμπόλη) δεν τα είχαν καταφέρει και είχαν επιστρέψει στην Α' Αθηνών!

Τα κύπελλα για τις 3 πρώτες θέσεις και τα κύπελλα ήθους σαρώθηκαν κυριολεκτικά από τις ομάδες μας! Τα περισσότερα θα τα πάρει ο «Π.Α.Ο. Καλογρέζας» (που είχε ποδοσφαιριστές που έγιναν γνωστοί στο πανελλήνιο, όπως ο αδελφός του Βαγγέλη Πανάκη, ο Απόστολος, το επονομαζόμενο «κανόνι», ο Νίκος Μελισσής, που μετά πήγε στην Α.Ε.Κ., ο Γιώργος Μεταλλόπουλος, ο Βαγγέλης Καρετζόπουλος, ο Λίναρης και άλλοι). Παράλληλα η «Α.Ε. Ελευθερούπολης» είχε να επιδείξει τον Στ. Σκευοφύλακα και τον Στ. Παναγιωτίδη, η «Α.Ε. Ν. Ιωνίας» τον Μανταράκη, τον Τσαούση, τον Ρούσσο και ο «Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως» τον Νικολαΐδη, τον Δουρίδα, τον Ουσταμπασίδη.

1961 -1962 Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως.

1963.

Αυτή η χρονιά είχε μαύρο, κατάμαυρο χρώμα! Στις 22 Νοεμβρίου δολοφονείται ο Τζών Κέννεντυ στο Ντάλλας του Τέξας, καθώς σε ανοικτό αυτοκίνητο διέσχισε το κέντρο της πόλης έχοντας δίπλα του τη σύζυγό του Τζάκυ κι ενώ ο κόσμος τον επευφημούσε. Δολοφονείται από τον Όσβαλντ, μια σκοτεινή προσωπικότητα, που ενώ είχε συλληφθεί κι ήταν στα χέρια των αστυνομικών, θα δολοφονηθεί κι αυτός από έναν περιβόητο γκάγκστερ, τον Ρούμπνυ! Υπόθεση τραγική, της οποίας ποτέ δεν θα γνωσθεί όλη η αλήθεια για το ποιοί ακριβώς και γιατί το έκαναν.

Μια σπουδαία ελπίδα των Η.Π.Α. και ολόκληρου του κόσμου έσβησε τόσο άδοξα.

Θα ορκιστεί ως Πρόεδρος ο Τζόνσον, το άλλο όχι και τόσο φωτεινό πρόσωπο των Η.Π.Α.

Στην πατρίδα μας το 1963, θα στιγματιστεί με μίαν, τηρουμένων των αναλογιών, αντίστοιχα πρωτοφανή επίδειξη τραμπουκισμού του παρακράτους στη Θεσσαλονίκη, που κατέληξε στη δολοφονία του αγωνιστή της Ειρήνης **Γρηγόρη Λαμπράκη** (22 Μαΐου 1963).

Υπάρχει ακόμα μια σκληρή εκλογική αναμέτρηση, στις 3 Νοεμβρίου, που θα φέρει πλέον στην Κυβέρνηση την «Ένωση Κέντρου» και τον Γεώργιο Παπανδρέου και θα οδηγήσει στην αυτοεξορία τον Κων/νο Καραμανλή, στο Παρίσι, όταν δεν δέχεται να δοθεί εντολή σχηματισμού Κυβέρνησης στον νικητή Γ. Παπανδρέου, ελλείψει της δεδηλωμένης.

Έτσι θα έλεγε κανείς ότι «σκεπάστηκε», ένα μεγάλο γεγονός για την ελληνική λογοτεχνία: **Ο ποιητής Γεώργιος Σεφέρης θα πάρει το Νόμπελ Λογοτεχνίας, στις 10 Δεκεμβρίου 1963.**

Ας γυρίσουμε στην πολιτεία μας:

- Η χρονιά ξεκινάει, όπως πάντα με τις δημαρεσίες, που έχουν όπως και να το κάνουμε, τη σημασία τους. Πρόεδρος εκλέγεται ο Γεώργιος Παντελίδης, αντιπρόεδρος ο Μηνάς Χρηστίδης και γραμματέας ο Βασίλης Μπατζόγλου.

- Η Νέα Ιωνία έχει παράδοση με τους ποδηλατικούς αγώνες. Στις 3 Μαρτίου πραγματοποιούνται αγώνες στη μνήμη του Μιχ. Ραγκαβή. Τα πεζοδρόμια των δρόμων απ' όπου θα διέλθουν οι ποδηλάτες είναι κατάμεστα από κόσμο και το ενδιαφέρον μεγάλο.

- Στις 17 Μαρτίου στον κινηματογράφο «Άλφα» μιλά ο πολιτευτής Αντώνης Τζιζής με θέμα: «Το προσφυγικό πρόβλημα υπό τη σημερινή του μορφή». Θα παραστεί μεταξύ άλλων, και ο αρχηγός των «Φιλελευθέρων» Σοφοκλής Βενιζέλος. Ήταν η τελευταία φορά που ερχόταν στη Νέα Ιωνία. Σε λίγους μήνες, ανεπάντεχα, θα φύγει από τη ζωή, παραμονές των εκλογών του Φεβρουαρίου 1964.

3 Φεβρουαρίου 1963. Ποδηλατικοί Αγώνες στη μνήμη Ραγκαβή.

17 Μαρτίου 1963.
Χρ. Δουβλίδης, Σοφ. Βενιζέλος, Αντ. Τζιζής
στον κιν/φο ΑΛΦΑ.

23 Μαρτίου 1963.
Η Ακαδημία Αθηνών
βραβεύει τον μητροπολίτη
Πατάρων Μελέτιο.

Στο βήμα ο Π. Κανελλόπουλος.
Οι δύο κληρικοί,
Μελέτιος και Χρυσόστομος
δεξιά στο τραπέζι.

- Η λεγόμενη «τιμητική» για έναν καλλιτέχνη ήταν πάντα μια αφορμή να πουν ένα τραγούδι, να κάνουν ένα πέρασμα προς τιμήν του, δημοφιλείς καλλιτέχνες. Αυτό κι έγινε στις 18 Μαρτίου στο «Ριάλτο», όπου στην «τιμητική» του Γιώργου Λουκά θα πάρουν μέρος η Νάντια Κωνσταντοπούλου, η Ρένα Ντορ, ο Νίκος Κούρκουλος, ο Θανάσης Βέγγος, ο Στέλιος Καζαντζίδης με τη Δούκισσα, η ορχήστρα του Τάκη Μωράκη κ.α.

Στη μεσαία φωτό,
με την κιθάρα ο Στ. Καζαντζίδης.

- Στις 23 Μαρτίου η Ακαδημία Αθηνών, κατά την πανηγυρική της συνεδρίαση θα βραβεύσει τον μητροπολίτη Πατάρων Μελέτιο, μετά από πρόταση της Τάξεως των Ηθικών και Πολιτικών Επιστημών, για την εθνική του δράση απονέμοντας έτσι τιμή σε έναν αφανή ήρωα του Μικρασιατικού Ελληνισμού. Για τον τιμώμενο μίλησε ο Γεν. Γραμματέας της Ακαδημίας, Αν. Ορλάνδος.

Ο ακαδημαϊκός και σπουδαίος λογοτέχνης, ο Αϊβαλιώτης Ηλίας Βενέζης, αφιέρωσε στην εφημερίδα το «Βήμα», στις 26 Μαρτίου 1963, ειδικό χρονογράφημα, με τον τίτλο, «Το χρέος πρέπει να διδάσκεται» (Παράρτημα 7).

Ο Μελέτιος τιμήθηκε με την ανώτατη διάκριση του Χρυσού Σταυρού του Φοίνικα.

- Στις **21 Απριλίου 1963** θα γίνει η πρώτη «**Μαραθώνια Πορεία Ειρήνης**», με επικεφαλής τον **Γρηγόρη Λαμπράκη**. Αψηφώντας τις απειλές της τότε κυβέρνησης, η πορεία θα ξεκινήσει από τον Μαραθώνα, αλλά δεν θα ολοκληρωθεί γιατί ο ίδιος συλλαμβάνεται στο Χαρβάτι και μετά από αρκετές βόλτες δεξιά κι αριστερά, αφήνεται ελεύθερος, κάπου στη Νέα Ιωνία.

Έναν μήνα μετά, δυστυχώς, στις 22 Μαΐου, ο Λαμπράκης θα δεχτεί δολοφονική επίθεση από το παρακράτος στη Θεσσαλονίκη και θα φύγει από την ζωή τέσσερις μέρες μετά!

Η κηδεία του στην Αθήνα, θα γίνει με συμμετοχή εκατοντάδων χιλιάδων λαού. Έκτοτε κάθε χρόνο, τον Μάη, θα γίνεται πορεία Ειρήνης, στην οποία θα συμμετέχουν χιλιάδες πολίτες, ανάμεσα στους οποίους και πολλοί Ιωνιώτες, οι οποίοι στο μεταξύ θα έχουν οργανώσει, όπως γινόταν τότε παντού, και σύλλογο «Λαμπράκηδων».

- Στις **23 Ιουνίου του 1963** η **Α.Ε.Κ.** θα στεφθεί πρωταθλήτρια Ελλάδος. Μάλιστα ύστερα από 23 χρόνια! Στον τελευταίο αγώνα με τον Παναθηναϊκό 3-3 ισοβάθμισε μαζί του, καθώς η Α.Ε.Κ. είχε δεχθεί τα λιγότερα τέρματα. Η Α.Ε.Κ. είχε σταθεί και τυχερή, γιατί ο Π.Α.Ο. στον προτελευταίο αγώνα του είχε χάσει από τον Εθνικό με 4-2! Έτσι και με ισοπαλία στο μεταξύ τους παιχνίδι η Α.Ε.Κ. θα ήταν πρωταθλήτρια!

Ο αγώνας ήταν συναρπαστικός. Η Α.Ε.Κ. με επικεφαλής τον Κώστα Νεστορίδη και τον

Μίμη Παπαϊωάννου προηγήθηκε με 3-1. Όμως ο Π.Α.Ο. κατάφερε να ισοφαρίσει 3-3. Έτσι τελικά η Α.Ε.Κ. στέφθηκε Πρωταθλήτρια Ελλάδος 1962-1963 με 77 βαθμούς, όσους και ο Π.Α.Ο., αλλά με 61-21 τέρματα έναντι 75-28.

Περισσός. Φίλαθλοι της ΑΕΚ, διέρχονται το ποτάμι για να πάνε στο γήπεδο.

Να σημειώσουμε ότι μεταξύ 1960-1963 αγωνίζονταν με την Α.Ε.Κ. τρεις Ιωνιώτες ποδοσφαιριστές: Ο Στέλιος Σκευοφύλαξ της Ελευθερούπολης, ο Δ. Αναστασιάδης της Ν. Ιωνίας και ο Ν. Μελισσής του Π.Α.Ο. Καλογρέζας.

Το τι έγινε στην Νέα Ιωνία, δεν περιγράφεται! Κατά κύματα οι φίλαθλοι ανεβοκατέβαιναν την Ηρακλείου φωνάζοντας και επευφημώντας την αγαπημένη τους ομάδα.

Πως να γίνει, μπορεί το γήπεδο της

Α.Ε.Κ. να ήταν στη Νέα Φιλαδέλφεια, αλλά ο κόσμος της ήταν και είναι στη Νέα Ιωνία.

- Στον Κινηματογράφο «Ριάλτο» ο σύλλογος **«Προσφυγική Κοινότητα Ινεπόλεως»** οργανώνει γιορτή για τα 40 χρόνια από την ίδρυσή του, αλλά και τα 15 χρόνια από την ίδρυση και λειτουργία του Νυκτερινού Γυμνασίου, που οπωσδήποτε υπήρξε και το μεγαλύτερο επίτευγμα του Συλλόγου. Το Νυκτερινό Γυμνάσιο αρχικά λειτούργησε στο διδακτήριο της Ελευθερούπολης μετά όμως εγκαταστάθηκε και λειτούργησε σε κτίριο, στην πλατεία Παναγίτσας, ωστόσο με την ίδρυση και λειτουργία του Δημόσιου Νυκτερινού Γυμνασίου σταμάτησε την λειτουργία του (1967).

- Τον Αύγουστο του 1963 αρχίζουν να μεταφέρονται στο νέο, όμορφο ιδιόκτητο κτίριο του Ι.Κ.Α., υπηρεσίες του από τα μισθωμένα οικήματα της Ηρακλείου και της Βασ. Κων/νου. Υπολογίζεται ότι το κτίριο κόστισε 5,5 εκατ. δραχμές. Τα σχέδια ήταν των αρχιτεκτόνων: Ζ. Τζάρτζανου και Ε. Ζαχαριάδη. Κάλυπτε έκταση 1.000 τ.μ.

*Αφού πια η «κόντρα» του Καραμανλή με το παλάτι δεν υποχωρούσε, ο Κων. Καραμανλής παραιτείται και ο βασιλιάς αναθέτει τον σχηματισμό Κυβέρνησης στον Παν. Πιπινέλη, με την προοπτική να λειτουργήσει και ως υπηρεσιακή. Όμως σύσσωμη η αντιπολίτευση εναντιώνεται κι έτσι στις 29 Σεπτεμβρίου θα ορκιστεί υπηρεσιακή κυβέρνηση υπό τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Σπ. Μαυρομιχάλη. Εκ του αποτελέσματος κρίνοντας θα μπορούσε κανείς να πει ότι ο Μαυρομιχάλης επέτυχε πραγματικά στην αποστολή του και διενήργησε εκλογές σχεδόν άσφογες, αυτές που έγιναν την **Κυριακή 3 Νοεμβρίου**. Εν όψει αυτού του γεγονότος ο Καραμανλής θα γυρίσει από το Παρίσι για να υποστηρίξει το κόμμα του! Μετά τη νίκη της «Ένωσης Κέντρου», θα ξαναφύγει οριστικά πλέον, αφήνοντας*

την αρχηγία στον Παν. Κανελλόπουλο!

Το εκλογικό σύστημα ευνοεί, αλλ' όχι πολύ, τους μεγαλύτερους σχηματισμούς. Από την «Ένωση Κέντρου» αποχωρεί ο Σπ. Μαρκεζίνης και θα κατέβει ξεχωριστά με το «Κόμμα των Προοδευτικών».

Στις περιφέρειες Α' και Β' Αθηνών ίσχυε η πολυσταυρία ενώ στις υπόλοιπες η μονοσταυρία. Τα αποτελέσματα ήταν θα έλεγε κανείς πλέον, ύστερα από όσα είχαν συμβεί και με τη δολοφονία του Λαμπράκη, ένα προαναγγελθέν γεγονός: η αποκαθήλωση του Καραμανλή και ο θρίαμβος του Γ. Παπανδρέου!

Έτσι η «Ένωση Κέντρου» πρώτευσε με 1.962.079 ψήφους, ποσοστό 42,04% και 138 έδρες, έναντι 1.837.377 ψήφων, ποσοστού 39,37% και 132 εδρών της Ε.Ρ.Ε.

Η Ε.Δ.Α. έλαβε 669.267 ψήφους, 14,34%, 28 έδρες και το «Κόμμα των Προοδευτικών» 173.981 ψήφους, 3,73% και 2 έδρες!

Η Ε.Δ.Α. δηλώνει ότι θα στηρίξει τον Παπανδρέου, ώστε να σχηματίσει κυβέρνηση. Αυτό θα γίνει αλλά ο «Γέρος της Δημοκρατίας» θα επιστρέψει ζητώντας πάλι εκλογές, ώστε να μην χρειάζεται «δεκανίκι». Αυτές θα γίνουν στις 16 Φεβρουαρίου του 1964 και θα είναι ένας θρίαμβος γι' αυτόν.

Στη Νέα Ιωνία, όπως πάντα οι βουλευτικές εκλογές έχουν άλλη... ανάγνωση. Έτσι επί 26.233 ψηφοδελτίων πήραν:

1η η «Ένωση Κέντρου», 10.367 ψήφους και 39,52%, 2η η Ε.Δ.Α. 10.233 ψήφους και 39,00%, 3η η Ε.Ρ.Ε. 5.263 ψήφους και 20,06% και 4ο το «Κόμμα των Προοδευτικών» 324 ψήφους, 1,23%.

Ο προεκλογικός αγώνας ήταν πολύ έντονος σε όλες τις συνοικίες της Ν. Ιωνίας, καθώς είχαν σπεύσει να μιλήσουν πολλοί υποψήφιοι.

Δυναμικότερη ήταν η παρουσία των υποψηφίων της «Ένωσης Κέντρου», όπου συναγωνίζονταν 5 σημαντικοί υποψήφιοι: ο Λουκής Ακρίτας, ο Αντ. Τζιζής, ο Φιλ. Μαύρος και οι 2 Ιωνιώτες: ο Παύλος Αντωνίου και ο Μιχ. Κιουρκτσόγλου. Από την Ε.Ρ.Ε. προηγείται πάντα ο Ιωάννης Βαρβιτσιώτης, που έχει οικογενειακούς φίλους, ιδιαίτερα στην Ελευθερούπολη. Η Ε.Δ..Α στηρίζεται στη δημοφιλία του Μιχ. Κύρκου, ο οποίος προπολεμικά, αλλά σε άλλο κόμμα που κυβερνούσε τότε (Λαϊκοί), είχε κάνει αρκετά έργα στην πόλη, ως Υπουργός Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως.

Τελικά όλοι εξελέγησαν στη Β' Περιφέρεια Αθηνών, ως βουλευτές, εκτός των Ιωνιωτών: του Αντωνίου και του Κιουρκτσόγλου! Και να φανταστεί κανείς ότι ο πρώτος είχε 3.917 σταυρούς και ο δεύτερος 2.864, υπερτερώντας και του Τζιζή και του Ακρίτα και του Μαύρου. Φυσικά ο Κύρκος ήταν άπιαστος: 8.220 σταυρούς!

Ο Παύλος Αντωνίου πίστευε ότι είχε κάνει μια πολύ καλή γενική δοκιμή για τις επερχόμενες δημοτικές εκλογές, αλλά... ατύχησε γιατί ο αέρας της Αριστεράς με τον Δομνάκη πήρε και σήκωσε τους υποψηφίους του Κέντρου (Αντωνίου-Μανδάλιακας) στις εκλογές του 1964.

- Ενώ όλα αυτά συμβαίνουν, εγκαινιάζεται η νέα λεωφορειακή γραμμή Αγίας Παρασκευής-Νέας Φιλαδέλφειας, που θα δώσει πολλές λύσεις, καθώς η Αγία Παρασκευή εξελίσσονταν και διευκόλυνε τους Ιωνιώτες να πάρουν το λεωφορείο για το τέρμα, όπου θα επιβιβάζονταν στα λεωφορεία του ΚΤΕΛ για Λούτσα, Άγιο Ανδρέα, Ζούμπερι κλπ., όπου ήδη είχαν αρχίσει να σχηματίζονται των Ιωνιωτών οι... εξοχικές κοινότητες!

1964.

Το 1964 είναι ένα έτος μέσα στο οποίο κορυφώθηκαν τόσο στο εσωτερικό, όσο και στο εξωτερικό, σε σχέση με την Ελλάδα, την Κύπρο, την Τουρκία, τις Η.Π.Α., τη Ρωσία, το ΝΑΤΟ, πολλές εξελίξεις.

Ελλάδα και Τουρκία έφθασαν στο σημείο μηδέν για πόλεμο, καθώς οι Τουρκοκύπριοι, εκμεταλλευόμενοι και την αποστασιοποίηση του Μακαρίου και των Ελληνοκυπρίων από την αντιστασιακή δράση της Ε.Ο.Κ.Α., συνεχώς απειλούν.

Στις 16 Φεβρουαρίου θα γίνουν εκλογές, που θα κερδίσει πανηγυρικά ο Γεώργ. Παπανδρέου αλλά λίγες μέρες πιο πριν, στις 7 Φεβρουαρίου θα φύγει από τη ζωή ο συντηρητικός υπαρχηγός του, ο Σοφοκλής Βενιζέλος. Ακολουθεί ακόμη ένας θάνατος: φεύγει από τη ζωή ο Βασιλεύς Παύλος, στις 6 Μαρτίου 1964, αφού επί αρκετό καιρό είχε αποκρυβεί η βαριά ασθένειά του (καρκίνος) και η βασιλική οικογένεια είχε φέρει την εικόνα της Μεγαλόχαρης από την Τήνο! Με τον θάνατο του Παύλου κλείνει ο κύκλος της οικογένειας του πατέρα βασιλιά Κωνσταντίνου, του οποίου και οι τρεις γιοί βασίλευσαν (Αλέξανδρος, Γεώργιος Β' και Παύλος). Οι δύο πρώτοι λίγο χρόνο, ο τρίτος 17 χρόνια. Αν κάποιου η απώλεια ήταν η πιο μεγάλη, θα λέγαμε του Αλέξανδρου, γιατί τότε χάθηκε η ευκαιρία να συμπλεύσει Ελ. Βενιζέλος και στέμμα! Ο Παύλος θα μπορούσε κανείς να πει ότι ήταν

καλών προθέσεων βασιλεύς, αλλά είχε το μεγάλο ελάττωμα να έχει σύζυγο υπερβολικά αναμειγνύομενη στα κρατικά ζητήματα, προκαλώντας αντιδράσεις και όχι μόνον προς την κατεύθυνση των κεντρώων και των αριστερών, αλλά και του Καραμανλή!

Αμέσως θα ορκισθεί ο διάδοχος Κωνσταντίνος (γεννημένος το 1940) ως βασιλεύς, ενώ η μητέρα του Φρειδερίκη θα ονομασθεί «βασιλομήτωρ». Η κηδεία του Παύλου θα γίνει στις 13 Μαρτίου και θα την παρακολουθήσουν εκατοντάδες χιλιάδες λαού, βασιλείς, διάδοχοι, πρίγκηπες, ο καγκελάριος της Γερμανίας, ο Χάρν Τρούμαν, ο Μακάριος.

Ο Γεώργιος Παπανδρέου βλέποντας ότι τα πράγματα στην Κύπρο όσο πάνε χειροτερεύουν ταξιδεύει στις Η.Π.Α. για να συναντηθεί με τον Πρόεδρο Τζόνσον. Αυτό θα γίνει τον Ιούνιο. Στην Αμερική βρίσκεται και ο Ισμέτ Ινονού (ο υπογράψας την συνθήκη της Λωζάννης). Ο Παπανδρέου αρνείται να συναντηθεί μαζί του. Τον πίεζαν για διάσκεψη κορυφής με την Τουρκία. Αρνείται, εκβιάζεται ότι αν δεν συναινέσει σ' αυτά που θα του πει ο Τζόνσον, η Τουρκία θα επιτίθετο και κατά της Κύπρου και κατά της Ελλάδας. Και τότε ήταν που είπε: αν η Τουρκία με τις ενέργειές της μπει στο ψυχιατρείο, εμείς θα την ακολουθήσουμε!

- Η καινούργια χρονιά δεν έχει δημαιρεσίες, γιατί οι δημοτικές εκλογές θα γίνουν μέσα στο χρόνο, και έτσι δεν χρειάζονται νέο προεδρείο.

- Στην οδό Ηρακλείου υπάρχουν...εξελίξεις. Κατεδαφίζονται 3 σπίτια, στη θέση των οποίων θ' ανεγερθεί το νέο κτίριο του Ο.Τ.Ε., δυναμικότητας 5.000 τηλεφωνικών συνδέσεων. Μεταξύ των σπιτιών αυτών είναι και αυτό που έμενε ο Άγγ. Σημηριώτης.

- Και μέσα στο Φλεβάρη του 1964 οι νέες βουλευτικές εκλογές (16 Φεβρουαρίου). Θα τις διενεργήσει υπηρεσιακή κυβέρνηση υπό τον Ιωάννη Παρασκευόπουλο. Τώρα ο Μαρκεζίνης έχει πάει με την Ε.Ρ.Ε. αλλά η νίκη του Γεωργ. Παπανδρέου, παρά την απώλεια του Σοφοκλή Βενιζέλου είναι βεβαία.

- Την Παρασκευή, 14 Φεβρουαρίου η μεγάλη συγκέντρωση του Κέντρου στην πλατεία Κλαυθμώνος. Έξω χιονίζει, όμως χιλιάδες λαού, εκατοντάδες χιλιάδες συρρέουν. Ανάμεσά τους πολλοί Ιωνιώτες. Το σύνθημα είναι... «Έ! ρε που θα πας;»

Τα αποτελέσματα είναι πρωτοφανώς σαρωτικά!

1η η «Ένωση Κέντρου» (Ε.Κ.), με 2.424.477 ψήφους, ποσοστό 52,72% και 171 έδρες

2η η «Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση» (Ε.Ρ.Ε.) με 1.621.546 ψήφους, ποσοστό 35,26% και 107 έδρες

3η η «Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά» (Ε.Δ.Α.) με 542.865 ψήφους, ποσοστό 11,80% και 22 έδρες.

Ήταν φανερό η «Ένωση Κέντρου» διεμβόλισε και την Ε.Ρ.Ε. αλλά και την Ε.Δ.Α. Ο Παν. Κανελλόπουλος δεν ήταν βέβαια Κων. Καραμανλής!

Η εικόνα στη Νέα Ιωνία αλλάζει μόνον στη 2η θέση:

1η η Ε.Κ. με 12.219 ψήφους και 47,09%

2η η Ε.Δ.Α. με 9.328 ψήφους και 35,95%

3η η Ε.Ρ.Ε. με 4.384 ψήφους και 16,89%

Οι Ιωνιώτες καθαρά είχαν προτιμήσει μεταξύ «Ένωσης Κέντρου» και Ε.Δ.Α. την «Ένωση Κέντρου». Η παρουσία του Γιάννη Αμπατζόγλου, ως υποψηφίου βουλευτή θα βοηθήσει πολύ την Ε.Δ.Α., αφού θα πάρει 8.437 σταυρούς! Ωστόσο δεν θα εκλεγεί ούτε αυτός βουλευτής!

Η Νέα Ιωνία πάντα ήταν προνομιακός χώρος για κεντρώους και αριστερούς. Όμως και οι δεξιοί προσπαθούσαν να μη χάσουν την έδρα.

Τώρα Ιωνιώτης στην «Ένωση Κέντρου» είναι μόνον ο Μιχάλης Κιουρκτσόγλου. (Ο Αντωνίου προθερμαίνεται...για δήμαρχος)! Όμως χαρά στο κουράγιο του, παρότι θα λάβει 4.416 σταυρούς, δεν θα εκλεγεί, ενώ θα εκλεγούν βουλευτές ο αγαπητός Λουκής Ακρίτας, που μετά από λίγο καιρό θα φύγει από τη ζωή και οι: Φ. Μαύρος, Γερ. Βασιλάτος, Ι. Τσιριμώκος κ.α.

Από την Ε.Ρ.Ε. θα εκλεγούν οι: Κ. Τσάτσος, Ιω. Βαρβιτσιώτης, Αθ. Τσαλδάρης και Γ. Ράλλης. Να σημειώσουμε την εκλογή του Λεωνίδα Κύρκου από την Ε.Δ.Α., γιού του Μιχάλη Κύρκου.

Στις 18 Φεβρουαρίου η Κυβέρνηση Γ. Παπανδρέου θα ορκιστεί στο Τατόι, λόγω της βαριάς ασθένειας του βασιλιά Παύλου. Αντιπρόεδρος είναι ο Στ. Στεφανόπουλος, Συντονισμού ο Γεώργιος Μαύρος, Προεδρίας ο γιός του «γέρου» Ανδρέας Παπανδρέου, ενώ Υπουργός Άμυνας ο Π. Γαρουφαλιάς, Οικονομικών ο Κων. Μητσοτάκης και Εξωτερικών ο Σ. Κωστόπουλος. Ήδη έχει αρχίσει η υπονόμευση: ο Γαρουφαλιάς των Ανακτόρων, ο γιός Ανδρέας, ο παραμερισμός του Τσιριμώκου και του Παπαπολίτη. Η πρόταση για την Προεδρία της Βουλής στον Νόβα, θα αποφέρει μόνον 136 ψήφους!

Ο Γ. Παπανδρέου θα μιλήσει και θα πει ότι: «οι θριαμβευτές της 16ης Φεβρουαρίου εγίναμε η χλεύη των ηττημένων».

- Στις 15 του Μάρτη φεύγει από τη ζωή ο **Θεόδωρος Κυρκίδης**, πρώτος Πρόεδρος του «Ιωνικού Συνδέσμου», μια εμβληματική φυσιογνωμία στη Νέα Ιωνία, αφού αν και στρατιωτικός και συντηρητικός είχε βάλει γερές βάσεις στο σύλλογο, είχε ανοιχθεί στη νεολαία, είχε πρωτοστατήσει στην ίδρυση της βιβλιοθήκης του.

- Στις 24 Απριλίου το «Ιωνικόν Λύκειον» πραγματοποιεί μίαν ημερήσια εκδρομή που έμελλε να έχει τραγική κατάληξη. Το πούλμαν εμπλέκεται σε δυστύχημα με 1 νεκρό και πολλούς τραυματίες...

- Στις 26 Απριλίου η Χορωδία του Γυμνασίου Θηλέων Ν. Ιωνίας (ήδη το μικτό παλιό Γυμνάσιο έχει διαιρεθεί σε δύο: το Αρρένων και το Θηλέων), θα δώσει την πρώτη δημόσια συναυλία της στην «Αφροδίτη». Σ' αυτήν θα εμφανιστεί η άλλη σπουδαία Ιωνιώτισσα τραγουδί-

στρια, αυτή των έργων του Μάνου Χατζηδάκι, η **Αλίκη Καγιαλόγλου!** (φωτό)

- Την ίδια περίοδο θα απαλλοτριωθεί οικόπεδο 6.062 τ.μ. κοντά στο εργοστάσιο «Νίκη» του Σαραντόπουλου, όπου θα ανεγερθεί το 2ο Δημοτικό σχολείο Ν. Ιωνίας. Θα παραμείνουν το 1ο και το 3ο Δημοτικά σχολεία Ν. Ιωνίας, μέχρις ότου στα μέσα της 10ετίας του '80 και το 3ο Δημοτικό σχολείο θα αποκτήσει το δικό του διδακτήριο, στη θέση του παλιού «Αναξαγόρειου», που θα κατεδαφιστεί!

- Το ρέμα των Πευκακίων θα καλυφθεί από την οδό Χάλκης έως την οδό Σινώπης. Έτσι η Σαφράμπολη θα έχει εναλλακτικά πρόσβαση στη λεωφόρο Ηρακλείου.

- Ένας ακόμα κινηματογράφος εγκαινιάζεται στον Περισσό, αυτή τη φορά. Λέγεται «**Περισσός**» και είναι θερινός!

- Την Κυριακή, 17 Μαΐου πραγματοποιείται η 2η Μαραθώνια πορεία, αφιερωμένη στην Ειρήνη και τη συναδέλφωση των λαών. Με την ευκαιρία αυτής της πορείας έγινε κάλεσμα προς τον λαό της Ν. Ιωνίας από ειδικά συγκροτηθείσα **Επιτροπή Ειρήνης Ν. Ιωνίας**. Έχει σημασία να ειπωθεί ότι το κάλεσμα αυτό υπογράφουν περισσότεροι από 50 Ιωνιώτες, ανάμεσα στους οποίους ιερείς, δικαστικοί, γιατροί, εκπαιδευτικοί, υπάλληλοι, εργάτες, βιοτέχνες, συγγραφείς, πρόεδροι συλλόγων, φοιτητές κλπ. και φυσικά πολλοί δημοτικοί σύμβουλοι (Μπανούσης, Κιτσόπουλος, Αμπατζόγλου, Χατζηιωάννου) κλπ. Να σημειωθούν μερικά ονόματα: Π. Αντωνίου, Μ. Μανδάλakas, Λ. Δαούτης, Γ. Δομνάκης, Δ. Καμακάρης, Ελευθ. Φιλιππάκη κ.α.

- Τον Ιούνιο γίνονται τα εγκαίνια της λειτουργίας του 10ου Δημοτικού σχολείου στην Αλσούπολη. Θα παραστεί και ο τόσο δημοφιλής στους Ιωνιώτες, υφυπουργός Παιδείας Λουκής Ακρίτας.

- Και, ενώ πια έχουν συμπληρωθεί σχεδόν 5 χρόνια από το 1959, μέσα στο κατακαλόκαιρο, **στις 5 Ιουλίου 1964 διεξάγονται οι δημοτικές εκλογές.**

Αυτή τη φορά είχαν γίνει διορθώσεις στον εκλογικό νόμο, ώστε να μην κινδυνεύουν να εκλεγούν οι επικεφαλής των συνδυασμών, αφού όλες οι ψήφοι προσμετρώντο, ως σταυροί στον αρχηγό και υποψήφιο δήμαρχο. Πολύ χαμηλά το ποσοστό για εκλογή από την πρώτη Κυριακή, 40%. Καθιερωνόταν ο θεσμός του αναπληρωτή δημάρχου (αντιδήμαρχος). Θα ήταν ο πρώτος σε σταυρούς από το ψηφοδέλτιο του νικητή!

Ο αέρας από τη νίκη του Παπανδρέου, λίγους μήνες πριν στις βουλευτικές εκλογές, οδηγεί σε «εμφύλιο» τους διεκδικούντες τη δημαρχία κεντρώους: Παύλο Αντωνίου και Μιχ. Μανδά-

λακα. Όμως με τόσο δυναμική Αριστερά στη Νέα Ιωνία, η παρουσία δύο, σχεδόν ισοδυνάμων υποψηφίων του Κέντρου, που δεν είχαν δα και τη μεγάλη κοινωνική αναγνωρισιμότητα δεν μπορεί να ευοδωθεί!

Έτσι σχεδόν ανοίγουν διάπλατα το δρόμο για τον Γιάννη Δομνάκη υπομηχανικό. Ένα στέλεχος αντιστασιακής δράσης αλλά άνθρωπο ευγενή, ηπίων τόνων και καλής θέλησης.

Κανείς δεν μπορεί να διαγράψει βέβαια τον Κυριάκο Κιοφτερτζή. Όμως τώρα έχει πια κουράσει. Άλλωστε το πάντα βαρύ ψηφοδέλτιό του δεν αντέχει στην έντονη κινητικότητα των μάλλον... νεαρών του ψηφοδέλτιου της Αριστεράς, που δεν αφήνουν σπίτι για σπίτι, γειτονιά για γειτονιά, να μην μιλήσουν, να μην εξηγήσουν, να μην κερδίσουν εντυπώσεις. Γιατροί, δικηγόροι, αγωνιστές της Αντίστασης συνωθούνται στο ψηφοδέλτιο της λεγόμενης «**Δημοκρατικής Συνεργασίας**».

Ο Κιοφτερτζής επικαλείται πάντα το έργο του, τη δράση του, τους τίτλους τιμής που συγκέντρωσε. Όμως δεν κάνει καμιά αλλαγή. Ούτε αυτή τη φορά έχει γυναίκα υποψήφια. Ο Δομνάκης έχει 5!

Το σύστημα δεν δίνει έδρες σε συνδυασμό που δεν θα πάρει το 10%. Έτσι Αντωνίου και Μανδάλakas, μένοντας πολύ χαμηλά, δεν εξέλεξαν ούτε τον εαυτό τους!

Τα τελικά αποτελέσματα:

1.«Δημοκρατική Συνεργασία»

Γιάννης Δομνάκης: 13.102 ψήφους
και ποσοστό 50,85% - Σύμβουλοι: 17.

2.«Έργα»

Κυριάκος Κιοφτερτζής: 9.005 ψήφους
και ποσοστό 34,96% - Σύμβουλοι: 8.

3.«Δημοκρατική Αλλαγή - Δημιουργία»

Πάυλος Αντωνίου: 1.632 ψήφους
και ποσοστό 6,34% - Κανένας Σύμβουλος.

4.«Πρόοδος Αναδημιουργία»

Βασίλης Δημόπουλος: 1.119 ψήφους
και ποσοστό 4,35% - Κανένας Σύμβουλος.

5.«Αλλαγή - Αναδημιουργία - Εκπολιτισμός»

Μιχ. Μανδάλakas: 904 ψήφους,
ποσοστό 3,50% - Κανένας Σύμβουλος.

Πρώτος σύμβουλος του Γιάννη Δομνάκη, είναι ο Γιάννης Αμπατζόγλου, με 2.358 σταυρούς! Ορίζεται αντιδήμαρχος χωρίς βέβαια καμιά αρμοδιότητα. Δεύτερος ο Δ. Σιδέρης με 613 σταυρούς, Τρίτη η Ελευθερία Φιλιππάκη με 495 σταυρούς και τέταρτος ο Χρ. Ρουμελιωτάκης με 454 σταυρούς. Ο Δομνάκης πανηγυρίζει! Και αναλαμβάνοντας καθήκοντα στις 9 Σεπτεμβρίου 1964 εκδίδει μιαν «**ημερήσια διαταγή**» σε άκρα καθαρεύουσα που κανείς ακόμα και σή-

μερα δεν μπορεί να καταλάβει γιατί ένας αριστερός δήμαρχος δεν μπορούσε να μαζέψει το προσωπικό του δήμου και να πει σε όλους, πρόσωπο με πρόσωπο, δυο λόγια με ανθρώπινη καθημερινή γλώσσα, αντί να γράφει... «εις τον τομέα της υγείας είναι αναγκαioτάτη η κατασκευή του κεντρικού δικτύου αποχετεύσεως διότι η ατμόσφαιρα εκορέσθη από αναθυμιάσεις και πάσης φύσεως... επιβλαβή έντομα...». Ας είναι.

Ο Κιοφτερτζής βρίσκει το κουράγιο να κάνει χιούμορ, όταν σε δική του ανακοίνωση γράφει ότι ένας ξένος διαπρεπής καθηγητής Πανεπιστημίου, που επισκέφθηκε την Ν. Ιωνία, του είχε πει βλέποντας το... κολοσσιαίο έργο του που είχε κάνει, ότι οι δημότες του σαν γνήσιοι απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων, θα έπρεπε να τον... εξοστρακίσουν. Πάντως, επιτέλους δεν λησμονεί να ευχαριστήσει όσους τον εψήφισαν καταλήγοντας: *«ανεξαρτήτως του αποτελέσματος δεν μειούται η αξία του αγώνος»*.

Η νέα δημοτική αρχή θα ξεκινήσει... από το Κυπριακό και θα οργανώσει εκδήλωση που θα εκδώσει Ψήφισμα, όπου βέβαια θα προβάλει την γραμμή του Κ.Κ.Ε., μιλώντας για ιμπεριαλιστές «συμμάχους» Αμερικανούς και ΝΑΤΟ. Περαιτέρω το ψήφισμα μιλάει σαφώς για ... Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα και πάντως συμπαρίσταται στην Κυβέρνηση... *«εις πάσαν θετικήν ενέργειάν της»*. Το περίεργο είναι ότι το ψήφισμα εκτός του Δομνάκη, υπογράφουν ο Π. Αντωνίου, ο Μιχ. Μανδάλιακας, ο Δημ. Καμάρης και οι Λ. Δαούτης, Β. Μπατζόγλου, Γ. Παντελίδης. Δεν το υπογράφει όμως ο αρχηγός της αντιπολίτευσης Κυρ. Κιοφτερτζής.

- Στις 30 Αυγούστου γίνονται οι δημαιορεσίες. Το νέο Προεδρείο αποτελείται από τους: Ιωάννη Κιτσόπουλο, ως πρόεδρο, Δέσποινα Ελευθεριάδου ως αντιπρόεδρο και Δημοσθένη Ευθυμιάδη ως γραμματέα.

- Στις αρχές του Οκτώβρη καθιερώνεται ο θεσμός της **«Ιωνικής Εβδομάδας»** που ήταν ιδέα του αείμνηστου προέδρου του «Ιωνικού Συνδέσμου», του Θεοδ. Κυρκίδη. Οι εκδηλώσεις θα έχουν επίκεντρο την πλατεία της Μάνας. Την πρόσκληση υπογράφουν ο πρόεδρος του «Ιωνικού Συνδέσμου» Ορέστης Φλίγγλερ και ο πρόεδρος της «Περιηγητικής Λέσχης» Ν. Αγιωργίτης. Αξίζει ν' αναφερθεί ότι πέραν των διοργανωτών συστήθηκε και «διαχειριστική επιτροπή» την οποία αποτελούσαν ως επίτιμος πρόεδρος ο Πατάρων Μελέτιος και μέλη ο αρχιμανδρίτης Γρηγ. Πουλάκης, οι κυρίες: Σαλώμη Δομνάκη, Λιλή Ζωγράφου, Β. Παπαευθυμίου, Α. Σκουρτέλη και οι κύριοι: Κ. Αναστασιάδης, Λεων. Δαούτης, Ιωάννης Διαμαντάκης, Χρυσ. Δουβλίδης, Δαμ. Κυρμιζογλου. Κ. Μητσάκος, Γ. Ξανάλατος, Δ. Πόποτας, Α. Φιλιππίδης. Αληθινά περίεργη

Ιωνική Εβδομάδα: Παρέλαση μαθητριών Γυμνασίου που φέρουν ονόματα των αέχαστων πατρίδων.

σύνθεση με πολυκομματικό χαρακτήρα και πολλούς όχι απαραίτητους για καθαρά πολιτιστικές εκδηλώσεις. Εκτός αν ήταν άλλος ο στόχος. Ευτυχώς στην πορεία ο θεσμός, τον οποίο κληρονόμησε και συνέχισε ο δήμος με το Πνευματικό Κέντρο, εστίασε στο καθαρά πολιτιστικό πλαίσιο.

- Στις 25 Νοεμβρίου η Κυβέρνηση προετοίμασε ένα επιβλητικό εορτασμό για την επέτειο ανατίναξης της γέφυρας του Γοργοποτάμου, το 1942, όταν είχαν συνεργασθεί οι δυνάμεις του Ε.Λ.Α.Σ., του Ε.Δ.Ε.Σ., μαζί με Άγγλους σαμποτέρ. Ήταν η μοναδική σε ολόκληρη την Ευρώπη, τότε, αντιστασιακή ενέργεια τέτοιας ισχύος!

Όμως αν στον τόπο της ανατίναξης τότε δεν υπήρξαν νεκροί, στην εκδήλωση αυτή, όταν είχαν συρρεύσει χιλιάδες λαού και η Κυβέρνηση παρίστατο με τον Υφυπουργό Εθν. Άμυνας Μιχ. Παπακωνσταντίνου, υπήρξαν. Κόσμος πολύς, πίεση μεγάλη. Κραυγές κατά μερικών αξιωματικών και επισήμων, όταν... όταν ακούγεται μια τρομερή έκρηξη! Πολλοί νόμιζαν ότι επρόκειτο για αναπαράσταση, αλλά δεν ήταν αναπαράσταση! Μια ξεχασμένη νάρκη από την εποχή του εμφύλιου εκρήγνυται! 13 νεκροί, 45 τραυματίες! Φοβερός απολογισμός. Επί μήνες ερευνούν τα πώς και τα γιατί. Κάποιοι μιλούν για... σαμποτάζ. Δεν αποδεικνύεται.

- Ενώ ένας ακόμη κινηματογράφος η «**Μαρίτα**» εγκαινιάζεται στην Καλογρέζα, ο δήμαρχος καλεί τους δημότες στην «Αφροδίτη» για να τους ενημερώσει για την **οικονομική κατάσταση του δήμου**. Και η γνωστή επωδός: «*παραλάβαμε καμένη γη*». (2 Δεκεμβρίου 1964).

Το 1964 ήταν μια χρονιά με πολλά μεγάλα γεγονότα. Θα κουράζαμε αν αναφερόμασταν και στα όχι μεγάλα. Όμως καθώς κλείνει η χρονιά και έρχονται οι γιορτές των Χριστουγέννων, της Πρωτοχρονιάς, των Φώτων... κινείται και ένα ερώτημα: πως θα συνυπάρξουν αριστερός, κατά τεκμήριο άθεος, δήμαρχος με την εκκλησία; Η αλήθεια είναι ότι η ευελιξία που διέκρινε πάντα τον Γιάννη Δομνάκη, συνέβαλε στο να... συνυπάρξουν όσο βέβαια δεν θ' αξίωνε κανείς από τον δήμαρχο να...κάνει τον σταυρό του, να φιλήσει το χέρι του Μητροπολίτη και άλλα τέτοια. Προτρέχοντας λίγο θα αντιγράψουμε το σχόλιο της εφημερίδας «*Ιωνία*» που υποστήριζε τον Γιάννη Δομνάκη, η οποία για την εορτή των Θεοφανείων θα γράψει ...

«*Η πλατεία του Αγ. Γεωργίου και η δεξαμενή του δήμου στολισμένες εορταστικά.*»

Ο Δήμαρχος, ο αντιδήμαρχος, το Δημοτικό συμβούλιο και ο βουλευτής Αποστολάκος παρακολουθούν τη θεία λειτουργία... Τα περιστέρια αφήνονται να πετάξουν ελεύθερα. Οι καμπάνες ηχούν χαρμόσινα. Ο δήμαρχος και οι άλλοι επίσημοι, κατευθύνονται στο σπίτι του ιερέως Γρηγορίου (Πουλάκη). Φιλική συζήτηση κλήρου και πολιτικής αρχής. Ένα λαμπρό παράδειγμα προς μίμηση»!⁴

1965.

Το 1965 δεν επεφύλασσε, όπως θα όφειλε, μια καλή εξέλιξη στα πολιτικά πράγματα της χώρας. Η μεγάλη νίκη του Κέντρου και του Παπανδρέου, οι αρχικά καλές σχέσεις του «Γέρου» με τον νεαρό Βασιλέα Κωνσταντίνο και το θερμό καλωσόρισμα στη σύζυγό του Άννα-Μαρία δεν οδήγησαν στην ποθουμένη τότε αλλαγή και την αγαστή συνεργασία πολιτικών και του πολιτειακού παράγοντα. Τα γεγονότα που έμειναν στην Ιστορία με τον τίτλο «Ιουλιανά» θ' ακολουθήσουν.

Ο Κωνσταντίνος άβουλος και ανώριμος γίνεται αποδέκτης εισηγήσεων να μην αναλάβει ο ίδιος ο πρωθυπουργός το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, με το επιχείρημα ότι εκκρεμεί η διαλεύκανση της υπόθεσης «Ασπίδα» (παραστρατιωτική οργάνωση, στην οποία κατά τους επικριτές του είχε πρωταγωνιστικό ρόλο ο Ανδρέας Παπανδρέου). Ανταλλάσσονται με βαρείς χαρακτηρισμούς (ο Κωνσταντίνος είναι στην Κέρκυρα γιατί η Άννα-Μαρία είναι έγκυος) επιστολές. Ο Γεώργιος Παπανδρέου οδηγείται προς την παραίτηση-κι έχει προετοιμαστεί το έδαφος να ορκιστεί Πρόεδρος ο Νόβας. Ο κόσμος είναι σε αναβρασμό! Όλα παίζονται το βράδυ της 15ης προς 16ης Ιουλίου 1965! Θ' ακολουθήσουν διαδηλώσεις. Θα σκοτωθεί ο Σωτήρης Πέτρουλας. Οι λεγόμενοι «αποστάτες» θα σχηματίζουν κυβερνήσεις (Νόβα, Τσιριμώκου, Στεφανόπουλου) με έναν εκ των πρωταγωνιστών τον Κων. Μητσοτάκη.

Η ανωμαλία θα οδηγήσει γρήγορα στην προκήρυξη εκλογών αλλά θα προλάβει η Χούντα των Συνταγματαρχών της 21ης Απριλίου 1967.

Στο εξωτερικό πυκνώνουν τα νέφη του πολέμου καθώς οι Αμερικανοί επεμβαίνουν στρατιωτικά στο Βιετνάμ, υποστηρίζοντας το Νότιο και βομβαρδίζοντας το Βόρειο, ώσπου θα στείλουν και στρατό.

Το 1965 για τη Νέα Ιωνία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως «**Έτος Πολιτισμού**» γιατί η νέα δημοτική αρχή θέλοντας να αναδείξει την αδύνατη πλευρά της προηγούμενης κι έχοντας πολλούς ανθρώπους να την υπηρετήσουν (συγγραφείς, σκηνοθέτες, ηθοποιούς, μουσικούς κλπ.) θα προγραμματίσει και θα κινηθεί σε πολλά επίπεδα για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Και βέβαια κορωνίδα όλων των προσπαθειών θα είναι η ολοκλήρωση των εργασιών για την κατασκευή του δημοτικού θεάτρου και η στήριξη του Ιωνιώτη σκηνοθέτη Γιώργου Μιχαηλίδη να ιδρύσει και να λειτουργήσει το πρώτο περιφερειακό θέατρο της Ελλάδας:

το «**Θέατρο Ν. Ιωνίας**». Το τόλμημα του Μιχαηλίδη ήταν μεγάλο. Οργανώνει θίασο από ηθοποιούς όχι γνωστούς, που όμως γρήγορα θα γίνουν πρωταγωνιστές: τον Μηνά Χατζησάββα, τον Βασίλη Τσιβιλικά, τον Τάσο Υφάντη, τη Ντίνα Κώνστα, τη Νένα Μεντή, τον Πολύκαρπο Πολυκάρπου κι ακόμη τον Διονύση Σαββόπουλο.

Αλλά ας πάρουμε τα πράγματα χρονολογικά!

- **Στις 9 Γενάρη φεύγει από τη ζωή ο Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου.** Ο ιερέας, σύμβολο των ξεριζωμένων Πισιδών, καθώς αυτός πήρε την ευθύνη να οδηγήσει τα γυναικόπαιδα της Σπάρτης, αλλά και των γειτονικών κοινοτήτων, μέσω Αττάλειας στην Ελλάδα. Αυτός τους κράτησε όλους μαζί. Μπήκε μπροστά και για την εγκατάστασή τους στη Νέα Ιωνία, το 1923 και όπως έχομε ήδη πει υπήρξε ο συνιδρυτής του συνοικισμού, μαζί με τον Νικ. Πλαστήρα και ιδρυτής και πρωθιερέας του πρώτου ναού της Ν. Ιωνίας, των Αγίων Αναργύρων.

Ο Παπαϊωακείμ οδεύει στην τελευταία κατοικία του.

Αυτός είχε τελέσει και τον αγιασμό των εγκαινίων, στις 9 Δεκεμβρίου 1923 με παρόντες τον Πλαστήρα, τον Γονατά και τον Μορκεντάου. Ήταν η σεβάσμια ανδρική μορφή του στήριγμα κι ελπίδα. Το 1952, όταν είχε αποσυρθεί από την ενεργό δράση είχε τιμηθεί από τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών, με τον ανώτερο τίτλο για έγγαμους κληρικούς, τον τίτλο του «Σταυροφόρου της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών». Υπήρξε ο συγγραφέας ενός ιδιαιτέρως πολύτιμου έργου για την ιστορία της Σπάρτης Μ. Ασίας, με τον τίτλο: **«Αναμνήσεις από την πατρίδα μου Σπάρτη Πισιδίας»** που αργότερα (1990) εξεδόθη από τον σύλλογο της καρδιάς του.

Η κηδεία του είχε τη μεγάλη συμμετοχή όλων των Ιωνιωτών. Ετάφη, τιμής ένεκεν, όπισθεν του Αγίου Βήματος των Αγ. Αναργύρων.

- Καθώς οι επιτυχίες στο ποδόσφαιρο των τοπικών ομάδων συνεχίζονται, στο Δημαρχείο Αθηνών στις 17 Ιανουαρίου, με την παρουσία του δημάρχου Γ. Δομνάκη γίνεται από την Ε.Π.Σ.Α. η απονομή των επάθλων στις ομάδες του δήμου μας, για την περίοδο 1963-1964.

Από την απονομή των τιμητικών διακρίσεων.

Έτσι βραβεύεται ο «Π.Α.Ο. Καλογρέζας» ως πρωταθλητής της Α1 κατηγορίας, ο «Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως» ως δευτεραθλητής της Α1 κατηγορίας και η «Α.Ε. Ν. Ιωνίας» ως πρωταθλήτρια της Α2 κατηγορίας. Πέραν του δημάρχου παρίστανται και οι πρόεδροι των σωματείων και ο εκλέκτορας της Εθνικής ομάδας τότε, Κλεάνθης Μαρόπουλος!

- Την ίδια ημέρα οι τρεις γυναίκες δημοτικοί σύμβουλοι του συνδυασμού Δομνάκη, που άλλωστε είχαν συμβάλει σημαντικά στην επιτυχία του συνδυασμού στις δημοτικές εκλογές, **Δέσποινα Ελευθεριάδη, Ελευθερία Φιλιππάκη και Δέσποινα Βενετσανοπούλου** θ' αντιπροσωπεύσουν τον δήμο στην πρώτη σύσκεψη γυναικών δημοτικών συμβούλων που συνήλθε στο δημαρχείο Αθηνών, κατόπιν πρόσκλησης της «Πανελλήνιας Ένωσης Γυναικών» που είχε συγκροτηθεί στο χώρο της Αριστεράς. Σκοπός ήταν να μελετηθούν οι ρόλοι που θα μπορούσε να διαδραματίσει η γυναίκα δημοτικός σύμβουλος στην επίλυση γενικότερων προβλημάτων αφενός, αφετέρου δε εκείνων που είχαν να κάνουν με την προστασία της μητρότητας, τη δημιουργία βρεφονηπιακών σταθμών και τη προστασία της παιδικής, προσχολικής ηλικίας.

- Κι αρχίζει αμέσως μετά ένα μαπράζ πρωτοβουλιών και συναντήσεων για τη δημιουργία του δημοτικού θεάτρου, με την ευθύνη του **Γ. Μιχαηλίδη** αλλά και της Φιλαρμονικής, με την ευθύνη του αρχιμουσικού **Άκη Σμυρναίου** (Παράρτημα 8). Ο **Δημήτρης Δούκαρης**, ένας από τους σπουδαιότερους ποιητές, όχι μόνον της Ν. Ιωνίας, αλλά και ολόκληρης της Ελλάδας προχωράει στην έκδοση τόμου, με τον τίτλο «Παραγραφή», ενώ ο **Γιάννης Κορίδης** έχει ήδη ξεκινήσει τη σταδιοδρομία του ως νέος ποιητής, αλλά και δημοσιογράφος. Ο **Βασίλης Βασιλειάδης** αναλαμβάνει τη σκηνογραφία της «Νόρας» του Ίψεν, που ανεβάζει το Εθνικό Θέατρο, ενώ ο **Νίκος Ξανθόπουλος**, αφού κέρδισε τις καρδιές όλων των νεοελλήνων, ως το «παιδί του λαού» στον κινηματογράφο, θα προχωρήσει να δοκιμάσει την τύχη του και στο τραγούδι, ύστερα από παρότρυνση του Μίκη Θεοδωράκη. Ήδη εξελίσσονται η **Μαρία Φαραντούρη** και η **Αλίκη Καγιαλόγλου**, και από την άλλη πλευρά μεσουρανεί πλέον το άστρο του **Στέλιου Καζαντζίδη** και συνεχώς ανέρχεται η **Γιώτα Λύδια**.

Ο υπουργός Δημ. Έργων Στ. Χούτας
με τον δήμαρχο Ν. Ιωνίας
Γιάννη Δομνάκη.

- Στις 28 Ιανουαρίου τη Νέα Ιωνία επισκέπτεται ο υπουργός Δημοσίων Έργων Στ. Χούτας, που θα υποσχεθεί στον δήμαρχο ασφαλοστρώσεις και κάλυψη ρεμάτων. Η κάλυψη των ρεμάτων ήταν για την εποχή εκείνη, που οι περιβαλλοντολόγοι ακόμη δεν είχαν φανεί και η χρησιμότητα των ρεμάτων, ως αεραγωγών δεν ακουγόταν ούτε ως ανέκδοτο απαίτηση όλων. Τότε ο λαός ήθελε να καλυφθούν τα ρέματα! Και μια δημοτική αρχή, με αριστερή φιλοσοφία, όφειλε ν' ακούει τη φωνή του λαού!

- Αν τα ρέματα θα πρέπει να καλυφθούν, τουλάχιστον κάτι πρέπει να γίνει με το πράσινο. Έτσι θα φυτευτούν 3.000 νεραντζιές στη Νέα Ιωνία (οδός Δαρδανελλίων, Ρίμινι, Σμύρνης, Ελ Αλαμείν και βέβαια Λεωφ. Ηρακλείου). Μεγάλη η συμβολή του «Φυσιολατρικού Ομίλου Ν. Ιωνίας».

- Στις 25 του Μάρτη η Φιλαρμονική του Δήμου με επικεφαλής τον μαέστρο Άκη Σμυρναίο εμφανίστηκε από το πρωί να παιανίζει το «εωθινόν» σ' όλες τις συνοικίες της πόλης και να κερδίζει το χειροκρότημα και την αγάπη του κόσμου. Το βράδυ συνόδευσε το «Λύκειο Ελληνίδων» σε δημοτικούς χορούς, που έγιναν στην πλατεία της Μάνας.

- Καιρός να οργανωθεί και μια μεγάλη Έκθεση Ζωγραφικής. Μετέχουν 13 ζωγράφοι και γλύπτες που εκθέτουν 24 έργα τους στην αίθουσα της «Ενώσεως Σπάρτης». Μεταξύ άλλων μετείχαν οι: Παν. Τσέτης, Βάσω Κατράκη, Μάκης Θεοφυλακτόπουλος, Γιάννης Χαϊτης, Χρόνης Μπότζογλου.

- Στις 23 Μαΐου διοργανώνεται η **3η Μαραθώνιος Πορεία Ειρήνης**. Αυτή η πορεία κυριολεκτικά... Ιωνιοκρατείται. Από τους επικεφαλής, είναι ο δήμαρχος Γιάννης Δομνάκης κι ακολουθούν εκατοντάδες Ιωνιώτες.

Οι Λαμπράκηδες "εν δράσει". Στο κέντρο ο Δομνάκης
κι αριστερά ο Κώστας Ιωαννίδης από την Καλογρέζα.

● Μπροστά πήγαιναν κοπέλλες με πέπλα άρχαία. Πάνω στα πέπλα κεντημένες οι πράξεις: Ε ι ρ ή ν η — Ν. Ι ο ν ί α. Δίπλα ο Δήμαρχος άκατάλαγος και γελαστός. Για την Ειρήνη τι είναι τὰ 42 χιλιόμετρα.

- Και άρχισε η αντίστροφη διαδικασία. Αντί να ζητούν να συγχωνευτούν με τον δήμο Ν. Ιωνίας, τώρα πολλοί οικιστές από τις ακρινές συνοικίες Βέικου-Παλαιολόγου και Καλογρέζας-Αλσούπολης, ζητούν ν' αποσκιρτήσουν και να γίνουν ανεξάρτητοι δήμοι!

- Την 1η Ιουλίου η Φιλαρμονική μεταφέρεται από τον χώρο της προσωρινής στέγασής της (οικία Οικονομίδη επί της οδού Χαλανδρίου) στο οίκημα της φοροτεχνικής υπηρεσίας (γέφυρα Σαφραμπόλεως).

- Τον Ιούνιο του 1965 σωματεία, επαγγελματίες και κάτοικοι ζητούν επίμονα με παραστάσεις τους ν' αυξηθούν τα λεωφορεία της γραμμής, γιατί δεν εξυπηρετούνταν με τα μειωμένα δρομολόγια οι ανάγκες των κατοίκων.

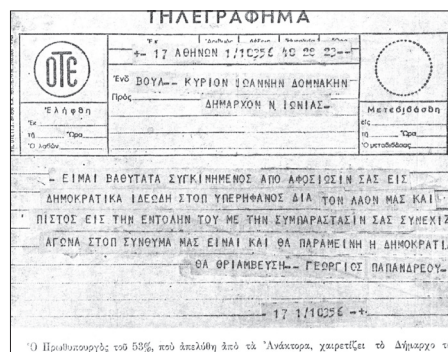
- Τον Ιούλιο του 1965 το «Λαϊκό Θέατρο Τέχνης» δίνει 3 παραστάσεις στο Δημοτικό Στάδιο Ν. Ιωνίας⁵, με το έργο «αν δουλέψεις...θα φας» του Ν. Τσεκούρα. Οι εισπράξεις, προορίζονταν για την Φιλαρμονική του δήμου, η οποία θα εμφανιστεί την 1η Ιουλίου στην περιφορά της εικόνας των Αγ. Αναργύρων.

- Ο Περισσός διαμαρτύρεται. Ένας από τους γνωστούς κατοίκους του ο **Νίκος Πανταζής**, πρόεδρος του «Συλλόγου Προσφύγων Περισσού» θα περιγράψει με μελανά χρώματα την κατάσταση των λεγομένων «αυτοστεγασθέντων», σ' ένα προσφυγικό συνέδριο.

- 12 Ιουλίου. Το Δημαρχείο μεταφέρεται στον επάνω όροφο από τα «Κυβέλεια» με είσοδο από την Λεωφ. Ηρακλείου. Είναι η θέση που έχουμε συνηθίσει να θεωρούμε ως το παλιό δημαρχείο.

- Αύγουστος. Ξεκινάει η προσπάθεια για την ίδρυση και λειτουργία θεατρικής σκηνής με εξαιρετικό θιάσο. Ως μέλη προτείνονται οι: Νίκη Τριανταφυλλίδου, Χρ. Κουτσουδάκη, Μπέλα Μπερδούση, Αικ. Πλασσάρα, Ν. Πετρέλης, Δημ. Μιχαηλίδης, Χρ. Μωραΐτη, Στρ. Χαβιαρός, Γιώργος Μιχαηλίδης Κ. Στυλιάρης και Δημ. Αθηνάκης.

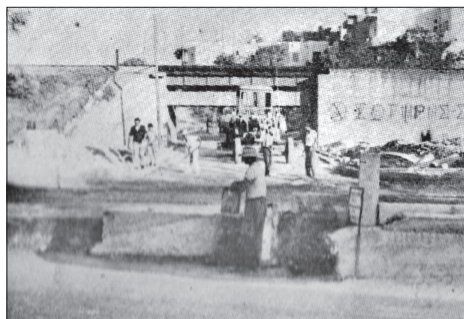
- Ξαφνικά ο δήμαρχος Γιάννης Δομνάκης τιμωρείται από τον υπουργό Εσωτερικών Ι. Τούμπα, της κυβέρνησης των λεγόμενων αποστατών, με πρώτο πρόεδρο τον Νόβα, γιατί εξέδωσε ψήφισμα του Δημ. Συμβουλίου, με πολιτικό περιεχόμενο. Στο τέλος μάλιστα ταύτιζε τη νίκη του Γ. Παπανδρέου με 53% με τη δική του, πάλι με 53%. (βέβαια η ακρίβεια ήταν ότι ο Δομνάκης είχε πάρει το 50,8%). Στο πλευρό του δημάρχου όλη η Ν. Ιωνία και ο Γεώργ. Παπανδρέου. Πραγματοποιείται συγκέντρωση στο «Αλφα», στην οποία μιλούν ο δήμαρχος, ο Χρυσ. Δουβλίδης, ο Χρίστος Ρουμελιωτάκης κι ακολουθούν πολλές άλλες συγκεντρώσεις, με σπουδαιότερη αυτή της Καλογρέζας.

Αριστερά: Από τη συγκέντρωση στο «Άλφα». Δεξιά: Τηλεγράφημα του Γ. Παπανδρέου στον Γ. Δομνάκη.

- Στις 17 Σεπτεμβρίου ορκίζεται η κυβέρνηση Στεφανόπουλου, που τελικά πήρε ψήφο εμπιστοσύνης, αλλά... η ατμόσφαιρα έχει δηλητηριασθεί κατά των βουλευτών-αποστατών και η πολιτική κατάσταση οδηγείται σε... εκλογές, που όπως όλοι γνωρίζουμε δεν θα γίνουν ποτέ, αφού θα επέμβουν οι συνταγματάρχες ενάμιση χρόνο μετά!

- Οκτώβριος: Το ρέμα του Ποδονίωτη έχει σκεπαστεί από τον Τροχονόμο μέχρι τα Πευκάκια κι έχουν αρχίσει οι εργασίες διαμόρφωσης της λεωφόρου Ηρακλείου, σε οδό διπλής κατεύθυνσης με νησίδα στη μέση.

- Και πάλι...πολιτισμός! Η «**Ιωνική Εβδομάδα**» σε σύμπραξη Δήμου και «Ιωνικού Συνδέσμου» οργανώνει εκδηλώσεις διάρκειας μιας εβδομάδας. Τώρα ο χαρακτήρας δεν είναι αυστηρά πολιτιστικός, αφού θα υπάρχει δοξολογία, θα εκφωνηθεί πανηγυρικός, θα γίνει κατάθεση στεφάνων, παρέλαση σχολείων και προσκόπων, λαμπαδηδρομία κλπ. Κεντρικός ομιλητής θα είναι ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Ν. Υόρκης Εμμ. Μάρκογλου, με θέμα: «**Μικρασιατική παράδοση και νέα γενιά**».

Στο πολιτιστικό μέρος θα παιανίζει η Φιλαρμονική στο κέντρο της πόλης, θα γίνουν προβολές κινηματογραφικών ταινιών, με δυο σημαντικά έργα, το «Αμέρικα-Αμέρικα» του Ηλία

Καζάν και το ελληνικό έργο «Διωγμός» με τον Π. Φυσσούν, που αναφέρεται στην προσφυγιά, θα γίνει μια λογοτεχνική βραδιά από τον Βασ. Μπατζόγλου, θα υπάρξουν παραστάσεις «Καραγκιόζη» από τον Δ. Μόλλα, φοιτητική βραδιά, ποδοσφαιρικός αγώνας, μεταξύ των ομάδων Α.Ε.Κ. και Μικτής Ν. Ιωνίας και το σημαντικότερο φιλολογική βραδιά για τους Σημηριώτη, Φιλήντα, Κόντογλου με ομιλήτη τον Νίκο Μηλιώρη. Ως χώρος των ομιλιών θα χρησιμοποιηθεί η αίθουσα της «Ενώσεως Σπάρτης».

- Νοέμβριος. Αρχίζουν οι εργασίες της τελικής διαμόρφωσης του χώρου που θα στεγάσει το Δημοτικό Θέατρο Ν. Ιωνίας. Ως μηχανικός επιβλέπει ο ίδιος ο δήμαρχος, ενώ εθελοντικά εργάζονται οι ηθοποιοί.

- 25 Δεκεμβρίου. Ανήμερα τα Χριστούγεννα θα γίνουν με την επιβαλλόμενη επισημότητα τα εγκαίνια του Δημοτικού Θεάτρου Ν. Ιωνίας. Δίδεται νεανική θεατρική παράσταση.

1966 – 21 Απριλίου 1967.

Το 1966 υπήρξε ένα πολύ κρίσιμο έτος για την Ελλάδα και τον Ελληνισμό γενικότερα. Ενώ κυβερνά η τρίτη στη σειρά κυβέρνηση «αποστατών» και Ε.Ρ.Ε. (Νόβας, Τσιριμώκος, Στεφανόπουλος), με υπουργό Οικονομικών τον Μητσοτάκη, ξεσπάει η υπόθεση «Α.Σ.Π.Ι.Δ.Α.» (Αξιωματικοί, Σώσατε Πατρίδα, Ιδανικά, Δημοκρατία, Αξιοκρατία), καθώς εκδίδεται το βούλευμα με το οποίο κατηγορούνται για στάση, και εσχάτη προδοσία 28 αξιωματικοί και ο Ανδρέας Παπανδρέου, για τον οποίο ζητείται να προφυλακιστεί πράγμα που δεν γίνεται τελικά! Στις 14 Νοεμβρίου 1966, θ' αρχίσει η δίκη και η απόφαση θα εκδοθεί στις 16 Μαρτίου 1967. 5 αξιωματικοί θα δικασθούν σε 18 χρόνια φυλακή, 2 σε 13, 3 σε 8 και άλλοι σε μικρότερες ποινές. Για ιστορικούς λόγους θα πρέπει ν' αναφερθεί ότι πρώτη οργάνωση που είχε δημιουργηθεί μέσα στον στρατό, με καθαρά «αντικομμουνιστικό» σκοπό ήταν ο Ι.Δ.Ε.Α. (Ιερός Δεσμός Ελλήνων Αξιωματικών), που είχε ιδρυθεί το 1945. Σ' αυτήν είχαν μνηθεί εκατοντάδες αξιωματικοί. Ο «Α.Σ.Π.Ι.Δ.Α.» ήταν τρόπο τινά μια αντίθετων αρχών οργάνωση μέσα στο στράτευμα, που είχε συνδεθεί με τον Ανδρέα

Παπανδρέου, ως σκιώδη αρχηγό της.

Εν τω μεταξύ έχει ορκιστεί κυβέρνηση Παρασκευόπουλου, την οποία τελικά θ' αντικαταστήσει κυβέρνηση της Ε.Ρ.Ε., υπό τον Παν. Κανελλόπουλο (3 Απριλίου 1967), με σκοπό την διενέργεια εκλογών, στις 28 Μαΐου 1967.

Περίοδος εξαιρετικά ανώμαλη που τελικά οδήγησε στη Χούντα των Συνταγματαρχών (21 Απριλίου 1967).

Το Κυπριακό βρίσκεται στην πιο κρίσιμη φάση, καθώς ο Μακάριος είναι εντελώς αντίθετος σε κάθε συμφωνία, μικρών εδαφικών παραχωρήσεων στους Τούρκους, με αντάλλαγμα την «Ένωση». Και θα χρειασθεί να έρθει στην Αθήνα 2 φορές (5 Σεπτεμβρίου και 9 Νοεμβρίου 1966) για να υποστηρίξει αναλυτικά τις θέσεις του. Η «Ένωση» δεν φαίνεται στον ορίζοντα!

- Στις 9 Ιανουαρίου 1966 οι δημαιορεσίες στη Ν. Ιωνία αναδεικνύουν πρόεδρο τον Ιωάννη Κιτσόπουλο γιατρό από την Ελευθερούπολη, αντιπρόεδρο τον Νίκο Πανταζή από τον Περισσό και γραμματέα τον Δημοσθένη Ευθυμιάδη, πολιτικό μηχανικό από το Κέντρο.

- Τον Φεβρουάριο η Νέα Ιωνία θα μετατραπεί σε απέραντο σκουπιδότοπο! Απεργούν οι οδοκαθαριστές (αυτό στην πορεία θα γίνει σύνηθες φαινόμενο). Αυτή τη φορά η αιτία έχει καθαρά ιδεολογικό χαρακτήρα. Το Δημοτικό Ταμείο για να πληρώσει αξιώνει «Πιστοποιητικά κοινωνικών φρονημάτων». Μάλιστα...

- Στις 20 του μήνα ο τότε πρωτοεμφανιζόμενος συνθέτης **Χρήστος Λεοντής** πραγματοποιεί μεγάλη συναυλία στην «Αφροδίτη» με λαϊκά τραγούδια, αλλά και τραγούδια του «νέου κύματος». Συντελεστές: Γ. Περπινιάδης, Ρία Νόρμα, Μπ. Τσετίνης, Αλέκα Μαβίλη. Τα έσοδα θα διατεθούν για τη δημιουργία Δημοτικής Βιβλιοθήκης.

- Στις 13 του Μάρτη τελείται, για πρώτη φορά, μνημόσυνο στο ναό της Ζωοδόχου Πηγής για τους εκτελεσμένους του Μπλόκου της Καλογρέζας, με την ευθύνη της δημοτικής αρχής. Ακολουθεί κατάθεση στεφανιών! Μέχρι τότε το μνημόσυνο γινόταν με την ευθύνη των οικογενειών των ηρωικών νεκρών.

- Στις 17 Μάρτη αρχίζει τις παραστάσεις του το Δημοτικό Θέατρο Ν. Ιωνίας, μάλιστα με καθημερινές παραστάσεις. Πρώτο έργο το «Έξω από την πόρτα» του Μπόρχερτ Βόλφγκανγκ και το μονόπρακτο του Τσέχωφ «Ένας γάμος». Τις παραστάσεις παρακολουθούν, όχι μόνον οι Ιωνιώτες, αλλά και οι κάτοικοι γειτονικών δήμων, προσωπικότητες των Γραμμάτων και των Τεχνών, που μάλιστα γράφουν διθυραμβικά σχόλια (Λέων Κουκούλας, Στάθης Δρομάζος, Μάριος Πλωρίτης, Βάσος Βαούρας, Κ. Σκαλιόρας). Ο Πέτρος Μάρκαρης στην «Επιθεώρηση Τέχνης» και με τον τίτλο: *Νέα Ιωνία: Πρώτος σταθμός για το συνοικιακό θέατρο*, θα τελειώσει το άρθρο λέγοντας:

«...ας πάρουν και άλλοι συννοικισμοί από τούτη τη δουλειά το απαραίτητο δίδαγμα».

Εκείνο το έργο που πραγματικά είχε μεγάλη επιτυχία ήταν «Η αυλή των θαυμάτων» του Ιάκ. Καμπανέλλη, τελευταίο έργο, πριν το θέατρο κλείσει λόγω...Χούντας!

Ο Χάρης Σαπουντζάκης είχε γράψει τότε:

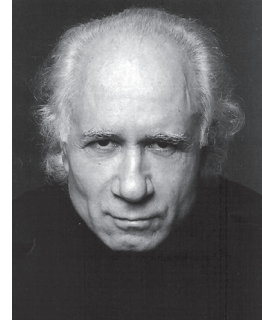
Το θέατρο Ν. Ιωνίας, με το έργο αυτό έβαλε ένα αξεπέραστο όριο απόδοσης για τους περισσότερους θιάσους της Αθήνας και μαζί δικαιολόγησε απόλυτα την ύπαρξή του και τη φήμη της σωστής δουλειάς του.

Αισιόδοξα ξεπηγάει το μήνυμα του συγγραφέα μέσα από την αποπνικτική ατμόσφαιρα της πολυπρόσωπης αυλής, της γεμάτης καημούς και όνειρα, νοσταλγίες και πάθη ανθρώπων, που πείθουν για την υπόστασή τους... «Αγάντα κυρ Ιορδάνη αρχηγέ... αγάντα... και να δεις εγώ τι θα σου φτιάξω...» φωνάζει στο τέλος ο Μπάμπης στο γέρο Μικρασιάτη, που για μια άλλη φορά γίνεται πρόσφυγας. «Όλα θα φτιάξουν...θα δεις. Εδώ άλλοι κοιτεύουν να φτάσουν στο φεγγάρι». Η αισιόδοξη αντιμετώπιση της μοίρας του Έλληνα.

Η σκηνοθετική δουλειά του Γιώργου Μιχαηλίδη τόνισε με τον καλύτερο τρόπο τη σοβαρότητα της προσπάθειας του θιάσου που είχε γερό υπόβαθρο την τέλεια σκηνογραφία του Τ. Καβαλλιεράτου. Διακριτική η μουσική επένδυση του Διον. Σαββόπουλου. Ο Περικλής Κοροβέσης στο ρόλο του γέρο Ιορδάνη ζωντανεύει γνήσια το θυμόσοφο πνεύμα του βασανισμένου πρόσφυγα.

Με αυτό δεν θέλουμε να μειώσουμε ούτε στο ελάχιστο την απόδοση των άλλων: του Λάζου Τερζά...του Κώστα Στυλιάρα...της Καίτης Παντελιά, της Γιώτας Οικονομίδου.

- Η 25η Μαρτίου γιορτάζεται με εξαιρετική επισημότητα. Καθιερώνεται, για πρώτη φορά, τον πανηγυρικό της ημέρας να εκφωνεί ο ίδιος ο δήμαρχος. Εδώ βέβαια τον εξεφώνησε στο ναό, αργότερα θα τον εκφωνούν στο χώρο της παρέλασης. Και η παρέλαση των μαθητών, είχε πλέον ένα πολύ καλά οργανωμένο πλαίσιο. Προηγείται βέβαια η κατάσταση στεφανιών

Ο Γιώργος Μιχαηλίδης.

Διά πρώτην φοράν από τής ιδρύσεως των Τεχνικών Σχολών του Δήμου έλαβον μέρος εις την παρέλασιν οί μαθηταί αυτών. Αρίστην εντύπωσιν έπροξένησεν εις τό κοινόν ή άψογος και επιβλητική εμφάνησίς των

Ο Δήμαρχος κ. Ι. Δομνάνης μετά του Διοικητού τής Χωροφυλακής Ν. Ιωνίας κ. Παπαϊωάννου και των λοιπών έπισήμων εις τόν παλαιόν χώρον του Μνημείου Πενόντων υπέρ Πίστews και Πατρίδος όπου έψάλη επίμνημόσυνος δέησις

στο ηρώο. Εκείνο που στην πορεία ατόνησε ήταν η δεξίωση που παραχωρούσε μετά το τέλος της παρέλασης ο δήμαρχος!

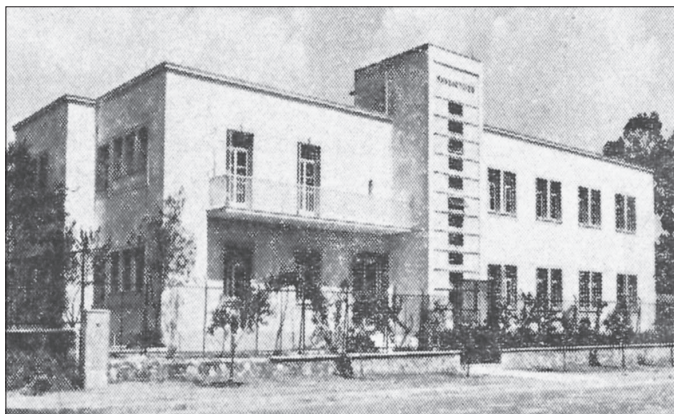
- Στις 30 Μαρτίου συνέρχεται εκτάκτως το Δημοτικό Συμβούλιο και εκδίδει 2 ψηφίσματα με τα οποία ζητείται:

- α) ν' απολυθούν από τις φυλακές και οι τελευταίοι πολιτικοί κρατούμενοι και
- β) να πάψει κάθε ανάμιξη στις εσωτερικές υποθέσεις της Κύπρου και να στηριχθεί ο Μακάριος.

Σ' αυτό το σημείο ένα σχόλιο: Από τον Δομνάκη και την Αριστερά στο Δήμο, σε αντίθεση με τον Κιοφτερτζή, θα είναι συχνά τα ψηφίσματα με καθαρά πολιτικοματικό χαρακτήρα, ενώ οι σύμβουλοι θα μιλούν ατελείωτα, πολλές φορές, για θέματα που δεν είχαν άμεσο τοπικό ενδιαφέρον και οι συνεδριάσεις θα κρατούν πολλές ώρες! Ο Κιοφτερτζής δήλωνε «ακομμάτιστος», ενώ σαφώς και δεν ήταν, αλλά απέφευγε την ψηφισματοκρατία και την απροκάλυπτη κομματική επίδειξη!

- Στις 20 Απριλίου ο δήμαρχος Γιάννης Δομνάκης καλεί στο Δημοτικό Θέατρο, Δημάρχους και Κοινοτάρχες του νομού Αττικής καθώς και ανώτερους υπαλλήλους Υπουργείων, Νομαρχίας κλπ. προκειμένου, σε ειδική παράσταση, να δουν τη δουλειά των ηθοποιών και του Γ. Μιχαηλίδη. Παρευρίσκονται 60 δήμαρχοι και κοινοτάρχες, αλλά και αρκετοί βουλευτές (Κολοκυθάς, Νεφελούδης, Ηλιόπουλος) ο υπουργός Στ. Χούτας και άλλοι. Όλοι βέβαια συγχαίρουν τον δήμαρχο!

- Τη Δευτέρα, 16 Μαΐου 1966, στις 12 το μεσημέρι θα γίνουν τα **εγκαίνια του Πηνελόπειου Ιδρύματος**, με την παρουσία της βασίλισσας Άννας-Μαρίας και του Υπουργού Κοινωνικής Πρόνοιας Μ. Γαληνού. Παρίστανται βέβαια οι εκπρόσωποι της υψηλής αθηναϊκής κοινωνίας αλλά και όλες οι τοπικές αρχές.

Το Πηνελοπείο, ιδρύθηκε από το «Σύλλογο των Καρυάτιδων» που αποτελούσαν παράρτημα στην Αθήνα της Γυναικείας Ελληνοαμερικανικής Οργάνωσης **«Θυγατέρες της Πηνελόπης»**, τμήματος της οργάνωσης ΑΧΕΠΑ μιας οργάνωσης που είχε ως σκοπό να βοηθήσει τις Ελληνοαμερικανικές σχέσεις αλλά και να φέρει χιλιάδες τουρίστες στην Ελλάδα. Οι «Καρυάτιδες» κυρίως φρόντιζαν να τροφοδοτούν τα ελληνικά σχολεία της Αμερικής με διδασκάλους απόφοιτους της Παιδαγωγικής Ακαδημίας της Αρσακείου στο Ψυχικό.

Ο «Σύλλογος Καρυάτιδες» έβαλε στόχο ν' ανεγείρει Ίδρυμα για τη φιλοξενία – τροφή και στέγη – αλλά και την εκπαίδευση σε άπορα κορίτσια ηλικίας 12-18 χρόνων. Αρωγός στην προσπάθειά του στάθηκε ο **«Σύλλογος Αποφοίτων του Αμερικανικού Κολλεγίου Θηλέων Κωνσταντινουπόλεως»**, που παρεχώρησε το οικόπεδό του, στην Ελευθερούπολη, έκτασης 2.840 τ.μ. που έως τότε εχρησιμοποιείτο για αθλητικούς σκοπούς!

Έτσι οι «Καρυάτιδες» έβαλαν όλα τα έξοδα της ανέγερσης και του εξοπλισμού και ο Σ.Α.Α.Κ.Θ.Κ. το οικόπεδο. Αποφασίστηκε τότε να εκλέγεται διοικητικό συμβούλιο με 11 μέλη, εκ των οποίων τα 7 από τις «Καρυάτιδες» και τα 4 από τους δωρητές του οικοπέδου, το οποίο και να έχει την ευθύνη της όλης λειτουργίας (σήμερα το καθεστώς έχει αλλάξει λόγω της συμμετοχής του Κράτους και του Δήμου στα έξοδα).

- Στις 22 Μαΐου πραγματοποιείται η 4η Μαραθώνια Πορεία Ειρήνης, που ουσιαστικά έχει στηριχθεί στην ενεργό συμμετοχή του Δήμου Ν. Ιωνίας. Επικεφαλής είναι πάντα ο δήμαρχος, που είχε συνδέσει κάθε του ενέργεια με τη λέξη «Ειρήνη», ο Γιάννης Δομνάκης.

- Ο «Ιωνικός Σύνδεσμος» θα αποκτήσει, στον ίδιο χώρο, ένα εκ θεμελίων νέο διώροφο κτίριο αφού το παλιό είχε κατεδαφιστεί. Τα σχέδια είχαν εκπονήσει δωρεάν οι μηχανικοί: Κυριαζής, Ευθυμιάδης και Μαγιάκης οι οποίοι και είχαν συμβάλει στην έκδοση της οικοδομικής άδειας. Ο θεμέλιος λίθος θα τεθεί στις 6 Ιουνίου. Θα μιλήσει ο τότε Πρόεδρος Δ. Πουλόπουλος, ο δήμαρχος Γιάννης Δομνάκης και το μέλος του Δ.Σ. Γιάννης Σαμψάκης.

- Και πάλι το θέμα των ρεμάτων. Οι πάντες απαιτούν να κλειστούν τα ρέματα. Γίνεται στις 7 Ιουλίου συγκέντρωση στο «Μύριαμ» και αποφασίζεται, τι άλλο, να κλείσουν επιτέλους τα ρέματα.

- Η νέα δημοτική αρχή θα πρέπει να αναζητήσει και σκάνδαλα της προηγούμενης. Έτσι γινόταν πάντα. Γιατί να μην γίνει και τώρα; Ο δήμαρχος και οι σύμβουλοί του κατηγορούν τον πρώην δήμαρχο Κ. Κιοφτερτζή ότι δημοπράτησε 30 έργα οδοποιίας χωρίς να έχει χρήματα, στηριζόμενος σε μια απόφασή του Υπουργείου Εσωτερικών για λήψη δανείου 7.000.000 δραχμών που ποτέ δεν ίσχυσε. Έτσι είχαν αρχίσει κάποια έργα που πληρώθηκαν από το Ταμείο του δήμου και ο δήμος ζημιώθηκε και τα έργα έμειναν στη μέση...

Η αντίδραση του Κ. Κιοφτερτζή, όπως ήδη έχει ειπωθεί, ήταν η άρνησή του να αποδεχθεί την ήττα του και να υπηρετήσει τον λαό από τη θέση της αντιπολίτευσης. Απέχει από τα

πάντα κι από παντού! Ουσιαστικά ο μόνος σύμβουλος που παρίσταται είναι ο Χρυσάφης Δουβλίδης και λιγότερο ο Βασ. Μπατζόγλου.

Σαν μια παρηγοριά από τον Σύλλογο των διατελεσάντων δημάρχων, στον Κ. Κιοφτερτζή προσφέρεται η θέση του... Προέδρου! Ειρωνεία ίσως για ένα άνθρωπο που ποτέ δεν δέχθηκε την ήττα του και δυστυχώς γι' αυτόν θα σπεύσει λίγους μήνες αργότερα να... ξαναγίνει δήμαρχος. Αυτή τη φορά της Χούντας των συνταγματαρχών!

- Στις 10 Δεκεμβρίου επισκέπτεται τη Ν. Ιωνία ο υπουργός Εμπορίου της Ουγκάντα συνοδούμενος από τον πρόεδρο του Οργανισμού Οικονομικής Αναπτύξεως της χώρας του. Τον συνοδεύουν ο πρόεδρος του Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Ελλάδος Βογιατζής και ο Λεων. Δαούτης. Οι ξένοι θα επισκεφθούν εργοστάσια κουρτινών του Δαούτη και το ταπητουργείο της Σοφίας Γαβριηλίδου (χαλιτζού Σοφίας).

- Τελειώνοντας το 1966 ο δήμος στρέφει την προσοχή του σε μια περιοχή μεταξύ Καλογρέζας και Ηρακλείου, που έχει του κόσμου τα προβλήματα γιατί είναι εκτός σχεδίου. Έχει μάλιστα πάρει τον εξαιρετικά κακόηχο τίτλο «Πατσαβουρέικα». Συντάσσεται πολεοδομική μελέτη.

- 9 Φεβρουαρίου 1967. Ο δήμαρχος καλεί σε σύσκεψη εκπροσώπους σωματείων και συλλόγων για να εκθέσει τα πεπραγμένα της δημοτικής αρχής για τα 2,5 χρόνια δημαρχιακής δράσης του. Κάτι σωστό, που ωστόσο δεν γινόταν ποτέ στο παρελθόν. Ακούει παράπονα, δέχεται προτάσεις. Εξηγεί και προγραμματίζει.

- 8 Μαρτίου. Τα παραπήγματα της εισόδου της πόλης είναι πλέον παρελθόν.
... Κατεδαφίζονται.

- Ο «Ιωνικός Σύνδεσμος», το κτίριο του δηλαδή, είναι έτοιμο. Και η πρώτη εκδήλωση που θα γίνει είναι η ομιλία του Βασ. Μπατζόγλου, με θέμα: «Η 25η Μαρτίου στη Μικρά Ασία». Πρόεδρος ο Αντώνιος Γιοβάνης.

- 21 Απριλίου 1967. ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΗΡΘΕ Η ΧΟΥΝΤΑ!

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1). Στον δήμο Ν. Ιωνίας από το 1934 έως σήμερα έγιναν 15 δημοτικές εκλογές. Εάν εξαιρέσουμε την «περίεργη» εκλογή του 1934 (χώρια οι σύμβουλοι, με την σειράν των ψήφων τους, χώρια ο δήμαρχος), όταν ο νικητής δήμαρχος Γ. Φελέκης κινδύνευσε να έχει λιγότερους συμβούλους από τον δεύτερο Κ. Κιοφτερτζή (τελικά ήταν 9-9, αλλά την τελευταία στιγμή ένας σύμβουλος του Κιοφτερτζή πήγε στον Φελέκη κι έγιναν 10-8), το μικτό σύστημα του 1951 που έδινε δήμαρχο μεν με 40%, αλλά το εκλεκτορικό σώμα τακτικών και αναπληρωματικών συμβούλων, που θα επικύρωναν την εκλογή του δημάρχου και το απολύτως αναλογικό σύστημα του 1959, οι εκλογές γίνονταν πάντα με ένα σύστημα περισσότερο ή λιγότερο ενισχυμένης αναλογικής. Έτσι μπορεί ο δήμαρχος και οι σύμβουλοί του να είχαν εκλεγεί πρώτοι και με μικρότερο ποσοστό από 50%, όμως στις έδρες του δημοτικού συμβουλίου λάβαιναν τη μερίδα του λέοντος (πότε τα 3/4, και πότε τα 2/3 κλπ.) Οι τελευταίες εκλογές του 2014 για παράδειγμα, έδωσαν στον δήμαρχο Ηρακλή Γκότση 25 έδρες και στην αντιπολίτευση 16.

Παρότι στον α' γύρο ο Γκότσης είχε λάβει μόνον το 33,4% των ψήφων. Αν λοιπόν βάσει αυτού του ποσοστού θα κατανέμιονταν οι έδρες αναλογικά τότε θα έβγαζε... μόνον 14 έδρες και θα είχε μειοψηφία στο δημοτικό συμβούλιο, αφού θ' απαιτούνταν τουλάχιστον 21 έδρες!

Μένει πολύ σύντομα να δούμε τι θα γίνει, αφού οι δημοτικές εκλογές είναι τόσο κοντά μας και θα εφαρμοστεί, ως γνωστόν η απλή αναλογική!

(2). Ως τις μέρες σχεδόν αυτή η συνοικία της περιοχής των λιγνιτωρυχείων έφερε το καθαρά απαξιωτικό όνομα, που εμπειρείχε τη διαμαρτυρία και την αγανάκτηση των κατοίκων της «Πατσαβουρέικα», γιατί είχε δημιουργηθεί μέσα σε σωρούς από τα υπολείμματα των εξορύξεων, τα σκουπίδια κλπ.

Κατά καιρούς είχαν δοθεί ονομασίες και σε γειτονιές όπως π.χ. «Λάκκα», το κομμάτι περί την οδό Αλατσάτων που ήταν χαμηλότερα και συχνά πλημμύριζε από το μικρό ρέμα της «Πεύκης», που εδώ και σχεδόν 50 χρόνια έχει σκεπαστεί ή η «Πλατεία Παλαιολόγου», το υψηλότερο σημείο της Ν. Ιωνίας, στον Περισσό, όπου ο ιδιόρρυθμος γιατρός και υποψήφιος δήμαρχος, προπολεμικά, ο Ιωάννης Δραγάτσος-Παλαιολόγος είχε ανεγείρει νοσοκομείο, το οποίο δεν ολοκληρώθηκε και καταστράφηκε, κατά την Κατοχή.

(3). Στα χρόνια αυτά ήταν κανόνας για κάθε πολύ μεγάλο πρόβλημα, που αφορούσε στο σύνολο των κατοίκων και δεν λυνόταν με διοικητικές αποφάσεις ή που οι δήμαρχοι θα ήθελαν να έχουν να στηριχθούν απ' ευθείας στην κοινωνία, ίδρυν «μεγάλες» Επιτροπές, στις οποίες φρόντιζαν να τοποθετούν τον δεσπότη, τον έφορο, τον διευθυντή της Τράπεζας, τον διοικητή της Αστυνομίας, φημισμένους εκπαιδευτικούς, βιομηχάνους κλπ. Πράγματι όλο αυτό προσέδιδε ένα κύρος στην αντιμετώπιση του προβλήματος. Ουσιαστικά όμως ελάχιστα ουσιαστικά συνεισέφερε...Είναι αυτό που ο λαός σήμερα λέει «αν θέλεις να μη λυθεί το πρόβλημα φτιάξε μια Επιτροπή» και μάλιστα να είναι 3/μελής από 5 πρόσωπα, όπως είχε πει κι ο... Βαμβακούλας!

Στην περίπτωση αυτή, για την ιστορική αλήθεια, θα πρέπει να ειπωθεί, ότι η δημοτική αρχή «κυνήγησε» το πρόβλημα και το έλυσε, αλλά για το «πρεστίτζ» του πράγματος είχε να λέει ότι είχε μαζί της και μια μεγάλη Επιτροπή προσωπικοτήτων.

(4). Όταν έφυγε από την ζωή ο Γιάννης Δομνάκης, στις 9 Ιουνίου του 2006 οργανώθηκε από το δήμο Ν. Ιωνίας (δήμαρχος Γιάννης Χαραλάμπους), σε συνεργασία με την οικογένειά του, κατά τρόπο εξαιρετικά επιβλητικό, η νεκρώσιμος ακολουθία, στο ναό των Αγίων Αναργύρων, στην οποία και είχε προστεί ο μητροπολίτης Ν. Ιωνίας Κωνσταντίνος. Στον νεκρό απονεμήθηκαν τιμές και το φέρετρο περιβαλλόταν από την Ελληνική σημαία. Η συμμετοχή επισήμων και λαού ήταν πολύ μεγάλη. Ο Γιάννης Δομνάκης ήταν πάντα αγαπητός στον κόσμο για την μελιχλιότητά του και την ευγένειά του. Έτσι σε μια προεκλογική ομιλία ο Στέλιος Καζαντζίδης είχε ευχηθεί «να

είναι ισόβιος δήμαρχος Ν. Ιωνίας».

Αργότερα δόθηκε το όνομά του στο Δημοτικό Θέατρο Ν. Ιωνίας. Σωστά.

(5). Από τότε το Δημοτικό Στάδιο Νέας Ιωνίας τα καλοκαίρια προσφερόταν για μεγάλες πολιτιστικές εκδηλώσεις, κυρίως από θιάσους της Αθήνας ή τραγουδιστές με γνωστά συγκροτήματα.

Η οργάνωση τέτοιων εκδηλώσεων πήρε πιο ολοκληρωμένη μορφή στη δεκαετία του '90 όταν είχαν μετακληθεί σπουδαίοι θίασοι και τραγουδιστές π. χ. ο θίασος του Θανάση Βέγγου με την κωμωδία του Αριστοφάνη "Ειρήνη", σε σκηνοθεσία του Γ. Μιχαηλίδη, ή οι τραγουδιστές Βασ. Παπακωνσταντίνου, Αλκ. Πρωτοψάλτη κ.α.

Επιστρέφοντας στην εποχή που εξετάζουμε να πούμε ότι το γήπεδο φιλοξένησε αρκετές από τις γυμναστικές επιδείξεις του Γυμνασίου Νέας Ιωνίας, κυρίως όταν αυτές περιλάμβαναν εκτέλεση δημοτικών χορών καθώς τότε αναδεικνύονταν λαμπροί γυμναστές με ειδικότητα τη διδασκαλία των ελληνικών χορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

1967 – 1976

Η ΕΛΛΑΔΑ (και η Νέα Ιωνία)

ΣΤΟΝ ΓΥΨΟ

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ

«ΜΕΡΕΣ ΤΟΥ '67»

Γράφουμε πάλι συνθήματα στους τοίχους
ποιός να το πίστευε
γράφουμε πάλι ποιήματα
οι μέρες γίνηκαν πάλι δύσκολες
πρέπει ν' ανάβουμε κλεφτοφάναρα
πρέπει να σκάβουμε πάλι καταφύγια.

Χρίστος Ρουμελιωτάκης
"Κλειστή θάλασσα"

με τέτοιαν απώλεια, η δημοκρατία στην Ελλάδα, νομίζουμε ότι δεν μπορεί να είναι στην ευθύνη των συγγραφέων αυτού του βιβλίου η αναλυτική και λεπτομερής ερμηνεία των γεγονότων.

Επιγραμματικά θα αναφερθούμε, όπου χρειασθεί, ακολουθώντας το ημερολόγιο. Ωστόσο θα θέλαμε να υπογραμμίσουμε ότι σ' αυτά τα 7 χρόνια έγιναν κοσμογονικές μεταβολές εκτός Ελλάδας. Αν αρχίσει κανείς από τον πόλεμο των Έξι ημερών (5-10 Ιουνίου 1967), όταν Ισραηλινοί συνέτριψαν κυριολεκτικά όλους τους Άραβες, την προσελήνωση του αστροναύτη Άρμστρονγκ και τη βόλτα του στη Σελήνη (20 Ιουλίου 1967), την εξέγερση των Γάλλων φοιτητών, τον Μάη του 1968 στο Παρίσι και τρεις μήνες μετά την κατάπνιξη του Τσέχικου λαού από τη Σοβιετική Ένωση, θα φθάσει στη λήξη του πολέμου στο Βιετνάμ (1973), ενώ ήδη η Κίνα θα έχει γίνει δεκτή ως μέλος του Ο.Η.Ε. (1971).

Αλλαγές πολλές μέσα από εξεγέρσεις, κινήματα, αποφάσεις των ηγετών, έδωσαν μιαν ώθηση ισχυρή στην εκδημοκρατικοποίηση, παρά τις προσωρινές αντιδράσεις των εξουσιών.

Τ' αποτελέσματα θα φανούν λίγο αργότερα, όταν πια θα καταρρεύσει η παλιά Σοβιετική Ένωση, θα γκρεμιστεί το «τείχος του αίσχους» στο Βερολίνο και θα γιγαντωθεί ένα παγκόσμιο αίτημα για την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς η ανθρώπινη απαράδεκτη συμπεριφορά οδηγούσε και οδηγεί ακόμα με πολλά μηνύματα που είχαν να κάνουν με τις κλιματολογικές μεταβολές, οι οποίες πολλές φορές είναι βίαιες και εξίσου φονικές με τους πολέμους, στο ζοφερό αύριο της ανθρωπότητας.

Εδώ στη Νέα Ιωνία.

Το πρώτο μούδιασμα των 2-3 πρώτων ημερών θ' ακολουθήσει ο κατατρεγμένος διαταγών (του τύπου «αποφασίζουμε και διατάσσουμε»). Έχουν γίνει εκατοντάδες συλλήψεις πολιτών, πολλοί από τους οποίους είχαν οδηγηθεί στο γήπεδο της Α.Ε.Κ.. Επόμενο στάδιο η εξορία! Τα κρατητήρια είναι γεμάτα. Οι μισοί, ίσως και περισσότεροι, και κυρίως υπάλληλοι και εργαζόμενοι δεν ξέρουν τι τους περιμένει. Απόλυση, προσωρινή παύση; Τώρα πια για καθέναν μετράει μέχρι και το αν ψήφισε στις εκλογές του 1946! Και πάλι σε εφαρμογή το «πιστοποιητικό κοινωνικό φρονημάτων». Κλείνουν πολλές εφημερίδες, σύλλογοι και σωματεία. Λογοκρισία παντού! Τα βράδια γυρνούν περίπολοι και τότε-τότε ακούγεται και καμιά ντουφεκιά!

- 26 Μαΐου 1967. Με διαταγή του Ταξίαρχου Παπαγεωργίου, απολύονται: ο δήμαρχος Γιάννης Δομνάκης, ο αντιδήμαρχος Γιάννης Αμπατζόγλου, ο πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Γιάννης Κιτσόπουλος και οι δημοτικοί σύμβουλοι: Παπαδημητρίου, Σιδέρης, Φουσκάκης, Βενετσανοπούλου, Ρουμελιωτάκης, Πανταζής, Σιαμίδης, Ευθυμιάδης, Χατζηπέτρου, Τσαούσης, Τσοπάνογλου, Παπάζογλου, Σούλιος, Τσαγκαμίλης, Φιλιππάκη και από τον συνδυασμό του Κιοφτετζή; ο Χρ. Δουβλίδης.

Με τη σύλληψη του δημάρχου Γ. Δομνάκη και για ένα πολύ μικρό διάστημα δημαρχεύουσα αναλαμβάνει η Ελευθερία Φιλιππάκη.

Με την εφαρμογή του στρατιωτικού νόμου άρχισαν να εξορίζονται στη Γυάρο και σε άλλα

Η ΕΛΛΑΔΑ (ΚΑΙ Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ) ΣΤΟΝ ΓΥΨΟ - ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ

ΚΟΙΝΟΝ

ΕΛΕΓΓΟΝ

ΠΡΟΣ : ΑΣΤ. ΤΜΗΜΑ Ν. ΙΩΝΙΑΣ

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
Π.Θ.Σ. 111.1 / 19 / 9277
Ε.Σ.Τ. 902, 26 Μαΐ. 1967
Σ.ΝΗΜ.: 19

ΚΟΙΝ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
(Δ/ΝΣΙΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤ/ΣΕΩΣ)
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ Ε.ΝΗ. ΤΑΞΕΩΣ
ΝΟΜΑΡΧΙΑΝ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΝ Ν. ΙΩΝΙΑΣ
ΓΕΣ/1ον-2ον Ε.Γ.-Δ/ΝΣΙΝ ΔΙΚ. ΕΤΙΡΟΥ
ΑΣΔΕΝ/2ον Ε.
ΣΔΑ/2ον Ε.Γ. Γ.Π.Υ.
Α.Δ.Χ. ΠΡΩΤΕΚΟΥΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Ι ΥΠ' ΑΡΙΘ. 19

Έχοντες ύπ' όψιν :

- α. Τό από 27-4-67 Β.Δ., δι' ού έτέθη έν ισχύει ό Νόμος Δ.Ε.Θ/1912 " Γερί κηταστάσεως πολι. οικίας "
- β. Τά άρθρα 4 καί 9, περίπ. ωσιν όδ, τοϋ άνωτέρω Δ.Ε.Θ/ 1912 Νόμου
- γ. Τάς διατάξεις τοϋ Κώδικος περί Δήμων καί Κοινοτήτων(Ν.Α.2888/54)

Ήμεΐς, ό Στρατιωτικός Διοικητής Αθηνών

Αποφασίζομεν

Απολύομεν τοϋς κάτωθι Δημ. Έργοντες τοϋ Δήμου Ν. ΙΩΝΙΑΣ

1. ΔΟΜΝΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝ. τοϋ ΑΝ.ΣΤ. Δήμαρχον
2. ΑΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ ΙΩΑΝΝ. τοϋ ΑΡΑ. Αντιδήμαρχον
3. ΚΥΣΟΠΟΥΛΟΝ ΙΩΑΝ. τοϋ ΧΡ.Σ. Πρ.Δημ. Συμβούλου
4. ΠΑΠΑΔΗΉΡΙΟΥ ΑΝΑΣΤ. τοϋ ΝΙΚΗΤ. Σύμβουλον
5. ΣΙΔΕΡΗΝ ΔΗΜ. τοϋ ΠΟΛΥΖΩΙ "
6. ΦΟΥΣΚΑΚΗΝ ΓΕΩΡ. τοϋ ΕΜΜ. "
7. ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΝ ΓΕΩΡΓ. τοϋ ΔΗΜ. "
8. ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ Συ. ΒΕΝΕΤΖΑΝΟΥ "
9. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΑΚΗΝ ΧΡΗΣ. τοϋ ΕΜΜ. "
10. ΠΑΝΤΑΖΗΝ ΝΙΚΟΛ. τοϋ ΙΩΑΝ. "
11. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΚΩΝ. τοϋ ΑΝΤΩΝ. "
12. ΣΙΛΜΙΔΗΝ ΚΩΝ. τοϋ ΑΝΔΡΕΑ "
13. ΣΟΥΛΙΟΝ ΓΕΩΡ. τοϋ ΑΝΤΩΝ. "
14. ΤΣΑΓΚΑΜΙΔΗΝ ΓΕΡΑΣ. τοϋ Γ. ΓΕΩΡΓ. "
15. ΤΣΟΥΣΗΝ ΧΡΗΣ. τοϋ ΑΒΡΑΑΜ "
16. ΤΣΟΠΑΝΟΓΛΟΥ ΕΥΜΕΩΝ. τοϋ ΜΑΝΤ. "
17. ΦΙΛΙΠΠΑΚΗΝ ΕΔΕΥΘΕΡ. συζ. ΒΑ. ΙΑ. "
18. ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΝ ΔΗΜΟΣΘ. τοϋ Γ. ΓΕΩΡΓ. "
19. ΔΟΥΛΙΔΙΩΝ ΧΡΥΣΑΦΗΝ τοϋ ΙΩΑΝ. "

Έν τών άνω κειτέχον μέχρι τούδε έσσεων είς τόν Δήμον Ν. ΙΩΝΙΑΣ καί άποτεροΐμεν τούτους τοί άνω έρω αξιώματος καί πάσης, έ' αϋτοϋ άπορρεούσης εξουσίας.

Τό ΑΣΤ. ΤΜΗΜΑ Ν. ΙΩΝΙΑΣ νομίμα έπιδώση τοίς άνωτέρω τή παρούσα έχουσαν άμεσιν καί άνέγκλητον ίσ όν.

Άκριβές Άντίγραφον

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΝΙΚΟΛ. ΚΟΤΡΩΝ. ΡΟΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ Δ/ΝΤΗΣ Γ.Π.Υ.

26 Μαΐου 1967. Η απόφαση απόλυσης του Δημάρχου και των Δημοτικών Συμβούλων.

νησιά πολλοί Ιωνιώτες, μεταξύ των οποίων και ο δήμαρχος Γιάννης Δομνάκης, ο αντιδήμαρχος Γιάννης Αμπατζόγλου, οι δημ. σύμβουλοι Δ. Βενετσανοπούλου, Γ. Φουσκάκης, Χρίστος Ρουμελιωτάκης, Αν. Παπαδημητρίου και Δημήτριος Σιδέρης.

Ο **Κοσμάς Ιωάννου**, που ήταν μεταξύ των εξορισθέντων συνέταξε πίνακα Ιωνιωτών που εξορίσθηκαν από τη Χούντα και έχει ως εξής:

Μιχάλης Αδαμίδης – Κώστας Αλεξιάδης
Γιάννης Αμπατζόγλου – Σπύρος Αχλιοπίτας
Βενετσάνης Βενετσανόπουλος – Δέσποινα Βενετσανοπούλου
Βασίλης Βλάχος – Γιώργος Γουρλής (Άραβος)
Γιάννης Δομνάκης – Θεμιστοκλής Ζαφειρόπουλος
Κίμων Ιωαννίδης – Κοσμάς Ιωάννου
Φάνης Καδής – Θεοχάρης Κεραμιτζόγλου – Γρηγόρης Κιρκάδης
Ντίνος Καπουράλος – Θανάσης Κουμαριανός – Βασίλης Κοκκώνης
Θεόδωρος Καραμπεσίνης – Κική Καραμπεσίνη
Γεράσιμος Κοτροκόης – Ρόζα Γρ. Κωστάκη – Γιάννης Λαυρενιάδης
Αλέκος Λιπατατζόγλου – Χρήστος Λουρέτζης
Διονύσης Μαγουλιάνος – Μένιος Μπαλάσκας – Σωτηρία Μπαλάσκα
Παντοκράτορας Μασμανίδης – Ουρανία Μασμανίδου
Αναστάσιος Παπαδημητρίου – Θεόδωρος Παπαδημητρίου
Λάκης (Παντελής) Παπαντολέων – Αποστόλης Παπατσαρούχας
Κώστας Παφίτης – Δημήτριος Σιδέρης – Σταύρος Σιδέρης – Βασιλική Σιδέρη
Χαράλαμπος Γ. Σουβατζής – Στέφανος Σπιθάκης – Παναγιώτης Σούλιος
Μανώλης Ρουμελιωτάκης – Χρίστος Ρουμελιωτάκης
Φίλιππος Τσαπάλας – Χρήστος Τσιγγούλης – Γιώργος Φουσκάκης
Γιώργος Χατζηπέτρος – Γιώργος Χατζόπουλος
Κώστας Χρυσανθόπουλος

Στην εν λόγω κατάσταση δεν συμπεριλαμβάνονται όσοι συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν αλλά δεν εξορίστηκαν στη διάρκεια της Χούντας. Και πιστεύουμε ότι ήταν δεκάδες.

Λίγο αργότερα θα διορισθούν νέοι δημοτικοί σύμβουλοι, ενώ καθήκοντα αναπληρωτή δημάρχου θα αναλάβει ο Γεώργιος Παντελίδης. Μεταξύ των νέων συμβούλων και οι παλιοί: Κ. Κιοφτερτζής (!), Μ. Σιγαράς, Βασ. Μπατζόγλου.

Παράλληλα με άλλη απόφαση διαλύονται τα εξής σωματεία:

1. Φιλοπρόοδος Σύλλογος Ανθουπόλεως Ν. Ιωνίας.
2. Εξωραϊστικός Σύλλογος Αλσουπόλεως «Η Πρόοδος».
3. Ποδοσφαιρικός Αθλητικός Όμιλος Καλογρέζας.

4. Αθλητική Ένωση Ελευθερουπόλεως.
5. Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων 8ου Δημοτικού Σχολείου.
6. Ιωνικός Σύνδεσμος.
7. Προοδευτικός Σύλλογος Περισσού.
8. Σύνδεσμος Συνταξιούχων Ι.Κ.Α..
9. Σύνδεσμος Εργατοτεχνιτών - Κλωστοϋφαντουργών Ν. Ιωνίας.
10. Σωματείο Καθαριστών και Εργατοτεχνιτών Δήμου Ν. Ιωνίας.

Αργότερα με παρέμβαση του Γεν. Γραμματέα Αθλητισμού Κων. Ασλανίδη, θα γίνει συγχώνευση των ομάδων Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως και Π.Α.Ο. Καλογρέζας σε σωματείο με το όνομα ΙΚΑΡΟΣ και Α.Ε. Ν. Ιωνίας και Α.Ε. Ελευθερουπόλεως, αυτή τη φορά με το όνομα ΕΛΠΙΣ.

Οι τρεις "αδελφοί": Μακαρέζος, Παττακός, Παπαδόπουλος.

- Στις 12 Ιουλίου 1967 θα έρθουν στη Νέα Ιωνία ο ένας μετά τον άλλο ο Στυλ. Παττακός, ως υπουργός των Εσωτερικών και αντιπρόεδρος της Κυβερνήσεως και ο Γρηγ. Σπαντιδάκης, Υπουργός Εθν. Αμύνης, για να μιλήσουν στο λαό σε συγκέντρωση που οργάνωσαν «εθνικόφρονες» στην «Αφροδίτη» με την παρουσία και του δημαρχεύοντος, που υπογράφει ως δήμαρχος, Γεώργ. Παντελίδης.

Και πήγε κόσμος. Κόσμος πολύς. Κάπου 2.000 Ιωνιώτες. Υπάλληλοι, άνθρωποι που πιέζονταν να δίνουν το «παρών», γιατί κινδύνευαν, αλλά γιατί όχι και φίλοι της Χούντας, αφού η Νέα Ιωνία, παρά τις αριστερές καταβολές της, είχε πάντα αρκετούς «εθνικόφρονες». Στην πορεία θα προκύψει ότι είχε και σκληρούς αξιωματικούς και βασανιστές της ΕΑΤ-ΕΣΑ, ακόμη και υπουργό, έναν περίεργο τύπο, ο οποίος ήταν στο τέλος υφυπουργός Προπαγάνδας κι όταν έβγαινε στην τηλεόραση της ΥΠΕΝΕΔ να διαβάσει ανακοινωθέντα θα είχε κάτω τα μάτια, αλλά θα έλεγε με πολύ πάθος το Κ.Κ.Ε.: Κου-Κου-Ε!

Ο Σπαντιδάκης δεν έκανε τα λάθη του Παπαδόπουλου και του Παττακού με τις απίθανες λεκτικές φιοριτούρες, τις παρομοιώσεις με τον ασθενή που τον δένανε για να εγχειρήσουν και να τον κάνουν καλά και τις αβυσσαλέες κορώνες τους, που διάβαζαν από κείμενο.

Ο Σπαντιδάκης στην αρχή δεν δίστασε και να κολακεύσει το ακροατήριο του με την ανα-

φορά στην καταγωγή του, τη μικρασιατική «...Άλλωστε το γεγονός εσείς οι κάτοικοι της Νέας Ιωνίας, δεν είσθε μόνον ένα κομμάτι του μοχθούντος λαού αλλά και ένα εκλεκτό τμήμα του ηρωικού και μάρτυρος Ελληνισμού της Μικράς Ασίας, πολλαπλασιάζει τα δικαιώματά τα οποία όλοι σας αναγνώριζαν μέχρι της 21ης Απριλίου, ουδείς ποτέ τα είχε εκχωρήσει...». Για να πεί αμέσως μετά: «...Το παρελθόν δεν είναι χρήσιμον, μόνον ως εμπειρία και διδαχή. Είναι χρήσιμον ως συγκριτική μελέτη δια την ακύρωσιν του "δεόντως γενέσθαι"». Ολοκληρώνοντας θέλησε να αποστασιοποιηθεί από δημαγωγούς και δημαγωγίες: «Η Εθνική Κυβέρνησις σέβεται τον λαόν και την νοημοσύνην του. Θα ήτο έλλειψις παντός σεβασμού η εκστόμισις οιασδήποτε μορφής δημαγωγίας, είτε προς το σύνολον του λαού, είτε προς ένα τμήμα του, είτε ακόμη και προς μεμονωμένα άτομα...». Μετρημένος λόγος, χωρίς κορώνες. Δεν ήταν όμως αυτός εκ των πρωταγωνιστών. Προσήλθε την τελευταία στιγμή.

- Στις 20 Ιουλίου 1967 θ' αφήσει την τελευταία του πνοή ο **«Άγιος της Πισιδίας» ο πέννης μητροπολίτης, ο Πατάρων Μελέτιος**. Στα τελευταία χρόνια της ζωής του είχε προλάβει να γευτεί την ικανοποίηση για όλα όσα είχε κάνει για το ποίμνιό του αμετακίνητος πεισματικά από τη Νέα Ιωνία, εκ μέρους της Εκκλησίας, της Ακαδημίας Αθηνών, της Πολιτείας, ολόκληρου του ποιμνίου του. Ψηλός, ευθυτενής, ισχνός πάντα με ένα τριμμένο ράσο, κυκλοφορούσε με τα πόδια, με το λεωφορείο, με το τρένο κι ήταν πανταχού παρών.

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. κ. Ιερώνυμος

Η μεταφορά της σοφού του έκδημους εἰς Κύριον εἰς τὸν ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τάφον

Στη νεκρώσιμη ακολουθία προΐστατο ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Ιερώνυμος. Ετάφη πίσω από το Ιερό των Αγίων Αναργύρων, τιμής ένεκεν. Στην επικήδειο ακολουθία είχαν παραστεί: ο μητροπολίτης Τρίκης και Σταγών Διονύσιος, ο Πάφου Γεννάδιος, ο Ζίχνης και Νευροκοπίου Νεκτάριος, ο Αλεξανδρουπόλεως Κωνστάντιος και ο πρώην Αθηνών Χρυσόστομος. Τον αείμνηστο μητροπολίτη αποχαιρέτισαν ο δήμαρχος Ν. Ιωνίας Γ. Παντελίδης, ο Πρόεδρος της Ενώσεως Σπάρτης Μ. Ασίας Κοσμάς Νικολαΐδης και ο προϊστάμενος του ναού των Αγ. Αναργύρων αρχιμανδρίτης Ναθαναήλ Ποδάρας.

- Στις 9 Οκτωβρίου, ο «Ιωνικός Σύνδεσμος» χάνει το κτίριό του, μετά την απόφαση για διάλυσή του! Εκεί θα εγκατασταθεί το Ταχυδρομείο Ν. Ιωνίας.

- 14 Οκτωβρίου 1967. Αυτό δεν θ' έπρεπε να είχε γίνει! Διορίζεται ως δήμαρχος Νέας Ιωνίας, ο Κυριάκος Κιοφτερτζής! Δεν άντεξε την ήττα, δεν δέχθηκε τη βούληση του λαού, που, για πρώτη φορά, τον έφερε στην αντιπολίτευση. Και ανέλαβε θέση που δεν την είχε καμιάν ανάγκη!

Αντιδήμαρχος διορίζεται ο φαρμακοποιός Νικόλαος Σταυριανός! Σύμβουλοι: Θεοφ. Ευθυμιάδης, Διον. Καραμπάγιας, Αβραάμ Καχραμάνος, Ιωάν. Καρσής, Νικ. Μόρτογλου, Κων. Παλτόγλου, Γ. Τζεβελέκης, Αν. Φιλιππίδης. Άνθρωποι της «καλής» λεγόμενης κοινωνίας. Γνωστοί, χωρίς προηγούμενο που να τους βαρύνει σε κάτι... Αλλά βέβαια το όνομα ήταν ένα: Κιοφτερτζής και ήταν αρκετό!

1968.

- 23 Απριλίου. Με επισημότητα γίνονται τα εγκαίνια της «Εργατικής Εστίας Εργαζόμενου Κοριτσιού Ν. Ιωνίας», στη γωνία των οδών Δαρδανελλίων (28ης Οκτωβρίου) και Ταπητουργίας (Αγ. Κωνσταντίνου).

- Στις 29 Σεπτεμβρίου 1968, η «Εθνική Κυβέρνηση» θα διεξάγει δημοψήφισμα για καινούργιο Σύνταγμα. Από καιρό είχαν κυκλοφορήσει φυλλάδια που ανέλυαν άρθρα και είχαν χώρο για παρατηρήσεις και προτάσεις. Μάλιστα το ερώτημα ήταν ΝΑΙ ή ΟΧΙ στο νέο σύνταγμα.

Επί 2 σχεδόν μήνες η Χούντα προπαγάνδιζε το ΝΑΙ, αν και βέβαια είχε...προβλέψει το αποτέλεσμα. Εάν δεν είναι 100%, ας είναι 92%! Τελικά υπέρ του ΝΑΙ καταμετρήθηκαν 4.713.421 ψήφοι και υπέρ του ΟΧΙ 403.829. Δια τον τύπο υπήρχαν κα μερικά λευκά: 16.656.

Καταγράφηκαν, ιδίως στα χαρτιά, όπου δικαστικοί διορίζονταν εκπαιδευτικοί ή δημόσιοι υπάλληλοι ποσοστά της τάξης: 1.500 ΝΑΙ, 2 ΟΧΙ κλπ. Φυσικά δεν επρόκειτο μόνον ότι υπήρχε τρομοκρατία. Απλούστατα υπήρχε νοθεία. Υπήρχαν περιστάσεις που «δικαστικοί» μέτρησαν 10, 20, 30 ΟΧΙ και στα αποτελέσματα, που δεν δίνονταν βέβαια παρουσίαζαν 1, 2, 3 ΟΧΙ το πολύ.

Κατά του κύρους του δημοψηφίσματος προσέφυγαν 2 πολίτες: ο Στέφανος Αθανασίου, κάτοικος Ν. Υόρκης κι ο Μανόλης Γλέζος, εξόριστος στο Παρθένι της Λέρου. Η δίκη έγινε στις 21 Οκτωβρίου 1968 και βέβαια κρίθηκε ότι όλα είχαν καλώς.

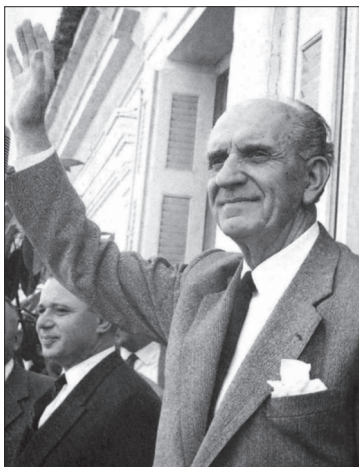

Αφίσες προπαγάνδας υπέρ του ΝΑΙ.

- Τον Οκτώβριο του 1968 το άγαλμα της Μάνας, που απαραδέκτως έμεινε επί 4 χρόνια στη μικρή πλατεία απέναντι από τους Αγ. Αναργύρους, επανέρχεται στη θέση του, στην πλατεία Ελ. Βενιζέλου.

- Την 1η Νοέμβρη του 1968 έφυγε από την ζωή ο Γεώργιος Παπανδρέου, ο γέρος της Δημοκρατίας. Η κηδεία του, την Κυριακή 3 Νοεμβρίου, θα μετατραπεί σε λαϊκό προσκύνημα και εξέγερση μαζί! Δάσος τα στεφάνια. Εκατοντάδες χιλιάδες ο λαός που θα τον συνοδεύσει ως το Α΄ Νεκροταφείο!

Είχε προλάβει στις 21 Απριλίου να ηχογραφήσει ένα μήνυμα, μια διακήρυξη, που κατέληγε ως εξής:

«Απευθύνομαι τώρα προς τον ελεύθερον κόσμον. Είχομεν ελπίσει έπειτα από τον Β΄ Παγκόσμιον Πόλεμον ότι ο φασισμός είχεν οριστικά συντριβεί και ότι δεν ηδύνατο να εμφανισθεί τουλάχιστον εις την Ευρώπην και όμως συνέβη. Και αποτελεί εντροπήν δι' ημάς ότι έκαμε την αρχήν από την πατρίδα μας, την κοιτίδα της δημοκρατίας...».

1969.

- Το 1969 ξεκινάει με αναμόρφωση του Δημοτικού Συμβουλίου: Πρόεδρος ο Διον. Καραμπάγιας και μέλη οι: Αβρ. Καχραμάνος, Γρ. Κικίδης, Νικ. Σταυριανός, Ιω. Καρσής, Νικ. Μόρτογλου, Κων. Παλτόγλου και Αν. Φιλιππίδης.

- Ενώ έως τώρα επιτρέπονται 3 όροφοι στις κατοικίες, το Δημοτικό Συμβούλιο τους ανεβάζει στους 5, με ανώτατο ύψος 17,50 μ. άνευ συντελεστών εκμεταλλεύσεως.

Η μορφή, ο χαρακτήρας της παλιάς προσφυγούπολης θα παραμερίσει και γρήγορα θα έρθει να θερίσει η ...αντιπαροχή!

Στην Αλσούπολη, που εξελίσσεται ραγδαία, επιτρέπεται η κάλυψη των οικοπέδων κατά 50% και καταργείται η διάταξη που δεν επέτρεπε την ανέγερση καταστημάτων.

- Στις 11 Φεβρουαρίου προκηρύσσεται πανελλήνιος αρχιτεκτονικός διαγωνισμός για την εκπόνηση προσχεδίων για την ανέγερση δημαρχιακού μεγάρου, στο ιδιόκτητο οικόπεδο μεταξύ των οδών Ηρακλείου, Πάρσης, Βασ. Κωνσταντίνου, Χρυσ. Σμύρνης (δεξιά στο σημείο της διασταύρωσης Ηρακλείου και Ελ Αλαμίν, όπου ο «Τροχονόμος» με το βαρέλι του). Δεν προχώρησε.

- Το θέμα «Νεκροταφείο» Νέας Ιωνίας ταλάνιζε τον δήμο σχεδόν από την ίδρυσή του. Η λύση του Κοιμητηρίου των Κουκουβαούνων (Μεταμορφώσεως) δεν ήταν δυνατόν να αντέξει...Κατά καιρούς υπάρχουν ιδέες για Νεκροταφείο στη Βαρυμπόμπη, στου Βέικου για Νεκροταφείο μακριά από τη Νέα Ιωνία. Δεν προχωρούν για πολλούς και διαφόρους λόγους. Οστόσο οι υποψήφιοι δήμαρχοι δεν παύουν να υπόσχονται.

- Στις 5 Μαρτίου συνάπτεται δάνειο ύψους 3.000.000 δραχμών με το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για έκταση 50 στρεμμάτων στη θέση «Άγιος Δημήτριος»-Μονομάτι, του Δήμου Αχαρνών. Παρά ταύτα ούτε αυτή η ιδέα θα τελεσφορήσει. Η Νέα Ιωνία δεν έχει τη δυνατότητα να ιδρύσει νεκροταφείο στα όρια του δήμου! Έτσι ο χώρος θα είναι πολύ μακριά και η μετάβαση πολύ δύσκολη ή θα καταφύγει στις λύσεις: Μεταμόρφωση-Κόκκινος Μύλος-Β' Νεκροταφείο Αθηνών.

- Στις 7 Απριλίου εγκρίνεται η κατεδάφιση του παλιού ναού της Αγ. Αναστασίας Περισού, προκειμένου ν' ανεγερθεί ο μεγάλος νέος ναός!

- Στις 12 Μαΐου ενισχύονται οι πολυήμερες εκδρομές των τελειόφοιτων των Γυμνασίων (Αρρένων και Θηλέων) και των Τεχνικών Σχολών του Δήμου Ν. Ιωνίας. Ο θεσμός αυτός που πρωτοξεκίνησε από την εποχή του γυμνασιάρχη Χαρ. Ιωαννίδη είχε για τα χρόνια εκείνα ένα ουσιαστικό περιεχόμενο. Οι νέοι και οι νέες είχαν την ευκαιρία για ένα ίσως το πρώτο ωραίο ταξίδι στην Ελλάδα που έως ένα σημείο είχε και εκπαιδευτικό χαρακτήρα. Συνήθως προορισμοί ήταν η Ρόδος, η Κέρκυρα, η Μακεδονία, που φάνταζαν, καθώς προβάλλονταν τότε και ελληνικές ταινίες «τουριστικού χαρακτήρα» στα μάτια των νέων, ως τόποι ιδανικοί της Ελληνικής περιφέρειας! Οστόσο ενισχύονται και οι Πρόσκοποι αλλά και οι Άλκιμοι! Μεταξύ των ετών 1950-1960, παράλληλα με το «Σώμα Ελλήνων Προσκόπων» (Σ.Ε.Π.) που λειτουργούσε στη Νέα Ιωνία αρκετά Συστήματα, ακόμη από την προπολεμική περίοδο, είχε ιδρυθεί κι ένα παράρτημα ή κάτι τέτοιο, του λεγόμενου «Σώματος Ελλήνων Αλκίμων» (Σ.Ε.Α.). Μικρή η απήχηση του με τις στολές που κάπως θύμιζαν τις στολές της Ε.Ο.Ν. Και βέβαια ιστορικά το

Σ.Ε.Α. αναφέρεται στον αλκιμισμό των Σμυρνιών, πριν από την Καταστροφή του 1922! Όμως εδώ στην Ελλάδα και σ' αυτήν την εποχή μάλλον ήθελε να σταθεί στα δεξιά των Προσκόπων, οι οποίοι πάντως, χωρίς να πολιτεύονται, καμάρωναν που είχαν αρχηγό τους τον βασιλιά ή τον διάδοχο ίσως! Και γενικά τους διέκρινε ποιότητα και σοβαρότητα στην εθελοντική προσφορά.

- Επί τάπητος πάντα και η ανέγερση δημαρχιακού μεγάρου! Αναζητείται ο χώρος. Και θεωρείται ότι ιδανικός θα είναι ο χώρος μεταξύ των οδών Πάρσης-Ηρακλείου-Χρυσ. Σμύρνης, όπου υπήρχαν παραπήγματα και πρόχειρα κτίσματα μικροεμπορίου. Θα διατεθεί πίστωση 50.000 δραχμών για την κατεδάφιση των παραπηγμάτων. Όμως το Δημαρχείο δεν θα ανεγερθεί εκεί, παρότι πιστεύουμε ότι αυτή η λύση θα ήταν και η καλύτερη! Κρίμα!..

- Το πρόβλημα της Χωματερής έχει αρχίσει να γίνεται φανερό. Στην περιφέρεια της Φυλής θα βρεθεί χώρος για την υγειονομική ταφή των απορριμμάτων του δήμου Ν. Ιωνίας. Θα στοιχίσει 70.000 δραχμές τον μήνα. Παράλληλα ιδρύεται Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων για την απόκτηση χώρου υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων των δήμων, με έναρξη λειτουργίας την 1/1/1970. Κάθε δήμος θα πληρώνει το 1% των ετήσιων εσόδων του.

1970.

Το 1970 βρίσκει την «Εθνική Κυβέρνηση» να έχει ισχυροποιήσει τη θέση της.
Ο Γεώργιος Παπανδρέου δεν ζει πιά. Ο Κωνσταντίνος απέτυχε οικτρά... Έχει απελευθερωθεί ο Μίκης Θεοδωράκης. Ο Ανδρέας Παπανδρέου είναι στο εξωτερικό, όπου και η Μελίνα. Και φυσικά ο Καραμανλής στο Παρίσι!

- **Κυριακή 22 Φεβρουαρίου.** Ο Κ. Κιοφτερτζής, κατά τις επιταγές του Παττακού πραγματοποιεί απολογισμό του προηγούμενου έτους και αναλύει τις προοπτικές για το μέλλον του δήμου. Αναφέρεται στην αποπεράτωση του κτιρίου του Γυμνασίου. Το έργο έχει τελικά αναλάβει ο Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων (Ο.Σ.Κ.) που έχει δαπανήσει 18.000.000 δραχμές! Θα αρχίσουν έργα και στο γήπεδο (αρωγός ο Κ. Ασλανίδης). Για πρώτη φορά στέλνονται ταχυδρομικά στα σπίτια πιστοποιητικά του δήμου (προς Θεού όχι «κοινωνικών φρονημάτων»). Ως άμεσο στόχο για το ύψος των πολυκατοικιών θέτει πλέον τους 5 ορόφους. Θεωρεί σχεδόν... λυμένο το θέμα του Νεκροταφείου στη θέση Χτυπητό (!), ενώ επίσης θεωρεί ως άμεσης αντιμετώπισης το θέμα του δημαρχιακού μεγάρου (οδός Πάρσης κλπ.). Όσον αφορά τα σχέδια για το δημαρχιακό μέγαρο ο διαγωνισμός κηρύσσεται άγονος, αφού καμιά από τις 9 μελέτες δεν είχε τηρήσει τους όρους του.

- Στις 9 Απριλίου θα γίνουν τα εγκαίνια του Πυροσβεστικού Σταθμού Ν. Ιωνίας, στο κτίριο πίσω από την εκκλησία του Αγ. Στεφάνου στην Σαφράμπολη.

25/3/1970. Παρέλαση. Οι επίσημοι μπροστά στο Δημαρχείο.

- Στις 9 Ιουλίου, για άλλη μια φορά, ο Ιερώνυμος θα έρθει στη Ν. Ιωνία. Αυτή τη φορά θα εγκαινιάσει το κτίριο «Στέγη του Παιδιού» και τον «Ενοριακό ξενώνα» στη διασταύρωση των οδών Βασ. Όλγας και Γαληνού (έργον πατρός Γρηγ. Πουλάκη).

- **27 Αυγούστου 1970. Ύστερα από σύντομη ασθένεια φεύγει από τη ζωή ο δήμαρχος Κυριάκος Κιοφτερτζής.** Για τον άνδρα έχουμε επανειλημμένα αναφερθεί και μάλιστα επαινετικά. Κι έχουμε την άποψη ότι το μόνον που δεν χρειαζόταν να διεκδικήσει ήταν τον τίτλο του δημάρχου επί εποχής Χούντας!

Το δημοτικό συμβούλιο, υπό την προεδρία του Διον. Καραμπάγια θα συνέλθει αυθημερόν και θα εκδώσει ψήφισμα, με το οποίο τον χαρακτηρίζει ως «αναμορφωτή δήμαρχο της πόλεως Ν. Ιωνίας» και αποφασίζει να γίνει η κηδεία του δημοσία δαπάνη, να μετονομασθεί η λεωφόρος Ιωνίας και η παρακείμενη στο σταθμό Πευκακίων πλατεία σε λεωφόρο και Πλατεία Κυριάκου Κιοφτερτζή. Να στηθεί ανδριάντας του στην παραπάνω πλατεία και προτομή στο δημαρχιακό μέγαρο...

Χρέη δημάρχου εκτελεί ο φαρμακοποιός Νικόλαος Σταυριανός.

- Στις 14 Οκτωβρίου ο Στ. Παττακός, συνοδευόμενος από τον Γραμματέα του Υπουργείου Εσωτερικών Γιάννη Λαδά επισκέπτονται το Δημαρχείο Ν. Ιωνίας και ζητεί να διερευνηθεί το όνομα του διαδόχου του Κιοφτερτζή. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφάσισε ομόφωνα να προτείνει τον Σταυριανό. Όμως ο Παττακός το αντιπαρέρχεται και απαιτεί... δημοκρατικά να αναζητηθούν και άλλες προτάσεις! Μην μπορώντας να κάνει κι αλλιώς, ο Σταυριανός, απευθύνει επιστολές σε σωματεία, συλλόγους, φορείς, δημότες να υποδείξουν πρόσωπο για το αξίωμα του δημάρχου τονίζοντας ωστόσο ότι το Δημοτικό Συμβούλιο, τον έχει υποδείξει για δήμαρχο...

Ο Χάρης Σαπουντζάκης θυμάται:

«Πραγματικά ο Νικόλαος Σταυριανός, παλιός Ιωνιώτης, που είχε το μεγαλύτερο φαρμακείο στην Ηρακλείου, εξετέλεσε, κατά γράμμα την εντολή. Και ζήτησε να γίνουν αυτοπροτάσεις ή να υποδειχθούν σημαντικά ονόματα της πόλης. Εννοείται βέβαια ότι δεν θα έπρεπε να έχουν φάκελο στην Ασφάλεια ή να είναι συμπαθούντες την Αριστερά. Θα βοηθούσε ωστόσο, αν ήταν από τον φιλελεύθερο χώρο, αλλά και ευνοϊκά πλέον διακείμενος προς τη Χούντα.

Η αλήθεια είναι ότι παρουσιάστηκαν πολλοί με...πλούσιο βιογραφικό! Το αξίωμα είναι μεγάλο! Θα μείνουν στην Ιστορία!

Όμως τα πράγματα δεν αφέθηκαν μόνον στη βούληση καθενός φιλόδοξου Ιωνιώτη! Κινήθηκαν στοχευμένα διαδικασίες από μη εμφανείς παράγοντες της Χούντας για να πεισθούν κάποιοι που έχαιραν γενικότερης εκτίμησης, να ξεπεράσουν τους... δισταγμούς τους.

Γνωρίζω ωστόσο δυο τουλάχιστον Ιωνιώτες, που είχαν πει με τον τρόπο τους: ΟΧΙ, δεν θα πάrouμε! Με ό,τι ενδεχόμενα αυτό θα σήμαινε, παραπέρα, γι' αυτούς και τις οικογένειές τους. Ο ένας ήταν ένας νέος άνδρας, πολύ πετυχημένος στη δουλειά του, στοιχείο ηθικό, με αρχές οικογενειακές. Όμως ακόμη ήταν δυναμικός, οργανωτικός, καινοτόμος, δημοφιλής.

Τον... ανέλαβαν 2 ανώτεροι αξιωματικοί. Στην αρχή φιλικά, μετά επιθετικά αξίωναν ν' αποδεχθεί να γίνει δήμαρχος! Δεν υποχώρησε. Δεν θέλησε να υπηρετήσει, ασχέτως εάν θα το έκανε πολύ καλά, κάτι που ήταν έξω από τη συνείδησή του! Αρνήθηκε ως το τέλος.

Ο δεύτερος ήταν πολύ μεγαλύτερος. Ικανός στη διοίκηση. Καλός ρήτορας, επαρκής γνώστης των δημοτικών πραγμάτων. Βενιζελικός. Η δουλειά του τον βοηθούσε στη γνώση του εμπορίου και της διαχείρισης. Ένοιωθε ότι τον αναζητούσαν. Θυμάμαι ότι είχε μεγάλη αγωνία και σκεφτόταν πως θα πει το ΟΧΙ. Μ' εμπιστευόταν και με ρωτούσε: «Χαράλαμπε, τι λες να κάνω;» Ήταν γερό σκαρί.

- Πως πας με την υγεία σου; τον ρώτησα

- Πάω καλά, μου είπε. Του είπα: - Για ξανασκέψου το!

Δυο μήνες μετά έμαθα ότι είχε μπει στην «Αγία Όλγα» για εγχείρηση κήλης, που είχε δημιουργήσει τάχα πολλές παρενέργειες! Έμεινε στο νοσοκομείο πολλές μέρες. Χάθηκε από την πιάτσα.

Εν τω μεταξύ ο δήμαρχος είχε βρεθεί! Δεν ήταν άλλος από τον Σταυριανό!

- 20 Δεκεμβρίου. Το έτος 1971 είχε χαρακτηριστεί από την «Εθνική Κυβέρνηση» ως «Έτος προστασίας της φύσης». Έτσι με την πρωτοβουλία του Δήμου, στις Τεχνικές σχολές γίνεται ομιλία κι ακολουθεί δενδροφύτευση 1.000 δενδρυλλίων από τον «Φυσιολατρικό Όμιλο Ν. Ιωνίας» (Φ.Ο.Ν.Ι.), το Γυμνάσιο Αρρένων, τα συστήματα Προσκόπων Ν. Ιωνίας, Περισσού, Αλσουπόλεως και Καλογρέζας στο λόφο του Νοσοκομείου, στην πλατεία (προσωρινά) Κιοφτερτζή στην Ηρακλείου, στην πλατεία Αγ. Γεωργίου, στην οδό Δεμιρδεσίου κλπ.

Ήταν τότε που είχαν βαλθεί δάσκαλοι, καθηγητές και μαθητές να εκδράμουν σε παραλίες και αμμουδιές και να μαζεύουν τα σκουπίδια και τα αποτσίγαρα απ' τις ακτές.

- Δεκέμβριος. Λίγο πριν κλείσει η χρονιά, ο τραγουδιστής Τόλης Βοσκόπουλος, το μεγάλο ανερχόμενο αστέρι του κινηματογράφου και κέντρων διασκέδασης, εμφανίζεται στον μεγάλο κινηματογράφο «Γαλαξία» (σήμερα S/M My Market), στην πλατεία Αγίου Στεφάνου. Κοσμοσυρροή...

1971.

- Με την αυγή της καινούργιας χρονιάς θα παρθεί απόφαση για τη μεταφορά της εβδομαδιαίας λαϊκής αγοράς από την οδό Βασ. Κωνσταντίνου (σήμερα Διον. Σολωμού) στην οδό Βασ. Αμαλίας (σήμερα Κ. Βάρναλη), όπου εξακολουθεί να λειτουργεί.

- Τη Δευτέρα, 24 Μαΐου θα απαλλαγεί των καθηκόντων του ο δήμαρχος Νικ. Σταυριανός. Είχε διατελέσει δήμαρχος μόνο για 8 μήνες! Θα ορκιστεί δήμαρχος, ένας εξ εκείνων που είχαν σπεύσει να υποβάλουν υποψηφιότητα νωρίτερα: ο **Ανδρέας Χαλεπλίδης**.

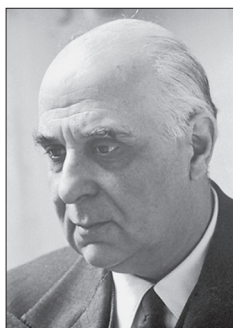
Ο Ανδρέας Χαλεπλίδης είχε νοικιάσει το «Αναξαγόρειο» και είχε στεγάσει το Ιδιωτικό Γυμνάσιο «Κοσμάς ο Αιτωλός». Άνθρωπος της εκκλησίας, συντηρητικός, χωρίς ωστόσο κάποια διάκριση. Δέχεται με πολύ ενθουσιασμό (!) τον διορισμό και το πρώτο που θα κάνει στις 8 Ιουνίου είναι ν' απευθύνει χαιρετισμό δημάρχου επί τη αναλήψει των καθηκόντων του. Μήνυμα, που προσπαθεί να μιμηθεί...τα ελληνικά του Γεωργ. Παπαδόπουλου («καλώ απάσας τας θρησκευτικές, πολιτικές, αστυνομικές, εκπαιδευτικές και λοιπές Αρχάς, κ.κ. διευθυντάς των δημοσίων υπηρεσιών, ως και τας διοικήσεις των εν Ν. Ιωνία οργανώσεων...εκάστη(!) εν τω μέτρω του δυνατού προσπάθησαν (!) να συμβάλλουν εις το έργον τούτο, το οποίον θα αποτελή την κυρίαν αποστολήν της δημοτικής αρχής (ποια αποστολή; ποιο έργο;) κλπ. κλπ. Ας είναι. Ο Χαλεπλίδης ρίχθηκε... με τα μούτρα στη δουλειά. Έστησε εκδηλώσεις επί εκδηλώσεων, έδωσε δημοσιότητα, κυκλοφόρησε χιλιάδες φωτογραφίες των δράσεων του... κάπου ενόχλησε αυτή η έντονη προβολή. Το 8/μηνιο του Σταυριανού φαίνεται ότι ήταν ένας κάποιος χρόνος κρίσεως... Εμετρήθη, εξυγίσθη. Ήταν φαίνεται ελιποβαρής. Αντικαταστάθηκε στις 16 Δεκεμβρίου. Νέο πρόσωπο: ο **Διονύσιος Καραμπάγιας**.

Στη μικρή του θητεία ο Χαλεπλίδης πρόλαβε να πάει στο Συνέδριο Δήμων και Κοινοτήτων στη Σπάρτη και στην Κοινότητα Φανού Κιλκίς, την οποία τρόπο τινά είχε υιοθετήσει η Νέα Ιωνία, για να μοιράσει δέματα.

- Το Δημαρχείο Ν. Ιωνίας θα συνεχίσει τη λειτουργία του επάνω από το ζαχαροπλαστείο «Κυβέλεια» του Ι. Μακρόπουλου για άλλα 6 χρόνια.

- Η Υποδιεύθυνση Ασφαλείας Προαστείων θα εγκαταλείψει το κτίριο της οδού Ταπητουργίας¹, που είχε συνδεθεί με τις ανακρίσεις των συλλαμβανομένων από τη Χούντα και θα στεγαστεί τότε στο νέο κτίριο του Περισού (όπου παλιά η Ταπητουργία ΕΡΚΟ) στη γωνία των οδών Αγ. Αναστασίας και Ηρακλείου.

- Στις 20 Σεπτεμβρίου, θα φύγει από τη ζωή το πρώτο Ελληνικό Νόμπελ Λογοτεχνίας, ο Ποιητής Γιώργος Σεφέρης. Μεγάλος ποιητής της γενιάς του '30 ο διπλωμάτης

Γιώργος Σεφέρης είχε γεννηθεί στη Σμύρνη και το έργο του είχε σημαδευτεί από τη Μικρασιατική Καταστροφή και τον ξεριζωμό των Ελλήνων της καθ' ημάς Ανατολής. Κάποια από τα ποιήματά του είχαν μελοποιηθεί από τον Μίκη Θεοδωράκη και ήταν στα χείλη όλων.

Ο Σεφέρης είχε προλάβει στις 28 Μαρτίου 1969 να ηχογραφήσει μήνυμα, το οποίο αμέσως μεταδόθηκε από το BBC, τον σταθμό των Παρισίων, την Deutsche Welle κλπ. με αποτέλεσμα να ενθουσιάσει τους Έλληνες, αλλά και να εξοργίσει τη Χούντα, η οποία του αφαίρεσε τον τίτλο «επί τιμή πρέσβυς».

Ανάμεσα στ' άλλα είχε πει:

«...Όσα έχω δημοσιεύσει ως τις αρχές του 1967 και η κατοπινή στάση μου έδειχναν, αρκετά καθαρά τη σκέψη μου. Μολοταύτα, μήνες τώρα αισθάνομαι μέσα μου και γύρω μου ολοένα και πιο επιτακτικά το χρέος να πω ένα λόγο για τη σημερινή κατάστασή μας... Κλείνουν δυο χρόνια που μας έχει επιβληθεί καθεστώς ολωσδιόλου αντίθετο με τα ιδεώδη για τα οποία πολέμησε ο κόσμος μας και τόσο περίλαμπρα ο λαός μας... Όλοι πια το δέχθηκαν και το ξέρουν πως **στις δικτατορικές καταστάσεις η αρχή μπορεί να μοιάζει εύκολη, όμως η τραγωδία περιμένει αναπότρεπτα στο τέλος...** Αυτή η ανωμαλία **πρέπει να σταματήσει. Είναι εθνική επιταγή...**».

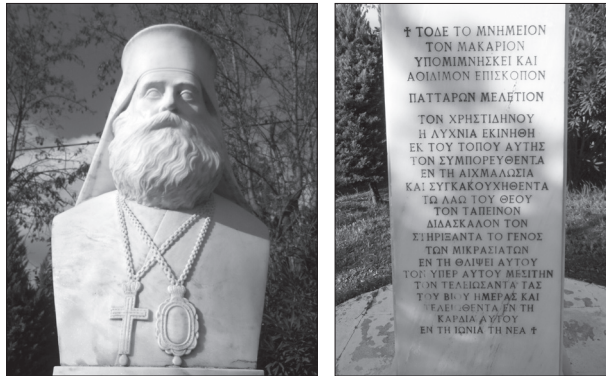
Η κηδεία όπως και του Παπανδρέου ήταν αφορμή να ξεσηκωθεί όλος ο κόσμος και με συνθήματα και κραυγές ν' ακολουθήσει το φέρετρο, ως το Νεκροταφείο.

- Την 1η Νοεμβρίου το Δημοτικό Συμβούλιο ανακηρύσσει τη Σοφία Βέμπο, την τραγουδίστρια της Νίκης, του πολέμου του '40, ως επίτιμη δημότισσα Νέας Ιωνίας.

- Στις 4 Δεκεμβρίου συστήνεται Νομικό Πρόσωπο με τον τίτλο «Δημοτική Βιβλιοθήκη Νέας Ιωνίας».

- Ο αρχιμουσικός της Φιλαρμονικής Γιάννης Χαλκιαδάκης παραιτείται και στη θέση του ορίζεται ο Απ. Δαρζέντας.

- Στις 26 Δεκεμβρίου, ύστερα από πρωτοβουλία του αρχιμανδρίτη Γρηγ. Πουλάκη, θα στηθεί στον περίβολο του Αγίου Γεωργίου, η προτομή του μητροπολίτη Πατάρων Μελετίου, έργο του γλύπτη Ευστρ. Φιλιπότη². Τ' αποκαλυπτήρια θα πραγματοποιήσει ο Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος, ενώ θ' αποδοθούν τιμές από στρατιωτικό άγημα και τη φιλαρμονική της ΑΣΔΕΝ.

- Με τη λήξη του έτους το Ληξιαρχείο του δήμου δίνει ενδιαφέροντα στοιχεία για την κίνηση του πληθυσμού της Νέας Ιωνίας: α) Γεννήσεις: 612, β) Θάνατοι: 227, γ) Βαπτίσεις: 710, δ) Γάμοι: 516! Ενθαρρυντικά στοιχεία για το δημογραφικό που αποδεικνύουν την κάθετη αύξηση του πληθυσμού της Ν. Ιωνίας.

- Στο 1971 θα οριστεί η Νέα Ιωνία, επί τέλους, έδρα Επιθεωρητή Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΙΓ' Επιθεώρηση). Πρώτος επιθεωρητής για λίγο, ο Χατζηαντωνίου και μετά ο Βασ. Ντεμίρης. Τρία χρόνια μετά θα έχουμε 2 Επιθεωρήσεις: την Θ' Περιφέρεια Διαμερ. Αν. Αττικής και την Ι' Περιφέρεια.

- Η απογραφή του 1971 έδωσε στη Νέα Ιωνία 54.906 κατοίκους. Η εικόνα όμως της πόλης έδειχνε άλλα. Θα πρέπει να ξεπερνούσαν τις 70.000, αφού δεν είχαν υπολογισθεί πάρα πολλοί από τη λεγόμενη εσωτερική μετανάστευση!

- Ο «Σύνδεσμος Αλαγιωτών Νέας Ιωνίας», που ιδρύθηκε το 1963, τροποποιεί το καταστατικό του και δραστηριοποιείται με εκδηλώσεις αναφερόμενες στην ιστορία της αξέχαστης πατρίδας τους, της Αλάγιας.

1972.

- Ο δήμαρχος (δημαρχεύων τυπικά) Διον. Καραμπάγιας στις **6 Φεβρουαρίου 1972** θα εκθέσει στην αίθουσα Τεχνικών Σχολών, ενώπιον αρχών και κοινού, τα πεπραγμένα του 1971 και θα εξαγγείλει το πρόγραμμα για το 1972.

- Οι μετονομασίες οδών στο όνομα του Κυριάκου Κιοφτερτζή απορρίπτονται από τη Νομαρχία Αττικής, λόγω του ότι θα επερχόταν σύγχυση στις δημόσιες, στρατιωτικές και λοιπές υπηρεσίες και στους δημότες. Αξίζει να σημειωθεί εδώ ότι δεν υπάρχει καμιά οδός στη Νέα Ιωνία που να έχει αφιερωθεί σε δήμαρχο εν αντιθέσει με οδούς που φέρνουν ονόματα δημοτικών συμβούλων (Χαρ. Μακελλαράκη, Αν. Θεοδωρίδη, Τρ. Αυγερινού, Μηνά Χρηστίδη). Μια πολύ μικρή μόνον, πλατεία εκεί στην Ελευθερούπολη, άτυπα ίσως, ονομάζεται «Πλατεία Φελέκη», προς τιμήν του πρώτου δημάρχου Ν. Ιωνίας (1934).

- Στις 30 Μαΐου θα εγκριθεί η σύναψη ενός πολύ μεγάλου δανείου 13.000.000 δραχμών από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, προκειμένου να διατεθεί για απαλλοτριώσεις, για επέκταση του δικτύου της Δ.Ε.Η., αλλά ακόμη και για σχέδια του νέου δημαρχιακού μεγάρου, που όμως ποτέ δεν θα γίνει εκεί που είχε αποφασισθεί.

- Επέρχονται διοικητικές αλλαγές στην υποδιεύθυνση Χωροφυλακής, τα Αστυνομικά τμήματα, τα τμήματα Ασφαλείας και ορίζονται:

1. Για την Υποδιεύθυνση Χωροφυλακής Ν. Ιωνίας, ο αντισυνταγματάρχης

Λάζ. Λαζόπουλος

2. Για το Αστυνομικό Τμήμα Ν. Ιωνίας, ο μοίραρχος Ευθ. Ρόκκας

3. Για το Παράρτημα Ασφαλείας Ν. Ιωνίας, ο ταγματάρχης Δημ. Παπαδημητρίου κλπ.

Δημόσιος Κατήγορος, ο μοίραρχος Δημ. Ανδρεόπουλος και υποδιοικητής της Αγορανομίας Προαστείων ο Σπ. Δουβής.

- Κατά το 1972 οι μικρασιάτες πρόσφυγες ιδρύουν την **«Επιτροπή Πεντηκονταετηρίδος από τη Μικρασιατική Καταστροφή»**, προκειμένου να οργανώσουν εκδηλώσεις μνήμης των αξέχαστων πατρίδων.

Επικεφαλής τίθενται: ο Χρήστος Σολωμονίδης, οι ακαδημαϊκοί Γ. Ιωακείμογλου, Ηλ. Βενέζης, Γ. Μυλωνάς, Φ. Βασιλείου, ο αντ/δρος του Αρείου Πάγου Κ. Παυλίδης, πολλοί πανεπιστημιακοί καθηγητές, αλλά και πρόεδροι και εκπρόσωποι μικρασιατικών σωματείων και διευθυντές προσφυγικών εφημερίδων: Σ. Σινανίδης (Προσφυγικός Κόσμος) και Ε. Δαδιώτης (Κήρυξ Ν. Σμύρνης). Βασικές εκδηλώσεις έγιναν στην Αθήνα αλλά και σ' ολόκληρη την Ελλάδα. Η Εκκλησία δια του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου εστήριξε ολόκληρο το πλέγμα των δράσεων.

Η Ακαδημία Αθηνών έκανε ειδική συνεδρίαση, καθώς και το Πανεπιστήμιο Αθηνών, ενώ έγιναν καταθέσεις στεφάνων στον ανδριάντα του Χρυσοστόμου Σμύρνης.

Στη Νέα Ιωνία ουσιαστική συμμετοχή στο όλο πλέγμα των εκδηλώσεων είχε η «Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας», η οποία μάλιστα την 1η Οκτωβρίου του 1972 πραγματοποίησε ειδική εκδήλωση με ομιλητή τον πρώην Υπουργό Παιδείας Χρήστο Σολωμονίδη.

- Η επιτροπή που είχε συσταθεί για την καταλληλόλητα χώρου όπου θα ανεγειρόταν το 2ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας, αποφασίζει να επιλεγεί ο χώρος στα Πευκάκια εκεί όπου και σήμερα

υπάρχει το 2ο Γυμνάσιο Νέας Ιωνίας. Δίπλα στο διδακτήριο, στην πορεία θα ανεγερθεί το πρώτο αξιόλογο Κλειστό Γυμναστήριο Νέας Ιωνίας.

- Στην Αττική μετά από τη συγχώνευση των Νομαρχιών Αττικής και Πειραιώς θα δημιουργηθούν τέσσερα Διαμερίσματα, με επικεφαλής αναπληρωτή νομάρχη. Είναι το Διαμέρισμα Αθηνών, το Διαμέρισμα Πειραιώς, το Διαμέρισμα Δυτικής Αττικής (με έδρα το Αιγάλεω) και το Διαμέρισμα Ανατολικής Αττικής (με έδρα την Αγ. Παρασκευή). Στην Ανατολική Αττική θα τοποθετηθεί ως αναπληρωτής νομάρχης ο Δ. Κωστόπουλος.

- Η κάλυψη των ρεμάτων που διασχίζουν την πόλη πάλι στην ημερήσια διάταξη. Εγκρίνονται εργολαβίες για την κάλυψη: α) του Γιαμπουρλά, β) του "Πέραν" στην περιοχή του εργοστασίου Μουταλάσκη, γ) του "Κρήνης" μεταξύ Καλογρέζας και Αλσυνόπολεως και φυσικά του μεγαλύτερου ιστορικού ρέματος του "Ποδονίρτη".

- Το 1972 για το ποδόσφαιρο στη Νέα Ιωνία θα έρθει η μεγάλη ώρα. Ο ΙΚΑΡΟΣ, το σωματείο που προήλθε από τη συγχώνευση του «Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως και του «Π.Α.Ο. Καλογρέζας» θα θριαμβεύσει στο πρωτάθλημα της Β' Εθνικής Κατηγορίας! Χιλιάδες φίλαθλοι θα παρακολουθούν τους αγώνες του. Παραλίγο να κερδίσει την 1η θέση και ν' ανέβει στην Α' Εθνική Κατηγορία. Τελικά θα έρθει 2ος με 3 βαθμούς μόνον διαφορά από την πρώτη Καλαμάτα, που πολλοί πίστευαν ότι είχε ευνοηθεί από την Χούντα, αλλά η αλήθεια είναι ότι ο ίδιος ΙΚΑΡΟΣ

Ίκαρος – Καλαμάτα 1-1 στο γήπεδο της Ν. Φιλαδέλφειας.

κατάφερε στους τελευταίους αγώνες, που τους είχε σίγουρους, να χάσει από τον Αργοναύτη Πειραιώς (3-1) και τον Παναργειακό (2-1).

Ο αγώνας που κατάρριψε κάθε ρεκόρ παρουσίας φιλάθλων σε αγώνα Β' Εθνικής, ήταν αυτός που έγινε με την Καλαμάτα, στο γήπεδο της Α.Ε.Κ. (35.000 φίλαθλοι!). Ο αγώνας έληξε ισόπαλος 1-1. Μάλιστα επρόκειτο για επαναληπτικό αγώνα, αφού ο πρώτος που έγινε στο γήπεδό μας διακόπηκε στο 80', ύστερα από συμπλοκή παικτών κι ενώ ο ΙΚΑΡΟΣ προηγείτο 1-0, με γκολ του Κούκα από το 13'. Αν αυτός ο αγώνας είχε λήξει κανονικά με την νίκη του ΙΚΑΡΟΥ, τότε σίγουρα το πρωτάθλημα δεν χανόταν!

Ο ΙΚΑΡΟΣ αμέσως μετά, σαν τον αρχαίο ήρωα, που ήθελε να φτάσει στον ήλιο και λιώσαν τα φτερά του, θα καταποντιστεί και η Νέα Ιωνία δεν θα ξαναδεί ομάδα της σε τόσο ζηλευτή θέση. Τώρα πια τον λόγο θα είχαν άλλα αγωνίσματα: Ενόργανη γυμναστική, ποδηλασία, ρυθμική γυμναστική, χαντ-μπωλ, που θα καλλιεργήσει ο αρχαιότερος αθλητικός σύλλογος της Νέας Ιωνίας: ο «Όμιλος Φιλάθλων Ν. Ιωνίας» (Ο.Φ.Ν.Ι.) με μεγάλη επιτυχία.³

1973.

Το 1973 είναι ένα έτος εξαιρετικά σοβαρών εξελίξεων στο εσωτερικό. Η Χούντα δια του Παπαδόπουλου θα προσπαθήσει να περάσει στην ομαλότητα, με τη μορφή δημοκρατίας με στρατιωτική κηδεμονία, όπως συνέβαινε στην Τουρκία!

Έτσι την 1η Ιουνίου 1973 με Συντακτική πράξη θα εγκαθιδρυθεί πολίτευμα «Κοινοβουλευτικής δημοκρατίας», αφού θα καταργηθεί η βασιλεία και θα κηρυχθούν έκπτωτοι ο ίδιος ο βασιλεύς και οι διάδοχοί του. Πρόεδρος (προσωρινός) θα προταθεί ο ίδιος ο Γεώργιος Παπαδόπουλος και αντιπρόεδρος ο Οδυσσέας Αγγελής. Η θητεία θα είναι 7ετής, αλλά για τους εν λόγω δύο ουσιαστικά, 8ετής αφού θα αρχίζει από το 1974.

*Ορίζεται να γίνει δημοψήφισμα για την έγκριση ή μη αυτής της αλλαγής, **την Κυριακή 29 Ιουλίου 1973.***

Στη συνέχεια ως δείγμα καλών προθέσεων θα κηρυχθεί γενική αμνηστία και θα δοθεί χάρη στον Αλ. Παναγούλη, ο οποίος θα αφεθεί ελεύθερος και θα φύγει στο εξωτερικό. Επίσης μένουν ελεύθεροι αρκετοί ηγέτες του Κ.Κ.Ε.: Παρτσαλίδης, Κωτσάκης, Φλωράκης, Κύρκος, Φαράκος, Δρακόπουλος, ενώ με εύσημο τρόπο απομακρύνονται στρατιωτικοί που είχαν...ενοχλήσει (Λαδάς, Μακαρέζος κλπ.)

Το δεύτερο δημοψήφισμα της Χούντας που έγινε στις 29 Ιουλίου δεν μπορούσε να διαφέρει και πολύ από το πρώτο. Το ερώτημα είναι ΝΑΙ ή ΟΧΙ για τη Δημοκρατία, με το Σύνταγμα Παπαδόπουλου. (άρα ΝΑΙ στο προηγούμενο καθεστώς).

Ο Παπαδόπουλος υπόσχεται εκλογές εντός του 1974 με τη συμμετοχή των κομμάτων! Το αποτέλεσμα τώρα δεν είναι εκκωφαντικό (επιτέλους πρέπει να προϊδεάσει θετικά):
ΝΑΙ: 3.843.318 ποσοστό 78.57%

ΟΧΙ: 1.048.308 » 21.43%

Άκυρα – Λευκά: 64.293

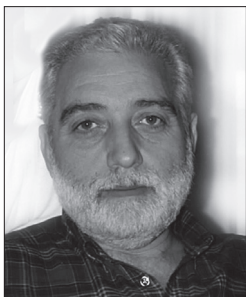
Η εφημερίδα «Βραδυνή» υποστήριζε το ΟΧΙ. Έτσι την επόμενη ημέρα ο γελοιογράφος Βασ. Χριστοδούλου θα βάλει τον Κρητικό του να τραγουδήσει:

μαθές δεν εματάγινε
τέτοιο κουτί ρημάδι
«όχι» να ρίχνεις το πρωί
να βγαίνει «ναι» το βράδυ.

Να σημειωθεί πάντως ότι εκμεταλλεζόμενοι και την ελαχίστη δυνατότητα πολιτικού με επικεφαλής τον Παν. Κανελλόπουλο (Μαύρος, Ζίγδης, Παπαληγούρας, Ράλλης κ.α.) θα ταχθούν απέναντι στη Χούντα.

Στις 8 Οκτωβρίου 1973 θα ορκιστεί η κυβέρνηση Σπύρου Μαρκεζίνη. Έχει μόνο πολιτικά πρόσωπα κυρίως προερχόμενα από το παλιό κόμμα των «Προοδευτικών».

Αλλά ο βίος της «μεταβατικής» κυβέρνησης Μαρκεζίνη δεν ήταν μακρύς. Έληξε στις 24 Νοεμβρίου, όταν από το ραδιόφωνο κι ανάμεσα σε εμβατήρια και στα δημοτικά τραγούδια ο λαός μαθαίνει ότι οι Ένοπλες Δυνάμεις ανέλαβαν τη διακυβέρνηση της χώρας. (Πρωθυπουργός Αδαμάντιος Ανδρουτσόπουλος, αλλά βέβαια στο βάθος Ιωαννίδης). **Έχουν προηγηθεί τα γεγονότα του Πολυτεχνείου (17 Νοέμβρη) και η εξέγερση των φοιτητών που καταπνίγηκε από τα τανκς.** Έτσι μέσα σε ένα μικρό διάστημα η νέα Χούντα εμφανίζεται ως τιμωρός της παλαιάς! Μεταξύ των υπουργών του Ανδρουτσόπουλου και ένας υφυπουργός παρά τω Πρωθυπουργώ, ο Ιωνιώτης Δ. Καρακώστας.

Ο γνωστός στην πόλη μας καρδιοχειρουργός **Βασίλης Ελευθ. Βογιατζόγλου**, ο οποίος υπήρξε εκ των πρωταγωνιστών των γεγονότων του Πολυτεχνείου, αφηγείται:

Η έννοια του χρόνου είναι η πλέον βασανιστική για τον άνθρωπο, όπως και αν προσπαθήσει να τον αναλύσει είτε με τη φυσική και τα μαθηματικά είτε με εντελώς ανθρώπινο συναισθηματικό τρόπο. Για να γίνω πιο σαφής. Άραγε εάν μου έκαναν την τιμή, τότε, να εξιστορήσω τα γεγονότα, σίγουρα αυτά καθ' αυτά δεν θα άλλαζαν, όμως τα συναισθήματα που τελικά επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό αυτό το κράμα κρίση-γεγονός είναι αναμφισβήτητα.

Σε μια από τις κορυφαίες τραγωδίες "Προμηθέας Δεσμώτης", ο ποιητής επινοεί τον μνημειώδη διάλογο ανάμεσα στον Προμηθέα και το Κράτος-βία σαν οντότητα. Ευφυέστατοι και συνάμα συνειδητοποιημένοι πράξη του ποιητή. Το ίδιο αποκαλυπτικοί θα ήταν εάν ένα κεντρικό τραγικό πρόσωπο συνομιλούσε με την οντότητα Χρόνος.

Απολογούμαι για τον μακρύ πρόλογο, όμως για πολλούς λόγους τον θεώρησα απαραίτητο.

Η πρώτη μου σύλληψη έγινε τον Οκτώβρη του '68. Πολύγرافος και διανομή έντυπου υλικού. Στρατοδικείο και φυλάκιση 3,5 ετών. Μετά την αποφυλάκιση μου, γυρνώ στις σπουδές μου. Δεν με άφησαν ήσυχο. Ήταν συχνές οι αναίτιες συλλήψεις και παραμονές σε κρατητήρια για

μέρες. Η Γενική Ασφάλεια της Μεσογείων ήταν ο συχνότερος τόπος. Δεν ξεχνιούνται οι κύριοι Μπάμπαλης και Καλύβας. Όταν έγινε η κατάληψη της Νομικής ήμουν ήδη στη Γενική Ασφάλεια και λυπήθηκα για την απουσία μου.

Ήδη είχε θεσπιστεί ένα άτυπο όργανο "Η Διασχολική Συνέλευση". Αυτή ξεκίνησε αυθόρμητα από φοιτητές μου με τον έναν ή τον άλλο τρόπο είχαν εναντιωθεί στο καθεστώς. Έτσι έγινε και στις 12 Νοεμβρίου που πάρθηκε η απόφαση για την κατάληψη του Πολυτεχνείου, που θεωρήθηκε σαν πολύ πιο πρόσφορος χώρος από το κτήριο της Νομικής.

Η ενημέρωση των συναδέλφων φοιτητών έγινε ανά σχολή. Εγώ κι ένας ακόμη συνάδελφος, συγκαλέσαμε συγκέντρωση στο αμφιθέατρο Φυσιολογίας, στο Γουδί και χωρίς περιστροφές αναγγείλαμε την απόφαση της Διασχολικής. Ήδη φθάνουμε στις 13 Νοεμβρίου, που απ' το πρωί η προσέλευση των φοιτητών διαφόρων σχολών ήταν απροσδόκητη.

Μετά τη πρώτη συνέλευση στο Πολυτεχνείο αναλήφθηκαν υποχρεώσεις. Για εμάς της Ιατρικής σχολής το καθήκον μας ήταν η οργάνωση πρώτα του έμφυχου υλικού που διαθέταμε και μετά η προμήθεια επιδεσμικού υλικού και φαρμάκων.

Μέχρι Πέμπτη 15 Νοεμβρίου λίγοι από εμάς, συνειδητοποιούμε ότι χρειαζόσαι και κάτι άλλο (μας προβλημάτιζε η μη μαζική συμμετοχή του Αθηναϊκού λαού σε βαθμό που θα επηρέαζε με άλλο τρόπο τα πράγματα). Μέσα από τις νέες γνωριμίες κάποιος είχε πρόσβαση στο περιβάλλον Κανελλόπουλου- Μαύρου. Κλείστηκε συνάντηση την Πέμπτη 02:00 μ.μ σε δικηγορικό γραφείο της Χρ. Λαδά. Είμαστε 3. Με επέλεξαν, κυρίως λόγω του παρελθόντος μου, αλλά και λόγω του σεβασμού των άλλων συναδέλφων στην Ιατρική Σχολή.

Πρωτόγνωρη η συνάντηση στα μάτια ενός νέου και κάτω απ' αυτές τις συνθήκες. Μας δέχθηκαν με σεβασμό και φανερή περιέργεια για τις θέσεις μας. Αφού παραθέσαμε τις απόψεις μας που κυρίως ήταν ότι μετά από τόσα χρόνια πολιτικής ανωμαλίας θα έπρεπε, με κάποιο τρόπο που θα επέλεγαν οι ίδιοι, να δείξουν τη παρουσία τους και ότι τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά μετά από δύο ημέρες κατάληψης. Η απάντηση ήταν πως, από την πλευρά τους, ήταν σχεδόν αδύνατο να συμμετέχουν σε αυτή τη κίνηση με οποιονδήποτε τρόπο. Συνομολογήσαμε για το απόρρητο αυτής της συνάντησης.

Για να είμαι ειλικρινής δε περίμενα κάτι θεαματικό. Αρκέστηκαν στην διαβεβαίωση πως απ' τη θέση τους θα ενημέρωναν προς τα έξω, όπως μπορούσαν, τους ανθρώπους που γνώριζαν.

Νωρίς το βράδυ μαθαίνουμε πως δύο Ολλανδοί δημοσιογράφοι ήρθαν στο Πολυτεχνείο. Ενημερώθηκαν ότι στο ιατρείο είναι κάποιος φοιτητής με φυλακίσεις. ήρθαν γύρω στις 10:00 μ.μ. Με ρώτησαν αν είμαι διατεθειμένος να μιλήσω στην κάμερα. Είπα ό,τι είπα. Χωρίς να σκέφτομαι τις επιπτώσεις.

Μετά τις εξελίξεις τους ευχαριστούσα νοερά που δεν κοινοποίησαν την συνέντευξη, η οποία προβλήθηκε μετά την Μεταπολίτευση. Απ' την Παρασκευή το απόγευμα η κατάσταση γίνεται πολύ πιο σοβαρή. Αποφασίζεται να κλείσουμε την κύρια είσοδο και νωρίς το βράδυ άρχισαν να ακούγονται οι πρώτοι πυροβολισμοί, άλλοι από πολύ κοντά, άλλοι από μακριά. Πράγμα που μου έδειχνε ότι αποσκοπούσαν στον εκφοβισμό και των φοιτητών αλλά και για την αποφυγή του ενδεχομένου αντιδράσεων παράλληλων με το Πολυτεχνείο. Οι πυροβολισμοί όλο και πυκνώνουν

και τα νέα που φθάνουν μας μιλούν για τους πρώτους χτυπημένους έξω από το Πολυτεχνείο που κυρίως οδηγούνται στο Γεν. Κρατικό Αθηνών. Το ιατρείο βλέπει προς την Πατησίων και είχα οπτική επαφή. Δύο περίπου ώρες πριν την είσοδο του τανκ ο δρόμος είχε τελείως ερημώσει και οι πυροβολισμοί ακούγονταν απόμακροι. Ήταν μία προ μεσημβρινή Σαββάτου 17 Νοεμβρίου που ακούστηκαν οι ερπύστριες.

Δεν πίστευα πως θα έριχνε την πύλη, έλεγα ότι ήταν μέτρο πίεσης ίσως και με εισβολή Στρατού- Αστυνομίας για να εκκενώσουμε το Πολυτεχνείο. Κι όμως έγινε. Αυτομάτως, εγώ και μερικοί ακόμα, τρέχουμε στη πίσω πλευρά του Πολυτεχνείου προς την οδό Τοσίτσα. Σκαρφαλώνουμε και πηδάμε από μία κλειστή πόρτα. Δεν ήταν κατάληψη. Από στενούς δρόμους φθάνουμε στη Πατησίων. Στο ύψος της πλατείας Βικτωρίας, γωνία Χέυδεν- Πατησίων, χτυπώ το κουδούνι του θυρωρού της πολυκατοικίας και η πόρτα ανοίγει. Τον παρακαλέσαμε για μερικές μόνο ώρες να μας αφήσει να περάσουμε το βράδυ και νωρίς το πρωί να φύγουμε. Μας πήγε σε ένα μικρό υπόγειο. Ήμασταν πέντε και οι λίγες ώρες που περάσαμε μαζί θα μου μείνουν αξέχαστες.

Γύρω στις 08:00 το πρωί άνοιξε τη πόρτα, τον ευχαριστήσαμε θερμά και βγήκαμε προσεκτικά στο δρόμο ένας-ένας. Βγήκα δεύτερος. Ρίχνοντας τη πρώτη ματιά απ' τη Πατησίων προς τα κάτω είδα στη συμβολή λεωφόρου Αλεξάνδρας και Πατησίων, μπροστά από το κτήριο της Γ.Σ.Ε.Ε. αρκετούς νεολαίους. Ήδη από τη προηγούμενη οδηγοί λεωφορείων είχαν παρατήσει μερικά αυτοκίνητα στη Λ. Αλεξάνδρας.

Συμφωνήσαμε ότι αν μπορούσαμε να τα οδηγήσουμε και να κλείσουμε τη συμβολή των δύο μεγάλων δρόμων. Πολύ γρήγορα γίναμε αντιληπτοί, κι απ' τη πλευρά του Πολυτεχνείου ξεκινά ένα τεθωρακισμένο και δύο αυτοκίνητα. Πλησιάζοντας αρχίζουν να πυροβολούν. Η παραμονή μας πλέον δεν είχε νόημα. Τρέχοντας φθάνω στη πλατεία Βικτωρίας και από εκεί Αχαρνών-Φιλαδέλφεια- Ν. Ιωνία. Στο πατρικό μου βρέθηκα νωρίς το απόγευμα. Ήταν Σάββατο και περιμέναμε εγώ και η οικογένεια μου.

Δευτέρα πρωί ήρθαν και με πήραν με στρατιωτικό αυτοκίνητο. Τελικώς προορισμός Ε.Α.Τ.-Ε.Σ.Α.. Ήταν 19/11/73 . Με άφησαν την εβδομάδα μετά των Φώτων του 1974. Θα πρέπει να ήμουν απ' τους τελευταίους, ίσως ο τελευταίος. Με άφησαν έτσι απλά και βγήκα στη Βασιλίσσης Σοφίας μια βροχερή μέρα, με Χριστουγεννιάτικα φώτα του Δήμου ακόμα στους στύλους.

Πολλά μου έκαναν σοκαριστική εντύπωση, τα πρώτα λεπτά έξω. Κυρίως ο κόσμος που συναντούσα, πεζούς και οδηγούς αυτοκινήτων. Μπορεί να ήταν ιδέα μου, αλλά μου φάνηκε πως έδειχναν να μην είχαν καταλάβει τι είχε γίνει.

Καιρός να επιστρέψουμε στη Νέα Ιωνία.

- Η χρονιά αρχίζει με μια κρίσιμη απόφαση: Η ιδέα του νεκροταφείου στη θέση «Χτυπητό» εγκαταλείπεται! και το δάνειο των 5.500.000 δραχμών θα διατεθεί για ν' απαλλοτριωθεί όλος ο χώρος γύρω από την πλατεία του Αγ. Γεωργίου.

- Στις 13 Μαΐου, 40 απόφοιτοι και απόφοιτες του Γυμνασίου Ν. Ιωνίας, έτους 1948, συναντιούνται σε ένα εξοχικό κέντρο στην Πεύκη, 25 χρόνια μετά την αποφοίτησή τους.

Τιμητικά περιστοιχίζουν τη φιλόλογό τους Ευαγγελία Κελεμπελοπούλου και μερικούς από τους καθηγητές τους της εποχής εκείνης: τον Βασίλη Φίλη, την Πολυτίμη Μαντά, τον Στέφανο Στεφανίδη, τον Γιάννη Πολυμεράκη. Πολλοί είναι παντρεμένοι, έχουν παιδιά. Αγκαλιάζονται και διηγούνται περιστατικά της ζωής τους από ιστορικό «Αναξαγόρειο».

- Στις 6 Ιουλίου νέα αλλαγή δημάρχου. Τον Διονύση Καραμπάγια αντικαθιστά ο **επιχειρηματίας Κων. Αναστασιάδης**, που είχε στο παρελθόν άποψη για τα πολιτιστικά πράγματα της πόλης, αλλά και μεγαλεπήβολες ιδέες για γκρέμισμα όλων των μικρών προσφυγικών κατοικιών της Ελευθερούπολης και την ανέγερση πολυκατοικιών. Ο Καραμπάγιας ήταν απόστρατος αξιωματικός της Χωροφυλακής και είχε συχνή παρουσία στο διοριζόμενο κάθε φορά δημοτικό συμβούλιο. Σύζυγός του ήταν μια σπουδαία δασκάλα του 4ου Δημοτικού Σχολείου Ελευθερούπολης, η Καλλιόπη Καμπά, της οποίας η αδελφή Ευτέρπη ήταν επίσης δασκάλα στον «Κάδομο». Θα παραμείνει, ως πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου και υπό τον δήμαρχο Κων. Αναστασιάδη, αν και το έφερε βαρέως.

- Εν όψει του δημοψηφίσματος θα επισκεφθεί τη Νέα Ιωνία ο Α΄ Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Εσωτερικών Στ. Παττακός. Ο Παττακός θα πάει σε ορισμένα εργοστάσια και θα καταλήξει στο δημαρχείο ζητώντας από τον Αναστασιάδη να του παρουσιάσει τα πλέον άμεσα προβλήματα της πόλης. Ο Αναστασιάδης έμεινε σε τρία: α) Την κάλυψη του ρέματος του Ποδονίφτη, β) τη διαπλάτυνση της Ηρακλείου και γ) την επανίδρυση του «Ιωνικού Συνδέσμου» (για να μην ξεχνάμε τα πολιτιστικά μας ενδιαφέροντα).

- Όμως υπάρχει και συνέχεια: Στις 26 Ιουλίου θα έλθει στη Νέα Ιωνία, η σύζυγος του Γεωργίου Παπαδόπουλου, η Δέσποινα, η οποία και θα διανείμει 200 βιβλιάρια τραπεζικών καταθέσεων σε παιδιά απόρων οικογενειών, ενώ θα διαθέσει και χρήματα για το Ορφανοτροφείο της οδού Γαληνού και στο «Πηνελοποιείο Ίδρυμα».

1974.

Το 1974 είναι μια πολύ σημαντική χρονιά για την Ελλάδα και την Κύπρο.

Ο Ιωαννίδης θα οργανώσει στρατιωτικό πραξικόπημα στην Κύπρο εναντίον του Μακάριου. Το Προεδρικό μέγαρο δέχεται επίθεση, με στόχο τον ίδιο τον Μακάριο, ο οποίος τελικά θα σωθεί και θα φθάσει στην Πάφο. Ο άλλοτε ήρωας της Ε.Ο.Κ.Α. Νικόλαος Σαμψών ορκίζεται Πρόεδρος στις 15 Ιουλίου 1974. Γίνονται μάχες. Ο Μακάριος από την Πάφο θα στείλει τον Ρωσσίδη στον Ο.Η.Ε. Θα ζητήσει την επέμβαση των εγγυητριών δυνάμεων. Ένας Αμερικανός υφυπουργός, ο Σίσκο, προσπαθεί να διαμεσολαβήσει μεταξύ Αθήνας και Άγκυρας. Και τελικά ο Ετσεβίτ θα διατάξει το πρωί της 20ης Ιουλίου την επιχείρηση «Αττίλας 1». Οι Τούρκοι θα καταλάβουν ένα μεγάλο μέρος της Βόρειας Κύπρου, έπειτα από σκληρές μάχες.

Και τότε βέβαια η Χούντα θα κηρύξει επιστράτευση, απολύτως ασυντόνιστα και πρόχειρα και κάποια στιγμή θα παραδώσει την εξουσία στους πολιτικούς.

Στις 24 Ιουλίου 1974 καλεσμένος από τη Χούντα φθάνει στην Αθήνα ο **Κων. Καραμανλής** κι εσπευσμένα ορκίζεται ως **Πρωθυπουργός, με υπουργό Εξωτερικών τον Γεώργ. Μαύρο**. Γίνεται αγώνας για λύση, αλλά ο Ετσεβίτ επιφυλάσσει και δεύτερο γύρο, (Αττίλας 2), στις 14 Αυγούστου. Οι Τούρκοι φθάνουν ως τη Λευκωσία, κατέχοντας το 38% του Κυπριακού εδάφους. Με αυτήν την ολέθρια εξέλιξη, κατέρρευσε η Χούντα και ξαναγύρισε η Δημοκρατία στην Ελλάδα.

Θ' ακολουθήσουν Βουλευτικές εκλογές στην Ελλάδα στις 17 Νοεμβρίου του 1974, όπου ο Καραμανλής θα θριαμβεύσει με 54,37% των ψήφων και Δημοψήφισμα για τη Δημοκρατία ή τη Βασιλεία στις 8 Δεκεμβρίου, όταν το ΝΑΙ στη Δημοκρατία έφθασε στο 69,18% και το ΟΧΙ (Βασιλεία) το 30,82%.

Στην Νέα Ιωνία τα αποτελέσματα του δημοψηφίσματος ήταν:

Σε σύνολο 31.211 ψηφισάντων: Υπέρ της αβασίλευτης Δημοκρατίας ψήφοι 26.562, ποσοστό 85,85% και υπέρ της βασιλευομένης Δημοκρατίας 4.378 ψήφοι, ποσοστό 14,15%, ενώ υπήρχαν και 271 άκυρα ψηφοδέλτια

Στις 15 Δεκεμβρίου υπέβαλε την παραίτησή του ο στρατηγός Φαίδων Γκιζίκης και στις 18 του μηνός, μετά από πρόταση του Κ. Καραμανλή, ο δικαστικός και λογοτέχνης Μιχαήλ Στασινόπουλος, εξελέγη προσωρινός Πρόεδρος της Δημοκρατίας για να τον διαδεχθεί στις 20 Ιουνίου 1975 ως κανονικός πλέον Πρόεδρος, από την Βουλή, ο Κων. Τσάτσος, που έλαβε 210 ψήφους επί 295 παρόντων...

Φυσικά αυτή η επιτροχάδην παρουσίαση των εξελίξεων δεν θεωρούμε ότι καλύπτει τον χρόνο, τον χώρο και τα γεγονότα. Ωστόσο έργο μας, όπως και να το δει κανείς, είναι να καταγράψουμε το όποιο αποτύπωμα αυτών στη πολιτεία μας, τη Νέα Ιωνία...

Έτσι θα γυρίσουμε στη Νέα Ιωνία, για να δούμε ημερολογιακά τα γεγονότα που την αφορούν.

- Τον Μάιο του 1974 εγκρίνεται από το Πρωτοδικείο Αθηνών η σύσταση «Εμπορικού Συλλόγου Ν. Ιωνίας», που θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στα επόμενα χρόνια. Πρόεδρος ο Ιωσήφ Ουλκέρογλου, αντιπρόεδρος ο Ιωάννης Χαραλαμπίδης, γεν. γραμματέας ο Άγγελος Αρναούτογλου, ταμίας ο Ευστράτιος Μπαλτατζής.

- Η Εορτή του «Συνδέσμου Αλαγιωτών Νέας Ιωνίας» γίνεται στον Άγιο Γεώργιο. Στο ακροατήριο απευθύνεται ο Αλαγιώτης εφημέριος του ναού του Αγίου Διονυσίου Αρεοπαγίτου, πατήρ Π. Χαβάτζας.

- Την Κυριακή, 2 Ιουνίου 1974, η Νέα Ιωνία υποδέχεται τον πρώτο Μητροπολίτη της Ιεράς Μητροπόλεως Ν. Ιωνίας, Ν. Φιλαδελφείας, Ν. Χαλκηδόνας και Ηρακλείου, τον **Τιμόθεο**. Έρχεται με μετάθεση από την ακριτική Μαρωνεία. Καθόλου άγνωστος για τους πολλούς, αφού στα νιάτα του είχε υπάρξει Κατηχητής στην εκκλησία της Παναγίτσας (Κοιμήσεως Θεοτόκου στα Πευκάκια).

Από την επίσημη υποδοχή του Μητροπολίτη Τιμόθεου στον Τροχονόμο.

Είναι ο πρώτος μητροπολίτης της αρτισύστατης Μητροπόλεως. Βέβαια όλον αυτόν τον χώρο, έως τότε εποίμανε, ως εκπρόσωπος του Αρχιεπισκόπου ο μητροπολίτης Πατάρων Μελέτιος, αλλά βέβαια δεν υπήρχε μητρόπολη! Έδρα η Νέα Ιωνία.

Στα όρια του δήμου τον υποδέχονται οι δήμαρχοι Ν. Ιωνίας, Ν. Φιλαδελφείας Ηρακλείου

και Ν. Χαλκηδόνας, ενώ τον συνοδεύουν πολλοί μητροπολίτες (Πειραιώς Χρυσόστομος, Πατρών Νικόδημος, Ν. Σμύρνης Χρυσόστομος, Παραμυθίας Τίτος και άλλοι). Η πομπή έφθασε στον «Τροχονόμο» όπου είχε στηθεί εξέδρα. Ο δήμαρχος Ν. Ιωνίας τον προσφώνησε και του προσέφερε μια ποιμαντορική ράβδο. Η μπάντα της ΑΣΔΕΝ και λόχος Στρατού αποδίδουν τιμές. Μετά ολόκληρη η πομπή κατευθύνθηκε στον ναό – μητροπολιτικό πλέον – των Αγ. Αναργύρων, όπου και έγινε η καθιερωμένη τιμή της ενθρόνισης.

Αρχικά η Ιερά Μητρόπολη εγκαταστάθηκε σε ενοικιασμένο χώρο, απέναντι από τον Σταθμό του Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου. Σεμνός, γλυκύτατος, επικοινωνιακός ο μητροπολίτης Τιμόθεος, κέρδισε την αγάπη του ποιμνίου του γρήγορα.

- Ιούνιος. Στο προαύλιο του Γυμνασίου Αρρένων και Θηλέων γίνονται με μεγάλη επιτυχία οι Γυμναστικές Επιδείξεις που εκτός των ασκήσεων περιελάμβαναν και πρόγραμμα με ελληνικούς χορούς. (φωτό)

- 24 Σεπτεμβρίου. Εν όψει πλέον της προκήρυξης Δημοτικών εκλογών αλλά και Βουλευτικών με Νομοθετικό διάταγμα που αφορούσε στην αποκατάσταση της νομιμότητας στους δήμους (Ν.Δ. 51/1974) διορίζεται δήμαρχος Ν. Ιωνίας ο πρωτοδίκης Μιχ. Σπηλιωτακάρας.

- Στις **23 Οκτωβρίου** συνέρχεται το Δημοτικό Συμβούλιο, προεδρεύοντος του πρωτεύσαντος, πριν από τη Χούντα σε ψήφους, Γιάννη Αμπατζόγλου. Είναι παρόντες όλοι οι εκλεγμένοι το 1964 δημοτικοί σύμβουλοι, αλλά και ο δήμαρχος Γιάννης Δομνάκης. Για την ιστορία θα τους αναφέρουμε: Χρυσ. Δουβλίδης, Ν. Βαμβακάς, Γερ. Τσαγκαμίλης, Γεώργ. Σούλιος, Δημοσθ. Ευθυμιάδης, Ιωάν. Κιτσόπουλος, Γ. Μπότσης, Γ. Χατζηπέτρος, Κ. Παπάζογλου, Κ. Σιαμίδης, Ελευθ. Φιλιππάκη, Θεόφ. Ευθυμιάδης, Γ. Φουσκάκης, Αν. Παπαδημητρίου, Σ. Τσομπάνογλου, Βασ. Μπατζόγλου, Ιωάν. Καρσής, Δ. Σιδέρης, Νικ. Πανταζής, Μιχ. Σιγαράς, Χρ. Ρουμελιωτά-

κης, Δέσπ. Βενετσανοπούλου. Απουσίαζε ο Γεώργ. Παντελίδης, ο οποίος αργότερα εξελέγη γραμματέας του Δημοτικού Συμβουλίου.

- Οι πρώτες μεταδικτατορικές Βουλευτικές Εκλογές θα γίνουν την Κυριακή, 17 Νοέμβρη 1974. Οι εκλογές αυτές δεν έγιναν από υπηρεσιακή κυβέρνηση αλλά από τη λεγόμενη «Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας», του Κων. Καραμανλή, στην οποία όμως μετείχαν και πολλά ιστορικά στελέχη του Κέντρου. Σύστημα: η ενισχυμένη αναλογική. Υπήρχε πρόβλεψη για 12 βουλευτές Επικρατείας, ενώ είχε και την ευθύνη για την εκπόνηση νέου Συντάγματος.

Μετά από 10 χρόνια οι Έλληνες θα ψήφιζαν κι αυτό ήταν εξαιρετικά σημαντικό, γιατί θα ψήφιζαν κάτω από συνθήκες ελευθερίας και δημοκρατίας.

Τέσσερις (4) ήταν οι πολιτικοί σχηματισμοί που συμμετείχαν.

1. Η «Νέα Δημοκρατία», το κόμμα που είχε ιδρύσει ο Κων. Καραμανλής,

2. Ο συνασπισμός «Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις», με αρχηγό τον Γεώργ. Μαύρο,

3. Το «Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα – ΠΑ.ΣΟ.Κ.», με αρχηγό τον Ανδρ. Παπανδρέου,

4. Η «Ενωμένη Αριστερά», όπου συμμετείχαν το Κ.Κ.Ε., το Κ.Κ.Ε. εσωτερικού και η Ε.Δ.Α. Επικεφαλής ήταν ο Ηλίας Ηλιού.

Εννοείται ότι είχε προηγηθεί η νομιμοποίηση του Κ.Κ.Ε.

Η προεκλογική κίνηση ήταν μεγάλη σε όλη την χώρα. Από την πρώτη στιγμή φαινόταν ότι ο Καραμανλής θα θριαμβεύσει αφού και ο ίδιος ο Μίκης Θεοδωράκης, είχε πει το «Καραμανλής ή τανκς»!

Τελικά η «Νέα Δημοκρατία» θα λάβει το εντυπωσιακό ποσοστό του 54,37% των ψήφων (2.669.133). Πολύ μακριά η «Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις», αφού ο Γ. Μαύρος σε τίποτε δεν έμοιαζε με τον «Γέρο της Δημοκρατίας» Γεώργ. Παπανδρέου. Θα λάβει το 20,42% των ψήφων (1.003.559).

Ο πρωτοεμφανιζόμενος με έντονα ριζοσπαστικές θέσεις της Αριστεράς (έξω από το ΝΑΤΟ κλπ.) Ανδρέας Παπανδρέου θα πάρει το 13,58% των ψήφων (666.413) που θα σηματοδοτήσει ένα δυναμικό ξεκίνημα.

Η «Ενωμένη Αριστερά» παρά τα ισχυρά χαρτιά της (Φλωράκης, Κύρκος, Ηλιού, Δρακόπουλος, Μίκης Θεοδωράκης κ.α.) θα περιοριστεί στο 9,47% των ψήφων (464.787).

Υπήρχε και η «Εθνική Δημοκρατική Ένωση» του Πέτρου Γαρουφαλιά που πήρε 52.787 ψήφους. Τελικά η Ν.Δ. έβγαλε 220 βουλευτές, η Ένωση Κέντρου 60, το ΠΑ.ΣΟ.Κ. 12 και η Ενωμένη Αριστερά 8.

- Στην πόλη μας η υπεροχή της Ν.Δ. υπήρξε πραγματικά καταλυτική! Αν εξαίρουμε την Καλογρέζα και τη Σαφράμπολη, όπου πρώτη ήταν η «Ενωμένη Αριστερά» παντού προηγήθηκε και με διαφορά η «Νέα Δημοκρατία». Χαρακτηριστικό ήταν το αποτέλεσμα του Ιστορικού Κέντρου, όπου η Ν.Δ. έλαβε 2.974 ψήφους έναντι 1.904 της Ενώσεως Κέντρου και 1.661 της Αριστεράς. Ακόμη και στην Ελευθερούπολη η Ν.Δ. πρώτευσε με 1.542 ψήφους έναντι 1.172 της Αριστεράς και 938 της Ενώσεως Κέντρου. Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. είχε το μεγαλύτερο ποσοστό του

στο Ιστορικό Κέντρο (941 ψήφοι)!

Συνολικά επί 31.019 εγκύρων, η Ν.Δ. έλαβε 11.417, η Ενωμένη Αριστερά 8.617, η Ένωση Κέντρου 6.823 και το ΠΑ.ΣΟ.Κ. 3.856.

Η σταυροδοσία αναδεικνύει πρώτον από τη Ν.Δ. τον Ιωάννη Βαρβιτσιώτη με 3.319 σταυρούς, δεύτερο τον Κ. Παπαρρηγόπουλο και τρίτο τον Αθ. Τσαλδάρη. Από την Ένωση Κέντρου πρώτος είναι ο Γ. Α. Μαγκάκης, δεύτερος ο μονίμως υποψήφιος της Ν. Ιωνίας, αλλά και μη εκλεγόμενος βουλευτής, Μιχάλης Κιουρκτσόγλου (1.419 σταυροί), τρίτος ο Φιλ. Μαύρος. Από το ΠΑ.ΣΟ.Κ. πρώτη ήταν η Σύλβα Ακρίτα (σύζυγος του Λουκή Ακρίτα), δεύτερος ο Απ. Κακλαμάνης και τρίτος ο Ιωάννης Χαραλαμπίδης. Από την Ενωμένη Αριστερά θα πρωτεύσει ο Χαρ. Φλωράκης με 4.899 σταυρούς, δεύτερος ο Κ. Κάππος, τρίτος ο Χ. Δρακόπουλος και τέταρτος ο Λεων. Κύρκος.

Στα συγκεντρωτικά στη Β' Περιφέρεια Αθηνών, θα εκλεγούν βουλευτές τελικά 15 από τη Ν.Δ., 6 από την Ένωση Κέντρου-Νέες Δυνάμεις (μεταξύ των οποίων και ο Αλέκος Παναγούλης⁴), 4 από την Ενωμένη Αριστερά και 3 από το ΠΑ.ΣΟ.Κ.

1975.

Το 1975 είναι το έτος της κάθαρσης. Στη δίκη των Χουντικών που προεδρεύει ο Γιάννης Ντεγιάννης θα καταδικαστούν σε θάνατο οι 3 πρωταίτιοι: Παπαδόπουλος, Παττακός, Μακαρέζος. Η ποινή τους αμέσως θα μετατραπεί σε ισόβια. Διάφορες ποινές περίμεναν και σε άλλες δίκες δευτεροκλασσάτους. Η νέμεση έχει επέλθει.

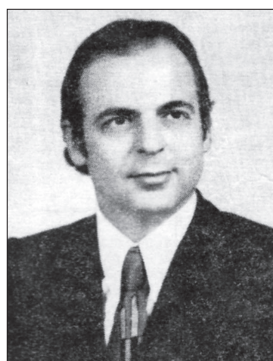
- Σειρά έχουν πλέον οι **Δημοτικές Εκλογές**. Θα γίνουν την **Κυριακή, 30 Μαρτίου 1975**.

Η Κυβέρνηση της "Νέας Δημοκρατίας" του Κων. Καραμανλή, έχοντας λάβει ήδη τη διακυβέρνηση της χώρας για την επόμενη τετραετία με το απλησίαστο εκείνο 54,27% και έχοντας επιλύσει και το Πολιτειακό, (με 70% περίπου ο λαός επέλεξε τη Δημοκρατία από τη Βασιλεία), προκηρύσσει Δημοτικές εκλογές (Παράρτημα 9). Στη Ν. Ιωνία, που έχουν προβλέψει ήδη τη διενέργεια δημοτικών εκλογών, οι δημοτικοί συνδυασμοί είναι έτοιμοι, ενώ οι υποψήφιοι δήμαρχοι προσπαθούν να εντάξουν στους συνδυασμούς τους, τους καλύτερους "πολιτικοποιημένους" δημότες.

Έτσι κατέρχονται 3 υποψήφιοι δήμαρχοι:

1. Ο μηχανικός-εργολήπτης Δ.Ε., **Γιάννης Δομνάκης** με βασικό πυρήνα τις αριστερές δυνάμεις, αλλά και προσωπικότητες του Κέντρου, συνεργάζεται με την Τοπική Οργάνωση ΠΑ.ΣΟ.Κ. Ν. Ιωνίας (Ιδρυτής ο Γιάννης Χαραλάμπους) και κατέρχεται με τον συνδυασμό "Δημοκρατική Ενότητα" (το 1964 ονομαζόταν "Δημοκρατική Συνεργασία"). Ο Γιάννης Δομνάκης ήταν ο δήμαρχος που είχε απολυθεί για την πολιτική του δραστηριότητα τον Μάιο του 1967 από τη «Χούντα των Συνταγματαρχών» και έφερε "πολιτικές δάφνες αντίστασης". Στη Ν. Ιωνία ωστόσο η δύναμη του ΠΑΣΟΚ που είχε ιδρύσει ο Ανδρέας Παπανδρέου είναι αρκετά υπολογίσιμη.

Ο Γιάννης Δομνάνκης
και το ψηφοδέλτίό του.

Ο Στέφανος Ιωακειμίδης.

Ο Χρυσάφης Δουβλίδης.

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

ΔΟΜΝΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ τού 'Αναστασίου
ΑΔΑΜΙΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ τού Κωνσταντίνου
ΑΛΕΞΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ τού Χρήστου
ΑΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ τού Χαράλαμπος
ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ τού Χαράλαμπος
ΒΕΝΕΤΣΑΝΟΠΟΥΛΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ ούζ. Βενετσάνου
ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ τού Κυριάκου
ΒΟΥΛΓΑΡΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ τού Κωνσταντίνου
ΓΑΖΕΠΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ τού Γεωργίου
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ τού 'Αρίστου
ΔΡΙΒΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ τού Δημητρίου
ΔΡΟΥΓΑΣ ΛΕΑΝΔΡΟΣ τού Δημητρίου
ΕΥΘΥΜΙΑΔΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ τού Γεωργίου
ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ τού Ζαφείρη
ΚΑΛΜΠΟΥΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ τού 'Αλεξάνδρου
ΚΑΠΟΥΡΑΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ τού Δημητρίου
ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ τού Εύσταθίου
ΚΑΤΣΑΝΗ ΑΝΝΑ ούζ. Γρηγορίου
ΚΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ τού Χρήστου
ΚΩΣΤΑ ΑΡΤΕΜΙΣ ούζ. 'Ιωάννου
ΜΕΛΕΜΕΝΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ τού Χρήστου
ΜΠΙΓΓΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ τού Νικολάου
ΜΠΡΕΝΤΑΝΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ τού Γεωργίου
ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ τού 'Ιωάννου
ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ τού Δημητρίου
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΣ τού Νικήτα
ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ - ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ τού Βασίλειου
ΠΑΦΥΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ τού Μιχαήλ
ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ ΣΑΒΒΑΣ τού Γρηγορίου
ΠΟΥΛΚΑΡΠΙΟΥ ΙΩΣΗΦ τού Κυριάκου
ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΑΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ τού 'Εμμανουήλ
ΣΙΑΜΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ τού 'Ανδρέου
ΣΙΔΕΡΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ τού Πολυζώη
ΣΚΑΜΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ τού Χρήστου
ΣΟΥΛΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ τού 'Αντωνίου
ΣΥΡΜΑΛΟΓΛΟΥ ΒΙΚΤΩΡΙΑ τού Κωνσταντίνου
ΤΖΟΡΤΣΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ τού 'Ιωάννου
ΤΣΑΓΚΑΜΙΑΝΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ τού Γεωργίου
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΑΒΡΑΑΜ τού Χρήστου
ΤΣΟΠΑΝΟΓΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ τού 'Ιωάννου
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ ΙΩΑΝΝΗΣ τού Νικολάου
ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ τού Θεοδοσίου
ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ τού Δημητρίου

2. Ο πολιτικός μηχανικός **Στέφανος Ιωακειμίδης** ηγείται ψηφοδελτίου της δεξιάς, με τον συνδυασμό “Νέοι Άνθρωποι – Νέες Ιδέες”, θέλοντας να προσελκύσει πρόσωπα που πρεσβεύουν σε νέες ιδέες και οράματα. Δεν είχε ποτέ ασχοληθεί με τα δημοτικά δρώμενα της πόλης και για πρώτη φορά ζητούσε την ψήφο των Ιωνιωτών. Ο συνδυασμός είχε έμβλημα: «Μία περισσότερα με κλάδον ελαίας εις το ράμφος κάτωθεν δύο χείρες εις χειραψίαν και περιμετρικώς άνωθεν: “ΝΕΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ” και κάτωθεν “ΕΝΟΤΗΣ”».

3. Ένας παλαίμαχος του κόμματος των Φιλελευθέρων και του Κέντρου, που όμως ήταν βασικό στέλεχος του Κυρ. Κιοφτερτζή για αρκετά χρόνια, ο επιχειρηματίας **Χρυσάφης Δουβλίδης** θέλει να καλύψει το χώρο του Κέντρου και ιδρύει τον δημοτικό συνδυασμό “Ανεξάρτητος Πανιωνική Παράταξις”. Είχε πρωτοεμφανιστεί στις δημοτικές εκλογές του 1934,

ως δημοτικός σύμβουλος του πρώτου αιρετού Δημάρχου Ν. Ιωνίας, Γεωργ. Φελέκη, ενώ είχε διατελέσει πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου και δημοτικός σύμβουλος για αρκετά χρόνια την περίοδο 1945-1967.

Η “Δημοκρατική Συνεργασία” του Γιάννη Δομνάκη σαρώνει κυριολεκτικά και αυτός γίνεται δήμαρχος από την πρώτη Κυριακή! Παίρνει το μεγαλύτερο, στα χρονικά, ποσοστό: 63,2%, 18.105 ψήφους και εκλέγει 17 δημοτικούς συμβούλους! Ο Στέ-

Ο Στέφανος Ιωακειμίδης ενώ καταθέτει στεφάνι στο άγαλμα της Μάνας.

φανος Ιωακειμίδης συγκεντρώνει 6.100 ψήφους και εκλέγει 8 δημοτικούς συμβούλους ενώ ο Χρυσάφης Δουβλίδης συγκεντρώνει 4.484 ψήφους και δεν εκλέγει κανένα δημοτικό σύμβουλο! Δυο Γιάννηδες δημοτικοί σύμβουλοι ξεχωρίζουν: Ο Γιάννης Αμπατζόγλου κι ο Γιάννης Χαραλάμπους. Ο πρώτος θα ονομαστεί αναπληρωτής δήμαρχος κι ο Γιάννης Χαραλάμπους, λίγο αργότερα, πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου.

Από εδώ ξεκινάει ο Γιάννης Χαραλάμπους την πολιτική του σταδιοδρομία, με την εκλογή του λίγα χρόνια αργότερα (18 Οκτωβρίου 1981) ως βουλευτής και στη συνέχεια για μια 20ετία ως βουλευτής και υπουργός των κυβερνήσεων του ΠΑ.ΣΟ.Κ. Ασφαλώς θεωρείται ο πλέον επιτυχημένος πολιτικός του δήμου μας (Δημοτικός Σύμβουλος - Πρόεδρος Δημοτ. Συμβουλίου - Δήμαρχος - Βουλευτής - Υπουργός)!

- Αρχίζει μια καινούργια περίοδος εξάρσεως, ζυμώσεων, κινητοποιήσεων, ψηφισμάτων επί παντός επιστητού. Η πόλη χάνει τη βιομηχανία κι η αντιπαροχή εξαφανίζει τις προσφυγικές κατοικίες. Ποδονίφτης και Γιαμπουρλός αρχίζουν να σκεπάζονται.

- Η Νέα Ιωνία στο πέρασμα από τη Χούντα στη Μεταπολίτευση και λίγο μετά έχει ν' αντιμετωπίσει μεγάλες δυσκολίες στο χώρο της Βιομηχανίας-Βιοτεχνίας, καθώς συνεχίζουν να κλείνουν οι βιομηχανίες της και να απολύονται χιλιάδες εργάτες.

Ενώ στις αρχές του 1970 επιβίωναν με έντονα κατιούσα πορεία η «Μουταλάσκη», το «Τρία Άλφα», η «Νίκη-Σαραντόπουλος», η «Ελληνίς», κι ενώ είχαν προστεθεί 4-5 καινούργιες («Ανατόλια», «Λέκκα», «Κ. Θωμόγλου», «Ελληνική Δαντελοποιία», «Πακυρτζόγλου» κλπ.) θα υπάρξει στην πορεία πλήρης καθίζηση. Θα μείνουν 17 κυρίως μικρά εργοστάσια, ενώ το εργατικό δυναμικό θα περιοριστεί στα 4.500 άτομα. Τα πρώτα βέβαια που θα πληγούν είναι τα εργοστάσια Κυρκίνη. Η «Μεταξουργία» θα κατεδαφιστεί και εκεί αργότερα θα ανεγερθεί το

«Σπίτι του Λαού» του Κ.Κ.Ε. Έτσι εκείνα τα χρόνια, αλλά και μετέπειτα συχνά οι δημοσιογράφοι θέλοντας να μιλήσουν για το Κ.Κ.Ε. έλεγαν τον όρο «Περισσός»!

- Μεγάλο όφελος υπάρχει από τη λειτουργία του Ηλεκτρικού και την ανάδειξη της Ν. Ιωνίας ως υπερτοπικού εμπορικού κέντρου. Τότε θα αρχίσουν να φυτρώνουν, ιδιαίτερα στο Ιστορικό Κέντρο, αλλά και τον Περισσό και την Καλογρέζα εκατοντάδες, χιλιάδες σχεδόν μαγαζιά! Και οι τιμές των ακινήτων ν' ανεβαίνουν στον ουρανό! Και τα ενοίκια το ίδιο... Θα αρχίσει η ηγεμονία των εμπορικών κέντρων και σούπερ μάρκετ και η εξαφάνιση των μικρών παντοπωλείων

- Μέσα στο 1975 επανιδρύεται και αρχίζει να λειτουργεί σε μισθωμένο οίκημα (οίκημα γιατρού Τάσου Ιωαννίδη) επί της οδού Μεσολογγίου, η **Δημοτική Βιβλιοθήκη**. Στην πορεία θα μεταφερθεί σε μεγαλύτερο κτίριο και θα εμπλουτισθεί, έτσι ώστε να θεωρείται σήμερα ως μια αξιόλογη Δημοτική Βιβλιοθήκη με περισσότερους από 50.000 τόμους βιβλίων. Σημαντική η προσφορά εδώ του Πολύκαρπου Πολυκάρπου.

Στα πρώτα χρόνια της λειτουργίας της η Βιβλιοθήκη οργάνωνε εκθέσεις ζωγραφικής, γλυπτικής, κεραμικής κλπ. και παρουσιάσεις βιβλίων ελλήνων και ξένων συγγραφέων.

Αργότερα ιδρύθηκε το Πνευματικό Κέντρο του δήμου που ανέλαβε τις πολιτιστικές δράσεις και περιορίστηκε ο ρόλος της στον εμπλουτισμό της με βιβλία ενώ λειτούργησε και ως δανειστική βιβλιοθήκη.

1976.

Το 1976 είναι μια χρονιά που θα έπρεπε να είχαν αρχίσει πια να λαμβάνονται τα μέτρα εκείνα που θα έπειθαν τον λαό για την αξία της δημοκρατίας. Μέτρα για την ειρήνευση και την καταλλαγή, μέτρα για την οικονομία. Ο Καραμανλής, δεν είναι ένα τυχαίο μέγεθος. Είναι ένας ηγέτης που θα πρέπει με λογισμό και πάθος να μετράει τα πάντα και ν' αποφασίζει.

Απέναντί του έχει μια αντιπολίτευση, που δεν ασκείται από τον... άχρωμο Γ. Μαύρο, αλλά από τον καθημερινά ανερχόμενο Ανδρέα Παπανδρέου με τα ακραία συνθήματα: «Ελλάς και NATO το ίδιο συνδικάτο», «Έξω από το NATO» κλπ.

Και ο κίνδυνος προέκυψε από που αλλού; Από την Ανατολή. Από την Τουρκία.

*Στις αρχές του Αυγούστου οι σχέσεις Ελλάδος-Τουρκίας είναι σε σημείο εκρηκτικό! Οι Τούρκοι ανακοινώνουν ότι θα στείλουν το πλοίο «ΧΟΡΑ», για να κάνει σεισμικές έρευνες σε ζώνη του Αιγαίου, που περιλαμβάνεται στην υφαλοκρηπίδα των ελληνικών νησιών! Ενώ η Κυβέρνηση απευθύνεται σε Η.Π.Α., NATO, Ευρώπη, ο Ανδρέας Παπανδρέου εκστομίζει εκείνο το άκρως επιθετικό (ή αμυντικό): «**Βυθίσατε το ΧΟΡΑ**»! Ευτυχώς που επικράτησε η ψυχραιμία κι η πιθανότητα σύρραξης απεφεύχθη. Παρενέβη το Συμβούλιο Ασφαλείας και το «ΧΟΡΑ» ή «ΣΙΣΜΙΚ» ξαναγύρισε στην Πόλη.*

Ο δρόμος για την άνοδο του ΠΑ.ΣΟ.Κ. ωστόσο είχε ανοίξει..

Εδώ στη Ν. Ιωνία, ο δήμαρχος Γιάννης Δομνάκης, στη δεύτερη θητεία του προσπαθεί να παράξει έργο. Τον περιστοιχίζουν πολλοί σημαντικοί συνεργάτες κι ακόμη περισσότεροι φιλοδοξούντες για το μέλλον. Στα συμβούλια υπάρχει πάντα μια άκρατη πολυλογία, επί παντός επιστητού. Παραγόταν έργο; Ίσως ναι. Ιδιαίτερα στον χώρο του Πολιτισμού και των κοινωνικών ζητημάτων. Ίσως όχι στα άλλα.

Η «Αναγέννηση Ν. Ιωνίας» εφημερίδα της εποχής, στις 17 Δεκεμβρίου 1976 θα γράψει:

«Το Δημοτικό Συμβούλιο της 31ης Οκτωβρίου 1976 είχε μόνον 7 θέματα, αλλά κράτησε 8 ώρες! Μίλησαν συνολικά: Ο Πρόεδρος (Δημ. Ευθυμιάδης) 13 φορές, ο Ν. Πανταζής 39, ο δήμαρχος, ο Εμμ. Μαρκόπουλος (αντιπολίτευση) κι ο Π. Βουγιουκλάκης από 33 φορές, ο Κων. Δημητρόπουλος 32, ο Στέφ. Ιωακειμίδης (αρχηγός αντιπολίτευσης) 31, ο Δημ. Αναστασιάδης (αντιπολίτευση) 24, ο Κ. Σιαμίδης 22, ο Γιάννης Χαραλάμπους, ο Γρηγ. Τζώρτζος από 19, ο Καπασακαλίδης (αντιπολίτευση) 15, ο Χρ. Ρουμελιωτάκης 10, ο Άγγ. Μελεμενής 9, ο Χαρ. Δρίβας 8 κλπ.»

- Ως προς το περιβάλλον. Ένα και μοναδικό το αίτημα: Να καλυφθούν επιτέλους τα ρέματα!
- Τον Δεκέμβρη του 1976 θα εγκαινiasτούν από μεγάλο κυβερνητικό κλιμάκιο, με επικεφαλής τον τότε Υπουργό Δημοσίων Έργων Χριστόφορο Στράτο τα έργα κάλυψης του Ποδονίφτη. Παρουσιάστηκε ως το μέγα έργο και ο κόσμος συρρέει κατά χιλιάδες, για να παραστεί

1976. Εγκαίνια των έργων κάλυψης του Ποδονίφτη.

στα εγκαίνια, εκεί ακριβώς που είναι σήμερα το Ηρώο του Μπλόκου της Καλογρέζας. Είχε εγερθεί θέμα, εάν θα έπρεπε να μιλήσει και ο δήμαρχος Γιάννης Δομνάκης. Με την παρέμβαση όμως του Νομάρχη, μίλησε!

- Ο «Ιωνικός Σύνδεσμος» πλέον με τη διοίκηση του Γιοβάνη που είχε καταργηθεί από την Χούντα έχει προσωρινά εγκατασταθεί σε γραφεία στην οδό Παύλου Μελά, χωρίς όμως και να έχει ξαναπάρει τη Βιβλιοθήκη του. Τα βιβλία του ή έχουν καταστραφεί ή έχουν μοιραστεί μεταξύ των αξιωματικών. Διεκδικεί δικαστικά το κτίριό του. Θα το κερδίσει!

- Παράλληλα με πρόεδρο τον Λεωνίδα Δαούτη, η «**Εστία Ν. Ιωνίας**», έχει αρχίσει τη λειτουργία της.

Η περίοδος μεταξύ 1970-1980 είναι θα έλεγε κανείς η «χρυσή περίοδος» της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης για τη Νέα Ιωνία.

Στην Α'βάθμια Εκπαίδευση εκτός του ιστορικού «Κάδμου» που διευθύνει πλέον ο Χαρ. Αντ. Σαπουντζάκης, λειτουργεί το «Ιωνικό Λύκειο» με τη Μ. Χαρβαλιά, η «Σύγχρονη Αγωγή» στην Καλογρέζα του Κακαδιάρη, η «Σχολή Δριμυλιώτου-Πετρίδη» στον Περισσό, όπου και η «Σχολή Αναστοπούλου».

Στη Β'βάθμια Εκπαίδευση λειτουργεί το Ιδιωτικό Γυμνάσιο «Κοσμάς ο Αιτωλός» του Ανδρέα Χαλεπλίδη.

Παράλληλα είναι και η χρυσή εποχή των φροντιστηρίων Μέσης Εκπαίδευσης, που προγύμναζαν τα παιδιά για τις Πανελλήνιες εξετάσεις του Λυκείου, για τις εξετάσεις από το Γυμνάσιο στο Λύκειο κλπ. Τα περισσότερα φροντιστήρια ήταν στην οδό Π. Πατρών Γερμανού, που εθεωρείτο ως «η οδός των Φροντιστηρίων». Λειτουργούσαν τα φροντιστήρια: ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ (δ/ντές Β. Μπατζόγλου, Καρράς), ΚΥΚΛΟΣ (δ/ντές: Βλάχος-Μπράτιμος), ΚΥΒΟΣ (Βερύκοκος-Γουναρίδης), Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗ (δ/ντής Γεωργιάδης) κ.α.

Ινστιτούτα ξένων γλωσσών ήταν: του Ν. Ρούτση, των Χρήστου, Τάσου και Πέτρου Σχοινά, του Α. Αλεξανδρίδη, της Μ. Σαπουντζάκη, της Ντ. Καραγιάννη, του Κ. Δαγδηλέλλη και ο ΟΜΗΡΟΣ.

Λειτουργεί το «Ελληνικό Ωδείο» (της Ευρύκλειας Τριανταφύλλου), η «Σχολή Ρυθμικής και Χορού» της Βέρας Αλεξοπούλου κλπ.

Τέλη δεκαετίας 1970. Το κτίριο του Ιωνικού Συνδέσμου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1). Ο Γιώργος Καζδαγλής μέλος της διοίκησης του ΚΕΜΙΠΟ του Δήμου Ν. Ιωνίας, σε ένα μικρό τεύχος αναμνήσεών του αναφέρεται στα βασανιστήρια που υπέστη ως κρατούμενος της Χούντας στα κρατητήρια της οδού Ταπητουργίας (σημερινή οδός Αγίου Κωνσταντίνου). Δηγιείται λοιπόν:

Στις 4 Δεκεμβρίου 1967, κατά τις μία η ώρα το βράδυ, χτύπησε η πόρτα του σπιτιού μου. Σηκώθηκα να ανοίξω.

«Ποιος είναι;» ρώτησα.

«Ο διοικητής της Ασφάλειας»,

Άνοιξα την πόρτα, Ήταν πράγματι εκείνος, από το αστυνομικό τμήμα της γειτονιάς μου. Μαζί του μπήκε κι ένας άλλος. Από τον θόρυβο σηκώθηκε και η γυναίκα μου.

«Τι συμβαίνει κύριε διοικητή;» ρώτησα και πάλι.

«Έχω εντολή να σε πάω στην κεντρική Ασφάλεια της Ν. Ιωνίας». Αφού ντύθηκα, του είπα.

«Υπάρχει περίπτωση να γυρίσω;»

«Δεν ξέρω» απάντησε...

Χαιρέτησα την Κλειώ και βγήκαμε έξω. Στα δέκα μέτρα, έξω από το σπίτι μας, περίμενε ένα τζίπ με τον οδηγό στο τιμόνι. Μπήκαμε μέσα. Εγώ στο πίσω κάθισμα με τον χωροφύλακα κι ο διοικητής μπροστά. Σε λίγο φτάσαμε στην Ασφάλεια, που τότε ήταν στη συνοικία Λαζάρου. Ήταν ένα τετραώροφο κτίριο απέναντι από την εκκλησία του Αγ. Κωνσταντίνου. Κατεβήκαμε κάτω. Ο χωροφύλακας με έβαλε στο κελί μου. Πρόλαβα να δω τον διάδρομο που είχε περίπου ένα μέτρο φάρδος. Στα δεξιά ήταν όλα τα κελιά, ενώ στα αριστερά ήταν το αρχείο των χωροφυλάκων. Υπήρχε και ένα καμαράκι, ένα επί ένα, στην αριστερή γωνιά.

Από τον τοίχο τρέχουνε βρώμικα νερά, που είναι από τον βόθρο. Το δάπεδο είναι μούσκεμα.

Ένα βράδυ είδα κάποιον να κατεβαίνει στο υπόγειο ...αργότερα έμαθα πως ήταν ο μοίραρχος Δ. Ρούσης...

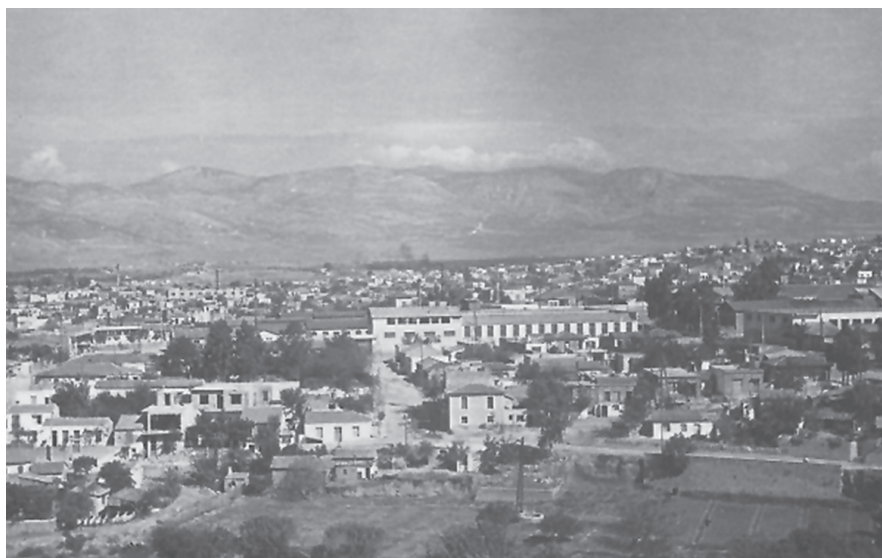
Από το βιβλίο «ΘΥΜΑΜΑΙ τα ταραγμένα χρόνια» του Γιώργου Καζδαγλή.

(2). Ο σπουδαίος γλύπτης Ε. Φιλιππίτης χάραξε στη στήλη το παρακάτω κείμενο του πατρός Γρηγορίου Πουλάκη: "Του Χρηστιάδηνου η λυχνία εκινήθη εκ του τόπου αυτής / τον συμπορευθέντα εν τη αιχμαλωσία και συγκακουχηθέντα τω λαώ του Θεού / Τον ταπεινόν διδάσκαλον, τον στηρίζαντα το γένος των μικρασιατών εν τη θλίψη αυτού τον υπέρ αυτού μεσίτην, τον τελειώσαντα τας ημέρας του βίου εν τη καρδία αυτού / εν τη Ιωνία τη Νέα".

(3). Θα άξιζε να υπενθυμίσουμε ότι ο ΙΚΑΡΟΣ ήταν, τρόπον τινά, "παιδί" του Κων. Ασλανίδη. Όμως ο φίλαθλος κόσμος της Ν. Ιωνίας αυτό το παραμέρισε γρήγορα. Είδε την προσπάθεια των παικτών -που έως τότε ήταν σε αντίπαλες ομάδες- να αγωνιστούν για τη Νέα Ιωνία. Και μάλιστα με πρωτοφανή φανατισμό καθώς η μια νίκη ακολουθούσε την άλλη. Ποτέ άλλοτε δεν ξανάγινε στη Νέα Ιωνία, ούτε αναμένεται να γίνει, να συγκεντρωθούν 35.000 φίλαθλοι για έναν ποδοσφαιρικό αγώνα Β' Εθνικής κατηγορίας!

Δυστυχώς ο ίδιος αυτός ο κόσμος, μόλις η ομάδα δεν κατάφερε να γίνει τελικά πρωταθλήτρια και να ανέβει στην Α' Εθνική κατηγορία, της γύρισε την πλάτη. Και ο ΙΚΑΡΟΣ ένωσε να λιώνουν τα φτερά του και καταποντίστηκε μέσα σε δύο χρόνια.

(4). Το όνομα του Αλέκου Παναγούλη όταν λίγο καιρό μετά θα "χαθεί" σε δυστύχημα, θα δοθεί σε μεγάλο δρόμο της Νέας Ιωνίας που αρχίζει από το δυτικό άκρο της και τελειώνει στην Καλογρέζα, την λεγόμενη οδό Χαλανδρίου! (αλήθεια, τί ιδέα κι αυτή, να βάζουμε ονόματα άλλων δήμων σε δικές μας οδούς, που ούτε καν είναι γειτονικοί μας;) Ασφαλώς μεγάλη τιμή στη μνήμη του βουλευτή. Στην πόλη μας δεν είναι δα και πολλές οι οδοί με ονόματα πολιτικών. Αλλά ο Παναγούλης υπήρξε και ο εμβληματικός ήρωας που φυλακίστηκε για απόπειρα δολοφονίας του Γεωργ. Παπαδόπουλου.

1970. Η Ελευθερούπολη από το Υδραγωγείο.

1970. Η πλατεία Σημηριώτη.

ΕΝΟΤΗΤΑ 1^η

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

από την ίδρυση της Νέας Ιωνίας
έως σήμερα

"...αναγκασθείς ήλθεν και πάλιν από την Αλεξανδρούπολιν εις την προσφιλή του Νέαν Ιωνίαν δια να συνεχίση την εν αυτή υπηρεσίαν του με την ιδίαν πάντοτε ταπεινοφροσύνην και ασκητικότητα, μακράν του θορύβου και των επιδείξεων ακολουθών την γραμμήν την οποίαν εχάραξεν εν τω βίω του, ευπρόσιτος τη σεμνότητι, ιεροπρεπής εν τω είδει, των πατρικών παραδόσεων αυστηρός τηρητής και της Ορθοδόξου Εκκλησιαστικής καταστάσεως ένθερμος ζηλωτής, ακούραστος και μεγαλοπρεπής κατά τας ιεροτελεστίας ας ανελλιπώς παρακολουθεί..."

*Απόσπασμα από άρθρο του Θεόδ. Κυρκίδη
για το Χρυσούν Ιωβηλαίον του **μητροπολίτου Μελετίου**
(12/2/1961)*

ΕΚΚΛΗΣΙΑ - ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ - ΚΛΗΡΙΚΟΙ

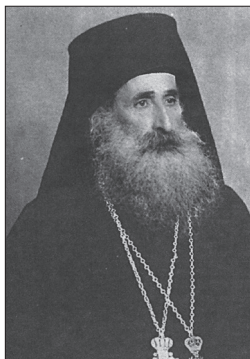
Ο πληθυσμός της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας αποτελείται κατά βάση από πρόσφυγες Έλληνες της ένδοξης Μικράς Ασίας, οι οποίοι μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή, υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν τις Πατρίδες τους και αναγκάστηκαν σε μία αθρόα μετακίνηση προς την ελληνική επικράτεια, μεταφέροντας από την Ανατολή, εκτός από τον πολιτισμό, τις παραδόσεις και την Ορθόδοξη πνευματικότητά τους, τα ιερά κειμήλια και τους ανεκτίμητους θησαυρούς της Ορθοδόξου Πίστεως.

Οι ξεριζωμένοι Μικρασιάτες, από τα πρώτα κιόλας πράγματα που επιχείρησαν να πράξουν μόλις εγκαταστάθηκαν στη νέα Πατρίδα, ήταν να ανεγείρουν ένα Ναό, μια εκκλησία στο όνομα του αγίου τους, να ανάβουν ένα κερί, να εναποθέτουν τις ελπίδες τους, να προσκυνούν τις αγίες εικόνες, να ξαναζούν Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, Φώτα και Ανάσταση, όπως παλιά. Άλλωστε, η Ορθοδοξία υπήρξε γι' αυτούς το μόνο αληθινό στήριγμά τους. Βεβαίως, οι πρώτες εκκλησίες δεν μπορούσαν να είναι την περίοδο εκείνη μεγάλες, ευρύχωρες, πλούσιες και επιβλητικές. Πολύ σύντομα όμως, οι πρώτες ξύλινες παράγκες, που πρόχειρα χτίστηκαν, αντικαταστάθηκαν από ωραίους λιθόκτιστους ναούς ευρύχωρους, λαμπρά διακοσμημένους, με αγιογραφίες, τοιχογραφίες και περίπυστες εικόνες.

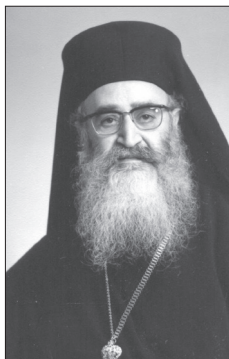
Όλοι οι ναοί της Νέας Ιωνίας στην προπολεμική περίοδο, ήταν αρχικά ξύλινοι: Άγιοι Ανάργυροι (Ιστορικό Κέντρο), Κοίμηση της Θεοτόκου (Ινέπολη), Άγιος Γεώργιος (Ελευθερούπολη), Άγιος Στέφανος (Σαφράμπολη), Ζωοδόχος Πηγή (Καλογρέζα), Άγιος Ευστάθιος (Νεάπολη), Άγιος Κωνσταντίνος (Λεωφ. Ηρακλείου), Αγία Αναστασία (Περισσός), ενώ μετά τον πόλεμο θα αντικατασταθούν από λιθόκτιστους. Στη συνέχεια θα ανεγερθούν άλλοι τρεις ναοί: Μεταμόρφωση του Σωτήρος (Αλσούπολη), Άγιος Σπυρίδων (συνοικία Λαζάρου), Ευαγγελισμός της Θεοτόκου (Νεάπολη).

Σήμερα ο συνολικός αριθμός των ναών είναι ένδεκα (11). Όλοι τους είναι μεγάλοι, επιβλητικοί, οι περισσότεροι γεμάτοι από θησαυρούς (σπάνιες εικόνες, είδη λατρείας, ιερά σκεύη και λείψανα αγίων), επανδρωμένοι με πολλούς άξιους και χαρισματικούς ιερείς, αγάμους και εγγάμους, οργανωμένα φιλόπρωχα ταμεία, εκκλησιαστικά συσσίτια και ομάδες κοινωνικής εκπαιδευτικής και πολιτιστικής δράσης.

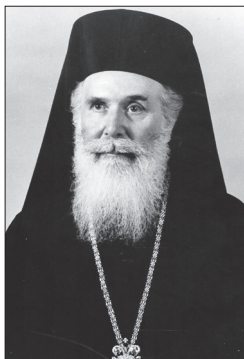
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΕΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ

Μελέτιος

Τιμόθεος

Κωνσταντίνος

Γαβριήλ

Αρχικά και συγκεκριμένα το έτος 1924 ως Αρχιερατικός Επίτροπος της αρχιεπισκοπικής περιφέρειας της Νέας Ιωνίας, η οποία δεν αποτελούσε Μητρόπολη, αλλά ήταν περιοχή που ανήκε στην Μητρόπολη Αθηνών, ορίσθηκε ο επίσκοπος Πατάρων Μελέτιος (1880-1967). (Για το έργο αυτού, έχουμε αναφερθεί εκτενώς και στον παρόντα τόμο, αλλά και στα άλλα έργα μας).

Πρώτος μητροπολίτης Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας διετέλεσε ο από Μαρωνείας και Κομοτηνής Τιμόθεος (Ματθαϊάκης) (1914-1992). Η τελετή της ενθρονίσεώς του πραγματοποιήθηκε στον Ιερό Ναό των Αγίων Αναργύρων, τον Ιούνιο του 1974.

Τον Ιούνιο του 1994 νέος Μητροπολίτης εξελέγη ο έως τότε Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας, Κωνσταντίνος Φαραντάτος, ο οποίος και ενθρονίσθηκε τον Ιούνιο του 1994.

Το έτος 2014 ο Μητροπολίτης Κωνσταντίνος προέβη σε οικιοθελή παραίτηση και νέος μητροπολίτης εξελέγη, σχεδόν παμψηφεί, ο Αρχιγραμματέας της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και επίσκοπος Διαυλείας Γαβριήλ (Παπανικολάου).

Ο σεβασμιότατος μητροπολίτης κ. Γαβριήλ, ο νεότερος τότε σε ηλικία μητροπολίτης της Εκκλησίας της Ελλάδος, ευρυμαθής, πολύγλωσσος, με εξαιρετικές σπουδές τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό, έγινε αποδεκτός στη Νέα Ιωνία με πανηγυρικό τρόπο το Νοέμβριο του 2014. Οι Άγιοι Ανάργυροι ήταν και πάλι ο ναός της ενθρόνισης του τρίτου κατά σειρά μητροπολίτη Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας, ο οποίος κατάφερε, σε σύντομο μάλιστα χρονικό διάστημα, να δημιουργήσει πολλά, μεγάλα και σημαντικά επιτεύγματα τόσο για την ίδια την Ιερά Μητρόπολη, όσο και για την πόλη της Νέας Ιωνίας, ώστε να απαιτείται ειδικός αφιερωματικό τόμος αναφοράς, έστω κι αν έχουν περάσει μόλις τέσσερα έτη (2014-2018) από την έλευσή του στη Νέα Ιωνία.

1 Νοεμβρίου 2014. Από την υποδοχή του Μητροπολίτη κ. Γαβριήλ στη Ν. Ιωνία.
Στο κέντρο και αριστερά ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος, κ. Ιερώνυμος.

ΙΣΤΟΡΙΑ ΙΕΡΩΝ ΝΑΩΝ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΓΥΡΩΝ

Με την ίδρυση της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας, το έτος 1974, ο Ιερός Ναός των Αγίων Αναργύρων θα ορισθεί ως ο Μητροπολιτικός ναός της νέας Μητρόπολης, αφού έδρα της είχε ορισθεί η Νέα Ιωνία. Άλλωστε ήταν και ο αρχαιότερος.

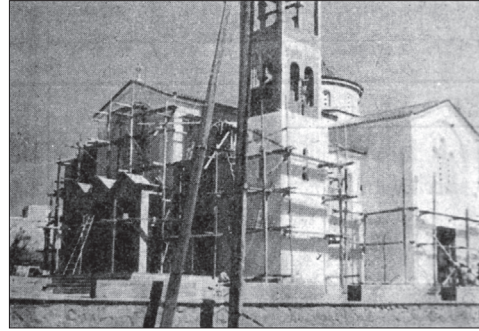
Ήδη Χριστούγεννα του έτους 1923, ο πρωτοπρεσβύτερος Ιωακείμ Πεσματζόγλου, ο συνιδρυτής της Νέας Ιωνίας (τέλεσε τον αγιασμό στη θεμελίωσή της στις 30 Ιουνίου 1923 μαζί με τον αρχηγό της Επανάστασης Νικόλαο Πλαστήρα) είχε καταφέρει να τελεί τη Θεία Λειτουργία σε μία παράγκα, που είχε παραχωρήσει ο εργολάβος, ο οποίος έχτιζε τα πρώτα σπίτια στον συνοικισμό και συγκεκριμένα στη γωνία Ηρακλείου και Κ. Βάρναλη. Ωστόσο, μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, το πρόχειρο αυτό κατάλυμα που εξυπηρετούσε τις λειτουργικές ανάγκες του πιστού λαού αντικαταστάθηκε, με επίσημη μάλιστα απόφαση του Υπουργείου από μία μεγάλη ξύλινη παράγκα, η οποία και τοποθετήθηκε ακριβώς πίσω από το Ιερό Βήμα της σημερινής εκκλησίας.

Η θεμελίωση του λιθόκτιστου ναού έγινε την Κυριακή 10 Ιουνίου 1928. Στην τελετή παρέστη ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χρυσόστομος Α' (Παπαδόπουλος), συμπαραστατούμενος από τον επίσκοπο Πατάρων Μελέτιο, με την παρουσία μάλιστα του αμέσως μετά εκλεγέντος πρωθυπουργού Ελ. Βενιζέλου, του δημάρχου Αθηναίων Σπ. Πάτση (οι Ποδαράδες, η Νέα Ιωνία δηλαδή, ανήκαν ακόμη στον Δήμο Αθηναίων) αλλά και του προέδρου της Επιτροπής Αποκαταστάσεως Προσφύγων (Ε.Α.Π.) Χιλλ. Ο δήμαρχος ήταν αυτός που κατέθεσε τον θεμέλιο λίθο.

Ο ναός στηρίχθηκε εξ αρχής και σχεδόν εξ ολοκλήρου από τη Σπαρταλίδικη Κοινότητα. Η πρώτη εκκλησιαστική Επιτροπή αποτελούνταν αποκλειστικά από Σπαρταλήδες, με πρόεδρο τον Φίλιππο Καχραμάνογλου και μέλη τους: Γαβριήλ Γαβριήλογλου, Παύλο Καχραμάνογλου, Ιωάννη Χρηστίδη, όλοι τους προβεβλημένα στελέχη των Σπαρταλήδων, ενώ μαζί με τον Παπαϊωακείμ ιερουργούσαν και οι: π. Ευστάθιος Μηναΐδης, π. Νικόλαος Παντελίδης καθώς και άλλοι ιερείς εκ Σπάρτης.

Η πρώτη Θεία Λειτουργία στο λιθόκτιστο μητροπολιτικό ναό των Αγίων Αναργύρων τελέσθηκε στις 25 Μαρτίου 1933, ενώ τα επίσημα εγκαίνια πραγματοποιήθηκαν ανήμερα της εορτής της Αγίας Αικατερίνης, 25 Νοεμβρίου 1933, από τον επίσκοπο Πατάρων Μελέτιο.

Μετά τον πόλεμο οι Αγ. Ανάργυροι ολοκληρώθηκαν κατασκευαστικά και κατά περιόδους διακοσμήθηκαν με την άμεση ευθύνη τόσο του πρωτοπρεσβυτέρου Ιωακείμ Πεσματζόγλου, όσο και του διαδόχου του αρχιμανδρίτη Ναθαναήλ Ποδάρα.

Αριστερά: 1949. Η ερανική επιτροπή απορίας με τον Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου.

Δεξιά: 1952. Ο ναός στα επιχρίσματα.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκαλεί ο λόγος, για τον οποίο ο ναός αφιερώθηκε στους Αγίους Αναργύρους και το εξιστορεί χαρακτηριστικά ο ίδιος ο παπα-Ιωακείμ Πεσματζόγλου στις «Αναμνήσεις» του. Όπως αναφέρει, αρχικά δεν υπήρχαν εικόνες. Για τον λόγο αυτό αποφασίσθηκε ότι ο ναός θα αφιερωνόταν στον Άγιο, της πρώτης εικόνας που θα προσφερόταν στο ναό. Έτσι, το επόμενο πρωινό κατέφθασε μία μικρασιάτισσα, κρατώντας σφιχτά στην αγκαλιά της μία μικρή εικόνα από την ιδιαίτερη πατρίδα της, στην οποία απεικονίζονταν οι Άγιοι και θαυματουργοί Ανάργυροι Κοσμάς και Δαμιανός.

Μεταξύ των πολλών σημαντικών ιερών εικόνων ή και ιερών σκευών που φυλάσσονται είναι και η περίπυστη θαυματουργός εικόνα της «Παναγίας της Διασωζούσης» από την Πισιδία της Μικράς Ασίας, η εικόνα του Ιωάννου του Προδρόμου, που είχε αφιερωθεί στο ναό του Γενεθλίου της Θεοτόκου της Σπάρτης Μικράς Ασίας από το 1871 και ένας χρυσοκέντητος επιτάφιος του 1818. Φυλάσσεται βέβαια και η μικρή εικόνα των Αγίων Αναργύρων, η πρώτη που είχε προσφερθεί στον ξύλινο ναό το 1923 καθώς και αποτμήματα εκ των Ιερών Λειψάνων των Αγίων Αναργύρων Κοσμά και Δαμιανού, Ιερομάρτυρος Χαραλάμπους, Ιερομάρτυρος Φωκά, Μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας και του Οσίου Ξενοφώντος.

Πίσω από το ιερό Βήμα, έχουν ενταφιασθεί τρεις (3) κληρικοί: ο Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου, ο κτήτωρ του ναού, ο Πατάρων Μελέτιος, ο πρώτος αρχιεπισκοπικός επίτροπος και αναμορφωτής της εκκλησιαστικής περιφέρειας και ο μητροπολίτης Τιμόθεος, ο πρώτος μητροπολίτης της νεοϊδρυθείσης Μητροπόλεως Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας. Στον περίβολο έχει στηθεί ολόσωμος ανδριάντας του μητροπολίτη Τιμοθέου, τιμητικά αφιερωμένος από τον διάδοχό του μητροπολίτη Κωνσταντίνο.

Μετρώντας σήμερα ενενήντα (90) ολόκληρα έτη από τη θεμελίωση του Ιερού Ναού και καθώς αυτός έχει υποστεί τη φυσιολογική φθορά του χρόνου, ξεκίνησαν και ολοκληρώθηκαν οι

προσπάθειες της εκ βάθρων ανακαίνισης και αποκατάστασής του υπό την επίβλεψη και μέριμνα του πρωτοσυγγέλλου της Ιεράς Μητροπόλεως, πανοσιολογιότατου αρχιμανδρίτη Επιφανίου Αρβανίτη.

Παρεκκλήσια: Αγίου Λαυρεντίου, Αγίου Φανουρίου και Τριών Ιεραρχών.

Διοικητικός προϊστάμενος του Ιερού Ναού είναι ο πρωτοπρεσβύτερος Μιχαήλ Βαρδάκης.

Ο Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Μητροπόλεως
Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας, Επιφάνιος Αρβανίτης.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Στη συνοικία της Ινέπολης εγκαταστάθηκαν μετά την Καταστροφή του 1922, οι προερχόμενοι από τις πόλεις Ινέπολη και Κασταμονή του Πόντου.

Από την πρώτη κιόλας στιγμή της ελεύσεώς τους (1924) οι Ινεπολίτες, χάρη στους δύο ενεργούς και δραστήριους συλλόγους τους, την «Προσφυγική Κοινότητα Ινεπόλεως» και την «Κοίμηση της Θεοτόκου», κατάφεραν να τους παραχωρηθεί από την Ε.Α.Π. έκταση 1,6 στρ. για την ανέγερση Ιερού Ναού.

Ο θεμέλιος λίθος του ναού, που έλαβε βέβαια το όνομα: «Κοίμηση της Θεοτόκου» τέθηκε το 1925 από τον επίσκοπο Πατάρων Μελέτιο. Στην αρχή ήταν ξύλινος, ενώ στη συνέχεια έγινε λιθόκτιστος. Η τελετή των εγκαινίων πραγματοποιήθηκε στις 29 Μαΐου 1938 από τον αρχιεπίσκοπο Αθηνών Χρυσόστομο, παρουσία του διαδόχου Παύλου.

Οι παραπάνω σύλλογοι, με πρωτεργάτες τον Π. Κοπερίδη, τον Ν. Γεωργιάδη, τον Π. Σπανούδη, τον Ιω. Αυγερινό κ.α. αλλά και με τις πολύτιμες εισφορές των πιστών καθώς και του Υπουργείου Προνοίας επί Ποντίων υπουργών (Εμμανουηλίδη και Ιασονίδη), ακόμη δε και του Οικουμενικού Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως συνέβαλαν, ώστε ο ναός να κατασκευασθεί και σχεδόν να ολοκληρωθεί προ του πολέμου.

Είναι ρυθμού βασιλικής με τρούλο. Έχει πολλές εικόνες του 19ου αιώνα, με αρχαιότερη αυτή του Αγίου Γεωργίου του 1773.

Το 1935 τοποθετήθηκε στον ναό ως ιεροδιάκονος ο νεαρός τότε θεολόγος Σταύρος Ματθαϊάκης, ο οποίος ίδρυσε και λειτούργησε πρότυπα κατηχητικά σχολεία. Πρόκειται για τον κατοπινό μητροπολίτη, τον γλυκύτατο πρώτο μητροπολίτη της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας κυρό Τιμόθεο.

Στο ναό φυλάσσεται το Ιερό Σκήνωμα του Αγίου Ελευθερίου Επισκόπου Ιλλυρικού.

Παρεκκλήσια: Αγίου Ελευθερίου και Αγίου Δημητρίου.

Αριστερά: 29/5/1938. Από τα εγκαίνια του ναού με τον Αρχιεπίσκοπο Χρυσόστομο.

Δεξιά: 1950. Εορτασμός της Παναγίας.

Προϊστάμενος σήμερα του Ιερού Ναού είναι ο πανοσιολογιότατος αρχιμανδρίτης Θεόφιλος Κυριακόπουλος.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ο Ιερός Ναός του Αγίου Γεωργίου στην Ελευθερούπολη δεν είναι σίγουρα ο μεγαλύτερος ναός της Νέας Ιωνίας. Διακρίνεται όμως για την κομψότητά του.

Αφού πέρασε και αυτός αρχικά από το στάδιο της ξύλινης κατασκευής, στη συνέχεια ανεγέρθηκε επάνω στα θαυμάσια αρχιτεκτονικά σχέδια του μηχανικού Ιω. Αυγερινού λιθόκτιστος ναός, ο οποίος μάλιστα στήθηκε από τους ίδιους τους κατοίκους, με πρωτοστατούσες κυρίως τις γυναίκες κατά το έτος 1927.

Σημαντικότατο ρόλο έπαιξε η Εκκλησιαστική Επιτροπή του Ναού που είχε ως πρόεδρό της έναν ικανότατο Βουρλιώτη, τον πρώτο πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Νέας Ιωνίας, τον Χρήστο Χατζηστέλιο και μέλη τους: Ιω. Κουρτάκη, Ιορδ. Μαμελετζή, Εμμ. Κουγιουμτζόγλου, Ν. Μποσταντζόγλου και Αρ. Τατάκα. Αυτή η Επιτροπή συνέγειρε τους Υπουργούς και τα Υπουργεία.

Αναμφίβολα, σημαντικότερη ήταν η συμβολή του Μιχαήλ Κύρκου, ως Υπουργού Κρατικής Υγιεινής και Αντιλήψεως της Κυβέρνησης Παν. Τσαλδάρη των Λαϊκών (πατέρας του Λεωνίδα Κύρκου), του Κ. Τσαλδάρη, ως υφυπουργού Συγκοινωνίας, του νομάρχη Αττικοβοιωτίας Κ. Καλαμάρα, αλλά και πολλών άλλων. Το κράτος φάνηκε εδώ γενναιόδωρο. Προσέφερε το ποσό των 1.500.000 δραχμών και το έργο προχώρησε άμεσα.

Η τελετή των εγκαίνιων πραγματοποιήθηκε με μεγάλη επισημότητα στις 21 Απριλίου του 1935. Παρών ήταν ο ίδιος ο Μ. Κύρκος, ο οποίος μίλησε ύστερα στο απέναντι όμορφο διδακτήριο του δημοτικού σχολείου της Ελευθερούπολης, έργο του Γεωργίου Παπανδρέου, αντιπάλου πολιτικά του Μ. Κύρκου, χωρίς βεβαίως καμία εχθρότητα και αντιπαλότητα, αναγνωρίζοντας αντιθέτως το έργο της προηγούμενης Κυβέρνησης του Ελ. Βενιζέλου.

Από το 1935 έως το 1938 πραγματοποιήθηκαν εργασίες ανακαίνισης και τελέσθηκαν νέα

εγκαίνια στις 10 Ιουλίου του 1938 υπό του επισκόπου Πατάρων Μελετίου όταν την Ερανική Επιτροπή του Ναού αποτελούσαν οι Νικόλαος Μποσταντζόγλου, Αριστείδης Τατάκας, Χρήστος Χατζηστελίας και Εμμανουήλ Κουγιουμτζόγλου.

Μετά τον πόλεμο τοποθετήθηκε το ωραίο ωρολογοστάσιο, προσφορά του βιομηχάνου Σινιόσογλου του εργοστασίου «Μουταλάσκη».

Αριστερά: 10ετία 1960. Από την περιφορά της ιεράς εικόνας του Αγ. Γεωργίου (23 Απριλίου).

Δεξιά: Ο αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Πουλάκης με πιστούς μπροστά στον Αγ. Γεώργιο.

Στον ναό ρυθμού βασιλικής με τρούλο, φυλάσσονται τα Ιερά Λείψανα των Αγίων Βλασίου και Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, ενώ υπάρχουν οι περίπυστες εικόνες της Παναγίας της Παντανάσσης και του Αγίου Γεωργίου. Τοιχογραφία του Φώτη Κόντογλου, που αναπαριστά την Αγία Τριάδα κοσμεί επίσης την εκκλησία.

Παρεκκλήσια: Αγίου Παντελεήμονος, Αγίου Νεκταρίου εκ Βρυούλλων και Αγίου Δημητρίου.

Ο κληρικός εκείνος που σφράγισε τόσο με την παρουσία του, όσο με την προσφορά και τη δράση του την ιστορία του ναού, είναι ασφαλώς ο από την Χίο καταγόμενος αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Πουλάκης.

Οι δεκαετίες των 1950, 1960, 1970 ανήκαν εξ ολοκλήρου σε αυτόν. Τί δεν έκανε; Σε τί δεν πρωτοστάτησε; Πρωτίστως στάθηκε δίπλα και προσέλκυσε τη νεολαία με το Ανώτερο Κατηχητικό του, όπου θήτευσαν μαθητές των ανωτέρων τάξεων του Γυμνασίου από ολόκληρη τη Νέα Ιωνία. Ήταν ιδιαίτερα χαρισματικός στις διοργανώσεις εκδηλώσεων, οι οποίες κέντριζαν το ενδιαφέρον των νέων. Επιδίωκε να βρίσκεται πάντοτε και συνεχώς δίπλα τους, στο γήπεδο, στο σχολείο, αφού δίδασκε ως θεολόγος στο Γυμνάσιο, αλλά και στις διάφορες επισκέψεις και εκδρομές. Οργάνωσε και διαμόρφωσε χώρους για να αποσπάσει τους νέους από τις επικίνδυνες διασκέδασεις, δίνοντάς τους ευκαιρίες και δυνατότητες να αποδείξουν τα ταλέντα τους. Ίδρυσε τον «Όμιλο Νέων» που αν διαβάσει κανείς τα ονόματα των πρωτεργατών θα κατανοήσει σίγουρα πολλά (Γ. Μιχαηλίδης, Χ. Ρουμελιωτάκης, Ντ. Θανόπουλος, Ν. Γαζέπης, Δ. Κιρμιζόγλου, Μ. Μαρτίνος, Ά. Αρναούτογλου, Λ. Βασιλειάδης, Χ. Σαπουντζάκης, Γ. Χατζόπουλος, Ν. Ντουμάνης, Π. Μπεταβατζής, Ζ. Σγουράκης, Δ. Παπακώστας κ.α.), οι οποίοι εργάσθηκαν σε διάφορους τομείς όπως: φιλολογίας, καλλιτεχνικών, αθλητισμού, τεχνών κλπ.

Ο «Όμιλος Νέων» ήταν τμήμα της περίφημης «Εταιρείας Αναστηλώσεως Ηθικών Αξιών» που είχε πρόεδρο τον ίδιο, αλλά συμμετείχαν και προοδευτικοί άνθρωποι της Νέας Ιωνίας (Δημ. Μπανούσης, Βρασ. Νικολαΐδης, Ανδρ. Κουέλλης, Αντώνιος Σαπουντζάκης κ.α.). Βεβαίως, δεν δίστασε να προσκαλεί ανθρώπους χαρισματικούς και εξαιρετικά καινοτόμους, όπως τον πρωτοπρεσβύτερο Γεώργιο Πυρουνάκη. Ίδρυσε επίσης το Ορφανοτροφείο Νέας Ιωνίας και εξέδιδε το έντυπο «Ενοριακή Γραμμή».

Προϊστάμενος σήμερα του Ιερού Ναού είναι ο πανοσιολογιότατος αρχιμανδρίτης Χρυσόστομος Πρασάς.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

Οι πρόσφυγες κάτοικοι της συνοικίας Σαφραμπόλεως, από την πόλη Σαφράμπολη του Πόντου, έσπευσαν από τα πρώτα χρόνια της ελεύσεώς τους να ιδρύσουν ναό. Αρχικά, όπως άλλωστε συνέβαινε παντού, κατασκευάσθηκε ξύλινο παράπηγμα, σε διαφορετικό γεωγραφικό σημείο όμως από τον σημερινό ναό (οδός Ελλησπόντου, 1924 και μετά).

Βεβαίως, ζήτημα για την αφιέρωση του ναού δεν προέκυψε ποτέ. Αφιερώθηκε στον Άγιο πρωτομάρτυρα και αρχιδιάκονο Στέφανο, αφού τμήμα του σεπτού σκηνώματος του Αγίου είχε μεταφερθεί από την πατρίδα, από τον φερώνυμο ναό και η ίδια η αυτοκράτειρα Ευδοκία είχε εναποθέσει, ως ελάχιστη ευγνωμοσύνη για τον Άγιο Στέφανο, ο οποίος την είχε θεραπεύσει από βαριά ασθένεια.

Οι Σαφραμπολίτες με ιδιαίτερο ζήλο, κυρίως μέσω εράνων και εθελοντικής εργασίας ανέλαβαν την ανέγερση του λιθοκτιστου ναού, που θεμελιώθηκε τελικά το έτος 1928.

Αριστερά: Ο πατήρ Ιερόθεος Κεστελίδης με τον πατέρα του, την παππαδιά και τα παιδιά του.
Δεξιά: 4/4/1950. Από τα εγκαίνια του Ιερού Ναού Αγ. Στεφάνου.

Ωστόσο, σημαντική υπήρξε η προσφορά του εφημερίου του Ιερού Ναού π. Ιερόθεου Κεστελίδη. Πράγματι, πρόκειται για έναν ιδιαίτερα χαρισματικό ιερέα, αλλά και για έναν γνήσιο δημοκράτη πατριώτη, ο οποίος υπέστη την αβάσταχτη δοκιμασία της εξορίας, αφού η Κυβέρνηση του Γ. Κονδύλη του 1935, ετοιμάζοντας το Δημοψήφισμα για την επάνοδο στον θρόνο του βασιλιά Γεωργίου του Β΄, εκτόπισε προληπτικά σε νησιά του Αιγαίου ορισμένους κατοίκους και μάλιστα δημοτικούς συμβούλους, ανάμεσά τους οι Χ. Χατζηστελίου, Χ. Δουβλίδης, Ιω. Βαλούρδος και ο π. Ιερόθεος.

Η πρώτη λειτουργία στο ναό πραγματοποιήθηκε στις 16 Απριλίου του έτους 1949, ενώ η τελετή των εγκαινίων πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 4 Απριλίου 1950, ιεουργούντος του επισκόπου Ευρίπου Αλεξίου, παρουσία του τ. υπουργού Δ. Λόντου, του δημάρχου Κ. Κιοφτερτζή και των αρχών της πόλης. Σε εντοιχισμένη πλάκα στον ναό μνημονεύεται, πως ο ναός αποπερατώθηκε επί επιτροπής, με επικεφαλής τον Ιερόθεο Κεστελίδη και τους Ανέστη Ι. Μπαλόγλου, Μιχαήλ Ιωακειμίδη και Σωκράτη Μισαηλίδη ως μελών.

π. Ιερόθεος Κεστελίδης

Στον ναό, που είναι σταυροειδής με τρούλο, φυλάσσεται η δεξιά κνήμη του Αγίου Πρωτομάρτυρα Στεφάνου, ενώ υπάρχουν εικόνες που φιλοτέχνησε ο Γεώργιος Σινωπεύς (Αρχάγγελος Μιχαήλ, Άγιος Χαράλαμπος, Άγιος Στέφανος). Πολλοί ήταν οι ιερείς και χορηγοί. Μεταξύ αυτών ο καθηγητής Αρχαιολογίας Αν. Ορλάνδος, οι υπουργοί Α. Παπαδήμας και Κ. Τσάτσος, οι δήμαρχοι Κιοφτερτζής και Δημόπουλος αλλά και ιδιώτες όπως οι αδελφοί Φιλιππίδη, Ιω. Βροχίδης, Κ. Παπάζογλου κ.α. Επικεφαλής των ερανικών επιτροπών, κατά περιόδους, ήταν ο Ιω. Δούμπας.

Παρεκκλήσιο: Αγίας Ισαποστόλου Όλγας.

Προϊστάμενος σήμερα του Ιερού Ναού είναι ο πανοσιολογιότατος αρχιμανδρίτης Τιμόθεος Καμπουρίδης.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ

Ο Ιερός Ναός Ζωοδόχου Πηγής στην Καλογρέζα είναι ίσως ο μεγαλύτερος σε χωρητικότητα πιστών ναός της Νέας Ιωνίας.

Οι κάτοικοι της, προερχόμενοι κυρίως από πολιτείες και χωριά της Πόλης, του Πόντου και των παραλίων της Μικράς Ασίας, έζησαν τα πρώτα χρόνια της προσφυγιάς κάτω από εξαιρετικά αντίξοες συνθήκες στέγασης, αφού οι περισσότεροι έμεναν σε παράγκες ή σκηνές επί πολλά έτη.

Ωστόσο, από το έτος 1925 ξεκίνησαν την ανέγερση ενός ναού, εκ πλίνθων, ο οποίος εγκαινιάστηκε στις 6 Νοεμβρίου 1938 από τον τοποτηρητή του Αρχιεπισκοπικού θρόνου, μητροπολίτη Φθιώτιδος Αμβρόσιο, με συλλειτουργό στην τελετή τον επίσκοπο Πατάρων Μελέτιο.

1981. Από τα εγκαινία του ναού.

Αριστερά:
1974. Ο παλιός ναός της Ζωοδόχου Πηγής.

Ο σημερινός μεγαλοπρεπής ναός, ρυθμού βασιλικής, σταυροειδής με τρούλο, θεμελιώθηκε στις 30 Μαΐου 1975 και εγκαινιάσθηκε στις 22 Νοεμβρίου 1981 από τον πρώτο μητροπολίτη της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας κυρό Τιμόθεο.

Ο ναός της Ζωοδόχου Πηγής είτε στην πρώτη, είτε στην δεύτερη εκδοχή του αποτέλεσε πάντοτε το επίκεντρο της κοινωνικής ζωής της Καλογρέζας, μιας συνοικίας, η οποία προσαρτήθηκε στη Νέα Ιωνία το έτος 1940 και είχε πάντοτε έναν αγωνιστικό «ανεξάρτητο» χαρακτήρα.

Στις 6 Δεκεμβρίου 1940 και ενώ είχε ήδη προηγηθεί η ενσωμάτωση της Καλογρέζας στη Νέα Ιωνία που είχε αποδεχθεί η ορισθείσα «διοικούσα επιτροπή» στην Κοινότητα από τον Μεταξά, με πρωτοβουλία του προηγούμενου Κοινοτικού Συμβουλίου και της Εκκλησιαστικής Επιτροπής, τελέσθηκε Αρχιερατική Θεία Λειτουργία, χοροστατούντος του μητροπολίτη Δράμας Βασιλείου.

Ο Ιερός Ναός συνδέθηκε με τους αγώνες των παιδιών της Καλογρέζας στην Αντίσταση. Εκεί πάντα τελείται το μνημόσυνο των είκοσι δύο (22) παλικαριών του «Μπλόκου της Καλογρέζας».

Στον ναό φυλάσσονται αρκετές εικόνες της περιόδου 1830-1880, οι οποίες κοσμούν το ευμέγεθες Ιερό Παρεκκλήσιο της Αγίας Βαρβάρας που βρίσκεται στον ημιυπόγειο χώρο του. Τα εγκαινία του Ιερού Παρεκκλησίου της Αγίας Βαρβάρας τέλεσε ο σεβασμιότατος μητροπολίτης Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας κ. Γαβριήλ στις 24 Μαΐου 2015.

Μεταξύ των πρώτων ιερέων του ναού ήταν οι π. Νικόδημος Παπαδόπουλος (και δάσκαλος στο σχολείο της Καλογρέζας) και π. Δημήτριος Δημητριάδης. Ωστόσο, πολλά προσέφερε στην

ανέγερση του νέου ναού αργότερα ο αείμνηστος αρχιμανδρίτης Τίτος Χορτάτος.

Στον ναό φυλάσσονται αποτμήματα εκ των Ιερών Λειψάνων των Αγίων Αρσενίου του Καππαδόκου, Μεγαλομάρτυρος Βαρβάρας, Ιερομάρτυρος Χαραλάμπους, Ιερομάρτυρος Μοδέστου και Οσιομαρτύρων εξ Αγίων Τόπων.

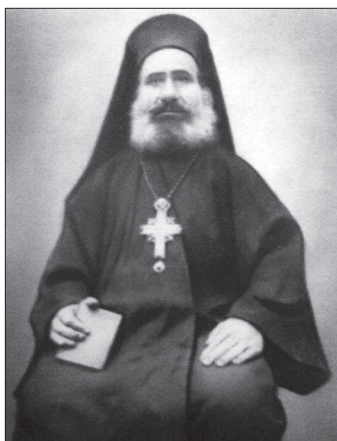
Παρεκκλήσια: Αγίας Βαρβάρας, Οσίων Γερασίμου και Αρσενίου του Καππαδόκου, Αγίου Χαραλάμπους και Αγίων Θεοδώρων.

Προϊστάμενος του Ιερού Ναού σήμερα είναι ο πανοσιολογιότατος αρχιμανδρίτης Ηλίας Καρατζάς.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Η Νεάπολη, η τελευταία συνοικία που ιδρύθηκε και σχηματίστηκε στη Νέα Ιωνία κυρίως μετά την ανταλλαγή των πληθυσμών, άρχισε ουσιαστικά να λειτουργεί ως συνοικία των καταγόμενων από την πολιτεία Νεβ-Σεχίρ (Νέα Πολιτεία) της Καππαδοκίας.

Μια από τις πρώτες έγνοιες των κατοίκων ήταν να φτιάξουν έναν καινούργιο ναό αφιερωμένο στον Άγιο Ευστάθιο. Βεβαίως, αρχικά, περίπου στα έτη 1933-1934 δημιούργησαν έναν ξύλινο ναό, όπου ο αρχιμανδρίτης Ιγνάτιος Αναστασιάδης πραγματοποίησε την πρώτη θεία λειτουργία στις 15 Ιουλίου 1934.

π. Ιγνάτιος Αναστασιάδης

Ο πατήρ Ιγνάτιος αφιέρωσε ολοκληρωτικά τον εαυτό του όχι μόνο στην ίδρυση του συνοικισμού και της εκκλησίας του, αλλά και στην ασφαλή μεταφορά στην Ελλάδα του θαυματουργού και άφθαρτου λειψάνου του Αγίου του Νεβ-Σεχίρ, Ιερομάρτυρος Γεωργίου του Νεαπολίτου, θεωρώντας το πρώτιστο καθήκον, το οποίο φύλασσε τοποθετημένο σε λάρνακα ως πολύτιμο θησαύρισμα.

Ο Άγιος Ιερομάρτυρας Γεώργιος ο Νεαπολίτης ήταν εφημέριος του Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου στο Νεβ-Σεχίρ και υπηρετούσε με δικαιοσύνη και οσιότητα το ποίμνιό του ως αληθής λειτουργός του Υψίστου, όταν συνελήφθη από τους Τούρκους και φονεύθηκε, καθώς μετέβαινε στην Μαλακοπή για να ιεουργήσει τέλη του 18ου αιώνα. Ο Άγιος Γεώργιος ο Νεαπολίτης ορίστηκε πρόσφατα, κατόπιν ενεργειών του σεβασμιότατου μητροπολίτη κ. Γαβριήλ, πολιούχος άγιος της Νέας Ιωνίας και η μνήμη του εορτάζεται στις 3 Νοεμβρίου.

Το έτος 1950 ιδρύθηκε στην περιοχή ο Σύλλογος των εν Ελλάδι εκ Νεαπόλεως Καππαδοκίας Γυναικών υπό την επωνυμία «Νεάπολις Καππαδοκίας» με κύριο σκοπό την ανέγερση του Ιερού Ναού Αγίου Ευσταθίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο, με τη δραστήρια Πρόεδρο Ραχήλ Λουκοπούλου, κατάφερε να συγκεντρώσει χρήματα από λαχειοφόρους αγορές, από διάφο-

ρες εκδηλώσεις σε ξενοδοχεία των Αθηνών, αλλά και να προμηθευτεί λευκά μάρμαρα από το Λατομείο Πεντέλης.

Μεγάλη συμβολή στην ανέγερση του ναού είχε ο αρχιμανδρίτης Σπ. Λουλουδάκης, ο οποίος το 1958 διετέλεσε πρωτοσύγκελλος στην Ιερά Μητρόπολη Τριφυλίας και Ολυμπίας.

Αριστερά ο λιθόκτιστος πρώτος ναός και δεξιά ο υπό ανέγερση νέος ναός του Αγίου Ευσταθίου.

Ο νέος ναός αποπερατώθηκε το 1955 και εγκαινιάσθηκε στις 8 Ιουλίου 1956 από τον επίσκοπο Πατάρων Μελέτιο και τον αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος Δωρόθεο (1956-1957). Στον ναό φυλάσσονται οι περίπυστες εικόνες των Αγίων Αρχαγγέλων, του Αγίου Μηνά και του Τιμίου Προδρόμου. Από τις δέκα εικόνες που κοσμούν το τέμπλο του ναού οι εννέα είναι έργα του Φώτη Κόντογλου.

Στον Ιερό ναό φυλάσσεται η Τιμία Κάρα του Αγίου Γρηγορίου Νύσσης, καθώς και απότμημα λειψάνων των Αγίων Θεοδώρων, Αγίου Ευσταθίου και Οσίου Γεωργίου του εν Δράμα.

Παρεκκλήσιο: Οσίας Ειρήνης Χρυσοβαλάντου.

Προϊστάμενος σήμερα του Ιερού Ναού είναι ο πανοσιολογιότατος αρχιμανδρίτης Ιωάννης Μπαντουβάς.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ

Στη συνοικία με την ονομασία «Λαζάρου», στο χώρο μιας από τις ελάχιστες πλατείες της πυκνοκατοικημένης αυτής συνοικίας, που αρχικά είχε εγκατασταθεί το μεγαλύτερο μέρος των προσφύγων από την Αλάγια της Μικράς Ασίας, θεμελιώθηκε στις 24 Ιουνίου 1960 και εγκαινιάσθηκε στις 18 Οκτωβρίου 1987 ο Ιερός Ναός των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης από τον πρώτο μητροπολίτη κυρό Τιμόθεο.

Ωστόσο, υπάρχει μία ιστορία που έχει πραγματικά ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Εκεί που σήμερα είναι χτισμένο το Επισκοπείο της Ιεράς Μητροπόλεως (Λεωφόρος Ηρακλείου 340), είχε ανε-

γερθεί, πραγματικά «εν μια νυκτί» και συγκεκριμένα την 31η Δεκεμβρίου 1936 ένας μικρός ξύλινος ναΐσκος, ο ναός του Αγίου Κωνσταντίνου, που ολημερίς γέμιζε με την ευωδία του θυμιάματος ολόκληρη τη λεωφόρο. Τα χρόνια εκείνα (λίγο μετά τον πόλεμο) ο Ιερός Ναός του Αγίου Κωνσταντίνου σηματοδοτούσε πολλά για την κοινωνική ζωή της Νέας Ιωνίας, αφού ήταν το τέρμα θα έλεγε κανείς, των κυριακάτικων περιπάτων της Ηρακλείου, που ξεκινούσαν από το ύψος του Τροχονόμου και κατέληγαν εκεί. Οι οικογένειες, οι νέοι και οι νέες, οι γνωριμίες, τα σχόλια, η καθημερινότητα στη διάστασή της εξωτερίκευσης της ελπίδας για ένα καλύτερο αύριο, αποτυπώνονταν εκεί, καθώς όλοι, φθάνοντας στο εκκλησάκι θα έμπαιναν με ευλάβεια να ανάψουν ένα κερί, να κάνουν μια ευχή, να προσκυνήσουν τον άγιο και να «οπλισθούν» με θάρρος και αισιοδοξία για καλύτερες μέρες.

Όμως, κατόπιν επίμονης επιθυμίας και προτροπής του κόσμου, αφού οι Ιεροί Ναοί των Αγίων Αναργύρων, του Αγίου Γεωργίου και της Αγίας Τριάδος ήταν σε απόσταση αρκετά μακρινή, το μικρό αυτό εκκλησάκι, αν και ήταν τόσο γραφικό, αντικαταστάθηκε από έναν καινούργιο και βέβαια πολύ πιο μεγάλο λιθόκτιστο ναό, τον σημερινό ναό των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, εκεί στη μοναδική μεγάλη πλατεία της συνοικίας «Λαζάρου».

Ο παλιός ξύλινος ναός και δεξιά ο σημερινός ναός των Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης.

Στον ναό φυλάσσονται αποτμήματα εκ των Ιερών Λειψάνων της Αγίας Ελένης, του Οσίου Αρσενίου του Καππαδόκου, του Αγίου Εφραίμ Ν. Μάκρης και του Αγίου Μακαρίου του εν Κορίνθω.

Παρακλήσια: Αγίου Κοσμά του Αιτωλού και Οσίου Σεραφείμ Σάρωφ.

Προϊστάμενος του Ιερού Ναού σήμερα είναι ο πανοσιολογιότατος αρχιμανδρίτης Θεόκλητος Μέντης.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ ΦΑΡΜΑΚΟΥΤΡΙΑΣ

Η περιοχή του Περισού ξεχώριζε πάντοτε ως πολυάριθμη και πυκνοκατοικημένη συνοικία, που είχε δημιουργηθεί, σε μεγάλο βαθμό με την αυτοστέγαση. Έτσι, οι κάτοικοί της είχαν πάντοτε, θα λέγαμε, μία έντονη διάθεση «αυτονόμησης» από τον δήμο Νέας Ιωνίας, καθώς αισθάνονταν ότι δεν απολάμβαναν της αναλόγου φροντίδας και ενδιαφέροντος.

Σημείο αναφοράς, εκτός των άλλων, ήθελαν να έχουν και το πέτυχαν, έναν μεγαλοπρεπή ναό, κτισμένο στην κεντρικότερη πλατεία. Έτσι, ξεκίνησαν τις προσπάθειες το 1926, ανεγείροντας έναν μικρό αρχικά ναό, στο δυτικό άκρο της πλατείας.

Το έτος 1931, ύστερα από δωρεά του Υπουργού Πρόνοιας Ιασονίδη, ο ναός αυτός άρχισε να μορφοποιείται, αφού οι εργασίες είχαν φθάσει στην επικεράμωση. Στον ναό αυτόν, στις 31 Μαρτίου 1936, θα γίνει επιμνημόσυνη δέηση για τον «εκλιπόντα» αρχηγό, τον Ελ. Βενιζέλο που απεβίωσε στο Παρίσι στις 18 Μαρτίου 1936. Στο άκουσμα του επικηδείου λόγου από τον τότε δήμαρχο Γ. Φελέκη, το μέγα πλήθος ξέσπασε σε λυγμούς για την απώλεια του μεγάλου ηγέτη. Εφημέριος του ναού ήταν ο Δ. Γρηγοριάδης και πρόεδρος της Εκκλησιαστικής Επιτροπής ο Ζ. Κωνσταντινίδης με μέλη τους Β. Μελέτη και Αρ. Παπαλουκά.

Στις 4 Απριλίου 1954, προεξάρχοντος του επισκόπου Πατάρων Μελετίου, θεμελιώθηκε ο νέος ναός από τον υπουργό Συγκοινωνιών Χαρ. Ψαρρό, παρουσία του δημάρχου Κυρ. Κιοφτερτζή, του Δημοτικού Συμβουλίου και λοιπών αρχών.

4 Απριλίου 1954. Από τη θεμελίωση του Ιερού Ναού της Αγ. Αναστασίας.

Ο σημερινός ναός της Αγίας Αναστασίας εγκαινιάσθηκε στις 13 Οκτωβρίου 1974 από τον μητροπολίτη Νέας Ιωνίας Τιμόθεο.

Στο ναό φυλάσσονται αποτμήματα εκ των Ιερών Λειψάνων της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακούτριάς, Μεγαλομάρτυρος Μηνά, Μεγαλομάρτυρος Παντελεήμονος, Αγίου Διονυ-

σίου Αρεοπαγίτου, Ιερομάρτυρος Ελευθερίου, Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης, Αγίου Βασιλείου, Αγίου Θεράποντος, Μεγαλομάρτυρος Παρασκευής και Οσίας Ξένης.

Παρεκκλήσια: Αγίας Παρασκευής και Αγίου Φανουρίου.

Προϊστάμενος σήμερα του Ιερού Ναού είναι ο πανοσιολογιότατος αρχιμανδρίτης Βασίλειος Παλιούρας.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΣΩΤΗΡΟΣ

Η Αλσούπολη είναι η νεότερη από τις συνοικίες της Νέας Ιωνίας και κατά πολλούς η ομορφότερη. Με κομψή πολεοδομική ανάπλαση και κήπους «ανεδύθη» ουσιαστικά μετά τον πόλεμο. Σύγχρονα και μεγάλα σχολεία άρχισαν να ανεγείρονται τη δεκαετία του 1960. Όμως, έλειπε η εκκλησία.

Η πρώτη ουσιαστική κίνηση μεταξύ των κατοίκων, που δεν ήταν στην πλειοψηφία πρόσφυγες, άρχισε στα μέσα της δεκαετίας του 1950. Έτσι, με τον εντυπωσιακό πάλι τρόπο του «εν μια νυκτί» ανεγέρθηκε στις 10 Φεβρουαρίου 1958 ο ξύλινος ναός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος.

Ο ναός της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος.

Το πρωί των Χριστουγέννων του 1979 ο ναός κάηκε ύστερα από εμπρηστική ενέργεια. Άμεσα όλοι οι κάτοικοι της περιοχής έσπευσαν στον ίδιο τόπο να ανεγείρουν νέο, μεγάλο λιθόκτιστο ναό που θεμελιώθηκε το 1980, ολοκληρώθηκε από τον αρχιμανδρίτη Διονύσιο Παπαδάκη και εγκαινιάσθηκε από τον μητροπολίτη Τιμόθεο στις 18 Οκτωβρίου 1987.

Στον ναό υπάρχει η περίφημη εικόνα του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου.
Παρεκκλήσια: Αγίου Χαραλάμπους, Αγίου Διονυσίου, Αγίου Νεκταρίου.
Προϊστάμενος σήμερα του Ιερού Ναού είναι ο πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Κολύτας.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ

Όλα ξεκίνησαν από το όνειρο-όραμα μιας θρησκευόμενης γυναίκας της περιοχής, από την οποία ζητήθηκε να προσφέρει το οικόπεδο για να ανεγερθεί ναός στη μνήμη του Αγίου Σπυρίδωνος.

Η δωρεά ολοκληρώθηκε. Συστάθηκε μία ερανική επιτροπή κατοίκων και πολύ γρήγορα ανεγέρθηκε το 1957 ένα παρεκκλήσι από τιμεντόλιθους. Έκτοτε έγιναν πολλές προεκτάσεις και βελτιώσεις και ένας νέος, σχεδόν καινούργιος ναός θεμελιώθηκε στις 29 Ιουνίου 1988.

Ο ναός του Αγ. Σπυρίδωνος.

Στις 20 Νοεμβρίου 1994, μόλις σχεδόν είχε αναλάβει τα καθήκοντά του, εγκαινίασε τον ναό ο μητροπολίτης Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας Κωνσταντίνος.

Σήμερα, καθώς υφίσταται το μείζον πρόβλημα των απόρων και των στερούμενων ακόμη και του φαγητού της ημέρας, στον ναό έχει στεγασθεί, υπό τη διαρκή εποπτεία του σεβασμιότατου Μητροπολίτη Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας κ. Γαβριήλ και υπό την άοκνη εργασία του π. Νεκταρίου Γερονικολού το κεντρικό συσσίτιο της Ιεράς Μητροπόλεως με την ονομασία: η «ΠΡΟΣΦΟΡΑ», όπου καθημερινά προσφέρονται άνω των 300 μερίδων φαγητού σε άπορους αδελφούς μας. Βεβαίως και σε άλλους ναούς της Ιεράς Μητροπόλεως λειτουργούν

συσσίτια, ωστόσο το κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο που επιτελείται στον Ιερό Ναό Αγ. Σπυρίδωνα είναι εξαιρετικά μεγάλο και άξιο μνείας.

Στον ναό φυλάσσονται λείψανα του Αγίου Θεράποντος.

Παρεκκλήσια: Αγίων Αποστόλων και Υπαπαντής του Κυρίου.

Προϊστάμενος σήμερα του Ιερού Ναού είναι ο πρωτοπρεσβύτερος Νεκτάριος Γερονικόλος.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Η περιοχή μεταξύ Νεαπόλεως και Καλογρέζας είχε το προνόμιο να περιλαμβάνει τρεις ναούς, σε μικρή μάλιστα απόσταση μεταξύ τους, με την δική του ξεχωριστή λαμπρή ιστορία ο καθένας (Άγιος Ευστάθιος, Ζωοδόχος Πηγή, Μεταμόρφωση του Σωτήρος). Πριν από χρόνια και συγκεκριμένα το 1978 προστέθηκε και ένας τέταρτος: ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου. Τυπικά είναι στα όρια της Νεάπολης. Θεμελιώθηκε το 1969 και εγκαινιάσθηκε στις 28 Μαΐου 1978 από τον μητροπολίτη Τιμόθεο.

Ο ναός του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου.

Στον ναό φυλάσσεται απότμημα Ιερού Λειψάνου του Οσίου Νείλου του Μυροβλύτη και η εικόνα με το Ιερό Λείψανο της Οσίας Ματρώνης της Αομμάτου και Θαυματουργού.

Παρεκκλήσια: Αγίου Νικολάου και Αγίας Αικατερίνης.

Προϊστάμενος σήμερα του Ιερού Ναού είναι ο πανοσιολογιότατος αρχιμανδρίτης Αθηναγόρας Κολυβάς.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΜΕΤΟΧΙΟΥ Ι. Μ. ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

Βρίσκεται στην οδό Φιλικής Εταιρείας 22. Θεμελιώθηκε από τον σεβασμιότατο μητροπολίτη Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας κ. Γαβριήλ στις 21 Μαρτίου 2015 και η τελετή των «θυρανοιξίων» πραγματοποιήθηκε από τον ίδιο στις 2 Ιουλίου 2016.

Ιερός Ναός Αγιορειτών Πατέρων Μετοχίου Ι. Μ. Ξενοφώντος.

Εκτός όμως από τους Ιερούς Ναούς υπάρχουν και ορισμένοι Ναοί-Παραεκκλήσια όπως:
- το Ιερό Μητροπολιτικό Παραεκκλήσιο της Αγίας Παρασκευής στο Μητροπολιτικό Μέγαρο (Λεωφ. Ηρακλείου 340), που ανεγέρθηκε μετά του Επισκοπικού Μεγάρου επί αρχιερατείας του Μητροπολίτη Τιμοθέου το έτος 1978. Ανακαινίσθηκε εκ βάθρων επί αρχιερατείας του μητροπολίτη Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας κ. Γαβριήλ το έτος 2016.

Αριστερά: Ιερό Μητροπολιτικό Παραεκκλήσιο Αγ. Παρασκευής.
Δεξιά: Ιερό Παραεκκλήσιο Τριών Ιεραρχών.

- το Ιερό Παρεκκλήσιο των Τριών Ιεραρχών, ως Παρεκκλήσιο των Αγίων Αναργύρων (οδός Μεσολογγίου 27), το οποίο παραχωρήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη στις 9/12/1987 από τον Κυριάκο Σπ. Παπάζογλου στον μητροπολιτικό ναό των Αγίων Αναργύρων.

- το Ιερό Παρεκκλήσιο του Γενεσίου της Θεοτόκου της Μονάδας Φροντίδας Ηλικιωμένων της Ιεράς Μητροπόλεως «Παναγία η Ελεούσα» (Οίκος Ευηγρίας), που θεμελιώθηκε και εγκαινιάσθηκε το 1995 από τον μητροπολίτη Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας Τιμόθεο.

- το Ιερό Παρεκκλήσιο του Αγίου Δημητρίου που βρίσκεται στο Κωνσταντοπούλειο Γενικό Νοσοκομείο Νέας Ιωνίας.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΠΡΟΚΑΘΗΜΕΝΩΝ ΣΤΗ ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ

Η τοπική Εκκλησία της Νέας Ιωνίας είχε τη μεγάλη τιμή να υποδεχθεί και να φιλοξενήσει σημαντικές εκκλησιαστικές προσωπικότητες που διαδραμάτισαν ξεχωριστό ρόλο τόσο σε εκκλησιαστικό και πνευματικό, όσο ευρύτερα σε κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο.

Έτσι, ξεχωριστές ήταν επισκέψεις που πραγματοποίησε στην Ιερά Μητρόπολη Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας ο Παναγιότατος Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος (1999, 2002 και 2008) επί αρχιερατείας του Μητροπολίτη Κωνσταντίνου. Στις 29 Σεπτεμβρίου 2002 η «Ένωση Σπάρτης Μικράς Ασίας», του επεφύλαξε θερμή υποδοχή, ανακηρύσσοντας Τον «Επί τιμή Μέγαν Ευεργέτην».

29/7/2002. Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας.

Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, Πατριάρχης Βαρθολομαίος, Μητροπολίτης Κωνσταντίνος.

Ο Μακαριότατος Αρχιεπίσκοπος και Εθνάρχης Κύπρου Μακάριος (1913-1977) είχε αναπτύξει στενότετους δεσμούς με τη Νέα Ιωνία. Την περίοδο που φοιτούσε στο Πανεπιστήμιο

Αθηνών και αφού χειροτονήθηκε κληρικός διέμενε στη γειτονιά του Αγίου Κωνσταντίνου. Ως Αρχιεπίσκοπος επισκέφθηκε την πόλη μας το 1952 και από τα πρώτα πράγματα που έσπευσε να κάνει ήταν να αναζητήσει και να συναντήσει τον φίλο και αδελφό του μητροπολίτη Πατάρων Μελέτιο.

Μια σπουδαία ηγετική εκκλησιαστική προσωπικότητα που επισκέφθηκε και συνδέθηκε στενά με τη Νέα Ιωνία ήταν ο Μακαριότατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Σεραφεΐμ (1974-1998), ο οποίος μετά τον θάνατο του μακαριστού Τιμοθέου (†1992) διετέλεσε για δύο έτη τοποτηρητής της Ιεράς Μητροπόλεως.

Ο Εθνάρχης Κύπρου Μακάριος.

1992. Ο Αρχιεπίσκοπος Σεραφεΐμ.

Αλησμόνητες έμειναν οι επισκέψεις του Μακαριότατου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος Χριστόδουλου, ο οποίος κατά τα έτη 1998 (χρονιά κατά την οποία εξελέγη στον αρχιεπισκοπικό θρόνο) και 2004 λάμπρυνε με την παρουσία του την Ιερά Πανήγυρη της Αγίας Αναστασίας της Φαρμακολύτριάς στον ομώνυμο περικαλλή Ιερό Ναό στον Περισσό, όπου και τέλεσε την Πανηγυρική Θεία Λειτουργία. Επίσης συνόδευσε τον Παναγιότατο Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο κατά την επίσκεψή του το έτος 2002.

Η πόλη μας είχε επίσης την μεγάλη τιμή να υποδεχθεί τον Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμο Β'. Πιο συγκεκριμένα ο μακαριότατος επισκέφτηκε την πόλη μας στις 10 Ιανουαρίου 2016 κατά την τελετή της κοπής της Αγιοβασιλόπιτας που πραγματοποιήθηκε στο Πνευματικό Κέντρο της Ένωσης Σπάρτης, κατά την οποία ο μακαριότατος, ύστερα από πρόταση του σεβασμιότατου μητροπολίτη κ. Γαβριήλ, απένειμε στον Πρόεδρο του Συλλόγου της Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας κ. Χάρη Σαπουντζάκη την ανώτατη τιμητική διάκριση της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, τον Σταυρό του Αγίου Διονυσίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΗ ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ

Στα τέλη της δεκαετίας του 1920 ιδρύθηκαν στη Νέα Ιωνία παραρτήματα της Χριστιανικής Ένωσης Νέων (Χ.Ε.Ν.). Υπήρχε και ειδικό τμήμα για τα κορίτσια. Η Χ.Ε.Ν., εκτός των άλλων, οργάνωνε τις ιδιαίτερα απαραίτητες για τα παιδιά κατασκηνώσεις τόσο στην Εκάλη, όσο και σε διάφορα άλλα μέρη. Επικεφαλής αυτής της κίνησης στη Νέα Ιωνία στις δεκαετίες 1930, 1940 και 1950 ήταν ο μικρασιάτης πρωτοπρεσβύτερος Άγγελος Νησιώτης, ένας πραγματικά δραστήριος κληρικός με ιδιαίτερα σημαντικό παιδαγωγικό έργο, ο οποίος συνέβαλε τα μέγιστα τόσο στον ευαίσθητο τομέα της κατήχησης, όσο και στις ευρύτερες κοινωνικές και φιλανθρωπικές δράσεις. Τα σπουδαία κηρύγματά του στο ιδιόκτητο οίκημα της Οργάνωσης στην οδό Χριστιανικής Ενώσεως έχουν μείνει αλησμόνητα στο χρόνο.

27 Απριλίου 1930. Ο Δήμαρχος Αθηναίων (και Ν. Ιωνίας) Σπ. Μερκούρης, στο νεόδμητο κτίριο της Χ.Ε.Ν. στην οδό Χρ. Ενώσεως με τον επίσκοπο Πατάρων Μελέτιο, τον π. Αγγ. Νησιώτη, τον Κυρ. Κιοφερτζή κ.α.

Μία ακόμη ξεχωριστή πνευματική προσωπικότητα που συνδέθηκε με τη Νέα Ιωνία ήταν και ο αείμνηστος μητροπολίτης Χαλκίδος Νικόλαος (Σελέντης), ο οποίος χειροτονήθηκε διάκονος και ιερέας από τον μακαριστό μητροπολίτη Πατάρων Μελέτιο στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό των Αγίων Αναργύρων, όπου διετέλεσε και ιεροκήρυκας επί σειρά ετών. Ως μητροπολίτης Χαλκίδος εγκαινίασε το Ιερό Παρεκκλήσιο του Οσίου Λαυρεντίου, που βρισκόταν εντός του ναού των Αγίων Αναργύρων. Κοιμήθηκε στις 19 Ιανουαρίου 1975.

Ο Μητροπολίτης Χαλκίδας
Νικόλαος (Σελέντης).

Με τη Νέα Ιωνία συνδέθηκαν επίσης δύο σεπτοί ιεράρχες, ο μακαριστός μητροπολίτης Μεθόδιος Φούγιας (†2006), ο οποίος διετέλεσε Μητροπολίτης Πισιδίας, υπέρτιμος και έξαρχος Σίδης, Μυρέων και Ατταλείας και ο από Κορέας Μητροπολίτης Πισιδίας Σωτήριος Τράμπας.

Χώρος υποδοχής τους υπήρξε η «Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας», ο μεγάλος αυτός μικρασιατικός σύλλογος, που δεν μπορούσε να μείνει ασυγκίνητος από το γεγονός ότι αναδυόταν επί των ημερών του πάλι η Μητρόπολη της Πισιδίας.

Ο σύλλογος τίμησε τους δύο ιεράρχες και προέβαλε με λαμπρό τρόπο το πνευματικό έργο τους. Πρόκειται για δυο διαφορετικές, αλλά εξέχουσες προσωπικότητες. Ο μητροπολίτης Μεθόδιος ήταν ένας άνθρωπος υψηλόφρων, κάτοχος πολλών πανεπιστημιακών τίτλων, με σπουδαίο και συνάμα σημαντικό θεολογικό συγγραφικό έργο. Αρχικά, διετέλεσε Μητροπολίτης του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, δρώντας στην Αιθιοπία και στη συνέχεια Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρετανίας (1979). Το έτος 1989 ανεκλήθη από τον Οικουμενικό Πατριάρχη και εξελέγη μητροπολίτης Πισιδίας. Έκτοτε, παρέμεινε αδρανής στο σπίτι του στο Χαλάνδρι, συγγράφοντας και μελετώντας.

Όταν απεδέμησε εις Κύριον το έτος 2006, στη θέση του τοποθετήθηκε ο από Κορέας μητροπολίτης Σωτήριος, ένας χαμηλών τόνων ιεράρχης, με σεμνό ήθος, προσηνής και ταπεινός, ωστόσο έντονα δραστήριος, που παρά το προχωρημένο της ηλικίας του έσπευσε να επικοινωνήσει με τους καταγόμενους από τη Σπάρτη, την Αττάλεια και την Αλάγια, να δημιουργήσει εράνους και εν τέλει να αγοράσει ένα παλιό μικρό ναό στην Αττάλεια, τον ναό του Αγίου Αλυπίου, τον οποίο ανακαίνισε και λειτούργησε.

Το επόμενο και ιδιαίτερα σημαντικό βήμα, ήταν να ιδρύσει την «Εταιρεία Μεσογειακού Πολιτισμού», μία αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, μέσω της οποίας προκαλούσε πανελλαδικά το ενδιαφέρον για τη μελέτη της διαλαμψάσης Μητροπόλεως Πισιδίας. Ακολουθώντας, ανακαίνισε τον ναό του Αγίου Γεωργίου στο βουνό πάνω από την Αλάγια, τον οποίο επισκέφθηκε και λειτούργησε ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίος στις 14 Νοεμβρίου 2015.

Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου
στο βουνό πάνω από την Αλάγια.

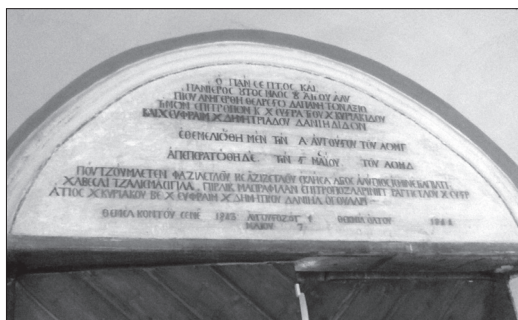
Κατάφερε επίσης να διεκδικήσει από τον δήμο της Αλάγιας ένα οικοπέδο, στο οποίο ανήγειρε Πολιτιστικό Κέντρο και ναό, αφιερωμένο στην ιστορική μυρόβλητη εικόνα της Παναγίας, της επονομαζομένης «Πισιδιώτισσας». Η τελετή των θυρανοξίων του ναού πραγματοποιήθηκε στις 15 Νοεμβρίου του 2015 από τον ίδιο τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο. **Ο ναός αυτός αποτελεί τον πρώτο ναό που ανεγέρθηκε εκ θεμελίων στη Μικρά Ασία μετά την Μικρασιατική Καταστροφή.**

Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης κ. Σωτήριος συνεχίζει άοκνα το ποιμαντικό έργο του στη Μ. Ασία παρά τις ιδιαίτερα μεγάλες δυσκολίες εξαιτίας της επιδείνωσης των σχέσεων Ελλάδας - Τουρκίας.

Επάνω: Από τα εγκαίνια του ναού
της Παναγίας της Πισιδιώτισσας
στην Αλάγια.

Κάτω: Ο Ιερός Ναός του Αγ. Αλυπίου
στην Αττάλεια.

Σημαντική ήταν στην Εκκλησία η προσφορά δύο ακόμη δύο κληρικών που κατάγονταν από τη Σπάρτη της Μικράς Ασίας:

Α) Του μητροπολίτη Κεντρώας Αφρικής Κυπριανού, ο οποίος επισκεπτόταν συχνά τη Νέα Ιωνία για να βρεθεί ανάμεσα στους συμπατριώτες του, οι οποίοι και τον τίμησαν το έτος 1960.

Β) Του πρωτοσυγγέλλου της Ιεράς Μητροπόλεως Μεγάρων και Σαλαμίνας αρχιμανδρίτη Γερμανού Κυριακίδη, επίλεκτου στελέχους της Ένωσης Σπάρτης Μ. Ασίας και σχεδόν πάντοτε συνταξιδιώτη στα ταξίδια προς τις αλησμόνητες πατρίδες, ο οποίος και λειτουργούσε στους σωζόμενους ναούς της Σπάρτης.

Το Επισκοπείο
της Ιεράς Μητρόπολης
Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας.

ΤΟ ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟ

Όταν ιδρύθηκε η Ιερά Μητρόπολη Νέας Ιωνίας και Φιλαδελφείας (1974) και εγκαταστάθηκε ως πρώτος μητροπολίτης της ο μακαριστός Τιμόθεος, η Νέα Ιωνία δεν είχε βέβαια Επισκοπείο. Έτσι, δρομολογήθηκε άμεσα η ανέγερσή του. Ως χώρος επελέγη αυτός του ξύλινου ναού του Αγίου Κωνσταντίνου στη Λεωφόρο Ηρακλείου. Ο ξύλινος ναός κατεδαφίστηκε, ενώ άμεσα ξεκίνησε η ανέγερση του λιθόκτιστου σε πλατεία της συνοικίας "Λαζάρου". Για την ανέγερση του Επισκοπείου απαιτήθηκαν περίπου 2 έτη και στο διάστημα αυτό η Ιερά Μητρόπολη είχε ενοικιάσει κτήριο ακριβώς απέναντι από τον σταθμό του Ηλεκτρικού Σταθμού στη Νέα Ιωνία (οδός Σολωμού). Τα εγκαίνια έγιναν με κάθε επισημότητα τον Ιούνιο του 1978 από τον μητροπολίτη Τιμόθεο με την παρουσία του τότε υπουργού Παιδείας Ι. Βαρβιτσιώτη, του υφυπουργού Χ. Καρατζά, του νομάρχη Α. Κωβαίου, βουλευτών και βέβαια του δημάρχου Νέας Ιωνίας Ι. Δομνάκη. Τα σχέδια του Επισκοπείου είχαν αναλάβει μηχανικοί κι αρχιτέκτονες του δήμου, με πρώτον τον Στ. Ιωακειμίδη.

Από τα πρώτα μελήματα του νέου μητροπολίτη κ. Γαβριήλ ήταν η εκ βάθρων ανακαίνιση του Επισκοπείου και του μικρού ναού της Αγίας Παρασκευής, τα οποία είχαν εμφανέστατα υποστεί την φθορά του χρόνου. Το Επισκοπείο διακοσμήθηκε και διαμορφώθηκε πλέον με όλες τις απαραίτητες δομές και εξοπλισμό για την καλύτερη άσκηση των ποιμαντικών καθηκόντων (ιερατικά συνέδρια, συνάξεις νέων, εκδηλώσεις κ.λ.π.)

ΕΝΟΤΗΤΑ 2^η

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

(Όταν το παιδί κάνει τον δάσκαλο...ποιητή!)

«ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΑΤΙΑ»

Τα μάτια των παιδιών είναι ήρεμα
σα γαλήνια θάλασσα.
Σε κοιτάζουν, και βλέπεις μέσα τους
μιαν ανθισμένη, απέραντη πεδιάδα.
Καθώς τα συναντάς, καθημαγμένος
απ' την αγωνία της καθημερινότητας,
συλλογίζεσαι την όμορφη χώρα της γενιάς σου,
που σου άρπαξαν οι γήινες αναζητήσεις...
Κανένας αετός δε ζυγίζει πάνωθ' τους
τα γαμψά του νύχια...
Τα παιδικά μάτια δεν πλάστηκαν για δάκρυα,
ούτε να τα ξεσχίζουν οι φλόγες των πολέμων.
Πλάστηκαν μονάχα να μας κοιτάζουν.
Κι εμείς να σκύβουμε το κεφάλι,
Και να σκεφτόμαστε!...

Νίκος Καμβύσης

(Δάσκαλος-Ποιητής)

«προ χειμώνος» Ποιήματα

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ

Η περίοδος (1941-1976) που εξετάζουμε καθώς γράφουμε την Ιστορία της Νέας Ιωνίας, ειδικότερα στο κεφάλαιο «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ», μας οδηγεί να τη χωρίσουμε σε 2 άνισες, είν' αλήθεια υποπεριόδους:

α) την μεταξύ (1941-1963), όπου είναι ολοφάνερο ότι στην πολιτεία των ξεριζωμένων, παρά τις τρομερές δυσκολίες των περιστάσεων (Κατοχή-Εμφύλιος-πρώτα μετεμφυλιακά χρόνια), πλεονάζει η ορμή για σπουδή και μάθηση αλλά και η υπερπροσπάθεια των εκπαιδευτικών να καταφέρουν ν' ανταποκριθούν στις έκτακτες συνθήκες, τα μεγάλα κενά, τις πολλές ελλείψεις στις υλικοτεχνικές υποδομές των σχολείων αλλά και το κλίμα φόβου και αγωνίας, που εναλλάσσεται με την ψυχική ανάταση και την αίσθηση του χρέους.

β) την μεταξύ (1964-1976), όπου γρήγορα και αποτελεσματικά για την Α'/θμια, πιο αργά, πολύ αργά μάλλον για την Β'/θμια θα ωριμάσουν οι συνθήκες για πιο άνετες και ολοκληρωμένες σπουδές, καθώς ανεγείρονται διδακτήρια και διορίζονται δάσκαλοι και καθηγητές, που ανοίγουν προοπτικές για παραπέρα σπουδές και ευρύτερους ορίζοντες.

Ας δούμε, αναλυτικότερα, πώς έχουν τα πράγματα:

Α' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1941-1963)

Για την επάρατη Κατοχή (1941-1944) έχουμε ήδη πει πάρα πολλά στη χρονολογική μας εξιστόρηση.

Όλο το βάρος το σηκώνουν τα δημοτικά σχολεία του Ιστορικού Κέντρου της Ν. Ιωνίας, της Ελευθερούπολης, της Καλογρέζας, της Σαφράμπολης, που μετατρέπονται πολλές φορές σε

Επάνω: 1924. Το Δημοτικό Σχολείο Αγίων Αναργύρων, υπό κατασκευή.

Αριστερά:
28/6/1951. Θεμελίωση Δημοτικών Σχολείων Καλογρέζας και Σαφράμπολης.

Κάτω:
Το Δημοτικό Σχολείο Καλογρέζας στην ξύλινη παράγκα.

νοσοκομεία, σε κέντρα σίτισης, αλλά και εστίες Αντίστασης.

Τα σχολεία της Ν. Ιωνίας (1ο, 2ο, 3ο) είναι όλα μαζί σ' ένα διδακτήριο, στο πρώτο διδακτήριο της πόλης εκεί στους Αγ. Αναργύρους (ανεγέρθηκε το 1924). Διώροφο με μεγάλες αίθουσες και παράθυρα, προσανατολισμένο μεσημβρινά, με εσωτερικούς διαδρόμους και μαρμάρινα σκαλοπάτια, χωρίς πια την κεραμοσκεπή, με έναν όχι επαρκή, πάντως αξιόλογο αύλειο χώρο, στο δυτικό μέρος του οποίου θα τοποθετηθούν, περιστασιακά, ξύλινες παράγκες για τη στέγαση Νηπιαγωγείου, με το ιστορικό μπαλκόνι προς την Πλατεία Αγ. Αναργύρων, απ' όπου είχε βγάλει λόγο ο Ελ. Βενιζέλος, το 1928.

Θα «τραβήξει» πολλά στην Κατοχή από Ιταλούς και Γερμανούς, που το χρησιμοποιούσαν για στρατώνες και αποθήκη υλικών, θα υπολειτουργήσει ή και δεν θα λειτουργήσει καθόλου. Και βέβαια πρώτα και κύρια θα στήσει καζάνια να βράσει γάλα για τα παιδιά που λιμοκτονούσαν.

Τα σχολεία της Ελευθερούπολης (4ο και 5ο) είχαν πάντα να καμαρώνουν για το ωραίο διδακτήριό τους, που είχε εγκαινιάσει το 1931 ο Γεώργ. Παπανδρέου. Αυτά κι αν είχαν συμβάλει πολύ και στην Κατοχή και στην Αντίσταση και στον Εμφύλιο, καθώς μετατρέπονταν πάντα με τη λαϊκή συμμετοχή, σε χώρους εστίασης αλλά και σε χώρους περίθαλψης τραυματιών.

Το Δημοτικό Σχολείο της Ελευθερούπολης.

Τα σχολεία της Σαφράμπολης και της Καλογρέζας στεγάζονταν σε μεγάλες ξύλινες παράγκες (της Σαφράμπολης σε δύο), ωστόσο το 1951, ύστερα από μεγάλη φιέστα οι Βασίλεις Παύλος και Φρειδερίκη θα θεμελιώσουν τα δύο μεγάλα λιθόκτιστα σχολεία που επιβιώνουν ως τις ημέρες μας.

Στο σχολείο της Καλογρέζας θα φιλοξενηθούν όλα τα παιδιά της συνοικίας, έστω κι αν για λόγους καλύτερης οργάνωσης, αντί για ένα, θα στεγαστούν τελικά 2 δημοτικά: το 9ο και το 14ο. Και το μεγάλο σχολείο της Σαφράμπολης, που θα εξακολουθήσει να δέχεται και παιδιά της Ινέπολης και της Νεάπολης, θα διχοτομηθεί στα 6ο και 13ο.

Αρχές δεκαετίας 1960. Χριστουγεννιάτικη γιορτή στον ΚΑΔΜΟ.

Σκηνή από το σκετς "ο νεκρός Παπαφλέσσας" των Ε' και ΣΤ' τάξεων του 3ου δημ. σχολείου Ν. Ιωνίας.

Ο Περισσός και η Νεάπολη θα αργήσουν κάπως. Θα πρέπει να περάσουμε στην 10/ετία του '60 στον Περισσό για ν' ανεγερθεί το 8ο Δημοτικό και στη Νεάπολη το 11ο, όπου αργότερα θα φιλοξενηθούν και τα 15ο και 18ο.

Στην Ινέπολη και στις αίθουσες των Τεχνικών Σχολών, θ' αρχίσει να λειτουργεί το πολύπαθο 7ο Δημοτικό Ν. Ιωνίας, (που παλιότερα φιλοξενούνταν τότε εδώ και τότε εκεί) που αργότερα θα φιλοξενηθεί και το 20ο. (Το πολύ όμορφο και μεγάλο 19ο δημοτικό σχολείο του Περισσού θα γίνει πολύ αργότερα).

Αρχές του '60, το 2ο Δημοτικό θα αποχωρήσει από το 1ο και θα εγκατασταθεί σε μεγάλο διδακτήριο του, που περιλάβαινε και Γυμναστήριο, ακριβώς απέναντι από το εργοστάσιο «Νίκη» του Σαραντόπουλου, στο συνοικισμό «Λαζάρου». Περαιτέρω το 2ο θα αποκτήσει συγκάτοικο, το λεγόμενο 12ο Δημοτικό Σχολείο.

Αρχές του '60 η Αλσούπολη θ' αποκτήσει ένα θαυμάσιο διδακτήριο, που θα στεγάσει το 10ο Δημοτικό και μετά θα στεγάσει και το 16ο Δημοτικό Ν. Ιωνίας.

Αυτή η περιδιάβαση μας έδωσε και τα 20 δημοτικά τελικά, έστω και μια χρονική υπέρβαση, που στη μεγάλη αιχμή του πληθυσμού (τέλη 10/ετίας '90) είχε η Νέα Ιωνία. Σήμερα έχουν μειωθεί κατά 3.

Στον χώρο της Ιδιωτικής Εκπαίδευσης θα συναντήσουμε τον **«Κάδμο»**, του σπουδαίου δασκάλου, ιστορικού και συγγραφέα **Αντώνη Σαπουντζάκη** να συνεχίζει ακάθεκτος τη δράση του. Έχοντας ένα λαμπρό επιτελείο εκπαιδευτικών θα οργανώνει πλήθος εκδηλώσεων που στήνονται με γνώση και μεράκι, αφού η Σχολή δεν θα διστάσει ν' απευθυνθεί σε ειδικούς (μουσικούς, ζωγράφους, σκηνογράφους, καθηγητές ξένων γλωσσών) όπως τον Τίμο Σουγιούλ, τον Μιλτιάδη Κουτούγκο, τον Γεώργιο Μαδωνή, αλλά και άξιους εκπαιδευτικούς του δημοτικού μετά την συνταξιοδότησή τους: Βασ. Σαραντόπουλο, Α. Μιχελή για την πληρέστερη παρουσίαση της δουλειάς τους. Όταν ο ιδρυτής, θα φύγει από την ζωή (1959) θα τον διαδεχθεί ο γιός του Χαράλαμπος, που θα συνεχίσει το έργο του σχολείου και ίσως θα τον ξεπεράσει.

Ήδη από τις αρχές της 10/ετίας του '50 θα έρθει πολύ κοντά του, στην οδό Ταπητουργίας-σήμερα Αγ. Κωνσταντίνου-και θα τον ανταγωνιστεί το **«Ιωνικόν Λύκειον»** Δημοτικό και Νηπιαγωγείο της **Μαρίας Χαρβαλιά**. Μικρότερος ο χώρος και το ακίνητο (αργότερα θα στεγάσουν τον 1ο Δημοτικό Βρεφονηπιακό Σταθμό). Θα επικεντρώσει τη δουλειά του σε στοχευμένες δράσεις με νέους κυρίως δασκάλους. Υπερβαίνοντας χρονικά λίγο την περίοδο θα συναντήσουμε τον δάσκαλο-πρότυπο στον τομέα της δημιουργίας πρωτότυπων κατασκευών και δράσεων, τον Χαρίλαο Ζάχο.

Στον Περισσό λειτουργεί με επιτυχία το **«Ζαρίφειο»** του δασκάλου Μαρκοπούλου, Δημοτικό και η **«Σχολή Πετρίδου-Δριμυλιώτου»** Δημοτικό. Στην Καλογρέζα (Κασταμονής 71) η **«Σύγχρονη Ελληνο-Αγγλική Αγωγή»** Δημοτικό και Νηπιαγωγείο, του Γ. Κακαδιάρη. Στη συνοικία «Λαζάρου» λειτουργεί ο **«Άτταλος»**, που αργότερα θα μεταφερθεί στο Ηράκλειο.

Οι δάσκαλοι και οι δασκάλες, που δίδαξαν στα δημόσια σχολεία, ίσως δεν είχαν όλοι εξαιρετικές σπουδές. Οι περισσότεροι ήταν απόφοιτοι των Παιδαγωγικών Ακαδημιών (2ετής

διάρκεια). Όμως δούλευαν με ζήλο και απέραντη αφοσίωση στο έργο τους, παρότι πάντα η αμοιβή ήταν μικρή, πολύ μικρή. Δούλευαν έξι μέρες την εβδομάδα, πρωί-απόγευμα, εκτός των απογευμάτων της Τετάρτης και του Σαββάτου. Βέβαια αυτό δεν ίσχυε στα περισσότερα συστεγαζόμενα σχολεία καθώς υποχρεωτικά εναλλάσσονταν οι βάρδιες πρωί-απόγευμα. Αυστηροί ίσως. Με αυταρχικές μεθόδους αρκετοί. Το «δέκα» δεν δινόταν εύκολα. Κι υπήρχαν και οι απορρίψεις στην ίδια τάξη, που ιδιαίτερα στις πρώτες τάξεις πολλές φορές άγγιζαν το 20%!

1945. ΖΑΡΙΦΕΙΟ-ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ: Γυμναστικές επιδείξεις.
Τρίτος από αριστερά ο Κοσμάς Ιωάννου.

Είχαν όμως, ιδιαίτερα στα πρώτα χρόνια αυτής της περιόδου, να διδάσκουν σε τάξεις των 50-60 μαθητών η κάθε μια, με τα παιδιά να κάθονται τρία-τρία μαζί στα θρανία! Όταν όμως χρειάστηκε δεν δίσταζαν να προβιβάσουν όλα τα παιδιά, για να μην χάσουν τη χρονιά τους!

Αν θα 'πρεπε ν' αναφερθεί κανείς σε ορισμένους δασκάλους που διακρίθηκαν ξεχωριστά, τότε θα ήταν υποχρεωμένος να μιλήσει πρώτα για τον διαχρονικό, τον διευθυντή των διευθυντών: τον **Χριστόδουλο Χατζή** (φωτό), τον διευθυντή του 1ου Δημοτικού Σχολείου. Ο Χατζής πρόσφυγας από την ελληνοκρατούμενη πολιτεία, τον Μυστρά της Ανατολής, το Λιβίσι της Λυκίας, είχε ήδη μια λαμπρή πορεία από τα πρώτα χρόνια της εγκατάστασης στη Νέα Ιωνία, από τα πρώτα χρόνια του «Αρρεναγωγείου Ν. Ιωνίας», που συνεχίστηκε και μετά τον πόλεμο, ως το 1949, όταν τιμώμενος απ' όλους παραιτήθηκε από την Υπηρεσία, την οποία όσο ελάχιστοι είχε πολλαπλώς υπηρετήσει κα-

θώς έμπαινε πάντα μπροστά σε κάθε σημαντικό γεγονός της πόλης, αφού όλοι μα όλοι του αναγνώριζαν το προβάδισμα!

Αμέσως μετά θα έπρεπε κανείς ν' αναφερθεί στον **Κων. Ροδόπουλο**, διευθυντή του 2ου Δημοτικού Σχολείου και προβεβλημένη προσωπικότητα εκπαιδευτικού τη 10/ετία του '50, που κέρδιζε, όχι μόνο με την προσεγμένη εμφάνισή του, το ατσαλάκωτο κοστούμι του και το παπιγιόν του αλλά και από την εκτίμηση που του είχαν όλοι, συνάδελφοι, μαθητές και κοινωνία, γιατί έδινε έναν άλλο αέρα μόνο και μόνο με την παρουσία του. Αν έπρεπε να συμπληρωθεί μια τριάδα, θα έπρεπε ο τρίτος ν' αναζητηθεί από την Ιδιωτική Εκπαίδευση, και θα ήταν ο πιο μορφωμένος από όλους, σεβαστός και πολύπειρος, ιδιοκτήτης και διευθυντής του «Κάδμου», ο **Αντ. Σαπουντζάκης**.

Ο Δ/ντής του 2ου Δημ. Σχολείου Κ. Ροδόπουλος,
ο μητροπολίτης Πατάρων
και ο ΠαπαΕνωτιάδης σε σχολική γιορτή.

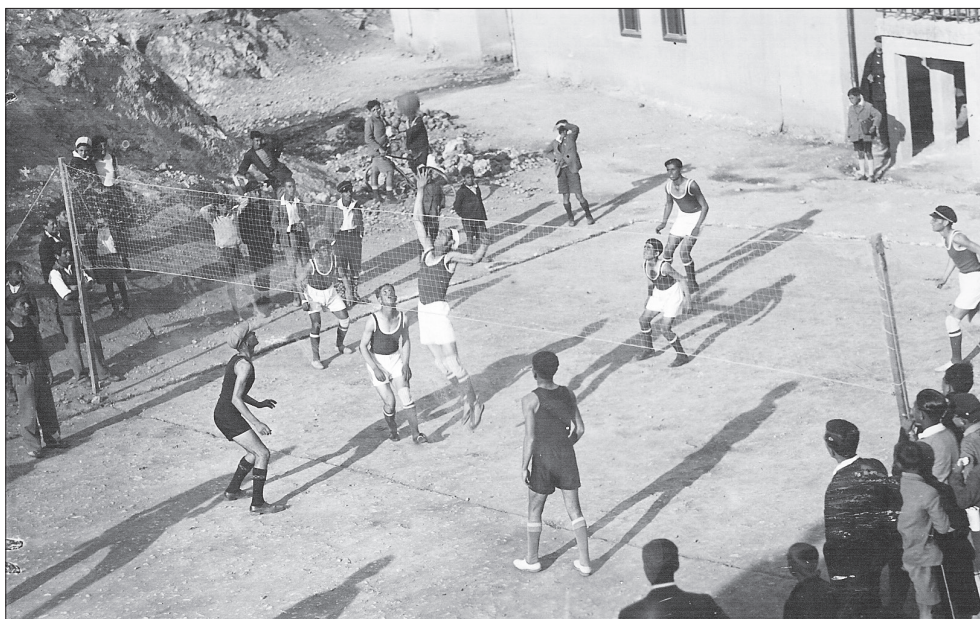
Σε απόσταση αναπνοής θα έπρεπε κανείς να κοιτάξει τον ποιητή-δάσκαλο της Καλογρέζας Νικ. Καμβύση, τον άλλο σπουδαίο διευθυντή τον Θεόδ. Καμπίτση (της Καλογρέζας κι αυτός), τον πολύ αυστηρό και οργανωτικό Γεώργ. Πιπερίδη (του 1ου Δημοτικού Σχολείου), την δραστήρια και επιβλητική δασκάλα της Ελευθερούπολης, την Καλλιόπη Καμπά, κι ακόμη τον Ευάγγ. Ντρούλια, τον Μεν. Δεληγιάννη, τον Άγγελο Σιόλα με τους καταπληκτικούς του χάρτες (Ελευθερούπολη), τη Δωροθέα Αναγνώστου (Καλογρέζα), τον Γ. Μαλλιαρόπουλο, τον Ι. Γεωργακόπουλο, τον Πόθο και τη σύζυγό του, τον Καλλιώρα, τον Παπευθυμίου (Σαφράμπολη). Και βέβαια τον παιδαγωγό με τη νέα προσέγγιση στις μεθόδους διδασκαλίας: τον Θεόφραστο Γέρου (Καλογρέζα).

Όλα αυτά τα χρόνια η Β/θμια Εκπαίδευση και για να χρησιμοποιούμε την ορολογία της εποχής: η Μέση Εκπαίδευση έχει να παρουσιάσει ένα και μοναδικό Ημερήσιο Γυμνάσιο, το επονομαζόμενο και «Αναξαγόρειο», το Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας. Και αναφερόμαστε με τον όρο «Ημερήσιο» γιατί υπάρχει και «Νυχτερινό-Εσπερινό» Γυμνάσιο. Ιδιωτικό στην αρχή (1945) αυτό του Συλλόγου Ινεπολιτών, το οποίο στην πορεία θ' αντικατασταθεί από το Δημόσιο Εσπερινό Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας, αφού για ένα διάστημα (1950 έως 1955) θα είναι σε παράλληλη λειτουργία και τα δύο (το δημόσιο στεγαζόμενο στο Δημοτικό της Ελευθερούπολης και το Ιδιωτικό στο κτίριό του, στην Πλατεία της Παναγίτσας).

ΕΝΟΤΗΤΑ 2η

1953-1954. Νυκτερινό Γυμνάσιο: Οι μαθητές με τον καθηγητή τους, τον Μ. Τσουμπή.

Ο «φιλές» στην αυλή του «Αναξαγόρειου».

Ας μείνουμε στο «Αναξαγόρειο» που ως διδακτήριο μας έχει κληροδοτηθεί από την προπολεμική περίοδο. Και ως τίτλος, άτυπος βέβαια, αλλά δυναμικά παρών. Το «Αναξαγόρειο» ως διδακτήριο ανεγέρθηκε αμέσως μετά την εγκατάσταση των ξεριζωμένων στη Νέα Ιωνία από ένα όμιλο επιχειρηματιών κι εκπαιδευτικών (Βενιέρης, Ζουριδάκης, Χατζής, και άλλοι), οι περισσότεροι των οποίων κατάγονταν από την ιστορική πόλη των Βουρλών της Μ. Ασίας. Ήθελαν σε ανάμνηση της μεγάλης και ένδοξης σχολής των Βουρλών, της «Αναξαγορείου», που πήρε τ' όνομά της από τον αρχαίο φιλόσοφο των Κλαζομενών (κοντά στα Βουρλά) Αναξαγόρα, να ιδρύσουν ένα σχολείο, με Δημοτικό αλλά και Γυμνάσιο σε μια πολυπληθή μεν, καθαρά μικρασιατική πλην άμππρωχη πολιτεία, τη Νέα Ιωνία! Μεγάλη η φιλοδοξία και πολλά τα κεφάλαια που κατέθεσαν, ώστε μέσα σε 2-3 χρόνια ν' ανεγερθεί, εκεί στην είσοδο της πόλης, στη ρίζα του λόφου, αριστερά στον ανερχόμενο, που είχε το όνομα «συνοικία Μαυροκορδάτου». Δούλεψαν άριστοι μηχανικοί και αρχιτέκτονες και προέκυψε ένα διδακτήριο, αληθινό κόσμημα για την εποχή του. Ασφαλώς δεν θα μπορούσε να ήταν τόσο μεγάλο, όσο το «Αναξαγόρειο» των Βουρλών, που φιλοξενούσε ως 1.500 μαθητές, αλλά για τα μέτρα της εποχής και για το γεγονός ότι επρόκειτο για ιδιωτικό σχολείο, θα μπορούσε κανείς να το επαινέσει ως μοναδικό επίτευγμα.

Ήταν ένα κτίριο σε σχήμα ορθογώνιου παραλληλόγραμμου. Είχε εμπρός, δεξιά και αριστερά επιβλητικής εισόδου από σιδερένιες πόρτες, από δύο συνεχόμενες αίθουσες που τις ένωνε εσωτερικά μηχανισμός με πτυσσόμενες πόρτες, ώστε ν' ανοίγουν, εφόσον απαιτείτο για να χρησιμοποιηθεί ο χώρος για εκδηλώσεις. Στις δύο πτέρυγες, τη νότια και τη βόρεια προσετίθεντο ακόμα δύο αίθουσες. Εσωτερικά αναπτυσσόταν χώρος για γραφείο, κυλικείο και τουαλέτες, ενώ με εσωτερική σκάλα ανέβαινε κανείς στην ταράτσα, όπου υπήρχαν 2-3 μικρές βοηθητικές αίθουσες και η κατοικία του μόνιμου επιστάτη (αείμνηστε Μάρκο, με το κουδούνι σου). Στην ταράτσα θα γινόταν η γυμναστική των κοριτσιών, για να μην εκτίθενται στην κοινή θέα... Στο δυτικό τμήμα είχε ισοπεδωθεί ένα-ανεπαρκές πάντως- προαύλιο, στη μέση του οποίου ήταν μονίμως ένας «φιλέξ» για το αγαπημένο άθλημα εκείνων των χρόνων, το βόλλεϋ-μπωλ!

Την δεκαετία του 1960, στο προαύλιο τοποθετήθηκαν και ξύλινες μπασκέτες για να παίζουν μπάσκετ-μπώλ. Ελλείπει όμως καλαθόσφαιρας, οι μαθητές έβαζαν καλάθια με... πέτρες!

Από την πρώτη στιγμή στο «Αναξαγόρειο» λειτούργησαν και Δημοτικό και Γυμνάσιο. Ψυχή όλου του έργου ήταν ο εκπαιδευτικός **Στέλιος Ζουριδάκης**, άνθρωπος με πολλά προσόντα και ενδιαφέροντα στο χώρο του Πολιτισμού.

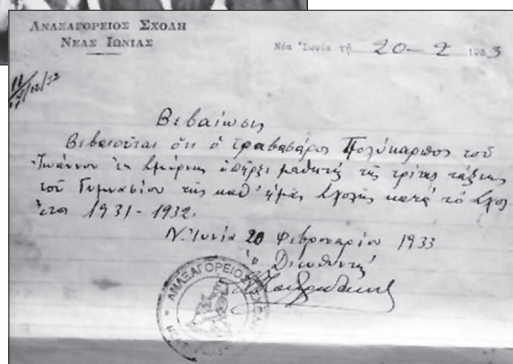
Όμως τα δύο αυτά σχολεία δεν άντεξαν. Δεν επιβίωσαν. Απευθύνονταν μάλλον σε μια «ελίτ» της εποχής, που από μόνη της δεν μπορούσε να τα συντηρήσει. Ο «Κάδομος», ξεκίνησε με μόνο το Δημοτικό κι όταν ένιωθε δυνατός προχώρησε στο Γυμνάσιο. Δεν είχε τόσο καλό διδακτήριο. Είχε δύο μεγάλες προσφυγικές κατοικίες, ειδικά φτιαγμένες, αλλά έκανε δουλειά, σκληρή δουλειά, απευθυνόμενος σε όσους μπορούσαν να διαθέσουν όχι πολλά χρήματα. Και επεβίωσε. Έτσι το «Αναξαγόρειο» 4-5 χρόνια μετά ανέστειλε τη λειτουργία του! Και τότε βρήκε την ευκαιρία το Δημόσιο να νοικιάσει το χώρο και να εγκαταστήσει εκεί από το

Επάνω:
1949 ΑΝΑΣΑΓΟΡΕΙΟ. Οι τελειόφοιτοί του.

Δεξιά:
ΑΝΑΣΑΓΟΡΕΙΟΣ ΣΧΟΛΗ Ν. ΙΩΝΙΑΣ:
Βεβαίωση σε μαθητή.

Κάτω: 30/3/1952.Θεατρική παράσταση του
Γυμνασίου Ν. Ιωνίας. Στο κέντρο ο γυμνασιάρχης
Χαρίλαος Ιωαννίδης.

1935 το δημόσιο πλήρες εξατάξιο Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει ν' αναφερθεί ότι παρακολούθημα του «Αναξαγόρειου» ήταν και το λεγόμενο «Παράρτημα», μια μεγάλη προσφυγική τετρακατοικία που διέθετε δύο αίθουσες διδασκαλίας, ένα γραφείο και ένα δωμάτιο, όπου έμενε ο γυμνασιάρχης! Συνήθως στο «Παράρτημα» φοιτούσαν οι μεσαίες τάξεις (Ε' και ΣΤ' 8/ταξίου), αγόρια ή και κορίτσια μόνο των μικρών τάξεων (υπήρχε πάντα το πρόβλημα των «ερωτιδίων», δεδομένου ότι δεν υπήρχε κανονική αυλή με περίφραξη, αλλά ως αυλή εχρησιμοποιείτο ο ελεύθερος χώρος της μικρής πλατείας των Αγ. Αναργύρων).

Εδώ παρενθετικά θα έπρεπε να πούμε ότι για το «Αναξαγόρειο» θ' άξιζε τον κόπο να γραφτεί μια ειδική μελέτη. Είναι μια ιστορία 60 περίπου χρόνων (1925-1985), από τότε που κτίστηκε ως τότε που κατεδαφίστηκε για να γίνει στη θέση του ένα άλλο σχολείο (το 3ο Δημοτικό Ν. Ιωνίας), μια ιστορία που έχει πολλά να προσφέρει.

Το «Αναξαγόρειο», έστω και με πολλά προβλήματα κατά την Κατοχή, δεν έπαψε ποτέ να λειτουργεί. Εάν εξαιρέσουμε μια μικρή περίοδο (1937-1941) είχε πάντα 6 τάξεις. Με μεταξικό νόμο του 1937, το Γυμνάσιο οριζόταν να είναι 8/τάξιο και στην Α' τάξη να εγγράφονται (ύστερα από εξετάσεις) μαθητές της Δ' Δημοτικού. Εάν ο μαθητής τελείωνε την ΣΤ' Δημοτικού, τότε εγγραφόταν στην Γ' Γυμνασίου! Ήταν η εποχή που το βάρος, κατά το γερμανικό σύστημα έπεφτε στο Γυμνάσιο. Για την ιστορία να πούμε μόνον ότι η Γραμματεία Παιδείας της Π.Ε.Ε.Α. της «Κυβέρνησης του Βουνού» με εισηγήσεις του Δημ. Γληνού και Μ. Παπαμαύρου είχαν φτιάξει σχέδιο για την Παιδεία που όριζε δύο βαθμίδες Παιδείας: Ο πρώτος μεταξύ 7-14 χρόνων κι ο δεύτερος μεταξύ 15-18 χρόνων, άρα έριχνε το βάρος στο διευρυμένο δημοτικό σχολείο ή το αλλιώς λεγόμενο «λαϊκό σχολείο».

Μετά την Κατοχή ο μεταξικός νόμος δεν ίσχυσε, αλλά οι τάξεις, σαν μια σκωληκοειδίτιδα που χωρίς λόγο παραμένει στον οργανισμό, είχαν την ονομασία: Τρίτη, Τετάρτη, Πέμπτη, Έκτη, Εβδόμη, Ογδόη, κι ας ήταν μόνον 6!

Ολόκληρη αυτή την περίοδο και ιδιαίτερα από τα μέσα της 10/ετίας του '50 και μετά το «Αναξαγόρειο» αποκτά ξεχωριστή φήμη, ως προς την απόδοσή του. Κάθε χρόνο η Νέα Ιωνία θα «περνούσε» 50-60 μαθητές και μαθήτριες στις Ανώτερες και Ανώτατες Σχολές, τους περισσότερους χωρίς φροντιστήριο.

Και το χρωστάει αυτό αρχικά σ' έναν πραγματικά αφοσιωμένο, αφιερωμένο στη δουλειά εκπαιδευτικό, που μπορεί να μην είχε και τα υπερπροσόντα, είχε όμως την ικανότητα να διευθύνει, να εμπνέει σεβασμό αλλά και να κερδίζει την αγάπη των συναδέλφων του, των μαθητών του, της κοινωνίας: τον **Χαρίλαο Ιωαννίδη**.

Αλλά δεν ήταν μόνος ο Χαρίλαος! Είχε πάντα γύρω του ένα εξάireτο επιτελείο καθηγητών! Ποιόν να πρωτοαναφέρει κανείς; Τους φιλόλογους: Ι. Ρωμέση, Β. Φίλη, Ιω. Γιαννόπουλο, την Ελβίρα Μποσταντζόγλου (μετέπειτα γυμνασιάρχη), Ε. Κελεμπελοπούλου, τον Δ. Μπούρκα, τον μαθηματικό και διορθωτή των βιβλίων που εξέδιδε ο Ο.Ε.Δ.Β., Θ. Παντελιό, τον άλλο μαθηματικό τον Δάλλα, τον φυσικό Κ. Δραγώνα, την Π. Βοϊκλή, τον Κουρούμπαλη, τον Πολυμενάκη, την καθηγήτρια Γαλλικών Κωνσταντινίδου, τον Στεφανίδη, τον Γκούβα, την Μαντά,

Αριστερά: Ο γυμνασιάρχης Χαρίλαος Ιωαννίδης. – Δεξιά: «Το Παράρτημα».

ΕΙΣ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΜΑΣ

Ἐπιβλητική ὅπως πάντοτε ἦτο ἡ τέλεσις τοῦ Ἀγιασμοῦ ἐπὶ τῇ ἐνάρετι τοῦ Σχολικοῦ ἔτους εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Γυμνασίου τῆς πόλεώς μας. Παρευρέθησαν ἡ Δημοτικὴ Ἀρχὴ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν κ. Δήμαρχον, ἐκπρόσωποι τοῦ τοπικοῦ τύπου, διαφόρων Σωματείων καὶ Ὁργανώσεων ὡς καὶ γονεῖς καὶ κηδεμόνες τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον μᾶς ἐκίμε ἰδιαιτέρως ἐντύπωσιν, εἶναι ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν καθηγητῶν καὶ καθηγητριῶν τοῦ Γυμνασίου (23 ἐν ὄλῳ), ἡ παρουσία τῶν ὁποίων ἐγγυᾶται τὴν ἀριεὶαν λειτουργίαν τὸσον τοῦ ἡμερησίου Γυμνασίου ὅσον καὶ τοῦ Νυκτερινοῦ Παρρητήματος αὐτοῦ.

Καθήμενοι 1) Παλιατσέας Π., καθηγ. 2) Χαρόνης Χ., καθηγ. 3) Ὁ διευθυντὴς τοῦ «Θάφρου», Διαμαντάκης Ι. 4) Ὁ Γυμνασιάρχης Βιδαλάκης Α. 5) Ὁ Ὑποδιευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου, Σάββας Γ. 6) ὁ Πρόεδρος τῶν Γονέων, Μπανούσης Δ. 7) Μπούρκας Δ., καθηγ. 8) Ὁ ἄλλοτε Διευθυντὴς τοῦ Γυμνασίου, Θεοδώροπουλος Δ., νῦν συνταξιούχος. 9) Φίλης Β., καθηγ.
 Ὀρθοὶ : 1) Δραγῶνας Κ., καθηγ. 2) Ἀλιβιζᾶτος Ε., καθηγ. 3) Χιστόπουλος Γ. καθηγ. 4) Πλαγιανάκος Τ., καθηγ. 5) Ἀνδρεοπούλου Μ., καθηγ. 6) Δνία Καραγιάννη Φ., καθηγ. 7) Βοηκλή Η., καθηγ. 8) Ζαχαριάδου Α., καθηγ. 9) Πολυμεράκης Ι., καθηγ. 10) Δνίς Βιλούρδου Β., καθηγ. 11) Κλειδά Ε., καθηγ. 12) Δειβαδά Ε., καθηγ. 13) Θεοδώρου Ε., καθηγ. 14) Κελεμελοπούλου Ε., καθηγ. 15) Ὁ Γεν. Γραμματεὺς Σ. Γ. καὶ Κ. Καστρινὸς Ν. 16) Τζούφλας Ι., καθηγ. καὶ 17) Παντελῖος Θ. καθηγ.
 Ἀπουσίαζον κατὰ τὴν λήψιν τῆς φωτογραφίας : Μποσταντζόγλου Ἐλβίρα καθηγ., Δόγας Χρῆστος, καθηγ. Γιαννόπουλος Ἰωάννης, καθηγ. Γιαννόπουλος Παύλος, καθηγ. καὶ Μουσᾶς Γεώργιος, Γυμναστής.

Σεπτέμβριος 1957. Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας.

Οι καθηγητές την ημέρα του αγιασμού της νέας σχολικής χρονιάς.

τον Πλαγιανάκο τους μουσικούς: Π. Παλιατσέα και Περιστέρα, τους γυμναστές: Γ. Μουσά και Π. Γιαννόπουλο.

Και για να μην αδικήσουμε το Ιδιωτικό Νυχτερινό Γυμνάσιο θα έπρεπε ν' αναφέρουμε τους καθηγητές Μιλτ. Τσουμπή, Βασ. Μπατζόγλου, Καλ. Τζανάκου, Απ. Διασάκο αλλά και καθηγητές των Φροντιστηρίων της περιόδου, τους: Τζεβελέκη, Κιντζογλανάκη, Καμακάρη, Ζαραχωβίτη, Γαλανό, Μπράτιμο, Γουναρίδη, κ.α.

Σ' αυτήν την περίοδο φοίτησαν στο «Αναξαγόρειο» νέοι και νέες, που αργότερα εξελίχθηκαν σ' όλους τους τομείς: ο σκηνοθέτης Γιώργος Μιχαηλίδης, ο ηθοποιός και τραγουδιστής Νίκος Ξανθόπουλος, ο καθηγητής της Σχολής Καλών Τεχνών Βασ. Βασιλειάδης, η τραγουδίστρια Μαρία Φαραντούρη, ο κατοπινά νομάρχης Ντίνος Θανόπουλος, οι λογοτέχνες: Τ. Γαλάτης, Β. Βογιατζόγλου, Χρ. Ρουμελιωτάκης, Νίτσα Παραρά-Ευτυχίδου, Κ. Σαρδελής, οι ζωγράφοι Ν. Γαζέπης Ν. Βουλγαρέλης, Χρ. Βουδούρογλου, εξάιρετοι νομικοί και δικαστές (Γυφτάκης και Λιαρμακόπουλος), αρχαιολόγοι (Γιαλούρης), πολιτικοί (Γιάν. Χαρελάμπους) καθηγητές, δάσκαλοι, γιατροί (Χειμωνίδου, Μόρτογλου), μηχανικοί, επιχειρηματίες, έμποροι και άνθρωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως οι επιτυχημένοι δήμαρχοι: Ηρακλής Γκότσης και Πέτρος Μπουρδούκος, που ήταν άλλωστε συμμαθητές.

Β' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (1964-1976)

Αυτή η περίοδος θα έλεγε κανείς είναι αφιερωμένη στη Μέση Εκπαίδευση, γιατί εκεί γίνονται οι όποιες αλλαγές και εξελίξεις στα προγράμματα, στη διάρθρωση των τάξεων, στην υλικοτεχνική υποδομή.

Η Α'/θμια, ή Στοιχειώδης Εκπαίδευση, τείνει να ολοκληρώσει σχεδόν σ' όλη την έκτασή της πολιτείας την διδακτηριακή υποδομή. Παντού ανεγείρονται ή έχουν μόλις ανεγερθεί νέα, σύγχρονα διδακτήρια. Δεν υπάρχει πλέον συνοικία χωρίς διδακτήριο, στο οποίο συνήθως δεν στεγάζεται ένα, αλλά δυο και καμιά φορά τρία σχολεία, οπότε η διπλοβάρδια είναι ο κανόνας.

Όμως οι νομοθετικές ρυθμίσεις που αλλάζουν την όλη εικόνα των ωρολογίων και αναλυτικών προγραμμάτων με τις συνεχείς αλλαγές στη δομή του συστήματος σπουδών δεν αφορούν στους δασκάλους και τα δημοτικά. Η φοίτηση σ' αυτά εξακολουθεί να είναι 6/ετής και το μόνο που μπορεί να προκύψει είναι αν θα υπήρχαν ή όχι εξετάσεις από την ΣΤ' Δημοτικού προς το Γυμνάσιο. Περισσότερο το βάρος πέφτει στην αναζήτηση κι εφαρμογή νέων μεθόδων διδασκαλίας, που να εναρμονίζονται με τις εξελίξεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, τη συγγραφή των βιβλίων, τη γλώσσα, τη χρήση των προδρομικών μορφών τεχνολογιών, τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών κλπ.

Οι τάξεις είχαν λογικό αριθμό μαθητών (γύρω στους 30) και η δουλειά των διδασκάλων είναι πιο αποδοτική! Η άθληση, καθώς τώρα μέσα σε αρκετά σχολεία υπάρχουν γυμναστήρια, περνάει στην πρώτη γραμμή, μαζί με την οργάνωση καλλιτεχνικών σχημάτων (χορωδιών, χορευτικών ομάδων κλπ.).

Οπωσδήποτε ο ορισμός έδρας Επιθεωρητή Δημ. Εκπαίδευσης είναι σημαντικό διοικητικό μέτρο και ως ένα βαθμό και παιδαγωγικό!

Ιδρύεται η ΙΓ' Επιθεώρηση, το 1971. Για λίγο διάστημα φιλοξενείται στα γραφεία του 1ου δημοτικού σχολείου, με επιθεωρητή τον Γ. Χατζηαντωνίου, αλλά πολύ γρήγορα θα νοικιάσει γραφεία, εκεί στην οδό Λυκίας, όταν θα έχει ορισθεί Επιθεωρητής ο Βασ. Ντεμίρης. Το 1974 θα γίνουν δύο οι Επιθεωρήσεις: η Θ' Περιφέρεια που θα περιλάβει όλα τα σχολεία νότια της γραμμής του Ηλεκτρικού και η Ι' Περιφέρεια, που θα έχει όλα της βόρειας πλευράς συν τα σχολεία της Μεταμόρφωσης. Επιθεωρητής στην Ι' Περιφέρεια ο Δ. Βαγενάς και στην Θ' ο Αθ. Μανουσίδης.

Αμετάβλητη η εικόνα και στην Ιδιωτική Εκπαίδευση, με μόνη την προσθήκη, της «**Σχολής Π. Αναστοπούλου**» στην 4η Στάση Περισού, που ιδρύθηκε το 1969.

Ό,τι σημαντικό έχει να γίνει τώρα θα αναφέρεται στη Β'/θμια Εκπαίδευση, όπου ήδη με βάση το Ν.Δ. 3971/2.9.1959 τα 8/τάξια Γυμνάσια μετονομάζονται σε 6/τάξια. Δεν υπάρχει πια Εβδόμη και Ογδόη τάξη, υπήρχαν κανονικά η Πρώτη, η Δευτέρα... και τελευταία η Έκτη. Ο Α.Ν. 770/37 που ουσιαστικά δεν ίσχυε μετά τον πόλεμο, καταργείται.

Με το ίδιο Ν.Δ. 3971/59 τα εξατάξια Γυμνάσια χωρίζονται σε 2 βαθμίδες(την πρώτη και τη δεύτερη, από τρεις τάξεις η κάθε μία, προϊδεασμός για την διάκριση Γυμνασίων-Λυκείων) και ορίζονται τμήματα αρρένων και θηλέων, δηλαδή Γυμνάσια Αρρένων και Γυμνάσια Θηλέων.

Βέβαια η εφαρμογή των μέτρων αυτών άρχισε ένα χρόνο μετά! Έτσι από το 1961-1962 μιλούμε για Γυμνάσιο Αρρένων Ν. Ιωνίας και Γυμνάσιο Θηλέων Ν. Ιωνίας.

Έχουν αρχίσει τα έργα της ανέγερσης του νέου μεγάλου διδακτηρίου στα Πευκάκια, αλλά καθημερινά προκύπτουν προβλήματα με τον φερόμενο ως ιδιοκτήτη του οικοπέδου των 5,5 στρεμμάτων, Κωστόπουλο. Έτσι το «Αναξαγόρειο» θα συνεχίσει να φιλοξενεί και τη νέα μορφή των Γυμνασίων.

Το 1964 είναι μια χρονιά σταθμός για την Εκπαίδευση γενικά στη χώρα μας. Τις βουλευτικές εκλογές θα τις κερδίσει η «Ένωση Κέντρου» με τον Γεώργιο Παπανδρέου, ο οποίος και θ' αναλάβει ο ίδιος το Υπουργείο Παιδείας, έχοντας ως υφυπουργό τον Λουκή Ακρίτα και ως Γενικό Γραμματέα μια μεγάλη μορφή της διανοήσης τον Ευάγγ. Παπανούτσο. Θα προχωρήσει σε μια πραγματική μεγάλη, την πρώτη μεγάλη μεταπολεμικά εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Θα ψηφίσει το Ν. 4379/64 με τον οποίο αρχικά η Εκπαίδευση διαρθρώνεται ως εξής:

Νηπιαγωγείο	2	χρόνια σπουδών
Δημοτικό	6	"
Γενικό Γυμνάσιο	3	"
Τεχνικό Γυμνάσιο	3	"
Γενικό Λύκειο	3	"
Τεχνικό – Επαγγελματικό Λύκειο	3	"

1960. Τα παιδιά του Νηπιαγωγείου.

Καταργούνται οι ενδιάμεσες εξετάσεις από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, αλλά διατηρούνται από το Γυμνάσιο στο Λύκειο. Η υποχρεωτική εκπαίδευση ορίζεται 9/ετής (Δημοτικό και Γυμνάσιο). Δωρεάν Παιδεία σε όλα τα επίπεδα. Καθιερώνεται για εκπαιδευτικούς και μαθητές στα γραπτά και τα προφορικά η δημοτική γλώσσα, χωρίς να σταματά η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και της καθαρεύουσας στα Γυμνάσια και τα Λύκεια.

Το σύστημα εισαγωγής στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) της χώρας βασίζεται στο λεγόμενο «Ακαδημαϊκό Απολυτήριο», που προβλέπει συνυπολογισμό του βαθμού στη Β' και Γ' Λυκείου.

Οι Παιδαγωγικές Ακαδημίες αναβαθμίζονται καθώς από 2/ετείς γίνονται 3/ετείς.

Ιδρύεται το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Ο νόμος αυτός, που βασικό στοιχείο είχε την οργάνωση σε νέα βάση των εξαταξίων Γυμνασίων, τη διαίρεση δηλαδή σε Γυμνάσια και Λύκεια, δεν κράτησε πολύ. Μόλις 3 χρόνια. Τον κατήργησε η Χούντα με τον Α.Ν. 129/1967, πισωγυρίζοντας στο Ενιαίο Γυμνάσιο, στην καθαρεύουσα κ.λπ.

Σ' αυτά τα 3 χρόνια (1964-1967) στη Νέα Ιωνία είχαμε Γυμνάσιο Αρρένων και Γυμνάσιο Θηλέων, Λύκειο Αρρένων και Λύκειο Θηλέων, είχαμε γυμνασιάρχες και λυκειάρχες.

Το «Αναξαγόρειο» θα εξακολουθεί να φιλοξενεί Γυμνάσια και Αρρένων και Θηλέων, Ημερήσια και Εσπερινό, πλέον με βάρδιες, ως το 1968, όταν επιτέλους ολοκληρώθηκαν οι εργασίες ανέγερσης του διδακτηρίου στο μεγάλο οικόπεδο που είχε παραχωρήσει δωρεάν στη Σχολική Εφορεία ο δήμαρχος Κυρ. Κιοφτερτζής κι είχε κερδηθεί ο δικαστικός αγώνας με τον ιδιώτη και την «Ελληνική Εριουργία». Παιδιά και καθηγητές κουβαλώντας τις έδρες και τα

θρανία τους στο νέο κτίριο, θα μπουν στο καινούργιο διδακτήριο με τις 30 περίπου αίθουσες που είχε διαφημιστεί ως πρότυπο αρχιτεκτονικής σε βαλκανικό επίπεδο μέσα στο 1969, αλλά η απολύτως κανονική λειτουργία του θ' αρχίζει από το σχολικό έτος 1969-1970.

1970. Το Τμήμα Πρακτικού του Γυμνασίου Αρρένων στην ταράτσα του νέου κτιρίου με τους καθηγητές Σκανδάλη και Καρβέλα.

Όταν το «Αναξαγόρειο» εγκαταλειφθεί από το Δημόσιο θα το παραλάβει ο μετέπειτα δήμαρχος Ανδρέας Χαλεπλίδης και θα εγκαταστήσει εκεί το Ιδιωτικό Ημερήσιο Γυμνάσιο «Κοσμάς ο Αιτωλός», το οποίο θα έχει να διανύσει μια διαδρομή 10 περίπου ετών, ωστόσο το «Αναξαγόρειο» εγκαταλειφθεί εντελώς και τελικά να κατεδαφιστεί προκειμένου στα μέσα της 10/ετίας του '80 ν' ανεγερθεί εκεί το διδακτήριο του μόνο από τα τρία σχολεία των Αγ. Αναργύρων, που έμεινε χωρίς στέγη, το 3ο Δημοτικό!

Στο μεταξύ στο τέλος της περιόδου θ' ανεγερθεί στην Αλσούπολη ένα πολύ ωραίο και σύγχρονο διδακτήριο, που θα στεγάσει το Γυμνάσιο-Λύκειο Αλσούπολης. Είναι το πρώτο από μια σειρά διδακτηρίων για τη Μέση Εκπαίδευση που θ' ανεγερθούν τα επόμενα χρόνια στη Νέα Ιωνία (2ο Γυμνάσιο, 3ο Γυμνάσιο, 4ο Γυμνάσιο, 5ο Γυμνάσιο κλπ.) και ειδικότερα στο Ιστορικό Κέντρο, την Ελευθερούπολη, τον Περισσό, τη Νεάπολη.

Πέρα από ορισμένους καθηγητές της προηγούμενης περιόδου που συνεχίζουν και μεταξύ τους δεν είναι βέβαια ο Χαρ. Ιωαννίδης, ο οποίος έχει φύγει από τη ζωή στις 12 Μαρτίου του 1962, δίνοντας ο ίδιος τέλος σ' αυτήν, οι συνεχείς μεταβολές δεν δίνουν την ευκαιρία της ολοκληρωμένης εικόνας για το έργο των καθηγητών. Θ' αδικούσαμε ενδεχομένως

1978. Εγκαίνια Γυμνασίου Αλσούπολης.
Διακρίνονται από αριστερά ο πρόεδρος Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων Στέφ. Λιβέρης,
ο Δήμαρχος Γιάννης Δομνάνκης και ο Υπουργός Παιδείας Μιλτ. Βαρβιτσιώτης.

μερικούς, αλλά μπορούμε ενδεικτικά ν' αναφερθούμε στον πολυδύναμο γυμνασιάρχη-λυκειάρχη Θηλέων **Π. Δεληγιάννη**, ο οποίος εκτός των άλλων είχε οργανώσει εξαιρετική χορωδία, που έδινε λαμπρές παραστάσεις, όχι πια στο χώρο του σχολείου, αλλά κυρίως στον ωραίο χώρο του κινηματογράφου «Αφροδίτη». Άλλωστε αυτήν την εποχή αρκετά σχολεία και κυρίως ιδιωτικά, έβγαιναν από τις αυλές τους και για μεν τις γυμναστικές επιδείξεις κατέφευγαν στα γήπεδα της Α.Ε.Κ. και του ΑΠΟΛΛΩΝΑ, για δε τις εορτές Χριστουγέννων, τις Εθνικές επετείους (25η Μαρτίου, 28η Οκτωβρίου) κλπ. στους δύο μεγάλους κινηματογράφους της εποχής: το «Ριάλτο» και την «Αφροδίτη».

Ακόμη τον γυμνασιάρχη Αρρένων, **Ιωάννη Χουρδάκη** τους γυμνασιάρχες στα δύο Γυμνάσια: το ζευγάρι των σπουδαίων εκπαιδευτικών Μπούρκα (**Ν. Μπούρκας - Αθηνά Μπούρκα**).

Εδώ θα πρέπει να πούμε δυο λόγια και για τους γυμναστές των Γυμνασίων. Έχουν σπουδάσει νέες τεχνικές και μεθόδους, πέραν των ασκήσεων, οργανώνουν ομάδες βόλλεϋ-μπωλ, ποδοσφαίρου, κλασσικού αθλητισμού και τις μετακινούν στους μαθητές, που πολλές φορές είναι και αθλητές σε μεγάλα ή μικρά σωματεία. Μιλούμε για τον Γ. Σκαρπέτη (κατοπινά γυμνασιάρχη), τον Ελ. Ψαράκη, τον Σαββόπουλο, τη Ζεύκα.

Η αναφορά μας σε καθηγητές θα περιλάβει τους φιλόλογους: Μίνα Διασάκου, Παν. Κεραμιδά, Παπαζαχαρίου, Μ. Μιχαήλ, Μ. Λώλη, Ελ. Σκανδάλη, Γεώργ. Κασσάρα, τον ιστορικό Κούκουνα, τους μαθηματικούς: Χριστόπουλο, Πανταζόπουλο, Ζιώγα, Σταθόπουλο, Ηλιόπουλο, Κουτσανδρέα, τους φυσικούς: Δανίστα, Ανδρέου, Σιαμπαλιώτη, τον αειθαλή μουσικό Παναγ. Παλιατσέα, την μουσικό Σέρκου, τον θεολόγο Λιόλιο, τον φιλόλογο και μετέπειτα λυκειάρχη

χη, Παν. Κοκκινόπουλο (και ποιητή της «Ροδιάς» που μελοποίησε ο Μίκης Θεοδωράκης) και τόσους άλλους.

Κι αν θα έπρεπε να δοθούν κάποιοι αριθμοί, σχολείων, μαθητών και δασκάλων-καθηγητών, στο τέλος της περιόδου 1976 κατ' εκτίμηση, αυτά ήταν:

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Νηπιαγωγεία: 18	Νηπιαγωγοί: 18	Νήπια: 600
Δημοτικά: 18	Δάσκαλοι: 130	Μαθητές: 4.000
Γυμνάσια: 4	Καθηγητές: 180	Μαθητές: 4.000
Λύκεια: 4		
Εσπερινό Γυμνάσιο: 1		
Τεχν. Επαγγ. Λύκειο: 1		
Τεχνικές Σχολές Δήμου: 1	Διδάσκοντες: 25	Μαθητές: 500

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Νηπιαγωγεία: 4	Νηπιαγωγοί: 6	Νήπια: 150
Δημοτικά: 4	Δάσκαλοι: 25	Μαθητές: 500
Γυμνάσια: 1	Καθηγητές: 15	Μαθητές: 200

Πληθυσμός Νέας Ιωνίας από αντίστοιχες επίσημες απογραφές:

194027.775 κάτοικοι196148.149 κάτοικοι

195133.821 κάτοικοι197154.906 κάτοικοι

1985. Το «Αναξαγόρειο» λίγο πριν την κατεδάφισή του.

ΕΝΟΤΗΤΑ 3^η

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

«ΕΞΟΔΟΣ»

*...Είπα καιρός να σύρω το δεσμώτη από τα δεσμά του,
καιρός να φύγουμε από τη χώρα τούτη. Ετρώμαζα.
Μπορεί να ορμήσουνε πάνω μας σκυλιά και φύλακες. Μπορεί,
ν' αστράψουν άξαφνα πυροβολώντας τα όπλα. Είναι καιρός
είπαν να ξεφύγουμε από το φόβο κι από τη σιωπή.*

Τάκης Σινόπουλος
Συλλογή I

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

(Λογοτεχνία - Εικαστικές Τέχνες - Μουσική - Θέατρο
Τοπικός Τύπος - Πολιτιστικά Σωματεία)

Η περίοδος των 35 χρόνων (1941-1976) της Ιστορίας της Νέας Ιωνίας, που εξετάζουμε, στο χώρο του Πολιτισμού με ό,τι ο γενικός αυτός όρος θα μπορούσε να περιλάβει, σε πρώτη ανάλυση, παρουσιάζει αρκετές δυσκολίες.

Είναι το μεσοδιάστημα μεταξύ μιας **πρώτης περιόδου (1923-1940)**, όπου η Νέα Ιωνία είχε να παρουσιάσει πολλές πολιτισμικές δράσεις, μιαν έκρηξη θα έλεγε κανείς, εκδηλώσεων που πήγαιναν από την ανάγκη των ξεριζωμένων της καθ' ημάς Ανατολής, να εκφραστούν (ωστόσο η συγκομιδή «σημαντικών» ανθρώπων του Πολιτισμού ήταν σχετικά περιορισμένη, αφού σε αυτά τα τόσο δύσκολα χρόνια ήταν αδύνατο κάποιος ν' αφιερωθεί στην Τέχνη) και μιας **τρίτης περιόδου (1977 - σήμερα)**, όταν και το έλλειμμα αυτό όχι μόνον αναπληρώθηκε αλλά υπερκαλύφθηκε θα έλεγε κανείς με πλεόνασμα καθώς δεκάδες Ιωνιωτών λογοτεχνών, εικαστικών, μουσικών, ανθρώπων του θεάτρου αναδεικνύονται και καταξιώνονται, ως αρκετά έως πολύ σημαντικοί.

Αυτή η **κρίσιμη περίοδος (1941-1976)** που εξετάζουμε εμπεριέχει ένα μεγάλο διάστημα, πέραν της 10/ετίας, όπου οι φοβερές συνέπειες του Πολέμου, της Κατοχής και του Εμφυλίου φρενάρησαν κάθε παραγωγή πολιτισμικού αγαθού.

Σ' αυτήν λοιπόν την περίοδο συνεχίζουν όσοι έχουν επιβιώσει από την προπολεμική, αλλά βέβαια προστίθενται και νεότεροι, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι παιδιά της Κατοχής.

Και δεν είναι μικρός ο κατάλογος.

Θα τον δούμε παρακάτω να ξεδιπλώνεται, μέσα από τα είδη τέχνης: λογοτεχνία, εικαστικές τέχνες, μουσική, θέατρο κλπ.

Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

Ας αρχίσουμε με τον **Νίκο Μηλιώρη (1896-1983)** που θα παρουσιάσει σε έκταση πλέον ένα πολυεπίπεδο έργο (λαογραφία, μελέτη, κριτική, χρονογράφημα). Μύστης ο Μηλιώρης του μικρασιατικού πολιτισμού, πέρα από το κλασικό δίτομο έργο του: «Βουρλά και Βουρλιώτες» που εκδόθηκε με διαφορά πολλών ετών μεταξύ του πρώτου και δεύτερου τόμου (1939 – 1965) θα παρουσιάσει πολλά τευχίδια-βιβλία με θέματα, που αναφέρονται βασικά στη Μ. Ασία: «Οι νεότερες γενιές και η μικρασιατική παράδοση» (1969), «Μένος Φιλήντας» (1972), «Η μικρασιατική τραγωδία στη λογοτεχνία και την τέχνη» (1967) κ.α. Μεταξύ λογοτεχνίας και λαογραφίας κινείται το έργο του «Το Κύλισμα» (1958).

Για την προσωπικότητα του Ν. Μηλιώρη, όχι μόνον ως ανθρώπου του Πολιτισμού αλλά και ως παράγοντα της κοινωνικής ζωής αυτά τα χρόνια στη Νέα Ιωνία έχουμε ήδη γράψει πολλά.

Ο **Άγγελος Σημηριώτης (1870-1944)**, ως ποιητής, αλλά και ως δημιουργός (θέατρο, κριτική, μελέτη κλπ.) θα εξακολουθήσει να δεσπάζει ακόμη και μετά τον θάνατό του, το 1944, μεταξύ των ομοτέχνων του, με ό,τι είχε δημιουργήσει ως τότε.

Με την Κατοχή και τα βάσανά της, ο ποιητής θα σιγήσει. Μέσα από την εργασία των Γιάννη Πατίλη και Έλσας Λιαροπούλου για τον Άγγελο Σημηριώτη, που εξέδωσε το «Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ν. Ιωνίας», το 1995, επισημαίνουμε ένα ποίημα (ανέκδοτο), που γράφτηκε το 1943. Ο ποιητής μιλάει για τον τορπιλισμό της Έλλης και το αλβανικό έπος:

*Σαν έσκασε στις Τήνος το λιμάνι,
απάντεχα η Ιταλική τορπίλη,
κατάστηθα την Παναγιά ένα βλήμα
ήρθε και βρήκε, που κι ως την καρδιά της
βαθιά σφηνώθη. Αποχλομιάζουν οι άγιοι
και στον παράδεισο, όπου ο μέγας Έρωτας
τ' ολόλαμπρο θρονί της έχει στήσει
λαχτάρησε η μακάρια η Βεατρίκη
γιατί, κατά την Πίνδο εκεί κοιτώντας
ξάνοιξε κι ως το Τεπελένι πέρα
θείον Όραμα, όπως στους παλιούς τους χρόνους,
Στρατολάτισσα υπάρχει η Παρθένα
κι από νίκη σε νίκη να οδηγάει
τους προμάχους της αιώνιας Ελλάδας!*

Δίπλα στον Άγγελο Σημηριώτη μπορεί να σταθεί μόνον ένας ποιητής, ο οποίος όμως ξεκινάει από τελείως διαφορετική αφετηρία, ως προς το είδος και τη μορφή: **ο Τάκης Σινόπουλος (1917-1981)**.

Δεν είναι μικρασιάτης. Γεννήθηκε στην Αγουλινίτσα της Ηλείας και μετά τη λήξη του Εμφυλίου εγκαταστάθηκε στον Περισσό, όπου και άσκησε με πραγματική αγάπη προς τον συνάνθρωπο το επάγγελμα του γιατρού.

Η πρώτη του ποιητική συλλογή κυκλοφόρησε το 1951. Ήταν το «Μεταίχμιο». Θ' ακολουθήσουν δέκα έξι ακόμη, οι οποίες και θα τον κατατάξουν στην πρώτη σειρά των νεωτερικών ποιητών της Ελλάδας (Σεφέρης, Σικελιανός, Ελύτης).

Δημοσίευσε ακόμη κριτικές και μεταφράσεις ιδίως Γάλλων ποιητών, ενώ ασχολήθηκε και με την ζωγραφική.

Το σπίτι του στον Περισσό, το χάρισε η γυναίκα του Μαρία, το 1995, στον Δήμο Ν. Ιωνίας, ο οποίος με κύριο υποστηρικτή τον Χρίστο Ρουμελιωτάκη, οργάνωσε και το «Ίδρυμα Τάκης Σινόπουλος: Σπουδαστήριο Νεοελληνικής Ποίησης», ενώ απέναντι στη μικρή πλατεία έχει στηθεί η προτομή του ποιητή.

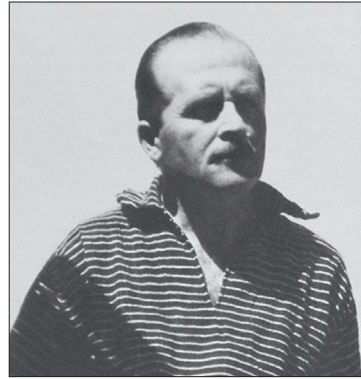
Ένα ποίημα του από την πρώτη-πρώτη συλλογή του «Μεταίχμιο». Το ποίημα «ΕΠΟΧΗ». Ο ποιητής μιλάει για την ήττα.

*Φθινόπωρο. Ή αυτό που λέμε μίκρυναν
οι μέρες σώθηκε το φως. Ή ακόμη η συνεχής
βροχή στο τζάμι. Διαδοχή σε καταστάσεις άλλες. Ακριβέστερα.*

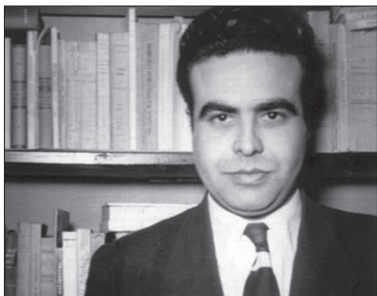
*Μήνας Οκτώβριος με μιαν σύντομη παραδοχή
της ήττας τόσων ημερών. Ή ακόμη
το αβέβαιο τρίξιμο της σκάλας. Το κατέβασμα
στο κάτω πάτωμα θαρρείς και κάποιος θάρθει.*

*Μα το σίγουρο είναι πως δεν θάρθει κανείς.
Λοιπόν στο βάθος περιμένεις νάρθει. Ποιός;
είναι η φωνή της ήττας που ρωτά.*

Μετά τον Τάκη Σινόπουλο δύο ποιητές λογίζονται ως σπουδαιότεροι: ο Δημ. Δούκαρης και ο Βασ. Στεριάδης.

Ο Τάκης Σινόπουλος.

Ο Δημήτρης Δούκαρης

Ο **Δημήτρης Δούκαρης (1925-1982)** είναι ευρύτερα γνωστός όχι μόνον για την κραυγή, την ποιητική του, ενάντια στους άρπαγες των ιδανικών του, όπως αυτή εκφράστηκε σε 13 ποιητικές συλλογές, με πρώτη τις «Προσευχές», το 1950, ανάμεσα στο 1950-1976, αλλά και για το περιοδικό «Τομές» που άρχισε να εκδίδει το 1975, περιοδικό που συγκέντρωνε μελέτες συγχρόνων του για την ποίηση και τους αγώνες της Αριστεράς.

Από το «Γυμνό Χώμα», συλλογή του 1957, αντιγράφουμε:

- IV -

*Συγχώρεσέ με Επανάσταση,
εγώ είμαι κορμί κι Εσύ ιδέα,
εγώ είμαι αίμα κι Εσύ αρχές,
εγώ είμαι πάθος κι Εσύ αταραξία,
εγώ είμαι ζωή και θάνατος,
κι Εσύ μονάχα ζωή και όχι, θάνατος,
συγχώρεσέ με Επανάσταση,
εγώ έχω πονέσει περισσότερο από Σένα.*

Ο Βασίλης Στεριάδης.

Ο **Βασίλης Στεριάδης (1947-2003)** είναι ένας από τους πιο άξιους εκπροσώπους της νεωτερικής ποίησης – μετά πάντα τον Σινόπουλο. Ποιητής της αέναης αναζήτησης, μέσα από την απαραίτητη έως και την παντελή αφαιρεση καταθέτει πολλά κεφάλαια ποιητικής ύλης που για να εκταμιευθούν απαιτούν και τη χρήση κλειδιών.

Από τη συλλογή «Ο κ. ΙΒΟ» του 1970 αντιγράφουμε, το ποίημα:

- TZENH -

*Αυτό που θέλω να σου πω δεν είναι μες στο ποίημα
όχι τόσο γιατί θέλω να σου μιλήσω,
αλλά γιατί κάθε φορά που ανοίγω ένα σπαραχτικό βιβλίο
με κομματιάζει η έλλειψη επικοινωνίας.
Έστειλα την αγάπη μου για ύπνο
λες και τα όνειρα κάνουν καλό στα ευαίσθητα παιδιά*

και φύλαξα το πρόσωπό σου σε μια φωτεινή στιγμή
της αϋπνίας και
σε ένα μυστικό τηλεφώνημα το απόγευμα της Κυριακής.

Στον χώρο των ποιητών ωστόσο, πάντα βέβαια με τη χρονική «αγκύλωση» (1950-1975) είναι αρκετοί, μόνο που υποχρεωτικά αναφέρονται με τα πρώτα τους έργα, που ίσως τους αδικούν, ιδιαίτερα όταν στην πορεία πέρασαν στο πεζογράφημα, τη μελέτη κλπ.

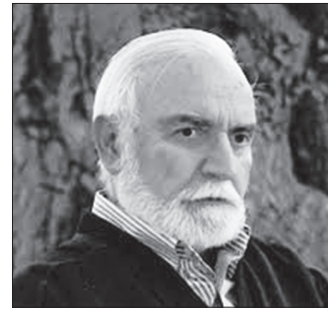
Έτσι στην περίοδο αυτή εμφανίζονται με την έκδοση μιας ή περισσότερων συλλογών οι εξής:

Βάσος Βογιατζόγλου, Τάσος Γαλάτης, Γιάννης Κορίδης, Χρήστος Καμπούρογλου, Ρίτα Μηλιώρη, Βασίλης Μπατζόγλου, Γιάννης Πλαχούρης, Χρίστος Ρουμελιωτάκης, Νίκος Καμβύσης, Κωστής Κεσίσογλου, Σπύρος Τζαμτζής, Γιώργος Γεραλής, Νίτσα Παρρά-Ευτυχίδου.

Σχεδόν όλοι σ' αυτό το διάστημα, με την εξαίρεση του Βασίλη Μπατζόγλου που γράφει και μυθιστορήματα, είναι ποιητές. Και είναι πράγματι περίεργο πως ο χώρος του μυθιστορήματος και ιδιαίτερα του ιστορικού μυθιστορήματος, με το υλικό που θα μπορούσε ν' αντληθεί από τη μικρασιατική ζωή αλλά και την περιπέτεια της Καταστροφής, δεν υπηρετείται! Αυτό βέβαια θα γίνει με τρόπο εξαιρετικά εμφαντικό αρκετά αργότερα, με σημαιοφόρο τον Γιώργο Μιχαηλίδη και την τριλογία του (πέραν του 1980).

Ο **Βάσος Βογιατζόγλου (1935 -)** είναι ο πολυγραφώστερος όλων ως προς το ποιητικό έργο. Από το 1966 έως το 1975 εξέδωσε 6 ποιητικές συλλογές: «Δανάη», «Στον αστερισμό της Παρθένου», «Οι εξόριστοι», «Ο αναμενόμενος», «Ο φόνος του πολεμιστή», «Οι επιζώντες». Ποίηση μεγαλόστομη.

Δείγμα από τους «Εξόριστους» (1969):

Ο Βάσος Βογιατζόγλου.

*Ήλιος κεφάτος, γελαστός, φόρμιγγα ευφροσύνης
γελάει στις μυστικές σπηλιές μιας θάλασσας παρθένας
κι αναρριγούν στα χάρδια του η κάπαρη κι ο φύκος
κορράλια, σπόγγοι, μέδουσες, κοχύλια κι αστερίες
ξυπνάνε πάλι στο βυθό, το χρυσοπλουμισμένο...*

Ο Βασίλης Μπατζόγλου.

Ο Βασίλης Μπατζόγλου (1929 - 2009), σπουδαίος φιλόλογος, ποιητής και πεζογράφος, θα ξεχωρίσει με τα μυθιστορήματά του «Η έξοδος», (1965) και το «Ροκάνισμα» (1975). Γραφή γεμάτη συμβολισμούς και έμμεσες αναφορές, στηρίζει κείμενα που έχουν ιστορικό πλαίσιο (εμφύλιος-δικτατορία).

Συμμετείχε ενεργά στην πολιτιστική αλλά και πολιτική ζωή της Νέας Ιωνίας.

Από τους «δρόμους των μύλων» (1957).

- Η φυγή του Αινεία -

*Πόσες φορές στις τραχιές των γιγάντιων
δρόμων, στο άρμα ενός δεμένη
σέρνεται άδικα η ψυχή σαν το νεκρό
τον Έκτορα αμέτρητο κορμί.*

*Κι όταν την ώρα ετούτη, στο τέλος της ζωής,
αν ζήσεις, στην άγρια παραλία, πως χθες
εδώ μια λιτανεία να μη δεήσεις και να πεις
«Αινεία» τους θεούς σου πρόλαβε να μη βυθίσεις.*

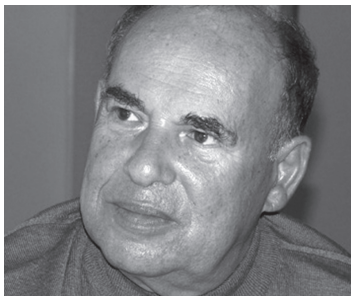
Ο Βασίλης Μπατζόγλου
με τον Χάρη Σαπουντζάκη.

Μοναχικός κι απόμακρος κι ως ένα σημείο «αντικοινωνικός» ο **Τάσος Γαλάτης (1937 -)** δεν παύει να είναι ένας έντιμος ποιητής, ένας «λιγλόλογος» ποιητής, πολύ κοντά στον άνθρωπο και τα προβλήματά του, χωρίς απαραίτητα να πρέπει να τα «πολιτικοποιήσει».

Από την ποιητική του συλλογή «η μυθολογία του δάσους» του 1962:

- Τα Χaráγματα -

*Όταν αλήτενα στον Πόρο
με το Θανάση Μαργαρίτη
πέντε χρονών παιδιά
μια μέρα
προσπαθώντας να τον ξεπεράσω
στο σημάδι
έξω από το Προγυμναστήριο*

Ο Τάσος Γαλάτης.

στους ευκάλυπτους
 μου ξέφυγε μια πέτρα
 και τινάχτηκε στου Γερμανού τα πόδια
 που φύλαγε σκοπιά.
 Ώ τρόμε
 σε γνώρισα νωρίς
 κι ούτε χαλάρωσαν τ'Αρπάγια σου από τότε
 παιδιά μου όλης της γης
 παιδιά στο Βιετνάμ και στην Καμπότζη
 ν' αλαφροπετάτε τα λιθάρια σας.

Ένας ακόμη πολυγραφότατος ποιητής, τον βοηθούσε άλλωστε και η δουλειά του, του δημοσιογράφου και του εκδότη, είναι ο **Γιάννης Κορίδης (1936 -)**, που μεταξύ 1952-1974 είχε εκδώσει 6 ποιητικές συλλογές, με την πρώτη σε ηλικία μόλις 16 ετών, τη συλλογή «Με την ανατολή του ηλίου». Όταν κυκλοφόρησε αυτή η συλλογή με μιας ο Κορίδης έγινε γνωστός κι αγαπητός στη Νέα Ιωνία.

Από την ποιητική του συλλογή «Διεισδύσεις» του 1962, μια στροφή:

- Η μορφή της Ελένης-
 Ατέλειωτα τα χέρια μου να την πιάσω
 καθώς κατηφόριζε γυμνή τα βράχια
 κι' αναμμένα μάγουλα στα μάτια μου
 Είπα να φωνάξω τ' όνομά της
 μα η φωνή μου κόπηκε
 στις πρώτες συλλαβές ακόμα...

Ο **Χρήστος Καμπούρογλου (1921-2002)** είναι πρώτα απ' όλα ζωγράφος, εικονογράφος της παλιάς Ιωνίας, που θυμίζει Θεόφιλο... Κυκλοφόρησε το 1950 μια και μοναδική ποιητική συλλογή: «των λιμανιών».

Η μητέρα μου δούλευε
 χαλί
 κι εγώ
 μετρούσα τ' αστέρια
 στα δάκτυλα μου.
 Το πιο όμορφο
 με φίλησε ένα βράδυ
 το πιο λαμπρό

και διάττοντες πέσανε
τα δάκρυα
στον ουρανό μου...

Ο **Κωστής Κεσίσογλου (1914-1978)** είχε εκδώσει 5 ποιητικές συλλογές. Μ' έναν λόγο ελλειπτικό που ισορροπεί ανάμεσα στο άμετρο κι έμμετρο, έρχεται από το παρελθόν, από την Ορθοδοξία, αλλά αργότερα μετακινείται.

Κοινωνία

- 1.Μεταλαμβάνω τ' άχραντα
των ουρανών μυστήρια
στη λειτουργία του πνέματος.
- 2.Και βρίσκω την αρχή
του μηδενός το τέλος
στη λύση της εξίσωσης.
- 3.Προσθέτω κι αφαιρώ
πολλαπλασιάζω και διαιρώ
στον πίνακα του αιθέρα
το φως της δημιουργίας.

(Το «Φωτόνιο» 1958).

Η **Ρίτα Μηλιώρη** είχε βαλθεί να συμπληρώσει το κενό της οικογένειας. Αν ο Νίκος ήταν σε πάρα πολλά σπουδαίος, δεν ήταν και ποιητής. Η Ρίτα είναι ποιήτρια και μάλιστα τρυφερή κι αισθαντική, αλλά πόσο βαριά είναι η σκιά του άνδρα...

Από τη συλλογή «Καταφυγή» του 1972:

- Υ1 -

Ήταν φωτιά στα χείλη
περπατούσες τις μεσονύχτιες ώρες
στις φλέβες
ανάδενες τα στήθη, τα εξουθενωμένα από την ηδονή.
Χέρια που τυραννούσαν το κορμί μου
φοβάμαι τώρα ν' αγγίξω τα χείλη μου
υποπτεύομαι πάντα τα δυο μου χέρια...

Ο Γιάννης Βουλγαρίδης, είχε σκορπίσει ποιήματά του σε διάφορα περιοδικά και εφημερίδες. Είναι καλός ποιητής, ευγενής, πράος, χαμηλών τόνων.

Σταχυολογούμε ένα ποίημα με ρίμα και φιλοσοφία:

- Φυγή -

*Πίστεψα πια το μάτι ενός Θεού πως δε μας βλέπει
και μούγινε εγκαρτέρηση η ανήλεη υποψία
πως είμαι καταμόναχος κι απάνου μου με σκέπει
η παγερή ενός μάταιου ουρανού αδιαφορία.*

*Ο τόπος είναι μοναξιά κι ο χρόνος τιμωρία
το καλημέρα είναι πολύ, το καλησπέρα λίγο,
κ ενώ μου απόμεινε ύστατη η φυγή παρηγορία,
το μετανιώνω και γυρνώ και πάλι λέω να φύγω.*

Ο Χρίστος Ρουμελιωτάκης (1938-2018), υπήρξε ένας πραγματικός αγωνιστής σε όλη του τη ζωή. Διώχθηκε από τη Χούντα κι έμεινε στην εξορία πολλή καιρό! Ασχολήθηκε με τα δημοτικά. Τρείς φορές κατέβηκε ως υποψήφιος δήμαρχος αλλά δεν τα κατάφερε. Υπήρξε όμως πολύ επιτυχημένος Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου, όπου έχαιρε κοινής αποδοχής.

Ως ποιητής έδωσε το παρών από πολύ ενωρίς με ποιήματά του που δημοσιεύονταν σε λογοτεχνικά περιοδικά από τη 10/ετία του '50. Ωστόσο ποιητικές συλλογές εξέδωσε πολύ αργότερα, με πρώτη την «Κλειστή θάλασσα», το 1979.

Ο Γιάννης Πλαχούρης, γνωστός δημοσιογράφος κι εκδότης, διακρίθηκε και ως ποιητής. Ήδη από το 1973 είχε εκδώσει την πρώτη ποιητική συλλογή «Στο Δέλτα των ονείρων», ενώ το 1977 ήλθε η συλλογή «Χρονιά Καλοκαιριού». Ακολούθησαν πολλές συλλογές. Του πιστώνεται η έκδοση μιας πολύ όμορφης εφημερίδας, της «Ιωνικής».

Η συλλογή «Χρονιά Καλοκαιριού» μπορεί να κυκλοφόρησε το 1977, όμως τα ποιήματα είχαν γραφτεί στη διάρκεια της Χούντας. Χαρακτηριστικό το ποίημα 1967-1974:

- Διαφέρουμε -

*Άλλοι κρατιούνται ξάγρυπνοι στη σκοπιά τ' ουρανού
Η αναμονή τους το βυζί της ελπίδας μοιάζει...
Προχωρούν δεν γυρίζουν.*

*Ένα χρέος για μας τους βαραίνει που μένουμε πίσω
Να ζωγραφίσουν με μπογιά το ξυπνητήρι στους τοίχους
Η δική μας αργυρνία είναι για ένα καλό βιβλίο και μια σιωπή...*

Ο Χρήστος Βαμβακάς, ήρθε στη Ν. Ιωνία από την Καβάλα, στις αρχές της 10/ετίας του '50. Έχει εκδώσει 4 ποιητικές συλλογές, αλλά και πεζά θεατρικά έργα.

Δείγμα από την συλλογή «Πικρές σταγόνες» (1957).

- Αργοναύτες -
Αργοναύτες δεν γίναμε
στην Κολχίδα δεν φτάσαμε
την Αργώ μας τη χάσαμε
στ' αβαθή πριν σαλπάρει.
Απ' τα λίγα που έμειναν
σανίδια, μαδέρια
μια βαρκούλα σκαρώσαμε
και αργά τώρα λάμνοντας
στα λιμάνια γυρνάμε...

Ο Σπύρος Τζαμτζής, δεν ήταν μόνο λογοτέχνης. Διακρίθηκε και στη μελέτη των Μαθηματικών! Το 1975 συγκέντρωσε όλο το ποιητικό του έργο στον τόμο «Ποιήματα». Ποίηση με ιδιαίτερο τονισμένο ύφος. Θυμίζει Παλαμά:

- Ακουαρέλλες -
Ντυμέν' η γη το γιορτινό πανώρειο φόρεμά της
μεσόστηθη τα κάλλη της απλώνει μ' ανεμέλια
ανάκατα κελαϊδητά και παιδιακίσια γέλια
γροικούνται ενώ μελωδικά τα κομπανιάρει ο Μπάτης.

Ο Νίκος Καμβύσης (1920-2010), είναι μια ιδιόζουσα περίπτωση! «Στρατεύεται» στη θρησκευτική, τη χριστιανική ποίηση. Τα ταλέντο του πληθωρικό. Πόσο όμως θα ξεφύγει από τον θρησκευόμενο και τον δάσκαλο, ώστε να μην προσπαθεί «να διδάσκει»;

Ανάμεσα 1948-1992 έχει εκδώσει 10 ποιητικές συλλογές.

Λαμπρό δείγμα το ποίημά του «Εν βία μεγίστη» από τη συλλογή του «Προ Χειμῶνος» του 1973.

- Εν Βία Μεγίστη -
Ύστατον μήνυμα Γαβριήλ. Αρκάδιον 1886.
Είπαν, λοιπόν να στείλουν έναν Αγγελιαφόρο
στο Αρχηγείο των Επαναστατών
- κάπου στο Ρέθυμνον
και διάλεξαν έναν γενναίο Σφακιανό.

Ήταν γοργοπόδαρος σαν τον Φειδιππίδη.
 Ο Ηγούμενος πήρε το χαρτί
 έσκυψεν υπερήφανος σαν Έλληνας
 άφοβος σαν άντρας.
 Έκαμε το Σημείον του Σταυρού πριν αρχίσει
 κι έγραψε δυο λόγια μετρημένα
 δίχως περιστροφές, χωρίς συγκίνηση καμία
 «Προφθάσατε! Μας έκλεισεν ο εχθρός».
 Έφτιαξε πάλι το Μέγα Σημείον
 κι έκλεισε τη γραφή με τ' όνομα του:
 «Γαβριήλ, Ηγούμενος Αρκαδίου».
 Και το υστερόγραφον «Έν βία μεγίστη».

Μερικοί βιογράφοι και ιστορικοί,
 σχεδόν εκατό χρόνια από το Αρκάδι,
 έγραψαν τάχα πως «κραυγή αγωνίας»
 ήταν εκείνη η ιστορική γραφή
 το «έν βία μεγίστη»
 Δεν μπόρεσαν να εννοήσουν, οι ταλαίπωροι
 πως πριν ακόμη η γραφή τελειώσει
 είχε θεριέψει κιόλας η θυσία εντός του!
 Γιατί δεν είχε φτάσει καν ο Αγγελιαφόρος
 στο Αρχηγείο των Επαναστατών
 όταν το Αρκάδι άστραψε
 σειώντας και την Τουρκιά απ' τα θεμέλια!

Ο Γιώργος Γεραλής (1917-1996), έχει δώσει δείγματα καλής γραφής όχι μόνον στην ποίηση, με τις πολλές ποιητικές συλλογές, αλλά και στην παιδική λογοτεχνία, γράφοντας κείμενα για την Ελληνική Μυθολογία, την Ιλιάδα, την Οδύσσεια, τον Μέγα Αλέξανδρο κλπ. για παιδιά.

Από τη συλλογή «Ελληνική νύχτα» (υπονοεί την περίοδο της Χούντας):

- Σιωπηλά -
 Ήτανε τότε ο καιρός
 να μη λες το όνομά σου
 απόβραδο ανταμώσαμε
 σιωπηλά στην πλατεία
 ένα πλήθος αμέτρητο.

Ο Γιώργος Γεραλής.

Άλλος κρατούσε αγιοκέρι
άλλος κλωνάρι πικρό
άλλος μονάχα την απόφασή του.
Ψελλίζαμε πράγματα αδιάφορα
παντού, παραμόνευαν οι επίορκοι.
Το φως λιγότευε, μα όταν
ζυγώσαμε στην πηγή, ήταν πλατύ
σαν τον ήλιο.
Έπειτα πάλι σκορπίσαμε
στα στενορύμια. Αύριο
η ψυχή δοκιμάζεται.

Ο **Σπύρος Μήλας** συνεχώς διωκόμενος, περνώντας από τη φυλακή στην εξορία για τις ιδέες του, θα εκδώσει την ωραία ποιητική του συλλογή «Ύμνος στην ειρήνη» το 1995. Όμως είναι κυρίως πεζογράφος και το έργο του θα παρουσιαστεί πολύ μετά το 1976. Από τη συλλογή «Φωνές πίσω από τα σίδερα» (1964).

Κελί χαμηλοτάβανο, υγρό κι όλο σκοτάδι
της βίας όργανο κι εσύ ξολοθρεμού σαν τ' άλλα
δεν με τρομάζεις. Ήπιαμε απ' τ' αντρείας το γάλα
κι είμαστε ανάσβυστη φωτιά, φεγγοβολή στον Άδη.

Η **Νίτσα Παραρά-Ευτυχίδου**, είναι εκείνη, που αποκλειστικά σχεδόν καταγινόμενη με τ' αγαπημένα της Βουρλά, θα δώσει αξιόλογα έργα που εμπεριέχουν πέρα από το στοιχείο της ιστορικής μυθιστοριογραφίας και το στοιχείο της λαογραφίας. Μια ολόκληρη σειρά έργων της: «Κάποτε στα Βουρλά της Μ. Ασίας», «Ένας Βουρλιώτης αιχμάλωτος των Τούρκων», «Στα Βουρλά μας πριν καούν», Α' και Β' τόμος, «Τα Βουρλά μας καίγονται» κλπ. υφάνθηκαν υφάδι-στημόνι στη μείξη μυθιστορήματος-λαογραφίας. Είναι βέβαια και καλή ποιήτρια.

Το πρόβλημα μας είναι ότι εμφανίζεται στα Γράμματα οριακά και με τη λήξη της περιόδου που εξετάζουμε καθώς τα έργα της διατρέχουν τις 10/ετίες '80 - '90, οπότε μόνον εξ «απαλών ονύχων» μπορούμε ν' αναφερθούμε σ' αυτήν.

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ - ΓΛΥΠΤΙΚΗ - ΨΗΦΙΔΟΓΡΑΦΙΑ

Η **Ζωγραφική**, ανάμεσα στις Καλές Τέχνες, έχει να εμφανίσει σημαντικά ονόματα. Πάντα πρώτος ο αξεπέραστος **Βασίλης Βασιλειάδης (1927-1991)**, καθηγητής της Σχολής Καλών Τεχνών, σπουδαίος ζωγράφος, γλύπτης αλλά και σκηνογράφος.

Άλλα ονόματα:

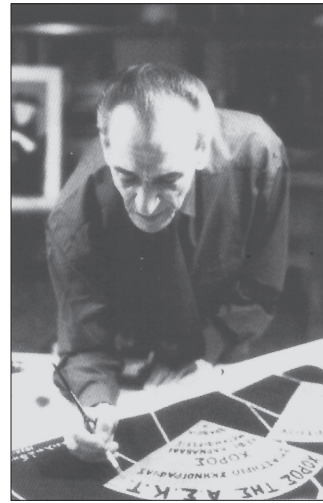
Παρ. Πασίρογλου (ΠΑΣΙΡΟ), Χρύσα Βουδούρογλου, Νίκος Βουλγαρέλης, Νίκος Γαζέπης, Νίκος Κακαδιάρης, Χρήστος Καμπούρογλου, Φώτης Κώτσινας, Νίκος Μπέτος, Επαμ. Μυρεσιώτης.

Μπορούμε να πούμε ότι καθένας με το στυλ και τη γραμμή του. Πέντε τουλάχιστον ζωγράφοι μας είναι εξαιρετικοί και θάλεγε κανείς και πολλοί για μια Πολιτεία, όπως η Νέα Ιωνία.

Μιλούμε για τον **Νίκο Γαζέπη**, τον **Νίκο Κακαδιάρη**, τον **Νίκο Βουλγαρέλη**, τον **Παρασκευά Πασίρογλου** και τη **Χρύσα Βουδούρογλου**.

Ιδιαίτερη περίπτωση πρέπει να θεωρηθεί ο **Σωτήρης Βάρβογλης (ψηφιδογράφος)** που με τα ψηφιδωτά του στο Πατριαρχείο της Κωνσταντινούπολης, τη δεκαετία του '90, θα μείνει στην Ιστορία και ο γλύπτης **Χαρίλαος Κουτσούρης** με σημαντικά έργα γλυπτικής στα επόμενα χρόνια.

Στην τέχνη της **Κεραμικής** διακρίθηκαν ο **Ν. Δαζελίδης**, ο **Τ. Μπεκιάρης**, η **Κική Μαλιακρίδα**. Στην **Αγιογραφία** ο **Ν. Παζαρόπουλος**. Θα μπορούσαμε να προσθέσουμε και τον **Στάθη Λεοντιάδη** στην τέχνη-τεχνική της ζωγραφικής με γραμματόσημα.

Ο Βασίλης Βασιλειάδης.

ΘΕΑΤΡΟ

Μια τέχνη που υπηρετήθηκε, όσο καμιά άλλη με τόσο φανατισμό και με τόση επιτυχία, είναι το **Θέατρο**. Και προσωποποιούμε την αναφορά μας στον **Γιώργο Μιχαηλίδη** και την εξαιρετή δουλειά του ως σκηνοθέτη στο «Δημοτικό Θέατρο Ν. Ιωνίας», μετά στο «Ανοιχτό Θέατρο», σε έργα που παίχθηκαν στον κινηματογράφο και την τηλεόραση! Δεν αναφερόμαστε και στο μεγάλο έργο του, ως μυθιστοριογράφου, γιατί το ξεδίπλωσε πέραν των χρονικών ορίων της εργασίας μας.

Και υπάρχουν και οι **ηθοποιοί**: Πολύκαρπος Πολυκάρπου, Θωμάς Κωνσταντινίδης, Δημήτρης Ιωακείμης, Νίκος Ξανθόπουλος, Σμαράγδα Σμυρναίου, Ζανίνο.

Ο Νίκος Ξανθόπουλος.

Η περίπτωση του **Νίκου Ξανθόπουλου** είναι πράγματι μοναδική! Ξεκίνησε με πολύ καλές σπουδές για το θέατρο. Μεταξύ 1960-1975 έπαιξε σε περίπου 50 ταινίες, ως πρωταγωνιστής. Καθιερώθηκε ως «το παιδί του λαού» και κάθε του εμφάνιση έσπαζε ταμεία, όχι μόνον στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό! Και παράλληλα τα κατάφερε και στο τραγούδι. Ωστόσο δεν του έλειψε και το ...συγγραφικό ταλέντο. Ήδη το 1968 είχε γράψει τη «Φτωχογειτονιά» (διάβαζε «Ελευθερούπολη»). Δεν τον αγνόησε φυσικά και η τηλεόραση.

Ο Νίκος ωστόσο απλός μέσα στην έκτακτη δημοφιλία του, δεν έλειψε από τη Νέα Ιωνία. Όποτε κλήθηκε ήταν παρών.

Ο **Πολύκαρπος Πολυκάρπου** είναι πάλι μια άλλη, ξεχωριστή περίπτωση. Όχι μόνον ηθοποιός, αλλά και σκηνοθέτης και δάσκαλος υποκριτικής. Θ' αναλάβει αργότερα ανάλογες θέσεις (στην Ελλάδα και το εξωτερικό).

Η Σμαράγδα Σμυρναίου θα εξελιχθεί σε σπουδαία ηθοποιό μετά το 1980.

ΜΟΥΣΙΚΗ - ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Στα πρώτα χρόνια της περιόδου που εξετάζουμε ο **Μιχάλης Σουγιούλ (1904 - 1958)** μεσουρανεί. Είναι το πρώτο όνομα στη σύνθεση τραγουδιών, που δεν είναι ρεμπέτικα αλλά τείνει να δείχνουν (αρχοντορεμπέτικα). Έφυγε πολύ νωρίς από τη ζωή (1958) και δεν πρόλαβε να δώσει ακόμη περισσότερα πράγματα.

Θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ως οιονεί Ιωνιώτη ακόμη κι έναν σπουδαίο συνθέτη, ιδιαίτερα αισθαντικών τραγουδιών, που αγαπήθηκε πολύ μέσα από τις ελληνικές ταινίες. Μιλούμε για τον **Μίμη Πλέσσα** του οποίου προπολεμικά ο πατέρας του είχε πιλοποιεί στο «Μιρουάρ» και καθημερινά ζούσε τον αέρα της προσφυγούπολης.

Σε κάθε περίπτωση δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τον **Άκη Σμυρναίο (Γαληνό Κιοσόγλου 1918-1984)**, ο οποίος εκτός των άλλων έχει μελοποιήσει το πασίγνωστο αντιστασιακό τραγούδι (του Καρβούνη) «Στ' άρματα, στ' άρματα, εμπρός στον αγώνα».

Αξεπέραστα πρώτο όνομα στο λαϊκό τραγούδι ήταν και εξακολουθεί να είναι ο **Στέλιος Καζαντζίδης (1931-2001)**. Ο πρόσφυγας τραγουδιστής (πατέρας Πόντιος, μητέρα Αλαγιώτισσα) που από τις αρχές του 1950 αφήνοντας τα αργαλειά στον «Έσπερο» άρχισε να

τραγουδάει στα κέντρα της εποχής, πρώτα στου «Βουτσά» στην Καλογρέζα και μετά στον «Ζέφυρο» στο Ηράκλειο. Η Νέα Ιωνία καυχείται για τον άνθρωπό της, όσο κι αυτός ουσιαστικά δεν την εγκατέλειψε ποτέ! Είναι γνωστή η φράση διανοουμένου: «Όταν μιλάμε για τη Νέα Ιωνία, καλύτερα να λέμε ο "δήμος του Στέλιου" για να συνεννοούμαστε»!

Ο Καζαντζίδης τραγούδησε την προσφυγιά, τη μετανάστευση (τεράστιο το κύμα στις αρχές της 10/ετίας του '60), τραγούδησε τον καημό του εργάτη και του αδικημένου. Ήταν ένας γνήσιος, ακέραιος λαϊκός τραγουδιστής.

Σε σύνθεση του Χρ. Νικολόπουλου και στίχους Πυθαγόρα, ο Στέλιος τραγούδησε τη «Νέα Ιωνία». Αν και δεν γεννήθηκε σ' αυτήν, λέει: «στα μάτια σου είδα το φως».

*Φτωχιά μου Νέα Ιωνία
στα μάτια σου είδα το φως
στους δρόμους και στα καφενεία
ο κάθε φίλος, αδελφός.*

*Και μου 'λέγαν ιστορίες
στη μικρή μου την αυλή
δυό γερόντοι από τον Πόντο
μια γριούλα από το Αίβαλί.*

*Γλυκιά μου Νέα Ιωνία
ποτέ μου δεν θα σ' αρνηθώ
μέσα στα γκρίζα δειλινά σου
πάντα θα υπάρχω και θα ζω.*

Ο Στέλιος Καζαντζίδης.

Ο Στέλιος τραγούδησε και μελοποιημένο Θεοδωράκη. Σε στίχους Τάσου Λειβαδίτη τραγούδησε το «Σαββατόβραδο»:

*Μοσχοβολάν οι γειτονιές βασιλικό και ασβέστη
παίζουν τον έρωτα κρυφά στις μάντρες τα παιδιά,
Σαββάτο βράδυ είν' όμορφο, ίδιο «Χριστός Ανέστη»
Ένα τραγούδι του Τσιτσάνη κλαίει κάπου μακριά...*

Ο Στέλιος σταμάτησε να τραγουδάει και να ηχογραφεί το 1966. Επανήλθε δριμύτερος το 1976, με το καλύτερο ίσως τραγούδι του «Υπάρχω» (σε μουσική Νικολόπουλου και στίχους Πυθαγόρα):

*Υπάρχω
κι όσο υπάρχουν θα υπάρχω
σκλάβα τη ζωή σου θα 'χω
κι ας βαδίζουμε σε δρόμους χωριστούς.*

*Υπάρχω
μες στα μάτια σου που κλαίνε
μες στα χείλη σου που καίνε
και θα υπάρχω στα τραγούδια που θ' ακούς...*

Λίγο καιρό μετά τον θάνατό του (14 Σεπτεμβρίου 2001), ο Δήμος Ν. Ιωνίας, στις 13 Σεπτεμβρίου του 2006 έκανε τα αποκαλυπτήρια της προτομής του στη γωνία των οδών Αλαΐας και 28ης Οκτωβρίου, στα πλαίσια των "Ιωνικών Ημερών". Την προτομή φιλοτέχνησε ο Χαρίλαος Κουτσούρης.

Λαϊκή τραγουδίστρια, Ιωνιώτισσα (για την ακρίβεια Ελευθερουπολιώτισσα) ήταν βέβαια και η **Γιώτα Λύδια**, που έκανε αξιόλογη διαδρομή στο λαϊκό τραγούδι την ίδια περίοδο, που όμως «*συνωστίζονταν*» πολλές καλλιτέχνιδες του λαϊκού τραγουδιού (Μαρινέλλα, Δούκισσα, Βίκυ Μοσχολιού, Πόλυ Πάνου, Καίτη Γκρέυ, Μαίρη Λίντα, Σωτηρία Μπέλλου, Λίτσα Διαμάντη και άλλες).

Γιώτα Λύδια

Μαρία Φαραντούρη

Αλίκη Καγιαλόγλου

Σε άλλη κατεύθυνση κινήθηκαν η **Μαρία Φαραντούρη** και η **Αλίκη Καγιαλόγλου**. Η πρώτη υπήρξε και είναι η βασικότερη ερμηνεύτρια των τραγουδιών του Μίκη Θεοδωράκη και η δεύτερη του Μάνου Χατζηδάκι. Και οι δύο όχι μόνον γέννημα αλλά και ανάθρεμμα Ιωνιώτισσες. Η πρώτη Ελλαδίτισσα (καταγωγή από την Κεφαλονιά από τον πατέρα της), η δεύτερη Μικρασιάτισσα.

Η **Μαρία Φαραντούρη** έχει δώσει πάρα πολλές συναυλίες στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Με την κήρυξη της δικτατορίας έφυγε στο Παρίσι και μετά στο Λονδίνο, όπου με θέρμη υποστήριξε τον αντιδικτατορικό αγώνα της δίνοντας συνεχώς συναυλίες.

Έχει γράψει παραπάνω από 60 δίσκους. Θυμίζουμε το «Μαουτχάουζεν», το «Γελαστό παιδί», το «Canto General», το «Τραγούδι του αγώνα» κλπ.

Η **Αλίκη Καγιαλόγλου** εμφανίστηκε στο προσκήνιο αρκετά αργότερα από τη Φαραντούρη. Τα πρώτα της βήματα τα έκανε ως σολίστ με την περίφημη χορωδία της Τερψ. Παπαστεφάνου. Μετά βέβαια συνεργάστηκε αρχικά με τον Μίκη Θεοδωράκη αλλά ουσιαστικά με τον Μάνο Χατζηδάκι. (σε περιόδους που ξεπερνούν κατά πολύ τα χρονικά πλαίσια αυτής της έκδοσης).

Για τον **Γιώργο Λουκά**, τον μαθητή του Αττίκ και σπουδαίο ερμηνευτή ελαφρών τραγουδιών, έχουμε ήδη ειπεί αρκετά.

Υπήρχαν βέβαια και οι σολίστες. Έχουμε ήδη μιλήσει για την **Ευρύκλεια Τριανταφύλλου** (πιάνο) και τον **Τίμο Σουγιούλ** (ακκορντεόν). Θα πρέπει να προσθέσουμε τον δεξιότεχνη στο κανονάκι **Νίκο Στεφανίδη** κι ακόμη τον μεγάλο κιθαρίστα **Χαρ. Εκμεκτζόγλου**, τον **Δαμ. Κυπριζόγλου** στο ούτι, τον **Βασ. Φωτόπουλο** στο βιολί, και τον **Νικ. Φωτόπουλο** στο ακκορντεόν.

ΤΟΠΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

Ο τοπικός τύπος της περιόδου (1941-1976) δεν είχε να δώσει φύλλα που να είχαν διάρκεια και πυκνότητα εκδόσεων.

Εξαίρεση αποτελεί το «**Θάρρος της Ιωνίας**» του Βουρλιώτη, χημικού στο επάγγελμα, Γιάννη Διαμαντάκη. Το «Θάρρος» πρωτοεκδόθηκε το 1946 και έκλεισε το 1975, αφού διέσχισε μια φθίνουσα διαδρομή 30 ετών.

Εξέφραζε ιδιαίτερα, στα χρόνια του Εμφυλίου και λίγο μετά, ακροδεξιές θέσεις, αλλά πάντως έδινε χώρο για μελέτες, ιστορικού κυρίως περιεχομένου σε προσωπικότητες γενικώς του φιλελεύθερου χώρου αλλά ακόμη και του αριστερού [Χρ. Σολωμονίδης, Αντ. Σαπουντζάκης, Αντ. Αθηνογένης, Δημ. Μιχαηλίδης (Δάμων) κ.α.]

Η ύλη του περιοριζόταν σε ένα κύριο άρθρο, κάποια σχόλια, συνήθως επικριτικά των έργων της δημοτικής αρχής (εννοείται του Κυρ. Κιοφτερτζή!), κάποιες μελέτες σε συνέχειες, κυρίως παιδαγωγικού χαρακτήρα και ενδεχομένως κάποιες έκτακτες περιγραφές σημαντικών γεγονότων. Εφημερίδα σε μεγάλο σχήμα, συνήθως 4/σέλιδη με μηνιαία ή πότε-πότε πυκνότερη έκδοση, έφθασε στα 835 φύλλα. Πάντως για τον ιστορικό της Ν. Ιωνίας, έτσι κι αλλιώς ήταν και είναι χρήσιμος οδηγός.

Η δεύτερη σε διάρκεια εφημερίδα (10 χρόνια) ήταν τα «**Τοπικά Νέα**», τα οποία αποκλειστικά σχεδόν προπαγάνδιζαν τα έργα του Κιοφτερτζή! Χρήσιμη πάντως ως αρχειακό υλικό.

Ορισμένες προσπάθειες που κυρίως είχαν προεκλογικό χαρακτήρα («Προμαχών» του Σχοινά, «Προοδευτική» του Δ. Καμάρη, «Σοσιαλιστική» του Π. Αντωνίου) είχαν βέβαια ελάχιστη απήχηση. Σημαντική από το χώρο της Αριστεράς ήταν η «**Ιωνία**» των Χρ. Τσάλη και Χρ. Τσαούση, αλλά λιγόζωη και αυτή.

Ως αρτιότερη από όλες τις προσπάθειες θεωρείται η «**Ιωνική**» των **Γ. Κορίδη** και **Χρ. Δια-**

Η ΝΕΟΙΩΝΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΠΑΛΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΛΑΟΥ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

ΕΤΟΣ Α' — 'Αρ. Φύλλου 2
Παρασκευή 3 'Ιουλίου 1964

Αρτισανόνατος: Μ. Δ.
Πανεπιστημίου 65—Τηλ.: 2

ΕΓΓΙΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ Γραφείο: Ακρίτων 43 (Καλαγγιά) Τηλ. 89.426 Έκδοσις: ΚΑΙΤΗ ΧΡΗΣΤΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΗ

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ

Άνεξάρτητος 15θήμερος Τοπική Έφημερίς

Περίοδος Β' 'Αρ. Φύλλου 2 • Γραφεία Εύαγγ. Σχολής 2 Τηλ. 2793055 Ώραι Γραφείου 5 - 8 μ.μ. • 19 'Απριλίου 1976

μετ' τὴν καὶ τὴν ἀποδοτὴν τὴν δ

ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ

ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ
28
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1951

ΕΤΟΣ Α' ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 1

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 1000

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: ΑΝΑΤΟΛΗΣ 2

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ - ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΙΣ Ο ΣΤΙΧΟΣ ΔΡ. 3000

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΝΙΚΟΣ ΜΗΛΙΩΡΗΣ Προσφορά στους Μικρασιώτες

ΦΛΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ Παρουσίαση συνθημάτων μας

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ Το 6' μέρος της εφημερίδας

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ Περιοχημένη προσπάθεια

ΤΑΧ ΤΕΛΟΣ ΚΑΤΕΒΑΝΟΝ

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 7
24 ΙΟΥΝΙΟΥ 1976
Γραφείο Ν. Παπαδόπουλου
Old Town Athens
Τηλ. 27.43.055

ΙΩΝΙΚΗ

Ενθάρτυρη
15ήμερη εφημερίδα
τοπικών προβλημάτων
ΕΛΛΗΝΙΣΤΕΣ-ΣΛΑΒΙΣΤΕΣ
Ευνοϊκή Παρουσία
Αυτή Γραμμή
Αποδοτὴν καὶ
εὐνοϊκότητα ἀπὸ ἀπαιτήτων

ΙΩΝΙΚΗ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ Β' ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΤΟΣ Α' — ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β'

Έκδοσις - Διεύθυνσις: ΧΡ. ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Αρτισανόνατος: Γ. ΚΟΡΙΑΝΣ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 3

1
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΑΝ
ΝΕΟΝ ΗΡΑ
ΤΗΛ. 89

Η ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΚΔΟΣΙΣ

ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ ΑΓΚΑΛΙΑΖΕΙ ΤΟΥΣ ΛΑΟΥΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΑΓΕΤΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΕΩΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ (Π.Ε.Ε.)

ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΑΤΕΙΑ ΟΜΟΝΟΙΑΣ 71 (Μέγαρον 'Αθηνών)
Τηλ.: 'Αθηνών 522.468 - 89.679
Διεύθυνσις: 334.478
Συντάξις: 339.200
Τελεγραμμὰς: 333.291

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 27 ΙΟΥΝΙΟΥ 1964
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 6

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΔΡΕΑΣ Μ. ΨΕΦΟΣ
ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Γ. Ν. ΑΕΚΑΝΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΕΝΤΡΟΥΣ ΟΜΟΪΔΕΑΤΑΣ ΜΟΥ

Τοπικές εφημερίδες της Νέας Ιωνίας αυτής της περιόδου.

μαντή, που ξεκίνησε το 1965 να κερδίζει τις εντυπώσεις με την άρτια εμφάνιση και τη θεματογραφία της, αλλά έκλεισε το 1967.

Το 1970 αρχίζει την πορεία της μια αρκετά αξιόλογη εφημερίδα από τη Ν. Φιλαδέλφεια που θα καλύψει και τη Ν. Ιωνία. Είναι η «Αναγέννησις» του Γ. Κακάτσου.

Το 1976 τη διεύθυνση της εφημερίδας αναλαμβάνει ο **Γιάννης Πλαχούρης**. Την ανακαινίζει και τη γράφει στη δημοτική αρχίζοντας από τον τίτλο: από «Αναγέννησις» θα γίνει «Αναγέννηση», μετά βέβαια θα πάει σε κάτι πιο ολοκληρωμένο και σοβαρό την «**Ιωνική**» (αλλά πέραν του 1976), που θ' αντικαταστήσει την «Αναγέννηση».

Θ' άξιζε ν' αναφερθεί η «**Πρωτοπορία**», το όργανο του Συλλόγου των «Φοιτητών Ν. Ιωνίας και Ηρακλείου», που κάποια στιγμή από εφημερίδα θα γίνει περιοδικό (1962), αλλά θα έχει πάντα πρωτότυπη ύλη.

Υπήρξαν ακόμη μια-δυο προσπάθειες από τον χώρο της Αριστεράς («Προοδευτική Ιωνία» και «Ιωνιώτες») που δεν είχαν διάρκεια.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Ο αγαπητός αναγνώστης καθώς θα έχει διατρέξει τα κεφάλαια 1ο έως 4ο θεωρούμε ότι θα έχει ήδη λάβει αρκετές πληροφορίες και για τα πολιτιστικά σωματεία της Ν. Ιωνίας, που έδρασαν στην περίοδο 1941-1976.

Και πάντως δεν είναι πολλά, σε αντίθεση με τα επαγγελματικά, τα θρησκευτικά, τα καθαρώς φιλανθρωπικά, τα εξωραϊστικά, τα αθλητικά, που είναι δεκάδες. (Για περισσότερες λεπτομέρειες παραπέμπουμε στο βιβλίο του Λουκά Χριστοδούλου «Η Ιστορία των Σωματείων της Ν. Ιωνίας», εκδόσεις Μπαλτά, 2014).

Ουσιαστικά για την περίοδο αναφοράς στη Νέα Ιωνία δραστηριοποιούνται δυναμικά, με πλήθος μορφωτικών εκδηλώσεων και ανάλογων δράσεων δύο σωματεία: α) Η «**Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας**» και β) ο «**Ιωνικός Σύνδεσμος**». Δεν υποτιμάται η δράση σωματείων όπως το «**Σωματείο Ινεπολιτών-Κασταμονιτών - Η Κοίμηση της Θεοτόκου**», που είναι άλλωστε μαζί με το όμαιμό του σύλλογο «**Προσφυγική Κοινότητα Ινεπόλεως**» και τα αρχαιότερα σωματεία της πόλης, ή ο «**Σύνδεσμος Αλαγιωτών Ν. Ιωνίας**» που ωστόσο δραστηριοποιείται μετά την 10/ετία του '70. Όμως οι δράσεις των δύο πρώτων σωματείων ήταν συνεχείς και μαζικές και είχαν γενικότερο αντίκτυπο σ' ολόκληρη την πολιτεία.

Η «**Ένωση Σπάρτης**», που ξεκινούσε από το 1933, είχε να επιδείξει μιαν έκτακτη κινητικότητα για την απόκτηση ιδιόκτητης στέγης (μεγάλες χορηγίες Σπαρταλήδων βιομηχάνων, επιχειρηματιών, εμπόρων, έρανοι κλπ.). Η στέγη αυτή μεταξύ 1960-1975 ήταν ουσιαστικά ο μόνος κλειστός πολιτιστικός χώρος στη Νέα Ιωνία. Υπολογίζεται ότι γίνονταν ετησίως άνω των 20 σωματειακών εκδηλώσεων, των οποίων το μεγαλύτερο μέρος είχε ως διοργανωτή τον δήμο ή την Εκκλησία, και κυρίως τον «Ιωνικό Σύνδεσμο».

Και μπορούσε η Ένωση να συγκεντρώνει πολύν κόσμο, γιατί επικεφαλής στα διοικητικά συμβούλια και τις διάφορες επιτροπές δράσης ήταν προσωπικότητες με πανελλήνιο αναφορά (Βασιλάκης Αρτεμιάδης, Βασ. Πετράκης, Γαβριήλ Τσακίρης, Μιχ. Κιουρκτσόγλου, Φώτιος Ουλκέρογλου, Κοσμάς Νικολαΐδης, Αβρ. Καχραμάνογλου, Μηνάς Μηναιΐδης, Στ. Στύλογλου και τόσοι άλλοι).

Ο σύλλογος στην Κατοχή δεν αδράνησε. Οργάνωσε μεγάλο Έρανο. Βάζοντας επικεφαλής, τον τότε Αρχιεπίσκοπο Δαμασκηνό επέτυχε να συγκεντρώσει ένα πολύ μεγάλο ποσό για την εποχή (112.000.000 δραχμές) και να το διανείμει σε 500 άπορες οικογένειες. Οργάνωσε γρήγορα όλους τους χώρους του, ώστε να μπορέσει να ιδρύσει μεγάλη Βιβλιοθήκη και Αναγνωστήριο, ενώ πάντα στήριζε τους νεότερους καλλιτέχνες και ανθρώπους της επιστήμης στις σπουδές τους. Είχε καθιερώσει τα ταξίδια στις Πατρίδες της Ανατολής κι από το τέλος της περιόδου την έκδοση βιβλίων για την ιστορία της Σπάρτης της Πισιδίας και της Ν. Ιωνίας.

Η μεγάλη αίθουσα της Ενώσεως Σπάρτης Μ. Ασίας τη δεκαετία του '60. Στο βήμα ο Χάρης Σαπουντζάκης μέλος τότε του Δ.Σ. της Ενώσεως.

Για την ιστορία θα πρέπει ν' αναφερθεί η κίνηση που έγινε το 1968 για ανανέωση των μελών του Δ.Σ., οπότε μπήκαν στη διοίκηση οι: Γιάννης Εσόγλου, Ηλίας Μωραλόγλου, Χάρης Σαπουντζάκης, Λεωνίδας Βογιατζόγλου, Χρήστος Παπαγερασίμου, Ιωάννης Ακιανίδης, Ελένη Ελμαλόγλου, Κυριάκος Ελμαλόγλου, Νίκος & Όμηρος Ακιανίδης, Νικόδημος Γαβριήλογλου, Γρηγόριος Δημητρίου και άλλοι.

Πρόεδροι μεταξύ 1945 – 1975 ήσαν οι εξής: Ιορδ. Δημητριάδης, Κοσμ. Νικολαΐδης, Νικ. Χατζησταθόγλου, Βασ. Αρτεμιάδης, Φώτιος Ουλκέρογλου. Σημαντική ήταν η στήριξη που παρείχαν οι δύο μεγάλοι κληρικοί της, οι αείμνηστοι: μητροπολίτης Πατάρων Μελέτιος και Παπαϊωακείμ Πεσματζόγλου.

Ο «Ιωνικός Σύνδεσμος» που ιδρύθηκε το 1951, από την αρχή είχε ένα βασικό στόχο: να οργανώνει πολιτιστικές δράσεις μετακαλώντας συχνά προσωπικότητες των Γραμμάτων και των Τεχνών. Παρότι στην αρχή λειτουργούσε σε πολύ περιορισμένο χώρο, μπόρεσε να οργανώσει αξιόλογη βιβλιοθήκη.

Πρώτος πρόεδρος και ιδρυτής του ήταν ο απόστρατος αξιωματικός **Θεόδ. Κυρκίδης**, από την Κάτω Παναγιά της Ερυθραίας, ο οποίος παρά την αυστηρότητα στις ενέργειές του είχε τη δυνατότητα να επικοινωνεί με τους νέους της εποχής, οι οποίοι προσέφευγαν στη μοναδική για την εποχή της βιβλιοθήκη του.

Μετά τον Κυρκίδη μεγάλη ήταν η προσφορά ενός ακόμη απόστρατου αξιωματικού, αλλά όμως παράλληλα και ανθρώπου του Πολιτισμού και της προόδου, του **Νίκου Μηλιώρη**, από τα Βουρλά της Μ. Ασίας.

Σ' αυτούς θα πρέπει να προστεθεί και η συνεχής παρουσία και κινητικότητα του φιλόλογου και συγγραφέα **Βασίλη Μπατζόγλου**.

Ο Ιωνικός Σύνδεσμος αναγκαστικά εφίλοξενείτο στις εκδηλώσεις του, αλλά αυτό δεν τον εμπόδιζε να αποκτά μεγάλο κύρος ως σωματείο αποκλειστικά πολιτιστικό, που είχε εκείνη τη δύσκολη εποχή μαζί του τους νέους και την κοινωνία της Ν. Ιωνίας, ανεξαρτήτως κομμάτων.

Το ξεκίνημα στις δράσεις του ήταν βέβαια η τοποθέτηση της προτομής του Άγγελου Σημηριώτη, στη μικρή πλατεία απέναντι από τα γραφεία του, το 1952.

Πρόεδροι στον Ιωνικό Σύνδεσμο για την περίοδο 1951-1967 διετέλεσαν οι: Θεόδ. Κυρκίδης, Ηρακλής Ρήγας, Νίκος Μηλιώρης, Θεόδ. Μιχαηλίδης, Παύλος Αντωνίου, Δ. Πουλόπουλος, Αντώνιος Γιοβάνης.

Το 1967, η Χούντα έκλεισε τον Ιωνικό Σύνδεσμο και κατέσχε τη Βιβλιοθήκη του. Το σωματείο, ακριβώς την στιγμή που είχε σχεδόν ολοκληρώσει το κτίριό του βρέθηκε άστεγο.

Την περίοδο της Χούντας έγιναν προσπάθειες για επανασύσταση του Ιωνικού Συνδέσμου. Ιδρύθηκε ένας οιονεί «νέος Ιωνικός Σύνδεσμος» με πρόεδρο τον Λεωνίδα Δαούτη, το 1973.

Με την αποκατάσταση της Δημοκρατίας, ο Ιωνικός Σύνδεσμος εκλέγει στις 25 Φεβρουαρίου 1975 διοίκηση με πρόεδρο τον τελευταίο προ της Χούντας πρόεδρο, τον Αντώνιο Γιοβάνη. Θα ξαναπάρει το οίκημά του, αλλά δυστυχώς η Βιβλιοθήκη του δεν θα υπάρχει πλέον.

Όσον αφορά τους **2 συλλόγους των Ινεπολιτών-Κασταμονιτών**, αυτοί κάποιοι στιγμή θα ενωθούν (1971) και θα συνεχίσουν τη δράση τους ως «**Σωματείο Κοινωνικής Πρόνοιας των απανταχού Ινεπολιτών και Κασταμονιτών - Η Κοίμηση της Θεοτόκου**».

Έχοντας ανεγείρει την ωραία αίθυσά τους στην Ινέπολη θα εξακτινώσουν τη δράση τους σε εκδηλώσεις πολιτιστικού χαρακτήρα, ιδρύοντας και λειτουργώντας διάφορα τμήματα (Χορωδία, Χορευτικό, Βιτρώ κ.λπ.).

Οι σύλλογοι των Ινεπολιτών δικαιολογημένα είχαν να καυχώνται για το **Νυκτερινό Γυμνάσιό** τους, που ίδρυσαν και λειτούργησαν στη Νέα Ιωνία, όταν καν δεν υπήρχε δημόσιο. Μεγάλη η προσφορά των εκπαιδευτικών Βασ. Μπατζόγλου και Μιλτ. Τσουμπή.

Προσωπικότητες, που ξεχώρισαν στην περίοδο που αναφερόμαστε, ήταν οι: Πέτρος Κοπερίδης, Κων/νος Γεωργιάδης, Απόστ. Διασάκος, Ηρακλής Σπανόπουλος, Χαρ. Παπαελευθερίου, Χαρ. Ιασονίδης, Κων/νος Δεληγιαννίδης κλπ.

Ο **«Σύνδεσμος Αλαγιωτών»** κινήθηκε περισσότερο μετά το 1970 σε πολλούς τομείς. Σημαντικές υπηρεσίες έχουν προσφέρει οι: Ιάκωβος Σακαλόγλου, Γεώργιος Τσοπανάκης, Γεώργιος Νουβέλογλου, Χρήστος Τσοπάνογλου, Παρ. Παρέσογλου, Μ. Λουιζίδης, Δημ. Τσοπάνογλου, Λεων. Τσιμετζόγλου.

Στη 10/ετία του '50 ιδρύθηκαν και λειτούργησαν στο Ιστορικό Κέντρο, την Καλογρέζα και τη Σαφράμπολη παραρτήματα του Συλλόγου **«Ελληνικόν Φως»**, που είχε ως έδρα την Αθήνα. Αυτοί λέγονταν **«Φάροι»** και οργάνωναν ομιλίες κυρίως στις αίθουσες των Δημοτικών Σχολείων με χαρακτήρα ηθικο-διαπλαστικό. Δεν είχαν διάρκεια.

Σ' αυτήν περίπου την σκοποθετική, αλλά με καθαρά τοπικό χαρακτήρα και εξαιρετικά πλούσια δράση μεταξύ των ετών 1955-1965 λειτούργησε η λεγόμενη **«Εταιρεία Αναστηλώσεως Ηθικών Αξιών»** με κινητήριο μοχλό τον αρχιμανδρίτη Γρηγόριο Πουλάκη, αλλά και ένα σοβαρό επιτελείο συνεργατών: Λεων. Δαούτης, Ν. Μηλιώρης, Κ. Νικολαΐδης, Δημ. Ρογάρης, Γ. Μπαλαλός κ.α. Σπουδαίο επίτευγμά του η **ίδρυση του «Ομίλου Νέων»**, στο οποίο μετείχαν μαθητές των τελευταίων τάξεων του Γυμνασίου, που είχαν πνευματικές και καλλιτεχνικές ανησυχίες.

Το 1958 ξεκίνησε τη δράση του ο **«Σύλλογος Φοιτητών Ν. Ιωνίας και Ηρακλείου Αττικής»** που δραστηριοποιήθηκε πέρα από την επίλυση των προβλημάτων των φοιτητών και στην οργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων. Ιδρυτής ο Γ. Χαραλάμπους. Από τις διοικήσεις του στις 10/ετίες του '60 και '70 πέρασαν οι: Γιάννης Χαραλάμπους, Δημ. Γυφτάκης, Αντ. Ρασιδάκης, Πολ. Πολυκάρπου, Νικ. Τάτσης, Θεόδ. Σερέφογλου, Στέργιος Χαραλάμπους, Αλέκος Κεσίσογλου, Αντ. Κρασσάς, Στέλιος Κανναβός, Γιάν. Μητροκώστας, Παν. Μαΐστρος, Στέλ. Πανταζόπουλος, Νικ. Βατίδης, Στ. Κουλάκογλου, Άγγ. Μελεμένης, Πέτρ. Μπουρδούκος, Κατ. Δακουρά, Ανδρ. Ρέκκας, Κων. Αμπατζής, Αλκ. Μαράκης, Ευάγ. Κοντονάσιου κ.α.

Ο **Φυσιολατρικός Όμιλος Νέας Ιωνίας (Φ.Ο.Ν.Ι.)** είναι ένα σωματείο, που ιδρύθηκε το 1962 και συνεχίζει τη δράση του ως σήμερα. Πέρα από τις εκδρομές, τις δενδροφυτεύσεις και γενικά τις ενέργειες για το περιβάλλον οργάνωναν και οργανώνουν και επιμορφωτικές εκδηλώσεις.

Από τις διοικήσεις του τις 10/ετίες '60 και '70 διακρίνουμε τους: Νικόδημο Γαβριήλογλου, Γιάννη Μοντσενίγο, Γεώργιο Μιχαλίδη, Νίκο Χομπά, Γεώργιο Λίνα, Κων/νο Θεοδοσίου, Εμμαν. Τσαρδούλια, Θεόδ. Ραΐση, Γιάν. Χατζηπαυλή, Γιώργο Ανθρακίδη, Δημ. Καραμπέτσο, Θεόδ. Τσεσμελή, Έλσα Ινεπολίτου, Γεώργ. Τσοντάνογλου, Μάτα Κωνσταντινίδου, Ελευθ. Μπαλτατζή, Ανδρ. Πιέρρο κ.α.

ΓΛΥΠΤΑ (Προτομές, Αγάλματα, Συνθέσεις στη Νέα Ιωνία)

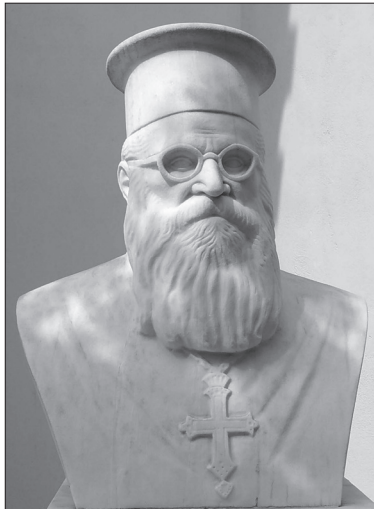
Στην πολιτεία μας και μετά από την αρχή της 10/ετίας του '50 πια, άρχισαν να τοποθετούνται, κυρίως σε πλατείες, γλυπτά, δηλαδή προτομές, αγάλματα, συνθέσεις σε μάρμαρο, μπρούτζο κ.λπ. που εικονίζουν προσωπικότητες κυρίως από τον θρησκευτικό βίο και τον πολιτισμό αλλά και συμβολίζουν αγώνες και θυσίες του Ελληνισμού στον αγώνα για τη λευτεριά.

Δεν θα λέγαμε ότι τα γλυπτά της πόλης, είναι αρκετά κι ούτε δυστυχώς, με κάποιες εξαιρέσεις, και τα καλύτερα δείγματα της τέχνης.

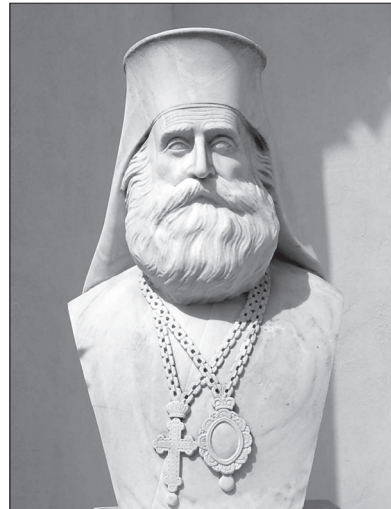
Από τη Νέα Ιωνία, ύστερα από μια ζωή σχεδόν 100 χρόνων, δυστυχώς απουσιάζουν οι μεγάλες γλυπτικές συνθέσεις, οι επιβλητικοί ανδριάντες κλπ. όπως για παράδειγμα αυτό δεν συμβαίνει στη Νέα Σμύρνη, τη Νέα Φιλαδέλφεια, τη Νίκαια, πόλεις με την ίδια χρονική διαδρομή και την ίδια πληθυσμιακή σύνθεση.

Ας δούμε αναλυτικά τα γλυπτά μας:

Υπάρχουν 2 αγάλματα, 3 αναθηματικές στήλες, 2 συνθέσεις εκ των οποίων η μία έχει καταστραφεί. Οι προτομές είναι 7, στις οποίες θα μπορούσε κανείς να προσθέσει άλλες 2, που είναι πίσω από το Άγιο Βήμα των Αγ. Αναργύρων (του μητροπολίτη Πατάρων Μελετίου και του Παπαΐωακείμ Πεσματζόγλου, επάνω στους τάφους τους).

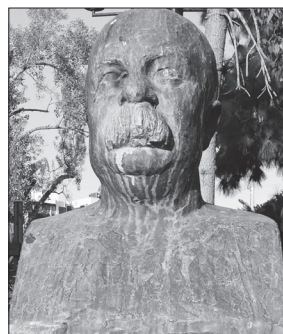
Παπαΐωακείμ Πεσματζόγλου

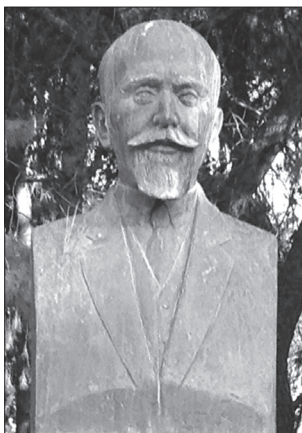
Πατάρων Μελέτιος

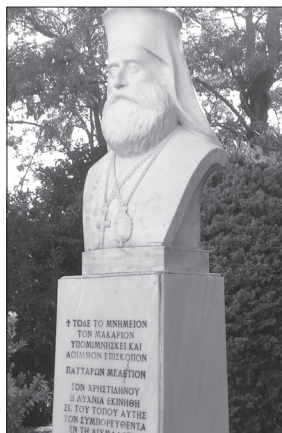
Άγγελος Σημηριώτης

Μένος Φιλήντας

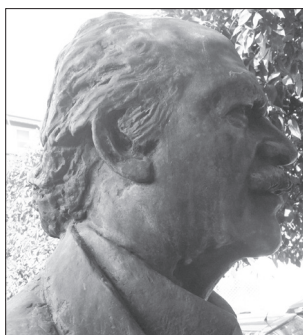
Ελευθ. Βενιζέλος

Πατάρων Μελέτιος

Στέλιος Καζαντζίδης

Τάκης Σινόπουλος

Σούλη Σουρή

Ας αρχίσουμε από τις προτομές:

Πρώτη προτομή, κι ομολογουμένως πολύ καλή είναι αυτή που τοποθετήθηκε σε πλατεία της Ν. Ιωνίας, το 1952: η μαρμάρινη προτομή του ποιητή **Άγγελου Σημηριώτη**, έργο του γλύπτη Γ. Γεωργίου. Η μικρή πλατεία που τοποθετήθηκε στο κέντρο της λεωφόρου Ηρακλείου λεγόταν τότε Ουϊνστον Τσώρτσιλ και μετά βέβαια ονομάστηκε Άγγ. Σημηριώτη.

Δεύτερη χρονολογικά είναι η προτομή του μητροπολίτη **Πατάρων Μελετίου**, έργο του γλύπτη Ευστρ. Φιλιππότη, που με ενέργειες του τότε προϊσταμένου του ναού του Αγ. Γεωργίου αρχιμανδρίτη Γρηγόριου Πουλάκη, τοποθετήθηκε στον περίβολο της εκκλησίας (1971).

Το 1977 στην πλατεία, όπου ήταν το τέρμα των λεωφορείων στη συνοικία «Λαζάρου» ο Δήμος Ν. Ιωνίας τοποθέτησε την μπρούτζινη προτομή του δημοτικιστή γλωσσολόγου **Μένου Φιλήντα**, έργο του Βασ. Βασιλειάδη.

Στη στήλη στήριξης της προτομής, αναγράφεται:

«Ο ΦΙΛΗΝΤΑΣ ΠΕΘΑΝΕ, Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΙΚΡΑΝΕ».

Νίκος Καζαντζάκης

Τα τελευταία 20 χρόνια, προτομές τοποθετήθηκαν:

1) του **Ελευθ. Βενιζέλου**, στην πλατεία Αγ. Αναστασίας στον Περισσό, με την πρωτοβουλία του «Συλλόγου Κρητών Περισσού» (2004).

2) του ποιητή **Τάκη Σινόπουλου**, στην μικρή πλατεία απέναντι από το «Ίδρυμα Νεοελληνικής Ποίησης - Τάκης Σινόπουλος» στον Περισσό, ύστερα από ενέργειες του «Ιδρύματος Τάκης Σινόπουλος». Έργο του γλύπτη Δημήτρη Αρμακόλα (2006).

3) του λαϊκού τραγουδιστή **Στέλιου Καζαντζίδη**, στη γωνία Αλαΐας και 28ης Οκτωβρίου, με πρωτοβουλία του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου. Έργο του γλύπτη Χαρ. Κουτσούρη.

4) της ζωγράφου και συγγραφέα **Σούλης Σουρή**, σε πλατεία στον Περισσό, αφιέρωμα του συζύγου της, ζωγράφου Νίκου Κακαδιάρη (2010). Έργο του γλύπτη Γεωργίου Καλακαλλά, Ομότιμου Καθηγητή Ε.Μ.Π.

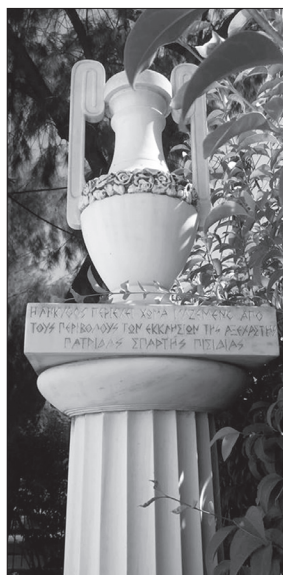
Οι αναθηματικές στήλες είναι τρείς (3):

1) η στήλη των **Ηρώων του Μπλόκου της Καλογρέζας**, που στήθηκε για να τιμηθεί η θυσία των 22 παλληκαριών της Καλογρέζας, που εκτελέστηκαν στον χώρο αυτό, στις 15 Μαρτίου 1944 από τους Γερμανούς και τα Τάγματα Ασφαλείας.

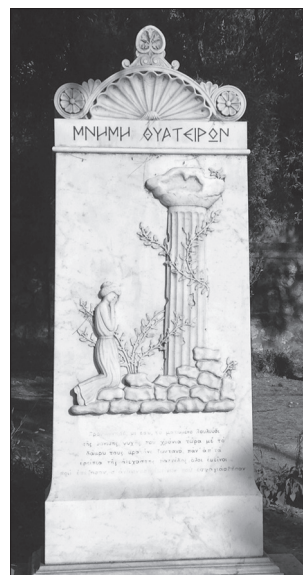
Η στήλη είναι έργο της γλύπτριας Αφροδίτης Λιτή, στήθηκε εκεί για να γίνεται η κατάθεση των στεφάνων. Στη βάση της στήλης υπάρχει επίγραμμα του Γιάννη Ρίτσου:

Ηρώο πεσόντων Μπλόκου
Καλογρέζας.

Ένωση Σπάρτης
Μικράς Ασίας

Αφιέρωμα στους σφαγιασθέντες
στην πολιτεία των Θυατείρων.

Αγαλμα της Ελληνίδας μάνας.

Ανδριάντας μητροπολίτη
κυρού Τιμόθεου

«Στην Καλογρέζα σαν περνάς
 ξέγνοιαστε εσύ διαβάτη
 με ευλάβεια πρέπει να πατάς
 γιατί σε τούτα τα λιθάρια
 έπεσαν για την λευτεριά
 22 παλικάρια»

2) Ο **δωρικός κίονας που στέφεται από λουτροφόρο (λήκυθο) η οποία περιέχει χρώμα μαζεμένο από τις περιβόλους των εκκλησιών της Σπάρτης Πισιδίας**, καθώς οι Σπαρταλήδες συνήθιζαν να θάβουν τους νεκρούς τους εκεί, προκειμένου να τιμηθεί από τους ξεριζωμένους απογόνους τους η μνήμη τους. Είναι έργο του Χαρ. Κουτσούρη (1984). Ο κίονας είναι δωρικού ρυθμού για να τονίζει την ιδέα των κατοίκων της Σπάρτης ότι κατάγονταν από Λακεδαιμόνιους.

3) Η **στήλη στον βραχόκηπο της λεωφόρου Ηρακλείου, κοντά στον σταθμό των Πευκακίων, αφιερωμένη στους σφαγιασθέντες κατοίκους της πολιτείας των Θυατείρων**. Την κατασκεύασε ο λειτουργών τότε σύλλογος των από τα Θυάτεια καταγομένων.

Η στήλη στο ανάγλυφό της δείχνει μια κοπέλα, που ολοφύρεται μπροστά σε μια κολώνα που την περιβάλλει κισσός. Η επιγραφή λέει:

«Προσκύνησε και σύ το ματωμένο λουλούδι της Ιωνικής ψυχής που χρόνια τώρα
 με το δάκρυ τους κρατάνε ζωντανό πάνω από τα ερείπια της αξέχαστης πατρί-
 δας όλοι εκείνοι που επέζησαν σε ανάμνηση αυτών που σφαγιάστηκαν».

Τ' αποκαλυπτήρια είχαν γίνει το 1995 από τον τότε υφυπουργό Εξωτερικών, τον μικρασιάτη Γιάννη Καψή.

Αγάλματα – ανδριάντες είναι δύο (2):

1) **της Ελληνίδας μάνας**, άγαλμα τοποθετημένο από το 1954 στην οδό Ελευθ. Βενιζέλου, στον χώρο που με τον καιρό λειτούργησε ως «Ηρώο» της Ν. Ιωνίας. Πρόκειται για ένα θαυμάσιο μαρμάρινο γλυπτό, ύψος 3 μ., έργο του σπουδαίου γλύπτη Δ. Φερεντίνου.

2) ο μαρμάρινος **ανδριάντας του πρώτου μητροπολίτη της Ιεράς Μητροπόλεως Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας κυρού Τιμόθεου**. Του τον είχε αφιερώσει ο διάδοχός του μητροπολίτης Κωνσταντίνος και είναι τοποθετημένος στον περίβολο του Ιερού Ναού των Αγίων Αναργύρων (1994).

Οι συνθέσεις είναι δύο (2):

Η μία όμως έχει πια καταστραφεί. Αναφερόμαστε στην ωραία σύνθεση σε χαλκό που αναπαριστά ανθρώπινες μορφές να υψώνουν φωνή μαζί και επίκληση και οδύνη. Συμβόλιζε **τον ξεριζωμό από τις αξέχαστες πατρίδες** και ήταν έργο του του γλύπτη Γ. Χουλιαρά, τοποθε-

τημένη στην πλατεία, εμπρός από το 2ο Γυμνάσιο Ν. Ιωνίας, στην είσοδο της πόλης.

Επάνω στο έδαφος και σε χαλκό είχαν σκαλιστεί τα λόγια του Σεφέρη:

«Δεν αισθάνομαι μίσος. Το πράγμα που κυριαρχεί μέσα μου είναι μια προσπάθεια να χωρέσει ο νους τον μηχανισμό της καταστροφής».

Σε άλλο πλαίσιο ήταν τα ονόματα των αξέχαστων πατρίδων: *Σπάρτη, Προύσα, Αττάλεια, Αϊβαλί, Σμύρνη, Ικόνιο, Έφεσσος, Πέργαμος, Αλάγια, Ινέπολις.*

Η τεράστια νεροποντή, του Νοέμβρη του 1994 παρέσυρε και κατέστρεψε τη σύνθεση.

Να σημειωθεί ότι για μια 10/ετία: 1984-1994 ο χώρος εχρησιμοποιείτο ως Ηρώο.

Η δεύτερη σύνθεση, είναι ίσως και ένα από τα καλύτερα γλυπτά της πόλης. Συνδυασμός μαρμάρου και μπρούτζου. Επάνω στη μαρμάρινη βάση βρίσκεται το άγαλμα κόρης, η οποία αναδύεται μέσα από τα χαλάσματα της πατρίδας. Όμως στο χέρι κρατεί κλαδί ελιάς.

Είναι **η αναδυόμενη νέα πατρίδα των Ινεπολιτών** εδώ στη Νέα Ιωνία.

Η σύνθεση βρίσκεται στην πλατεία απέναντι από την εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, όπου τοποθετήθηκε το 1988. Έργο του γλύπτη Τ. Μανιατάκου.

Μνημείο των «Χαμένων Πατρίδων»
Ινέπολης και Κασταμονής.

ΕΝΟΤΗΤΑ 4^η

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ-ΑΓΟΡΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ

"...Οι πρόσφυγες επιχειρηματίες απετέλεσαν την αιχμή για την ανάπτυξη της βιομηχανίας, με την γνώση τους, την εμπειρία και τη θέλησή τους για να επιβιώσουν και να προκόψουν! Η προσφορά τους δεν πρέπει ν' αποτιμηθεί μόνο σε σχέση με τα ψυχρά νούμερα της στατιστικής, πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν τη συμβολή τους για να διατηρηθεί, για παράδειγμα στη Νέα Ιωνία, ο ιστός της κοινωνίας των προσφύγων. Να συνεκτιμηθεί ότι προσέφεραν εργασία, ότι διοργάνωσαν συσσίτια στην Κατοχή, ότι στήριζαν την εργατική οικογένεια με το γάλα, τα φτηνά στεγαστικά δάνεια, την προστατευτική συμπεριφορά απέναντι στον εργαζόμενο, τη μέριμνα για το παιδί του.

Η βιομηχανία των προσφύγων, για λόγους συναισθηματικούς, για λόγους παράδοσης και σχέσεων των συμπατριωτών, για λόγους σκοπιμότητας ακόμη, δεν εκμεταλλεύτηκε την Ελληνική κοινωνία αλλά την στήριξε..."

*Εισήγηση του **Λάζαρου Εφραίμογλου** στο 5ο Συμπόσιο του ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. (2012).*

Διετέλεσε Πρόεδρος Ε.Β.Ε.Α.,

Ιδρυτής και Πρόεδρος του «Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού».

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ - ΕΜΠΟΡΙΟ – ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ – ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΔΑΡΙΟΥ

[Στο έργο μας «Η Νέα Ιωνία στο Μεσοπόλεμο (1922-1941)» έχουμε εξαντλητικά αναφερθεί στη δημιουργία των μεγάλων βιομηχανιών, κυρίως κλωστοϋφαντουργικών και στα πρώτα χρόνια ταπητουργικών που ανέδειξαν την πολιτεία των προσφύγων, ως μεγάλο βιομηχανικό κέντρο στην Ελλάδα. Ο αγαπητός αναγνώστης ας ανατρέξει ιδιαίτερα στο κεφάλαιο «Ταπητουργία-Υφαντουργία-Εμπόριο» σελ. 69-122. Η εκκίνησή μας λοιπόν τώρα γίνεται από το 1944, με τη λήξη της Κατοχής].

1944. Τέλος της Κατοχής. Δεν θ' αργήσει δυστυχώς ο ακόμη χειρότερος Εμφύλιος! Περίοδος σκληρή για τον λαό της προσφυγιάς. Όμως παράλληλα και μια ακόμη περίοδος σημαντική για τη μετεξέλιξη της βιομηχανίας και της βιοτεχνίας. Καθώς οι μεγάλες μονάδες περνούσαν κρίση, πολλοί έβαλαν να δουλέψουν αργαλειούς. Ξύλινους στην αρχή, μέσα στα σπίτια τους. Σιδερένιους μετά στους διπλανούς χώρους που βιαστικά έκτιζαν. Να βγάλουν ένα-δυο τόπια αλατζάδων ή σεντονιών, ειδών πρώτης ανάγκης, να τα πουλήσουν οι ίδιοι. Να ζήσουν.

Σιγά-σιγά οι μικρές αυτές οικοτεχνίες, έγιναν βιοτεχνίες και μερικές μετατράπηκαν σε βιομηχανίες ίσως όχι πολύ μεγάλες, που ήρθαν να προστεθούν στις προπολεμικές. Έτσι καθώς τα σιδερένια αργαλεία έγιναν αυτόματα, και μπορούσε μια υφάντρα να δουλεύει δυο στην αρχή και μετά τέσσερις αργαλειούς, άρχισε η παραγωγή να μετατοπίζεται από τα φτηνά υφάσματα σε όμορφα βαμβακερά, μεταξωτά, κασμήρια, τις ποπλίνες, τα ραιγιόν κλπ. Μάλιστα η παραγωγή ραιγιόν της Ν. Ιωνίας έφτασε κάποια στιγμή στο 75% της πανελλήνιας! Ήταν τότε ακριβώς, που ένας εργοστασιάρχης της εποχής, ο Λεων. Δαούτης, είχε πει χαρακτηριστικά «μπορείς να βαδίζεις χιλιόμετρα μέσα στην πόλη και να μην φεύγει καθόλου από

τ' αυτιά σου ο θόρυβος των αργαλειών». Η περίοδος 1945-1955 θα μπορούσε να ονομασθεί ως η **«Χρυσή 10ετία της Κλωστοϋφαντουργίας στη Ν. Ιωνία»**.

Υπολογίζονταν σε 500 τα μικρομεσαία και μεγάλα εργοστάσια που δούλευαν και σε 7.000 οι εργαζόμενοι σ' αυτά και 200.000 τα μέτρα υφασμάτων που παράγονταν την ημέρα.

Καθώς το ντόπιο εργατικό δυναμικό δεν επαρκούσε, θα έρθουν στρατιές ολόκληρες από την επαρχία, αποφεύγοντας και τις συνέπειες του εμφυλίου πολέμου, να δουλέψουν στα εργοστάσια της Ν. Ιωνίας. Έτσι ταχύτατα κι εντελώς απρογραμματίστα μεταβλήθηκε η ανθρωπογεωγραφία της Ν. Ιωνίας, η οποία πλέον από προσφυγούπολη μετατρέπεται σε εργατούπολη. Αλλά η ζημιά στο περιβάλλον είναι μεγάλη καθώς εξαφανίζονται οι όποιοι ελεύθεροι χώροι, οι προσφυγικές κατοικίες γκρεμίζονται κι ανεγείρονται πολυκατοικίες. Τα ρέματα Ποδονίφτης και Γιαμπουρλάς μετατρέπονται σε εστίες μόλυνσης και ρύπανσης και έτσι αρχίζει να προβάλλει ως μείζον θέμα το κλείσιμό τους, παρά η αξιοποίηση τους ως φυσικών αεραγωγών.

Η τότε δημοτική αρχή (μιλούμε για την περίοδο μετά το 1951) δεν μπορεί να παρακολουθήσει τη σεισμική αυτή αλλαγή. Θα οργανωθούν συνέδρια βιοτεχνών και βιομηχάνων, με πρωτοστατούντες Ιωνιώτες, αλλά αναπόφευκτα η κρίση θα επέλθει στο τέλος της 10ετίας του '50 και στις αρχές του '60, καθώς το μοντέλο της βιομηχανικής πολιτικής που θ' ακολουθήσουν οι τότε κυβερνήσεις Παπάγου και Καραμανλή, έκλεινε περισσότερο υπέρ της περιορισμένης εκβιομηχάνισης, που σήμαινε απελευθέρωση των εισαγωγών και υποτίμηση της δραχμής. Ο κρατικός παρεμβατισμός περιορίζεται και τα ξένα προϊόντα, που ήταν πολύ φθηνότερα κατακλύζουν την Ελληνική αγορά. Οι Έλληνες βιομήχανοι θα έλεγε κανείς αφηνιάζονται, καθυστερούν να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις στο μηχανολογικό εξοπλισμό, με αποτέλεσμα τα ξένα προϊόντα να είναι κυρίαρχα και η περίλαμπρη Ελληνική Κλωστοϋφαντουργία που είχε ως επίκεντρό της τη Νέα Ιωνία να πάρει την κατιούσα.

Ο πρόεδρος των Υφαντουργών, Βιοτεχνών, Μικροβιομηχάνων της Ν. Ιωνίας, Λεων. Δαούτης, είχε πει:

«Δια κάθε εισαγόμενο μέτρον υφάσματος αποστερείται ο Έλλην εργάτης ανάλογον ημερομίσθιον... Η αξία λοιπόν των απωλεσθέντων ημερομισθίων κατά το πρώτον έτος της εφαρμογής της ελευθερίας των εισαγωγών (1955) ανήλθεν εις το ποσόν των 175.000.000 ν. δραχμών... Ανάλογον ζημίαν υπέστησαν και τ' ασφαλιστικά ταμεία. Σήμερα το ΙΚΑ έχει παθητικόν και αύριον τις οίδε τι άλλο θα συμβεί...»

Ήδη στη 10ετία του '60 άρχισαν να κλείνουν η μια μετά την άλλη οι μεγάλες βιομηχανίες ή όσες επιβίωναν ουσιαστικά φυτοζωούσαν μετακινούμενες από την παραγωγή στη μεταποίηση και την εμπορία.

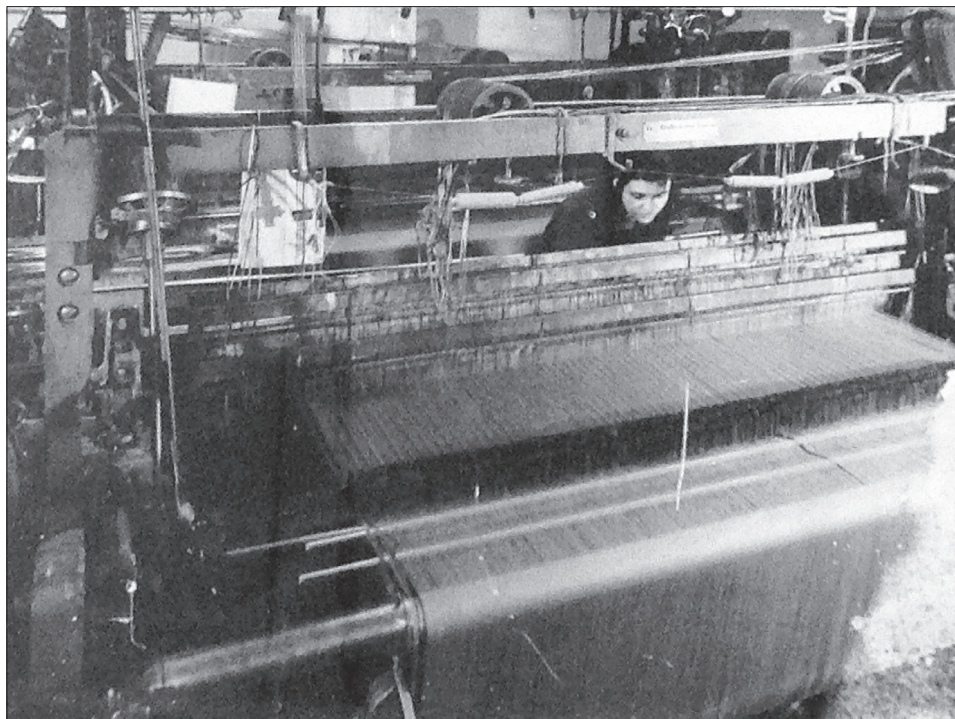
Προς τα τέλη της 10ετίας του '70 λειτουργούσαν στη Νέα Ιωνία μόνον 170 βιομηχανίες, βιοτεχνίες κι εργαστήρια υφαντουργίας, 50 εργαστήρια καλτσοποιίας και υποδηματοποιίας, 25 εργοστάσια πλαστικών. Το εργατικό δυναμικό είχε κιόλας μειωθεί σε 4.500 εργάτες!

Το ότι δεν υπήρξαν στρατιές ανέργων οφείλεται στην αντισταθμιστική, θα έλεγε κανείς

ανάπτυξη του εμπορίου στη Νέα Ιωνία, ιδιαίτερα μετά την επέκταση του Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου (1956).

Εκατοντάδες καταστήματα (ξεπερνούσαν τα 700) πωλήσεως κουρτινών, ενδυμασιών και υποδημάτων φυτρώνουν, στην αρχή στις κεντρικές λεωφόρους του Ιστορικού Κέντρου (Ηρακλείου), της Καλογρέζας (Βυζαντίου), του Περισσού (Κολοκοτρώνη). Απασχολούν περισσότερους από 2.000 εργαζόμενους, ενώ οι τιμές των ενοικίων παίρνουν την ανηφόρα και κάθε τετραγωνικό στην Ηρακλείου αξίζει χρυσάφι!

Ορισμένες βιομηχανίες και βιοτεχνίες εκμεταλλευόμενες κάποια κίνητρα ή περιορισμούς στην επέκτάσή τους, φεύγουν από την πολιτεία οδεύοντας προς την περιοχή Καπανδριτίου-Οινοφύτων (Μανδάλακας, Θωμόγλου), τον Χαμόμυλο ή φθάνουν ως την ακριτική Ξάνθη (Περτσεμλίδης) ή τη Χαλκίδα (Ζούβελος).

Υφάντρια σε ώρα εργασίας.

Περιδιάβαση στη Βιομηχανική Νέα Ιωνία της 10ετίας του '70

Τα εργοστάσια, οι βιομηχανίες και τα εργαστήρια είναι διάσπαρτα στην πόλη. Θα μπορούσε κανείς τότε να διακρίνει δυο ζώνες βιομηχανικές. Η πρώτη βρισκόταν δεξιά και αριστερά της Χαλανδρίου (Αλ. Παναγούλη), από το τέρμα της δυτικά (όρια Μεταμόρφωσης) έως την Καλογρέζα. Περιλάβαινε: α) από την πλατεία Φιλήντα ως τη διασταύρωση με τη Γούρδουνος κυρίως βιομηχανίες κουρτινών και καταστήματα πωλήσεώς τους (Δαούτης, Αγγελίδης, Ιντζόγλου), αλλά και την «Ελληνική Δαντελοποιία» και το εργοστάσιο «Νίκη» του Σαραντόπουλου, β) από το σημείο αυτό έως την διασταύρωση με την Ηρακλείου, όπου υπήρχαν, το ένα δίπλα στο άλλο συνεργεία αυτοκινήτων, γ) από την αερογέφυρα του Ηλεκτρικού στην Παναγούλη έως την Καλογρέζα όπου «συνωστίζονταν» οι πάλαι ποτέ μεγάλες βιομηχανίες: «Ελληνίς», «Τρία Άλφα», «Μουταλάσκη» (στα χέρια πια της «Πειραιϊκής-Πατραϊκής»), τα βαφεία «Θωμόγλου». Σε παρόδους της Χαλανδρίου η βιομηχανία κρυστάλλων «Μαραγκουδάκη» κι ακόμη η «Ιωνική», η «Αθηνά» κ.α. Παρεκκλίνοντας δεξιά στην είσοδο της Καλογρέζας, η τότε ανερχόμενη βιομηχανία χαλιών «Ανατόλια» που έφθασε ν' απασχολεί 500 εργαζόμενους!

Η δεύτερη ζώνη βρισκόταν ανάμεσα στον σταθμό του Ηλεκτρικού στον Περισσό έως τον σταθμό των Πευκακίων, δεξιά και αριστερά της Ηρακλείου. Πρώτα ήσαν τα μαρμαράδικα, μετά η «Ελληνική Εριουργία», η βιομηχανία πλεκτών «Λέκκα», η βιομηχανία εσωρρούχων «Triumph», η καλτσοβιομηχανία «Γ.Ε.Π.Α.» (Πακυρτζόγλου), τα «Κλωστήρια Αττικής», η βιομηχανία γραφικών τεχνών «Grafico», τα Εκκοκκιστήρια «Γασπαράτου», η βιομηχανία Ε.Β.Υ.Π. κλπ. Ας μην αναζητήσει κανείς την «Ελληνική Μεταξουργία» με την επίστεψη της εισόδου από τα πλακάκια της Κιουτάχειας. Έχει κατεδαφιστεί. Θα στεγάζει πλέον τα γραφεία του Κ.Κ.Ε., το λεγόμενο «Σπίτι του Λαού».

Στη βιομηχανική περιοχή της Ελευθερούπολης είναι μαζεμένα δεκάδες υφαντήρια που συστεγάζουν υφαντουργούς, οι οποίοι διαθέτοντας 2-3 αργαλειά ο καθένας, έχει την δική του ατομική επιχείρηση. Τέτοιες εστίες συναντάμε στις οδούς Εργασίας και Μυστρά και στο Ο.Τ. 150 (Πατρ. Ιωακείμ και Χρ. Σμύρνης).

Στην περιοχή αυτή λειτουργεί και το ταπητουργείο Μποσταντζόγλου, ενώ περισσότερα ταπητουργεία θα συναντήσουμε... βορειότερα: του Δημ. Εφραίμογλου (Ατταλείας) που συνέχισαν ο γιός του Σίμος και σήμερα ο εγγονός του Δημητρός Εφραίμογλου, της Σοφίας Γαβριηλίδου-Χαλιτζού Σοφίας (Δαρδανελλίων), του Νικ. Φυτάνογλου (Κ. Βάρναλη), του Δημ. Κιοτσέκογλου (Ρίμινι), και του Νικ. Χατζησταθόγλου (Ρίμινι), που πάντως βαίνουν προς το τέλος λειτουργίας τους, σχεδόν όλα. Μεγάλη μονάδα στον Περισσό, ήταν η ΕΡΚΟ του Κοτζαϊβάζογλου.

Θα αναφέρουμε ενδεικτικά κάποιους κλωστοϋφαντουργούς, που άφησαν το στίγμα τους

την περίοδο 1950-1976 και είχαν τα υφαντήριά τους, μέσα στον ιστό της πόλης μας.

Υφαντήρια:

Νικόλαος Χαραλάμπους, Χαλανδρίου 1 - Κίμων Ιντζόγλου, Χαλανδρίου
 Λεωνίδας Δαούτης, Χαλανδρίου 3 - Κων/νος Τσουκαλάς, Χαλανδρίου 2
 Γεώργιος Τσουκαλάς, Χαλανδρίου 2 (συνεχίζει ο γαμπρός του)
 Μιχαήλ Μειμάρογλου, Χαλανδρίου, Χρήστος Κυρμιζόγλου, Ανδρ. Κάλβου 19
 Νικόλαος Ζούβελος, Χαλανδρίου 6 - Περικλής Εμμανουήλ, Χαλανδρίου 24
 Ιορδανίδης και Υιοί, Β. Σοφίας 52 - Ιωάννης Ιστίκογλου, τέρμα οδού Παραδείσου
 Γεώργιος Γκαρέτσος, Σινιόσσογλου 2 (συνεχίζει ο γιός του)
 Στυλιανός Πάρλαλης, Μ. Μπότσαρη 13 - Ιωάννης Τσόπελας, Μ. Μπότσαρη 9
 Λουκάς Ουλκέρογλου, Μ. Μπότσαρη 12 - Νικόλαος Ουλκέρογλου, Δαρδανελλίων 34
 Δημήτριος Χατζηκυριάκος, Δαρδανελλίων 1 - Βλαδ. Καϊσερλόγλου, Φιλελλήνων 11
 Χαράλαμπος Ποτούρογλου, Δαρδανελλίων 1 - Αναστάσιος Παντελίδης, Καΐστρου 13
 Παναγιώτης Οξύζογλου, Ταπητουργίας 31 - Γεώργιος Οξύζογλου, Αλαΐας 17
 Αθαν. Τσοπάνογλου, Καΐστρου 1 - Νικόλ. & Δημήτρ. Τσοπάνογλου, Καΐστρου 36
 Ελευθέριος Τσομπανάκης, Δέρκων 14 - Γεώργιος Τσοπάνογλου, Καΐστρου 3
 Δημήτρης Μαυρομάτης, Ελ. Βενιζέλου 127 - Αντώνιος Παπαρρινόπουλος, Ταύρου 9
 Κονταξάκη Αδελφοί, Ελ. Βενιζέλου 129 - Φύκας Μιχαήλ, Ελ. Βενιζέλου 129
 Αδελφές Τηλέμαχου Δουρμούσογλου, Γρηγορίου Ε' 29
 Λεωνίδας Αναστάσογλου, Χαλανδρίου 11 - Δημήτριος Λεβεντάκης, Φιλελλήνων 11
 Χαρίτων Μελίδης, Φιλελλήνων 7 (συνεχίζουν τα παιδιά του Κώστας και Αλέκος)
 Μιχαήλ Λεβίδης, Φιλελλήνων 11 (συνεχίζει ο εγγονός του)
 Ιπποκράτης Γερμανίδης, Τσουρουκτσόγλου 53 (συνεχίζει ο γιός του)
 Νικόλαος Πανανάκης, Μυστρά 7 - Γεώργιος Πορτελάνος, Εργασίας
 Σταμ. Τσαγκαμίλης, Εργασίας - Δημήτριος Αρώνης, Αντλιοστασίου
 Αδελφοί Χατζηαργυρίου, Αναξαγόρα 11 (συνεχίζει ο γιός)
 Ιωάννης Κουγιουμτζής, Φιλελλήνων 1 - Χαράλαμπος Φιλιππίδης, Εργασίας 6
 Θεόδ. Μαυρομάτης, Εργασίας 6 (σήμερα συνεχίζουν οι γιοί του Γιώργος και Θωμάς)
 Ευθύμιος Σιδηρόπουλος, Εργασίας 11 (σήμερα συνεχίζει ο γιός του Γαβρήλος)
 Νικόλαος Φιλιππόπουλος, Εργασίας 6 - Ευάγγελος Τσοπάνογλου, Εργασίας 11
 Γεράσιμος Τσαγκαμίλης, Εργασίας 11 - Κων/νος Χάμος, Φιλελλήνων 9
 Αβάν Μανικιάν, Εργασίας 11 - Άρης Κεβορκιάν, Εργασίας 11
 Αδελφοί Βειόπουλοι, Εργασίας 11 - Γιάννης Κατίνος, τέρμα Αλατσάτων
 Ευάγγελος Βαζακόπουλος, Σελευκείας 32 - Κυριάκος Λοΐζος, Σελευκείας 32
 Αργυρώ Καραμπουρνή, Σελευκείας 32 - Αδελφοί Τσεσμελή, Χρυσ. Σμύρνης 3
 Στυλ. Σταματιάδης, Χρυσ. Σμύρνης 3 - Κ. Λέττας και Γ. Παπαθωμάς, Ταπητουργίας 2
 Κεϊχόπουλος Ιωάννης, Χρυσ. Σμύρνης 3 - Πορτοκαλάκης Νικόλαος, Χρυσ. Σμύρνης 3
 Αδελφοί Κυπραίου, Χρυσ. Σμύρνης 3 - Νικόλαος Παπαρρινόπουλος, Κρήτης

Σαββίδης Γεώργιος, Σηλυβρίας 2 (σήμερα συνεχίζει ο γιός του Ιωσήφ)
Συμεών Τσομπάνογλου, Καϊστρου 36 – Κων/νος Σιαμίδης (συνεχίζει)
Δημήτριος και Κυριάκος Κυριόγλου, Παρνασσού 23
Ανέστης Φιλιππίδης, Σόλωνος 1 – Χαράλαμπος Καλαϊτζόγλου, Σόλωνος 2
Νικόλαος Αχλάδης, Σεβαστείας 30 (συνεχίζει ο γαμπρός του)
Θεόδωρος και Γεώργιος Κοροσίδης, Ιωνίας 2 (Ηρώων Καλογρέζας) στην Καλογρέζα
Γεώργιος Αιγυπτιάδης, Μουταλάσκη 45
Ιωάννης Σακαλίδης, Ιωνίας 17 – Θεόδωρος Κοτσαγιαννίδης, Ιωνίας 6
Γεώργιος Αγάλου, Βοσπόρου 15 – Σωτήριος Βασιλειάδης, Βοσπόρου 23
Σκαλτσής και Θεοδοσίου Ο.Ε. «Κρόνος», Μουταλάσκη 47
Γεώργιος Φθενάκης, Βοσπόρου 135 – Ξενοφών Κανταρτζής, Ακριτών 34
Ηλίας Χατζηπαππάς και Υιοί, Σμύρνης 38 (Βυζαντίου)
Ιωάννης Τούρτογλου και Σια, Αλαμάνας 39
Νίκος Νικολακόπουλος, Κύμης 15
Ιορδάνης Μαγιόπουλος, Νοταρά 50 – Γεώργιος Φιλιππίδης, Ανδρ. Δημητρίου 54
Αδελφοί Πιτσώκου και Αδελφοί Παυλίδη στην οδό Ακροπόλεως
Θωμάς Σερεμέτης, Βυζ. Αυτοκρατόρων 22 (Περισσός).

Παράλληλα με την Υφαντουργία αναπτύχθηκε και η Καλτσοποιία και η Πλεκτική. Ας θυμηθούμε τους εκπροσώπους των τάξεων αυτών:

Καλτσοποιία:

Γεώργιος Νουβέλογλου (παππούς), Αγ. Σοφίας 12.
Ακολούθως μεταφέρθηκε στην Βασ. Κωνσταντίνου 77 και σήμερα συνεχίζουν ο γιός του Στάθης και ο εγγονός του Γιώργος στη Λεωφ. Ηρακλείου. Είχε την εμπορική φήμα καλτσών «Νουβέλ».
Σταύρος Παρετσόγλου με αρκετό προσωπικό, στη οδό Ολύμπου.
Μαρία Ανδρέου, Αθην. Διάκου 4 – Αδελφοί Αναμελόγλου, Μυστρά 12
Αδελφοί Κατσογιάννη, Βυζαντίου 18 – Ευδ. Βαζαίου, Αθηνάς 6
Πρόδρομος Γιαγλόγλου, Μαιάνδρου 53 – Νικόλαος Γιαζιτζόγλου, Αχαΐας 5
Δ. Λουκίδου & Ι. Λεοντιάδης Ο.Ε., Αγ. Φωτεινής 100
Μ. Παπαρδάκης ΟΕ, Τρωάδος 1 – Παράσογλου & Χατζηστεργίου ΟΕ, Καχραμάνου 11
Σπυρίδων και Κων/νος Ιωσηφίδης, Ελ. Βενιζέλου 103
Ι. Σακαλόγλου & Σια, Ελ. Βενιζέλου 65 – Θεόδ. Καρακάσογλου, Μ. Ασίας 14
Χαρ. Καρασάββας, Αλαΐας 1 – Μιχ. Κεραμιδόπουλος, Γυμνασίου 6
Αναστασία Κορακίδου, Αγ. Σοφίας 10 – Αβραάμ Κορακίδης, Σεβαστείας 36
Αναστάσιος Αναστασιάδης, Ηρακλείου 77 – Αδελφοί Παπάζογλου, Ελ. Βενιζέλου 66
Ιωάννης Κουγιουμτζόγλου, Βυζαντίου 34. Εμπορική φήμα «ΖΑΝΑ»,
Κων. Κουκλάκης, Αβέρωφ 4 – Μιχάλης Μαλλέρος, Καλογρέζα
Μαρία Παπουτσή, Αλαΐας 24 – Ευάγγ. Μοσκόφογλου, Αγ. Βασιλείου 29
Αναστ. Οικονομόπουλος, Βουτσά 11 – Σωκράτης Παπαρδάκης, Βασ. Αλεξάνδρου 8

Όλγα Σινάνογλου & Βασίλειος Χιδήρογλου, Φιλελλήνων 11
 Μαρίνα Παυτίνου, Άλυσος 2 – Θρασύβουλος Προβελέγγιος, Καΐστρου 6
 Γεώργ. Πακιρτζόγλου & Παναγ. Σακαλόγλου (Αλατσάτων 23)
 Ευάγγ. Δροσόπουλος, Ρίμινι 43 – Ε. Τσομλεκτσόγλου & Σια, Φιλελλήνων 11
 Καρακάσογλου-Χατζηδημητριάδης, Μ. Ασίας 4 – Θάλεια Λυκούρη, Καρολίδου 8
 Γεώργιος Θεοδοσιάδης, Βυζαντίου 3 – Θεόφ. Ραβάνης, Ιωλκού 5
 Ιάκωβος Σακαλόγλου, Ελ. Βενιζέλου 65 – Μιχαήλ Σιδηρόπουλος, Μουταλάσκη 65
 Γιώργος και Κώστας Χαμαμτζής, Μουταλάσκη
 Μανώλης και Δημήτρης Χαμαμτζής, Οκταβίου Μερλιέ
 (είχε την εμπορική επωνυμία «CHAMPION»)
 Νίκος και Φώτης Παπάζογλου (εμπορική επωνυμία «WALK»)
 Κυριάκος Παυλίδης, Βυζαντίου (εμπορική επωνυμία «ΠΑΥΛΙΔΗΣ»)
 Γιώργος και Στάθης Χατζόγλου, Κασταμονής
 Στάθης και Δημήτρης Χατζόγλου, Καχραμάνου,
 Κυριάκος Χατζόγλου, Μουταλάσκη (εμπορική φήμα «ΧΑΤΖΟΓΛΟΥ»)
 Αντώνης και Ιωσήφ Τεμαχιάδης, Φιλ. Εταιρείας,
 Παναγ. Σταθουλόπουλος, Θράκης 18 – Σταύρος Σταυρίδης, Λυκίας 32
 Γεώργιος Τσοσούνογλου, Αλατσάτων 60 – Καλλιόπη Τρίτα, Πίνδου 20
 Σταμ. Τσάτσος, Αγ. Σοφίας 10 – Αγγελική Τσοπάνογλου, Κρέσνας 12
 Βικτωρία Χατζηαράογλου, Φρίξου 30 – Γεώργιος Χατζηστεργίου, Καχραμάνου 11
 Δημ. Χατζηστεφάνου, Αγ. Αναστασίας 27 – Στυλιανός Κούρτογλου, Αγν. Ηρώων 136
 Παράσογλου-Χατζηστεργίου, Καχραμάνου – Ανέστη Σταυρίδη, Αιολίας
 Ευδόξιος Αναστασιάδης, Ηρακλείου – Πρόδρομος Γιαγλόγλου, Μαιάνδρου 53

Πριν από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο στην Ελευθερούπολη, η καλτοσποϊία των αδελφών Σινάνογλου (Συμεών, Αρσένης και Ηλίας) δραστηριοποιήθηκε με την εμπορική ονομασία καλτσών «Ευρώπη» δραστηριότητα που συνέχισε και μετά την λήξη του πόλεμου. Ακολούθως διαχώρισαν την επιχείρηση συνεχίζοντας με ατομικές επιχειρήσεις σε διάφορα σημεία (Δαρδανελλίων, Δέρκων)

Πλεκτήρια:

Γεώργιος Καμμένος & Σια ΟΕ, Σινασσού 4 – Βαϊντιρλής – Κομιανός ΟΕ, Περγάμου 47
 Γεώργιος Κουγιουμτζόγλου, Υψηλάντου 11 – Ιωάννης Κοψίδας, Μ. Ασίας 10
 Ιωάννης Ρούσσο, Ελ. Βενιζέλου 138 – Σπυριδούλα Σεργάνου, Σμύρνης 76
 Γεώργιος Δημάκης, Αγ. Γεωργίου – Β. Στενόκαρδος & Υιός, Ολύμπου 20
 ΒΙΟΠΛΕΚΤΙΚΗ των Σταθόπουλου και Βρυώνη, Σινιόσογλου 2
 Ελένη Βυθούλκα, Κασταμονής 136 – Πλαστήρας Θωμαΐδης, Σελευκείας 23
 Παύλος Σούλης, Αγ. Σοφίας 3

(ΣΗΜ. Η οδός Δαρδανελλίων έχει μετονομασθεί σε 28ης Οκτωβρίου, η οδός Ταπητουργίας σε Αγίου Κωνσταντίνου και η οδός Χαλανδρίου σε Αλ. Παναγούλη).

ΚΥΡΙΑΙ & ΔΕΣΠΟΙΝΙΔΕΣ

Θέλετε γὰ διατηρήσε-
τε τὴ σιλουέττα σας ;
Ἐπισκεφθῆτε τὸ γνωστὸν Κα-
τάστημα Κορσέδων.

ΜΑΡΙΑΣ ΣΙΦΝΑΙΟΥ

ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ 78
(Παραπλεύρως Ταχυδρομείου)

Θὰ μείνετε ἀπολύτως ἱκανο-
ποιημένοι. Διαθέτομεν εἰς ποι-
κίλιαν σχεδίων Κορσέδες, Κη-
λεπιδέσμονες, Λαστέξ, Σουτιέν,
Κομπιναιζόν, Κυλόττες, Νυ-
κτικές, Διζέξ κλπ.

Εἴμεθα εὐθηνότεροι τῶν ἄ-
λλων.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΥΑΛΙΚΩΝ

Σ Ε Ρ Β Ι Σ

Γ. ΜΑΤΑΝΟΒΙΤΣ & ΣΙΑ

Ὁδὸς Βασ. Γεωργίου Β', 72 — ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ

ἽΥαλικά παντὸς εἶδους—Σερβίς—Ἡλεκτρικά σκεύη—Μα-
γειρικά σκεύη—Ἀλουμίνια—Πιατικά—Πολύφωτα
Εἶδη ἐξοχῆς κλπ. κλπ.

ΤΙΜΑΙ ΛΟΓΙΚΑΙ ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΣ 23 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ

ΤΟ ΚΑΦΕΚΟΠΤΕΙΟΝ ΛΟΥΚΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΣ ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ : ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ - ΟΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Β' ΑΡΙΘ. 40

ΕΚΛΕΚΤΗ ΠΑΝΤΟΤΕ ΠΟΙΟΤΗΣ ΚΑΦΕ ΚΑΛΟΚΑΒΟΥΡΝΤΙΣΜΕΝΟΥ ΨΙΛΟΚΟΜΕΝΟΥ

ΚΑΡΑΜΕΛΕΣ - ΛΟΥΚΟΥΜΙΑ - ΣΟΚΟΛΑΤΕΣ - ΚΑΚΑΟ

ΟΤΙ ΕΚΛΕΚΤΟΝ, ΟΤΙ ΑΓΝΟΝ ΘΑ ΤΟ ΒΡΗΤΕ ΣΤΟΥ Λ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Η Αγορά της Νέας Ιωνίας

Ας μην αναζητήσει κανείς τώρα πια τη ναυαρχίδα των εμπορικών καταστημάτων της Νέας Ιωνίας, τη «Νέα Μόδα» του Ιππ. Αρναούτογλου (Ηρακλείου και Κ. Βάρναλη). Εκεί υπήρχε αργότερα το μεγάλο φαρμακείο της αξέχαστης Ζήνας Αγαθονικιάδου και σήμερα είναι εμπορικό κατάστημα.

Ωστόσο πάντως επί της Λεωφ. Ηρακλείου, με πολύ μικρές παρακάμψεις σε παρόδους (ιδίως της Μ. Ασίας), θα συναντούσε ο αγοραστής:

- πρώτα απ' όλα το κατάστημα Νεωτερισμών των Νίκου και Άγγελου Αρναούτογλου, την «Εκλογή» (Ηρακλείου),
- το κατάστημα ανδρικών ενδυμάτων Ξεν. Κόγκου (Ηρακλείου) που τα τελευταία 25 χρόνια συνεχίζει ο Κων. Αναστασιάδης,
- το κατάστημα-βιοτεχνία Υποκαμίσων Αναστασιάδη (Ηρακλείου και Κ. Βάρναλη)
- το κατάστημα Νεωτερισμών του Κων. Τσαούσογλου (Ηρακλείου και Μ. Ασίας) που αργότερα συνέχισε ο γιός του Δημήτρης και σήμερα η εγγονή του Ευσεβία Τσαούσογλου στην οδό Αγ. Φωτεινής,
- το κατάστημα κουμπιών του Ιωσήφ. Ουλκέρογλου (Ηρακλείου) και το κατάστημα Ψιλικών Γ. Προύσαλη (Ελ. Βενιζέλου),
- το κατάστημα Regina (σήμερα Πνευματικό Κέντρο-Δημοτική Βιβλιοθήκη),
- το ιδιαίτερα εντυπωσιακό, για την εποχή, το κατάστημα επαγγελματικών ψυγείων των αδελφών Στρουγκώφ (Ηρακλείου),
- το κατάστημα «Market» του Ανδριώτη (Ηρακλείου και Ελ. Βενιζέλου),
- το κατάστημα του Γιάννη Χαραλαμπίδη (Ηρακλείου) που συνεχίζει σήμερα η κόρη του Κυριακή,
- το κατάστημα «Ef - Em» των Ανδριώτη-Φιλιππίδη (Μ. Ασίας),
- το κατάστημα «Ιωνικό» του Αναγνωστόπουλου,
- το κατάστημα γυναικείων ειδών «Νουβέλ» (Μ. Ασίας) του Παναγ. Νουβέλογλου που συνεχίζει μέχρι σήμερα ο γιός του Στάθης,
- τα καταστήματα Νεωτερισμών του Άνθιμου Φιλιππίδη και των Πρόδρομου και Πλούταρχου Φιλιππίδη (Μ. Ασίας),
- το κατάστημα «Ο Μηνάς» των αδελφών Στράτου και Λευτέρη Μπαλτατζή (Μ. Ασίας),
- το κατάστημα των γυναικείων εσωρρούχων της Μαρίας Σιφναίου (Αγ. Βασιλείου).

Μία αλλά πολύ δυναμική ήταν η Βιομηχανία Υποδημάτων του Παναγ. Κουλάκογλου, (στου Βλάχου – σήμερα πολυκατάστημα Jumbo).

Από την άλλη πλευρά της Ελευθερούπολης ξεχωρίζει η ανερχόμενη εταιρεία των αδελφών Δαηλάτου Ο.Ε. (κατασκευή στηθοδέσμων, εσωρούχων και ενδυμάτων), στην οδό Χρυσ. Σμύρνης.

Η Νέα Ιωνία είχε παράδοση στους **παπουτσιήδες** και στους **ραφτάδες**. Η βιομηχανοποίηση σχεδόν τους εξαφάνισε.

Ωστόσο επιβίωναν τα καταστήματα υποδηματοποιίας: ο «Milton», ο Καργιμπατζάκης, ο «Τάσος» (Αναστάσιος Τσοπανίδης), το «Paris» (Σταύρος Δημητριάδης), ο Δαμιανός Καλαποδάς (στο υπόγειο απέναντι από τον Ηλεκτρικό Σταθμό), η Ελισάβετ Παττακού (στον Τροχονόμο), τα εργοστάσια υποδημάτων του Γιάννη και Γιασεμή Συρίγου (παιδικά) στην οδό Συνασσού και οι βιοτεχνίες υποδημάτων αδελφών Τσοτάνογλου στην οδό Χρυσουπόλεως, Φίλιππα Λουκίδη (παιδικά) στην οδό Συνασσού, Κώστα Τσάτσου (μπότες) στην οδό Αλατσάτων, του Γιώργου Κοκκινίδη (γαζωτήριο φασόν) στην οδό Γρηγορίου Ε', η βιοτεχνία υποδημάτων των αδελφών Γιοβάνου (Αβέρωφ 8), το υποδηματοποιείο Χατζηναστασίου (Ιωαννίνων 35), το εργοστάσιο υποδημάτων Δαμ. Δαμιανίδη (Κιλκίς και Μετρών). Μεγάλη φήμη στο γυναικείο παπούτσι οι αδελφοί Σικιαρίδη (Ελ. Βενιζέλου) και στο χειροποίητο παπούτσι ο Καμπούρογλου.

Την **εμποροραπτική** ασκούσαν με μεράκι ο Ν. Δουρβέκης ή Ντουρμπέιογλου (Παλ. Πατρών Γερμανού) μαζί με τον Παν. Γιαννακόπουλο, (Ο γιός του Παν. Γιαννακόπουλου, Γιάννης τη 10ετία του '70 άνοιξε κατάστημα ανδρικών ενδυμάτων στο χώρο του Φαρμακείου του Ν. Σταυριανού, επί της λεωφ. Ηρακλείου που διατηρεί μέχρι σήμερα) ο Ταμβάκης, ο Εμμ. Μαξούρης (Ελ. Βενιζέλου), ο Στ. Ιατρίδης (Βασ. Αμαλίας), ο Γερασμίδης (Ηρακλείου) ο Μιχ. Αδαμίδης και Ι. Λάιος (Ελ. Βενιζέλου), ο Διογ. Σταυριδής (Αντλιοστασίου) στην Ελευθερούπολη.

Την τέχνη της **χρυσοχοΐας** και **ωρολογιοποιΐας** ασκούσαν με επιτυχία: ο Ευάγγ. Στ. Εμβαλωμένος (Μ. Ασίας) που μέχρι λίγα χρόνια συνέχιζε την επιχείρηση ο γιός του Στέλιος που έφυγε πρόωρα από την ζωή, ο Δημήτριος Ιωάν. Εμβαλωμένος (Ηρακλείου) που την επιχείρηση συνέχισαν αργότερα ο γιός του Γεώργιος και σήμερα ο εγγονός του Βρασίδης Εμβαλωμένος, οι αδελφοί Βαγγέλης Ι. Εμβαλωμένος (Ελ. Βενιζέλου) που συνεχίζει σήμερα ο γιός του Γιάννης και ο Τάσος Ι. Εμβαλωμένος (Παλ. Πατρών Γερμανού) που επίσης συνεχίζει σήμερα ο γιός του Γιάννης, ο Στ. Δανιηλίδης (Ηρακλείου), ο Αλέξανδρος Πρασσόπουλος (Ηρακλείου) που συνεχίζει σήμερα ο γιός του Δημήτρης, ο Γ. Μπίγαλης, (Μ. Ασίας) που πρωτοξεκίνησε από την οδό Βυζαντίου στην Καλογρέζα, ο Χρήστος και Φιλιώ Αντιβάχη (Ελ. Βενιζέλου) που σήμερα συνεχίζει ο γιός τους Φίλιππος στην Πλατεία Σημηριώτη, οι αδελφοί Κυριάκος και Σταύρος) Μιχαηλίδη (Σινώπης), που σήμερα συνεχίζει η κόρη του Κυριάκου Ευτυχία, ο Δημ. Αναστασίου (Αγ. Γεωργίου) που συνεχίζει σήμερα ο γιός του Χρήστος, ο Δημ. Ετζιρίδης (Σινώπης), ο Δημ. Γρηγοριάδης (Παλ. Πατρών Γερμανού) και στο εμπόριο των παιχνιδιών ο Γιώργος Λουκάς και οι αδελφοί Σκιτζή.

Στα **ηλεκτρικά είδη** και τα **ραδιόφωνα** (ακόμα η τηλεόραση πειραματιζόταν) υπάρχουν τα μεγάλα καταστήματα: «Σύγχρονο Σπίτι» των Κιλίκογλου-Χαβατζόγλου (Μ. Ασίας), Παπασταματίου (Αγ. Ευστάθιος), το κατάστημα ηλεκτρικών ειδών «Ράδιο Ιωνία» του Κων. Αναστασιάδη (Ηρακλείου), το Ράδιο Χρηστίδη (Αγ. Βασιλείου), Ράδιο Κουρτίδη (Μ. Ασίας), Ράδιο Τρίγκατζη κλπ. Μεγάλο πρατήριο τσιγάρων που τροφοδοτούσε την ευρύτερη περιοχή της

ΡΑΔΙΟ ΚΟΥΡΤΙΑΔΗ
 ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ
Ραδιόφωνα—Ραδιογραμμόφωνα παντός τύπου και
μόνον καινούργια
κουζίνας ηλεκτρικά—Θερμάστρες—Σίδερα
και όλα τα ηλεκτρικά είδη εις πλουσίαν συλλογήν
ΔΙΣΚΟΙ ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΡΑΔΙΟΦΩΝΩΝ
 Τὸ τελειότερον εἰς τὸ εἶδος του μὲ τὰ καλύτερα ὄργανα ἐλέγ-
 χου καὶ Συντονισμοῦ ΡΑΔΙΟΦΩΝΩΝ. Ἀνταλλακτικά—Λυχνίαι
 διὰ παντός τύπου ΡΑΔΙΟΦΩΝΩΝ. ΕΠΙΣΚΑΥΑΙ-ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΙ
 ΜΕΤΑΤΡΟΠΑΙ ΕΓΓΥΗΜΕΝΑΙ. Ἔργασία καθαρὴ καὶ ἐπι-
 μελημένη πρὸς παντός δὲ ΕΙΛΙΚΡΙΝΗΣ. Μία ἐπισκεψὶς θὰ
 σὰς πείσῃ.
 ΡΑΔΙΟ ΚΟΥΡΤΙΑΔΗ Μ. Ἀσίας 15 Ν. ἸΩΝΙΑ Τηλ. 89-176

Ν. Ιωνίας, ήταν του Δαμιανού Μόρτογλου (Ελ. Βενιζέλου) που αργότερα ο γιός του Δαμιανός μετέφερε στην οδό Κρήτης, όπου και ολοκλήρωσε τον κύκλο της, πριν 3 χρόνια.

Στον τομέα των **επιπλώσεων** οι εκθέσεις: Παλτόγλου (Ηρακλείου), Οικονομίδη (Χαλανδρίου), Καραογλάνογλου (Αλατσάτων), αδελφών Ασλανίδη (Μ. Ασίας), Ιορδάνογλου, Βεζύρη (Ηρακλείου και Ελ. Βενιζέλου), Θρ. Λεμοντζόγλου (Ηρακλείου). Σημαντικό το ξυλουργείο του Θεολόγου Βογιατζόγλου, στο «Κομμάτι Λαζάρου». Στο **σίδερο** και στο **τσιμέντο** οι αδελφοί Λιανού (Ελ. Βενιζέλου και Πάρσης), ο Κουρμπάνης, ο Μπαμπανέλλος, στα **οικοδομικά** και **βιομηχανικά είδη** ο Ηλίας Ζαχαριάδης και Υιοί που συνεχίζουν μέχρι σήμερα τα παιδιά τους (Αγ. Φωτεινής) επίσης το μεγάλο κατάστημα χρωμάτων του Ι. Παπάζογλου (γωνία Κ. Βάρναλη και Παλ. Πατρών Γερμανού), ενώ στην Ελευθερούπολη οι Αδελφοί Μανώλης και Διονύσης Διαλυνάς (Αγ. Γεωργίου) δραστηριοποιούνται στα χρώματα και είδη κιγκαλερίας. Σήμερα τα παιδιά τους συνεχίζουν με ξεχωριστές εταιρείες και παρεμφερές αντικείμενο.

Στην **οινοποιία - ποτοποιία** ο Χρυσάφης Δουβλίδης (Πατρ. Κωνσταντίνου) με πολύ αξιόλογο εργοστάσιο, και στο εμπόριο ποτών οι αδελφοί: Αθαν. Δουβλίδης (Ηρακλείου), σήμερα συνεχίζει η κόρη του Θεοδώρα Μαζεμένου και Χρήστος Δουβλίδης (Κ. Βάρναλη) που σήμερα συνεχίζει ο γιός του Χρυσάφης. Μεγάλη Ποτοποιία είχαν και οι αδελφοί Ευαγγέλου (Ηρακλείου).

Παλιότεροι **βιβλιοπώλες** ο Βαρβαρέσος, ο Ι. Τατσιράμος (Ηρακλείου) που τον διαδέχεται η Στέλλα Παρασκευά (Κ. Βάρναλη) και αργότερα ο Γιώργ. Ανθρακίδης (Κ. Βάρναλη), ο Δημ. Στεφανίδης (Ελ. Βενιζέλου) που τον διαδέχεται ο Κων. Καρφόπουλος (Κ. Βάρναλη) και αργότερα ο Δημήτρης και η Όλγα Φτούλη (Μεσολογγίου). Επίσης λειτουργεί το βιβλιοπωλείο του Δημήτρη Παπάζογλου (Ελ. Βενιζέλου) που σήμερα συνεχίζουν οι κόρες του Γεσθημανή και Χαρίκλεια. Συνεχίζουν για αρκετά χρόνια μετά ο Κώστας Αλεξανδρής και ο Νικήτας.

Οι **τυπογράφοι**: Παναγ. Χριστοδούλου, Γιώργ. Γεωργούδης, Παύλος Γεροντίδης και Ιωάν. Καρακωνσταντίνου (Ηρακλείου) και οι αδελφοί Σημιτόπουλοι (Μεσολογγίου). Η τεχνολογία των Η/Υ εξαφάνισε την παραδοσιακή τυπογραφία αργότερα.

Δεν μπορεί όμως κανείς να προσπεράσει τα φημισμένα **αρτοποιεία** και **ζαχαροπλαστεία** της Νέας Ιωνίας. Ο Παν. Βαλούρδος (Ηρακλείου), ο Χ. Βογιατζόγλου (Ηρακλείου), ο Φλώρος

Το τυπογραφείο Γεωργούδη στη Λεωφ. Ηρακλείου. (Σήμερα κτίριο ΟΤΕ). Διακρίνονται από αριστερά ο Περικλής (υιός) και ο Γιώργος Γεωργούδης (πατέρας).

ΓΟΝΕΙΣ!
εἰς τῆς ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ
“ΓΙΟΥΛΙΑ,”
*θὰ βρῆτε τὸ θρεπτικόν, ὑ-
 γεινόν καὶ οἰκονομικὸ πρό-
 γευμα ποὺ χρειάζεται διὰ
 τὰ παιδιὰ σας.*
τῆς ΜΑΡΜΕΛΑΔΕΣ
“ΓΙΟΥΛΙΑ,”
*θὰ τῆς βρῆτε εἰς ὅλα τὰ
 παντοπωλεῖα καὶ ἐδωδι-
 μοπωλεῖα.*
Πρατήριον:
ΟΔΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ 24
Νέα Ἰωνία

ΟΛΟΙ ΟΜΟΛΟΓΟΥΝ ΟΤΙ
ΤΟ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ
“ΙΩΝΙΚΟΝ,”
παρασκευάζει τὰ
ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΑ
ΓΩΝΙΑ Π. ΠΑΤΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΥ & ΚΑΡΟΛΙΔΟΥ
Νέα Ἰωνία—Ἐναντι κινηματο-
γράφου «ΚΡΟΝΟΣ»

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ
ΤΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΟΝ
ΟΔΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ 52 - ΚΑΛΟΓΡΕΖΑ
 ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΥ ΤΗΛ. 89 - 398
Ὁ γνωστός
Ἀρχιτεχνίτης - Ζαχαροπλάστης
ΛΑΖΑΡΟΣ ΠΟΙΜΕΝΙΔΗΣ
 προσφέρει εἰς τὸ Ἀξιότιμον κοινὸν Καλο-
 γρέζης ὅ,τι τέλειον ἀπὸ ἀπόψεως ποιότη-
 τος καὶ παρασκευῆς ἔχει νὰ ἐπιδείξη ἡ Ζα-
 χαροπλαστικὴ Τέχνη.
ΤΙΜΑΙ ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚῆ & ΛΙΑΝΙΚῆ

Νταής, ο Γεώργ. Φωκίτης (Μ. Ασίας), ο Δημ. Γιάνναπας (Δαρδανελλίων), ο Χατζηαποστόλου, ο Νικ. και Παντ. Πορόγλου (Ρίμινι), ο Λάζ. Μαλίμογλου (Σειζάνη), ο Γ. Πετμεζάκης (στοά Διαμαντάκη), ο Ιωσήφ Βάγγερ (Ηρακλείου), ο Βασ. Κατμερτζόγλου (Μ. Ασίας), ο Χριστ. Καρακουλάκογλου (Καΐστρου), ο Ιορδ. Τσοπάνογλου (Δαρδανελλίων), ο Νικ. Χατζημποντόζης (Χριστ. Ενώσεως), ο Δ. Τσαούσης (Ελ Αλαμείν), Παρασκευή Κοτσιγιάννη (Σινώπης) και Χρυσόστομος Στέφος (Σινώπης) στην Σαφράμπολη, ο Αναστασιάδης και Σιδηρόπουλος (Αγ. Αναστασίας) στον Περισσό.

Τα καλύτερα **γλυκά** είναι: στα «Βαλκάνια» του Δημ. Μωραλόγλου, στου Δημ. Περουτσή (στη λεωφ. Ηρακλείου), στα «Γιούλια» του Ευάγγ. Αγιακλόγλου (συνεχίζουν σήμερα τα παιδιά του Χρήστος, Καίτη και τα παιδιά του αείμνηστου Μάκη), στο «Ιωνικόν» του Παντελίδη, στου Ευ. Μαβούση, στου Κώστα Τσοπανάκη, στου Λεωνίδα, στο «Εθνικόν» του Κουλούρη στην Ελευθερούπολη, στο «Βυζάντιον» στην Καλογρέζα. Ο Α. Μακρόπουλος ωστόσο δεν είχε κλείσει ακόμα τα ιστορικά «Κυβέλεια».

Στο **γάλα** και το **γιαούρτι** ο Κώστας Βλάχος (Παλ. Πατρών Γερμανού) και ο Παπακώστας (Ηρακλείου), ενώ στη Μεταμόρφωση είχε αξιόλογη μονάδα ο Μήτσος Χατζηγιάννου μόνο στο γιαούρτι, στους **ξηρούς καρπούς** το στραγγαλοπωλείο ο «Μπαρμπαγιώργος» (Λεωφ. Ηρακλείου) που συνεχίζει με την επωνυμία ο «Ιορδάνης» και φτάνει μέχρι των ημερών μας με τον γιό του Γιώργο Γουναρίδη, στα **εργαστήρια φύλλου και τυροπιτών**, ο Τάσος Γουναρίδης με την «Δήμητρα», (που σήμερα συνεχίζει ο γιός του Γιώργος Γουναρίδης).

Από τη Νέα Ιωνία δεν έλειψαν ποτέ οι **ταβέρνες** και τα **εστιατόρια**. Ξεχώριζαν τώρα μετά το ιστορικό «Προξενικόν» (Ηρακλείου), και τον πολυτελή «Στρατή» (Δαρδανελλίων 28), ο «Στ. Σκαρβελάκης» (Ηρακλείου), το «Αμπελάκι» (Ηρακλείου), η «Παπαρούνα» (Ηρακλείου), τα «Πεύκα», η «Ελλάς» των Καρακάσογλου-Κιουλέπογλου (Ηρακλείου και Μ. Ασίας) και η ταβέρνα του Μπίλια κοντά στην εκκλησία της Ζωοδ. Πηγής.

Τα **καφενεία**: ο «Αβέρωφ» (Ελ. Βενιζέλου και Ηρακλείου), «Μπόλα» (Ηρακλείου και Πάρσης), το «Ακρωτήρι» (Ηρακλείου 21), το «Κέντρον» (Ηρακλείου και Ελ Αλαμείν), ο «Καραγκιαούρης» (Βασ. Αμαλίας 19), η «Νέα Υόρκη» (Δαρδανελλίων), Αδελφοί Χανά (Ηρακλείου 35), ο Κων/νος Μπούρχας στην Πλατεία της Μάνας που σήμερα συνεχίζουν τα παιδιά του Δημήτρης, Αγγελική και Ηλίας που το έχουν αναβαθμίσει σε «Ίδρυμα Μπούρχα». Στη Σαφράμπολη: ο «Σταθμός» του Γ. Καρακυριακόπουλου (Παλαιολόγων 10), το «Κέντρον» του Στ. Βεζυρόπουλου (Σινώπης 33), ο «Παράδεισος» (Σινώπης 38) και το «Κρυστάλ» (Σινώπης 50). Στην Καλογρέζα: του Βουτσά (Βυζαντίου και μετά στη Βοσπόρου), του Β. Ζωγραφίδη (Ζωοδ. Πηγής), η «Χαραυγή» (Ανδρ. Δημητρίου). Στην Ινέπολη: το καφενείο Θ. Ζουμπουλόγλου ή Λουκόπουλου (Τραπεζούντος και Ζήλωνος) και στην Αλσούπολη: το καφενείο Γ. Βλαχάκη (Κασταμονής 115β')

Ονομαστά τα **καφεκοπτεία** των: Λουκά Διαμαντόπουλου, (γωνία Ηρακλείου και Ελ. Βενιζέλου) που συνεχίζει η εγγονή του Ευαγγελία Καντιώτη, Βρασίδα Νικολαΐδη (Ηρακλείου), Δ. Παρίση (Ελ. Βενιζέλου) και Π. Παλτόγλου (Ηρακλείου).

Τα καταστήματα **υαλικών**: το «ΣΕΡΒΙΣ» των Ματάνοβιτς (Ηρακλείου), το «ΚΡΥΣΤΑΛ» του

Αριστερά: 1955. Το κατάστημα ξηρών καρπών «Ο Ιορδάνης».
Δεξιά: 1961. Ο Γιώργος Γουναρίδης στο εργαστήριο χειροποίητου φύλλου.

ΟΧΙ ΡΕΚΛΑΜΕΣ
Μένον στο
ΒΡΑΣΙΔΑ
'Ηρακλείου 24
Θά βρήτε πραγματικό καλό
καφέ ΒΡΑΣΙΔΑΣ
Με τὸ 29 κουπόνι μπορείτε
νὰ παραλάβετε τὸν καφέ
σας ἀπὸ τὸ καφεκοπτεῖον
τοῦ
ΒΡΑΣΙΔΑ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ
Προσοχή
'Ηρακλείου 24
'Η διανομή τοῦ 29 κουπονίου
λήγει τὴν 22αν 'Απριλίου
καὶ φροντίσατε νὰ καταθέσετε
τὰ δελτία σας ἐγκαιρῶς.

ΟΣΟΙ ΘΕΛΟΥΝ
Ν' ΑΠΟΛΑΥΣΟΥΝ ΔΡΟΣΙΑ
ΚΕΦΙ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ
Θὰ τὰ βροῦν καὶ τὰ τρία
κάθε Σάββατο καὶ Κυριακὴ
στὸ γνωστὸ κέντρο τῆς
Σαφραμπόλεως
“Ο ΣΤΑΘΜΟΣ..”
(Πλατεία 'Αγ. Στεφάνου)
τοῦ
Γ. ΚΑΡΑΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
'Η ἀφθονία τῶν ἐκλεκτῶν
μεζέδων μὲ ἄριστα ὀλικά
καὶ ἡ ἄκρα περιποίησης καὶ
πρὸ πάντων ἡ ἀπίστευτη
φθὴνεια ἐξασφαλίζουν σὲ
κάθε πελάτη τὴν σὺν εὐχαρίστη
ψυχαγωγίᾳ.
ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
ἀπὸ τοῦ γνωστοῦ συγκρότημα
τοῦ **ΦΡΙΞΟΥ** στὸ ὁποῖο
συμμετέχουν
ΦΡΙΞΟΣ (μπονζόκι)
ΤΟΥΛΗΣ (ἄκορντεόν)
ΘΟΔΩΡΟΣ κιθάρα-τραγουδι
ΔΗΜΗΤΡΗΣ (μπονζόκι)
καὶ ἡ περίφημη ἐρμηνεύτρια
τοῦ
ΔΑΓΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ
ΜΠΕΜΠΑ

ΚΑΦΕΚΟΠΤΕΙΟΝ

Π.Κ. ΠΑΛΤΟΓΛΟΥ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 3
= Ν. ΙΩΝΙΑ =
ΚΑΦΕΑΣ ΤΕΤΑ ΚΑΚΑΟ ΣΟΚΟΛΑΤΑ
ΓΑΥΚΑ ΚΟΤΑΛΙΟΥ ΛΟΥΚΟΥΜΙΑ ΕΥΡΟΥ ΕΙΛΗ ΖΑΧΕΤΙΚΗΣ ΣΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ
Διακρινόμεθα διὰ τὴν Παύτητα

ΕΧΕΙ ΚΑΦΕ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΡΑΚΛΗΔΕΣ

ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΩ
ΩΠΩΣΔΗΠΟΤΕ
Τὸ Σάββατο 14 Νοεμβρίου
ΣΤΟ ΝΕΟ ΚΑΦΕ - ΜΠΑΡ
“ΕΛΛΑΣ,,

Θ. ΚΑΡΑΚΑΣΟΓΛΟΥ
& Κ. ΚΙΟΥΛΕΠΟΓΛΟΥ
Γονία Βασιλέως Κωνσταντίνου
καὶ Μικρῆς Ἀσίας
Μεζέδες ἄφθονοι καὶ ἐκλεκτοὶ
Ποτὰ ἄριστης ποιότητος
Καθαριότης ὑγιεινὴ
Περιποίησις εξαιρετικὴ
καὶ πρὸ παντός
- ΤΙΜΑΙ ΛΟΓΙΚΑΙ -

Κλεάνθη Νικολαΐδη (Μ. Ασίας), του Θωμά Θωμαΐδη (Ηρακλείου), του Παπαλίδη (Ηρακλείου), του Μιχάλη Λουϊζίδη (Τσουρουκτσόγλου) που συνέχισε ο γιός του Λουΐζος και συνεχίζει σήμερα ο εγγονός του Μιχάλης..

Το **στεγνοκαθαριστήριο-βαφείο** των Κοκοράκη και Παπαδόπουλου στην Ελ. Βενιζέλου που συνεχίζουν μέχρι σήμερα στην οδό Μεσολογγίου, τα παιδιά του Παναγιώτη και Γιάννη Παπαδόπουλου, Νίκος και Κώστας.

Τα **Super Market** αρχίζουν να φυτρώνουν σ' ολόκληρη την πολιτεία: «Alimenta», «Hellas Spar» (Αφοι Βερόπουλοι), «Κνωσός», «Κοινή Αγορά» κλπ. Τα παντοπωλεία σβήνουν σιγά-σιγά, αλλά αρκετοί επιμένουν (Χ. Ιασονίδης, Ηλ. Αλεβιζάκης, Α. Τατάκας, Αν. Παπάζογλου, Δημ. Βασιλειάδης, Αθ. Χατζηϊωάννου και Θ. Ευθυμιάδης. Τα κρεοπωλεία επιμένουν (Φύκας, Κούρτης, Μαργαρίτης, Αδελφοί Τσαΐνη, Αδελφοί Γιαννόπουλοι). Ακόμη δεν έχει έρθει η ώρα των κολοσσών («Ionia Center», «Ionia 2000»)!

Η οικογένεια Βογιατζόγλου έχει ουσιαστικά μονοπωλήσει την τέχνη του **φωτογράφου** (Ηλίας, Νίκος, Λευτέρης). Σε δυναμικό συναγωνισμό ένας ακόμη Σπάρταλης: ο Χρ. Παπαϊω-ακείμ (συνέχισε ο γιός του Μάκης και σήμερα την επιχείρηση συνεχίζει ο εγγονός του Χρή-στος). Στην Καλογρέζα υπάρχει το Φωτογραφείο «ΣΤΥΛ» του Αντωνίου Κώνστα και στην Ελευθερούπολη του Στ. Κόκοτση.

Τις **νύφες** έντυναν στη Ν. Ιωνία (Ηρακλείου): ο Χρ. Παπαϊωακείμ και η Φλωρεντία Καρώνη και στην Ελευθερούπολη: ο Γιώργος Καραμπουρλής (Αγ. Γεωργίου) που είχε και βιοτεχνία μπουμπουνιερών.

Τα δύο **λουτρά** (τούρκικα): «Ο Παράδεισος» των αδελφών Δημητριάδη και Τουμπακίδη στην οδό Κίου και η «Αφροδίτη» στην οδό Ευαγγ. Σχολής, της οικογένειας Παντελίδη συνεχίζουν για λίγα χρόνια. Όμως η Νέα Ιωνία διαθέτει εξαιρετικούς **κουρείς** και **κομμωτές** (Χρ. Χομπάς, Πέτρ. Τσιλιβίγκος, Μ. Μακαρώνας, Νικ. Μπέτος-που ήταν και ζωγράφος- Σ. Δούκαρης (ο πα-τέρας του ποιητή), Στάθης και Ζηνοβία Βασιλειάδη, Χαράλ. Σουβατζής στην Ελευθερούπολη).

Αριστερά το κουρείο του Ν. Μπέτου και δεξιά το κουρείο του Χρ. Χομπά.

ΔΕΡΜΑ ΒΕΛΟΥΔΕΝΙΟ—ΜΑΛΛΙΑ ΜΕΤΑΞΕΝΙΑ
 'Αποκτᾶτε εἰς τὸ μοναδικὸ εἰς τὸ εἶδος τοῦ

ΧΑΜΑΜ Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ

ποῦ διαθέτει ὅλα τὰ κομφορ διὰ τοὺς λουομένους καὶ ἐπὶ πλέον καὶ ἐντελῶς ΔΩΡΕΑΝ, τὸ περίφημον SHAMPOO—DOP—DOP προϊόν τοῦ Οἴκου L'OREAL PARIS τοῦ μεγαλύτερου ἐν τῷ κόσμῳ διὰ τὴν παρασκευὴν εἰδῶν περιποιησεως τῆς Κόμης.

Ἡ Διεύθυνσις τῶν λουτρῶν ὁ **Παράδεισος** μετὰ τὰς νέας ἐγκαταστάσεις θερμοῦ καινοτομεῖ πρώτη εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα τὸ νέον αὐστῆμα **Στεγνώματος Μαλιῶν**.

Ἐτσι αἱ λουόμεναι ἀποφεύγουν κρυολογήματα καὶ μετὰ τὰς πλέον ψυχρὰς καιρικὰς συνθήκας, ἐξασφαλίζουσαι—**ὕγιαν—δέρμα βελουδένιον—μαλλιά μεταξένια** στὸν «Παράδεισον» τῆς **Νέας Ἰωνίας Κίου 18**.

Τιμὴ Εἰσιτηρίου Δραχμαὶ 8
 Ἐκάστην Τρίτην καὶ Παρασκευὴν Δραχμαὶ 6

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΠΛΟΠΟΙΪΑΣ

DECOR

ΘΡ. ΛΕΜΟΝΤΖΟΓΛΟΥ & ΣΥΜΕΩΝ ΣΤΑΡΙΑ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

Βασ. Γεωργίου Β'. 57 Κιουταχειας 4

Νέα Ἰωνία Τηλ. 899.168 Νέα Ἰωνία

ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

1949. Ο Δημήτρης Τζανής στην πιάτσα της Ελ Αλαμίν.

Στον χώρο των **αυτοκινητιστών**, γνωστότεροι ταξιτζήδες ήταν: στο Ιστορικό κέντρο ο Δημήτρης Τζανής (από τα Βουρλά της Μ. Ασίας), ο Γεώργιος Τζάλας (πρώην φορτηγατζής) και ο Παυλίδης, ενώ στη Σαφράμπολη ο Ροσόλυμος. Στον κλάδο των φορτηγατζήδων πάντα ηγείτο ο Γαβρήλος Δαμιανίδης, ενώ ο παλαιότερος ιδιοκτήτης λεωφορείου, ήταν ο Μ. Μισαηλίδης.

Στον τομέα του **εμπορίου** και των **τροφίμων** οι Ιωνιώτες είχαν φτιάξει μεγάλες αποθήκες (Μόρτογλου, Κιλίκογλου, Χαβατζόγλου) και στα τυποποιημένα προηγούνταν ο Κατερινόπουλος. Υπήρχαν όμως και οι λεγόμενες «μάνδρες οικοδομών» των: Αγνίδη και Μπούχλη-Κανελλίδη.

Στην Καλογρέζα δεν έχουμε μεγάλα καταστήματα όπως στο κέντρο της Ν. Ιωνίας. Σε τοπικό επίπεδο όλη η κίνηση καταγράφεται γύρω από το «Πέτρινο Δημοτικό Σχολείο» και έτσι διακρίνουμε:

Στην οδό Βυζαντίου:

- το κατάστημα γενικού εμπορίου του Γ. Σαββίδη,
- το παντοπωλείο Λουλούκου, μετέπειτα υαλοπωλείο Ε. Σακαλόγλου και Γ. Μπακιρτζή σήμερα είναι το ποδηλατάδικο Λουλούκου. Στο υπόγειο του καταστήματος ήταν η ταβέρνα του Βουτσά όπου πρωτοτραγούδησε ο Στ. Καζαντζίδης.
- το 1975 ο Γεώργιος Μπακιρτζής με τα παιδιά του Γιώργο και Δημήτρη, άνοιξαν το κατάστημα ηλεκτρ. ειδών που διατηρούν έως σήμερα.
- το κατάστημα με χρώματα - εργαλεία, του Παντ. Κότσογλου, που συνεχίζει μέχρι σήμερα η κόρη του Αμαλία σε νέο κτίριο,
- το εμπορικό κατάστημα του Λευτέρη Αυγουσιδίου,
- το υαλοπωλείο του Τάκη Κούρτακα, αρχικά στην Βυζαντίου και σήμερα στην Ανδρ. Δημητρίου,
- οι μάνδρες οικοδομικών υλικών του Γρηγ. Κικίδη και Γιάννη Καρσή,

Στην οδό Ζωοδ. Πηγής:

- το κατάστημα του Ιορδ. Παπουτσόγλου.
- το εμπορικό-υαλοπωλείο των αδελφών Καραμανλή.

Επίσης υπήρχαν οι φούρνοι του Λουκά Καρέντζου (Βυζαντίου) και Δημήτρη Καρωνίδη (Θεραπειών), τα παντοπωλείο του Δημ. Νικολαΐδη (Βιθυνίας), του Μινόπουλου (Ακριτών και Ανδρέου Δημητρίου), του Μαυριδόπουλου (Ανδρ. Δημητρίου) και των αδελφών Σαρρή (Βυζαντίου) από τα μεγαλύτερα της Καλογρέζας.

Το γαλακτοπωλείο του «Τζώρτζου» στην Πλατεία Αναπήρων.

Στον εμπορικό και βιομηχανικό κόσμο και στα ανώτερα και στα ανώτατα όργανά του είχαν εξελιχθεί: ο Μάκης Σινιόσογλου και Λάζαρος Εφραΐμογλου (Πρόεδροι Ε.Β.Ε.Α.), ο Λεων. Δαούτης και ο Μιχ. Μανδάλακας.

Οι επιστήμονες

Δεν θα έπρεπε να παραλείψουμε ωστόσο ν' αναφερθούμε στον κόσμο των επιστημόνων, όπου η παρουσία των Ιωνιωτών ήταν πάντα εντυπωσιακή: γιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί, αρχιτέκτονες μετρώνται σε δεκάδες. Πώς να ξεχωρίσει κανείς κάποιους; Δύσκολο. Πολύ δύσκολο. Μια απλή αναφορά μόνον και πάντως στην περίοδο της ωριμότητάς τους.

Στους **γιατρούς** η αναφορά αδιαμφισβήτητα θα έπρεπε ν' αρχίσει από τον Τάσο Ιωαννίδη, και να συνεχίσει με τον Παντ. Χορευτή, τον Οδ. Τσουνίδη, τον Β. Ιορδάνογλου, τον Ε. Βασιλείου, τον Αργυριάδη, τον Φ. Τσίπα, τον Κ. Δαλακίδη, την Θ. Πεσματζόγλου, τον Φίλ. Σιαμαντά, τον Μ. Κονταξόπουλο, τον Λάζ. Μαλίμογλου, τον ωτορινολαρυγγολόγο Ιάκ. Πετμεζάκη, τον ενδοκρινολόγο Αν. Μόρτογλου, τους χειρουργούς: Μαντά, Ζωγράφο, Χαβάτζα, τον καρδιολόγο Ιάκ. Δαπόλα, συγγραφέα του έργου «Πως να μην γίνεις καρδιοπαθής», τους μαιευτήρες-γυναικολόγους: Αλ. Γιαγτζόγλου, Ιωάν. Λάρο, Κων. Παπασταύρου, Α. Κουρούπη, την μαία Ελισ. Αγγελή, τους οφθαλμιάτρους Ν. Σχοινά, Σ. Χειμωνίδου, Αθ. Κοντέση, Αν. Καφετζή, τον ακτινολόγο Παν. Μέλισσα (που το ακτινολογικό του εργαστήριο συνεχίζει και σήμερα η κόρη του Έλενα Κωστή-Μέλισσα), τους μικροβιολόγους: Ν. Καραθανάση και Κ. Μαύρο, τους παιδιάτρους: Βουρλάκη, Β. Βογιατζόγλου, Σοφία Πετμεζάκη, Τ. Μητρομάρα, Λεων. Αρδίζογλου και Αδαμάκη, τους οδοντιάτρους: Πετρίτση, Χρ. Παπαδόπουλο, Γεωργία Τρίγκατση, Ιωάν. Σαπουνά, Κων. Σαπουντζόγλου, Δέσπ. Ελευθεριάδου, Ε. Δανιηλίδου, τον φυσιοθεραπευτή Ερμή Κωνσταντινίδη.

Τους **μηχανικούς**: Μ. Κιουρκτσόγλου, Γιάννη Δομνάκη, Δ. Μιχαηλίδη, Παν. Μαΐστρο, Αλ. Βασιλειάδη, Δημ. Ευθυμιάδη, Στ. Ιωακειμίδη, Ηλ. Μωραλόγλου και τον **τοπογράφο** Ζώη Γκαμίλη.

Τους **δικηγόρους**: Β. Κουμπούρα, Γ. Τσακίρη, Ιωάν. Χατζηϊωάννου, Γ. Ζαφειρόπουλο, Γ. Φιλίππου, Ιωάννη Βροχίδη, Λεων. Βογιατζόγλου,

Τους **συμβολαιογράφους**:

- Μιχάλη Χριστακόπουλο (το αρχείο κατέχει η Γιαννούλα Κάϊλα),
- Σταύρο Γουλιάμη (το αρχείο κατέχει η Καλλιόπη Δημάτου),
- Βασίλειο Βαρβερόπουλο (το αρχείο κατέχει η Ναταλία Μπάμπαλη),
- Λυκούργο Γκογκόλη (το αρχείο κατέχει η Κατερίνα Βροχίδου)
- Δημοσθένη Κοντάκη (το αρχείο κατέχει ο Ιωάν. Κοντάκος)
- Κων. Παπανικολάου (το αρχείο κατέχει η Κερασίνα Λαγιώτη)
- Νικ. Καρανικόλα (το αρχείο κατέχει η Γιαννούλα Κάϊλα),
- Μαρία Ορφανίδου (το αρχείο κατέχει η Χρυσούλα Θωμίδου)
- και Ιωάννη Σαλίβερο (το αρχείο κατέχει ο Ιωάννης Κοντάκης).

Τους **φαρμακοποιούς**:

- Αντ. Καστάνα στην Ηρακλείου
(Έκλεισε το 1975. Για λίγα χρόνια αργότερα η κόρη του Ευτυχία, άνοιξε φαρμακείο στην οδό Αγ. Αναστασίας στον Περισσό),
- Ευτυχία Ταστσόγλου,
(συνέχισε ο γιός της Νίκος Ακιανίδης και σήμερα ο εγγονός της Αλέξανδρος Ακιανίδης),
- Ν. Σταυριανό στην Ηρακλείου,
(συνέχισε για λίγα χρόνια η κόρη του Ευαγγελία και έκλεισε),
- Ζήνα Αγαθονικιάδου-Σαμούχου στην Ηρακλείου και Κ. Βάρναλη,
- Βασ. Μαυρίδη στην Ηρακλείου
(συνέχισε ο γιός του Ματθαίος και σήμερα ο εγγονός του Βασίλης),
- Μιχ. Δρυμαλίτη στην Αγ. Γεωργίου
(συνέχισε ο γιος του Δημήτρης Δρυμαλίτης και σήμερα ο Γιώργος Καρακυριακόπουλος)
- Γιώργ. Αντωνολουκά στην Βυζαντίου (Καλογρέζα), που συνέχισε για λίγα χρόνια η Φλώρα Φιλιππίδου.

ΚΩΝ. ΑΝΔΡ. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ
ΙΑΤΡΟΣ
Μαιευτήρ—χειρουργός
γυναικολόγος
Έπιμελητής Δημοσίου Νο-
σοκομείου Νέας Ίωνίας
«Η ΑΓΙΑ ΟΛΓΑ»
●
ΚΛΙΝΙΚΗ
Όδός 24 ἀριθ. 24 Τηλ. 89068
ΟΙΚΙΑ
Πευκάκια—Βασ. Άλεξάνδρου 2
Νέα Ίωνία
●
Έμπλουτίσας την Κλινικήν
του διά μηχανήματος Δια-
θερμιών τελευταίου τύπου.

ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΙΚΟΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ Κ. ΜΕΛΙΣΣΑ
ΙΑΤΡΟΥ - ΑΚΤΙΝΟΛΟΓΟΥ
Έπιμελητοῦ Γενικοῦ Κρατικοῦ
Νοσοκομείου Ἀθηνῶν
Νέα Ίωνία—Ρήγα Φεραίου 1
(Έμπροσθεν Γυμνασίου)
●
ΑΚΤΙΝΟΣΚΟΠΗΣΕΙΣ -ΑΚΤΙ-
ΝΟΓΡΑΦΙΑΙ - ΔΙΑΘΕΡΜΙΑΙ
Δέχεται : Καθ' ἐκάστην 8-9 π.μ.
—4.30'—7.30' μ.μ.
Κυριακὴν 10 π.μ.— 1 μ.μ., καὶ
ἐπὶ συνεντεύξει.

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΡΙΓΚΑΤΖΗ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
●
Δέχεται καθ' ἐκάστην
Έλευθ. Βενιζέλου 84 Ν. Ίωνία
Τηλ. 89-284

ΕΝΟΤΗΤΑ 4η

Για να δούμε τους 1.051 επαγγελματίες που ήταν εγγεγραμμένοι στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών (Ε.Β.Ε.Α.) από το 1948 έως το 1970, κατά έτος, που μας δείχνει και την είσοδο των νέων επαγγελματιών στην αγορά:

ΕΤΟΣ	Επαγγελματίες	ΕΤΟΣ	Επαγγελματίες
1948	40	1960	45
1949	25	1961	27
1950	15	1962	24
1951	25	1963	43
1952	10	1964	39
1953	10	1965	40
1954	14	1966	80
1955	10	1967	104
1956	13	1968	211
1957	38	1969	68
1958	37	1970	93
1959	40	Σύνολο	1.051

Μπορεί να χωρισθούν σε 3 χρονικές περιόδους από το 1948 έως 1956 που κατά μ.ο. εισέρχονται στην αγορά ετησίως 18 επαγγελματίες, στην περίοδο 1957 έως 1965 που κατά μ.ο. εισέρχονται στην αγορά 37 και στην περίοδο 1967 έως 1970 που κατά μ.ο. εισέρχονται 119. Βλέπουμε δηλαδή μεταξύ πρώτης και δεύτερης περιόδου διπλασιασμό και μεταξύ δεύτερης και τρίτης τριπλασιασμό των επαγγελματιών. Σημείο αιχμής η χρονιά 1968 με είσοδο στην αγορά 211 επαγγελματιών!

Από τους 1.051 επαγγελματίες, οι περισσότεροι ασχολήθηκαν: 255 με την Υφαντουργία, 70 με την Καλτσοποιία, 49 με την Αρτοποιία, 42 με την Ξυλουργία, 30 με την Υποδηματοποιία, 25 με την Πλεκτική, 24 με τη Μηχανουργία, 23 με τη Σιδηρουργία, 18 με τη Ραπτική, 34 με τις Κομμώσεις (24 ανδρών και 10 γυναικών) κλπ.

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΟ ΑΓΝΑ ΥΛΙΚΑ

ΜΠΟΥΓΑΤΣΑ & ΓΑΛΑΚΤΟΜΠΟΥΡΕΚΟ

ΘΑ ΒΡΗΤΕ ΜΟΝΟΝ ΣΤΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

ΤΟ ΓΑΛΑΚΤΟΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

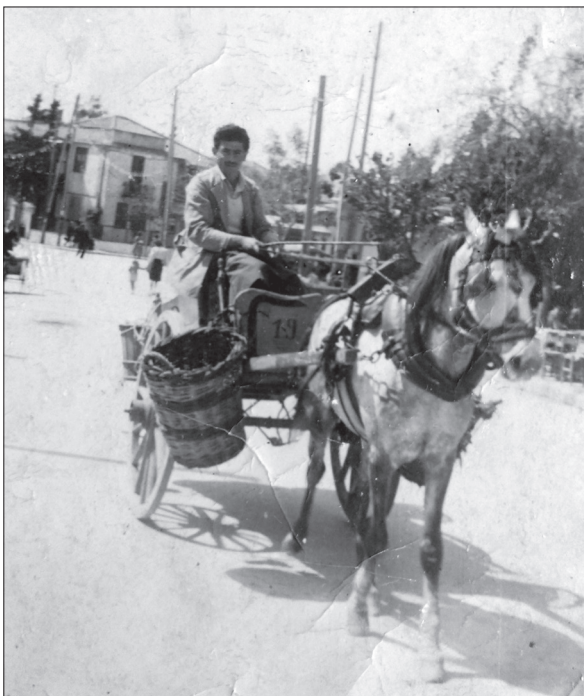
Όδος Παλαιών Πατρών Γερμανού 14 — Νέα Ίωνία Τηλ. 891583

Τα επαγγέλματα του ποδαριού

Θεωρούμε ότι θα ήταν παράλειψη, εάν δεν αφιερώνονταν λίγες γραμμές στους επαγγελματίες του ...ποδαριού, αυτούς που ιδιαίτερα στην 10ετία του '50 αρχές του '60 διέσχιζαν οριζοντίως και καθέτως την πολιτεία διαφημίζοντας την πραμάτειά τους ή εκτελώντας την υπηρεσία τους. Θέμα που ως ένα σημείο ανήκει στο κεφάλαιο της Λαογραφίας, όμως στο μεγαλύτερο μέρος του νομίζουμε περνάει στην Αγορά και το Εμπόριο.

Αναφερόμαστε πρώτα απ' όλα στους **πλανόδιους μανάβηδες** (στην αρχή μόνον μενιδιότες), οι οποίοι φόρτωναν σ' ένα γαϊδουράκι ένα-δυο κοφίνια με τα φρούτα της εποχής (κυρίως σύκα, σταφύλια, καρπούζια, πεπόνια) και γύριζαν τις γειτονιές διαλαλώντας τα. Βέβαια στη συνέχεια υπήρξαν και 2-3 πιο οργανωμένοι με μεγάλη σούστα, που οδηγούσε άλογο και πωλούσαν όχι μόνον φρούτα αλλά και λαχανικά. Ένας εξ αυτών ήταν για τον Περισσό, ένας θαυμάσιος άνθρωπος, ο πατέρας του δημάρχου Πέτρου Μπουρδούκου, ο κυρ Νίκος, ο οποίος είχε ένα γλυκύτατο τρόπο να επικοινωνεί με τον κόσμο. Στη συνοικία Λαζάρου ήταν πολύ γνωστός ο Τζώρτζης, στην οδό Παύλου Μελά.

1946.
Η σούστα
με τον Νίκο Μπουρδούκο.

Σειρά είχαν οι **ιχθυοπώλες** με το τεράστιο αλλά ρηχό καλάθι τους στο κεφάλι, οι γυρο-λόγοι των ξηρών καρπών, των κάστανων αλλά και των παγωτών της ΕΒΓΑ. Όπου αγώνας, όπου συγκέντρωση, αυτοί εκεί, πρώτοι και καλύτεροι. Με τη φουφού τους, το καλάθκι τους με τα χωνάκια για τα στραγάλια και τον πασατέμπο ή τα καροτσάκια τους με το δοχείο του παγωτού. Αξεπέραστος «Ο Λαζός» με τα **παγωτά** του.

Αλησμόνητος θα μείνει ο **πωλητής των έμπλαστρων!** Ψηλός, ξερακιανός, ετοιμόρροπος αλλά κι έτσι ετοιμόλογος διαλαλούσε, στην καθαρεύουσα, τα έμπλαστρα ως σωτήρια «*δια πάσαν νόσον...*». Άλλος πασίγνωστος, φιλόσοφος εκ του προχείρου, ήταν και ο «**σκουπάς**» της οδού Κ. Βάρναλη, που έφτιαχνε και πωλούσε σκούπες, ο Παναγιώτης.

Πολλοί ήταν οι **παγοπώλες**, οι **γιαουρτάδες** αλλά και οι **γαλατάδες**. Πασίγνωστος γαλατάς ο κυρ Ιορδάνης, ο οποίος γυρνούσε τις γειτονιές του Ιστορικού Κέντρου πουλώντας το γάλα και γιαούρτι φωνάζοντας εκείνο το περίφημο...γιαούρταες...

Επίσης οι **γανωτζήδες**, που στη μέση του δρόμου με όλα τα σύνεργα τους γάνωναν τα μαγειρικά σκεύη.

Χαρακτηριστική ήταν η δουλειά των...**παπλωματάδων**. Έχοντας μαζί τους μια ιδιαίτερη κατασκευή, που έμοιαζε με τόξο, που είχε συρμάτινη χορδή, διέλυαν τους κόμπους του παλιού παπλώματος και το έκαναν ξανά αφράτο. Πασίγνωστος ήταν ο Γρηγόρης, ο παπλωματάς στην Ελευθερούπολη.

Ο Γιάννης Λύκος.

Είναι πολλά τα επαγγέλματα του ποδαριού. Όλοι, μα όλοι θυμούνται τον **ταχυδρόμο** Γιαννάκη Λύκο. Συμπαθέστατος, ευγενής, πάντα με τον καλό λόγο. Ήταν ο κομιστής των ειδήσεων από τους ξενιτεμένους και τα γράμματα τότε ήταν το μόνο μέσο επικοινωνίας, αφού τα τηλέφωνα ήταν ελάχιστα. Μόνο που όταν έχανε ο Ολυμπιακός δεν μιλιόταν. Ντρεπόταν τη Δευτέρα να βγει στον δρόμο. Ήξερε ότι όλο και κάποιοι θα τον πειράζαν...

Δυο λόγια για δυο εξαιρετικά δημοφιλείς Ιωνιώτες: τον **λαχειο-πώλη Κώστα Ρουσιώτη**, που ακόμη και σήμερα πουλάει τα λαχεία του με την πασίγνωστη προτροπή του «*θα σε σώσω*»! και τον μεγάλο «**Σαμψών**» τον **Γιάννη Κεσκιλίδη**, που έκανε στη ζωή του ό,τι το πιο τρομερό: να σπάει με το κεφάλι του τσιμεντόλιθους, να κόβει στη μέση τηλεφωνικούς καταλόγους, να σύρει αυτοκίνητα...Ένας σύγχρονος Κουταλιανός! Κι ένας θαυμάσιος άνθρωπος με ήθος και συστολή παρά τις μεγάλες του επιτυχίες, όχι μόνον στην πολιτεία μας, αλλά και στην Αθήνα και την επαρχία αλλά και το εξωτερικό.

Αυτός ενέπνευσε άλλωστε το γνωστό τραγούδι «*Σίδερα μασάει ο Κουταλιανός, αφού άλλωστε ο Σαμψών*» τον Κουταλιανό είχε ως πρότυπο. Αξέχαστη εποχή.

Θα κλείσουμε το κεφάλαιο αυτό με ένα... μακάβριο επάγγελμα! Οι εκκλησιαζόμενοι στο ναό Αγ. Αναργύρων, γνώριζαν καλά δυο **νεκροπομπούς** που δούλευαν για... «Τ' ασυναγώνιστα γραφεία κηδειών» του μακαρίτη Τσακίρογλου!

Έργο τους ήταν να τοιχοκολούν τα κηδεύσημα στις κολώνες με το κουβαδάκι από αλευρόκολα και να κρατούν το φέρετρο στη διαδρομή από την είσοδο του ναού στο σολέα και μετά το τέλος της νεκρώσιμης ακολουθίας, σε αντίθετη φορά, από τον σολέα ως την νεκροφόρα...

Μιλάμε για τον Μεταξά και τον Κοκκίνη. Ο πρώτος πανύψηλος, λιγνός, ο δεύτερος κοντός, γεμάτος. Η διαφορά ύψους μεταξύ τους δημιουργούσε πότε-πότε πρόβλημα. Ο Μεταξάς έχοντας τον πρώτο λόγο κανόνιζε το πως θ' ανέβουν και πως θα κατέβουν τις πολλές σκάλες του ναού.

Μια φορά η συνεννόηση κάπου χάλασε κι ο Κοκκίνης βρέθηκε να κατεβαίνει πρώτος τις σκάλες και πίσω του ν' αγωνίζεται ο Μεταξάς να μην... του πέσει το φέρετρο! Οπότε δεν άντεξε κι έτσι φωνακλάς που ήταν τάβαλε με τον Κοκκίνη:

- *Πρόσεξε βρε, έτσι που κατεβαίνεις...θα σκοτώσουμε τον πεθαμένο!*

Ειδικά ο Μεταξάς με το μαύρο τριμμένο κοστούμι του δεν δίσταζε να κρατάει πότε-πότε και τις σημαίες σωματείων, στέκοντας δίπλα στον Πρόεδρο και καμαρώνοντας γι αυτό...

Ο λαχειοπώλης Κώστας Ρουσιώτης.

Ο "Σαμψών" Γιάννης Κεσκιλίδης.

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ (1941-1976)

Μετά την άφιξη των προσφύγων στην Ηπειρωτική Ελλάδα και την οριστική εγκατάστασή τους στην ελληνική επικράτεια, οι Ποδαράδες (Ν. Ιωνία) είναι ένας από τους πρώτους συνοικισμούς που επιλέγεται για την ανάπτυξη της Ταπητουργίας, αφού οι πρόσφυγες κάτοικοι, οι Σπαρταλήδες, γνωρίζουν άριστα την τέχνη κατασκευής χαλιών, εργασία που είχαν αναπτύξει με ιδιαίτερο ζήλο στην πατρίδα τους, Σπάρτη της Πισιδίας.

Η Επιτροπή Αποκατάστασης Προσφύγων (Ε.Α.Π.) και η Ελληνική Κυβέρνηση είχαν δει σωστά, τον πρώτο καιρό, ότι δεν θα έφτανε να χτίσουν κάποια σπίτια για τους πρόσφυγες, αλλά κυρίως θα έπρεπε να τους αποκαταστήσουν επαγγελματικά με τη δημιουργία εργοστασίων. Έτσι προσέφεραν έναντι ελαχίστου τιμήματος (ενίοτε 1 δρχ. το τ.μ.) μεγάλα οικοπέδα για να ανεγερθούν εργοστάσια – βάζοντας βέβαια και ρήτρες για τη γρήγορη έναρξη της λειτουργίας τους – ώστε να βρουν δουλειά οι πρόσφυγες και στην αρχή, ως εργάτες στην ανοικοδόμησή τους και στη συνέχεια ως εργατοτεχνίτες στη λειτουργία τους.

Έτσι η Ε.Α.Π. διέθεσε **40** οικοπέδα για ανέγερση εργοστασίων στην Αττική. Από αυτά τα **25** ήταν στη Ν. Ιωνία (μάλιστα τα **21** εξ αυτών στην ευρύτερη περιοχή της Ελευθερούπολης), **2** στην Καισαριανή, **7** στη Νίκαια, **2** στον Υμηττό, **1** στον Βύρωνα, **1** στα Ταμπούρια του Πειραιά, **1** στη Δραπετσώνα και **1** στον Πειραιά. Το ευχάριστο ήταν και οφείλουμε να το αναγνωρίσουμε, ότι οι γηγενείς κεφαλαιούχοι δεν αδιαφόρησαν. Το αντίθετο, υιοθέτησαν, θα έλεγε κανείς αυτό το σχέδιο και έσπευσαν να τοποθετήσουν τα κεφάλαιά τους στη Νέα Ιωνία.

Κάποιοι κεφαλαιούχοι που έλαβαν εκ των παραπάνω προνομιούχων βιομηχανικών οικοπέδων δεν ήταν συνεπείς στις υποχρεώσεις τους (να ανεγείρουν εργοστάσια εντός 3 ετών και να απασχολήσουν τους πρόσφυγες ως εργάτες), κατακράτησαν τα οικοπέδα με σκοπό να κερδοσκοπήσουν τα επόμενα χρόνια, πουλώντας τη γη, με αποτέλεσμα τη δεκαετία του 1950, να επέμβει το Κράτος που είτε ακυρώνει αγοραπωλησίες που έγιναν κατά παράνομο τρόπο ή ζητώντας την απόδοση των οικοπέδων.

Για την ίδρυση των εργοστασίων, στην περιοχή της Ν. Ιωνίας, είχαμε δημιουργήσει ιδιαίτερο κεφάλαιο, στο βιβλίο μας (Χ. Σαπουντζάκη-Λ. Χριστοδούλου «Η Νέα Ιωνία στο Μεσοπόλεμο 1922-1941» με τίτλο: ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ-ΤΑΠΗΤΟΥΡΓΙΑ-ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ-ΕΜΠΟΡΙΟ) όπου κάναμε αναλυτική παρουσίαση των εργοστασίων που ιδρύθηκαν μετά το 1922 και άντεξαν στο πέρασμα του χρόνου, μέχρι την εμπλοκή της Ελλάδας στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και την είσοδο των Γερμανών στην Αθήνα. (Απρίλης 1941). Το οικονομικό κραχ στην Αμερική

το 1929-1930, είχε οδηγήσει την ελληνική Ταπητουργία σε μηδενισμό των εξαγωγών της, με αποτέλεσμα την μετατροπή των ταπητουργείων σε υφαντουργεία προκειμένου να ανταπεξέλθουν στην οικονομική κρίση.

Τα περισσότερα εργοστάσια εξ αυτών την περίοδο της Κατοχής (1940-1944) έκλεισαν σταδιακά λόγω έλλειψης πρώτων υλών στην αρχή και στη συνέχεια από έλλειψη ενδιαφέροντος, ενώ ελάχιστα υπολειτούργησαν. Πολλά εξ αυτών που έκλεισαν, δεν συνέχισαν την λειτουργία τους μετά την απελευθέρωση γιατί τα πάντα είχαν αλλάξει στον χάρτη της παραγωγής και της βιομηχανίας. Τα κτίσματα αυτών των εργοστασίων θα χρησιμεύσουν για τη δημιουργία νέων εργοστασίων μετά το 1950, όταν αρχίζουν πάλι να ηχούν οι σειρήνες των εργοστασίων για την αλλαγή των βαρδίων.

Η μόνη εταιρεία που λειτούργησε κανονικά και υπό Γερμανική Διοίκηση ήταν το συγκρότημα εργοστασίων της εταιρείας «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΡΓΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.» στην περιοχή των Άνω Πατησίων και στην περιοχή των Πευκακίων-Περισσού.

Σε αυτό το κεφάλαιο θα συνεχίσουμε να δίνουμε στοιχεία για τη δραστηριότητά των μεγαλύτερων εργοστασίων της πόλης μας μέχρι το 1975, όταν και αρχίζει ένας άλλος μεγάλος κύκλος «αφανισμού της Ελληνικής Υφαντουργίας» λόγω των επιπτώσεων εισόδου της Ελλάδος στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.).

Ας ξεκινήσουμε την περιήγησή μας στα μεγαλύτερα Εργοστάσια της Ν. Ιωνίας, που συνέχισαν την λειτουργία τους μετά τον καταστρεπτικό Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο:

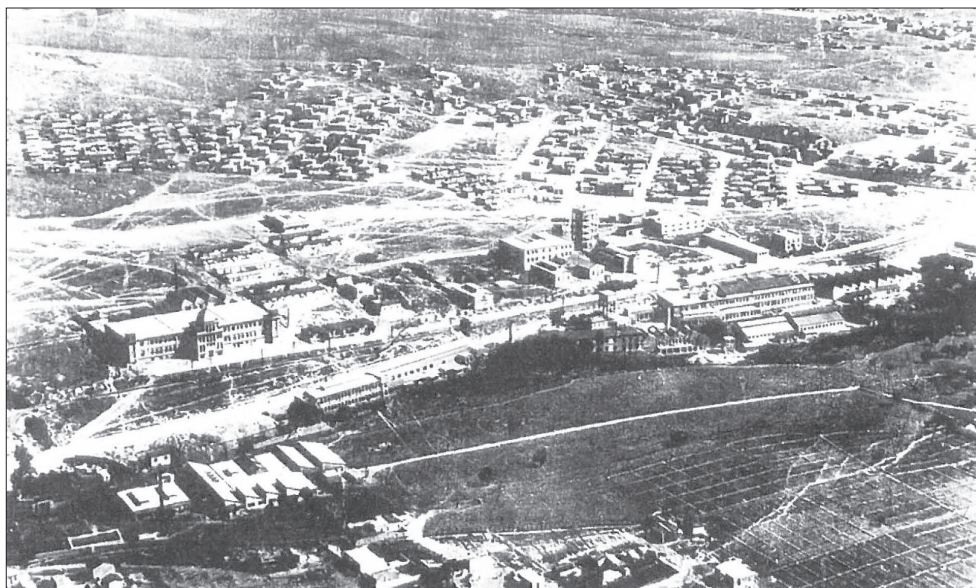
1. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΡΓΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.

Η Εταιρεία που ιδρύθηκε το 1919, από τον Νικ. Κυρκίνη και έγινε μία από τις πρώτες υφαντουργικές βιομηχανίες στην Ελλάδα, βρίσκεται στη Γ' φάση της ζωής της. Μετά την αποχώρηση του ιδρυτή της Νικ. Κυρκίνη (1929), η εταιρεία περνάει στα χέρια της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ η οποία το 1935, την παραχωρεί στην «Α.Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΥΡΡΙΤΙΔΟΠΟΙΕΙΟΥ και ΚΑΛΥΚΟΠΕΙΟΥ» συμφερόντων Αθανασιάδη Μποδοσάκη.

Με την είσοδο των Γερμανών στην Αθήνα, η εταιρεία τίθεται υπό την Γερμανική Στρατιωτική Διοίκηση που τοποθετεί διευθυντή της, τον ανθυπολοχαγό DETEP. Τα υπάρχοντα αποθέματα και τα παραγόμενα είδη προορίζονται πλέον για τις στρατιωτικές γερμανικές δυνάμεις κατοχής.

Και μετά την αποχώρηση των Γερμανών (Οκτώβρης 1944), η Εταιρεία συνεχίζει τη λειτουργία της, με στελέχη προερχόμενα από επιχειρήσεις του Αθανασιάδη Μποδοσάκη.

Το πολυάριθμο προσωπικό της εταιρείας το 1946, στην προσπάθειά του να καλυτερεύσει τις σχέσεις μεταξύ του προσωπικού και των οικογενειών τους, ιδρύει τον «Φυσιολατρικό Όμιλο Ελληνικής Εργουργίας (Φ.Ο.Ε.Ε.)» που σκοπό είχε την ανάπτυξη του εκδρομικού και φυσιολατρικού πνεύματος, τη σωματική και πνευματική ανάπτυξη και την ψυχαγωγία των μελών και των οικογενειών τους.

1929. Γενική άποψη των εργοστασίων της «Ελληνικής Εριουργίας» στον Περίσσο.

Το 1950 η εταιρεία βρίσκεται σε μια από τις καλύτερες στιγμές της ύπαρξής της, και στους χώρους της ξεναγείται ο Στρατάρχης Γιαν Σματς (Πρωθυπουργός της Νοτιοφριακανικής Ένωσης) συνοδευόμενος από τη Βασίλισσα Φρειδερίκη (φωτό).

Λίγο αργότερα, το 1952, οι υπάλληλοι, ιδρύουν το «Ταμείον Αλληλοβοηθείας Έμμισθου Προσωπικού της Α.Ε. Ελληνικής Εριουργίας» με σκοπό την παροχή βοήθηματος στα αποχωρούντα της υπηρεσίας της εταιρείας μέλη του έμμισθου προσωπικού της. Η ίδρυση του εν λόγω ταμείου, ήταν μια πολύ προχωρημένη κοινωνική ενέργεια για εκείνη την εποχή.

Το 1959, η εταιρεία που μεγαλούργησε την περίοδο του Μεσοπολέμου, ευρισκόμενη σε δεινή οικονομική κατάσταση και πιεζόμενη για οφειλές στο Ελληνικό Δημόσιο, τα Ταμεία, τις Τράπεζες και τους Προμηθευτές αρχίζει την εκποίηση εργοστασίων και οικοπέδων που έχει στην κυριότητά της και βρίσκονται στην περιοχή ανάμεσα στους σιδηροδρομικούς σταθμούς Περισσοῦ και Πευκακίων.

Ειδικότερα τον Απρίλιο του 1959 εισέρχονται στη διαδικασία των πλειστηριασμών, για οφειλές στο Ταμείο Ανωνύμων Εταιρειών, τα ακίνητα:

1. Τριώροφος οικοδομή και οικόπεδο 9.000 τ.μ. που χρησιμοποιούνταν ως Λέσχη Εργαζομένου Κοριτσιού στη γωνία των οδών Ελικώνος και Αβέρωφ στον σταθμό του Περισσού.
2. Κτήμα με διώροφη οικία και παλιές κατοικίες με οικόπεδο 9.000 τ.μ. στο Ο.Τ. 445. (σήμερα οικόπεδο Αγροτικής Τραπέζης).
3. Οικόπεδο 3.500 τ.μ. μεταξύ των οδών Δωδεκανήσου-Καλλιπόλεως και Σαλαμίνας, στο Ο.Τ. 426.
4. Οικόπεδο 16.450 τ.μ. με αποθήκες, γραφεία και βοηθητικούς χώρους, όπου βρίσκονται διάφορα μηχανήματα, καρούτες, ατμολέβητες, ηλεκτροκινητήρες, στο Ο.Τ. 448.
5. Το εργοστάσιο της Μεταξουργίας και των βοηθητικών χώρων (αίθουσες, δεξαμενές κλπ.) έκτασews 13.450 τ.μ., που βρίσκονταν επί της λεωφ. Ηρακλείου, στο Ο.Τ. 445. Η εν λόγω έκταση και τα κτίσματα θα περιέλθουν αργότερα στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος (Κ.Κ.Ε.), που θα κατεδαφίσει το εργοστάσιο της «Ελληνικής Μεταξουργίας» και θα ανεγείρει το «Σπίτι του Λαού», πολυώροφο κτίριο με εγκαταστάσεις γραφείων, αιθουσών εκδηλώσεων και αποθηκευτικούς χώρους όπου βρίσκονται και τα αρχεία του.
6. Έκταση 27.500 τ.μ. μετά εργοστασίου και πολλών μηχανημάτων στην περιοχή μεταξύ των οδών Βυζ. Αυτοκρατόρων-Ελικώνος-Αβέρωφ, στο Ο.Τ. 443.

Η Βαμβακουργία τη 10ετία του '50 από την περιοχή Κάκκαβα.

- Τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους, η εταιρεία πωλεί:

1. Στην εταιρεία «Κλωστήρια Αττικής» του βιομήχανου Στυλ. Αργυρού τη «Βαμβακουργία» (σήμερα Jumbo) απέναντι από τον σταθμό των Πευκακίων, έκτασης 8.926 τ.μ. και
2. Στον Γεράσιμο Μπαλόγλου εργοστάσιο και κτιριακές εγκαταστάσεις, έκτασης 4.690 τ.μ., στο Ο.Τ. 445

- Το 1960 πωλεί σταδιακά σε ιδιώτες οικόπεδα μικρότερης έκτασης που βρίσκονται στην ίδια περιοχή (μεταξύ Πευκακίων και Περισσοῦ, συνοικία Μαυροκορδάτου-σήμερα συνοικία Ειρήνη) όπου ως αγοραστές εμφανίζονται κυρίως οι Μάριος Κύρκος και Δημοσθένης Κάκκαβας που αργότερα θα ανοικοδομήσουν πολυκατοικίες, γνωστές ως «του Κάκκαβα».

2. ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ «ΜΟΥΤΑΛΑΣΚΗ»

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1927 από τους: Αλέξανδρο Σ. Σινιόσογλου και Ιακώβ Τσαλίκογλου, όταν παραχωρούν και μεταβιβάζουν την κοινοπραξία που έχουν στη Νέα Ιωνία, το εργοστάσιο υφαντουργίας έκτασης 3.682,35 τ.μ. (ένα εργοστάσιο μονώροφο, τρεις μονώροφες και λιθόκτιστες κατοικίες, ένα φρέαρ ύδατος, μηχανήματα κλπ. μηχανικές εγκαταστάσεις) ενώ συνεισφέρουν και χρηματικά ποσά.

Το 1935 αποχωρεί από την εταιρεία η οικογένεια Τσαλίκογλου και ιδρύει το Μηχανουργείο - Κλωστοϋφαντουργείο "ΕΛΛΗΝΙΣ".

Λίγο πριν από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο η εταιρεία διέθετε 200 αργαλειούς που παρήγαγε υψηλής ποιότητας κάμποτ, με το οποίο καθιερώθηκε στην αγορά.

Το εργατικό προσωπικό που απασχολούσε, εκτός των διοικητικών υπαλλήλων ήταν: Κλωστήριο 177 άτομα (28 άνδρες και 149 γυναίκες), Υφαντουργείο 155 άτομα (84 άνδρες και 71 γυναίκες) Μηχανουργείο (25 άνδρες), Εφαρμοστήριο (8 άνδρες), Μηχανοστάσιο (3 άνδρες), λοιποί 26. Σύνολο εργατών 394.

Οι παραδόσεις των εμπορευμάτων για παραγγελίες στην επαρχία σταματούν την 11η Απριλίου 1941, πριν την είσοδο των Γερμανών στην Αθήνα και την απαγόρευση των μετακι-

1950. Ο Σοφ. Βενιζέλος στο εργοστάσιο «ΜΟΥΤΑΛΑΣΚΗ».

1950. Ο Μάκης Σινιόσoglου με στελέχη και εργάτες του εργοστασίου.

νήσεων. Μεγάλο απόθεμα υφασμάτων διατίθεται μέσω του Υπουργείου Επισιτισμού στους αγρότες με ανταλλαγή γεωργικών προϊόντων.

Ο Συμεών Σινιόσoglου, διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, την περίοδο 1949 – 1950 γίνεται πρόεδρος του τότε Σ.Ε.Β.

Είναι γεγονός ότι η μέριμνα της Εταιρείας για την διαβίωση και σίτιση των εργαζομένων ήταν μεγάλη όπως επίσης και η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης όχι μόνο στους εργάτες αλλά και στις οικογένειές τους. Ιδίως την εποχή της Κατοχής που η εταιρεία υπολειτούργούσε, ενδιαφέρθηκε για τα προβλήματα της σίτισής τους και της εν γένει διαβίωσής τους.

Στα Δεκεμβριανά το εργοστάσιο καταλήφθηκε για λίγες ημέρες από τους Ελασίτες, χωρίς να υποστεί σοβαρές ζημιές.

Μετά την απελευθέρωση το εργοστάσιο αναδιοργανώνεται και συνεχίζει την λειτουργία του με μεγάλες επιδόσεις, ενώ το 1950 δημιουργεί Βαφείο και Φινιριστήριο που διευκολύνει την παραγωγή ετοιμών υφασμάτων.

Την ίδια περίοδο, το Διοικ. Συμβούλιο της Εταιρείας απαρτίζεται από τους: Μιλτιάδη Σ. Σινιόσoglου, Ιορδάνη Α. Σινιόσoglου, Συμεών Α. Σινιόσoglου, Γεώργιο Α. Σινιόσoglου, Κων/νο Ευστρατιάδη, Ανδρέα Δ. Παπαχρηστόπουλο, δικηγόρο και Κήρυκο Ν. Παπαϊωάννου, δικηγόρο.

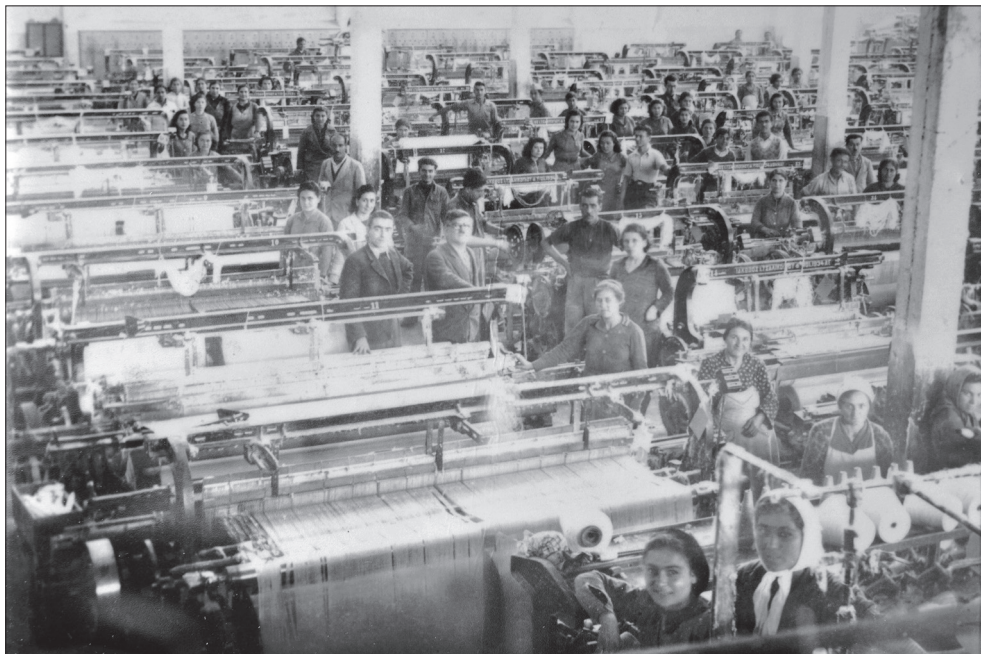
Στις αρχές του 1970, η «ΜΟΥΤΑΛΑΣΚΗ Α.Ε.» συγχωνεύθηκε με απορρόφηση από την άλλη μεγάλη επιχείρηση του κλάδου, την «ΠΕΙΡΑΪΚΗ- ΠΑΤΡΑΪΚΗ Α.Ε.».

3. ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΕΙΟΝ «ΕΛΛΗΝΙΣ» Α.Ε.

Η εταιρεία που ιδρύθηκε το 1935 από τους Ισαάκ και Συμεών Τσαλίκολου, συνεχίζει μετά την απελευθέρωση την ανοδική της πορεία

Τεχνικός διευθυντής της εταιρείας, ήταν ο Συμεών Τσαλίκολου και Εμπορικοί διευθυντές ο Θ. Θαλασσινός και τα άλλα 2 αδέλφια Τσαλίκολου.

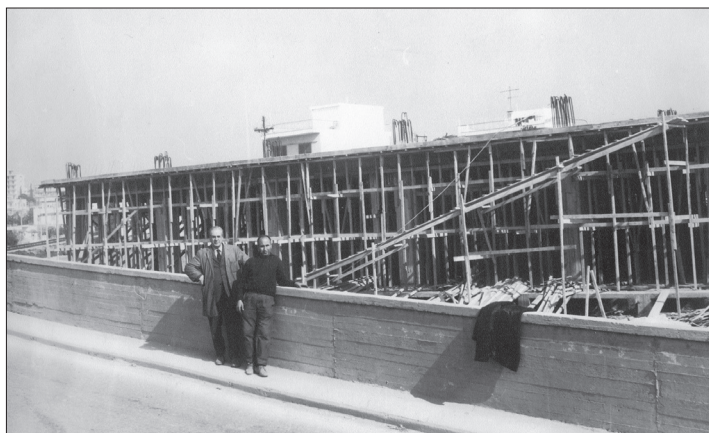
Με τον άρτιο εξοπλισμό, είχε ημερήσια παραγωγή 250 τόννων υφάσματος, δηλαδή 10.000 περίπου υάρδες. Απασχολούσε 150 εργάτες εκ των οποίων το 85% ήταν εργάτριες από τον συνοικισμό των Ποδαράδων. Οι εργάτες του εργοστασίου είχαν αρίστη περίθαλψη και στοργή από τους διευθύνοντες το εργοστάσιο για αυτό και τα εντυπωσιακά επιτεύγματα λόγω της αρίστης συνεργασίας διοίκησης και εργατών. Το εργοστάσιο είχε γιατρό που επέβλεπε και τα μέλη των οικογενειών των εργατών.

Στους στόχους της εταιρείας ήταν ο διορισμός μόνιμων αντιπροσώπων σε όλες τις μεγάλες πόλεις για προώθηση των προϊόντων της με σκοπό την αποκέντρωση του κεντρικού καταστήματος και του πρατηρίου Αθηνών (Αριστείδου 4).

Τα κλωστικά μηχανήματα (800 άτρακτοι) ήταν τα τελειότερα και των μεγαλύτερων γερμανικών εργοστασίων. Οι ελληνικοί αργαλειοί που κατασκευάστηκαν στο εργοστάσιο, κατασκεύαζαν κάμποτ από 75 εκατ. φάρδος μέχρι 2,40 μ.

1960.
Επέκταση
του Εργοστασίου.

10ετία 1960.
Ο Συμεών Τσαλίκογλου
με εργάτες.

Την περίοδο της Κατοχής (1941-1944) η εταιρεία συνεχίζει τη λειτουργία της παρουσιάζοντας κέρδη είτε από πώληση αποθεμάτων είτε από πώληση μηχανημάτων (1943).

Λίγο πριν την είσοδο των Γερμανών στην Αθήνα, η Γενική Συνέλευση των μετόχων εκλέγει Διοικ. Συμβούλιο, που συγκροτείται σε σώμα ως εξής :

Πρόεδρος: Αλέξ. Καλφόπουλος, διευθύνοντες σύμβουλοι: Θεόδ. Θαλασσινός και Ισαάκ Τσαλίκογλου και σύμβουλος ο τεχνικός διευθυντής Συμεών Τσαλίκογλου.

Η εν λόγω ηγετική ομάδα θα οδηγήσει την εταιρεία στα επόμενα 20 χρόνια, εναλλάσσοντας τους ρόλους τους στη σύνθεση του Διοικ. Συμβουλίου, με την προσθήκη 2-3 στελεχών (Λ. Κεφαλίδης, Ευφροσύνη Θαλασσινού, Συμεών Σουλτανίδη κ.α.)

Από το 1945-1960, η εταιρεία συνεχίζει την ανοδική της πορεία με αποτέλεσμα την επέκταση του εργοστασίου (1960) λόγω αυξημένης ζήτησης των προϊόντων της. Το παλιό εργοστάσιο είχε μια περίφημη οδοντωτή στέγη.

Το 1987 κατέληξε σε πτώχευση και το 1989 πέρασε στην ιδιοκτησία της εταιρείας «ΠΗΓΗ – ΠΑΙΔΙΚΑ ΕΙΔΗ» που παρήγε προϊόντα για μωρά. Σήμερα στο χώρο του εργοστασίου έχει ανεγερθεί και λειτουργεί το πολυκατάστημα του LIDL.

4. ΕΡΓΙΟΥΡΓΙΑ «ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ»

Η εν λόγω εταιρεία ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1927 ως υφαντήριο με τη σύνθεση της ομόρρυθμης εμποροβιομηχανικής εταιρείας: ΣΤΥΛΟΓΛΟΥ – ΕΦΡΑΙΜΟΓΛΟΥ Ο.Ε. με συνεταίρους κατά 50% αφενός τον Ιορδάνη Στύλογλου και τα παιδιά του Κώστα και Σταύρο και αφετέρου τους αδελφούς Εφραίμογλου (Νίκο και Δημήτριο). Το 1930 ενώνονται με τους αδελφούς Αθανάσιογλου και Κάλφωγλου και τον Αναστάσιο Εμπέογλου και δημιουργούν την εταιρεία «ΑΘΑΝΑΣΟΓΛΟΥ-ΕΦΡΑΙΜΟΓΛΟΥ-ΣΤΥΛΟΓΛΟΥ» με το διακριτικό τίτλο «ΣΤΕΡΑΙΝΑ».

Η εταιρεία παρήγαγε κυρίως κασμήρια και σταματάει τη δραστηριότητά της την περίοδο της Κατοχής. Μετά την απελευθέρωση και τη συντήρηση των μηχανημάτων της ξεκινάει ένα νέο κύκλο δραστηριοτήτων.

Αρχές του 1950 λήγει το εταιρικό συμφωνητικό και από τη δημοπρασία που προκαλείται η εταιρεία καταλήγει στους Εφραίμογλου-Στύλογλου που πλειοδοτούν δημιουργώντας στις 28/4/1950 την εταιρεία ΕΡΓΙΟΥΡΓΙΑ ΣΤΥΛΟΓΛΟΥ-ΕΦΡΑΙΜΟΓΛΟΥ και ΣΙΑ με τον διακριτικό τίτλο: «ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ».

Οι Αθανάσογλου, Κάλφογλου και Εμπέογλου εξακολουθούν να έχουν εμπορικό κατάστημα στην οδό Αιόλου ενώ δημιουργούν το δικό τους Υφαντήριο στη Κοκκινιά και παράγουν κασμήρια με τίτλο «ΣΤΕΡΑΙΝΑ».

Το 1952 η εταιρεία δυναμώνει γιατί εντάσσεται σε αυτή ο Μηνάς Εφραίμογλου (πτυχιούχος ΑΣΟΕΕ και London School of Economics, ο πρώτος Έλληνας που σπούδασε Διοίκηση Επιχειρήσεων) και το 1953 ο Λάζαρος Εφραίμογλου (πτυχιούχος Οικονομικών και Τεχνικός Υφαντουργίας του Πανεπιστημίου Leeds). Με το νέο αίμα η Εταιρεία επεκτείνεται και από Υφαντήριο κατασκευάζει πλήρες Φινιριστήριο και Κλωστήριο Πενιέ. **Ήταν τότε η μεγαλύτερη ομόρρυθμη εταιρεία στην Ελλάδα.**

Από το 1952 αρχίζουν και οι πρώτες εξαγωγές υφαντουργικών προϊόντων στην Κωνσταντινούπολη και την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου. Οι εξαγωγές όμως σταμάτησαν το 1955 λόγω των διωγμών των Ελλήνων από την Πόλη και τις κρατικοποιήσεις που επέφερε ο Νάσερ στην Αίγυπτο μετά την επικράτησή του. Έτσι χάθηκαν αρκετά χρήματα και οι εξαγωγές σταμάτησαν σε αυτές τις χώρες.

Στα τέλη της 10ετίας 1960 αρχές 1970, αρχίζουν οι μεγάλες εξαγωγές στις Η.Π.Α. ενώ τα προϊόντα της εταιρείας έφτασαν στη Ν. Ζηλανδία, Καναδά και Ιαπωνία. Στα 1975 υπήρχε αμερικανική εμπορική εταιρεία που ζητούσε να αγοράσει όλη την παραγωγή του εργοστασίου και ακόμη περισσότερη. Τα **κασμήρια 3Α** ήταν στην κορυφή της αγοράς. Βέβαια στην αύξηση των εξαγωγών συνέτεινε και το κράτος που έδινε bonus ανάλογα με την προστιθέμενη αξία του προϊόντος. Αυτή την περίοδο η εταιρεία γνωρίζει τη μεγαλύτερη ανάπτυξη.

Δέχθηκε όμως η εταιρεία 2 μεγάλα πλήγματα λόγω του ότι:

- Η μόδα στην κοπή-ραφή υποκατέστησε τη μόδα και το σχέδιο του υφάσματος και η ποιότητα του φινιρίσματος δεν είχε πλέον σημασία

- Με την ένταξη της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ. υποχρεώθηκε η Ελλάδα να σταματήσει τις προιμοδοτήσεις των εξαγωγών.

Έτσι σταδιακά οι εξαγωγές σταμάτησαν και η παραγωγή του εργοστασίου μειώθηκε πάρα πολύ.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1975 η εταιρεία μετατρέπεται σε Ανώνυμη Εταιρεία ενώ στις 28 Αυγούστου 1976 η εταιρεία εισέρχεται στο Χρηματιστήριο.

5. ΒΑΦΕΙΟ – ΦΙΝΙΡΙΣΤΗΡΙΟ ΚΟΣΜΑ ΘΩΜΟΓΛΟΥ

Το 1934 σε πρόχειρες εγκαταστάσεις στην οδό Βασ. Γεωργίου Β΄ κάνει τα πρώτα βήματα του, ο Κοσμάς Θωμόγλου ιδρύοντας μικρό βαφείο το οποίο κλείνει την περίοδο της Κατοχής.

Το 1949 εγκαθίσταται στην οδό Οινόης 4 και ιδρύει Βαφείο Εριονημάτων. Το 1951 ιδρύει ομόρρυθμο εταιρεία με τη συμμετοχή της συζύγου του Πηνελόπης και του Ιωάννη Φύκια, που αποχώρησε όμως 2 χρόνια αργότερα. Η εταιρεία αυτή συνέχισε μέχρι το 1958, οπότε και διαλύθηκε με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν δύο ξεχωριστές ατομικές επιχειρήσεις από τον Κοσμά και την Πηνελόπη Θωμόγλου.

Η εταιρεία του Κοσμά Θωμόγλου (Οινόης 4) είχε εξοπλισμό: 1 ατμολέβητα, 1 μηχανήμα αυτομάτου βαφής νημάτων, 1 σίδερο παλμέ, 1 σουρώστρα, 4 καρούτες βαφής ξύλινες και 4 καρούτες βαφής εκ τσιμέντου.

Η ημερήσια παραγωγή των εγκαταστάσεων ήταν 282 κιλά ημερησίως, ενώ τα κέρδη της επιχείρησης ήταν αρκετά μεγάλα. (Κέρδη 1/1/1959-30/9/1959 Δρχ. 101.900 δρχ.)

Τον Οκτώβριο του 1959, διαβλέποντας επέκταση των εργασιών του, ζητεί δάνειο από την Εθνική Τράπεζα (200.000 δρχ.) για τον εκσυγχρονισμό του βαφείου του, ενώ αρχίζει την ανέγερση του νέου βαφείου στην οδό Μιλτιάδου 6, προβλέποντας ότι θα αυξηθεί η παραγωγή του από 282 κιλά ημερησίως σε 582 κιλά. Έτσι το 1963 η εταιρεία μεταφέρεται στις νέες εγκαταστάσεις της, στην οδό Μιλτιάδου 6.

Η επιχείρηση ασχολείται με την επεξεργασία εριονημάτων ταπητουργίας (πλύσιμο-βαφή) πάντοτε για λογαριασμό τρίτων, συνεργαζόμενη σχεδόν αποκλειστικά με τον Ελληνικό Ταπητουργικό Οργανισμό, τη Βασιλική Πρόνοια, την Ένωση Ταπητουργών και διάφορες ταπητουργικές επιχειρήσεις.

Παράλληλα η σύζυγος του Κοσμά, Πηνελόπη, συστήνει στις 23 Δεκεμβρίου 1963, την ομόρρυθμη εταιρεία «ΠΗΝΕΛΟΠΗ Κ. ΘΩΜΟΓΛΟΥ και ΥΙΟΣ» με έδρα τη Ν. Ιωνία (Βασ. Κωνσταντίνου 113) και αντικείμενο τη βαφή και φινίρισμα υφασμάτων πάσης φύσεως.

Στις 14 Φεβρουαρίου 1966, στην επιχείρηση ως συνεταίρος εισέρχεται και ο Κοσμάς Θωμόγλου που αποχωρεί όμως στις 27 Δεκεμβρίου 1968, λαμβάνοντας το εταιρικό του μερίδιο. Το κεφάλαιο της εταιρείας ήταν 251.683 δρχ. κατανεμόμενο εξ ημισείας από τους Πηνελόπη Κ. Θωμόγλου και Παύλο Κ. Θωμόγλου.

Το 1971 οι ανωτέρω 2 επιχειρήσεις:

- Η ατομική επιχείρηση του Κοσμά Θωμόγλου και
- Η Ομόρρυθμη «Πηνελόπη Κ. Θωμόγλου και Υιός Ο.Ε.»

συγχωνεύονται σε ανώνυμη εταιρεία της οποίας το μετοχικό κεφάλαιο αποτελείται από:

- α) την καθαρά περιουσία των συγχωνευομένων επιχειρήσεων
- β) την εισφορά του ακινήτου της οδού Βασ. Κωνσταντίνου 117 (1.956,20 τ.μ.) ιδιοκτησίας Πηνελόπης και Παύλου Θωμόγλου (εκτίμηση αξίας εργοστασίου 8.200.000 δρχ.)

γ) την εισφορά των καταθέσεων των εταίρων της Ομόρρυθμου Εταιρείας και
δ) την καταβολή χρηματικών ποσών.

Έτσι ιδρύεται η ανώνυμη εταιρεία «ΚΟΣΜΑΣ ΘΩΜΟΓΛΟΥ – Βαφεία – Φινιριστήρια
– Ανώνυμος Βιομηχανική και Εμπορική Εταιρεία».

Σκοπός της εταιρείας ήταν: α) η βιομηχανική βαφή και φινιρίσμα υφαντουργικών προϊόντων τρίτων δια πρώτων υλών διατιθεμένων παρ' αυτής ή υπό τρίτων ως και πάσα συναφής εργασία, β) η ίδρυση κλωστήριου υφαντήριου ως και πάσα συναφής επί κέρδει εργασία και επιχείρηση και γ) η συμμετοχή αυτής σε άλλες συναφείς λειτουργούσες ή ιδρυθησόμενες επιχειρήσεις.

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ήταν 9.000.000 δρχ. διηρημένο σε 9.000 μετοχές αξίας 1.000 δρχ. εκάστη. Τις μετοχές κατείχαν :

- Κοσμάς Θωμόγλου 4.108 ονομαστικές μετοχές
 - Πηνελόπη συζ. Κοσμά Θωμόγλου 4.300 μετοχές εκ των οποίων 4.152 ανώνυμες και 148 ονομαστικές και
 - Παύλος Κ. Θωμόγλου 592 μετοχές εκ των οποίων 205 ανώνυμες και 387 ονομαστικές.
- Το πρώτο Διοικ. Συμβούλιο (1971-1976) αποτελείται από τους:
- Κοσμά Παύλου Θωμόγλου, ως πρόεδρο
 - Παύλο Κοσμά Θωμόγλου, ως αντιπρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο
 - Πηνελόπη συζ. Κοσμά. Θωμόγλου.

Από τα τέλη της 10ετίας του '70 η επιχείρηση θα μεταφερθεί σε έκταση 40 στρεμμάτων και σε κτιριακές εγκαταστάσεις 14.000 τ.μ. στα Οινόφυτα Βοιωτίας. Η οδός από την Εθνική Οδό έως το εργοστάσιο θα φέρει το όνομα του Κοσμά Θωμόγλου.

Η εταιρεία στη συνέχεια θα περάσει στα χέρια του Παύλου Θωμόγλου, γιού του Κοσμά και

της Πηνελόπης, και θα διακριθεί πανελλαδικά, ως η πλέον επιτυχημένη στον τομέα της.

Ο **Πάυλος Θωμόγλου** είναι σήμερα ένας επιχειρηματίας μεγάλης εμβέλειας, γι' αυτό και εκλέγεται συνεχώς, επί σειρά ετών, στη διοίκηση του Ε.Β.Ε.Α., μάλιστα και με την ιδιότητα του αντιπροέδρου και του προέδρου τμημάτων εξωτερικού εμπορίου. Ακόμη έχει διατελέσει πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Βιομηχάνων Κλωστοϋφαντουργών, πρόεδρος του Συνδέσμου Βιομηχάνων Βοιωτίας, μέλος της διοίκησης της Δ.Ε.Η. και μέλος επενδυτικών εταιρειών.

6. ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΑΣ & ΣΑΠΩΝΟΠΟΙΪΑΣ: Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ

Ως εργοστάσιο Σπορελαιουργίας-Σαπωνοποιΐας και Ραφινερίας Ελαίων, ξεκίνησε το 1925 από τον Μιλτιάδη Ζάννο, στην οδό Έρμου 5 στην Ελευθερούπολη, και συνέχισε τις εργασίες του μέχρι το 1940 ως Ανώνυμη Εταιρεία Ε.Π.Κ.Ν., όταν και το αγόρασε ο βιομήχανος - χημικός Γ. Πασπάτης. Στη διάρκεια της Κατοχής το εργοστάσιο δεν λειτούργησε.

Στα Δεκεμβριανά οι εγκαταστάσεις του έπαθαν μεγάλες ζημιές και ξαναλειτούργησε το 1945, ως εργοστάσιο παραγωγής και εξευγενισμού σπορελαίων, σάπωνος, πυρηνελαίων και λοιπών ελαιωδών προϊόντων και κτηνοτροφών. Κατελάμβανε έκταση 8.500 τετρ. πήχεων και αποτελούνταν από τρία συγκροτήματα συνολικής έκτασης 1.100 τ.μ. και χωρητικότητας 7.000 κ.μ.

1952. Η ξύλινη γέφυρα έξω από το σαπουνάδικο του Γ. Πασπάτη. Δεξιά τα απόβλητα.

Στις 18 Σεπτεμβρίου 1949, μεγάλες πλημμύρες στην ευρύτερη περιοχή προκαλούν σοβαρές καταστροφές στις εγκαταστάσεις της (καταστράφηκε το μισό εργοστάσιο) ενώ τα έτοιμα προϊόντα (22.000 οκάδες ηλιελαίου δεσμευμένες από το Ελληνικό Κράτος που δεν είχαν παραληφθεί) παρασύρονται από τον Ποδονίφτη, αφού το εργοστάσιο ήταν κτισμένο στην κοίτη του.

Την επόμενη χρονιά (1950) ζητεί δάνειο 37.184\$ από τα δάνεια ανασυγκροτήσεως εκ κεφαλαίων της Αμερικανικής Βοηθείας (σχέδιο MARSHALL) με διάρκεια αποπληρωμής 20 χρό-

νων για την αγορά μηχανημάτων και τη δημιουργία βιομηχανίας παραγωγής ιχθυαλεύρων, κρεαταλεύρων και οστεαλεύρων. Ήταν μια σοβαρή προσπάθεια επέκτασης του εργοστασίου που όμως δεν ολοκληρώθηκε.

Τον Αύγουστο του 1956 μεγάλη φωτιά που εκδηλώθηκε στο διπλανό Σπορελαιουργείο του Κ. Χριστοδουλίδη, επεκτείνεται και στο εργοστάσιο Πασπάτη με αποτέλεσμα να καταστρέψει μεγάλο μέρος των αποθηκών και των εμπορευμάτων.

Παρά τις μεγάλες δυσκολίες που συναντά ο χημικός Γ. Πασπάτης, ζητεί νέο δάνειο για να εγκαταστήσει συγκρότημα υδρογονώσεως για την περαιτέρω επεξεργασία των ελαιολάδων και σπορελαίων.

Το εργοστάσιο απασχολούσε 15 εργάτες και 2 υπαλλήλους. Ήταν σε ένα σημείο που έριχνε τα απόβλητα του κατευθείαν στον Ποδονίφτη, όταν δεν υπήρχαν απαγορεύσεις για ρύπανση και μόλυνση του περιβάλλοντος.

Το εργοστάσιο έκλεισε στα μέσα της 10ετίας του '60. Σήμερα στον ίδιο χώρο λειτουργεί ιδιωτικό ΚΤΕΟ ο εγγονός του Γεώργιος Πασπάτης.

Στην περίοδο 1945 -1976 υπήρξαν και άλλα εργοστάσια στη Ν. Ιωνία:

- η **Εριουργία** του Κ. Τζοβάνου στην οδό Αθηνάς (το 1960 απασχολούσε 35 εργάτες και παρήγαγε 62.911 μέτρα κασμήρια πολυτελείας),
- η **Ελληνική Βιομηχανία Υφαντουργικών Προϊόντων** (Ε.Β.Υ.Π.) στον Περισσό,
- η **Βιομηχανία Γυναικείων Εσωρούχων TRIUMPH** (Γ. Αβέρωφ),
- τα **Εκκοκκιστήρια Βάμβακος Γασπαράτου** (Βυζ. Αυτοκρατόρων),
- η **Βιομηχανική Υφαντουργική Εταιρεία Καλογρέζας Αθηνών** (Β.Υ.Ε.Κ.Α. Α.Ε.) των Αδελφών Βάγγερ στην οδό Ακροπόλεως στην Καλογρέζα,
- η **ΕΛΒΙΤΕΕ** του Γιώργου Περτσεμλίδη στον Άγιο Κωνσταντίνο κ.α.

Δυστυχώς κανένα δεν άντεξε στον ανταγωνισμό και έκλεισαν σταδιακά μέχρι το 2000.

ΠΛΕΙΣΤΗΡΙΑΣΜΟΙ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

Πέραν των μεγάλων υφαντουργικών μονάδων που έχουμε αναφέρει, στην πόλη μας υπήρξαν και υφαντουργικές μεσαίες μονάδες που προσπάθησαν να δημιουργήσουν και να επιζήσουν, αλλά ο δανεισμός τους προς τις Τράπεζες και οι οφειλές τους στα Ασφαλιστικά Ταμεία, γρήγορα τις γονάτισαν με αποτέλεσμα να αρχίσουν οι πλειστηριασμοί που οδήγησαν σύντομα στο κλείσιμό τους και τους εργάτες τους να συνωστίζονται για το επίδομα ανεργίας.

Ας παρακολουθήσουμε κάποιους πλειστηριασμούς:

1. Εργοστάσιο Ιάλεμου Κυπριανίδη, επί των οδών Βασ. Σοφίας και Εργασίας, συνολικού εμβαδού 2.450 τ.μ., για οφειλές στην Εθνική Κτηματική Τράπεζα, το Ελληνικό Δημόσιο και προμηθευτές (30 Ιαν, 1955).

2. Το εργοστάσιο της Ε.Β.Υ.Π. στον Περισό που είχε εκτεθεί σε πλειστηριασμό αντί του ποσού των 3.150.00 νέων δραχμών κατέληξε στην εταιρεία «ΕΡΙΟΤΕΧΝΙΚΗ». Στην ίδια εταιρεία είχε καταλήξει από άλλο πλειστηριασμό και το εργοστάσιο της «ΑΝΑΤΕΞ» και η νέα εταιρεία προσπαθούσε να βρει τρόπους για να τα ξαναλειτουργήσει. (Οκτ. 1955).

3. Εργοστάσιο Μεταξοβιομηχανίας «ΑΦΡΟΔΙΤΗ» έκτασης 6.350,73 τ.μ. του Αρθ. Καπακιάν επί της οδού Χρυσ. Σμύρνης, στην Ελευθερούπολη, για οφειλές 492.459 δρχ. στο Ταμείο Ανωνύμων Εταιρειών (2 Οκτ. 1955).

4. Εργοστάσιο της Ανών. Εμπορικής και Βιομηχανικής Εταιρείας «ΚΑΣΤΩΡ» στη γωνία των οδών Ηρακλείου και Δαρδανελλίων για οφειλές στο Ελληνικό Δημόσιο.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΟΙΚΟΠΕΔΑ ΤΗΣ Ε.Α.Π. ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ

Το 1952, το Υπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας, ξεκινά μια διαδικασία ελέγχου των οικοπέδων που παραχωρήθηκαν από την Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων (Ε.Α.Π.) την περίοδο 1923-1930, σε γηγενείς κυρίως κεφαλαιούχους, αφού υπήρχε ρητή δέσμευση στους όρους της αγοραπωλησίας των οικοπέδων να ανεγείρουν εργοστάσια για να απασχολήσουν ως εργάτες, τους πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής, που ήρθαν και εγκαταστάθηκαν στη Ν. Ιωνία και αυτοί δεν εκπλήρωσαν τους όρους των συμβολαίων. Να δούμε κάποιες περιπτώσεις:

1. Οικόπεδο 7.417 τ.μ. στη γωνία των οδών Βασ. Κωνσταντίνου (σήμερα Ανδρ. Κάλβου) **και Τζαβέλλα, στο Ο.Τ. 60**, όπου στεγάζονται το 5ο Γυμνάσιο και το 2ο Λύκειο Ν. Ιωνίας.

Παραχωρήθηκε το 1925 στον Κ. Π. Χατζηλαζάρου με σκοπό εντός 2 ετών να ανεγείρει εργοστάσιο ελαστικών. Λίγους μήνες αργότερα, ο κάτοχος του οικοπέδου, το μεταβιβάζει στην «Ελληνική Εταιρεία Βιομηχανικού Ελαστικού: Όθων-Περικλής Κλέωνος Χατζηλαζάρου και λοιποί». Η εν λόγω εταιρεία κατά παράβαση του συμβολαίου, δεν ανήγειρε κανένα εργοστάσιο παρά μόνο πραγματοποίησε μία απλή θεμελίωση εξωτερικού μαντρότοιχου, ο οποίος συμπληρώθηκε από τα εχθρικά στρατεύματα Κατοχής που έκτισαν και μια μικρή παράνομη αποθήκη. Το 1942 το εν λόγω οικόπεδο που χρησιμοποιείτο από τα στρατεύματα Κατοχής ως αποθήκη βενζίνης, πωλείται στους αδελφούς Μέγα ως εκπροσώπους της «Βιομηχανικής εταιρείας Δαρόπουλος και Αδελφοί Μέγα». Μέχρι το 1952 το εν λόγω οικόπεδο χρησιμοποιείται ως λαχανόκηπος, οπότε με απόφαση του Υπουργού Κοινωνικής Προνοίας και τις γνωματεύσεις του Κεντρικού Συμβουλίου Στεγασίας και Προνοίας, περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο κατά πλήρη κυριότητα και νομή, αφού κηρύχθηκε η αγοραπωλησία του 1942 στους αδελφούς Μέγα, ως άκυρη. (Φ.Ε.Κ. 91/1952 τ. Β')

2. Οικόπεδο 3.000 τ.μ. στο Ο.Τ. 62 στη γωνία των οδών Μυστρά και Φιλ. Εταιρείας, (όπου αργότερα το εργοστάσιο «ΑΘΗΝΑ»).

Παραχωρήθηκε αρχικά στον Βύρωνα Λ. Κωνσταντάρη, με τη δέσμευση να ανεγείρει εργοστάσιο, γεγονός που δεν πραγματοποίησε, ενώ το 1931 το μεταβίβασε στην «Α.Ε. Ελληνική Ταπητουργία», προκειμένου να συμμετάσχει στο μετοχικό της σχήμα. Λόγω πτώχευσης της εταιρείας όμως, το εν λόγω οικόπεδο περιήλθε στην Εθνική Τράπεζα από πλειστηριασμό. Η Εθνική Τράπεζα που απέκτησε το οικόπεδο, το πούλησε στη συνέχεια στην «Εταιρεία Σινάνογλου», αργότερα εταιρεία «ΑΘΗΝΑ». Έτσι το 1952, το εν λόγω οικόπεδο-εργοστάσιο περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο αφού ο αρχικός αγοραστής δεν εκπλήρωσε την υπό αναβλητική αίρεση υποχρέωση του για ανίδρυση εργοστασίου και ο τελευταίος αγοραστής κατείχε παρανόμως βιομηχανικό προσφυγικό χώρο. (Φ.Ε.Κ. 204/1952 τ. Β')

3. Οικόπεδο 6.017 τ.μ., στο Ο.Τ. 60, αναφερόμενο ως κτήμα Βασιλειάδη.

Παραχωρήθηκαν στους Β. Σ. Βασιλειάδη και Μ. σύζ. Σ. Βασιλειάδη, δύο συνεχόμενα οικόπεδα σε τοποθεσία που βρίσκονταν αριστερά όπως ανέρχονταν η σιδηροδρομική γραμμή (πριν τη σημερινή γέφυρα της οδού Παναγούλη) αντιστοίχως 5.000 και 1.017 τ.μ. με σκοπό εντός διετίας να ανεγείρουν πτηνοτροφικές, κτηνοτροφικές και γενικότερες εγκαταστάσεις για τη διαμονή των εργατών. Οι εν λόγω ιδιοκτήτες κατασκεύασαν ορνιθώνες τους οποίους γρήγορα μετέτρεψαν σε αμπελώνες και κήπο οπωροφόρων δένδρων. Το 1942 και ενώ εδώ ήταν εγκατεστημένο το Ιταλικό Φρουραρχείο, η εν λόγω έκταση επωλήθη στους Θεολόγο και Ηλία Ν. Σινάνογλου και οι τελευταίοι το 1951 την μεταβίβασαν-πούλησαν στους αδελφούς Εφραίμογλου (Νικόλαο, Δημήτριο κ.α.) οι οποίοι σκόπευαν να ανεγείρουν εργοστάσιο παραγωγής υλικών κοπτικής. Το 1952 η εν λόγω έκταση περιήλθε στην κυριότητα του Ελληνικού Δημοσίου, γιατί δεν εκπληρώθηκαν οι όροι του συμβολαίου αγοράς του έτους 1930.

4. Οικόπεδο Χαμουδόπουλου, έκτασης 2.535 τ.μ. στη γωνία των οδών Εργασίας και Αλ. Παναγούλη, στο Ο.Τ. 61 Το εν λόγω οικόπεδο που είχε παραχωρηθεί για την ανέγερση Υφαντηρίου από την Επιτροπή Αποκαταστάσεως Προσφύγων, δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ εργοστάσιο και το 1952 ο Χαμουδόπουλος κηρύχθηκε έκπτωτος (Φ.Ε.Κ. 204/1952 τ. Β'). Το οικόπεδο αυτό αγοράστηκε αργότερα από την εταιρεία «ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ».

Επίσης το Υπουργείο απευθύνει έγγραφες προειδοποιήσεις:

1. Στον Κεχαγιόγλου (είχε οικόπεδο στο Ο.Τ. 60, πλησίον του κτήματος Βασιλειάδη) και στον Ιωαννίδη για την προσκόμιση εγγράφων και συμπλήρωση του φακέλου τους, από τη δημιουργία αντιστοιχίων εργοστασίων.

2. Στον Όμιλο Γυμναστικού Συλλόγου Τελειόφοιτων Αμερικανικού Κολλεγίου Κωνσταντινούπολης που κατείχε έκταση 2.409,75 τ.μ. στο Ο.Τ. 60, με τη δέσμευση να δημιουργήσει Γυμναστήριο. Το οικόπεδο αυτό μέχρι το 1965 χρησιμοποιήθηκε ως γήπεδο ποδοσφαίρου κυρίως Η εν λόγω έκταση παραχωρήθηκε αργότερα στην Αμερικανική Οργάνωση Κυριών «Οι θυγατέρες της Πηνελόπης» και ανεγέρθηκε το «ΠΗΝΕΛΟΠΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ» που εγκαινίασε το 1967 η Βασίλισσα Άννα-Μαρία.

ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΒΙΟΤΕΧΝΩΝ και ΜΙΚΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΚΛΩΣΤΟΪΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ

Αμέσως μετά τον πόλεμο πολλοί Ιωνιώτες που είχαν εμπειρία από τα μεγάλα Κλωστοϋφαντουργικά Εργοστάσια της περιοχής, αρχίζουν να στήνουν τα δικά τους αργαλειά σε μικρούς βιοτεχνικούς χώρους. Πολλά μικρά υφαντήρια ξεπετάγονται σε κάθε γειτονιά. Την περίοδο 1945-1970 υπολογίζεται ότι στην ευρύτερη περιοχή της Ν. Ιωνίας έχουν ιδρυθεί 700 βιοτεχνίες-μικρές βιομηχανίες.

Η ανάγκη για συσπείρωση, οργάνωση και προώθηση των επαγγελματιών τους σχεδίων, τους οδηγεί το 1946 στη δημιουργία της **«Ένωσης Βιοτεχνών - Ιδιοκτητών Ξυλίνων Χειροκινήτων Αργαλειών Ν. Ιωνίας και των Πέριξ»** με ιδρυτικά μέλη τους Κ. Ιντζόγλου, Χριστοδούλου, Κουτούγκο, Τσιρικίδη, Εμ. Κοτσαπινίκιογλου, Θ. Νακάση και Ν. Πιτόγλου.

Λίγο αργότερα δημιουργείται νέο Σωματείο, η **«Ένωση Βιοτεχνών Ξυλίνων Χειροκινήτων Αργαλειών Ν. Ιωνίας και Πέριξ»** με πρώτο Πρόεδρο τον Ν. Χαραλάμπους και μέλη του Δ.Σ. τους: Ανδρ. Γονατά, Γεώργ. Περιβόλα, Χαράλ. Πουτούρογλου, Παναγ. Καζαντζόγλου, Σάβ. Χατζηαργυρίου και Νικ. Χατζηανδρέου.

Η ανάπτυξη του κλάδου των υφαντουργιών στη Ν. Ιωνία συνεχίζει την ανοδική της πορεία όταν στη διοίκηση του εν λόγω σωματείου εισέρχονται αξιόλογοι μικροβιομήχανοι που άφησαν το στίγμα τους στην πόλη.

Το 1955, το Προεδρείο του εν λόγω σωματείου, που σκοπό έχει μεταξύ άλλων να προμηθεύει τα μέλη του με φθηνές πρώτες ύλες, αλλά και να δημιουργήσει συνεταιρισμό για την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού των πρώτων υλών, απαρτίζεται από τους :

Πρόεδρος: Λεων. Δαούτης, Αντιπρόεδρος: Νικ. Χαραλάμπους,

Γεν. Γραμματέας: Μιχ. Μανδάλακας, Ταμίας: Χαράλ. Πουτούρογλου

Σύμβουλοι: Σ. Παπαγεωργίου, Δ. Μαυρομαμάτης, Λουκάς Ουλκέρογλου

Δυο χρόνια αργότερα το σωματείο έχει γιγαντωθεί τροποποιεί το καταστατικό του και αποκτά τον τίτλο: **«Σύνδεσμος Υφαντουργών Βιοτεχνών και Μικροβιομηχάνων Ν. Ιωνίας και Πέριξ».**

Επειδή όμως αρχίζουν να φαίνονται στον ορίζοντα τα πρώτα σύννεφα της επερχόμενης λαίλαπας, διοργανώνουν στη Ν. Ιωνία το Α΄ Πανελλαδικό Συνέδριο Κλωστοϋφαντουργών -Βιοτεχνών και Μικροβιομηχάνων, στον κινηματογράφο «Ριάλτο». Στο συνέδριο προσέρχονται αντιπρόσωποι από περιοχές της Αθήνας και του Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη, τον Βόλο, τη Λάρισα, το Άργος, τη Βέροια, την Πάτρα, την Κομοτηνή, τα Τρίκαλα κ.λ.π.

Ο Σύλλογος θα έχει μακρά πορεία και θα φτάσει μέχρι των ημερών μας.

Επειδή όμως πέρα από την Κλωστοϋφαντουργία, υπάρχει και μεγάλος αριθμός Καλτσοποιών, ιδρύεται το 1959, ο **«Σύνδεσμος Καλτσοποιών Βιοτεχνών και Μικροβιομηχάνων περιοχής τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης».** Στα ιδρυτικά του μέλη μεταξύ άλλων διακρίνουμε τους: Νικόλαο Νουβέλογλου, Παναγιώτη Σακαλόγλου, Γεώργιο Τοσουνογλου, Μάρκο Παπαδάκη, Αναστάσιο Σκουρτέλη, Γρηγόριο Χατζόπουλο, Ιωάν. Λεοντιάδη κ.α.

Από την άλλη πλευρά, οι κλωστοϋφαντουργοί εργάτες, προσπαθούν να οργανωθούν για να διεκδικήσουν καλύτερα μεροκάματα και καλύτερες συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας στους χώρους εργασίας τους. Έτσι το 1946 ιδρύουν την **«Πανεργατική Ένωση Νέας Ιωνίας»**, με σκοπούς: τη συνένωση όλων των εργαζομένων, εργατών, τεχνιτών και υπαλλήλων, την προσπάθεια βελτίωσης της θέσης τους, την εξύψωση του μορφωτικού, κοινωνικού και επαγγελματικού επιπέδου των μελών του, τη διαχείριση κάθε εργατικού κινήματος κ.α.

Θα αναφέρουμε τα σπουδαιότερα σωματεία γιατί οι συχνές αντιδικίες μεταξύ των συνδικαλιστικών στελεχών, οδηγούσε αρκετές φορές στην αποχώρησή τους από το σωματείο και την ίδρυση νέου με παρεμφερή ονομασία. Θα αναφερθούμε στα σπουδαιότερα και παλαιότερα σωματεία.

Το 1953 όταν η Κλωστοϋφαντουργία έχει μπει για τα καλά στην πόλη μας, ιδρύεται ο **«Σύνδεσμος Εργατοτεχνιτών Κλωστοϋφαντουργίας Ν. Ιωνίας και Πέριξ»** που αγκαλιάζει όλους τους απασχολούμενους στις κλωστοϋφαντουργικές επιχειρήσεις, ήτοι: Υφαντήρια, Κλωστήρια, Βαφεία, Μεταξουργίες, Βαμβακουργίες, Εριουργίες, Ταπητουργίες, Κλωστοϋφαντουργίες, Κορδονοποιίες, Κοκκοϋφαντουργίες, Καλτσοβιομηχανίες κλπ. που λειτουργούσαν στην περιφέρεια των δήμων Ν. Ιωνίας, Ν. Φιλαδελφείας, Αμαρουσίου, Ηρακλείου και τις κοινότητες Μαγκουφάνας, Κουκουβαούνων και Ν. Χαλκηδόνας με σκοπό να προστατέψει τα

οικονομικά συμφέροντα των μελών του, να επαγρυπνεί και να ενδιαφέρεται για την καλύτερη συνθήκη της ζωής των μελών του και να επιδιώκει την ανάπτυξη αλληλεγγύης, αδελφoσύνης και αγάπης με τους λοιπούς οργανωμένους εργάτες της Ελλάδας και όλου του ελεύθερου Δημοκρατικού Κόσμου.

Ο Ιωάννης Ρομπόπουλος, πρώτος Πρόεδρος του εν λόγω σωματείου, θα πρωταγωνιστήσει στα επόμενα χρόνια και στην ίδρυση της Ομοσπονδίας Κλωστοϋφαντουργών Ελλάδος, ενώ η μετέπειτα Πρόεδρος του Σωματείου, Δέσποινα Βενετσανοπούλου θα ασχοληθεί και με τα δημοτικά δρώμενα τις επόμενες δεκαετίες. Το σωματείο διαλύθηκε με απόφαση της Χούντας, τον Μάιο του 1967.

Σε αντιπαράθεση με το εν λόγω σωματείο που είχε αριστερές καταβολές, το 1954 ιδρύεται ο «Εθνικός Σύνδεσμος Μισθωτών Κλωστοϋφαντουργίας» με τους ίδιους περίπου σκοπούς, αλλά δεξιά κλίση. Το λέει και ο τίτλος του για να μην υπάρξει παρεξήγηση: Εθνικός! Το εν λόγω σωματείο το 1972, τροποποιεί το καταστατικό του και αλλάζει την ονομασία του σε «Σωματείο Κλωστοϋφαντουργών Ν. Ιωνίας».

Συγκέντρωση κλωστοϋφαντουργών στον ΑΣΤΕΡΑ.
Στο βήμα ο δήμαρχος Κυρ. Κιοφτερτζής και ο Λ. Δαούτης.
Επάνω: Σφραγίδες σωματείων βιοτεχνών και μικροβιομηχανών.

ΑΝΘΡΑΚΩΡΥΧΕΙΑ (ΛΙΓΝΙΤΩΡΥΧΕΙΑ) ΚΑΛΟΓΡΕΖΑΣ

Η περιοχή Ανθρακωρυχεία Καλογρέζας, Β.Α. του δήμου Ν. Ιωνίας (μεταξύ Καλογρέζας, Αλσούπολης, Ηρακλείου και Ολυμπιακού Σταδίου) στους νεότερους Ιωνιώτες ίσως δεν θυμίζει τίποτα, στους μεγαλύτερους όμως φέρνει στην μνήμη την εξόρυξη του λιγνίτη, το Μπλόκο της Καλογρέζας, τις καθιζήσεις των σπιτιών κοντά στο λιγνιτωρυχείο, τα δύσκολα χρόνια των εργατών της περιόδου 1935 – 1960 για το μεροκάματο και την επιβίωσή τους.

Η εν λόγω κοιτασματοφόρος περιοχή, περιβαλλομένη από τα υψώματα της Φιλοθέης-Ν. Ηρακλείου-Άνω Ηρακλείου-Αμαρουσίου-Χαλανδρίου αποτελούσε τμήμα της νεογενούς λεκάνης της Αττικής, η οποία είχε μαζί με το υπόβαθρό της, τεκτονικώς κατακερματισθεί σε μικρότερα ή μεγαλύτερα τμήματα τα οποία είχαν ποικιλοτρόπως ανορθωθεί και βυθισθεί. Έτσι τα εντός της λεκάνης σχηματισθέντα λιγνιτικά στρώματα υπέστησαν κατατεμαχισμό, ανορθώσεις και αναστροφές. Εκ των εντόνων αυτών τεκτονικών διαταραχών προήλθε και η απανθράκωση (εξαίρετη ποιότητα) του λιγνίτη.

Το λιγνιτωρυχείο Καλογρέζας ήταν στενά συνδεδεμένα με τα ανθρακωρυχεία του Ν. Ηρακλείου, γιατί γειτνιάζουν οι περιοχές από τις οποίες εξήγαγαν τον λιγνίτη. Έτσι πολλές μελέτες που έχουν πραγματοποιηθεί αφορούν συνολικά στην περιοχή και όχι ειδικότερα το καθένα ξεχωριστά. Τα λιγνιτωρυχεία Ηρακλείου επεκτείνονταν από τη Λεωφ. Κύμης που γεωγραφικά οριοθετούνταν τα λιγνιτωρυχεία Καλογρέζας προς τη θέση Ψαλίδι.

Το λιγνιτωρυχείο Καλογρέζας που λειτουργούσαν πριν την Κατοχή, το εκμεταλλεύονταν καταρχήν οι αδελφοί Πεζά. Από αδέξιους χειρισμούς όμως το λιγνιτωρυχείο εγκαταλείφθηκε και περιήλθε στο Δημόσιο το οποίο το λειτούργησε υπό την καθοδήγηση του μηχανικού Τσάκωνα. Λόγω όμως των Δεκεμβριανών (1944) η προσπάθεια δεν καρποφόρησε αφού ο εξορυγμένος λιγνίτης κλάπηκε, λόγω ελλείψεως ξυλείας οι στοές κατέρρευσαν και συγχρόνως υπήρξε πυρκαγιά από αυτόματη ανάφλεξη του λιγνίτη.

Το 1945 υπογράφεται σύμβαση μεταξύ των Αδελφών Πεζά και του Κ. Παπαβασιλείου (που είχε την εκμετάλλευση και των λιγνιτωρυχείων Παγγαίου και Καλαβρύτων και των μεταλλείων μαγγανίου Δράμας) να αναλάβει τα λιγνιτωρυχεία Καλογρέζας και Ν. Ηρακλείου, με την υποχρέωση να καταβάλει στο Δημόσιο ένα μέρος από τις υποχρεώσεις των αδελφών Πεζά προς το Ελληνικό Δημόσιο. Στις 10 Απριλίου 1945 ο Κ. Παπαβασιλείου παραλαμβάνει το λιγνιτωρυχείο Καλογρέζας και ξαναρχίζει την εξόρυξη λιγνίτη.

Έτσι το Λιγνιτωρυχείο Καλογρέζας αρχίζει να λειτουργεί με ημερήσια παραγωγή 70-80 τόννων, ενώ το αντίστοιχο του Ηρακλείου παρήγε 40-50 τόννους. Λόγω της κρίσης του άνθρακα στην Αγγλία και την αυξημένη ζήτηση στην εγχώρια παραγωγή έπρεπε να εντατικοποιηθεί η εξόρυξη λιγνίτη και ο Κ. Παπαβασιλείου θεωρούσε ότι έπρεπε να γίνει :

Τα ανθρακωρυχεία την περίοδο της Κατοχής.

- Επέκταση των εργασιών και περαιτέρω εντατικότερη εκμετάλλευση
- Αγορά μηχανημάτων
- Αντικατάσταση του υπάρχοντος εξοπλισμού (φθαρμένα μοτέρ, βαρούλκα, ηλεκτρικά καλώδια)
- Κατασκευή κεκλιμένων στοών.

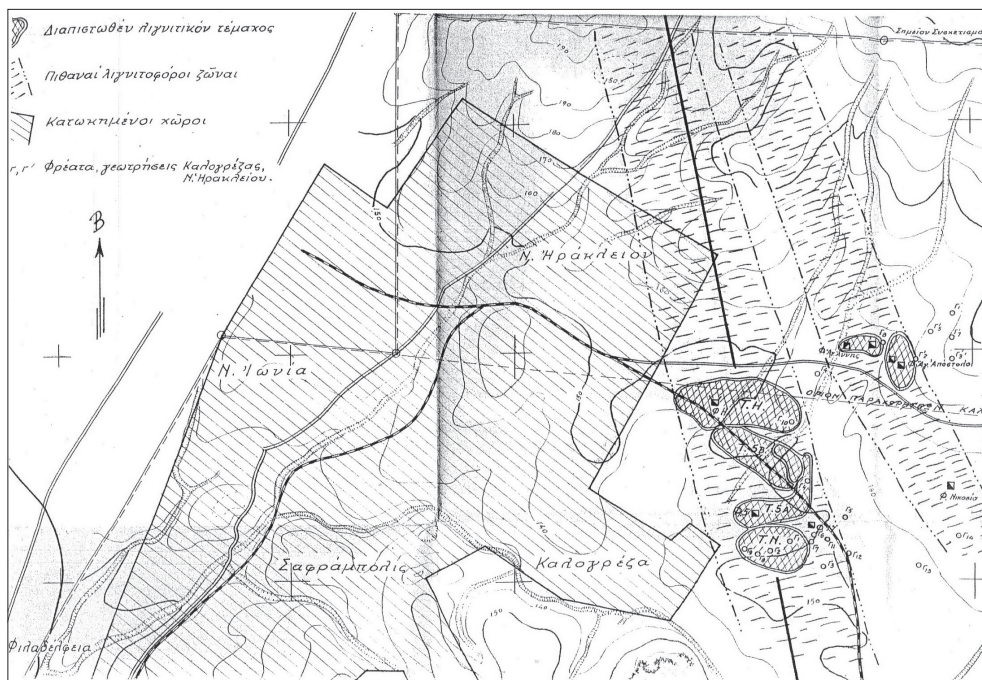
Έτσι τον Μάρτιο του 1947, ζητεί δάνειο 800 εκατ. δραχμών, από την Εθνική Τράπεζα για να επενδύσει στο πάγιο εξοπλισμό όχι μόνο του λιγνιτωρυχείου Καλογρέζας αλλά και των άλλων δύο που διαθέτει (Ν. Ηρακλείου και Παγγαίου) και απευθύνεται μάλιστα και στον τότε Πρωθυπουργό Δ. Μάξιμο, γνωρίζοντάς του ότι διαθέτει μεγάλη ακίνητη περιουσία. Η αίτησή του δεν ικανοποιείται και επανέρχεται ένα χρόνο μετά (Μάρτιος του 1948) ζητώντας νέο δάνειο 200.000.000 μόνο για το λιγνιτωρυχείο Ηρακλείου, γνωρίζοντας ότι το ανωτέρω ποσόν αντιπροσωπεύει αξία λιγνίτη «χονδρού» 1.000 τόννων.

Από μελέτη του μηχανικού Μεταλλείων Ν. Σανίκου, με ημερομηνία 6/8/1947 εξετιμάτο ότι τα βέβαια αποθέματα λιγνίτη ήταν 780.000 ενώ τα εξακριβωμένα ήταν 1.800.000 τόννοι που για την εξόρυξη τους απαιτείτο εγκατάσταση νέου κέντρου παραγωγής.

Με ίδια κεφάλαια αλλά και την α' δόση των 6.800.000 δρχ. που έλαβε (από το συνολικό δάνειο των 13.600.000 δρχ.) που εγκρίθηκε με το Ν. 187/1945 «Περί παροχής πιστώσεως σε μεταλλευτικές επιχειρήσεις» ο Κ. Παπαβασιλείου κάνει έναρξη λειτουργίας τον Απρίλιο του 1945 απασχολώντας 7 υπαλλήλους γραφείων, 229 εργατοτεχνίτες, 3 στρατευθέντες υπαλλήλους και 31 στρατευθέντες εργάτες, σύνολο 270 άτομα, αποδίδοντας 70 τόννους λιγνίτη ημερησίως, ενώ στο λιγνιτωρυχείο λειτουργούν τώρα 5 πηγάδια.

Το λιγνιτωρυχείο υπό τη διεύθυνση του Κ. Παπαβασιλείου λειτουργεί με συνεχή προβλή-

ματα απεργιών μέχρι το 1948 οπότε και του γίνεται έξωση και τη λειτουργία του αναλαμβάνει ο Ν. Θ. Γρυπάρης. Πραγματοποιεί έργα στήριξης των στοών, αποφράξεις φρεατίων κλπ. μέχρι που το εκμισθώνει στην εταιρεία «Επιχειρήσεις Μεταλλείων Ελλάδος Α.Ε. (Ε.Μ.Ε.)».

Χάρτης κοιτασμάτων της περιοχής.

Το 1951 η Κεντρική Επιτροπή Δανείων (Κ.Ε.Δ.) κάνει αποδεκτό αίτημα της εταιρείας και την εντάσσει στο πρόγραμμα των χρηματοδοτήσεων μέσω του σχεδίου MARSABL Έτσι παραγγέλλεται μηχανολογικός ηλεκτρολογικός εξοπλισμός στη Γερμανία που όταν παραλαμβάνεται, τοποθετείται από γερμανούς ειδικούς.

Τώρα τα πάντα κινούνται με ηλεκτρισμό αφού κόπτονται ολόκληρα βουνά από κάρβουνο και μεταφέρονται στην επιφάνεια με ανελκυστήρες και μεταφορικές ταινίες μήκους πολλών χιλιομέτρων. Η παραγωγή από τους 70 τόννους ημερησίως φθάνει τώρα τους 250 τόννους, ενώ η εξοικονόμηση συναλλάγματος το χρόνο έχει φτάσει το ποσό των 1.200.000 δολαρίων. Για τη γρηγορότερη μεταφορά του λιγνίτη στα κέντρα κατανάλωσης η Εταιρεία Σιδηροδρόμων Πελοποννήσου, επεκτείνει τη σιδηροδρομική γραμμή από τον σταθμό του Ηρακλείου στο λιγνιτωρυχείο Καλογρέζας μήκους 1.200 μ. και έτσι ενώνει το λιγνιτωρυχείο Καλογρέζας με το υπάρχον σιδηροδρομικό δίκτυο.

Με την εγκατάσταση των νέων μηχανημάτων και την τοποθέτηση μεγάλων ανεμιστήρων

βελτιώνονται και οι συνθήκες εργασίας και έτσι οι υπόγειες στοές αερίζονται καλύτερα.

Τώρα η εξόρυξη γίνεται με νέες στοές (τραβέρσες, γαλαρίες) αποτελούμενες από 4 πατώματα εκ των οποίων το πρώτο σε βάθος 38 μ. και το τέταρτο σε βάθος 130 μ. Συγχρόνως όμως αρχίζουν να στερεύουν τα πηγάδια της περιοχής.

Τη διεύθυνση του λιγνιτωρυχείου Καλογρέζας έχει αναλάβει ο γεν. διευθυντής Δημοσθένης Μειμαρίδης, (με πρόεδρο της Εταιρείας Ε.Μ.Ε. τον Στέφανο Στρέιτ), ενώ την τεχνική διεύθυνση ο μηχανικός Λεωνίδας Κυριακίδης που εποπτεύει την εργασία των υπογείων με το μηχανικό Νικολινάκο και τους εργοδηγούς Αθανάσιο Λύκο και Νικόλαο Κόκορη.

Εργάτες του λιγνιτωρυχείου πάνω στην σιδηροδρομική γέφυρα Ηρακλείου-Λαυρίου.

Την ημέρα της Αγίας Βαρβάρας (4/12/1951) προστάτιδας των μεταλλείων, τα ανθρακωρυχεία-λιγνιτωρυχεία Καλογρέζας επισκέπτονται οι υπουργοί Βιομηχανίας Αθανασιάδης Νόβας και Εργασίας Κασσιμάτης, ο υπουργός Ζίγδης, όλοι οι αμερικανοί επιτελείς του Σχεδίου Μάρσαλ, ο δήμαρχος Ν. Ιωνίας Κ. Κιοφτερτζής με τους δημοτικούς συμβούλους Α. Θεοδωρίδη και Γ. Παντελίδη, ο δ/ντής του υποκαταστήματος της Εθνικής Τραπέζης Ν. Ιωνίας και πλήθος επισήμων ενώ συμμετέχει όλο το προσωπικό της εταιρείας. Τελείται αγιασμός και στη συνέχεια με ειδικό ασανσέρ οι επίσημοι κατέρχονται στο λιγνιτωρυχείο σε βάθος 132 μέτρων και περιεργάζονται όλο το μηχανολογικό εξοπλισμό.

Η μεγάλη παραγωγή λιγνίτη οδηγεί την εταιρεία να επεκταθεί και σε περιοχές κατοικη-

μένες, κατά παράβαση του μεταλλευτικού κώδικα. Ήδη από το 1952 έχουμε τις πρώτες διαμαρτυρίες των κατοίκων σε Καλογρέζα και Ηράκλειο για ζημιές και καθιζήσεις στα σπίτια τους που οφείλονται στη διάνοιξη πηγαδιών και στοών.

Το 1954 με το Ν.Δ. 2656/1954 ιδρύεται στην Καλογρέζα, Σχολή Μεταλλωρύχων, προκειμένου οι ενδιαφερόμενοι να αποκτήσουν επαγγελματική ιδιότητα. Στη πρώτη σειρά εκπαίδευσως ο αριθμός των μαθητών ήταν 40, ενώ η διάρκεια των μαθημάτων ήταν εξάμηνος. Στους αποφοίτους εχορηγείτο πτυχίο μεταλλωρύχου που ήταν στοιχείο αναγνώρισεως στην επαγγελματική τους εξέλιξη. Η φοίτηση ήταν δωρεάν και το κόστος λειτουργίας της σχολής κάλυπτε το Υπουργείο Εργασίας, το Ι.Κ.Α. και ο Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων.

Ο Θανάσης Μυτιληναίος με το φορτηγό των ανθρακωρυχείων.

Αρχές του 1955, ο Οργανισμός Χρηματοδοτήσεως Οικονομικής Αναπτύξεως (Ο.Χ.Ο.Α.) της Τράπεζας της Ελλάδος ανέθεσε στον Κ. Ζάχο, Δρ. Μηχανικό-Μεταλλειολόγο, τη σύνταξη μελέτης βιωσιμότητας των λιγνιτωρυχείων Καλογρέζας. Από τη μελέτη αυτή αντλούμε πολύ χρήσιμες πληροφορίες, γύρω από τη λειτουργία του:

Κατά τα τελευταία έτη (1948-1954) εξωρύχθηκαν συνολικά 280.000 τόννοι λιγνίτη. Προ της ανασυγκροτήσεως ο ρυθμός παραγωγής ήταν 20.000 τόννοι ετησίως, μετά το 1951 ανήλθαν σε 30.000 τόννους και έκτοτε η εξόρυξη λιγνίτη κυμαίνεται σε 40-45.000 τόννους ετησίως. Αντίστοιχα από τα λιγνιτωρυχεία Ηρακλείου εξήχθησαν περίπου 100.000 - 150.000 τόννοι και μάλιστα οι περισσότεροι κατά την κατοχική περίοδο.

Το τεχνικό προσωπικό και ο εξοπλισμός είναι εξαίρετος και επαρκούν πλήρως για διπλάσια παραγωγή. Τούτο θα γίνει κατορθωτό αν ξεπεραστούν οι συνεχείς ανωμαλίες που δημιουργούν οι ιδιοκτήτες κοντινών οικημάτων που καθυστερούν την εξόρυξή του.

Τώρα όσον αφορά τη διαδοχή των στρωμάτων από πάνω προς τα κάτω, έχουμε :

Προσχώσεις κυμαινόμενου πάχους μέχρι 20 μ.

Ανοιχτοκίτρινες μάργες και μαργαϊκοί ασβεστόλιθοι πάχους και μέχρι 30 μ. με αραιές και λεπτές στρώσεις λιγνίτη.

Σκοτεινόχρωες – σταχτόμαυρες στρωμένες μάργες πάχους μέχρι και 40 μ. που αποτελούν το κυρίως λιγνιτωφόρο κοίτασμα, με πρασινωπές μάργες κάτω από τον λιγνίτη.

Εκείνο το οποίο όμως κυρίως χαρακτηρίζει την περιοχή είναι η έντονη τεκτονική διαταραχή των στρωμάτων, ο κατακερματισμός των, η καταβύθιση των περιοχών και η ποικιλότροπη αναστροφή και περιστροφή των. Με αυτές τις γεωλογικές συνθήκες καθίσταται πολυδάπανη η διερεύνησή του.

Εκείνο το οποίο όμως κάνει ασυναγώνιστο τον λιγνίτη Καλογρέζας είναι η πολύ εξαιρετική ποιότητά του. Πλησιάζει από άποψη θερμαντικής ικανότητας και περιεκτικότητας σε τέφρα και υγρασία, τους λιθάνθρακες.

Σε μια μέση δειγματοληψία που πραγματοποίησε ο ειδικός στις Ηνωμένες Πολιτείες οίκος BUREAU OF MINES, ALBERT L. TOENGES, κατά το 1949 στα λιγνιτικά κοιτάσματα της Καλογρέζας, τα αποτελέσματα είναι τα κάτωθι σε λιγνίτη σε φυσική κατάσταση :

Ανώτερη θερμαντική ικανότητα σε Kcal/Kg: 5.310

Μόνιμος άνθρακας σε %: 38,4

Πτητικά σε %: 35,6

Τέφρα σε %: 9,1

Υγρασία σε %: 16,9

Η ανωτέρω ανάλυση είναι μόνο ενδεικτική και η μέση θερμαντική ικανότητα του χονδρού λιγνίτη σε φορτία, σπάνια υπερβαίνει τις 5.000 θερμίδες. Αναμφισβήτητα οι λιγνίτες της Καλογρέζας ήταν ποιοτικά οι καλύτεροι της Ελλάδας και πιθανά της Ευρώπης.

Από απόψεως κοκκομετρικής σύνθεσης, διακρίνεται για την εμπορική διάθεση, σε 3 κατηγορίες: «χονδρός», «ψιλός» και «σκόνη». Η αναλογία των 3 αυτών ειδών είναι περίπου «χονδρός» 50% του εξωρυσσόμενου, «ψιλός» το 25% και «σκόνη» το 25%. Η κοκκομετρική σύνθεση του λιγνίτη έχει επίδραση και επί της ποιότητάς του π.χ. το «ψιλό» έχει 15-20% περίπου και «σκόνη» 25-30% περίπου ολιγότερες θερμίδες από τον «χονδρό» λιγνίτη.

Στις αρχές του 1955 τα λιγνιτωρυχεία Καλογρέζας λειτουργούν κατά πολύ ικανοποιητικό τρόπο, αφενός λόγω της ικανότητας του ανωτέρου και κατωτέρου τεχνικού προσωπικού και αφετέρου λόγω της μηχανοποιήσεως του λιγνιτωρυχείου, που είχε πραγματοποιηθεί με επένδυση 50.000 δολαρίων από το Δάνειο Ανασυγκροτήσεως.

Για να δούμε την περίοδο 1948-1954, τα κοστολογικά στοιχεία:

ΕΤΟΣ	Εξόρυξη σε τόννους	Πραγματοποιηθ. Ημερομίσθια	Απόδοση σε χιλιογρ. κατά ημερομίσθιο
1948	19.651	55.068	356
1949	22.474	58.727	382
1950	20.865	54.588	380
1951	30.265	65.283	464
1952	44.699	76.046	588
1953	45.949	82.530	556
1954	38.697	69.907	555

Όπως είναι εμφανές, με τις βελτιώσεις που επήλθαν από τη χρηματοδότηση των Δανείων Ανασυγκροτήσεως είχαμε αύξηση της παραγωγής από 20.865 τον. σε 44.699 τον. και αύξηση της απόδοσης του εργάτη από 380 σε 588. Την ίδια περίοδο η αύξηση των ημερομισθίων μετά των σχετικών επιβαρύνσεων ήταν 90% όταν η αγορανομική τιμή πώλησης αυξήθηκε μόνο κατά 50%.

Το λιγνιτωρυχείο της Καλογρέζας λόγω της γειτνιάσεώς του με την πρωτεύουσα διέθετε ένα μεγάλο προσόν. Το ελάχιστο κόστος μεταφοράς του λιγνίτη στο τόπο καταναλώσεως, το οποίο ισοφαρίζει ή υπερκαλύπτει το μειονέκτημα του υψηλού κόστους του ημερομισθίου.

Συνολικά το γενικό κόστος του μικτού λιγνίτη ανερχόταν σε 220 δρχ./τόννο.

Από το 1956 η Εταιρεία αναγκάζεται να ζητεί συνεχή δάνεια από την Εθνική Τράπεζα προκειμένου να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της.

Στις αρχές Μαΐου 1957 όμως ξεσπούν απεργίες. Η εργοδοσία καθυστερεί να καταβάλει τα μεροκάματα στους εργαζόμενους.

Για να δούμε τα γεγονότα μέσα από τις Αθηναϊκές εφημερίδες:

Εφημερίδα "ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ" της 9/5/1955:

ΟΙ ΛΙΓΝΙΤΩΡΥΧΟΙ ΤΗΣ ΚΑΛΟΓΡΕΖΑΣ ΕΚΛΕΙΣΘΗΚΑΝ ΧΘΕΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΣΤΟΑΣ ΚΑΙ ΕΚΗΡΥΞΑΝ ΑΠΕΡΓΙΑΝ ΠΕΙΝΗΣ

Η Ομοσπονδία Μεταλλευτών ανακοίνωσεν ότι οι λιγνιτωρύχοι Καλογρέζας από της 4ης μ.μ. της χθες μετέτρεψαν την από δεκαήμερου απεργίαν των εις απεργίαν πείνης και

εκλείσθηκαν εντός των στοών εις ένδειξιν διαμαρτυρίας δια την αδιαφορίαν των αρμοδίων όπως επιλύσουν τα ζητήματά των. Εις την ανακοίνωσιν τονίζεται ότι αι επιχειρήσεις καθυστερούν τα δεδουλευμένα ημερομίσθια και 300 οικογένειαι στερούνται και αυτού του άρτου.

Εφημερίδα “ΑΘΗΝΑΪΚΗ”, Παρασκευή 10/5/1957:

**ΔΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΣΤΙΓΜΕΣ 119 ΛΙΓΝΙΤΩΡΥΧΩΝ
ΕΚΗΡΥΞΑΝ ΑΠΕΡΓΙΑΝ ΠΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΕΙΝΑΝ ΕΙΣ ΤΙΣ ΣΤΟΕΣ
ΕΙΣ ΒΑΘΟΣ ΟΓΔΟΝΤΑ ΜΕΤΡΩΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΝ ΤΗΣ ΓΗΣ.
ΛΙΠΟΘΥΜΙΕΣ ΤΩΝ ΑΠΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΑ ΤΩΝ ΣΥΓΓΕΝΩΝ**

Από προχθές το απόγευμα, επί δύο ολόκληρες νύχτες και μία ημέρα οι 300 οικογένειες των λιγνιτωρύχων της Καλογρέζας και όλοι οι κάτοικοι της περιοχής έζησαν τις πιο δραματικές και αγωνιώδεις στιγμές της ζωής τους. Στις στοές του πηγαδιού «Η» των λιγνιτωρυχείων της εταιρείας Μειμαρίδη-Στρέιτ-Στεφανοπούλου και Βεκρή, σε βάθος 80 – 125 μέτρων, 119 λιγνιτωρύχοι, ξαπλωμένοι πάνω στους μαύρους όγκους των στρωμάτων του λιγνίτη, είχαν κηρύξει απεργία πείνης, ζητώντας να πληρωθούν για τα δεδουλευμένα ημερομίσθια τους.

Και έξω από το πηγάδι περίμεναν με την αγωνία ζωγραφισμένη στα πρόσωπα, σιωπηλές, οι μανάδες, τα αδέρφια και οι γυναίκες των απεργών με τα μωρά στην αγκαλιά. Περίμεναν να μάθουν νέα τους από τους δικούς τους, που ήσαν θαμμένοι στα έγκατα της γης και καταριώνταν την άσπλαχνη εταιρεία, που ανάγκασε τους προστάτες τους να καταφύγουν στο έσχατο μέσο της απεργίας πείνης για να διεκδικήσουν τα χρήματα που κέρδισαν με τον ιδρώτα τους.

ΤΡΙΩΝ ΜΗΝΩΝ

Οι λιγνιτωρύχοι της Καλογρέζας έχουν να λάβουν ημερομίσθια δύο και τριών μηνών. Δούλευαν σκληρά στα βάθη της γης και δεκάρα δεν έπαιρναν. Και τα παιδιά τους πεινούσαν και γύριζαν ρακένδυτα στους δρόμους. Διαμαρτυρήθηκαν για την ανήκουστη αυτή αδικία, εξήγησαν στους αρμοδίους την απάνθρωπη στάσι της εταιρείας, φώναξαν, αλλά δίκαιο δεν βρήκαν. Εξακολουθούσαν να δουλεύουν χωρίς να πληρώνονται.

Προ δέκα, όμως ημερών έχασαν την υπομονή τους και κήρυξαν απεργίαν διαρκείας. Αλλά και πάλι η εταιρεία δεν συγκινήθηκε. Εξακολούθησε την τακτική της αρνήσεως και επέμενε στον ισχυρισμό της, ότι δεν έχει χρήματα να πληρώσει, ότι δεν μπορούσε να εξοικονομήσει της 500.000 δρχ που χρωστούσε στους εργάτες.

Και τότε οι λιγνιτωρύχοι απεφάσισαν να τα παίξουν όλα για όλα. Απεφάσισαν να κατέβουν εις απεργίαν πείνης. Και εφήρμωσαν την απόφασί τους αυτή προχθές το απόγευμα.

Κατέβηκαν στις στοές, χωρίσθηκαν σε ομάδες, ξάπλωσαν πάνω στο μαύρο κάρβουνο και δήλωσαν πως είναι αποφασισμένοι να πεθάνουν εκεί εάν η εταιρία δεν τους πληρώσει.

Από την ώρα εκείνη άρχισε το δράμα και των ιδίων και των οικογενειών τους και όλων των εργατών της Καλογρέζης. Στα λιγνιτωρυχεία ήρθαν αμέσως ισχυρές δυνάμεις, πυροσβέστες, νοσοκόμοι και γιατροί του ΙΚΑ και άρχισε η πολύωρη, η γεμάτη θλίψη αναμονή.

Σ' αυτήν την κατάσταση βρήκαμε αργά χθες το βράδυ κι' εμείς τους λιγνιτωρύχους και τις οικογένειές τους. Τις μανάδες, τα παιδιά, τα αδέρφια και τις γυναίκες τους, που με δάκρυα στα μάτια μας παρακαλούσαν να τους βοηθήσουμε για να γλυτώσουν οι προστάτες τους από τον αργό θάνατο και να ξαναγυρίσει στα σπίτια τους η χαρά.

Γιατί πράγματι οι απεργοί από στιγμή σε στιγμή αντιμετώπιζαν το θάνατο. Το διπλό θάνατο – από την εξάντληση και τα δηλητηριώδη αέρια. Τον θάνατο που παρ' ολίγον να βρουν οι εργάτες Ι. Βακιρτζόγλου και Αθ. Σκιάνος, που μεταφέρθηκαν λιπόθυμοι στο Σταθμό Α' Βοηθειών χθες το πρωί ο πρώτος και το απόγευμα ο δεύτερος και ο Γεώργιος Τσιμπούκης, που ανεσύρθη εμπρός στα μάτια μας με σχοινιά από το βάθος της στοάς χθες το βράδυ μισοπεθαμένος.

Ας ελπίσουμε όμως, πως το κακό αυτό δεν θα συνεχισθεί. Διότι χθες, ευτυχώς, η εταιρεία έπαιψε να υφίσταται. Με δικαστική απόφαση τα λιγνιτωρυχεία Καλογρέζας ετέθησαν υπό αναγκαστική διαχείριση και ο Ο.Χ.Ο.Α., ο μεγαλύτερος πιστοδότης ώρισε ως διαχειριστή της εταιρείας τον κ. Περδικάρη, ο οποίος και άρχισε αμέσως τις διαπραγματεύσεις με τους λιγνιτωρύχους για τη λύση της απεργίας.

Τ. ΚΑΛΟΦΩΛΙΑΣ

Εφημερίδα “ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ” της 10/5/1957:

Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ ΔΙΕΤΑΞΕ ΣΥΛΛΗΨΙΝ ΤΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΛΙΓΝΙΤΩΡΥΧΕΙΩΝ – ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΠΕΙΝΗΣ

Ο Προϊστάμενος της Εισαγγελίας Αθηνών κ. Χριστόπουλος διέταξε χθες την σύλληψιν και την προσαγωγήν ενώπιον του Πλημμελειοδικείου των ιδιοκτητών των λιγνιτωρυχείων Καλογρέζης δια καθυστέρησιν καταβολής ημερομισθίων εις τους εργάτας.

Εν τω μεταξύ, συνεχίσθη και χθες η από προχθές κηρυχθείσα εις ένδειξιν διαμαρτυρίας δια την μη πληρωμήν των ημερομισθίων, απεργία πείνης των λιγνιτωρυχείων Καλογρέζης. Εντός των στοών παραμένουν 70 λιγνιτωρύχοι, οι οποίοι αρνούνται να εξέλθουν ή να λάβουν τροφήν. Ουδέν επεισόδιον εσημειώθη. Υπό της Χωροφυλακής ελήφθησαν έκτακτα μέτρα δια την πρόληψιν ταραχών.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το Υπουργείον Εργασίας αναφερόμενον εις την από χθες κηρυχθείσαν απεργίαν πείνης των λιγνιτωρύχων Καλογρέζας ανακοίνωσεν ότι η μεταξύ λιγνιτωρύχων και εργοδοτών

διαφορά προέκυψε προ 15νθημέρου λόγω μη καταβολής υπό της επιχειρήσεως των δεδουλευμένων ημερομισθίων. Το υπουργείον Εργασίας επελήφθη αμέσως της υποθέσεως και συνέστησεν εις τους εργοδότης την άμεσον εξόφλησιν των εργατών, μέχρι της χθες υπέβαλεν τρεις μηνύσεις βάσει του νόμου 609/1945.

Εν τω μεταξύ διωρίσθη αναγκαστικός διαχειριστής των λιγνιτωρυχείων Καλογρέζης, όστις επρότεινεν προς τους απεργούς την άμεσον καταβολήν ποσού 150-200.000 δραχμών, έναντι των καθυστερούμενων, το δε υπόλοιπον να καταβάλλεται τμηματικώς ομού μετά των πραγματοποιούμενων ημερομισθίων. Την πρότασιν ταύτην δεν απεδέχθησαν οι απεργοί. Υπό του υπουργείου Εργασίας εν συνεργασία μετά του υπουργείου Βιομηχανίας ελήφθησαν από χθες μέτρα προστασίας της υγείας των εγκλειστών απεργών λιγνιτωρύχων.

Εφημερίδα "ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ" της 10/5/1957:

Στην εφημερίδα δημοσιεύεται ένα ρεπορτάζ του αείμνηστου δημοσιογράφου Φρέντυ Γερμανού. Παρατίθεται απόσπασμα:

ΠΕΙΝΑΣΜΕΝΟΙ 150 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΗ ΓΗ

Τραγωδία στα βάθη λιγνιτωρυχείου

ΜΕ ΤΟΥΣ 170 ΑΠΕΛΠΙΣΜΕΝΟΥΣ

ΑΠΕΡΓΟΥΣ ΤΗΣ ΚΑΛΟΓΡΕΖΑΣ

ΕΝΩ ΟΙ ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ «ΕΠΑΝΩ»

Σε βάθος 150 μέτρων, λίγα χιλιόμετρα έξω από την Αθήνα, παίζεται από προχθές το παιχνίδι της ζωής. Στις 170 απελπισμένους απεργούς της Καλογρέζας, κλεισμένοι σε μια σπηλιά από τσιμέντο, έχει πιαστεί η σελήνη από τη

Εργάται των λιγνιτωρυχείων Καλογρέζας που έζησαν απεργίαν πείνης επί μίας εβδομάδας κάτω από 70 μέτρα.

μέσα στις στοές — υπό θερμοκρασίαν άσφυκτικήν — και έληφέναν άπαισιάν πείνης έπ' άριστον.

Είναι να πληρωθούν κανονικά από τον Δεκέμβριον. Ός τό προπερασμένο Σάββατο έπληρώοντο είναντι. Την περασμένη εβδομάδα δεν πήραν ούτε μια δραχμή. Τό μαγαζί είχε φύγει στο κόκαλο. Ήσαν λιγνιτωρύχοι σ'αυτούς άποικους ή ίδιοις τσιμεντάδων άρχαίων (Μετριάδην — Στάειν — Στεφανοπούλου), χωστούσεν 5 — 7000 δραμ.

Οι εργάται της Καλογρέζας έχουν υπομονή — όσον τους ήταν δυνατόν. Από προχθές τό παιχνίδι κλειστικαν μέσα στις στοές των άρχαίων χητηνέες, τίποτε περισότερο από τό κούμμι των παιδιών τους.

Και φαίνονται άσπερσιμένοι να τό κερδίσουν — με κάθε τρόπο. Η είσοδος στο έπηγάδι άπαγορεύεται αυστηρότατα. Η άπαγορεύσις φυσικά ισχύει και διά τούς δημοσιογράφους — πρωτίστως.

Εν τούτοις, χάρις στην δουξία των φίλων έπέτυχεν να γλιστρήσιν μέσα από τον κλοιό της κυροφυλακής και να κατέβω από έπηγάδι.

Κρατώντας τό συνοπτόσχοινο από την άκρη γλιστρήσιν ως τούς τέλους τούς κερμαδούς. (Έτσι δουλεύονταν τό σπρώγμα του άρχαίου), σε βάθος 150 μέτρων περίπου, όπου δολοκοντεί οι άπαισι. Η θερμοκρασία εκεί είναι άποπτική.

Στό κλωκετικαίνον εώς του θανάτου που κρατούνε ο συνοδός μου, τό πόσωμα γυάλισαν από τον έδαφος. Τό μάτι των περισσοτέρων είναι μισκλειστό. Είναι έσπλωμένοι ό ένας δίπλα στον άλλον, με τό κεφάλι ριγμένο πίσω, χωρίς να μιλούν — άκίνητοι όαν περμένουν.

Αυτές οι στοές που οι λιγνιτωρύχοι διώλεσαν για να βώσουν τούς ταυτούς των, ένοον όσοι έστ μέτρο περίπου. Η καρδουσκασμένη σπασίται στην άτιμωσύνη. Οι πιο ηλικιωμένοι δίνουν έξσημα. Έκουν να βάλουν κάτι στο στόμα των δύο μικροσιτελάτων. Οι άνεμιαστές δεν λένε τίποτον.

Είναν γέρος εκεί οίξεν τό κεφάλι του πίσω και άναπνέει βραδεία. Ό νοσοκόμος που έρχεται από πίσω

δεκάκι επί τό σώμα του τραντάζει, ται ύστερικά «Πάρετε να άνδρες έτάινα», τού λέγουν.

Χρειζι άσχηνά τό κεφάλι του και, ενώ οι σπασμοί τον συγκλονίζουν, φιλοφρονεί:

«Όχι. Δεν πρέπει κανείς να φύγει από εδώ».

Όχι, αυτό δεν είναι θανατισμός. Είναι άπόγνωση. Είναι στή άριμώδως τό σημείο στο όποιο τούς έσπεν ή άπελπιστική των κατάρσις.

Έκουν ύπνοση — όσον τούς ήταν δυνατόν, τώρα...

«...» Η πρέπει να κλείνουμε — ή άλλωδως να πεθάνουμε εδώ, μαζί, επανώ ή ή, τέτατες.

Και αύτα δεν φαίνονταν να είναι μεγάλωσσημα.

Προσπαθώ. Σε κάποιο σημείο έχει σπασεί ο σωλήνας του νερού και τό νερό που έζυγνεται άνακατεύεται με την καρδουσκασμένη. Έδω, οι άδωστοποι που συναντούμε είναι κυνέμιο μέσα σε μία παχτή, υαλίση, άπαιδωσπη λέπτει. Δεν μιλούν (τί να πούν άνάξει); Δεν κάνουν καμία κίνηση. Τό φανάρι του συνοδού μου φωτίζει μία άμάδα, που έχει κολλήσει σε μία γωνία. Τό πρόσωπα μοιάζουν σάν άπαιμμένα με πίσσα.

«Ό κύριος είναι δημοσιογράφος», λέγει ο συνοδός μου. «Μάθε να γράφω για μένα».

Μικροί άγρίλουν τά υάτια, μορρίχνουν ένα άδωφόρο έλεμμα και τά έσπλωλύνουν.

«Δεν έχετε να πείτε τίποτα», έπιμένει ο συνοδοός μου.

Μία άσχηνη, εσπασμένη φωνή, έσχετα από τό έδαφος της στοές — κάπου μέσα από τον σπώ των πεσμένων κορμιών.

«Μέ, μέν εύώμιο "Έξσημα", λείπει ή φωνή. «Έίμαι 36 χρονών και σπώ ζωώ ένα παρτίμα. Γράφω τίμια αύτό που είδες. Τίποτε έλπο».

Η πορεία συνεχίζεται. Σε άδωσμένα σημεία ή στοά έσπλωλνει και στενάζει, δαμώντας ένε άσχημω 5-σμήτρων 60 πόντων περίπου. Κάθε μέρα οι εργάτες άρπάζονται σάν

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ 5ην ΣΕΛΙΔΑ

Στις 17/5/1957 το λιγνιτωρυχείο Καλογρέζας τίθεται υπό αναγκαστική διαχείριση (αναγκαστικός διαχειριστής αναλαμβάνει ο Φωκίων Περδικάρης) ενώ τους απεργούς επισκέπτεται και ο δήμαρχος Ν. Ιωνίας, Κυριάκος Κιοφτερτζής.

Το πρόβλημα όμως τώρα είναι τα κτίσματα πάνω και κοντά στα λιγνιτικά κοιτάσματα. Κατά την εξόρυξη δημιουργούνται κενά στρώματα τα οποία παρασέρνουν και βυθίζουν τα άνωθεν στρώματα. Έτσι συχνά παρατηρούνται ρήγματα και καθιζήσεις. Οι γύρω κάτοικοι πτωχοί και με ασήμαντα κτίσματα διαισθανόμενοι το ενδιαφέρον της εταιρείας για τα οικόπεδά τους, ανεγείρουν παρανόμως κτίσματα με αποτέλεσμα να ζητούν αργότερα, υπέρογκες αποζημιώσεις. Την ίδια περίοδο οι αγωγές των κατοίκων της Καλογρέζας για ζημιές στα σπίτια τους και τις βιοτεχνίες τους βρίσκουν δικαίωση στα αστικά δικαστήρια. Τα λιγνιτωρυχεία υπολειπονται...

Στις δικαστικές αίθουσες δίνεται η συνέχεια για αποζημιώσεις, μέχρι το 1961 που η εταιρεία τίθεται σε καθεστώς πτώχευσης. Τα λιγνιτωρυχεία ύστερα από τις διαμαρτυρίες των κατοίκων κλείνουν.

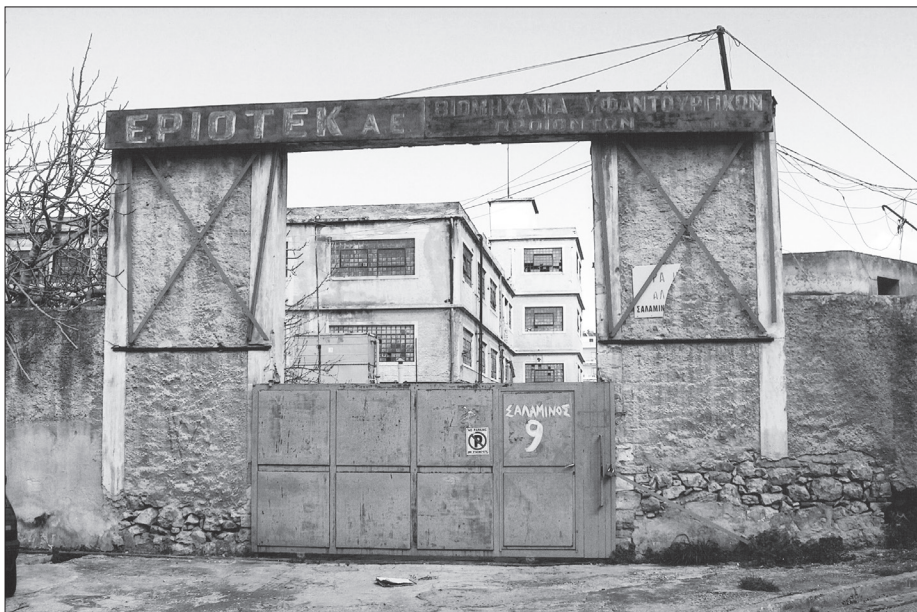
Στη Ν. Ιωνία, στην Καλογρέζα, 2 δρόμοι σήμερα, μας θυμίζουν την περίοδο των 1935 -1969 των ανθρακωρυχείων – λιγνιτωρυχείων.

- Η λεωφ. Κύμης μας θυμίζει τους έμπειρους εργάτες των λιγνιτωρυχείων Ευβοίας που ήρθαν οι περισσότεροι από την Κύμη και εργάστηκαν σκληρά για το μεροκάματο και το ψωμί της οικογένειας,

- Η οδός Ανθρακωρύχων μας θυμίζει όλους τους ηρωϊκούς ανθρακωρύχους της Καλογρέζας που εργάστηκαν κάτω από δύσκολες και απάνθρωπες πολλές φορές συνθήκες, στην εξόρυξη λιγνίτη.

Ό,τι έχει απομείνει...

Το εργοστάσιο της ΕΠΙΟΤΕΚ στην οδό Σαλαμίνας 9 στον Περισσό.

1970. Το Δ.Σ. της Πανελλήνιας Ένωσης Βιομηχάνων Κλωστοϋφαντουργών. Δεξιά ο Μάκης Σινιόσγλου.

ΕΝΟΤΗΤΑ 5^η

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

"...Στο περίφημο ματς Ίκαρου-Καλαμάτας που έγινε στο γήπεδο της Ν. Φιλαδέλφειας η εφημερίδα μου με είχε στείλει για να καλύψω την ατμόσφαιρα και να καταγράψω τις δηλώσεις των πρωταγωνιστών.

Αυτό που είδα δεν είναι δυνατόν να περιγραφεί... Ο κόσμος κρεμόταν σαν τσαμπιά από τα κάγκελα. Το γήπεδο είχε γεμίσει αλλά απ' έξω υπήρχαν χιλιάδες που πολιορκούσαν τις θύρες...

Ο Ίκαρος ήταν μια ομάδα, η οποία δίχως να διαθέτει μεγάλα ονόματα, δίχως να έχει οικονομικά στηρίγματα και πολιτικά ερείσματα πάλεψε κόντρα στο καθεστώς της εποχής και έφτασε πολύ κοντά στο να πραγματοποιήσει το όνειρό του, ν' ανέβει στην Α' Εθνική Κατηγορία. Μπορεί στο τέλος να μην τα κατάφερε αλλά όπως λέει και ο Καβάφης «σημασία έχει το ταξίδι...»"

Πάυλος Γερακάρης

Δημοσιογράφος

(Από το βιβλίο του Κώστα Χαλέμου

«40 χρόνια από ...Το ταξίδι του Ίκαρου»)

26/12/1971.
Ο Γ.Σ. Ίκαρος
στον αγώνα με
την Κόρινθο.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Όπως έχουμε εκθέσει στον τόμο μας «Η Νέα Ιωνία στον Μεσοπόλεμο, 1923-1941», κατά την περίοδο αυτή είχαν, ιδρυθεί και λειτουργήσει πολλοί σύλλογοι πολιτιστικοί (ιδιαίτερα προσφυγικοί) και αθλητικοί στην πολιτεία. Υπήρχε πολλή όρεξη για εθελοντική δουλειά αλλά όχι κατ' ανάγκη και εξαιρετικά προϊόντα ως προς το επίπεδο και το περιεχόμενο. Υπήρχε δικαιολογία. Έλειπαν οι χώροι και τα μέσα. Πώς να επιβιώσουν και να δημιουργήσουν με μόνο έσοδο, τις περισσότερες φορές, τις μικρές, ελάχιστες οικονομικές συνδρομές των μελών;

Περνώντας στην υπό εξέταση περίοδο (1941-1976) θα διαπιστώσουμε, εξ αιτίας κυρίως της Κατοχής που επέτεινε το πρόβλημα, ότι περιορίζονται δραστικά σύλλογοι, οργανώσεις και σωματεία πολιτιστικά και αθλητικά!

Θα δώσουμε πλέον ορισμένα στοιχεία, ιστορικού κυρίως χαρακτήρα, για τα αθλητικά σωματεία, τις διοικήσεις και τους αθλητές, σωματεία που επιβίωσαν της Κατοχής, ή ιδρύθηκαν μετά το 1945. Αυτά είναι: ο **Ο.Φ.Ν.Ι. (Α.Ε. Ν. Ιωνίας)**, η **Α.Ε. Ελευθερουπόλεως**, ο **Π.Α.Ο. Καλογρέζας**, ο **Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως**, ο **Α.Ο. Νεαπόλεως**, και ο **Π.Α.Ο. Αλσουπόλεως**. Συμπληρωματικά ακόμη και τα υβρίδια στην περίοδο της Χούντας των Συνταγματαρχών: η **Ελπίδα** και ο **Ίκαρος**.

Μόνον ποδόσφαιρο; Όχι βέβαια! Αλλά η πρωτοφανής άνθηση στις αθλοπαιδιές και στον στίβο, που διαπιστώθηκε στον μεσοπόλεμο, θα γνωρίσουν, μαζί με άλλα αθλήματα (ποδηλασία¹, χάντ-μπώλ, ανόργανη-ενόργανη γυμναστική κλπ.), αργότερα λαμπρή εξέλιξη, καθώς ανεδείχθησαν πολλοί πρωταθλητές σε πανευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο αλλά και σε Ολυμπιακούς Αγώνες! Κι αυτό θα γίνει γιατί θα ανεγερθούν γυμναστήρια και ένας εκ των παραπάνω συλλόγων, ο Ο.Φ.Ν.Ι. θα αφήσει σε δεύτερη επιλογή το ποδόσφαιρο και θα ρίξει όλο το βάρος του σε αυτά τα αθλήματα. Αλλά αυτά θα τα δούμε, αν φθάσουμε, με τη βοήθεια του Θεού, στον Γ' τόμο μας.

1) Ο.Φ.Ν.Ι. ή Α.Ε.Ν. ΙΩΝΙΑΣ

Ο Όμιλος Φιλάθλων Ιωνίας (Ο.Φ.Ι.) και μετά Ν. Ιωνίας (Ο.Φ.Ν.Ι.) ιδρύθηκε το 1926. Μέσα από μια πλειάδα προσωπικοτήτων της εποχής, που αναφέρονταν ως ιδρυτικά μέλη (Γ. Κάσσαρης, Πρ. Ευσταθιάδης, Δημ. Παρίσης, Ιω. Ισαακίδης, Ελ. Ελευθεριάδης, Βασ. Νικολαΐδης) θα έπρεπε να ξεχωρίσει κανείς τον πρωταθλητή των δρόμων Γεώργιο Κάσσαρη από τη Σμύρνη, ο οποίος το 1906 στη Μεσολυμπιάδα των Αθηνών, είχε λάβει μέρος με τα εθνικά μας χρώματα.

Ολόκληρη η δράση του συλλόγου τότε είχε στηριχτεί στο γήπεδό του, το γνωστό ως «**γήπεδο του Ομίλου**», στον χώρο ακριβώς απέναντι από το σημερινό Επισκοπείο.

Το γήπεδο αυτό εκτάσεως περίπου 6.000 τ.μ. περιλάμβανε εκτός του ποδοσφαιρικού γηπέδου, χώρους αθλοπαιδιών, χώρους για στίβο, ακόμα και για το «αριστοκρατικό τένις». Δεκάδες αθλητών – άντρες και γυναίκες – αθλούνταν στα διάφορα τμήματα του Ο.Φ.Ν.Ι.

Το 1940 ο Ο.Φ.Ν.Ι. θα μετονομαστεί σε Α.Ε. Ν. Ιωνίας προκειμένου να εντάξει στους κόλπους του όλα τα μικρά ανεξάρτητα σωματεία της περιοχής.

Στο διάστημα της Κατοχής, η Α.Ε. Ν. Ιωνίας περιόρισε, αλλά δεν ανέστειλε τη δράση της. Θ' άξιζε ν' αναφερθεί η προσφορά όλου του ιματισμού των αθλητών στους φαντάρους που πολεμούσαν στα αλβανικά βουνά!

Με την απελευθέρωση σιγά-σιγά η Α.Ε. Ν. Ιωνίας θα ξαναρχίσει τη δράση της. Πρόεδρος θα εκλεγεί ο **Αλέξ. Βασιλειάδης**, και γεν. γραμματέας ο **Δημ. Μπανούσης**, δύο επίλεκτα στελέχη της Ιωνιώτικης κοινωνίας.

Κάτι με την επιχορήγηση του δήμου, κάτι με την συνεισφορά του βιομήχανου Μάκη Σινιόσoglου, η ομάδα, η ποδοσφαιρική ομάδα, θ' αρχίσει ν' αγωνίζεται σε επίπεδο τοπικών ντέρμπυ (με Ελευθερούπολη και Καλογρέζα) αλλά μετά και με ομάδες των χωριών της Αττικής (ευκαιρία σπουδαία εκείνα τα χρόνια για μικρά ταξίδια!).

Από το 1948, με Πρόεδρο πλέον τον **Χρυσάφη Δουβλίδη**, αντιπρόεδρο τον **Κοσμά Θωμόγλου** και γεν. γραμματέα τον **Αλ. Βασιλειάδη** αρχίζει ν' αγωνίζεται στο πρωτάθλημα Β' κατηγορίας Αθηνών. Σ' αυτήν την περίοδο είχε κοντά της σε επίπεδο τεχνικών σημαντικούς παλιούς παίκτες: τον **Χρήστο Ρίμπα**, τον **Τρύφωνα Τζανετή**, τον **Στέφ. Πετρίτση**, τον **Γ. Σπυρίδη**.

Το 1953 η Α.Ε. Ν. Ιωνίας θα κάνει το πρώτο άλμα. Θ' ανέβει στην Α' κατηγορία Αθηνών, όπου έπαιζαν σημαντικές ομάδες από όλες τις συνοικίες της Αθήνας.

Το 1954 είναι μια σημαντική χρονιά για την ομάδα. Νοικιάζει εντευκτήρια, εκεί στην οδό Άλυσος 2, που με τον καιρό εξελίσσονται σε χώρο συνάντησης των νέων. Στον τοίχο του εντευκτηρίου δέσποζε μια γιγαντοφωτογραφία του τερματοφύλακά της Σωτ. Τζανιδάκη να ίπταται κυριολεκτικά στο τέρμα του γηπέδου του Π.Α.Ο. στον αγώνα, φιλικό αγώνα, όπου η Α.Ε.Ν.Ι. είχε νικήσει τον Παναθηναϊκό 1-0!

Έτσι η Α.Ε.Ν. Ιωνίας χρόνο με τον χρόνο θ' ανεβαίνει κατηγορία, γήπεδο δεν θα υπάρχει πια². Οι ιδιοκτήτες των οικοπέδων του γηπέδου του «Ομίλου» δεν άφησαν καμιά ελπίδα.

Απαλλοτρίωση δεν έγινε!

Έτσι η ομάδα θ' αγωνίζεται στα γειτονικά γήπεδα της Α.Ε.Κ. και του Απόλλωνα, με προτίμηση αυτό της αγαπημένης όλων Α.Ε.Κ.

Το 1955 η Ν. Ιωνία, με προπονητή τον Στέφ. Πετρίτση, θα κατακτήσει την 4η θέση στο πολύ δύσκολο πρωτάθλημα της Α2. Στην ομάδα αγωνίζονται τότε παίκτες, που άφησαν εποχή: ο Σωτ. Τζανιδάκης, ο Λέλος Βαμβακόπουλος, ο Ντίνος Παπαγεωργίου, ο Γιάννης Κατσούλης, ο Γιώργος Φιλίππου, ο Ι. Συμβουλίδης, ο Βασ. Δαλακίδης, ο Κατραμάδος, ο Ν. Κονταξάκης, ο Γ. Σεβαστιάδης, ο Αντ. Παπαγεωργίου.

Το 1958 η Α.Ε.Ν.Ι. τερματίζει 2η στην Α2 κατηγορία, ενώ το νεογέννητο τότε τμήμα επιτραπέζιας αντισφαίρισης (πίγκ-πόγκ) με τον πρωταθλητή Χριστοδουλάτο θα παίξει στα τελικά του Κυπέλλου Ελλάδας.

Σ' αυτήν την περίοδο Πρόεδρος είναι ο Δημ. Μπανούσης και γεν. αρχηγός ο Βασ. Χαϊτόγλου. Δύο πολύ δραστήρια διαχρονικά στελέχη της Α.Ε.Ν.Ι. Ο Βασ. Χαϊτόγλου αργότερα θα ανέλθει στις ανώτερες βαθμίδες της διοίκησης της Ε.Π.Σ.Α.

1960. Βασ. Χαϊτόγλου – Δημ. Μπανούσης στην κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας.

Το 1961 θα έρθουν σημαντικές εξελίξεις. Ύστερα από διαβουλεύσεις, συγκεντρώσεις, συνελεύσεις κλπ. αποφασίζεται να ...συγχωνευθούν, οι δύο άσπονδοι «φίλοι»: η **Α.Ε.Ν. Ιωνίας** και η **Α.Ε. Ελευθερουπόλεως**. Η κίνηση κυρίως υποστηριζόταν από τη Νέα Ιωνία με επικεφαλής τα στελέχη της: Δημ. Μπανούση, Χρ. Τσαούση και Χάρη Σαπουντζάκη, που πίστευαν ότι ήταν καιρός να ενωθούν όλες οι δυνάμεις, γιατί μέλλον δεν θα υπήρχε! Όμως ήταν ένας προβληματικός γάμος, αφού από την αρχή στηρίχθηκε ...στην καχυποψία! Η «Ελευθερούπολη» ήθελε να έχει το πάνω χέρι, γιατί ήταν τότε 2η στην Α' κατηγορία Αθηνών, ενώ η Ν. Ιωνία 14η! Έτσι... επέβαλε όρους, όπως ο τίτλος να είναι: **«Α.Ε. Ελευθερουπόλεως και Νέας Ιωνίας»**, τα **6 από τα 11 μέλη** να είναι δικά της, δικός της ο Πρόεδρος κλπ. Ο Χάρης Σαπουντζάκης που τότε αρθρογραφούσε σε αθλητικές εφημερίδες, προσπαθούσε να επιβάλει τον τίτλο: **ΕΝΩΣΗ**, γιατί οι δημοσιογράφοι γενικά παρουσίαζαν την ομάδα ως «Ελευθερούπολη»!

Τελικά με όλες αυτές τις δυσκολίες η ...«Ένωση» κατάφερε ν' αγωνιστεί στην **Β' Εθνική Κατηγορία (1962-1963)**, μαζί μάλιστα με τον καταπληκτικό **Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως!**

Δεν τα πήγε καλά, η «Ένωση», αλλά ούτε κι η Σαφράμπολη. Η Ένωση πέτυχε μόνο 8 νίκες, αλλά είχε και 4 ισοπαλίες και δυστυχώς 16 ήττες! Πιο φοβερή απ' όλες ήταν εκείνο το 8-0 από την Παναχαϊκή, που έριξε το ηθικό όλων και η Ένωση διαλύθηκε στα «εξων συνεστήθη».

1962. Η Α.Ε. Ελευθερουπόλεως και Ν. Ιωνίας (Ένωση).
Όρθιοι από αριστερά: Κατσούλης, Παπαγεωργίου Ντ., Λυρόπουλος, Σκούρτης, Θωμαΐδης, Τζώρας.
Καθιστοί από αριστερά: Μανταράκης, Γιαννόπουλος, Τσαούσης, Βενετσάνος, Νίκαινας.

1955. Η Α.Ε. Ελευθερουπόλεως

Κι όμως άξιζε τότε πολύ καλύτερης τύχης, αν αναλογισθεί κανείς ότι έπαιζαν στην «Ένω-ση» σπουδαίοι παίκτες: ο **Ρούσσος** (τερματοφύλακας της Α.Ε.Ν.Ι.), ο **Ντ. Παπαγεωργίου** (μπακ της Α.Ε.Ν.Ι.), ο **Θωμάϊδης** (μπακ της Ελευθερούπολης), κι ακόμη οι κυνηγοί της Ελευθερούπολης: **Μανταράκης** και **Μπουλούμπασης**, ενώ από την Α.Ε.Ν.Ι. έπαιζαν στα χαφ ο **Κατσούλης** κι ο νεαρός **Μάκης Τσαούσης** και κυνηγοί οι **Κ. Παπαλάκης** και ο **Γουναρίδης**. Από την Ελευθερούπολη οι: **Μαυριδόπουλος, Παφίλης, Λάιος**.

Τις επόμενες χρονιές η Α.Ε.Ν.Ι. θα παλεύει στην Α2 κατηγορία, με μόνη διάκριση την κατάκτηση το 1964 της 1ης θέσης στο Πρωτάθλημα.

Η συνέχεια είναι γνωστή. Σε μια από τις πρώτες αποφάσεις της Χούντας (2768/20.8.1967) η Α.Ε.Ν. Ιωνίας **θα υποχρεωθεί σε συγχώνευση** με την διαλυόμενη Α.Ε. Ελευθερουπόλεως, μόνον που τώρα το όνομα θα είναι ουδέτερο: **«ΕΛΠΙΔΑ»**.

Σε ολόκληρη την περίοδο της Χούντας η ΕΛΠΙΔΑ αγωνίσθηκε στην Α΄ Κατηγορία Αθηνών. Μόνη επιτυχία της ήταν η ανακήρυξη της σε πρωταθλήτρια Β΄ Ερασιτεχνικής Κατηγορίας και μία άνοδος στην Α΄ Ερασιτεχνική Κατηγορία της Ε.Π.Σ.Α. (όχι εθνικές κατηγορίες) με τα σημερινά δεδομένα.

Μετά την Μεταπολίτευση η ΕΛΠΙΔΑ διαλύεται και η Α.Ε.Ν. Ιωνίας ανασυστήνεται, με Πρόεδρο τον Δημ. Μπανούση. Το 1975 η Α.Ε.Ν.Ι. θα εκλέξει ως πρόεδρό της τον παλιό ποδοσφαιριστή της, τον δικηγόρο **Γιώργο Φιλίππου**.

Από το 1977 ο τίτλος του συλλόγου θα γίνει πάλι **«Όμιλος Φιλάθλων Ν. Ιωνίας»**, αλλά με άνοιγμα πλέον σε πάρα πολλά αθλήματα (ποδόσφαιρο, αθλοπαιδιές, στίβος, κολύμβηση, γυμναστική κλπ.). Καθώς και ο ΙΚΑΡΟΣ θα έχει διαλυθεί θα υπάρξει συγχώνευση των όποιων υπολειμμάτων του με τον Ο.Φ.Ν.Ι.

Η Α.Ε. Ν. Ιωνίας ανέδειξε ποδοσφαιριστές που έπαιζαν σε Εθνικές ομάδες (ο Τζανιδάκης στην Εθνική Ενόπλων, ο Μάκης Τσαούσης στην Εθνική Νέων) ή μετεγράφησαν σε μεγάλες ομάδες, όπως ο Αναστασιάδης και ο Νικολαΐδης στην Α.Ε.Κ. Ο Λέλος Βαμβακόπουλος, ως διαιτητής πλέον, σταδιοδρόμησε σε διεθνές επίπεδο.

2) Α.Ε. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ιδρύθηκε την 1η Νοεμβρίου 1929. Μεταξύ των ιδρυτικών μελών ήταν: ο **Παν. Τσάκωνας**, ο **Δημ. Κουντούρης**, ο **Νικ. Σίμος**, ο **Ιω. Σούλιος**, ο **Λάμπρ. Δημητρόπουλος**, ο **Ανδρ. Τσαμάκας**, ο **Αν. Μάγκος**, ο **Παν. Τεβεκέλης** κ.α.

Γρήγορα με τη δυναμική που θ΄ αναπτύξει θα συγχωνεύσει τα ανεξάρτητα σωματεία: «Άρης» και «Δάφνη».

Έτσι το τελικό καταστατικό του συλλόγου κατατέθηκε το 1934.

Στα πρώτα χρόνια της 10/ετίας του '30 η «Ελευθερούπολη» θα δίνει αγώνες με γειτονικές ομάδες, ανεξάρτητες κατηγοριών, όπως γινόνταν τότε. Στη διοίκηση μετείχαν τότε: ως

Πρόεδρος ο **Θ. Κουντούρης**, ως αντιπρόεδρος ο **Κων. Κατερινάκης**, ως Γραμματέας ο **Ν. Πυρένης** κ.α. Στη συνέχεια στην Προεδρία θα περάσει ο Κων. Κατερινάκης.

Από το 1939 άρχισε ν' αγωνίζεται στη Γ' κατηγορία Αθηνών, όπου θα επανέλθει το 1946 μετά την Κατοχή!

Η ουσιαστική δράση της Ελευθερούπολης αρχίζει το 1949, όταν πρόεδρος της είναι ο **Στ. Σταυρίδης**. Αμέσως μετά μαζί με την γειτόνισά της Α.Ε. Ν. Ιωνίας αρχίζει ν' αγωνίζεται στην Β' κατηγορία Αθηνών.

Οι συναντήσεις των δύο ομάδων έπαιρναν τον χαρακτήρα σκληρού ντέρμπυ και συγκέντρωναν χιλιάδες φιλάθλους, τότε στο γήπεδο της Α.Ε.Κ. και τότε στο γήπεδο του «Απόλλωνα».

Ο Χάρης Σαπουντζάκης που έγραφε για την εφημερίδα «Φως των Σπορ» τους αγώνες των ομάδων της περιοχής θυμάται το τι επακολούθησε σε αγώνα των δύο ομάδων στο γήπεδο της Α.Ε.Κ., το 1959, όταν ύστερα από αμφίρροπο ματς η «Ελευθερούπολη» νίκησε με 4-2!

«...Μια μεγαλοπρεπής πομπή τραβούσε για τη Νέα Ιωνία! Μπροστά λάβαρα και πανό της Α.Ε. Ελευθερουπόλεως. Πιο πίσω ...ένα φέρετρο με κεριά στις άκρες που το κρατούσαν τέσσερεις....θλιμμένοι συγγενείς! Μετά...μια κρεμάλα που στο βρόχο της αιωρείτο ένα ομοίωμα της ομάδας της Α.Ε. Ν. Ιωνίας. Κι έπειτα...ο φίλαθλος κόσμος κρατώντας λεηλατημένες πικροδάφνες. Κούρσες, μοτοποδήλατα, ποδήλατα μέσα σ' ένα πανδαιμόνιο από κλάξον. Και νάταν μόνον αυτά; Σε κάθε σταυροδρόμι η περιέργη αυτή πομπή σταματούσε γιανα αναπεμφθεί επιμνημόσυνη δέηση και να ψαλεί το «Κύριε ελέησον κλπ.».

Στη 10/ετία του '50 η ομάδα έχοντας ως προέδρους τον **Παν. Ντάνο** και μετά τον **Χρ. Ροϊλό**, αγωνίσθηκε στη Β' Αθηνών, όπου το 1955 θα στεφθεί πρωταθλήτρια και θ' ανέβει στην Α2 Κατηγορία!

Οι εξελίξεις μεταξύ των ετών 1961-1967, με πρόεδρο τον **Ηρ. Βαρυπάτη** και γραμματέα τον **Παν. Λεοντή** θα οδηγήσουν στο ν' αγωνισθεί στη Β' Εθνική κατηγορία (1963), όταν είχε συγχωνευθεί με την Α.Ε. Ν. Ιωνίας. Όμως η «Ένωση» τερμάτισε μόλις στη 12η θέση και υποβιβάστηκε.

Τα όσα αφορούν τη συγχώνευση με την Α.Ε. Ν. Ιωνίας το 1967 έχουν ήδη αναφερθεί στο κεφάλαιο του Ο.Φ.Ν.Ι.

Η «Ελευθερούπολη» είχε ρίξει όλο το βάρος αποκλειστικά και μόνο στο ποδόσφαιρο. Είχε καλούς ποδοσφαιριστές αλλά και πολλούς φανατικούς φιλάθλους. Από τις τάξεις της πέρασαν πολλά αστέρια εκείνης της περιόδου: ο **Στ. Σκευοφύλακας**, ο **Στ. Παναγιωτίδης**, ο **Κ. Μαυριδόπουλος**, ο **Γ. Φιλίππου**, ο **Γ. Μάγειρας (Σίμος)**, ο **Λιανός**, ο **Κουντούρης** και τόσοι άλλοι που έπαιξαν στην Α.Ε.Κ., στον Παναθηναϊκό, στον Ολυμπιακό και βέβαια και την Εθνική Ελλάδα!

Η Α.Ε. Ελευθερουπόλεως χαλκέντερη, όπως πάντα, εξακολουθεί ν' αγωνίζεται. Μόνο που τώρα πια αγωνίζεται στις ερασιτεχνικές κατηγορίες της Αθήνας. Ψηλά το κεφάλι!

3) Π.Α.Ο. ΚΑΛΟΓΡΕΖΑΣ

Ο Π.Α.Ο. Καλογρέζας ουσιαστικά είναι συνέχεια αξιόλογων συλλόγων της συνοικίας, που δραστηριοποιούνταν στη 10/ετία του '30. «Παμβυζαντινός», «Α.Ε. Καλογρέζας», «Εθνικός». Έτσι μετά την Κατοχή εμφανίζεται η Καλογρέζα μόνον με τον Π.Α.Ο.Κ. Τυπικά ως έτος ιδρύσεως εμφανίζεται το 1949. Ιστορικά μέλη είναι οι: **Πρ. Προκοπίου, Ευ. Παζαρόπουλος, Ανδρ. Καλλιγιάς, Νικ. Ντότσικας, Παν. Καρωνίδης, Ιω. Μαρόπουλος, Δημ. Ιασονίδης, Ραφ. Μεταλλόπουλος Κων. Μαυρόπουλος, Σταύρ. Καρέντζος κ.α.**

Πρώτος πρόεδρος ήταν ο **Πρ. Προκοπίου**.

Στη Γ' Κατηγορία Αθηνών η Καλογρέζα θα εμφανιστεί αργά, το 1953. Την επόμενη όμως σεζόν (1953-54) θ' ανακηρυχθεί πρωταθλήτρια και θ' ανέβει στη Β' Κατηγορία.

Ενισχυόμενη πολύ από διοικητικούς παράγοντες πρώτης γραμμής, όπως ο **Κλεάνθης Μαρόπουλος**, ο **Ξενοφών Μαρκόπουλος (Ξένος)**, ο **Γιώργος Νεσιάδης**, ο **Προκόπης Προκοπίου**, ο **Νίκος Καρανικολάου**, αλλά και παίκτες όπως ο **Απόστ. Πανάκης** (αδελφός του μεγάλου Βαγγέλη), ο **Μεταλλόπουλος**, ο **Γουρλής**, ο **Μελισσής**, ο **Τσάβος**, ο **Λασκαρίδης**, ο **Λίναρης** και με ικανούς προπονητές, τον **Γ. Νεσιάδη** και τον **Ξένο** θ' αγωνίζεται στη Β1 και μετά στην Α2 Αθηνών και τελικά στην Α1 Αθηνών, όταν και την περίοδο 1963-1964 θα τερματίσει πρώτη και **θ' ανέβει στη Β' Εθνική Κατηγορία**. Μαζί της βέβαια, σε απόσταση αναπνοής είχε τερματίσει ως 2η η Σαφράμπολη.

24/11/1963. Π.Α.Ο. Καλογρέζας.

Στο σημείο όμως αυτό οφείλεται μια εξήγηση. Οι ερασιτεχνικές κατηγορίες της Αθήνας και ιδιαίτερα η Α' είχαν σπουδαίες ομάδες (π.χ. Ατρόμητος Περιστερίου, Δάφνη, Άρης Αθηνών, Εθνικός Αστέρας Κιαισαριανής, Αθηναϊκός κλπ.) που έδιναν κάθε Κυριακή σκληρούς αγώνες στα γήπεδα που πλημμύριζαν από φιλάθλους, εκατοντάδες και πολλές φορές χιλιάδες φιλάθλους!

Βέβαια η Β' Εθνική Κατηγορία τότε δεν ήταν όπως τώρα καθαρά επαγγελματική. Ήταν θα λέγαμε ημιεπαγγελματική. Έτσι η Καλογρέζα βρέθηκε ν' αγωνίζεται με την Παναχαϊκή, τον Διαγόρα Ρόδου, την Άρτα, αλλά και ομάδες των Αθηνών, όπως ο Εθνικός Αστέρας, ο Ατρόμητος, το Αιγάλεω κ.α. Τελικά η Καλογρέζα, τερμάτισε 6η σημειώνοντας 14 νίκες, 7 ισοπαλίες, 9 ήττες. Η Σαφράμπολη (δεν τα κατάφερε) δεν πήγε καλά και τερμάτισε 11η με αποτέλεσμα να γυρίσει στην Α' Αθηνών.

Τη σεζόν 1965-1966 η Καλογρέζα συνεχίζει στη Β' Εθνική! Τώρα τα πράγματα δυσκολεύουν ακόμα περισσότερο. Παίζει με Ο.Φ.Η., Καλαμάτα, Παναχαϊκή, Γιάννινα, Ατρόμητο, Χανιά, Εθνικό Αστέρα, Ολυμπιακό Πατρών. Τελικά ισοβαθμεί στην 9η θέση με τον Ολυμπιακό Πατρών και τα Γιάννινα.

Η Καλογρέζα με **πρώτο σκόρερ τον Ιωαννίδη (22 γκολ)** θα νικήσει τον Ο.Φ.Η. με 3-2, την Καλαμάτα με 3-0(!), τα Γιάννινα με 5-0(!), την Θύελλα Πατρών με 6-1(!). Δεν την συγκρατεί τίποτε. Προκαλεί τρόμο και φόβο στις ομάδες της επαρχίας.

Στη σεζόν 1966-1967 έχει να παίξει με Λαμία, Ολυμπιακό Βόλου, Ολυμπιακό Χαλκίδας, Φωστήρα, Κόρινθο, Διαγόρα, Λεβαδειακό, Ατρόμητο, Νίκη Βόλου! Δεν τα πάει και πολύ καλά.

Όμως το τέλος αυτής της θριαμβικής πορείας δεν ήρθε από τους αγώνες, ήρθε από την επιβολή της δικτατορίας της 21ης Απριλίου 1967. Στις 5 Μαΐου 1967 η Καλογρέζα με απόφαση του Γεν. Γραμματέα Αθλητισμού Κων. Ασλανίδη «διαγράφεται». Διαλύεται.

Για ιστορικούς λόγους να πούμε ότι ο τελευταίος αγώνας της δόθηκε στη Μυτιλήνη, όπου είχε νικήσει τον Αιολικό με 3-2. Η σύνθεση της ομάδας ήταν η εξής: **Γιακουμής, Ανδρής (τερμ.), Δαμιανίδης, Βαφόπουλος, Χαραλαμπίδης, Μαρκόπουλος, Οξύζογλου, Κοντογιώργος, Κούκας, Κοταρίδης, Λίναρης.**

Η συνέχεια είναι βέβαια γνωστή. Θα γίνει ο περίφημος «γάμος» -υποχρεωτικά- με τη Σαφράμπολη και θα γεννηθεί ο ΙΚΑΡΟΣ! Τώρα πως έγινε και μάλιστα με το ζόρι, αυτός ο γάμος να οδηγήσει σ' ένα μικρό θαύμα, που λέγεται: παρολίγο άνοδος στην Α' Εθνική Κατηγορία (περίοδος 1971-1972) το πράγμα απαιτεί πολλή ανάλυση, για το πως μια ομάδα (ΙΚΑΡΟΣ) που ίδρυσε η Χούντα είχε τόσο μεγάλη απήχηση στον κόσμο, ενώ δεν είχε π.χ. ο άλλος «αταίριαστος γάμος» δηλαδή η συγχώνευση Α.Ε.Ν. Ιωνίας και Ελευθερούπολης που γέννησε την ΕΛΠΙΔΑ, η οποία αν και είχε εξίσου ικανούς παίκτες φοβήθηκε τα ύψη, σημειώνοντας χαμηλές πτήσεις³. Τώρα βέβαια κάποιος θα ρωτήσει: *και ποιο ήταν τελικά και με τον ΙΚΑΡΟ το όφελος, όταν μετά τη θριαμβευτική πορεία με τις χιλιάδες οπαδών του ν' αλαλάζουν το «Ωσανά», έφτασε μισό μέτρο από το όνειρο, για να γκρεμιστεί σύντομα και να συντριβεί μετά;*

Έχουν ειπωθεί πολλά για τον ΙΚΑΡΟ (λίγα για την ΕΛΠΙΔΑ) και έχουμε κι εμείς πει αρκετά

για τον Ίκαρο και στο Κεφάλαιο Δ' αλλά και σε άλλα βιβλία μας. Ας μην επιμείνουμε περισσότερο. Ήταν και παραμένει ένα μεγάλο αίνιγμα...⁴

Ο Π.Α.Ο. Καλογρέζας, μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας, το 1974, θα θελήσει να διεκδικήσει την επάνοδό του στη Β' Εθνική κατηγορία, όπου αγωνιζόταν ως τον Απρίλιο του 1967. Αλλά δεν τα κατάφερε. Τον ΙΚΑΡΟ δυστυχώς τον ακολούθησε κι ο Π.Α.Ο.Κ. Θα πέσει κατηγορίες...θα χαθεί. Η «Σαφράμπολη» δεν θα ξανακουστεί!

Η ιστορία θα γράψει τον τελικό απολογισμό των περίπου 20 χρόνων δράσης: **543 αγώνες, 272 νίκες, 116 ισοπαλίες, 155 ήττες. Τέρματα 1068-795. Ήταν η ΟΜΑΔΑ των γκολτζήδων (Β. Πανάκης, Απ. Πανάκης, Ιωαννίδης, Μεταλλόπουλος, Καρεντζόπουλος!).**

4. Π.Α.Ο. ΣΑΦΡΑΜΠΟΛΕΩΣ

Ο Π.Α.Ο. Σαφραμπόλεως ιδρύθηκε το 1945. Μεταξύ των ιδρυτικών του μελών ήταν οι: **Γ. Καρακυριακόπουλος, Π. Τρίτας, Π. Σαμαράς, Στ. Παπασταματίου, Θ. Τρανόπουλος, Χρ. Ινεμπολίδης, Γ. Σάντας, Τ. Λύκος, Α. Ασβεστάς, Β. Κοτζαμπιγίκογλου κ.α.**

Με το που ξεκινάει την περίοδο 1953-1954 αγωνιζόμενη στη Δόκιμη κατηγορία Αθηνών, θα επιτύχει να είναι μία στις 4 πρώτες και ανεβαίνει στην Γ' Κατηγορία. Πολύ σύντομα (1955-56) θα ανεβεί στην Β' Κατηγορία και σαν ασανσέρ αμέσως μετά θ' ανέβει στην Α2 Αθηνών και (1960-1961) στην Α' Αθηνών. Επρόκειτο για μια καταπληκτική πορεία θριάμβων! Ο κόσμος όλος καμάρωνε για αυτή την τόσο νεανική ομάδα, τη «Σταχτοπούτα» όπως την έλεγαν, που έσφυζε από μπρίο κι αποτελεσματικότητα! Οι γείτονες της: Α.Ε. Ν. Ιωνίας, Ελευθερούπολη, Καλογρέζα την κοίταζαν με ζήλεια, ιδιαίτερα όταν τη σεζόν 1960-1961 τερμάτισε 1η (με 104 βαθμούς), με 2η την Καλογρέζα και 3η την Ελευθερούπολη. Έτσι **στην περίοδο 1962-1963 θα ανεβεί στην Β' Εθνική Κατηγορία**, όπου για πρώτη φορά δεν θα μείνει ψηλά και θ' αναγκαστεί να γυρίσει στην Α' Αθηνών! Αλλά και πάλι θα γυρίσει στη Β' Εθνική μαζί με την Καλογρέζα.

Κάπου έχει κουραστεί. Η συνέχεια δεν θα είναι ανάλογη. Ενώ θα κερδίζει πολλές δυνατές ομάδες (π.χ. Παναχαϊκή, Παναιτωλικό κ.α.) θα μείνει στην 11η θέση και θα γυρίσει στην Α' Αθηνών. Ωστόσο κάποια διάταξη στον κανονισμό την ευνοεί και αντί για την Α' Αθηνών συμμετέχει στην λεγόμενη Ερασιτεχνική Γ' Εθνική Κατηγορία! Κι ενώ φτάνει ν' ανέβει στην Β' Εθνική, χάνει στην παράταση από τον «Αστέρα Ζωγράφου» και μένει δεύτερη.

Με τη δικτατορία των Απριλιανών η Σαφράμπολη δεν διαλύεται. Υποχρεώνεται όμως να συγχωνευτεί με την «Καλογρέζα». Η δικτατορία τη βρήκε στον Α' όμιλο της Ερασιτεχνικής Β' Εθνικής, όπου είχε τερμάτισει στη 2η θέση.

Σημαντικός υπήρξε ο ρόλος των εκάστοτε προπονητών της ομάδας. Ιδιαίτερα δε του Μυτιληναίου, αλλά και τα αξιόλογα διοικητικά συμβούλια με τους: Π. Πετρίδη, Γ. Καρακυριακόπουλο, Αν. Σκουρτέλη, Χρ. Ινεμπολίδη, Κ. Ιωάννου, Θ. Νακάση, Σταμ. Παπασταματίου, Παπαδόπουλο κ.α.

Τέσσερις "μεγάλοι": Τρύφων Τζανετής, Στέλιος Σκευοφύλαξ, Στέλιος Παναγιωτίδης, και Βαγγέλης Πανάκης.

1971-1972. Ο Α.Ο. Νεαπόλεως

Λίγο πριν...τη συγχώνευση η Σαφράμπολη είχε επιτύχει ένα πρωτοφανές σκορ. Είχε νικήσει με 8-1 τον Άρη Ρεθύμνου! Είχαν παίξει τότε μεταξύ άλλων και οι εξής: **Χρ. Ελευθεριάδης, Παυλίδης, Ουσταμπασιδης, Ανθρωπέλος, Κωστούλας, Ευαγγελίδης, Βαδάσης, Χιώτης, Ελευθεριάδης** (τερμ.).

Η Σαφράμπολη μετά τη διάλυση του Ικάρου δεν επανήλθε ποτέ στη ζωή! Κρίμα!

4. Α.Ο. ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ

Η Νεάπολη, η ακριτική συνοικία της Ν. Ιωνίας, απέκτησε την ποδοσφαιρική ομάδα της, το 1956. Ιδρυτικά μέλη, μεταξύ άλλων ήταν οι: **Σερέφογλου, Κενανίδης, Τσολίσκος, Χρυσίδης, Γρίβας, Βούλγαρης, Πολίτης, Γιαγτζόγλου, Παρετζόγλου, Ελμαλόγλου, Ελευθεριάδης, Μαυρογιώργης, Κυριαζής, Βασιλείου** κ.α.

Συνήθως αγωνιζόταν στη Β' κατηγορία Αθηνών. Η πιο επιτυχημένη περίοδος ήταν το 1968-69, όταν αγωνίσθηκε στην ίδια κατηγορία (Β' Ερασιτεχνική) με την ΕΛΠΙΔΑ. Μάλιστα συναντήθηκε μαζί της αλλά ηττήθηκε με 4-1. Στην ίδια κατηγορία έπαιζαν τότε σημαντικές ομάδες της Αθήνας (Άρης, Αρίων, Ακράτητος, Π.Α.Ο Ρουφ κλπ.)

Με προπονητή τον Θανάση Μυτιληναίο τότε η Νεάπολη αγωνιζόταν με αρκετούς αξιόλογους παίκτες: **Φωτόπουλος, Ζαφειρόπουλος, Τσομπανάκης (τερμ.), Βιντζηλαίος, Κυπραίος, Σπυρόπουλος, Μέξας, Παυλίδης, Κούκας, Κωστούλας, Ξενάκης, Ελμαλόγλου, Καρυπίδης...**

Στο Προεδρείο του Συλλόγου διακρίνονταν οι: Νέστορας Τσολίσκος (Πρόεδρος), Χ. Ζερβουδάκης, Γ. Ελευθεριάδης, Γ. Ελμαλόγλου, Σ. Δανιηλόγλου, Χ. Δάκκας, Διον. Κυπριώτης, Β. Κλάρας, Ιωάν. Σταματόπουλος.

Μετά τον Μυτιληναίο προπονητής είχε αναλάβει ο Στ. Πετρίτσης.

5. Π.Α.Ο. ΑΛΣΟΥΠΟΛΕΩΣ

Είναι το νεότερο σωματείο. Ιδρύθηκε μόλις το 1961 από Αλσουπολιώτες που δεν ένοιωθαν καλά ότι ο συνοικισμός τους δεν είχε μια καλή ομάδα. Έτσι 24 κάτοικοι με ενδιαφέροντα στον αθλητισμό ίδρυσαν τον «Ποδοσφαιρικό Αθλητικό Όμιλο Αλσουπόλεως» στις 14 Μαΐου 1961. Αμέσως εκλέγουν προσωρινή διοικούσα επιτροπή με πρόεδρο τον Ιω. Καρσή, αντιπρόεδρο τον **Κων. Χρηστάκη**, γεν. γραμματέα τον **Στ. Σκευοφύλακα**, ταμία τον **Ηρ. Βασιάδη**, γεν. αρχηγό τον **Χρ. Φραγκόπουλο**, έφορο τον **Παν. Ράλλη** και μέλος τον **Ιω. Γκομόζια**.

Αρχικά η ομάδα αγωνίζεται στην Γ' κατηγορία Αθηνών. Το 1969 έρχεται 2η και ανεβαίνει στη Β' κατηγορία. Δυστυχώς ένα χρόνο μετά υποβιβάζεται.

Το 1973 ξαναγυρίζει στη Β' κατηγορία.

Δεν θα μπορούσε κανείς να πει ότι ο απολογισμός είναι θετικός τη στιγμή μάλιστα που και

καλούς παίκτες διέθετε, αλλά κυρίως και αξιόλογα διοικητικά στελέχη, όταν σχεδόν κάθε χρόνο αναλάβαιναν άλλα πρόσωπα επίκαιρες θέσεις στη διοίκηση (Πρόεδροι: Φραγκόπουλος, Λούμπιας, Κυριακόπουλος, Καταρτζόγλου κλπ.).

Αν θελήσουμε να κάνουμε ένα κατάλογο ποδοσφαιριστών ως το 1976, θα έπρεπε τιμητικά στην πρώτη θέση να είναι ο **Στ. Λίναρης**. Πολλοί οι παίκτες με την πράσινη φανέλα. **Δ.** και **Ι. Λουκέρης, Καραγιώργος, Σταυρινός, Μηλιαράς, Ευγκάκης, Αδαμόπουλος, Εσμερλής, Γιαλαράκης, Κυριακόπουλος, Σκιτζής, Βαρελάς, Παχής** και ακόμη **Εσμερλής, Σκουρλής, Καραγιώργης, Καρύδας, Παριανός, Καραμάνης, Χονδρός, Καραγιάννης, Σταυρινός, Μοστράτος, Κούρτακας, Γιδάς, Κοντογιώργης** και άλλοι.

Ο Π.Α.Ο. Αλσουπόλεως παρά τα προβλήματα και τις αντιξοότητες συνεχίζει ν' αγωνίζεται έως σήμερα, αποτελώντας μιαν αθλητική κυψέλη στη νεότερη και πιο όμορφη συνοικία της Ν. Ιωνίας.

1975. Ο Π.Α.Ο. Αλσουπόλεως.

ΟΙ ΜΙΚΡΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Δυο μόνον λόγια και για τις «μικρές» ομάδες της Ν. Ιωνίας, που στις 10ετίες αυτές (1950, 1960, 1970) προσπάθησαν, σε καθαρά ερασιτεχνικό πλαίσιο να αγωνισθούν και να διακριθούν.

Μιλούμε για την «Αθλητική Ένωση Περισσού», τον «Δικέφαλο Αετό Σαφραμπόλεως», τον «Αθλητικό Όμιλο Αγίου Κωνσταντίνου Ν. Ιωνίας», τον «Αετό Ν. Ιωνίας», τον «Πανιωνικό Βεΐκου Ν. Ιωνίας», τη «Δόξα Περισσού» κλπ.

Όλες αυτές οι «μικρές» ομάδες είχαν «μεγάλες» φιλοδοξίες, αλλά δυστυχώς δεν κατάφεραν να τις υλοποιήσουν καθώς έμειναν αγωνιστικά στη λεγόμενη Δόκιμη Κατηγορία της Ε.Π.Σ.Α.

Όμως το ότι δεκάδες φίλαθλοι και ποδοσφαιριστές ασχολούνταν ερασιτεχνικά με τόση αγάπη για το άθλημα ως τους πιστωθεί ότι έδωσαν αρκετές ευκαιρίες για παραπέρα εξέλιξη σε μερικούς αθλητές τους.

Για να δει κανείς πόσην απήχηση είχαν τ' άλλα αθλήματα στην πολιτεία, τότε, αρκεί να ειπωθεί ότι από... ρομαντική φιλοδοξία είχε ιδρυθεί και «Όμιλος Αθλοπαιδιών-Ποδηλασίας και Κλασσικού Αθλητισμού», το 1955. Όλα όμως έμειναν ως ένα ωραίο ευχολόγιο στο Καταστατικό, που το υπέγραφαν... σπουδαία ονόματα (Τσάμης, Κιλίκογλου, Γ. Λουκάς, Χαβατζόγλου, Μαυρομμάτης, Σχοινάς, Αθ. Εμβαλωμένος, Μακρόπουλος, Ριζογιαννόπουλος κλπ.).

1950. Η ομάδα ΑΕΤΟΣ στη συνοικία Κάκαβα. Πίσω διακρίνεται το κτίριο της Βαμβακουργίας.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

(1). Για την ποδηλασία ειδικά θα μπορούσε κανείς να αναφερθεί εκτός από τον Γεωργιάδη και τον Δαβούτη και στον **Νίκο Λουλούκο** ο οποίος ως αθλητής της Α.Ε.Κ. αναδείχθηκε μεταξύ των ετών 1968 έως 1982 ως πολυνίκης και πανελληνιονίκης αθλητής με 5 νίκες στην ανάβαση της Πάρνηθας, 4 νίκες στο ατομικό χρονόμετρο, 3 στο "4άρι στην πίστα" κ.λπ.

(2). Το γήπεδο, το δημοτικό γήπεδο Ν. Ιωνίας, που για έναν καιρό ονομάστηκε και «Εθνικό Στάδιο» ως γνωστόν εγκαινιάστηκε από τον τότε δήμαρχο Κυρ. Κιοφτερτζή το 1958. Ήταν μεγάλο κι όταν προστέθηκαν οι κερκίδες μπορούσε να χωρέσει 5.000 φιλάθλους, αλλά δεν είχε εγκαταστάσεις για αθλοπαιδιές κλπ.

(3). Ο ΙΚΑΡΟΣ ευτύχησε να έχει αξιόλογα και αξιόμαχα διοικητικά στελέχη, γιατί οι καιροί ήταν επικίνδυνοι και πολλοί δίσταζαν ν' ασχοληθούν.

Είχε τον **Χ. Δαυΐδ**, τον **Σταμ. Παπασταματίου**, τον **Κ. Μαραγκουδάκη**, τον **Γ. Κυλίκογλου** και άλλους ενώ ο προπονητής που ενέπνευσε πειθαρχία και κύρος στην ομάδα ήταν ο **Τάκης Λουκανίδης**. Πρώτος προπονητής ήταν ο **Κρασσάς** και τελευταίος ο **Πετρίτης**.

(4). Θα άξιζε τον κόπο εδώ ν' αναφερθούν οι βασικοί ποδοσφαιριστές του ΙΚΑΡΟΥ και της ΕΛΠΙΔΑΣ.

ΙΚΑΡΟΣ: Ελευθεριάδης, Αργυρόπουλος (Σαφρ.), Ανδρής, Κιμπούρης (Καλ.), Μαρκόπουλος, Γιακουμής (Καλ.), Φιλιππάκος, Νικήτας, Ουσταμπασιδής (Σαφρ.), Λίναρης, Κοντογιώργος (Καλ.), Αθανασίου, Ευαγγελίδης, Ελευθεριάδης, Γούννης (Σαφρ.), Κούκας, Ιωαννίδης, Φιλιππίδης, Οξύζογλου, Χατζηχρήστος, Στεργίου, Ιωάννου, Δημητρίου (Καλ.), Βαδάσης, Χιώτης, Ανθρωπέλος, Δουρίδας, Κωστούλας, Σιδέρης, Μελισσιάνος (Σαφρ.).

ΕΛΠΙΔΑ: Τζήκας, Λυρόπουλος (Ελευθ.), Κόλλιας, Καλαλές (Ελευθ.), Λάσκαρης, Παπαγεωργίου (Ν.Ι.), Κανελλόπουλος (Ν.Ι.), Πλοιαρχόπουλος (Ελευθ.), Πέτροβιτς, Τσιβιτζής (Ν.Ι.), Τσαούσης (Ν.Ι.), Καρεντζόπουλος (Ν.Ι.), Γιάννης και Ηλίας Μπουλούμπασης (Ελευθ.-Ν.Ι.) Πάντος, Χαλκιάς (Ελευθ.) Στεργιώτης, Χαλάτσογλου, Γιαννόπουλος (Ν.Ι.), Κατσούλης (Ν.Ι.).

1969. Ο Γ.Σ. Ελπίδα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παρ. 1: Εφημερίδα «ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ» της 23/7/1942.

«Πώς ιδρύθηκε η πόλη, για την κατάσταση που επικρατεί στην πόλη και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος».

Παρ. 2: Οι Πρόσκοποι στην Κατοχή.

«Αναφορά εργασιών Νέας Ιωνίας 1940 – 1945».

Παρ. 3: Από το «Αρχείο Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης Ν. Ιωνίας».

Παρ. 4: Από το βιβλίο «Ηρώων Πεσόντων Σκλαβωμένης Ελλάδας 1940-1945» τ. Ι'.

Παρ. 5: Εφημερίδα «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ» της 28/12/1950.

«Η απέραντη εργατούπολη που ζη μέσα εις την πλέον τραγική αθλιότητα- Η προσωρινή στέγασις των κατοίκων της που διαρκεί 30 ολόκληρα χρόνια».

Παρ. 6: Οι Κινηματογράφοι της Ν. Ιωνίας.

Παρ. 7: Ηλίας Βενέζης «Το χρέος πρέπει να διδάσκεται».

«Η βράβευση από την Ακαδημία Αθηνών του Πατάρων Μελετίου»

Παρ. 8: Η Φιλαρμονική Ν. Ιωνίας.

Παρ. 9: Αιρετά Δημοτικά Συμβούλια (1951-1975).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1:**Εφημερίδα “ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ” στις 23/7/1942**

**ΠΩΣ ΙΔΡΥΘΗΚΕ Η ΠΟΛΗ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ
ΠΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ
ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Ο ΔΗΜΟΣ**

«Η Νέα Ιωνία είναι μία συγχρονισμένη πόλις, αρκετά εκτεταμένη με 30.00 κατοίκους, ως επί το πλείστον πρόσφυγες. Το 1934 απεσπάσθη από τον δήμον Αθηναίων και απέκτησε δικό της δήμο. Κατοικείται κυρίως από εργατόκοσμο γιατί πριν από τον πόλεμο τα εργοστάσια της, που είναι τα μεγαλύτερα της περιοχής απασχολούσαν 5.000 περίπου εργάτες. Έχει υγιεινό κλίμα και κείται σε τοποθεσία ζηλευτή. Δεν είναι πολύς καιρός από τότε που άρχισε να διαμορφώνη δική της κοινωνική ζωή, δική της αγορά, καταστήματα με όλα τα είδη, όμοια με τα αθηναϊκά κέντρα εξοχικά. Είπε ο πρώτος συνοικισμός που εκτίσθη και πρώτοι οι πρόσφυγες που κατοίκησαν. Αργότερα επεξετάθη, έγιναν νέα ιδιωτικά σπίτια και σήμερα παρουσιάζεται μία πόλις συγχρονισμένη με όλα της τα μέσα. Όσοι την επεσκέφθησαν τώρα ή πριν από τον πόλεμο μίλησαν με θαυμασμό για το κλίμα της και για την εργατικότητα των κατοίκων της.

Η Νέα Ιωνία έχει λύση από καιρού και με τον καλλίτερο τρόπο που μπορούσε να γίνει το πιο σοβαρό της πρόβλημα, την ύδρευση. Έχει δική της εγκατάστασι υδρεύσεως, από την οποία όλος ο πληθυσμός τροφοδοτείται με νερό. Με τον τρόπον αυτόν η καθαριότης που επεκράτησε κατά την διάρκεια του πολέμου εις τους δρόμους και τα σπίτια εμπόδισε την εμφάνισι επιδημίας. Αλλά γενικώτερα και δια τα άλλα ζητήματα του δήμου Ν. Ιωνίας ο δήμαρχος Ν. Ιωνίας κ. Στ. Γκούμας, είναι ικανοποιημένος από τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί: «Από της πρώτης στιγμής, λέγει, απεβλέψαμε εις την επίλυσιν των διαφόρων αναγκών των δημοτών με ευρύτεραν προοπτικήν και ριζικήν ει δυνατόν θεραπείαν τούτων χωρίς να ορροδήσωμεν προ των ανεπερβλήτων εμποδίων άτινα συναντήσαμεν. Και τολμώνμεν να είπωμεν ότι αι ανάγκαι αύται εθεραπεύθησαν πλήρως».

Ας δούμε όμως καθ' ένα ζήτημα του Δήμου χωριστά, πως παρουσιάσθηκε, με ποιά μέσα αντιμετωπίσθηκε και πιο αποτέλεσμα έφεραν. Για τη Νέα Ιωνία λοιπόν το πιο σοβαρό ζήτημα που ετέθη ήταν η ανεργία. Ο συνοικισμός, όπως είπαμε, αποτελείται κατά μέγα, μέρος από εργάτες οι οποίοι προπολεμικώς εργάζοντο εις τα βιομηχανικά και βιοτεχνικά εργοστάσια της Νέας Ιωνίας. Αλλά αι πολεμικαί συνθήκαι εστέρησαν τα εργοστάσια των πρώτων υλών και έτσι βρέθηκαν στην ανάγκη να διακόψουν τις εργασίες των. Πολλοί οικογενειάρχαι ευρέθησαν τότε σε τραγική θέσι. Κατόπιν ενεργειών του δήμου παρεχώρησεν η κυβέρνησις δάνειον 10.000.000 δραχμών δια την εκτέλεσιν χωματουργικών έργων. Τα έργα αυτά απησχόλησαν

πολλά εργατικά χέρια και το ζήτημα της ανεργίας ελύθη ικανοποιητικά. Ωστόσο επειδή πολλές οικογένειες περιήλθον εις ένδειαν και είχαν ανάγκην αμέσου οικονομικής ενισχύσεως, ο Δήμος εφρόντισε και για την ανακούφισιν των οικογενειών αυτών. Εζήτησε τότε την συνδρομήν του Υπουργείου Προνοίας και πράγματι επέτυχε την χορήγησιν 3.000.000 δραχμών δια διανομήν βοηθημάτων.

Σχετικώς προς τα συσσίτια ο κ. Γκούμας αναφέρει τα εξής: «Έχοντες υπ' όψιν τας δυσχερείας του επισιτισμού των απόρων δημοτών μας, οι οποίοι αποτελούν το μεγαλύτερον μέρος των κατοίκων, εθεωρήσαμεν καθήκον να στρέψωμεν τας ενεργείας μας επί του ζητήματος τούτου και κατόπιν επανειλημμένων διαβημάτων προς την Κεντρικήν Επιτροπήν Συσσιτίων, κατωρθώσαμεν ώστε ο αριθμός των μερίδων των συσσιτούντων ν' ανέλθη εις 16.000. Επίσης ιδρύσαμεν εστίαν μαθητικού συσσιτίου εις την οποίαν σιτίζονται άνω των 5.000 παιδιών. Τη ενεργεία του Δήμου κατωρθώθη και η αποστολή 30 και πλέον ορφανών παιδιών εις τας επαρχίας».

Μέσα στα άλλα σοβαρά ζητήματα του δήμου Ν. Ιωνίας, το ζήτημα καθαριότητας κατείχε πρωτεύουσαν θέσιν. Επειδή ο δήμος δεν διέθετε τα μέσα δια την καθαριότητα της πόλεως εκ του ότι τα κτήνη απέθανον λόγω ελλείψεως τροφών, εζήτησε την βοήθειαν των αρχών κατοχής δια την διευθέτησιν του επικινδύνου αυτού ζητήματος. Διετέθησαν πράγματι κτήνη δια τα κάρρα καθαριότητας του δήμου, τα οποία περιέρχονται τακτικά τα σπίτια και τους δρόμους της Νέας Ιωνίας.

Ως προς την υγιεινήν των κατοίκων διετέθησαν λουτρά δια την ατομικήν καθαριότητα και αποφθειρίασιν κυρίως των απόρων δημοτών.

Ο κίνδυνος εξανθηματικού τύφου μ' αυτόν τον τρόπον παρήλθε. Επί πλέον ύστερα από ενέργειες του Δήμου στο Υπουργείο Υγιεινής ενεκρίθη η ανέγερσις λαϊκών λουτρών εντός της Νέας Ιωνίας, τα οποία θα εξυπηρετήσουν όλους τους κατοίκους. Το έργο θα γίνη πολύ γρήγορα και δια την εκτέλεσίν του έχει γίνη ήδη προκήρυξις μειοδοτικού διαγωνισμού. Όταν θα γίνουν όλα αυτά η υγιεινή των κατοίκων θα είνε εξησφαλισμένη. Αλλά η υγεία της πόλεως επέρασε ένα μεγάλο κίνδυνο από τους κοινόχρηστους βόθρους. Σχετικώς μας παρεσχέθησαν αυτές οι πληροφορίες «Η Νέα Ιωνία ευρίσκετο εν αμύνη κινδύνου εκ της πλημμυρίσεως των κοινόχρηστων βόθρων, των οποίων η εκκένωσις καθίστατο προβληματική ελλείψει μέσων. Τη ενεργεία μας απεστάλησαν βυτία δια την εκκένωσιν αυτών υπό του Δήμου Αθηναίων και δια της παροχής της απαιτουμένης βενζίνης παρά του υπουργείου Συγκοινωνίας, διευθετήθη το ζήτημα τούτο».

Η ταφή των απόρων απησχόλησε ζωηρώς τον Δήμον Νέας Ιωνίας. Η ταφή γίνεται εις το νεκροταφείον της κοινότητος Κουκουβαούνων, επειδή η Νέα Ιωνία στερείται δικού της νεκροταφείου. Το δικαίωμα ταφής το καταβάλλει ο δήμος. Μία έκθεσις αναφέρει τα εξής: «Καίτοι ο προϋπολογισμός του Δήμου ελάχιστα μας επέτρεπε να διαθέσωμεν δια την ταφήν των απόρων μας δημοτών, εν τούτοις διαθέσαμε πλέον των 400.000 δραχμών δια δικαιώματα ταφής απόρων».

Αυτά είνε τα ζητήματα της Νέας Ιωνίας κι' αυτές οι προσπάθειες του Δήμου και τα μέσα που

διέθεσε δια να τα λύση. Απομένει μόνο ν' αναφερθούμε στους αρμοδίους δια την τακτοποίηση των μισθών των υπαλλήλων του Δήμου. Είναι ολοφάνερο ότι με όσα παίρνουν δεν μπορούν ν' ανταποκριθούν σε τίποτε. Οι μισθοί των ιατρών του Δήμου που απασχολούνται σχεδόν όλη τη μέρα κυμαίνονται από 2.000 – 3.000 δραχμές. Οι περισσότεροι είναι οικογενειάρχες με πολλά μέλη στην οικογένειά τους, που αδυνατούν να τα θρέψουν. Μόνη η εμφάνισις τους μπορεί να πείση ότι έχουν ανάγκη από υποστήριξη και ενίσχυσι. Αξίζει να σημειωθεί πως όλοι τους μέχρι σήμερα εκράτησαν το ηθικό τους και εφάνηκαν τίμιοι, εργατικοί και ευσυνείδητοι υπάλληλοι. Ένα ενδιαφέρον ιδιαίτερο για αυτούς, μία υποστήριξις δεν θα ήταν μακριά απ' αυτό που λέμε αλληλεγγύη και καθήκον. Περισσότερο ακόμη θα ήταν μια επιβράβευσι για την αφανή τους εργασία που είναι ωστόσο κοινωνική και ανθρώπινη και παίζει αποφασιστικό ρόλο στις σημερινές συνθήκες».

N. ΓΙΑΝ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2:

ΟΙ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ

[Οι Πρόσκοποι είχαν ήδη και πριν τον πόλεμο σπουδαία δράση στη Νέα Ιωνία. Έδιναν πάντα το παρών σε δύσκολες στιγμές βοηθώντας και συντρέχοντας ασθενείς, τραυματίες, ανθρώπους που είχαν ανάγκη!

Παραθέτουμε ένα κείμενο-ντοκουμέντο, που μάλλον έχει γραφεί από έναν βαθμοφόρο πρόσκοπο (Λεωνίδα Δαούτη;) ή ένα εξ αυτών που αναφέρονται στην αρχή του. Το αφήσαμε άθικτο, γιατί πρέπει να γράφτηκε το 1945, στη γλώσσα της εποχής.]

ΑΝΑΦΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ 1940-1945

Έτος 1943.

Όλοι εργάζονται με τον τρόπο τους για την Ελλάδα.

Αι μυστικά οργανώσεις δρουν. Οι Πρόσκοποι διαφόρων Περιφερειών ήρχισαν να εργάζονται Πατριωτικά Προσκοπικά υπό την επωνυμία Ε.Ο.Χ.Α.

Ουδέν στέλεχος ανώτερον ή κατώτερον, ουδείς βαθμοφόρος αναλαμβάνει μια πρωτοβουλία να ειδοποιήσει τους παλαιούς αρχηγούς προσκόπων να αναλάβουν εργασίας προσκοπικάς. Εν τούτοις η ιδιωτική πρωτοβουλία, η προσκοπική σκέψις και το προσκοπικό πνεύμα θριαμβεύει και πάλιν.

Προ του 1943 ο Αρχηγός Λεωνίδα Δαούτη, έχων πάντα περί αυτού τους βαθμοφόρους του, εργάζεται συστηματικά, αθόρυβα, κάμνοντας προσκοπικάς συγκεντρώσεις εις διάφορα σπίτια ή στη γωνία κανενός εργοστασίου.

Οι βαθμοφόροι που τον ακολουθούν πάντα πιστά και αναπτύσσεται πραγματική αγάπη μεταξύ των ήσαν τότε ενωμοτάρχαι και νυν αρχηγοί και λαμπροί πολίτες.

1. Πρεβεδώρας Ελευθέριος
2. Χουλίδης Αντώνιος
3. Χρηστίδης Ηλίας
4. Ιορδανίδης Δημήτριος
5. Αργυράκης Ιπποκράτης

Στη μεγάλη δυστυχία ολόκληρου του Ελληνικού λαού οι πρόσκοποι Νέας Ιωνίας, πάντα πρόσχαροι, δεν παρέλειπαν τίποτα το προσκοπικόν.

Πολλάκις εξεδραμον εις διαφόρους τοποθεσίας της Αττικής, δήτην προς εξεύρεσιν και αγο-

ράν τροφής δια τας οικογενείας των, με πραγματικόν σκοπόν την πραγματοποίησιν μιας ας πούμε, εκδρομής. Αλησμόνητος θα παραμείνει η εκδρομή του Αγίου Σωτήρος πλησίον της τοποθεσίας «Μάρμαρα».

Ήταν πρωτοχρονιά του 1942 και έπρεπε, σύμφωνα με το έθιμον της Ομάδας μας, να κόψω-με την πίττα όλοι μαζί αδελφωμένοι, όπως κατά τα ωραία προπολεμικά χρόνια.

Στην τελευταία συγκέντρωση της παραμονής του νέου έτους, ο Αρχηγός Δαούτης ανακοινώνει ότι θα εκδράμωμεν εις Αγίαν Σωτήραν προς ανεύρεσιν λαχάνων και λαχανίδων δια τας οικογενείας μας, με πραγματικόν όμως σκοπόν να προσευχηθούμε εις Αγίαν Σωτήραν δια την πραγματική σωτηρία του ταλαίπωρου Ελληνικού λαού και δια την όσο το δυνατόν επίτευξιν του αδελφικού εορτασμού των Χριστιανικών αυτών εορτών. Ένας από όλους λέει:

- Και πίττα Αρχηγέ;

- Πίττα θα αναλάβω να φέρω εγώ!

Όλοι συναντηθήκαμε, δήθεν τυχαίως, εις κάποιον δρόμον που οδηγεί προς τον τόπον του προορισμού μας και με το χαμόγελο στο στόμα και με άδεια κοιλιά βαδίζαμε για τα «Μάρμαρα».

Τι στιγμές φρίκης και πραγματικού σπαραγμού δοκίμασαν οι μεγαλύτεροι όταν έσκυβαν και εύρισκαν ένα φύλλο λαχανίδας και το έτρωγαν καθ' οδόν, δεν περιγράφεται.

Δια να διασκεδάσει ο Αρχηγός την πείνα μας, μας έλεγε διάφορα καλαμπούρια γύρω από την Αγιοβασιλιάτικη πίττα που είχε μέσα στο σακίδιο του.

Άλλοι έτρεχαν να του πάρουν το σακίδιο, άλλοι φώναζαν πως θα λιποθυμήσουν από την μυρουδιά της «παντεσπάνας» και έτσι, με πολλά και διάφορα καλαμπούρια, φθάσαμε στο νερό. Απ' εκεί γεμίσαμε τα δίχτυα μας με ολίγες λαχανίδες, ολίγες κίτρινες κολοκύθες και κάτι άλλα χορταρικά και κατευθυνθήκαμε στο έρημο εκκλησάκι.

Με πραγματική κατάνυξη προσευχηθήκαμε και κατόπιν στρωθήκαμε να φάμε τα πάντα.

Μια ωραία παντεσπάνα με ένα θαυμάσιο άρωμα βγήκε από το σακίδιο του Αρχηγού.

Τι σημασία έχει αν αυτό το θαυμάσιο πράγμα δεν το λέγανε παντεσπάνα αλλά το λέγανε «μπομπότα»!

Με όλους τους τύπους και με όλην την ευθυμίαν που εχαρακτήριζε το κόψιμο της πίττας παλαιότερα, εκόπη η ωραία μας...μπομπότα. Μετά την πραγματικήν αυτήν ιεροτελεστείαν αγκάλιασε ο Αρχηγός όλους μας και εμείς τον Αρχηγό, εψάλαμε χαμηλόφωνα τα κάλαντα και κατόπιν το «όχι δεν χωριζόμαστε για πάντοτε παιδιά» και σαν πραγματικά παιδιά ξεσπάσαμε σε ακράτητα κλάματα όλοι μαζί μηδέ του Αρχηγού εξαιρουμένου.

Το κλάμα μας από τι προήρχετο κανείς δεν μπόρεσε να το καθορίσει.

Λίγη δυστυχία, λίγη πείνα, λίγες αναμνήσεις του παρελθόντος, μεγάλη σκλαβιά και μεγάλη συγκίνηση ήσαν τα ελατήρια που προκάλεσαν το ακράτητο κλάμα μας.

Μετά από αυτήν την όμορφη ημέρα που κλάψαμε πικρά αλλά πολύ ευτυχισμένα διότι μένα-με ακόμη ενωμένοι σαν πραγματικά αδέρφια μιας οικογένειας, επιστρέψαμε στα σπίτια μας οι μάγοι με τα δώρα φέρνοντας τις λαχανίδες και τις κολοκύθες με μεγάλη ικανοποίηση διότι εξεπληρώσαμε την διπλή αποστολή μας.

Η κρυφή εργασία παρ' όλον τον κίνδυνον των κατακτητών συνεχιζόταν με τόση μεθοδικό-

τητα ώστε το δοχείον της προσκοπικής ύλης εγγείζεν και έπρεπε να ξεχυλίση.

Σε μια τέτοια κατάσταση ήυρε τον Προσκοπισμόν η ίδρυση της Ε.Ο.Χ.Α.

Έσπευσε ο αρχηγός Λ. Δαούτης όπου ήυρε με πλήρη προσκοπική κατάρτιση τον κ. Ψωρού-
λαν και τον κ. Δοξιάδη οίτινες εφρόντισαν με μεγάλην προθυμίαν δια την ίδρυση του τμήμα-
τος της Νέας Ιωνίας.

Ιδρύσαμεν την Λέσχη των εξωσχολικών συσσιτίων με πραγματικόν σκοπόν την συγκρό-
τησιν μιας καμουφλαρισμένης προσκοπικής ομάδος. Η δουλειά ήταν πολύ δύσκολη. Επειδή
επρόκειτο περί φαγητού, έσπευσαν πολλά παιδιά με μοναδικό σκοπό το φαγητό.

Χάρης όμως στις ακούραστες προσπάθειες όλων των βαθμοφόρων επετύχαμε να φτιάξωμε
μια τέλεια προσκοπική ομάδα.

Δεν έλειψε τίποτα απολύτως δια μίαν προσκοπικήν εργασίαν. Τα τρόφιμα τους εξασφαλί-
ζοντο πλήρως και ούτω ηδυνάμεθα να κάμνωμε εκδρομάς ακόμη και κατασκηνώσεις. Φροντί-
σαμε και λάβαμε άδεια και τρόφιμα για μια κατασκήνωση στη Νέα Πεντέλη αφού προηγου-
μένως εργασθέντες αόκνως δώσαμε μια θεατρική παράστασι με ηθοποιούς προσκόπους και
εξασφαλίσαμε αρκετά σεβαστό χρηματικό ποσό για την εποχήν εκείνη.

Το έργο που επαίχθη ονομάζετο «Εσμέ» η τουρκοπούλα και η υπόθεσις του ήτο επαναστα-
τική και εξελίσσετο κατά την επανάστασιν του 1821. Το πατριωτικότετον αυτό έργο επρο-
ξένησεν βαθυτάτη εντύπωσιν ιδίως κατά τας ημέρας εκείνας της μακράς δουλείας και κατά
απαίτησιν του λαού της Νέας Ιωνίας επαίχθη πέντε φορές συνεχώς κατά τις Κυριακές. Επί
πολλά έτη ομίλουν περί του θάρρους των Προσκόπων και της εμφανίσεως λευκής φουστάνε-
λας και της κυανόλευκης κατά την παράστασιν.

Από τη θεατρική παράστασι "Εσμέ".

Μετά από μια τέτοια επιτυχία έπρεπε να επιτύχει και η κατασκήνωσις.

Αρχηγός της κατασκηνώσεως ήτο ο Λεων. Δαούτης. Βοηθοί του οι Χουλίδης, Χρηστίδης,
Πρεβεδώρος, Ιορδανίδης και ο Αργυράκης Ιπποκράτης.

Λαμπρές υπηρεσίες κατά το διάστημα εκείνο προσέφερε και ο Πρόεδρος των εξωσχολικών
κ. Μίμης Ιορδανίδης όστις ανέλαβε την αποθήκην και την έφερε εις αίσιον και παραδειγματι-
κόν πέρας.

Η κατασκήνωσις επέτυχε πλήρως.

Ήτο μεγίστης δυσκολίας διότι είχε 190 παιδιά και άμα τη αφίξει μας εις Νέαν Πεντέλην μας έπιασε επί τρεις ημέρες συνεχώς, με ελάχιστη διακοπή, κατακλυσμιαία βροχή. Πλείστα όσα ευτράπελα παρουσιάστηκαν εις αυτήν την κατασκήνωσιν.

Τα παιδιά όλα τα μαζέψαμε σε δυο-τρεις μεγάλες παράγκες. Πίσω από μια άλλη παράγκα όπου είχαμε την αποθήκην μας, στήσαμε το καζάνι για να κάνουμε κανένα ζεστό στα παιδιά, αλλά τα νερά σχημάτιζαν ρυάκια και μας έπαιρναν τη φωτιά κάτω από το καζάνι!

Για να μην κρυώσουν τα παιδιά ο αρχηγός προκηρύσσει διαγωνισμόν του καλύτερου τραγουδιού και τα παιδιά άρχισαν να συνθέτουν τραγουδάκια θαυμάσια για το περιστατικό της βροχής και της ταλαιπωρίας.

Το βραβευθέν τραγούδι:

*Η βροχή – βροχή μας έκανε παπί (δισ)
Στης Πεντέλης την κορφή
Τα κεραμίδια στάζουν και κοιμόμαστε εκατό
Σε ένα δωμάτιο μικρό.
Τα παιδιά παιδιά είναι εύθυμα πολύ στη σκηνή
Τα παιδιά είν' εύθυμα πολύ για να ψήσουν το φαί
Τα κεραμίδια στάζουν...κτλ.*

Παρουσιάσθηκαμε στον Τοπικό μας Έφορο κ. Γεώργιο Τρανόπουλο όστις μας έδωσε τας δέουσας συμβουλάς και κατευθύνσεις. Αν και η κατοικία του ήταν μακράν της Νέας Ιωνίας, δεν παρέλειπε να παρακολουθεί αδιακόπως τας εργασίας και όλας τας κινήσεις των βαθμοφόρων της Νέας Ιωνίας.

Του Αγίου Γεωργίου, η ομάς πάντοτε εξέδραμε και εσουβλίζε αρνί. Αφενός διότι η εορτή αυτή από πολλές απόψεις είναι εξαιρετική, αφ' ετέρου διότι ήτο η εορτή των πρώην αρχηγών μας και μετέπειτα και του Εφόρου Γεωργίου Τρανοπούλου. Η πράξις αυτή έγινε έθιμο για την ομάδα μας και κάθε χρόνο έστω και στις μεγάλες ανέχειες σουβλίζαμε...Τί; έ, ό,τι βρίσκαμε! Πότε μπιζέλια για να εκπληρώσουμε το έθιμο και πότε μικρά κομματάκια κρέας περασμένα σε ένα ψιλό κλαδάκι δένδρου.

Δεν παραλείπαμε επίσης ποτέ την εορτή των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς.

Τας εορτάς λοιπόν του 1943 προς το 1944 στολίσαμε ένα ωραιότατο Χριστουγεννιάτικο δένδρο, με ωραιότατη διακόσμηση, με πάρα πολλά τσουρέκια και μια πραγματική βασιλόπιττα.

Στην γιορτή αυτή έβγαλε έναν ωραίο και πατριωτικότατον λόγο ο έφορος κ. Γ. Τρανόπουλος και ο αρχηγός Λεωνίδας Δαούτης.

Μετά τον λόγο έλαβε ο Επίσκοπος Πατάρων κ. Μελέτιος, προσκεκλημένος ων και ξέσπασε σε κλάματα διότι καθώς είπε παρακολουθεί εκ του πλησίον την εργασία των προσκόπων και είναι κατενθουσιασμένος διότι εργάζονται με πραγματικόν προσκοπικόν πνεύμα. Όταν όμως με κλάματα περιέγραφε την σωτηρίαν των βαρυτίμων ιερών και αμφίων υπό προσκόπους,

τους οποίους και έβλεπε εμπρός του. Η συγκίνησής του ήτο τοιαύτη ώστε δεν ηδυνήθη να συνεχίσει την ομιλία του και πολλοί εκ των προσκεκλημένων γονέων δάκρυσαν.

Η οικία του θεοφύλακτου επισκόπου είχε καεί από φωτιά μιας εστίας συσσιτίων «Εργαζομένου παιδιού» και απουσιάζων ο επίσκοπος, οι πρόσκοποι έσπασαν τις πόρτες και τα παράθυρα και του έσωσαν άπαντα τα άμφια και τα προσφιλέστατα αντικείμενα του. Την πράξιν αυτή των προσκόπων της Νέας Ιωνίας ουδέποτε λησμονεί και πάντα αναφέρει ο θεοφιλέστατος Πατάρων Μελέτιος.

Η γιορτή διεξήχθη μέσα σε ατμόσφαιρα συγκινήσεως αλλά ήτο μια εξαιρετική εορτή και ιδίως δια τας ημέρας της μαύρης σκλαβιάς.

1944.

Ήλθε η απελευθέρωσις και αμέσως μετά, πριν να προλάβουμε να χαρούμε την ελευθερία μας, εμεσολάβησε το κίνημα του Δεκεμβρίου του 1944.

Οι πρόσκοποι της Νέας Ιωνίας έπρεπε και πάλι να δείξουν ότι είναι πρόσκοποι και θα κάνουν την καλή τους πράξιν και τα καθήκοντά τους όπως και πριν. Με επικεφαλής τον αρχηγό τους Λεωνίδα Δαούτη παρουσιάστηκαν εις τον Διευθυντή του Νοσοκομείου Νέας Ιωνίας και προσφέρθηκαν να προσφέρουν υπηρεσίες εις αυτό.

Ο τοπικός Έφορος μας Γ. Τρανόπουλος μόλις πληροφορήθηκε την πράξιν μας αυτήν έσπευσε εξ Αθηνών με κίνδυνο της ζωής του, μας συνεχάρη δια την προσκοπικήν μας αυτήν πράξιν και δεν έλειπε ποτέ από κοντά μας.

Ο διευθυντής Χειρούργος, συνεχάρη αυτόν επανειλημμένως δια την αυταπάρνηση των προσκόπων οι οποίοι χωρίς τροφή προσέφεραν υπηρεσίες ανεκτίμητες εις τους υπερεπτακοσίους πάσχοντας και θρηνούντες από τους πόνους των πληγών τους.

Η μόνη παρηγοριά των τραυματιών ανδρών, γυναικών και παιδιών ήταν οι πρόσκοποι.

Οι τραυματιοφορείς πρόσκοποι ηργάζοντο νυχθημερόν και ο Έφορός μας δεν έπαυε να παίρνει συγχαρητήρια ασθενών και υγείων, πολιτών και ιατρών.

Μετά την καταστολή του κινήματος, ο ιατρός διευθυντής του Νοσοκομείου εξέδωσε ένα ωραιότατο δακτυλογραφημένο δίπλωμα όπου ανέφερε την πραγματική πατριωτική και προσκοπική δράσιν των προσκόπων της Νέας Ιωνίας με επικεφαλής τον Γ. Τρανόπουλον και τον Λεωνίδα Δαούτη, τους αρχηγούς Χρηστίδη Ηλία, Χουλίδη Αντώνη, Πρεβεδύρω Ελ., Ιορδανίδη Δημ., Μπεκέν Δημ. και άλλων βαθμοφόρων.

Η υπό τύπον διπλώματος έκθεση του Διευθυντού του Νοσοκομείου ήτο εξαιρετικά συγκινητική διότι περιέγραφε την δράσιν των προσκόπων με τα ζωηρότερα χρώματα και ανέφερε ότι αν δεν υπήρχαν οι πρόσκοποι, οι πληγές των τραυματιών θα εγέμιζαν από σκουλήκια.

Μετά από όλα αυτά κάθε παλαιός ενωμοτάρχης ίδρυσε και μία ομάδα και έτσι η Τοπική Εφορεία Νέας Ιωνίας απετελέσθη από πέντε προσκοπικές ομάδας.

Εκτελεσθέντες:

Υπό των Γερμανών εξετελέσθη ο ενωμοτάρχης της 2ας Ομάδος Σοφιανόπουλος Τάκης εν Καλογρέζα.

1948. Ο Λεων. Δαούτης με προσκόπους, στην Πλατεία Αγ. Γεωργίου
(μπροστά από το σημερινό ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.).

1952. Οι πρόσκοποι με τον Δήμαρχο Κυρ. Κιοφτερτζή και Δημοτικούς Συμβούλους
στο προαύλιο του Δημοτικού Σχολείου Αγ. Αναργύρων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 3:

Η Πανελλήνια Ένωση Αγονιστών Εθνικής Αντίστασης (Π.Ε.Α.Ε.Α.) Παράρτημα Ν. Ιωνίας, είχε δημιουργήσει από χρόνια ένα «κάδρο» με τον τίτλο **«ΕΚΤΕΛΕΣΜΕΝΟΙ και ΔΟΛΟΦΟΝΗΜΕΝΟΙ ΚΑΛΟΓΡΕΖΙΑΝΟΙ 1941 -1944»** όπου με φωτογραφίες παρουσιάζονται 22 Καλογρεζιανοί που έχασαν τη ζωή τους. Αυτοί ήταν:

- Ιωάννης Βουδούρης
- Χρυσόστομος Βουτσάς
- Κώστας Δασκαλόπουλος
- Εμμανουήλ Ζυμαρίπας
- Θωμάς Κεσίσογλου
- Πέτρος Κοφινάκος
- Μιχαήλ Μαραγκός
- Ανδρέας Μινόπουλος
- Χρήστος Μανιτάρης
- Νικόλαος Μαυρίδης
- Ευθύμιος Μανής
- Αλέκος Μαμιτσή
- Αλέκος Νταβέλης
- Στέλιος Ξυρόραφος
- Δημήτρης Ξίδης
- Αντώνης Παπαδόπουλος
- Πέτρος Πετρίδης
- Παν. Παναγιωτίδης
- Κων/νος Συμεωνίδης
- Στέφανος Στεφανίδης
- Φώτης Τσάλης
- Θανάσης Χαΐδας

Η Εφημερίδα «ΙΩΝΙΑ» της 26/9/1945 (που εκδίδονταν από την Αριστερά), με τον τίτλο «**ΤΙΜΗ ΚΑΙ ΔΟΞΑ ΣΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ**» αναφέρει κατάλογο ονομάτων-θυμάτων (συμπεριλαμβάνονται και οι εκτελεσμένοι, του Μπλόκου της Καλογρέζας):

Πανταλέων Αναστ. - Γεωργίου Κων. - Μπακατζάς Γεώργ. - Μικρόπουλος Παντ.
 Κοντόπουλος Κων. - Αργυρόπουλος Δημ. - Κανάκης Μιχ. - Παρασκευάς Γεώργ.
 Παρασκευάς Παντ. - Παπαδημητρίου Γ. - Χρυσανυγής Γ. - Βουτσάς Κ.
 Μηνόπουλος Κων. - Μαυρίδης Αιμίλ. - Ανδριώτης Ευάγγ. - Πασκαρίδης Γεώργ.
 Καμίνης Γεώργ. - Συρμαλόγλου Ορφ. - Παπούδης Μιχ. - Νταβέλης Αλέκος
 Καλοειδής Ιωάν. - Μαμίτσης Αχιλ. - Βουτσάς Χρυσ. - Σοφιανόπουλος Γ.
 Κοφινάκος Πέτρος - Πετρίδης Νικ. - Ξύδης Δημητρ. - Ναθαναηλίδης Παν.
 Ταλιανίδης Κων. - Μάλλιος Βασίλ. - Ρεϊζής Αν. - Κατσούλης Προκ.
 Χατζησταυρίδης Παν. - Μπάρτιν Γεώργ. - Μαυρομμάτης Δημ. - Σκανδάλης Οδυσ.
 Μηναΐδης Γεώργ. - Παυλάντος Γ. - Δουρμούσογλου Ηλ. - Σαββίδης Γεώργ.
 Κουκιάρης Δημ. - Σκεπαθιανός Δημ. - Λαφαζάνης Παν. - Μπακόλα Όλγα
 Κρεμυδάς Γερ. - Ωραιόπουλος Κ. - Σαββίδης Σάβ. - Καίτη Βετιβέλη
 Καμαρόπουλος Περ. - Απαλόπουλος Σάβ. - Τερζής - Χατζηγεωργίου Περικλής
 Ανθιμίδης Σπύρ. - Νοταρίδης Ιάκωβος - Τζαμοπούλου Μαρία - Πεζάρης Αντώνης
 Μπατής Στυλ. - Γιοσμάς Αναστ. - Μελεμένης Κυρ. - Λεοντιάδης Ι.
 Γρηγοριάδης Γεώργιος - Χάιτας Αθαν. - Κεσίογλου Χρ. - Γονατάς Αντ.
 Καρακάσης Δημ. - Ψυλιώτης Θεόφ. - Ταμπακόπουλος Δημ. - Κούτρας Π.
 Πεϊζάνης Σπυρ. - Μαραγκός Μιχ. - Πανές Σπ. - Μισκής Πάνος
 Σταυρίδης Στ. - Τσεγγόλεφ Σάββας - Κούτσης Γεώργ. - Μαυρίδης Γεώργ.
 Χατζησπύρος Σ. - Μιναΐδης Γ. - Αρβανιτίδης Κ. - Μάλλιος Κλ. - Γεωργιάδης Αγγ.
 Δαμιανόπουλος Γ. - Βασιλειάδης Γιάννης - Κυριαζόπουλος Γ. - Λεονταρίδης Ναπ.
 Αμπατζόγλου Β. - Μπακόλας Ν. - Μπακόλα Μ. - Παντελίδης Θ.
 Παναγιωτίδης Χαρ. - Ασημακοπούλου Ελ. - Μουτάφης Γ. - Καρδιακός Κ.
 Τσεσμελής Π. - Κουγιουμτζόγλου Γ.

Στο Βιβλίο «ΙΩΝΙΩΤΕΣ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ» υπάρχουν 2 καταστάσεις με ονόματα: «Εκτελεσμένοι της Ν. Ιωνίας 1941-1944» και «Σκοτωμένοι Αγωνιστές της Νέας Ιωνίας». Η δεύτερη κατάσταση αναφέρεται στην περίοδο των Δεκεμβριανών και του Εμφυλίου. Σας παραθέτουμε την πρώτη κατάσταση αν και κάποια ονόματα από αυτή την κατάσταση έχουν αναφερθεί σε ατομικό ή συλλογικό επίπεδο.

ΕΚΤΕΛΕΣΜΕΝΟΙ ΤΗΣ Ν. ΙΩΝΙΑΣ 1941-1944

- Κωνσταντίνος Δαλιανίδης ή Ταλιανίδης του Ηλία και της Ειρήνης, 28 ετών, υποδηματοποιός. Απαγχονισμός στο Χαρβάτι υπό των Γερμανικών Αρχών.
- Ηλίας Δουρμούσογλου, 23 ετών, φοιτητής. Εκτελέστηκε από τους Γερμανούς, στις 30 Ιουλίου 1944.
- Γεώργιος Παυλάντος, 27 ετών, τραπεζικός υπάλληλος. Εκτελέστηκε από τους Γερμανούς στην Αθήνα, στις 30 Ιουλίου 1944.
- Μάλλιος Βασίλης, 24 ετών, εργάτης. Εκτελέστηκε από τους Γερμανούς στο Χαρβάτι, στις 21 Ιουλίου 1944.
- Γεώργιος Σαββαΐδης, 26 ετών, μηχανικός. Τουφεκίστηκε στη Θήβα από τους Γερμανούς, στις 3 Μαΐου 1944.
- Δημήτριος Ταμπακόπουλος, 26 ετών, μηχανικός. Τουφεκίστηκε από τους Γερμανούς στη Θήβα, στις 16 Σεπτεμβρίου 1944.
- Κωνσταντίνος Δαμιανίδης, 19 ετών, εργάτης. Εκτελέστηκε από τους Γερμανούς, σε άγνωστο τόπο, στις 16 Μαΐου 1944.
- Νικόλαος Μπαζαΐος, 36 ετών, εργάτης. Εκτελέστηκε από τους Γερμανούς, σε άγνωστο τόπο, στις 16 Μαΐου 1944.
- Γεώργιος Κούτης, 38 ετών, εργολάβος. Εκτελέστηκε στο Σκοπευτήριο της Καισαριανής, την 1η Μαΐου 1944.
- Νικόλαος Μαυρίδης, 24 ετών, χύτης. Όμηρος των Γερμανών «πνιγμός», στις 3 Μαΐου 1945.
- Δημήτριος Μαυρομάτης, 30 ετών, γλύπτης. Εκτελέστηκε από τους Γερμανούς σε άγνωστο τόπο, στις 4 Σεπτεμβρίου 1944.
- Νικόλαος Λάμπας, 35 ετών, εργάτης. Εκτελέστηκε στο Στρατόπεδο Μπέργκεν, στις 11 Μάη.
- Γεώργιος Τοσουνίδης, 19 ετών, εργάτης από τη Ν. Ιωνία. Εκτελέστηκε στην ύπαιθρο στις 20 Σεπτεμβρίου 1944.
- Νικόλαος Αμπατζόγλου, 18 ετών, εργάτης. Εκτελέστηκε στην Καισαριανή, τον Μάιο του 1943.
- Γιάννης Καραγιαννόπουλος, 67 ετών, υδραυλικός. Εκτελέστηκε από τους Ιταλούς στο Ιταλικό Φρουραρχείο Αθηνών, στις 25 Μαρτίου 1943.
- Δημήτριος Τσεσμελής, 38 ετών, υπάλληλος ΙΚΑ, εκτελέστηκε στην Γερμανία, τον Ιούλιο του 1944.

- Αλέξανδρος Μπολώλας, 33 ετών, εργάτης. Αποτεφρώθηκε από τους Γερμανούς στο Στρατόπεδο Νοϋγκάμεν της Γερμανίας, στις 15 Φεβρουαρίου 1945.
- Παναγιώτης Νικολαΐδης, 29 ετών, εργάτης. Πέθανε στο Στρατόπεδο Νοϋγκάμεν της Γερμανίας, στις 30 Μαρτίου 1945.
- Σόλων Σαλονικιός, 60 ετών εργάτης. Πέθανε στο Στρατόπεδο Περκονάου της Πολωνίας, στις 11 Απριλίου 1944.
- Στερίνα Σαλονικιού, 49 ετών. Πέθανε στο Στρατόπεδο Περκονάου της Πολωνίας, τον Απρίλιο του 1944.
- Εύα Σαλονικιού, 11 ετών. Πέθανε στο Στρατόπεδο Περκονάου της Πολωνίας, στις 11 Απριλίου 1944.
- Αλέξανδρος Μαρμίτσης, 33 ετών. Εργάτης. Εκτελέστηκε στο Χαϊδάρι από τους Γερμανούς, στις 8 Απριλίου 1944.
- Ιορδάνης Πιάζογλου ή Μπεγιατζόγλου, 29 ετών, εργάτης. Σκοτώθηκε από τους Γερμανούς την 1η Απριλίου 1944.
- Σταματία Δράκου, 36 ετών. Σκοτώθηκε στο χωριό Βουστρί Ξηρομέρου, από το Γερμανικό Πυροβολικό, στις 5 Σεπτεμβρίου 1944.
- Σάββας (Βσεβολοντ) Τσεγκόλεφ, 25 ετών, λογιστής. Απαγχονισμός από τους Γερμανούς, στον Ασπρόπυργο Αττικής, στις 27 Μαΐου 1944.
- Παναγιώτης Παναγιωτίδης του Δημητρίου και της Κυριακής, 19 ετών, εργάτης. Σκοτώθηκε από Γερμανούς Αλεξιπτωτιστές στη Μάχη της Κρήτης, στις 20 Μαΐου 1944.
- Γεώργιος Γρηγοριάδης. Τουφεκίστηκε στις 27 Νοεμβρίου 1943.
- Αναστάσιος Γιοσμάς, 22 ετών, Σκοτώθηκε στην Αγία Σωτήρα Ελευσίνας, στις 10 Αυγούστου 1944.
- Γεώργιος Μηναΐδης, 30 ετών, από την Σαφράμπολη. Σκοτώθηκε με πυροβόλο όπλο στις 8 Οκτωβρίου 1944.
- Οδυσσέας Σκανδάλης, ετών 21. Σκοτώθηκε με πυροβόλο όπλο στη Ν. Ιωνία, στις 8 Οκτωβρίου 1944.
- Κων/νος Συμεωνίδης, 25 ετών, εργάτης. Όμηρος των Γερμανών «πνιγμός», στο Νοϋστάντ Αμβούργου Γερμανίας, στις 3 Μαΐου 1945.
- Βασίλειος Δημητριάδης, 32 ετών, κτίστης. Στο Βίντερ Νόϋστατ Γερμανίας, στις 12 Απριλίου 1944.
- Παναγιώτης Λαφαζάνης, 24 ετών, φοιτητής Ιατρικής, σκοτώθηκε από τους Γερμανούς στην Αθήνα, στις 1 Σεπτεμβρίου 1944.
- Παντελής Περγλέμπος, 25 ετών, ιδιωτικός υπάλληλος. Πέθανε στη Γερμανία στις 20 Αυγούστου 1944.
- Παναγιώτης Νταβέλης.
- Αντώνιος Ξηροράχος, στην Άμφισσα (αντάρτης).
- Χρυσόστομος Βουτσάς. Στο 51ο χιλιόμετρο.
- Στέφανος Στεφανίδης ή Σταφύλιας, στην Μάνδρα Αττικής με 50 άλλους.

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1941-1976)

- Γεώργιος Ζαντόπουλος.
- Θωμάς Κεσίσογλου, στη μάχη του Βαρνάβα.
- Δημήτριος Ξύδης, Έφ. ΕΛΑΣ. Τον σκότωσαν στην οδό Πειραιώς.
- Αντώνιος Παπαδόπουλος, στο Χαϊδάρι.
- Χαράλαμπος Κωνσταντινίδης, στη Μακεδονία.
- Παναγιώτης Γεωργίου, στο συλλαλητήριο της Ν. Ιωνίας.
- Ανδρέας Μηνόπουλος, στην Αθήνα.
- Χρήστος Μανητάρης. Στην Αθήνα.
- Χρήστος Κανάκης, στην Καλογρέζα από ξύλο.
- Γιάννης Βουδούρης, στη μάχη της Αθήνας.
- Αλέξανδρος Νταβέλης, στη Καισαριανή.
- Σωκράτης Κωνσταντινίδης, στην Καισαριανή.
- Γεώργιος Πολάτογλου του Αχιλλέα, Νυμφαίου 19 Ν. Ιωνία.
Σκοτώθηκε 1 Ιανουαρίου 1944.

Σκοτώθηκαν ακόμα:

- Κωνσταντίνος Δεδόπουλος, 25 Απριλίου 1941.
- Άρρεν αγνώστου ταυτότητας, 9 Ιανουαρίου 1941.
- Λεωνίδας Χανιάς, 41 ετών, από τραύμα πυροβόλου, στις 2 Μαΐου 1941.
- Ανδρέας Μαρίνος, 22 ετών, από βόμβα, στις 16 Μαΐου 1941.
- Γεώργιος Καμπούρογλου, διαμπερές τραύμα απ' τα στρατεύματα Κατοχής, στις 30 Ιουνίου 1941.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4:

Το 1946 κυκλοφόρησε το Βιβλίο «Ηρώων Πεσόντων Σκλαβωμένης Ελλάδος 1940-1945» τόμος Ι, που αφορά στον νομό Αττικής, του εκδότη Κωνσταντίνου Τσίρτση, όπου αναφέρονται και οι Ιωνιώτες (εκτός αυτών που αναφέρονται στο Μπλόκο της Καλογρέζας) που έχασαν τη ζωή τους από διάφορες αιτίες (εκτελεσθέντες από τους Γερμανούς, από νάρκες, από αιχμαλωσία κ.α).

Ειδικότερα:

Εκτελεσθέντες υπό των Γερμανών:

- Αργυρόπουλος Ματθαίος του Γεωργίου, 18 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, εργάτης, από την Κωνσταντινούπολη. Εκτελέστηκε στις 18/10/1943.

- Βουτσάς Χρυσόστομος του Αγγέλου, 28 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, ελαιοχρωματιστής, από την Κωνσταντινούπολη. Έπεσε μαχόμενος κατά των Γερμανών στην Άμφισσα, στις 1/2/1944.

- Δραβόπουλος Ιωακείμ του Γεωργίου, ετών 10 μαθητής, κάτοικος Καλογρέζας. Φονεύθηκε στην Καλογρέζα στις 25/10/1944, από έκρηξη νάρκης.

- Μομίτσης Αλέξανδρος του Δημητρίου, 33 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, σιδηρουργός, από την Κωνσταντινούπολη. Συνελήφθη στην Καλογρέζα στις 25/11/1943, φυλακίστηκε στο Χαϊδάρι όπου και εκτελέστηκε στις 8/4/1944.

- Μπολολός Αλέξανδρος του Νικολάου, 32 ετών, εργάτης, κάτοικος Καλογρέζας, από την Σμύρνη. Συνελήφθη στις Αχαρνές την 21/4/1944 και οδηγήθηκε στη Γερμανία, όπου εκτελέστηκε στις 15/5/1944.

- Νικολαΐδης Παναγιώτης του Οδυσσέα, 27 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, εργάτης, από την Κωνσταντινούπολη. Συνελήφθη στις 15/3/1944 και οδηγήθηκε όμηρος στην Γερμανία, όπου και εκτελέστηκε στις 19/10/1944.

- Παγκαλίδης Δαμιανός, του Νικολάου, 28 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, κουρέας, από την Μ. Ασία. Συνελήφθη στις Αχαρνές στις 21/4/1944 και οδηγήθηκε όμηρος στη Γερμανία, όπου και εκτελέστηκε στις 20/6/1944.

- Πετρίδης Πέτρος του Γεωργίου, 28 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, από την Μ. Ασία, εργάτης. Συνελήφθη στις 23/6/1943 και οδηγήθηκε όμηρος στη Γερμανία, όπου και εκτελέστηκε στις 15/3/1944.

- Στεφανίδης Στέφανος του Κωνσταντίνου, 32 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, εργάτης, από την Κωνσταντινούπολη, Συνελήφθη στις 23/6/1944 στην Αθήνα, φυλακίστηκε στο Χαϊδάρι, όπου και εκτελέστηκε στις 10/8/1944.

- Τερζόγλου Λεωνίδα του Σάββα, 45 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, υποδηματοποιός. Συνελή-

φθη στις Αχαρνές την 21/4/1944, φυλακίστηκε στο Χαϊδάρι, οδηγήθηκε όμηρος στη Γερμανία, όπου εκτελέστηκε στο Προύκ, στις 20/8/1944.

- Χατζηγεωργίου Βελισσάριος του Γεωργίου, ετών 48, κάτοικος Καλογρέζας, από την Κωνσταντινούπολη, ξυλουργός. Φονεύθηκε από Γερμανικό αυτοκίνητο στη Φιλοθέη στις 20/5/1942.

Εκτελεσθέντες υπό των Εαμικών Οργανώσεων:

- Αμπατζόγλου Σταύρος του Αντωνίου, 20 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, από την Ζάκυνθο, εργάτης. Συνελήφθη στις Αχαρνές στις 22/9/1944 και αφού οδηγήθηκε στη Χασία εκτελέστηκε στις 5/10/1944.

- Αρτζιμανόγλου Θωμάς του Βασιλείου, 28 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, από την Καισάρεια της Μ.Α., ελαιοχρωματιστής. Συνελήφθη στην Καλογρέζα και αφού οδηγήθηκε στου Γκούζη, σφαγιάστηκε στις 6/10/1944.

- Βίβος Σταύρος του Δημητρίου, 51 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, από την Καλαμάτα, υπάλληλος. Συνελήφθη στις 4/10/1944 και οδηγήθηκε στα Διυλιστήρια της ΟΥΛΕΝ όπου και σφαγιάστηκε στις 6/10/1944.

- Βλαχσωτήρης Ιωάννης του Σπυρίδωνος, ετών 45, κάτοικος Καλογρέζας από τα Τρίκαλα Κορινθίας, ιδιωτικός υπάλληλος. Συνελήφθη στις 15/12/1944 εντός της οικίας του και οδηγήθηκε στα Διυλιστήρια της «ΟΥΛΕΝ» όπου και εκτελέστηκε στις 24/12/1944.

- Δημόπουλος Γεώργιος του Δημητρίου, 29 ετών, κάτοικος Καλογρέζας από την Ανδρίτσαινα, Ανθυποασπιστής Χωροφυλακής. Υπηρετούσε στην Α.Δ. Χωροφυλακής και αφού συνελήφθη στην Αθήνα στις 6/12/1944, οδηγήθηκε στα Διυλιστήρια της «ΟΥΛΕΝ» όπου και σφαγιάστηκε στις 10/12/1944.

- Κουγιουμτζόγλου Εμμανουήλ του Ιωάννου, ετών 20, κάτοικος Καλογρέζας, εργάτης. Συνελήφθη και εκτελέστηκε στον Μπράλο, στις 24/8/1944.

- Μαραγκός Αντώνιος του Χαραλάμπους, 20 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, από την Κυλλήνη, υφαντής. Συνελήφθη στις Αχαρνές στις 20/9/1944 και εκτελέστηκε στις 25/9/1944.

- Μπακιρτζής Δημήτριος του Γεωργίου, 34 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, από την Μ. Ασία, παντοπώλης. Συνελήφθη εντός του καταστήματός του στις 6/9/1944 και οδηγήθηκε στα Διυλιστήρια της ΟΥΛΕΝ όπου και εκτελέστηκε στις 8/9/1944.

- Παπαδάκης Σπυρίδων του Δημητρίου, 32 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, από την Κρήτη, υπενωματάρχης της Χωροφυλακής που υπηρετούσε στο Τμήμα Μεταγωγών Πειραιά. Συνελήφθη στις 4/12/1944 και οδηγήθηκε στην Κοκκινιά όπου και σφαγιάστηκε στις 24/12/1944.

- Παπαδόπουλος Αθανάσιος του Αναστασίου, 45 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, από τον Πύργο Ηλείας. Συνελήφθη στην Καλογρέζα και οδηγήθηκε στου Γκούζη, όπου και εκτελέστηκε στις 8/12/1944.

- Πατεράκης Γεώργιος του Νικολάου, 40 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, από την Κρήτη, εφαρμοστής. Συνελήφθη στο σπίτι του στις 7/10/1944 και οδηγήθηκε στου Γκούζη όπου και σφα-

γιάστηκε στις 10/10/1944.

- Παρτζιλιόγλου Εμμανουήλ του Λουκά, 25 ετών, κάτοικος Καλογρέζας από την Μ. Ασία, υπάλληλος. Υπηρετούσε ως χωροφύλακας στην Καλαμάτα και φονεύθηκε στις 11/9/1944.

- Τσάκωνας Παναγιώτης του Αθανασίου, 30 ετών, κάτοικος Καλογρέζας, από την Σμύρνη, παντοπώλης. Οδηγήθηκε στα Διυλιστήρια της «ΟΥΛΕΝ» όπου και σφαγιάστηκε στις 29/9/1944.

Σημείωση συγγραφέων:

Όλοι αναγνωρίζουν την τεράστια συμβολή των Καλογρεζιανών στην Αντίσταση και τη θυσία δεκάδων παλικαριών της Καλογρέζας.

Ωστόσο επειδή η Καλογρέζα δεν παύει να είναι συνοικία της Νέας Ιωνίας, η αναφορά θα έπρεπε τουλάχιστον σε ένα δεύτερο επίπεδο να έλεγε: "ΚΑΛΟΓΡΕΖΑ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ".

Υπάρχουν πολλοί αγωνιστές που εκτελέστηκαν όντας μόνιμοι κάτοικοι του Ιστορικού Κέντρου της Νέας Ιωνίας, του Περισού, της Ινέπολης, της Σαφράμπολης, της Ελευθερούπολης. Ενδεικτικά αναφέρουμε την οικογένεια Μάλλιου που χάθηκαν στον αγώνα τρία μέλη της, η οποία έμενε στο Ιστορικό Κέντρο και τον Γιώργο Παυλάντο, τον Γιάννη Λεοντιάδη, τον Γιώργο Ανδριόπουλο, τον Παναγιώτη Λαφαζάνη κ.α.

Ο Γιάννης Παναγιωτίδης ήταν Ελευθερουπολίτης (δολοφονήθηκε το 1946).

Ο Ηλίας Δουρμούσογλου ήταν Περισιώτης, ενώ ο Γ. Μηναΐδης ήταν Σαφραμπολίτης.

Ο Κώστας Δεληγιαννίδης θεωρεί ότι τα πρώτα βήματα της Αντίστασης έγιναν στη "Μικρή Ινέπολη" και αναφέρεται σε αγωνιστές όπως ο Μαυρίδης και ο Μαυρομμάτης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 5:

Εφημερίδα «Ο ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΣ» στις 28/12/1950.

Αι έρευναι του «Δημοκρατικού» εις τους συνοικισμούς της πρωτευούσης

ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ

**Η ΑΠΕΡΑΝΤΗ ΕΡΓΑΤΟΥΠΟΛΗ ΠΟΥ ΖΗ ΜΕΣΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΛΕΟΝ ΤΡΑΓΙΚΗ ΑΘΛΙΟΤΗΤΑ –
Η «ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ» ΣΤΕΓΑΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΟΥ ΔΙΑΡΚΕΙ 30 ΟΛΟΚΛΗΡΑ ΧΡΟΝΙΑ!**

ΑΝΗΣΥΧΗΤΙΚΗ ΕΞΑΠΛΩΣΙΣ ΤΗΣ ΦΥΜΑΤΙΩΣΕΩΣ

Αν πάτε όπως εμείς, στη Νέα Ιωνία για να επισκεφθείτε τον Δήμαρχο, και να τον ρωτήσετε για τα θέματα του Δήμου, θα κάνετε καλά να μην παρακλίνετε της ευθείας οδού: μόλις κατεβείτε από το λεωφορείο να πάρετε ίσια το δρόμο για τη Δημαρχία.

Εκεί θα βρείτε τον κύριο Δήμαρχο που θα σας απαντήσει πρόθυμα, ότι ναι το ξέρει, ο δήμος δεν έχει δρόμους, δεν έχει φωτισμό, είναι φοβερά ακάθαρτος, αλλά είναι πολύ φτωχός δήμος, χρωστάει περίπου 400 εκατομμύρια και έπειτα αυτός – «το γνωρίζετε» - είναι δικαστικός, «προσωρινός» δήμαρχος και θα σηκώσει τους ώμους του.

Φεύγοντας από τη δημαρχία, πάλι δια της ευθείας οδού, θα πάτε στη στάσι και θα πάρετε το λεωφορείο. Αλλιώς αν κάνετε το λάθος να βγείτε από το μοναδικό κάπως εκπρόσωπο κτιριακό τετράγωνο γύρω από την Δημαρχία, αν δεν σας φανή αρκετό να δείτε τη «βιτρίνα» και πάρετε την πρώτη πάροδο, που θα συναντήσετε, τότε η εθνική σας ψυχή θα περάσει πολύ δύσκολες στιγμές.

Γιατί θα βρεθείτε μπροστά στο «θαύμα της αποκαταστάσεως των εκ Μικράς Ασίας προσφύγων», πλήθος «αντεθνικές» σκέψεις θα σας πολιορκήσουν τότε και... θα βουλώσετε την μύτη σας, σαν ανύποπτος επισκέπτης του υπουργείου... διαλέξτε όποιο υπουργείο βρωμάει κατά την άποψή σας περισσότερο.

Ας πάρουμε την «οδό» Αγ. Φωτεινής. Δεξιά κι αριστερά από μια σειρά κελιά, με μια μικροσκοπική πόρτα και μια τετράγωνη τρύπα για παράθυρο. Είναι τα χαριτωμένα – «κουκλίστικα» όπως θάλεγαν στο Κολωνάκι – ισόγεια «ρετιρέ» όπου η Επιτροπή Αποκαταστάσεως έχει «στεγάσει» τους Μικρασιάτες πρόσφυγες. Κάθε κελί και μια οικογένεια – μια αθλιότητα.

Βέβαια εδώ τους είχαν «στεγάσει» προσωρινώς. Είναι η γνωστή αιώνια προσωρινότητα – η καλύτερα η προσωρινή ... αιωνιότητα –του Ελληνικού Κράτους. Στην περίπτωση αυτή έχει κρατήσει τριάντα χρόνια!

Μπαίνουμε αμέσως στο κυριώτερο δωμάτιο των σπιτιών αυτών. Το δρόμο! Ένας γεροντά-

κος κάνει ποδόλουτρο μες' το δρόμο, μια νοικοκυρούλα πλένει, μερικές άλλες μαγειρεύουν με τη φουφού τους, μια γρηούλα απλώνει την μπουγάδα της – μεγάλο σημαιοστολισμό προς τιμήν της λιακάδας... Το δίχως άλλο ο δρόμος θα χρησιμεύει και για υπνοδωμάτιο και για ότι άλλο σκεφθήτε, τους καλοκαιρινούς μήνες. Τότε, εξ άλλου, βρίσκει κανείς... το αληθινό «τουριστικό» ενδιαφέρον του συνοικισμού, γιατί συναντάει και τους κυριώτερους κατοίκους της: τις μύγες! Μιλιούνια πράσινες, χρυσαφένιες, μαυριδερές, βουίζουν τριγύρω στον υπόνομο. Ποιόν υπόνομο;... Μα τον δρόμο.

Γιατί ξεχάσαμε να πούμε - Τι να πρωτοπεί κανείς; Τι να πρωτοπεί κανείς ότι η οδός Αγ. Φωτεινής και η οδός Άλυσος και η οδός Ανατολής (κι οι πιο πολλές από τους «οδούς» και «... λεωφόρους» της Νέας Ιωνίας είναι μαζί και υπόνομοι;

Βλέπετε, το πρόβλημα στεγάσεως είναι πρώτα απ' όλα πρόβλημα αποχετεύσεως. Αλλά το «Ελληνικόν δαιμόνιον» δε χάνεται σε κάτι τέτοια ψιλοπράγματα. Η «λύσις» βρέθηκε στη στιγμή. Οι αρμόδιες υπηρεσίες – με πολλή τέχνη και περισσή ασυνειδησία – έφτιαξαν κολλητά στους τοίχους κάτι μακρουλές λακκούβες.

Και το θέαμα τώρα είναι γραφικότατο. Σε κάθε δρόμο, από την μια και την άλλη μεριά, κυλάνε – «γάργαρα» και γελαστά θα έλεγε ο ποιητής – δύο μικρά ποταμάκια: ένας μαυροπράσινος παχύρευστος βούρκος. Σε κάθε γωνιά τα ρυάκια αυτά ενώνονται σε ένα μεγαλύτερο κι όλα μαζί χύνονται μέσα στο «ρέμα», όπου η ομορφιά των αποχρώσεων αλλά και η ...αρωματική κλίμακα γίνονται αληθινά ανυπόφορες. Θα μας συγχωρούσε ο καθένας, νομίζουμε, την επιμονή μας σε αυτές τις γραφικότητες, αν έβλεπε όλα αυτά τα κουρεμένα κεφαλάκια κι αυτές τις μαύρες σφιχτές κοτσίδες να παίζουν να τρέχουν και να γελούν ανύποπτα για τον εχθρό, γύρω και μέσα σ' αυτό τον βούρκο. Άν σκεφθή, πως δύο γενιές αθώοι, τίμιοι εργατικοί άνθρωποι έχουν καταδικασθεί, να ζούνε μέσα σ' αυτές τις τρώγλες, να μεγαλώνουν τα παιδιά τους, μέσα στον υπόνομο, σαν νάταν ποντίκια!

Και δεν θα δυσκολευθή κανείς να καταλάβει, γιατί ένας από τους «επιστρατευμένους» γιατρούς στο ιατρείο του ΙΚΑ της Ν. Ιωνίας, μας απάντησε ξεκάθαρα:

- Εδώ τους θερίζει η φυματίωσι. Είναι βλέπετε οι ελεεινές οι τρομακτικές θάλεγα συνθήκες ζωής: δουλειάς δηλαδή, τροφής και στεγάσεως. Έπειτα ζουν ολόκληρες οικογένειες σε ένα μοναδικό δωμάτιο. Ένας ν' αρρωστήσει, κολλάνε όλοι. Αλλά και οι άλλες αρρώστειες έχουν το βασίλειο τους εδώ. Το ιατρείο μας, εκτός της Νέας Ιωνίας, εξυπηρετεί και τους άλλους συνοικισμούς, τριγύρω: Ν. Ηράκλειο, Ν. Φιλαδέλφεια, Σαφράμπολη κλπ. των οποίων ο πληθυσμός κατά 85% είναι ησφαλισμένος. Λοιπόν έχουμε δεκαπέντε χιλιάδες ασθενείς το μήνα κι από αυτούς οι τρεις χιλιάδες, παρουσιάζουν σοβαράς παθήσεις.

Ύστερα ο γιατρός μου διηγείται τα γνωστά βάσανα των υγειονομικών υπαλλήλων του ΙΚΑ που ενώ εξυπηρετούν τόσο κόσμο, ενώ έχουν αναλάβει ένα μεγάλο μέρος από την φροντίδα για την υγεία του λαού μας, αμείβονται τόσο γλίσχρα.

- Πώς να δουλέψει κανείς με τέτοιους όρους; Προσθέσατε ότι δεν έχουμε ακτινολογικό μηχάνημα, ούτε μικροβιολογικό εργαστήριο για εξέταση πτυέλων...

Τι να πρωτοθαυμάσει κανείς σ' αυτόν τον τόπο! Η φυματίωσι «θερίζει» αυτήν προπαντός

πρέπει ν' αντιμετωπίσουν και δεν έχουν τα πιο στοιχειώδη μέσα!

Παίρνουμε τον κεντρικό δρόμο του συννοικισμού. Ασφαλτος, καλούτσικα σπίτια με αρκετά μεγάλα παράθυρα!.. Δεν προλαβαίνουμε να πούμε «δόξα τω Θεώ»: ο πρώτος διαβάτης που ρωτάμε μας λέει το μυστικό:

- Στο καθένα σπίτι μένουν 4 οικογένειες! Κάθε οικογένεια σε 1 δωμάτιο...!

Διαλέγουμε ένα στην τύχη και μπαίνουμε. «Επτά άτομα είμαστε», λέει η νοικοκυρά. Τώχουμε χωρίσει στη μέση. Από δω οι γυναίκες, από εκεί οι άντρες. Και εκεί στη γωνία «μαγειρεύουμε.»

Βγαίνουμε από το σπίτι, αλλά μεταξύ ο ... ασύρματος έχει μεταδώσει το νέο στη γειτονιά: Δημοσιογράφοι! «Ο Δημοκρατικός».

Γυναίκες, πιτσιρίκια μας χαιρετούν και μας φωνάζουν να δούμε και τα δικά τους. Και βλέπουμε παντού τα ίδια θέαμα: στριμωγμένα πολλά κρεβάτια, γύρω σε ένα τραπέζι με δύο – τρεις καρέκλες. Κι όλα τα σπίτια χωρίς καμία εξαίρεση λάμπουν από καθαριότητα. Σ' όλα είναι φανερή η στοργή, η αγάπη του σπιτιού, η εργατικότητα. Είναι η ιδιωτική πρωτοβουλία του φτωχού, του τίμιου λαού μας που καθαρίζει, εξωραίζει, δαμάζει τις συνθήκες της ζωής του και μέσα σ' αυτόν τον υπόνομο.

Τρεις πιτσιρίκοι βγαίνουν μπροστά μας και μας σταματούν. Στέκονται επίσημα. Ο πιο μεγάλος μας δίνει μια φούχτα χιλιάρικα:

- Είναι δέκα χιλιάδες για την Πέπη, μας λέει. Να της πείτε χρόνια πολλά.

- Χρόνια πολλά. Χρόνια πολλά στην Πέπη λένε γύρω μας μεγάλοι και μικροί.

Του χρόνου με τη μαμά της και με τον μπαμπά της φωνάζει μια μικρούλα και τρέχει να κρυφτή στο σπίτι της κατακόκκινη.

Ένας κόμπος μας σφίγγει στο λαιμό. Φεύγοντας πηδάμε τα ρυάκια του βούρκου, ενώ πίσω μας αχολογάει πάντα πολύβουο το κατευόδιο των μικρών φίλων της Πέπης, των αυριανών τροφίμων της Σωτηρίας...

Κι αναρωτιώμαστε, πως τριάντα τώρα χρόνια δεν βρέθηκε καμιά από τις τόσες κυβερνήσεις με τα εθνοσωτήρια... προγράμματά τους, να ενδιαφερθή για την αθλιότητα τόσων χιλιάδων ανθρώπων.

Από τα τόσα κοντύλια που διατίθενται για τα μεγαλεπήβολα σχέδια της διαβόητης πια «ανοικοδομήσεως» δεν βρέθηκε το μικρό σχετικό ποσό, για να γλυτώσει αυτά τα δυστυχισμένα παιδιά από τον βούρκο και την φυματίωσι;

Πρέπει οι αρμόδιοι, χωρίς καμμίαν αναβολή να διαθέσουν τα απαιτούμενα κονδύλια δια να σκεπαστούν όλοι οι βρωμεροί βούρκοι και προπάντος το φοβερό ρέμα, αυτό το αίσχος που αποτελεί τρομερή εστία μικροβίων και αδιάκοπη απειλή για την υγεία όλων των κατοίκων.

Τα σημερινά «σπίτια» πρέπει να εκλείψουν. Να κτισθούν λαϊκές πολυκατοικίες, ώστε να μην στοιβάζονται πια τόσοι άνθρωποι, μεγάλοι και μικροί, άρρωστοι και γεροί μέσα στο ίδιο δωμάτιο.

Πρέπει το Ιατρείο να αποκτήσει ακτινοσκοπικό και ακτινογραφικό μηχάνημα, καθώς και μικροβιολογικό εργαστήριο.

Πρέπει ο δήμος ν' αποκτήσει το δικό του νοσοκομείο. Το σημερινό νοσοκομείο, τόσο γνωστό από τον τελευταίο θόρυβο για το τραγικό χάλι του, (το σκουληκιασμένο φαί κλπ.) «εξυπηρετεί» όλους τους κατοίκους της πρωτεύουσας και δεν επαρκεί καθόλου.

Οι χιλιάδες δημότες Ν. Ιωνίας, έχουν δικαίωμα ν' αποκτήσουν ένα δικό τους νοσοκομείο, συγχρονισμένο και αποκλειστικά για τις ανάγκες του συνοικισμού.

Πρέπει... Μα είναι πολλά τα ζητήματα της Ν. Ιωνίας, είναι πολλές οι ανάγκες του συνοικισμού. Και μόνον αν γίνουν ελεύθερες δημοτικές εκλογές, υπάρχει πιθανότητα να ικανοποιηθούν.

ΑΓΓ. ΝΙΚΑΣ

Αυτή είναι η... άποκατάσταση των εκ Μικράς 'Ασίας προσφύγων εις τὸν συνοικισμόν τῆς Νέας 'Ιωνίας, ὅπου ζοῦν χιλιάδες ἑργατικῶν οἰκογενειῶν μακριν πάσης κρατικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀντιλήψεως

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 6:

ΟΙ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ ΤΗΣ Ν. ΙΩΝΙΑΣ

Ο κινηματογράφος, ως τέχνη, ως 7η Τέχνη, δεν έχει να επιδείξει πολλούς ανθρώπους που να τον υπηρέτησαν στη Νέα Ιωνία. Μετά την 10ετία του '50 τον μόνον που θα συναντήσουμε είναι βέβαια ο πολυσύνθετος (θέατρο, τραγούδι, σινεμά) Νίκος Ξανθόπουλος, το περίφημο «παιδί του λαού», όπως κυρίως μέσα από τις ταινίες του έγινε γνωστός όχι μόνον στην Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό. Ψάχνοντας ίσως θα βρούμε κι έναν-δύο ακόμα ηθοποιούς, αλλά σε δευτεραγωνιστικούς ρόλους (Θωμάς Κωνσταντινίδης, Δημήτρης Ιωακειμίδης, Φραγκούλης Φραγκούλης).

Αν λογίσουμε ως προέκταση του κινηματογράφου την Τηλεόραση, ε τότε θα έχουμε και σκηνοθέτες και ηθοποιούς: Γιώργος Μιχαηλίδης – Πολύκαρπος Πολυκάρπου.

Η Νέα Ιωνία ήταν πάντα πολιτεία των θεατρανθρώπων (σκηνοθετών, σκηνογράφων, ηθοποιών κλπ.), όπως θα δούμε φυσικά σε άλλη ενότητα.

Ο κινηματογράφος όμως ως χώρος προβολής των κινηματογραφικών ταινιών, ξένων και ελληνικών, συγκινούσε πάντα, ως μέσο διασκέδασης τους Ιωνιώτες.

Τα στοιχεία λένε, ότι ο πρώτος κινηματογράφος, βωβός φυσικά που λειτούργησε στη Νέα Ιωνία ήταν οι «ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ» το 1925, εγκατεστημένος στον πολυχώρο του «ΜΙΡΟΥΑΡ», επί της Ηρακλείου. Ως πρώτη ταινία που προβλήθηκε θεωρείται η «Κατάσκοπος» ή αλλιώς «Η Κυρία με το μαύρο γάντι». Ακριβώς απέναντι, όπου αργότερα λειτούργησε το κέντρο διασκέδασης «ΣΤΡΑΤΗΣ», στήθηκε αίθουσα για τον δεύτερο κινηματογράφο, τον «ΚΑΠΡΙΣ».

Όμως ο Κινηματογράφος που ουσιαστικά μεσουράνησε περισσότερο από 40 χρόνια, ως κινηματογράφος μόνο ή περιστασιακά και ως θέατρο, «κινηματοθέατρον», ήταν ο «ΑΣΤΗΡ» στην οδό Ασκληπιού. Τον «ΑΣΤΗΡ», από τις αρχές της 10ετίας του '30 βάλθηκε να συναγωνίζεται ο «ΚΡΟΝΟΣ», ένας πιο οργανωμένος ως προς τους χώρους (διέθετε και μεγάλη σκηνή και τεράστια γαλαρία) κινηματογράφος, στην οδό Καρολίδου. Προς το τέλος της 10ετίας του '30 εμφανίστηκε στην Ηρακλείου και ο πρώτος θερινός κινηματογράφος, το «ΜΥΡΙΑΜ» (ουσιαστικά από το 1946).

Αν εξαιρέσουμε ένα-δύο κινηματογράφους που προστέθηκαν τη 10ετία του '50: η «ΙΩΝΙΑ» (θερινός και πολύ αργότερα χειμερινός), το «ΡΕΞ» (θερινός) και το «ΡΙΑΛΤΟ» (χειμερινός και αργότερα εστεγασμένος θερινός) στη 10ετία του '60 και του '70, οι κινηματογράφοι της Ν. Ιωνίας, πληθύνθηκαν, θα έλεγε κανείς, ραγδαία αργότερα.

Παιδιά μεταφέρουν μπομπίνες στον «ΑΣΤΕΡΑ».

Διαφήμιση του «ΑΣΤΕΡΑ»

Έτσι προς το τέλος της 10ετίας του '60, λειτουργούσαν στη Νέα Ιωνία, αν δεν ξεχνάμε κάποιον, 18 κινηματογράφοι. Οι εξής κατ' αλφαβητική σειρά:

- ΑΛΦΑ (πρώην ΚΡΟΝΟΣ)**: Χειμερινός. Οδός Καρολίδου 4 & Μεσολογγίου, Ν. Ιωνία (έκλεισε το 1973). Θέσεις 370.
- ΑΜΟΡΕ**: Θερινός. Οδός Αλ. Παναγούλη, Ν. Ιωνία (1963 – 1976). Θέσεις 600.
- ΑΣΤΕΡΙΑ**: Θερινός. Στη συμβολή των οδών Ακριτών και Αφροδίτης στην Καλογρέζα.
- ΑΣΤΗΡ**: Χειμερινός. Οδός Ασκληπιού 4, Ν. Ιωνία, λειτουργεί ως σήμερα. Τα τελευταία χρόνια λειτουργεί ως δημοτικός κινηματογράφος.
- ΑΦΡΟΔΙΤΗ**: Χειμερινός και Θερινός. Οδός Χρ. Σμύρνης 3, Ν. Ιωνία. (1963 – 1989). Θέσεις 850 με εξώστη, λειτουργεί ως αίθουσα θρησκευτικού κέντρου.
- ΒΙΟΛΕΤΕΡΑ**: Θερινός. Οδός Λεωφ. Ηρακλείου 91 & Αγ. Σοφίας, (λειτουργήσε ως 1972). Θέσεις 1.000.
- ΓΑΛΛΑΞΙΑΣ**: Χειμερινός και Θερινός. Κρέσνας & Τενέδου, Σαφράμπολη, (1968 – 1972). Σήμερα λειτουργεί ως S/M.
- ΙΩΝΙΑ**: Χειμερινός. Οδός 28ης Οκτωβρίου & Σεϊζάνη Ν. Ιωνία (1952 – 1984). Θέσεις 700.
- ΛΕΝΑ**: Χειμερινός και Θερινός. Οδός Μεγ. Αλεξάνδρου & Μπιζανίου 18, Σαφράμπολη. (1961 – 1971). Θέσεις 224.
- ΜΑΡΙΤΑ**: Χειμερινός. Οδός Ανδρ. Δημητρίου στην Καλογρέζα.
- ΜΥΡΙΑΜ**: Θερινός. Οδός Λεωφ. Ηρακλείου, Ν. Ιωνία (1946 – 1976). Θέσεις 650.
- ΠΕΡΙΣΣΟΣ**: Θερινός. Στον Περισσό.
- ΠΑΙΑΝ**: Θερινός. Ικονίου & Ρόδων 48δ, Αλσούπολη (1967 – 1981). Θέσεις 500.
- ΡΕΞ**: Θερινός. Σολωμού & Φιλελλήνων, Ν. Ιωνία (1955 – 1973). Θέσεις 1.150.

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1941-1976)

- ΡΙΑΛΤΟ**: Χειμερινός και Θερινός. 28ης Οκτωβρίου, Ν. Ιωνία. (1963-1986). Θέσεις 900.
- ΡΙΟ**: Χειμερινός. Οδός Ανδρ. Δημητρίου στην Καλογρέζα.
- ΦΡΥΝΗ**: Θερινός. Οδός Λυκούργου & Αμισού, Πευκάκια 10, (1968 – 1974). Θέσεις 400.
- ΩΜΕΓΑ**: Χειμερινός. Στον Περισσό.

Οι μεγαλύτεροι και πλέον πολυτελείς κινηματογράφοι ήταν: η «ΑΦΡΟΔΙΤΗ» και το «ΡΙΑΛΤΟ». Ορισμένοι κινηματογράφοι προσφέρονταν για μουσικά πρωινά, μουσικές βραδιές, για καλλιστεία και για αγώνες «κατς» (πυγμαχίας και πάλης μαζί): «ΒΙΟΛΕΤΕΡΑ», «ΙΩΝΙΑ» και «ΑΦΡΟΔΙΤΗ».

Στις πολιτικές συγκεντρώσεις τον πρώτο λόγο πάντα είχαν ο «ΑΣΤΗΡ» και ο «ΚΡΟΝΟΣ» και μετά η «ΑΦΡΟΔΙΤΗ» και ο «ΓΑΛΑΞΙΑΣ». Σχολικές παραστάσεις μετά τη 10ετία του '50, φιλοξενούσαν το «ΡΙΑΛΤΟ» και η «ΑΦΡΟΔΙΤΗ».

Ο μόνος κινηματογράφος που επιβίωσε μετά το 1990 ήταν ο «ΑΣΤΗΡ» ή «ΑΣΤΕΡΑΣ», ο οποίος σήμερα πλέον έχει περιέλθει στον δήμο και αφού έχει εκ βάθρων ανακαινισθεί χρησιμοποιείται κυρίως για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις του δήμου και των συλλόγων.

Κινηματογράφος «ΡΙΟ»
στην Καλογρέζα.

ΣΙΝΕ "ΜΥΡΙΑΜ,,

Έναρξις 31 Μαΐου με τόν ἑγχρωμο κολοσσόν
ΤΟ ΑΓΡΙΟΚΟΡΙΤΣΟ
πρωταγωνιστεῖ ἡ ΔΙΑΝΑ ΝΤΑΡΜΠΙΝ

ΔΕΥΤΕΡΑΝ
ΔΥΟ ΤΡΕΛΛΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ
ΑΜΠΟΤ καὶ ΚΟΣΤΕΛΛΟ
Κωμικὸν ἔργον Γέλια

Διαφήμιση του «ΜΥΡΙΑΜ»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 7:**ΗΛΙΑΣ ΒΕΝΕΖΗΣ: ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ.**

(Η ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ ΤΟΥ ΠΑΤΑΡΩΝ ΜΕΛΕΤΙΟΥ).

Στο βιβλίο του «Μικρασία χαίρε» ο λογοτέχνης-ακαδημαϊκός Ηλίας Βενέζης, ο δημιουργός της «Αιολικής Γης», του «Νούμερο 31328» και της «Γαλήνης», έχει συμπεριλάβει ένα κείμενο, χρονογράφημα για την ακρίβεια, που είχε δημοσιεύσει στην εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ», το 1963. Αφορούσε την απονομή τιμής από την Ακαδημία Αθηνών, στον ιεράρχη Πατάρων Μελέτιο, που είχε γίνει τότε, με την ευκαιρία της συμπλήρωσής 50 ετών αρχιερατείας του. Με την περιγραφή του Βενέζη αποδίδεται – μέσα σε λίγες σειρές – όλη η αληθινή ζωή και το έργο του μητροπολίτη, του **ιεράρχη Μελετίου**.

«Ένα βράδυ, σε μια πανηγυρική συνεδρία της Ακαδημίας Αθηνών, για την επέτειο της 25ης Μαρτίου. Η Ακαδημία εκείνο το βράδυ βράβευσε μόνο έργο: το έργο της ζωής ενός γέροντα ιεράρχη της Μικρασίας, του Μητροπολίτη Πατάρων Μελετίου. Το ανώτατο πνευματικό Ίδρυμα της χώρας τιμούσε την εθνική και χριστιανική δράση αυτού του γέροντα, που από το 1910 υπηρέτησε τον αλύτρωτο μικρασιατικό ελληνισμό και την Εκκλησία, κυνηγημένος από τους Τούρκους, καταδικασμένος σε θάνατο. Επί δύο χρόνια περιπλανιόταν στα βάθη της Μικρασίας, υποφέροντας κακουχίες και στερήσεις σοβαρές, ώσπου γλύτωσε καταφεύγοντας στην Ελλάδα στα 1924. Εγκαταστάθηκε τότε στη Νέα Ιωνία, ως βοηθός του Αρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου, και δίδοντας παράδειγμα σπάνιο δεν θέλησε να εγκαταλείψει ποτέ τους χριστιανούς του προσφυγικού του συνοικισμού, που εποίμανε, για να καταλάβει μια θέση επισκόπου απ' τις περιζήτητες που του προσέφεραν. Έμεινε εκεί ως τα βαθιά του γηρατειά.

Όταν παρουσιάστηκε στην πανηγυρική συνεδρία της Ακαδημίας, εκείνη τη βραδιά της βράβεισής του, ο Πατάρων Μελέτιος, βυζαντινή μορφή αυθεντική με το λιγνό σώμα, το ξερακιανό μαυριδερό πρόσωπο, με την ήρεμη ματιά, είχαμε όλοι το αίσθημα πως μεταφερόμαστε στους παλαιούς χριστιανικούς καιρούς της Τουρκοκρατίας και του κρυφού σχολείου. Αυτή η αίσθηση έγινε ακόμα πιο έντονη σε λίγο, όταν ήρθε το άλλο βιβλικό πρόσωπο, ο πρώτος γέροντας της Μικρασίας, ο Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χρυσόστομος, πρώην Μητροπολίτης Φιλαδελφείας και κάθισε πλάι στον τιμώμενο. Όταν ο τότε γενικός γραμματέας της Ακαδημίας Αναστάσιος Ορλάνδος τελείωσε την ανακοίνωση του κειμέ-

νου της βράβευσης του Πατάρων, λέγοντας ότι η διάκριση προς τον γέροντα της Ιωνίας συμβόλιζε συγχρόνως και την οφειλόμενη τιμή προς τους αφανείς ήρωες του Μικρασιατικού Ελληνισμού, οι δύο γέροντες σηκώθηκαν όρθιοι. Σηκώθηκαν όρθιοι και όλοι οι παρόντες, όλη η επίσημη Ελλάδα που βρισκόταν στην Ακαδημία. Ο γέροντας της Ιωνίας πήρε την περγαμηνή του από τα χέρια του προέδρου της Ακαδημίας, άρχισε ταραγμένος, συγκινημένος, να ψελλίζει τις ευχαριστίες του. Δεν ακουόταν παρά μόνον από όσους ήταν κοντά του. Είπε ο δεσπότης με σεμνότητα, με ταπεινοφροσύνη, πως το έργο του ήταν ελάχιστο εμπρός στο έργο τόσων άλλων που εργάσθηκαν και εμαρτύρησαν στην ανατολή, μίλησε για την Εκκλησία και το Γένος. Από την ταραχή δεν έβρισκε τις λέξεις που ήθελε, έτρεμαν τα χείλη του, και αυτό έκανε τη σκηνή απείρως συγκλονιστική. Όταν τελείωσε, ο αρχιεπίσκοπος τον αγκάλιασε και τον ασπάσθηκε. Η εικόνα ήταν αλησμόνητη: οι δύο γέροντες δεσποτάδες της Μικρασίας στέκονταν εκεί ως σύμβολα, ως υπόδειγμα βίου, στους ταραγμένους καιρούς της Εκκλησίας. Εδίδασκαν το χρέος -αφού και το χρέος πρέπει να διδάσκεται».

Επίσης ο **Φ. Κόντογλου** σ' ένα άρθρο του στην εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» της 18ης Απριλίου 1954, με τον τίτλο **«το Πάσχα μακριά από τις πολιτείες»** έγραφε:

«Αν θέλει να δη κανείς, την Κυριακή του Πάσχα, αρχιερατική λειτουργία που να νομίζει πως βρίσκεται στο βάθος της Μ. Ασίας κατά τον καιρό του Παλαιολόγου, ας λειτουργηθεί στην εκκλησία των Αγίων Αναργύρων της Νέας Ιωνίας.

Ο δεσπότης Άγιος Πατάρων Μελέτιος, είναι η πιο βυζαντινή φυσιογνωμία που βρίσκεται στην Ελλάδα, και σαν λειτουργεί έχει μια πνευματική μεγαλοπρέπεια που σπάνια μπορεί να τη δει πια κανένας στους δεσποτάδες μας».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 8:**Η ΦΙΛΑΡΜΟΝΙΚΗ Ν. ΙΩΝΙΑΣ**

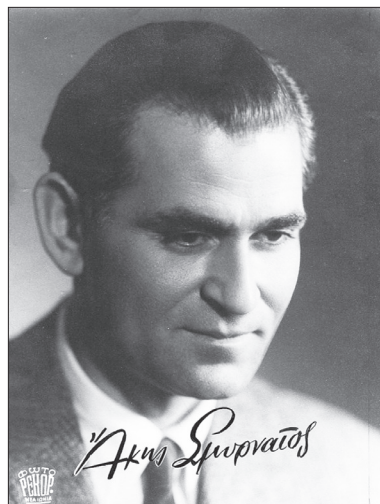
Από την ίδρυση της πόλης (1923) οι πρόσφυγες κάτοικοί της, προσπάθησαν μετά τα δέκα πρώτα δύσκολα χρόνια της εγκατάστασης να ασχοληθούν με τη μουσική και τα καλλιτεχνικά.

Μεταπολεμικά, η πρώτη προσπάθεια ίδρυσης Φιλαρμονικής στην πόλη μας γίνεται επί δημαρχίας Κυρ. Κιοφτερτζή με τη δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. 216/23.10.1957 τ. Α΄, της σύστασης Νομικού Προσώπου Δήμου Ν. Ιωνίας "Φιλαρμονική Ν. Ιωνίας", με σκοπό την "κατάρτιση πλήρους και άρτιας φιλαρμονικής δια ψυχαγωγίαν των δημοτών και δια την εν γένει προαγωγήν του μουσικού αισθήματος και την συγκρότησιν τμήματος χορωδίας".

Έσοδα η Φιλαρμονική θα είχε την ετήσια επιχορήγηση που ήταν 50.000 δρχ. και πάσης φύσεως συνδρομές, εισφορές, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες. Διοικούνταν από 5μελή επιτροπή, αποτελούμενη από τον εκάστοτε δήμαρχο, 2 δημοτικούς συμβούλους και 2 δημότες της Ν. Ιωνίας που εκλέγονταν όλοι από το Δημοτικό Συμβούλιο. Δυστυχώς αυτή η προσπάθεια δεν είχε συνέχεια.

Με την εκλογή του Γιάννη Δομνάκη ως δημάρχου, η Φιλαρμονική επανιδρύθηκε, τέλη 1964 - αρχές του 1965. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, εξελέγησαν μέλη της Διοικούσας Επιτροπής για την περίοδο 1965-1969 οι: ο δήμαρχος Ν. Ιωνίας Γιάννης Δομνάκης, ως πρόεδρος και μέλη οι: 1) Γεράσιμος Τσαγκαμίλης Δημ. Σύμβουλος, 2) Ιωάν. Κιτσόπουλος, πρόεδρος Δημ. Συμβουλίου, 3) Δαμιανός Οικονομίδης, επιπλοποιός και 4) Γιώργος Λουκάς, καλλιτέχνης.

Πρώτος αρχιμουσικός της Φιλαρμονικής ήταν ο μουσικός **Άκης Σμυρναίος**¹ (Γαληνός Κιοσόγλου).

Συγχρόνως ιδρύεται Μουσική Σχολή με σκοπό τη δημιουργία νέου μουσικού φυτωρίου, με δωρεάν εκμάθηση μουσικών οργάνων όπου μπορούσαν να φοιτήσουν παιδιά άνω των 12 ετών, ενώ υπήρχε και γυναικείο τμήμα για φιλαρμονική κοριτσιών. Μετά την ολοκλήρωση

της 2ετούς φοίτησης στη Μουσική Σχολή όσοι επιθυμούσαν και είχαν τις ικανότητες θα μεταφέρονταν στην κατηγορία των έμμισθων μουσικών της φιλαρμονικής. Μέσα στη σχολή και από μαθητές πνευστών οργάνων όσο και από άλλους που επιθυμούσαν θα δημιουργούνταν και η Δημοτική Χορωδία.

Τον Γενάρη του 1965, με ανακοινώσεις του ο Δήμος καλεί τους νέους που θέλουν να μάθουν πνευστά όργανα όπως προσέρχονται καθημερινά στο Δημαρχείο για να λάβουν γνώση των όρων εισαγωγής τους στη Σχολή πνευστών οργάνων και συγχρόνως καλούνται όσοι γνωρίζουν πνευστά όργανα να υποβάλλουν αιτήσεις πρόσληψης.

Τον πρώτο καιρό τα μαθήματα και οι δοκιμές της Φιλαρμονικής γίνονταν σε μια αίθουσα που είχε κατάλληλα διαρρυθμίσει και παραχωρήσει στη Φιλαρμονική, ο επιπλοποιός Δαμιανός Οικονομίδης. Ήταν στην οδό Χαλανδρίου (σήμερα Αλ. Παναγούλη) μεταξύ Ηρακλείου και ανισόπεδης γέφυρας του Ηλεκτρικού.

Η Φιλαρμονική του δήμου με επικεφαλής τον Άκη Σμυρνάιο, έκανε για πρώτη φορά την εμφάνισή της στις εορταστικές εκδηλώσεις της 25ης Μαρτίου 1965. Το πρωί με την ανατολή του ήλιου επαιάνιζε “το εωθινόν” στις συνοικίες του δήμου ενώ έδωσε ξεχωριστό τόνο στην παρέλαση. Το βράδυ συνόδευσε το Λύκειο Ελληνίδων στους χορούς, που έγιναν στην Πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως (σήμερα Άγαλμα της Μάνας).

Η δεύτερη δημόσια εμφάνιση της Φιλαρμονικής γίνεται κατά την περιφορά του Επιταφίου των Αγίων Αναργύρων, τον Απρίλιο του 1965.

Η έδρα της Φιλαρμονικής μεταφέρεται από τα προσωρινά γραφεία της (Χαλανδρίου 60), στο οίκημα της Φοροτεχνικής Υπηρεσίας (Γέφυρα Σαφραμπόλεως) και μετά στο νέο Δημαρχείο στην Ηρακλείου (πάνω από το Ζαχαροπλαστείο “Κυβέλεια”), αφού πλέον έχει “υπερτροφική ανάπτυξη”. Ήδη ο αριθμός των μουσικών είναι 20 και των μαθητών 30.

Στις 10 Οκτωβρίου 1965 στα πλαίσια της “Ιωνικής Εβδομάδας”, δίνει συναυλία στην Πλατεία Εθνικής Αντιστάσεως (Πλατεία Μάνας) ενώ όλη την εβδομάδα “ντύνει” μουσικά τις εκδηλώσεις της.

1969. Η Φιλαρμονική στο κτίριο του Δήμου, στη γέφυρα Σαφραμπόλεως.

Αρχιμουσικός της Φιλαρμονικής ανέλαβε το 1966 ο **Γιάννης Χαλκιαδάκης**² (1966 -1971), ένας μουσικός δάσκαλος με μεράκι και αγάπη που κατάφερε να “μαζέψει” παιδιά από τις γειτονιές και να τους μάθει μουσική δημιουργώντας τα δύσκολα εκείνα χρόνια τη “Μουσική Μπάντα” του Δήμου Ν. Ιωνίας και είναι γεγονός ότι από αυτή την “μπάντα-φιλαρμονική”, βγήκαν αξιόλογοι μουσικοί που έχοντας τη μουσική ως χόμπυ στα μαθητικά τους χρόνια έφτασαν να γίνουν καταξιωμένοι μουσικοί και να ασχοληθούν επαγγελματικά με τη μουσική. (Κατερινάκης, Κιοσόγλου, Ψαραδάκος, κ.α.)

Ουσιαστικά συνέχεια της Φιλαρμονικής ήταν το λεγόμενο “**Μουσικό Συγκρότημα**” με επικεφαλής τον **Στέφανο Ψαραδάκο**, που ανήκε στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ν. Ιωνίας και έκανε σπουδαίο έργο στις 10ετίες: 1980, 1990, 2000.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 9:

ΑΙΡΕΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ (1951 – 1975)

ΕΚΛΟΓΕΣ 15 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1951:

Δήμαρχος: Κυριάκος Κιοφτερτζής

Δημοτικό Συμβούλιο: (18 Δημοτικοί Σύμβουλοι

(Όλοι προέρχονται από τον Συνδυασμό «Κυρ. Κιοφτερτζής»).

Κλεάνθης Μαρόπουλος – Κοσμάς Νικολαΐδης – Σωκράτης Μισαηλίδης

Αναστάσιος Θεοδωρίδης (*) – Γεώργιος Παντελίδης – Μιχαήλ Σιγαράς

Πλούταρχος Φιλιππίδης – Θεόφιλος Ευθυμιάδης – Γεώργιος Χατζόπουλος

Θεόδωρος Βασιλειάδης – Ιάκωβος Σακαλόγλου – Γεώργιος Τομπέας

Βασίλειος Ακιανίδης – Μπαλόγλου ή Χατζηαριστείδης Αριστ.– Γρηγόριος Κικίδης

Παρασκευάς Σερέφογλου – Κωνσταντίνος Παρετσόγλου – Ιωάννης Σαμψάκης

ΕΚΛΟΓΕΣ 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1954:

Δήμαρχος: Κυριάκος Κιοφτερτζής

Δημοτικό Συμβούλιο: (25 Δημοτικοί Σύμβουλοι)

(19 Δημοτικοί Σύμβουλοι από τον Συνδυασμό «Κυρ. Κιοφτερτζής»)

Κλεάνθης Μαρόπουλος – Νικόλαος Σχοινάς – Βασίλειος Ακιανίδης

Πλούταρχος Φιλιππίδης – Μιχαήλ Σιγαράς – Ιάκωβος Σακαλόγλου

Γεώργιος Παντελίδης – Γεώργιος Τομπέας – Ηλίας Βογιατζόγλου

Μηνάς Χρηστίδης – Χαράλαμπος Μαβής – Μιχαήλ Χανάς

Δημήτριος Μαγκαφώσης – Αθαν. Κατερινόπουλος – Χρήστος Ροϊλός

Θεόφιλος Ευθυμιάδης – Αριστείδης Μπαλόγλου

Χαρίλαος Μακελλαράκης – Χρήστος Νεσιάδης

(6 Δημοτ. Σύμβουλοι από τον Συνδυασμό «Ιωνία-Αναμόρφωσις» του Γιάννη Αμπατζόγλου

Κων/νος Καρπούζης – Δέσποινα Καρακώστα – Αλέξανδρος Μακρής

Κων/νος Παφίτης – Τριαντάφυλλος Αυγερινός – Νικόλαος Μαλλίδης

ΕΚΛΟΓΕΣ 5 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1959:

Δήμαρχος: Κυριάκος Κιοφτερτζής

Δημοτικό Συμβούλιο: (25 Δημοτικοί Σύμβουλοι)

(14 Δημοτικοί Σύμβουλοι από τον Συνδυασμό «Έργα - Κυρ. Κιοφτερτζής»)

Χρυσάφης Δουβλίδης – Μιχαήλ Σιγαράς – Χαρίλαος Μακελλαράκης (*)

Βασίλειος Μπατζόγλου – Βασίλειος Ακιανίδης – Βρασίδης Νικολαΐδης

Γεώργιος Παντελίδης – Χρήστος Νεσιάδης – Θωμάς Θωμαΐδης

Μενέλαος Κουρτίδης – Ζαννής Κονδύλης – Μηνάς Χρηστίδης
 Ιάκωβος Σακαλόγλου – Θεόφιλος Ευθυμιάδης
 (10 Δημοτ. Σύμβ. του Συνδυασμού «Προοδευτική Ενότητα Ν. Ιωνίας») του Δ. Καμάρη
 Δημήτριος Καμάρης - Ιωάννης Αμπατζόγλου – Δέσποινα Μακρίδου(**)
 Νικόλαος Καραθανάσης - Αναστάσιος Παπαδημητρίου
 Γεώργιος Φουσκάκης – Τριαντάφυλλος Αυγερινός (*)
 Κων/νος Καρπούζης – Ιωάννης Κιτσόπουλος – Δημήτριος Μπανούσης
 (1 Δημοτ. Σύμβουλος του Συνδυασμού «Πρόοδος-Δικαιοσύνη» του Βασ. Δημόπουλου
 Βασίλειος Δημόπουλος

ΕΚΛΟΓΕΣ 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 1964:

Δήμαρχος: Ιωάννης Δομνάκης
 Δημοτικό Συμβούλιο: (25 Δημοτικοί Σύμβουλοι)
 (17 Δημοτ. Σύμβουλοι του Συνδυασμού «Δημοκρατική Συνεργασία» του Γιάννη Δομνάκη
 Ιωάννης Αμπατζόγλου – Δημήτρης Σιδέρης – Ελευθερία Φιλιππάκη
 Χρίστος Ρουμελιωτάκης – Αναστάσιος Παπαδημητρίου – Γεώργιος Σούλιος
 Δέσποινα Βενετσανοπούλου – Κων/νος Παπάζογλου – Κων/νος Σιαμίδης
 Δέσποινα Ελευθεριάδου – Γεώργιος Χατζηπέτρου – Γεώργιος Φουσκάκης
 Γεράσιμος Τσαγκαμίλης – Ιωάννης Κιτσόπουλος – Νικόλαος Πανταζής
 Δημοσθένης Ευθυμιάδης – Συμεών Τσομπάνογλου
 (8 Δημοτικοί Σύμβουλοι από τον Συνδυασμό «Έργα - Κυρ. Κιοφερτζής»)
 Κυριάκος Κιοφερτζής - Χρυσάφης Δουβλίδης – Γεώργιος Παντελίδης
 Μιχαήλ Σιγαράς - Βασ. Μπατζόγλου - Γεώργιος Μπότσης
 Βασίλειος Ακινίδης - Μηνάς Χρηστίδης (*)

ΕΚΛΟΓΕΣ 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 1975:

Δήμαρχος: Ιωάννης Δομνάκης
 Δημοτικό Συμβούλιο: (25 Δημοτικοί Σύμβουλοι)
 (17 Δημοτ. Σύμβουλοι του Συνδυασμού «Δημοκρατική Ενότητα» του Γιάννη Δομνάκη
 Ιωάννης Αμπατζόγλου(***) – Ιωάννης Χαραλάμπους – Άγγελος Μελεμενής
 Σταύρος Σιδέρης – Θεόδωρος Παπαδημητρίου – Χαράλαμπος Δρίβας
 Χρίστος Ρουμελιωτάκης – Δημοσθένης Ευθυμιάδης – Γρηγόριος Τζώρτσος
 Παναγιώτης Βουγιουκλάκης – Νικόλαος Γαζέπης – Σάββας Πεσματζόγλου
 Κων/νος Σιαμίδης – Γεώργιος Μπίγαλης - Άννα Κατσάνη
 Γεώργιος Σούλιος – Νικόλαος Πανταζής
 (8 Δημ. Σύμβουλοι του Συνδυασμού «Νέοι Άνθρωποι-Νέες Ιδέες» του Στέφ. Ιωακειμίδη
 Στέφανος Ιωακειμίδης - Αντώνιος Βλαχόπουλος – Δημήτριος Αναστασιάδης
 Κων/νος Δημητρόπουλος - Νικόλαος Ιωακειμίδης – Γεώργιος Καπασακαλίδης
 Εμμανουήλ Μαρκόπουλος - Αναστάσιος Παπαδόπουλος

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1941-1976)

-Οι σύμβουλοι αναφέρονται ανά συνδυασμό και με την σειρά ψήφων που ανακηρύχθηκαν από το Πρωτοδικείο Αθηνών.

(*) Οι δημοτικοί σύμβουλοι Αναστάσιος Θεοδωρίδης, Χαρίλαος Μακελλαράκης, Τριαντάφυλλος Αυγερινός και Μηνάς Χρηστίδης πέθαναν κατά την περίοδο της θητείας τους, ως δημοτικοί σύμβουλοι. Κατά πάγια τακτική, δόθηκε το όνομά τους στις οδούς κατοικίας τους. Καμία οδός όμως δεν φέρει τα ονόματα των δημάρχων.

(**) Είναι η Δέσποινα Βενετσανοπούλου με το επίθετο του συζύγου της, από τον πρώτο γάμο της.

(***). Μετά το θάνατό του και ενώ δεν ήταν δημοτικός σύμβουλος, δόθηκε το όνομά του στην οδό που διέμενε, στην περιοχή Κομμάτι Λαζάρου.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

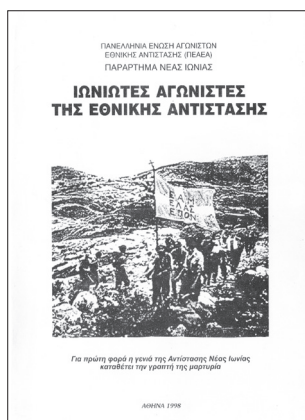
(1). Ο Άκης Συμυρναίος είχε σημαντική συμβολή στην ανάδειξη της μουσικής παιδείας στη Νέα Ιωνία, κατά το Μεσοπόλεμο, ενώ αργότερα στήριξε την Αντίσταση.

(2). Το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ν. Ιωνίας θέλοντας να τιμήσει την προσφορά του στα μουσικά δρώμενα της πόλης, στις 25 Απριλίου 2009, σε μια σεμνή τελετή στο Δημοτικό Θέατρο Ν. Ιωνίας "Γιάννης Δομνάκης", του απένειμε τιμητική πλακέτα.

Α. Χριστοδούλου – Γιάννης Χαλκιαδάκης – Ξ. Κυριακόπουλος.

MARTYΡΙΕΣ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ

1. ΓΙΑΝΝΗΣ Π. ΧΑΤΖΗΓΩΑΝΝΟΥ:

Ο δικηγόρος Γιάννης Π. Χατζηγιώαννου, που έζησε τα γεγονότα των Δεκεμβριανών, έχει εξιστορήσει στο βιβλίο «Ιωνιώτες Αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης», τα γεγονότα αυτής της περιόδου.

Παραθέτουμε αποσπάσματα:

«...Στη διάρκεια των Δεκεμβριανών γεγονότων, η Τοπική Λαϊκή Επιτροπή έπαιξε σημαντικό ρόλο, πολιτικό και κοινωνικό. Η Επιτροπή αυτή ιδρύθηκε στις αρχές του 1943 στην πόλη μας, στην οποία συμμετείχαν διάφορες προσωπικότητες από όλα τα κοινωνικά στρώματα.

Επικεφαλής στην αρχή και πρόεδρος της ήταν ο Κύπριος Άνθιμος, αρχιμανδρίτης του Ιερού Ναού Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, που τότε ήταν στην παράγκα, στη Λεωφ. Ηρακλείου.

Μετείχαν σ' αυτήν την Επιτροπή κυρίες βιομηχάνων, εμπόρων, επιστήμονες, εργάτες και άλλοι. Στην Επιτροπή αυτή από την αρχή μπήκα κι εγώ σαν μέλος, λόγω και των δικών μου δεσμών με την Κύπρο. Μπήκαν και άλλοι σύντροφοι, αργότερα κι άλλοι συναγωνιστές, μέσα στην Επιτροπή που αποτελούσε το Εαμικό τμήμα της. Όταν πλησίαζε κι η απελευθέρωση της χώρας μας από τους κατακτητές, ο τότε διορισμένος από τους Γερμανούς δήμαρχος Ν. Ιωνίας στρατιωτικός ε.α. Γ. Μωραΐτης εγκατέλειψε φοβισμένος το Δημαρχείο και την πόλη της Ν. Ιωνίας.

Έτσι το κενό τοπικής εξουσίας που είχε δημιουργηθεί το κάλυψε η Λαϊκή Επιτροπή, η οποία και ανέλαβε τη διοίκηση του Δήμου, με δήμαρχο αυτοκλήτως και αυθαιρετώντα, κάποιον Σούλη ή Σουλίδη, αν θυμάμαι καλά, που ήθελε «σώνει και καλά» να κυβερνήσει την πόλη μας με το όπλο ανά χείρας. Αποκαλύφθηκε αργότερα ότι ήταν πράκτορας των Εγγλέζων στις γραμμές του ΕΑΜ. Διάφορα άλλα μέλη της Επιτροπής πήραν διάφορες ευθύνες μέσα στο Δήμο., εγώ σαν νομικός ανέλαβα την Διεύθυνση της Νομικής Υπηρεσίας του Δήμου, με ειδική αρμοδιότητα τον έλεγχο των τιμών και αγαθών πρώτης ανάγκης. Αποκλεισμένη η Ν. Ιωνία

κατά τα Δεκεμβριανά, ε γνώρισε φοβερή πείνα κι εξαθλίωση εκτός των ολίγων πλουσίων και μαυραγοριτών της Κατοχής.

... Όταν η πείνα είχε φθάσει στο απόγειο της εξαθλίωσης, λόγω του αποκλεισμού της πόλης από τις στρατιωτικές μονάδες των Εγγλέζων και των Ελλήνων συμμάχων τους, η Διοικούσα Επιτροπή επιστράτευσε, με πειθώ βέβαια, τον τότε Επίσκοπο Πατάρων σεβασμιώτατον Μελέτιον, ο οποίος επικεφαλής ογκώδους πλήθους λαού, που το ξεσήκωσε το τοπικό ΕΑΜ, με την συνεργασία της Λαϊκής Επιτροπής, όδευσε ανάμεσα από τις αντίπαλες πολεμικές γραμμές προς την Αρχιεπισκοπή Αθηνών και τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό για άμεση βοήθεια, η οποία πράγματι ήρθε, μικρή βέβαια, αλλά ανακουφιστική. Με το τραγικό και αιματηρό τέλος των Δεκεμβριανών και τη συμφωνία της Βάρκιζας, τον Φλεβάρη του 1945, οι μαχητές, ένοπλοι και μη, του Ε.Α.Μ. και των λοιπών οργανώσεων της Ν. Ιωνίας εγκατέλειψαν την πόλη μας, με κατεύθυνση προς βορρά...».

ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Εργαίνεσθ' από το 1914
Αρ. Φύλλου 90
Τιμή φ. δρ. 5.000

Προλετάριοι όλων των χωρών, ενωθείτε!

ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΣΦΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΚΑΛΟΓΡΕΖΑ

18
ΜΑΡΤΗ
1944

ΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΓΥΡΕΥΕΙ ΕΚΔΙΚΗΣΗ

Καινούριο μαζελό στην Καλογρέζα. Ακόμαδὲ στέγνωσε τὸ αἷμα τῆς Κοκκινιάς. Καὶ τὰ χτήνη τῶν Ραλλήδων, ὁ Λάμπρος Γέινος, Νέοι-ἑλληνες κίνησαν καινούρια ἐστρατεία στους Πιδαριώδες Καλογρεζιάς. Οἱ ἑλληνες πατριώτες πολεμοῦν τοὺς γερμανο-βουλγαροὺς στὴν ὑπαίθρου τῶν ἀρχηγῶν τους, ποὺ μὲ τοὺς ἀξιομαχικοὺς τους σφάζουν τὸ λαό. Καλεῖ όλους τοὺς Ἕλληνες, ἀπ' τὴν Μητροπολίτη ὡς τις ἐπιστημονικὲς κομμάδες τοῦ τόπου νὰ πιαροῦν θέση ἀπαναυτοῦ στὶς σφαγὲς τῶν Ραλλήδων. Κανένας δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐνθαρρύνει μὲ τὴ σωπὴ τοῦ τοῦ ἐγκαθημενίου, οἱ ἀνταρτοὶ ἀποφασίζουν ὁμαδικὰ τὸ λαό. Κάθε σωπὴ εἶναι ἀνοχή καὶ ἐνίσχυση τῶν ἐγκληματιῶν, ποὺ θὰ συνεχίσουν τὸ ἀπαίσιο ἔργο τους. Προοίς; ἡ Κοκκινιά, πῶς ἡ Καλογρέζα, αὐτοῦ ἡ Καταμαλινῆ, τὰ Ταμωδάρια. Οἱ Γερμανο-βουλγαροὶ πάν νὰ ἐξοστῶσιν μὲ τοὺς Ραλλήδες τὸ λαό. Δὲ τὴν πείνα καὶ τὴ σφαγή.

Ἕλληνες πολίτες ἀμυνθῆτε. Ἄν δὲν ἔχετε δυνάμεις ἀμυνθεῖτε μὲ τσεκούρι, μὲ ξιφί, μὲ μαχαίρη. Ἕλληνες πολίτες ἀμυνθῆτε. Ἄν δὲν ἔχετε δυνάμεις ἀμυνθεῖτε μὲ τσεκούρι, μὲ ξιφί, μὲ μαχαίρη. Ἕλληνες πολίτες ἀμυνθῆτε. Ἄν δὲν ἔχετε δυνάμεις ἀμυνθεῖτε μὲ τσεκούρι, μὲ ξιφί, μὲ μαχαίρη.

ΑΙΩΝΙΑ ΔΟΞΑ ΣΤΟΥΣ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Εἰκοσιεὶ πατριώτες ἐχτελέστηκαν στὴν Καλογρέζα. Οἱ 25 εἶταν μαχητὲς τοῦ ΕΛΑΣ καὶ μέλη τοῦ ΚΚΕ. Οἱ 20 εἶταν ἀντιστασιακοί, οἱ 3 θάνατοντο γιὰ οἱ 3 ἐπαγγελματίες.

Τοὺς ἐχτελέσαν οἱ πουλημένοι προδότες Λάμπρος-Γέινος-Νέοι-ἑλληνες μὲ τὴν βοήθειαν τῶν χωρῶν, καὶ ἔδωκε τὴν ἐκδίκησιν καὶ τοῖς πατριώταις.

Τὴν ἀδελφείαν μας ποὺ πεθαίνει γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ λαό τὴν ἐκδίκησιν.

Η εφημερίδα Ριζοσπάστης της 18/3/1944 που αναφέρεται στα γεγονότα του Μπλόκου της Καλογρέζας.

2. ΑΛΚΗ ΖΕΗ:

Σας παραθέτουμε περιγραφή του Νοσοκομείου «ΑΓΙΑ ΟΛΓΑ» τις ημέρες των Δεκεμβριανών, όταν η Άλκη Ζέη επισκέπτεται με τον Γιώργο Σεβαστίκογλου την τραυματισμένη Ζωρζ Σαρρή.

Από το βιβλίο της Άλκης Ζέη «Με μολύβι φάμπερ νούμερο δύο».

«...Τρεις ημέρες μετά πήγαμε με τον Γιώργο στο νοσοκομείο. Τότε είχε μάθει ο Γιάννης που μετέφεραν τη Ζωρζ. Περύπου στο τέρμα Πατησίων. Αγία Όλγα νομίζω το έλεγαν. Πάμε με τα πόδια, δεν έχει συγκοινωνία. Περπατάμε σε μια άγνωστη πόλη. Στη μέση δρόμου, στην ασφαλτο, σκάνε σφαίρες και κομμάτια σίδερα. Ατέλειωτος δρόμος. Κρεμιέμαι κυριολεκτικά στο μπράτσο του Γιώργου. Νομίζω πως δεν θα φτάσουμε ποτέ.

Φτάσαμε. Η πόρτα ορθάνοιχτη. Στους διαδρόμους χάμω, πάνω σε κουβέρτες, κόσμος που βογκάει. Αίματα. Προχωρούμε με κόπο. Στους θαλάμους πηχτά τα κρεβάτια. Ψάχνουμε... πουθενά η Ζωρζ. Σταματάμε μια νοσοκόμα με το ζόρι... βιάζεται... δεν ξέρει... Από μπροστά μας περνάει ένας νεαρός γιατρός. Ο Γιώργος τον αρπάζει από την μπλούζα.

- Γυρεύουμε μια Ζωρζ...

Δεν πρόλαβε να πει το επίθετο. Ο γιατρός σταματάει. Το πρόσωπο του φωτίζεται, μας χαμογελάει.

- Ελάτε, ελάτε.

- Πως είναι; ρωτάει ο Γιώργος. Θα ζήσει;

Ο γιατρός αστράφτει.

- Τι κορίτσι... βέβαια και θα ζήσει. Ελάτε, θα δείτε.

Διασχίζουμε διαδρόμους, περνάμε πάνω από πληγωμένους. Κάποιοι αρπάζουν τον γιατρό από την μπλούζα. Εκείνος ξεφεύγει και μας ανοίγει δρόμο. Φτάνουμε σ' έναν θάλαμο. Κρεβάτια κολλητά το ένα σ' άλλο, σε μερικά δυο δυο μαζί. Κεφάλι πόδια. Άντρες, γυναίκες, ανάκατα. Βογκούν, φωνάζουν.

Ο γιατρός μας σπρώχνει σχεδόν για να περάσουμε εκεί όπου υπάρχει ένα μικρό άνοιγμα. Στην άκρη, κολλημένο στον τοίχο, ένα κρεβάτι. Η Ζωρζ με τα μάτια κλειστά. Ο γιατρός της χαϊδεύει το μέτωπο. Γυρίζει σε μας.

- Κοιμάται. Της έχω κάνει ένεση. Ευτυχώς που είχα κρυμμένες μερικές.

- Γιατρέ, θα ζήσει; τολμώ να ρωτήσω;

- Δείτε λοιπόν, λέει εκείνος και μας δείχνει τον τοίχο στο πλάι του κρεβατιού. Κάτι είναι γραμμένο με τρεμουλιαστά γράμματα. ΘΕΛΩ ΝΑ ΖΗΣΩ.

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1941-1976)

- Τι κορίτσι, λέει εκστασιασμένος ο γιατρός. Μόλις συνήρθε κάπως, μου ζήτησε μολύβι κι έγραψε αυτό με το αριστερό χέρι.

Εγώ κλαίω ασταμάτητα, ο Γιώργος προσπαθεί να τον ρωτήσει αν θα σωθούν το χέρι και το πόδι της κι εκείνος να λέει πως δεν έχει ξαναδεί τόσο γενναίο πλάσμα. Κι ύστερα παίρνει το ύφος κάποιου που έχει όλη τη δύναμη στα χέρια του.

- Εγώ θα τη σώσω. Θέλαν να της κάνουν ακρωτηριασμό. Πάλεψα να τους πείσω...»

Το Νοσοκομείο "Αγία Όλγα" (αρχές δεκαετίας '30)

3. ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ:

Για τη δολοφονία του Γιάννη Παναγιωτίδη, παραθέτουμε ρεπορτάζ δύο εφημερίδων της εποχής:

Α) Η Εφημερίδα «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» στις 15/1/1946, έγραψε:

Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΠΟΛΗ

...Στις 4.20'Οι Χίτες Κώστας Ιωσηφίδης και Λαγογιάννης βγήκαν από το καρβουνιάρικο Τσορβά (Ελευθερούπολη) και έστησαν ενέδρα στον επονίτη ανθρακωρύχο Γιάννη Παναγιωτίδη ή Λάζο και τον Π. Βλησίδη. Ο Ιωσηφίδης έβγαλε το περιστροφικό του και εξετέλεσε με τρεις πυροβολισμούς στο κεφάλι τον Παναγιωτίδη. Πυροβολήθηκε και ο Βλησίδης. Ο δολοφόνος κατέφυγε στο σπίτι του Κ. Καμπά. Ξεσηκώθηκε αμέσως ο λαός που τον έπιασε και αγανακτισμένος θα τον λυντζάριζε αν δεν επενέβαιναν με πυροβολισμούς χωροφύλακες με τον ανθυπασπιστή Δημ. Στάση που φυγάδευσε τον εγκληματία με τη βοήθεια των Χιτών Π. Κουτσανδρή και Ι. Κουτρουλή. Οι χωροφύλακες με τον Χριστακά επέπεσαν στον λαό χτυπώντας άγρια. Αμέσως μετά ο λαός της Ν. Ιωνίας και της Σαφρα-

μπόλεως (3.000 περίπου) συγκεντρώθηκαν στη Διοίκηση Χωροφυλακής Ν. Ιωνίας, ζητώντας τη σύλληψη του μοιράρχου Κατσάρου, υποκινητή και οργανωτή της τρομοκρατίας.

Ο λαός ζήτησε από τον αντισυνταγματάρχη Τσίτουρα - πήγε στη Ν. Ιωνία - τη σύλληψη Κατσάρου που έχει υπογράψει τις άδειες οπλοφορίας των Χιτών που μπαينوβαίνουν στο γραφείο του. Έκλεισαν αμέσως όλα τα μαγαζιά της Ν. Ιωνίας. Σήμερα 4.500 εργάτες υφαντουργείων κλπ. της περιοχής κατεβαίνουν σε απεργία διαρκείας. Τα αρτοποιεία δε θα βγάλουν ψωμί σήμερα και οι αυτοκινητιστές θα σταματήσουν τη συγκοινωνία πριν από την κηδεία που θα γίνει σήμερα το απόγευμα με παλλαϊκή συμμετοχή. Η παλλαϊκή απεργία θα συνεχιστεί μέχρις ότου η κυβέρνηση προβεί στην σύλληψη των υπευθύνων και την αντικατάσταση όλης της δύναμης της χωροφυλακής.

Στον τόπο του εγκλήματος ο λαός έστησε σταυρό, έβαλε λουλούδια και άναψε καντήλι...

Β). Η Εφημερίδα «ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΑΙΜΑ» στις 16/1/1946, έγραψε:

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΦΘΗ ΑΠΟ ΤΗΣ ΧΘΕΣΙΝΗΣ ΠΡΩΪΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΝ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΚΑΤΕΛΥΘΗ ΚΑΘΕ ΕΝΝΟΙΑ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΑΠΕΛΥΘΗ Η ΑΝΑΡΧΙΑ

Πρωτοφανής εαμοκομμουνιστική τρομοκρατία εξαπελύθη χθες εις τον συνοικισμόν Νέας Ιωνίας, ως συνέχεια των προχθεσινών αιματηρών γεγονότων των εκτυλιχθέντων εκεί. Μόλις εξημέρωσεν, εις τους δρόμους του συνοικισμού ενεφανίσθησαν ομάδες ενόπλων κομμουνιστών, εκ των οποίων οι περισσότεροι προήρχοντο εξ άλλων συνοικισμών και υποχρέωσαν όλα τα εκτελούντα την συγκοινωνίαν με τας Αθήνας λεωφορεία, μηδέ και των της Πάουερ εξαιρουμένων, να αποσυρθούν.

Πρωτοφανής εαμοκομμουνιστική τρομοκρατία εξαπελύθη χθες εις τον συνοικισμόν Νέας Ιωνίας, ως συνέχεια των προχθεσινών αιματηρών γεγονότων των εκτυλιχθέντων εκεί. Μόλις εξημέρωσεν, εις τους δρόμους του συνοικισμού ενεφανίσθησαν ομάδες ενόπλων κομμουνιστών, εκ των οποίων οι περισσότεροι προήρχοντο εξ άλλων συνοικισμών και υποχρέωσαν όλα τα εκτελούντα την συγκοινωνίαν με τας Αθήνας λεωφορεία, μηδέ και των της Πάουερ εξαιρουμένων, να αποσυρθούν.

ΙΣ ΤΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ - ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΤΑΚΤΙΚΑ ΑΠΟ 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1942

Αιδηψοί: Κ. ΒΟΒΟΛΙΝΗΣ, Ι. ΜΗΛΙΟΣ

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 100

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΕΓΚΑΤΕΛΕΙΦΘΗ ΑΠΟ ΤΗΣ ΧΘΕΣΙΝΗΣ ΠΡΩΪΑΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΝ ΤΩΝ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ
ΚΑΤΕΛΥΘΗ ΚΑΘΕ ΕΝΝΟΙΑ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΞΑΠΕΛΥΘΗ Η ΑΝΑΡΧΙΑ
ΠΩΣ ΠΡΟΕΚΛΗΘΗΣΑΝ ΤΑ ΑΙΜΑΤΗΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

ΚΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ

Την άσση που κήρυξαν εν κλίμα κλίμα άσση... (transcription of the article text follows in a similar manner, capturing the main points and structure of the newspaper clipping)

ΕΚΛΕΙΣΑΝ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Κατόπιν περιήλθον όλα τα εργοστάσια και τα καταστήματα, μηδέ των αρτοποιειών εξαιρουμένων και τα διέταξαν να κλείσουν. Και εν συνεχεία περιήλθον όλα σχεδόν τα σπίτια και τους εκάλουν να είνε έτοιμοι να μετάσχουν εις την κηδείαν του φονευθέντος προχθές εργάτου Παναγιωτίδου, όπου δε διέμενον εθικοφόρονες εξεστόμιζαν απειλές κατά της ζωής των. Ταυτοχρόνως, ως να επρόκειτο περί συναγεριμού, ηχούσαν οι καμπάνες των εκκλησιών και

-404-

από τας κυκλοφορούσας ομάδας των τρομοκρατών εψάλλοντο τα λαοκρατικά άσματα και ζητωκραυγάζοντο ο Κόκκινος Στρατός και ο Ζαχαριάδης. Η Χωροφυλακή του συνοικισμού, η οποία από της προχθές είχε ενισχυθή, έχουσα κυβερνητικήν δαταγήν, απέφυγε να έλθη εις σύγκρουσιν με τους κακοποιούς.

ΚΑΙ ΟΔΟΦΡΑΓΜΑΤΑ

Μόνον εις τον κεντρικόν δρόμον όπου σημειωτέον οι αναρχικοί είχαν εγείρει εις ωρισμένα σημεία οδοφράγματα εκυκλοφόρουν περίπολοι χωροφυλάκων, αι οποίοι καλούμεναι από τας οικογένειας των εθνικοφρόνων πολιτών έσπευδον και τας επροστάτευον, ενώ συγχρόνως τας συνόδευον εξερχομένας εκ των οικιών των εκ του φόβου μήπως υποστούν επιθέσεις, και ωδήγουν προς ασφάλειαν άλλους εις το αστυνομικόν τμήμα και άλλους εις το οίκημα όπου είνε τα γραφεία της εθνικοφρόνου παρατάξεως.

Πλέον των 30 οικογενειών Εθνικιστών κατέφυγον τοιουτοτρόπως εις τα δύο αυτά μέρη όπου παρέμειναν ολόκληρον την ημέραν και ολόκληρον την παρελθούσαν νύκτα. Προβληματική κατέστη η συντήρησίς των εκεί, διότι λόγω του ότι τα πάντα εις τον συνοικισμόν ήσαν κλειστά, ήτο αδύνατος η προμήθεια τροφίμων. Όλοι των επερίμεναν να εξημερώση σήμερον δια να επανέλθουν εις τας οικίας των και εφ' όσον δεν θα εσυνεχίζετο η εαμοκομμουνιστική τρομοκρατία.

Εις τον συνοικισμόν από της πρωΐας χθες είχαν ανέλθη ο Άγγλος οργανωτής της αστυνομίας και ο εισαγγελεύς οι οποίοι και μόνον είχαν επαφήν με τους κομμουνιστάς. Και οι δύο παρηκολούθησαν την κηδείαν του Παναγιωτίδη, η οποία έγινε την 4 μ.μ. χωρίς καθόλου να πλησιάσουν εις αυτήν, όργανα της χωροφυλακής. Όλοι οι κομμουνισταί συνόδευσαν πεζή την κηδείαν, η οποία έγινεν εις το νεκροταφείον Κουκουβαούνων. Μετά την κηδείαν επανήλθον εις τον συνοικισμόν και χωρισθέντες εις ομάδας περιήρχοντο τας οδούς άδοντες λαοκρατικά άσματα, ζητωκραυγάζοντες υπέρ του Ζαχαριάδη και εκτοξεύοντες απειλάς εναντίον των εθνικοφρόνων κατοίκων του συνοικισμού.

Αι ομάδες των αναρχικών εκινήθησαν την εσπέραν και κατά του αστυνομικού τμήματος του συνοικισμού, αλλ' εκεί ένα τανκ, το οποίον είχε καταφθάση εκ Χαϊδαρίου με ένα λόχον, τους διέλυσαν. Την νύκτα η τρομοκρατία εις τα διάφορα σημεία εξηκολούθει και από διάφορους εθνικόφρονας πολίτας, οι οποίοι ήσαν αποκλεισμένοι εις τας οικίας των, διεβίβαζαν εκκλήσεις δια βοήθειαν, διότι εφοβούντο επίθεσιν εκ μέρους των κομμουνιστών. Εις τοιαύτην θέσιν ευρέθη κατ' επανάληψιν ο Ν. Τσορβάς, κάτοικος του συνοικισμού Ελευθερουπόλεως, ο οποίος κλειδωμένος από της πρωΐας της χθες εις την οικίαν του, εκαλείτο διαρκώς από τους τρομοκράτας να εξέλθη δια να τον "καθαρίσουν".

Αργά την νύκτα αποκατασταθείσης ησυχίας, αι αποκλεισμέναι οικογένειαι επανήλθον συνοδεία αστυνομικών οργάνων εις τας οικίας των.

4. ΧΡΙΣΤΟΣ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΑΚΗΣ:

Είχαμε ζητήσει από τον ΧΡΙΣΤΟ ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΑΚΗ, τη γνώμη του για τα δημοτικά γεγονότα πριν την επιβολή της δικτατορίας της 21ης Απριλίου 1967 και μας έστειλε τις απόψεις του στις 16/7/2018. Δύο μέρες αργότερα έφυγε από τη ζωή. Νομίζουμε ότι είναι το τελευταίο του γραπτό κείμενο. Το παραθέτουμε αφιερώνοντάς το στη μνήμη του.

ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ 1964-1967

Ποιος είναι ο πυρήνας και ποια τα όρια της ελεύθερης βούλησης και που αυτά διαπλέκονται - αν διαπλέκονται - με το τυχαίο και την αναγκαιότητα; Η σχέση τους, γράφει ο Herman Melville προσπαθώντας να εξηγήσει την ακλόνητη απόφαση του Αχαάβ του καπετάνιου με το ψεύτικο ποδάρι, να αναμετρηθεί μέχρι θανάτου με την Άσπρη Φάλαινα, είναι αυτή που έχει το στημόνι με το υφάδι; Η ελεύθερη βούληση είναι πάντοτε ελεύθερη να δουλεύει τη σαίτα της μέσα στις γραμμές που ορίζει το στημόνι και η τύχη με τη σειρά της κυβερνά και τις δύο και δίνει το τελικό και χαρακτηριστικό πλήγμα στα γεγονότα. Δύσκολα θέματα και ίσως γι αυτό κάθε φορά που εγκαθίστανται στο μυαλό μου (η ελεύθερη βούληση μου ή η αναγκαιότητα ή το τυχαίο ή όλα μαζί;) φροντίζω να τα παρακάμπτω και να πηγαίνω παρακάτω.

Ίσως γι' αυτό ακριβώς δεν μπόρεσα μέχρι σήμερα να δώσω μια ικανοποιητική απάντηση στον εαυτό μου για "το γιατί και το διότι" βρέθηκα ένα βράδυ να εκφωνώ λόγο πολιτικό για τις επικείμενες, τότε, δημοτικές εκλογές της 5ης Ιουλίου του 1964. Μάλλον, λέω τώρα, ήταν το τυχαίο που συνάντησε την ελεύθερη βούληση μου. Πάντως στο μπαλκόνι της γωνίας Ηρακλείου και Ανατολής βρέθηκα με ένα δυνατό σπρώξιμο του Περικλή Δημητριάδη, που ήταν ο τότε Γραμματέας της Τομεακής Επιτροπής της Ε.Δ.Α. Νέας Ιωνίας, γιατί την τελευταία στιγμή τα γόνατα μου είχαν αρχίσει να τρέμουν και το πρόσωπο μου είχε χάσει το χρώμα του, όπως το παρατήρησε η οδοντίατρος Δέσποινα Ελευθεριάδου, που εκείνη τη στιγμή βρισκόταν δίπλα μου. Το σπρώξιμο ήταν η αρχή, γιατί μόλις άκουσα τη φωνή μου από το παρακείμενο μεγάφωνο ανέκτησα και το χρώμα και το θάρρος και την αυτοπεποίθησή μου. Πολύ περισσότερο δε όταν άκουσα τις πρώτες επιδοκimasίες και, ακόμη περισσότερο, όταν ως απάντηση σε μια επιμελώς προετοιμασμένη κορώνα, άκουσα τη φωνή: «πέστα Χριστάρα». Και φαίνεται ότι τα είπα. Το σύνθημα πάντως που κυριαρχούσε - χωρίς γραμμή και άνωθεν καθοδήγηση - ήταν το «Δομνάνκης- Αμπατζόγλου», με ό,τι αυτό σήμαινε γι αυτούς που ήξεραν να το διαβάζουν.

Πρέπει να ήταν οι τελευταίες ημέρες του Μαΐου, όταν με μια 48ωρη άδεια με ανοιχτή ημερομηνία ανά χείρας, συνάντησα έξω από τον "Ιωνικό" τον Τάσο Παπαδημητρίου, τον Γιώργο

Χατζηπέτρο και τον Μήτσο Σιδέρη. Όλοι για ευνόητους λόγους γνωστοί και μη εξαιρετέοι και μάλιστα, τώρα, μετά τη νίκη της Ένωσης Κέντρου, και με άλλον αέρα στα πανιά τους, όπως άλλωστε και για πρώτη φορά, νομίζω, όλοι οι Έλληνες.

Οι εκλογές της 16ης Φεβρουαρίου 1964 είχαν φέρει στην κυβέρνηση την Ένωση Κέντρου με ποσοστό 52,72% και 171 βουλευτές και τώρα πρωθυπουργός ήταν ο Γεώργιος Παπανδρέου. Ο συνασπισμός της Ε.Ρ.Ε.- Προοδευτικών υπό την ηγεσία του Παναγιώτη Κανελλόπουλου και του Σπύρου Μαркеζίνη είχε συγκεντρώσει ποσοστό 35,26% και είχε πάρει 101 βουλευτές, εκ των οποίων οι 8 ανήκαν στο Κόμμα των Προοδευτικών, ενώ η Ε.Δ.Α., που το 1958 είχε πάρει 24,42% και 79 βουλευτές, είχε τώρα περιοριστεί στο 11,8% και στους 22 βουλευτές.

Ο συνασπισμός Ε.Ρ.Ε.- Κ.Π. είχε χάσει το 10% της εκλογικής του δύναμης εν σχέσει με τις εκλογές του Νοεμβρίου του 1963, στις οποίες η Ε.Ρ.Ε. και το Κ.Π. είχαν κατέβει χωριστά, ενώ η Ε.Δ.Α. είχε περαιτέρω πτώση, που δεν οφειλόταν μόνο στο γεγονός ότι δεν είχε κατεβάσει συνδυασμούς σε 24 εκλογικές περιφέρειες-ο εκλογικός ελιγμός-όπως γράφει ο Σπύρος Λιναρδάτος. Το γεγονός όμως αυτό επέτρεπε στην ηγεσία της Ε.Δ.Α. να ισχυρίζεται, ότι με τον εκλογικό αυτόν ελιγμό είχε συμβάλει και η Αριστερά στη νίκη της Ε.Κ. και της Δημοκρατίας, γεγονός που έκανε τους οπαδούς και τα στελέχη της να συμμετέχουν στη χαρά και τους πανηγυρισμούς.

Είναι βέβαια αναμφισβήτητο, ότι ο εκλογικός ελιγμός της Ε.Δ.Α., που είχε γίνει με τη σύμφωνη γνώμη της ηγεσίας του Κ.Κ.Ε., είχε ενδυναμώσει την υπέρ της Ε.Κ. ροπή του εκλογικού σώματος, αλλά η κύρια αιτία της νίκης της ήταν, όπως πάλι γράφει ο Σπύρος Λιναρδάτος, το γεγονός ότι μεταξύ των εκλογών του Νοεμβρίου του 1963 και αυτών του Φεβρουαρίου του 1964 είχε υποχωρήσει ακόμη περισσότερο η φοβία και η αστυνομοκρατία στην ύπαιθρο και είχε εδραιωθεί η πεποίθηση, ότι η Δεξιά δεν θα είναι η αιώνια κάτοχος της κυβερνητικής εξουσίας. Άλλωστε έβλεπαν ότι πρωθυπουργός ήταν ήδη ο Γεώργιος Παπανδρέου, ο οποίος μάλιστα είχε εξαγγείλει μέτρα υπέρ των αγροτών και άλλων λαϊκών στρωμάτων.

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειώσω, ότι η Ε.Δ.Α., που στις εθνικές εκλογές του 1958 είχε, όπως προανέφερα, λάβει ποσοστό 24,42%, στη Νέα Ιωνία είχε τότε καταλάβει την πρώτη μεταξύ όλων των κομμάτων θέση με ποσοστό 60,26%. Στις αμέσως επόμενες εκλογές που είχαν γίνει στις 29 Οκτωβρίου 1961 και ήταν οι εκλογές της βίας και της νοθείας, ενώ σε ολόκληρη την Επικράτεια είχε λάβει ποσοστό 14,62%, στη Νέα Ιωνία είχε λάβει ποσοστό 45,36% και είχε καταλάβει πάλι την πρώτη μεταξύ όλων των κομμάτων θέση. Τέλος στις εκλογές της 3ης Νοεμβρίου 1963 ενώ σε όλη την Ελλάδα είχε συγκεντρώσει το 14,34% στη Νέα Ιωνία είχε λάβει το 39,00%, υπολείπονταν δηλαδή μόνο 0,05% από την Ε.Κ. Αυτό θα ήταν και η αφετηρία από την οποία θα ξεκινούσε για τις δημοτικές εκλογές της 5ης Ιουλίου 1964.

Ήταν η τυχαία συνάντησή μου με τους τρεις φίλους μου της Ε.Δ.Α.- το τυχαίο του Herman Melville-, που έδωσε το πλήγμα στην ελεύθερη βούλησή μου; Πολύ πιθανόν, γιατί το στημόνι και το υφάδι υπήρχαν ήδη και περίμεναν. Ήμουν ακόμη στρατιώτης και θα απολυόμουν στις 15 Ιουνίου. Είχα παρουσιασθεί στο Κ.Ε.Ν. Κορίνθου πριν από είκοσι ένα περίπου μήνες και την πρώτη κιόλας μέρα ο λοχαγός του Α2 βλέποντας τα χαρτιά της Ασφάλειας που με συνόδευαν αλλά και τα χαρτιά που εγώ είχα αρνηθεί να συμπληρώσω κατά την είσοδο μου στο

στρατόπεδο, μου είχε δηλώσει, ότι εδώ που είχα έλθει δεν θα περάσω καλά και μού είχε δώσει τη διαταγή να χαθώ από μπροστά του-πράγμα που το είχα κάνει ευχαρίστως, αφού άλλωστε δεν είχα προσέλθει εκουσίως. Αργότερα, όταν χάρις στην πονηριά μου και σε μια σύμπτωση είχα καταφέρει να διαβάσω αυτά τα χαρτιά, είχα καταλάβει την αιτία της οργής και της αποστροφής του. Τα χαρτιά που είχε μπροστά του κατέληγαν με τη φράση; *«Δέον να θεωρείται λίαν επικίνδυνος, χρήζει ιδιαίτερας παρακολουθήσεως. Κατηγορία φρονημάτων Β»*. Πάντως και παρά την «αξιολόγηση» αυτή οφείλω τώρα και με την απόσταση του χρόνου να παραδεχτώ, ότι στη Λέσχη Αξιωματικών Βερροίας (τότε το γράφαμε ακόμη με δύο ρ), που με είχαν στείλει με την ειδικότητα του «λοιπού οπλίτη», είχα περάσει καλά με τα μέτρα της εποχής, για πολλούς λόγους αλλά και διότι ήμουν ο μόνος στρατιώτης που ήξερα κάτι περισσότερο από ανάγνωση και γραφή και ως εκ τούτου ήμουν απαραίτητος.

Οι τρεις φίλοι μου λοιπόν, όταν πληροφορήθηκαν ότι σε λίγες μέρες θα είμαι πολίτης κα-
νονικός, μου ανήγγειλαν, ότι στις επερχόμενες δημοτικές εκλογές η Ε.Δ.Α. είχε αποφασίσει να «κατεβάσει» υποψήφιο δήμαρχο τον Γιάννη Δομνάκη και ότι εγώ θα ήμουν υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος. Για την επιλογή Δομνάκη μού εξήγησαν, ότι ήθελαν κάποιον δικό μας μεν – και ο Δομνάκης ήταν δικός μας και μάλιστα με ιστορία – αλλά και με κάποιο λούστρο επιτυχημένου οικογενειάρχη και επιχειρηματία για να μην τρομάζουν οι συντηρητικότεροι ψηφοφόροι του Κέντρου, στους οποίους απέβλεπαν, ενώ για τη δική μου υποψηφιότητα περιορίστηκαν να μού την αναγγείλουν θεωρώντας τη συγκατάθεσή μου δεδομένη.

Υπό αυτά τα δεδομένα επιφορτίσθηκα με την παρακολούθηση της εκτύπωσης των ψηφο-
δελτίων του συνδυασμού, που θα λεγόταν «Δημοκρατική Συνεργασία», και αναχώρησα για τα Χανιά και τη Σούγια, κάτω στο Λιβυκό Πέλαγος, ως δικαστικός αντιπρόσωπος-είχα απόλυτη ανάγκη τα χρήματα που θα έπαιρνα για να αγοράσω ένα κοστούμι, παπούτσια και μια γρα-
βάτα, τα τεκμήρια δηλαδή της ιδιότητας ενός δικηγόρου. Εκεί πληροφορήθηκα τηλεφωνικώς και την εκλογή μου και μάλιστα στην τέταρτη θέση. Η εκλογή μου είχε γίνει με τον γνωστό τρόπο, με την κατευθυνόμενη δηλαδή από το Κόμμα σταυροδοσία. Και για την εφαρμογή της στην δική μου περίπτωση είχε επιφορτισθεί, όπως έμαθα, ο φίλος μου Μάκης Τσαούσης, που ήταν τότε ο Γραμματέας της Νεολαίας. Πρώτος πάντως δημοτικός σύμβουλος είχε εκλεγεί ο Γιάννης Αμπατζόγλου με 2.358 σταυρούς προτιμήσεως, δεύτερος ο Μήτσος Σιδέρης με 613 και τρίτη η Ελευθερία Φιλιππάκη με 495.

Τα αποτελέσματα των εκλογών μας είχαν δώσει την πρώτη θέση με ποσοστό 50,85% και στη σύνθεση του Δημοτικού Συμβουλίου τις 17 από τις 25 έδρες. Οι υπόλοιπες 8 έδρες είχαν περιέλθει στον δεύτερο συνδυασμό, αυτόν του απερχόμενου δημάρχου Κυριάκου Κιοφτερτζή, που είχε λάβει ποσοστό 34,96%. Οι υπόλοιποι τρεις συνδυασμοί δεν θα μετείχαν στο νέο Δ.Σ., διότι δεν είχαν συγκεντρώσει το ελάχιστο ποσοστό που απαιτούσε ο νόμος.

Υπό τα νέα αυτά δεδομένα και ακολουθώντας το γνωστό “Νέα κατάσταση - Νέα καθή-
κοντα” εκλέξαμε πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου τον οδοντίατρο Γιάννη Κιτσόπουλο, άνδρα έντιμο και ικανό, που μάλιστα πριν να γίνει οδοντίατρος ήταν δικηγόρος στην πατρί-
δα του, και περιμέναμε τη “γραμμή”, η οποία όταν ήλθε έλεγε: να... ακολουθείτε τη γραμμή.

Υπό τα νεότερα αυτά δεδομένα οργανώσαμε μια ημερήσια εκδρομή στον Σχινιά. Εκεί κάναμε μπάνιο, παίξαμε στην άμμο, τραγουδήσαμε τραγούδια του Θεοδωράκη και το βράδυ επιστρέψαμε στα σπίτια μας.

Νέα Κατάσταση – Νέα Καθήκοντα αλλά με την παλιά συνταγή; Έπρεπε να αποκτήσουμε μια τριμελή Γραμματεία, που θα οργάνωνε και θα συντόνιζε τη δουλειά μας στον Δήμο. Δύσκολα θα την έλεγα καθοδηγητική, γιατί την καθοδήγηση την ασκούσε ο καινούργιος Γραμματέας της Τομεακής Επιτροπής, που ήταν τώρα ο Νίκος Οικονομάκος, ένας άνδρας 40 τότε ετών με θυελλώδες βιογραφικό, που είχε καταδικασθεί δις ισόβια, είχε περάσει από όλες τις φυλακές του κράτους και τώρα, χάρις στα νέα μέτρα της κυβέρνησης Παπανδρέου, είχε, μετά από 17 χρόνια, αποφυλακιστεί. Ο Οικονομάκος λοιπόν όρισε ως μέλη αυτής της Γραμματείας τον Τάσο Παπαδημητρίου, που ήταν Σύμβουλος και την προηγούμενη τετραετία και επομένως και κατά τεκμήριον πεπειραμένος, τον Κώστα Σιαμίδα και εμένα, που είμαστε οι νεότεροι.

Δύσκολα επίσης θα έλεγα ότι ως Γραμματεία πήραμε έστω και μία σωστή απόφαση. Ο λόγος; Ο λαός μας είχε εκλέξει για να διοικήσουμε τον Δήμο κι εμείς εξακολουθούσαμε να αντιπολιτευόμαστε τον παλιό δήμαρχο. Δεν είχαμε καταλάβει ότι δεν είχαμε νικήσει έναν κακό δήμαρχο αλλά ένα δεξιό δήμαρχο, επειδή και μόνο ήταν δεξιός. Όπως άλλωστε είχε συμβεί σε πολλές άλλες πόλεις της χώρας. Τον κατηγορούσαμε λοιπόν ότι είχε παραδώσει στην τότε ΕΥΔΑΠ με δυσμενείς όρους την ύδρευση και το δίκτυο υδρεύσεως του Δήμου και ότι εν όψει των εκλογών και για να υποκλέψει την ψήφο των δημοτών είχε αρχίσει κάποια έργα, που είχαν μείνει μισοτελειωμένα.

Έτσι και με αυτή την αντίληψη αντικαταστήσαμε τους προϊσταμένους των διοικητικών και των οικονομικών υπηρεσιών, που τους είχε ορίσει ο προηγούμενος δήμαρχος, και στη θέση τους ορίσαμε άλλους. Ως επιχείρημα επικαλεστήκαμε την ...αποκατάσταση της ιεραρχίας. Πολύ σύντομα όμως, όταν δηλαδή ξέσπασε μια απεργία των οδοκαθαριστών, ανακαλύψαμε, ότι απλώς είχαμε διαλύσει τη λειτουργία του Δήμου. Οι καινούργιοι αποδείχθηκε ότι ήταν παντελώς ανίκανοι και έτσι βάλουμε τα μούτρα κάτω και επαναφέραμε τους παλιούς και οι υπηρεσίες άρχισαν πάλι να λειτουργούν και οι οδοκαθαριστές να πληρώνονται κανονικά.

Απείχαμε μόλις δεκατέσσερα χρόνια από το τέλος του Εμφυλίου και λιγότερα από είκοσι από το την Απελευθέρωση. Παρά την οικονομική ανασυγκρότηση της δεκαετίας του '50 η Ελλάδα εξακολουθούσε να είναι μια χώρα κατεστραμμένη. Και η καθημερινή ζωή δύσκολη. Ιδιαίτερα στα χωριά και τις συνοικίες της Αθήνας. Χιλιάδες άνθρωποι αναζητούσαν τη λύση στη μετανάστευση, κυρίως προς τις χώρες της βόρειας Ευρώπης. Και η Δημοκρατία ανάπηρη πάντοτε: Εξακολουθούσαν να ισχύουν τα έκτακτα μέτρα του Εμφυλίου, στις φυλακές εξακολουθούσαν να υπάρχουν πολιτικοί κρατούμενοι και είχε μεν καταργηθεί το Στρατόπεδο του Αγίου Ευστρατίου-η κατάργηση είχε τεθεί ως προϋπόθεση για τη σύνδεση της Ελλάδας με την τότε Κοινή Αγορά-αλλά η διοικητική εκτόπιση ως θεσμός εξακολουθούσε να ισχύει. Και όπως αποδείχθηκε και από την δολοφονία του Λαμπράκη, και το παρακράτος εξακολουθούσε να υπάρχει και να λειτουργεί. Όλα αυτά ήταν, όπως είναι φυσικό, αντικείμενο αντιπαραθέσεων και σκληρών συχνά συγκρούσεων μεταξύ των κομμάτων μέσα και έξω από τη Βουλή.

Κι εμείς, η νέα πολιτική ηγεσία του Δήμου; Αδυνατώντας να βελτιώσουμε την καθημερινή ζωή του δημότη καταφεύγαμε στην διεκδίκηση και την καταγγελία. Θυμούμαι τον εαυτό μου να αγορεύει Κυριακή πρωί στον Περισσό, να απαιτεί τη βελτίωση των συγκοινωνιών και να προτείνει ως βέλτιστη και μοναδική λύση την δημοτικοποίηση. Θυμούμαι τον εαυτό μου στον κινηματογράφο ΜΥΡΙΑΜ να συντονίζει μια δημόσια συζήτηση για τα ακάλυπτα ρέματα και να διαβάζει το ψήφισμα, με το οποίο απαιτούσαμε την άμεση κάλυψη τους. Δεν θυμούμαι να είχα βρεθεί στην έναρξη ή στα εγκαίνια ενός νέου έργου. Το μοναδικό ίσως έργο που επιχειρήσαμε να κάνουμε ήταν η διαμόρφωση της πλατείας Αναξαγόρα. Αποτύχαμε βέβαια, γιατί χωρίς την αναγκαία υποδομή και τεχνογνωσία επιχειρήσαμε να το κάνουμε με αυτεπιστασία. Ίσως για να αναπληρώσουμε το κενό τις Κυριακές εξορμούσαμε με τις αξίνες και τα φτυάρια μας και ως νέοι πιονιέροι επιχειρούσαμε να διευθετήσουμε πράγματα. Στην οδόν Ρίμινι καθαρίσαμε την υπάρχουσα στη μέση διαχωριστική νησίδα, στην οδόν Αναξαγόρα μεταφέραμε την εκεί εγκαταλειμμένη ξυλεία και στο ρέμα της οδού Μυκάλης καθαρίσαμε το τέλμα που σχημάτιζαν τα στάσιμα νερά. Οι περίοικοι μας παρακολουθούσαν αλλά δεν ξέρω αν μας επιδοκίμαζαν.

Στις 5 Ιουλίου του 1964 είχαμε πιστέψει ότι η Δημοκρατία, που είχε νικήσει στις 16 Φεβρουαρίου, είχε κάνει ένα ακόμη βήμα προς την ολοκλήρωσή της, είχε δηλαδή νικήσει και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Στις 15 Ιουλίου του επόμενου έτους διαπιστώναμε ότι τα πράγματα δεν ήταν ακριβώς έτσι. Ο νεαρός βασιλιάς είχε απολύσει τον γηραιό και λαοσπρόβλητο πρωθυπουργό και στην θέση του είχε διορίσει τον μέχρι τότε Πρόεδρο της Βουλής, στέλεχος επιφανές της Ε.Κ.. Άρχιζαν τα περίφημα “Ιουλιανά”, που θα εξαχρείωναν τον δημόσιο βίο και θα άνοιγαν τον δρόμο στη μεγάλη νύχτα της δικτατορίας. Επί 70 μέρες έπρεπε να είμαστε και ήμασταν—κάθε μέρα στους δρόμους αποδοκιμάζοντας τα Ανάκτορα και διαδηλώνοντας υπέρ της Δημοκρατίας. Και στη Νέα Ιωνία μια όντως μεγάλη συγκέντρωση, που έγινε στον ΚΡΟΝΟ και τους περίξ δρόμους, με ομιλητές τον δήμαρχο και τον ακατάβλητο Χρυσάφη Δουβλίδη και εκπροσώπους συνδικαλιστικών οργανώσεων, έστειλε το δικό της μήνυμα υπέρ της Δημοκρατίας. Ο Γεώργιος Παπανδρέου από το Καστρί με ένα τηλεγράφημά του ευχαριστούσε τον δήμαρχο και διαβεβαίωνε πάλι ότι η Δημοκρατία θα νικήσει.

Δεν θυμούμαι τότε ακριβώς πήραμε εντολή ή υπόδειξη να εξασφαλίσουμε σπίτι, στο οποίο θα μπορούσαμε να καταφύγουμε, αν τα Ανάκτορα και οι στρατηγοί ή άλλες δυνάμεις επιχειρούσαν να επιβάλουν δικτατορία. Δεν θυμούμαι επίσης τότε ακριβώς έγινε το αχτίφ στελεχών, στο οποίο θα αποφασίζαμε για τον τρόπο που θα ενεργούσαμε αμέσως μετά την ενδεχόμενη κήρυξη δικτατορίας. Πάντως το αχτίφ έγινε στα γραφεία της Ε.Δ.Α., στην οδό Μεσολογγίου, και ήταν η συντομότερη συνεδρίαση στην οποία εγώ τουλάχιστον είχα μέχρι τότε μετάσχει. Το σχέδιο, που με βάση τις οδηγίες που μας είχε στείλει η “Αθήνα”, εισηγήθηκα, έλεγε, ότι αμέσως μετά θα καταλαμβάναμε τα κωδωνοστάσια των εκκλησιών, θα χτυπούσαμε τις καμπάνες, θα οδηγούσαμε τον κόσμο στο δημαρχείο και από εκεί όλοι μαζί θα βαδίζαμε προς το κέντρο της Αθήνας, όπου θα συναντιόμασταν με τις άλλες από τις άλλες συνοικίες ανάλογες πορείες. Τίποτε άλλο. Δεν προβλήθηκε καμία αντίρρηση, δεν έγινε καμία παρατήρηση, όλοι συμφώνησαν και ήσυχoi πήγαμε στα σπίτια μας. Το ίδιο έγινε και στο Δημοτικό

Συμβούλιο, όπου μερικές μέρες αργότερα εισηγήθηκα τα ίδια πράγματα. Όλοι συμφώνησαν και η εισήγηση μου έγινε ομοφώνως δεκτή.

Εντωμεταξύ οι φήμες για επικείμενο πραξικόπημα κυκλοφορούσαν στους δρόμους, χωρίς κανείς να ξέρει την προέλευσή τους. Τα πολιτικά κόμματα τις διέψευδαν ή δήλωναν, όπως ο Γεώργιος Παπανδρέου, ότι αν γίνει δικτατορία θα γίνει επανάσταση και “Η ΑΥΓΗ” επέμενε ότι το 1967 δεν είναι 1936. Και οι φήμες εντούτοις επέμεναν. Το τι επακολούθησε είναι γνωστό. Τη νύχτα της 21ης Απριλίου τα τανκς βγήκαν στους δρόμους. Κι όμως οι καμπάνες δεν κτύπησαν, ο λαός δεν συνάχθηκε στο δημαρχείο και πολύ περισσότερο δεν βάδισε προς το κέντρο της Αθήνας. Για πολλούς λόγους αλλά και διότι οι κωδωνοκρούστες που θα χτυπούσαν τις καμπάνες είχαν ήδη συλληφθεί από τις δυνάμεις της Χούντας και ο λαός είχε, ακούγοντας από το ραδιόφωνο την αναγγελία της επιβολής καταστάσεως εκτάκτου ανάγκης, προτιμήσει να κλειστεί στο σπίτι του, όπου άλλωστε και όπως απέδειξαν τα πράγματα θα παρέμενε επί επτά χρόνια.

Όταν προβλέπεις ή φοβάσαι ότι τα τανκς θα κινηθούν ή θα πάρεις εγκαίρως τα κατάλληλα μέτρα για να μην κινηθούν ή θα έχεις άλλα τανκς για να τα αντιμετωπίσεις. Και στην παρούσα περίπτωση, όταν τον Δεκέμβριο του 1966 γίνεται η μυστική συμφωνία μεταξύ του βασιλιά, του Γ. Παπανδρέου και του Π. Κανελλόπουλου με την επίνευση των Αμερικανών και, πολύ περισσότερο, όταν στις 3 Απριλίου 1967 σχηματίζεται η αμιγής κυβέρνηση της Ε.Ρ.Ε., είναι πολύ αργά. Τα τανκς είχαν ήδη αρχίσει να κινούνται και άλλα τανκς δεν υπήρχαν για να τα αντιμετωπίσουν.

Το πρωί της 21ης Απριλίου ορισμένοι πήγαμε στο Δημαρχείο. Ο δήμαρχος, όπως μάθαμε, είχε συλληφθεί πρωί –πρωί και για τους άλλους δεν υπήρχαν πληροφορίες. Η Ελευθερία Φιλιππάκη έκλαιγε και οι υπόλοιποι δεν ξέραμε τι να κάνουμε. Με τον Χρήστο Τσαούση τολμήσαμε να πάμε στα γραφεία της Ε.Δ.Α, στην οδό Μεσολογγίου. Προλάβαμε να κάψουμε τα μπλοκ αποδείξεων και το βιβλίο των συνδρομητών της εφημερίδας ΙΩΝΙΑ, και φύγαμε. Η επόμενη συνάντησή μας θα γινόταν στις φυλακές της Γυάρου, που για τις περιστάσεις είχαν επαναλειτουργήσει. Εκεί είχαν καταλήξει ή θα κατέληγαν ο Γιάννης Αμπατζόγλου, ο Τάσος Παπαδημητρίου, ο Μήτσος Σιδέρης, ο Γιώργος Χατζηπέτρου, ο Γιώργος Φουσκάκης και η Δέσποινα Βενετσανοπούλου. Εκεί ο καθένας θα πορευτεί με τις δικές του αποσκευές. Εκεί μου κοινοποιήθηκε και η απόφαση του Στρατιωτικού Διοικητή Αθηνών με την οποία απολυόταν ο δήμαρχος και όλοι οι δημοτικοί σύμβουλοι της πλειοψηφίας και από τη μειοψηφία ο ακατάβλητος Χρυσάφης Δουβλίδης.

Γράφω αυτές τις γραμμές και δεν ξέρω αν γράφω ιστορία ή απλώς αναμνήσεις. Η ιστορία, λένε, είναι αδέκαστη, ενώ οι αναμνήσεις είναι επιλεκτικές και στρογγυλεύουν τα πράγματα. Και κυρίως προσπαθούν να δικαιώσουν τον γράφοντα έναντι των τρίτων και του εαυτού του. Πάντως αυτά που παρέλειψα, τα παρέλειψα ενσυνειδήτως.

Έρρωσθε
16 Ιουλίου 2018

ΑΙΡΕΤΟΙ ΔΗΜΑΡΧΟΙ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ 1934 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

Γεώργιος Φελέκης
1934 - 1938

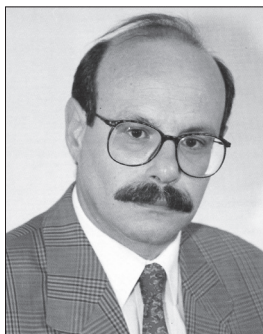
Κυριάκος Κιοφτερτζής
1951 - 1964

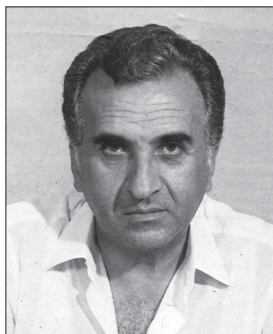
Γιάννης Δομνάκης
1964 - 1967
1975 - 1986

Ηρακλής Γκότσης
1987 - 1990
2011 - σήμερα

Πέτρος Μπουρδούκος
1991 - 1998

Γιώργος Περτσεμλίδης
1999 - 2002

Γιάννης Χαραλάμπους
2003 - 2010

Σημ.: αναφέρονται τα έτη της θητείας τους ως αιρετών.

Το δημαρχείο της Νέας Ιωνίας τη δεκαετία του '60 επί της Λεωφ. Ηρακλείου.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ

Από το 1976 έως σήμερα (2018) έχουν περάσει 42 χρόνια. Τα 34, για να λέμε την αλήθεια, από μάλλον καλά έως καλά χρόνια! Για τα τελευταία 8, καλύτερα να μην τα σκεφτόμαστε...

Επιτρέψτε μας, αγαπητέ αναγνώστη, να γεφυρώσουμε αυτήν την απόσταση, ελπίζοντας, με τη βοήθεια του Θεού, να επανέλθουμε ουσιαστικότεροι και βέβαιοι αναλυτικότεροι στο μέλλον, με τον Γ' τόμο μας!

Η ανθρωπογεωγραφία της Ν. Ιωνίας έχει πια αλλάξει. Η πόλη που πλησιάζει τις 80.000 κατοίκους δεν μοιάζει και πολύ με προσφυγούπολη. Πλέον οι πρόσφυγες (1ης, 2ης, αλλά και 3ης γενιάς και μετά και 4ης) δεν ξεπερνούν το 40%. Η πόλη θ' αρχίσει να δέχεται από τις αρχές του '90 κύματα Αλβανών μεταναστών σε πρώτη φάση μαζί με αρκετές εκατοντάδες Ελληνοποντιών από τη Σοβιετική Ένωση, για να ακολουθήσει η πλημμυρίδα των Πακιστανών, των Αφγανών, των Αφρικανών! Όσο οι παλιές προσφυγικές κατοικίες θα εγκαταλείπονται οι μετανάστες θα βρίσκουν σ' αυτές στέγη και γρήγορα ο αριθμός τους θα πλησιάζει τις 10.000!

Το Ιστορικό Κέντρο αναπτύσσεται ραγδαία στον εμπορικό τομέα και η οδός Ηρακλείου με τις παρόδους της πνίγονται από τα χιλιάδες αυτοκίνητα και το καυσάεριο.

Οι κυβερνήσεις ΠΑ.ΣΟ.Κ. (ανάμεσα 1981-1990) θα ρίξουν το βάρος στη δημιουργία κοινωνικών δομών στους δήμους (Κ.Α.Π.Η., Βρεφονηπιακοί Σταθμοί, Πνευματικά Κέντρα, Αθλη-

τικοί Οργανισμοί, ανάληψη της ευθύνης λειτουργίας των σχολείων με τον ορισμό Σχολικών Επιτροπών κλπ.), θα συμβάλουν στην ανάπτυξη και κάνουν ελκυστικότερο το έργο των δημοτικών αρχόντων.

Ιδιαίτερα στον Πολιτισμό και στον Αθλητισμό θα γίνουν σημαντικά πράγματα. Το Πνευματικό Κέντρο με την ισχυρή ώθηση των αδελφών Πολυκάρπου και Ιωσήφ Πολυκάρπου αλλά και των μουσικών (Στ. Ψαραδάκου, Γιάννη Τσελεπίδη) και γυμναστών, θα ιδρύσει και θα λειτουργήσει Θεατρικό Εργαστήρι, Μουσικό Συγκρότημα, Δημοτική Χορωδία, Δημοτική Βιβλιοθήκη, Χορευτικό Εργαστήρι.

Ανεγείρονται κλειστά γυμναστήρια σε Γυμνάσια της πόλης και σύλλογοι, όπως ο Ο.Φ.Ν.Ι. θα εκμεταλλευθούν τις δυνατότητες για λειτουργία αθλημάτων, πέραν του ποδοσφαίρου και θα φέρουν ακόμα και Ολυμπιακά μετάλλια στην Ενόργανη Γυμναστική και στην Ποδηλασία, αλλά και με το Χάντ-μπωλ πρώτες θέσεις σε Πανελλήνια Πρωταθλήματα.

Όταν αργότερα θα αναδιαμορφωθεί εκ βάθρων το γήπεδο της Ν. Ιωνίας (εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004) θα ανοίξει χώρος για τον στίβο, όπου θα επιδοθεί ο σύλλογος «Ανατολή». Το ποδόσφαιρο μετά την πτώση του «Ικάρου» δεν θα μπορέσει να ξανασηκωθεί!. Χαμηλές πτήσεις πλέον.

Από το 1975 ο «Ιωνικός Σύνδεσμος», έχει επανιδρυθεί. Και σύντομα θα ξαναπάρει το κτίριό του και θα προσθέσει έναν όροφο και πολλές πολιτιστικές δράσεις. Παράλληλα θ' αρχίσει να λειτουργεί η «Εστία Ν. Ιωνίας» που πρόσφατα ανέστειλε τη δράση της.

Το 1981 θα φύγει από τη ζωή ο μεγάλος ποιητής της Νεωτερικής Ποίησης, Τάκης Σινόπουλος. Η σύζυγός του θα χαρίσει το σπίτι του στον Περισσό, στον Δήμο. Έτσι εκεί θα δημιουργηθεί το λεγόμενο «Ίδρυμα Νεωτερικής Ποίησης: Τάκης Σινόπουλος», με πρωτοστατούντα στην προσπάθεια τον Χρίστο Ρουμελιωτάκη. Πρώτος Πρόεδρος του θα ορισθεί ο «δεύτερος τη τάξει» των Νεωτερικών, Βασίλης Στεριάδης.

Στους παλιούς προσφυγικούς συλλόγους (Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας, Σύλλογος Ινεπολιτών-Κασταμονιτών, Σύνδεσμος Αλαγιωτών) θα προστεθούν πρόσφατα μάλιστα, άλλοι δύο: «Ο Σύλλογος Σμυρναίων Ν. Ιωνίας» και «Ο Σύλλογος Πολιτιστική Ένωση Μικρασιατών "Η Καππαδοκία"». Το επίπεδο των εκδηλώσεων τους ανεβαίνει κάθετα, όταν μάλιστα εισέρχονται στις διοικήσεις άνθρωποι με ιδιαίτερες ικανότητες και γνώσεις. Από ένα σημείο και μετά οι σύλλογοι που θα ιδρυθούν θα είναι εθνικοτοπικοί (Σύλλογος Κρητών, Σύλλογοι Ρουμελιωτών, Σύλλογοι Ηπειρωτών, Λεσβίων, Θεσσαλών κλπ.)

Μετά το κλείσιμο του «Θάρρους» θα κυκλοφορήσουν ανεβασμένες σε αισθητική και περιεχόμενο εφημερίδες, που πλην ελαχίστων δεν θα έχουν δυστυχώς, μεγάλη διάρκεια («ΙΩΝΙΚΗ» του Γιάννη Πλαχούρη, «ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ» των Βασ. Μαγκαναδέλλη και Π. Ιωάννου και «Χ-ΤΥΠΟΣ» - «ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ» του Αντ. Κατωπόδη, εκδόσεις του Γιάννη Βέλη, του Τ. Τατάρογλου, της Ν. Ζαβραδινού, η «ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΙΩΝΙΑ» κλπ.)

Μοναδικό λογοτεχνικό περιοδικό στη Νέα Ιωνία θα είναι το αξιόλογο «Λυχνάρι» του Ιωνικού Συνδέσμου. Στον τομέα των εκδόσεων βιβλίων ιστορικού περιεχομένου θα διακριθεί η

«Ένωση Σπάρτης» με έργα των Βάσου Βογιατζόγλου, και Χάρη Σαπουντζάκη.

Στον κατάλογο των ανθρώπων του Πολιτισμού, θα προστεθούν αρκετοί αφού πούμε αρχικά ότι συνεχίζουν με ωριμότερα έργα, όσοι αναφέρονται στο βιβλίο μας, καθώς οι δεκαετίες '80, '90 και 2000 είναι ιδιαίτερα γόνιμες. Πρωτοπορεί με τους κύκλους των μυθιστορημάτων του ο Γιώργος Μιχαηλίδης ο οποίος και θα βραβευθεί από τον υπουργό Πολιτισμού Βαγγέλη Βενιζέλο.

Θα πρέπει να προστεθούν στο μυθιστόρημα με τη δυναμική τους παρέμβαση η Νίτσα Παρρά-Ευτυχίδου και η Αργυρώ Μαργαρίτη. Σημειώνεται και η σεμνή παρουσία της Καλλιόπης Στεριάδου. Στην ποίηση θα έχουμε την Ειρήνη Θωμαΐδου, τον Γιάννη Πλαχούρη και τον Ζάνθο Μαϊντά.

Στον χώρο των εικαστικών θ' αναδειχθούν η Σούλη Σουρή ο Τρύφων Κόρμπης, ο Μάκης Λυκούδης, στη μουσική ο Στάθης Ουλκέρογλου, ο Βασ. Γρατσούνας, ο Γιάννης Κοντίσης και ο μαέστρος Στάθης Κιοσόγλου.

Βέβαια υπάρχει και μια κατηγορία που όσο πάει διευρύνεται. Είναι αυτή των μελετητών, των ιστορικών, των ερευνητών που κυρίως ασχολούνται με την ιστορία της Μ. Ασίας ή της Νέας Ιωνίας (Βάσος Βογιατζόγλου, Χάρης Σαπουντζάκης, Λουκάς Χριστοδούλου, Κώστας Χαλέμος).

Και για να μην ξεχνάμε τις Εκλογές.

Δημοτικές εκλογές έγιναν το 1978, το 1982, το 1986, το 1990, το 1994, το 1998, το 2002, το 2006, το 2010 και το 2014.

Το 1978 κέρδισε με συντριπτική διαφορά ο Γιάννης Δομνάκης! Δεύτερος ο Στέφ. Ιωακειμίδης. (56,79%-22,46%). Πρώτος από τον Δομνάκη ο Γιάννης Χαραλάμπους. Πρώτη από τον Ιωακειμίδα η κόρη του Κιοφτερτζή, Κατερίνα. Ο Γ. Περτσεμλίδης τρίτος με το 19%!

Το 1982 κέρδισε για τελευταία φορά ο Γιάννης Δομνάκης. Ο αντίπαλός του Χρ. Ρουμελιωτάκης, τον πήγε στον β' γύρο, όπου η διαφορά ήταν μόνο 116 ψήφοι!

Το 1986 τις εκλογές θα κερδίσει άνετα ο διάδοχός του Δομνάκη, Ηρακλής Γκότσης, που στο β' γύρο επικράτησε με μεγάλη διαφορά (56%-44%) του Χρ. Ρουμελιωτάκη.

Το 1990 αναδείχθηκε δήμαρχος ένα αουτσάιντερ: ο Πέτρος Μπουρδούκος που κέρδισε τον Γκότση στον β' γύρο με 51,66% έναντι 48,34%!

Ο Μπουρδούκος θα κερδίσει και τις εκλογές του 1994, παρά τις τρομερές πλημμύρες του Ποδονίφτη, προπαραμονή των εκλογών. Αυτή τη φορά στη β' θέση θ' ανέβει ο Γιώργος Περτσεμλίδης και η Αριστερά θα μείνει μακριά, στην τρίτη θέση!

Ο Γιώργος Περτσεμλίδης ήταν επίμονος. Στην 6η συνεχόμενη φορά (1998) που έβαλε υποψηφιότητα για δήμαρχος, κέρδισε τον Μπουρδούκο, στον β' γύρο. Όμως δεν στάθηκε τυχερός. Η υγεία του είχε κλονισθεί. Έτσι αναγκάστηκε να παραιτηθεί 6 μήνες, πριν από τη λήξη της θητείας του, για να δημαρχεύσει ο εκλεγείς από τη δημοτική του ομάδα Ανδρέας Καφετζής.

Ο Κων. Σημίτης, πρωθυπουργός της Ελλάδας, έχρισε υποψήφιο για τις εκλογές του 2002,

τον τ. βουλευτή, τ. υπουργό Γιάννη Χαραλάμπους. Ο Χαραλάμπους θα κερδίσει την εκλογή στο β' γύρο το 2002 και στον α' γύρο το 2006, με βασικό αντίπαλο και τις δύο φορές τον Νικ. Κουκουλάρη.

Φτάσαμε στο 2010. Έχει αρχίσει η μεγάλη οικονομική κρίση. Έχουν αρχίσει τα μνημόνια. Στον α' γύρο φαινόταν ότι ο Χαραλάμπους θα νικούσε άνετα στον β' γύρο το σχήμα Γκότσης-Μπουρδούκος-Κολμανιώτης. Είχε συγκεντρώσει 35,79% των ψήφων, έναντι του 18,84%! Κι όμως έγινε το ανήκουστο: έχασε στο β' γύρο και μάλιστα με διαφορά: 54,92% έναντι 45,08%! Χίλιοι περίπου ψηφοφόροι δεν ξαναψήφισαν τον Χαραλάμπους, ενώ απ' ό,τι φάνηκε υπήρξε μια συσπείρωση απέναντί του. Τέτοια ανατροπή δεν είχε ξαναγίνει. Ακόμη αναζητούνται τα αίτια!

Με τον αέρα αυτής της νίκης και τον Χαραλάμπους να έχει αποχωρήσει (τη θέση του πήρε ο Παν. Μανούρης), ο Γκότσης μόνος του πλέον, θα επικρατήσει άνετα στις εκλογές του 2014 του Μανούρη, της Θωμαΐδου, του Τσουκαλά, του Τσοπανίδη κλπ.

Στο διάστημα 1976-2018, έγιναν βέβαια και πολλές βουλευτικές εκλογές, έγιναν εκλογές για την Ευρωβουλή, εκλογές για τις Περιφέρειες. Ακόμη και ένα δημοψήφισμα (το 2015).

Ο αναγνώστης θα θυμάται βέβαια ότι από τον Κων/νο Καραμανλή, περάσαμε στον Ανδρέα Παπανδρέου, μετά το «βρώμικο '89», στον Κων/νο Μητσοτάκη και μετά πάλι στον άρρωστο πια Ανδρέα Παπανδρέου. Τέλος στον Κ. Σημίτη, τον Κώστα Καραμανλή, τον Γιώργο Παπανδρέου, τον Αντώνη Σαμαρά, τον Αλέξη Τσίπρα. Και για να τα πούμε αλλιώς: από τη Νέα Δημοκρατία, στο ΠΑΣΟΚ, πάλι στη Νέα Δημοκρατία, πάλι στο ΠΑΣΟΚ, πάλι στη Νέα Δημοκρατία, πάλι στο ΠΑΣΟΚ, μετά στη συνεργασία Νέας Δημοκρατίας-ΠΑΣΟΚ-ΔΗΜ.ΑΡ. κλπ. και στο τέλος στον ΣΥ.ΡΙΖ.Α. και τους ΑΝ.ΕΛ.

Αφού οργανώσαμε με επιτυχία τους Ολυμπιακούς αγώνες του 2004, αφού πήραμε το Πα-νευρωπαϊκό στην Πορτογαλία και ζήσαμε τη φούσκα του Χρηματιστηρίου, με την υπερκα-τανάλωση και την υπερχρέωση, πέσαμε στην κρίση και τα μνημόνια που μας γύρισαν πίσω, πολύ πίσω. Όμως όλα αυτά κι άλλα πολλά δεν είναι δυνατόν να γράφονται σε ένα επίμετρο.

Ας κλείσουμε λοιπόν με μια επιγραμματική αναφορά σε μείζονα γεγονότα αυτών των χρόνων:

- 1981: Μεγάλος σεισμός στις Αλκυονίδες πλήττει και την Αθήνα.
Υπάρχουν νεκροί και ζημιές στη Νέα Ιωνία, αλλά ευτυχώς όχι μεγάλες.
- 1992: Εγκαινιάζονται οι νέες πτέρυγες του νοσοκομείου «Αγία Όλγα»
ύστερα από τη μεγάλη δωρεά της Αλίκης Περρωτή-Κωνσταντοπούλου.
Παρών ο Πρωθυπουργός Κων. Μητσοτάκης.
- 1994: Ο Ποδονίφτης πλημμυρίζει, ύστερα από καταρρακτώδεις βροχές.
2 νεκροί, εκατοντάδες σπίτια και επιχειρήσεις πλημμυρίζουν,
200 αυτοκίνητα καταστρέφονται.
- 1999: Νέοι μεγάλοι σεισμοί με επίκεντρο την Πάρνηθα.

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1941-1976)

Η Νέα Ιωνία τραυματίζεται βαριά, χωρίς όμως νεκρούς,
όταν συνολικά στα βορειοδυτικά προάστια υπήρξαν 143 νεκροί.
Πολύς κόσμος θα μείνει σε σκηνές.

2001: Η Νέα Ιωνία ονομάζεται «Ολυμπιακός δήμος» και στο εργοστάσιο «Μουταλάσκη» που ανακατασκευάστηκε θα λειτουργήσει ο Οργανισμός «Αθήνα 2004», έδρα των Ολυμπιακών Αγώνων 2004.

2003: Ιδρύεται το ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. (Κέντρο Σπουδής και Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού του Δήμου Ν. Ιωνίας) που στην 15ετή λειτουργία του, έχει να επιδείξει πολύ αξιόλογο έργο.

2011: Η απογραφή δίνει σαφή εικόνα της υπογεννητικότητας που μαστίζει την πόλη. Η Νέα Ιωνία έχει μόνον 67.134 κατοίκους.

Λειτουργούν 21 νηπιαγωγεία, 17 δημοτικά, 8 Γυμνάσια, 7 λύκεια, 2 ΕΠΑΛ και το Ι.Ε.Κ. Ν. Ιωνίας. Στην Α΄/βάθμια φοιτούν 3.828 μαθητές, στην Β΄/βάθμια 3.748.

Σύνολο 7.534 μαθητές, ενώ πριν 10 χρόνια ξεπερνούσαν τις 9.000!

2014: Μετά από την παραίτηση, για λόγους υγείας, του μητροπολίτη Κωνσταντίνου, στον μητροπολιτικό θρόνο της Ν. Ιωνίας-Φιλαδελφείας-Ηρακλείου ανέρχεται ο νεότερος ηλικιακά μητροπολίτης της Ελλάδος: ο Γαβριήλ.

2010-2017:

Οι επιπτώσεις των μνημονίων στον εμπορικό κόσμο είναι τεράστιες.

Από τα 3.000 καταστήματα, δεν έχουν απομείνει ούτε τα μισά.

Νοικοκυριά διαλύονται κάτω από τα βάρη των χρεών.

Χιλιάδες «νεόπτωχοι» στηρίζονται για να επιβιώσουν στα συσσίτια

της Εκκλησίας και του Κοινωνικού Παντοπωλείου του Δήμου. Φρίκη!

Όμως στο DNA των ανθρώπων αυτής της Πολιτείας έχει εγγραφεί να κοιτάνε προς τα πάνω, όχι προς τα κάτω. Θα κρατήσουν και σαν τον αρχαίο ήρωα Ανταίο παίρνοντας δύναμη από το άγγιγμα με τη γη, θα ξανασηκωθούν και όπως το λέει και ο ποιητής:

«..θα δουν να φυτρώνουν πάλι τα φτερά, τα φτερά τα πρωτινά τους τα μεγάλα».

ΤΟ ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

(Αναφέρονται τα πιο βασικά έργα εκ των δεκάδων που μελετήσαμε).

1. Αιγίδης Αριστοκλής: *Η Ελλάδα χωρίς τους πρόσφυγες*, Αθήνα 1934.
2. Αραμπατζόγλου - Τουζοπούλου Βούλα: *Ανατολή εξ Ανατολών*, Ν. Ιωνία 2010.
3. Αραμπατζόγλου - Τουζοπούλου Βούλα: *Ατέρμονες δρόμοι*, 2013.
4. Αχλάδη Ευαγγελία: *Από τους Ποδαράδες στη Νέα Ιωνία*, Αθήνα 2012.
5. Βογιατζόγλου Βάσος: *Νέα Ιωνία – 60 χρόνια – Παρουσίες στα Γράμματα*, Εκδόσεις: «Ιωνική Ένωση», Ν. Ιωνία 1978.
6. Βογιατζόγλου Βάσος: *Ιωνική Φιλοκαλία, τόμοι Ι και ΙΙ*
Εκδόσεις «Ιωνικός Σύνδεσμος», Ν. Ιωνία 2008.
7. Βουδούρογλου Αφρώ: *Αισθάνθηκα την ανάγκη να γράψω όσα θυμάμαι*, Αθήνα 2009.
8. Γατόπουλος Δημήτριος: *Ιστορία της Κατοχής*, Εκδόσεις «Μέλισσα», Αθήνα.
9. Γρηγοριάδης Φοίβος: *Βασιλευόμενη Στρατοκρατία: τόμοι 11ος και 12ος*
(περίοδος μεταξύ τερματισμού του Εμφυλίου έως τη δικτατορία της 21ης Απριλίου),
Εκδόσεις «Νεόκοσμος», Αθήνα 1975.
10. Δεμίρη Κωνσταντίνα: *Τα Ελληνικά Κλωστοϋφαντουργεία*,
Εκδόσεις «Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ», Αθήνα 1991.
11. Δήμος Ν. Ιωνίας: *Προβλήματα Μ.Μ.Ε. Κλωστοϋφαντουργίας στον αστικό χώρο*
Ν. Ιωνίας, 1994.
12. Ε.Η.Σ.: *Ελληνικοί Ηλεκτρικοί Σιδηρόδρομοι 1869 – 1970*, Έκδοση Ε.Η.Σ., Αθήνα.
13. Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας: *Λεύκωμα: Οι Σπαρταλήδες στην παλιά και τη νέα πατρίδα*,
Ν. Ιωνία, 2007.
14. Ε.Υ.Δ.Α.Π.: *Ο κύκλος του νερού στην Αττική*, Αθήνα 2006.
15. Εφημερίδα ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ «ΙΣΤΟΡΙΚΑ»: *Δεσμώτες της Χούντας 7.840 ονόματα*.
16. Ιατρίδης Ιωάννης: *Εξέγερση στην Αθήνα*, Εκδόσεις «Λιβάνη», Αθήνα.
17. Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τραπέζης: *Φάκελοι Βιομηχανιών*
(Υφαντουργικών- Κλωστοϋφαντουργικών κλπ.) Ν. Ιωνίας.
18. Καζαντζόγλου Αντώνης: *Πατάρων Μελέτιος - Ο Άγιος των Πισιδών*
Εκδόσεις «Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας», 2000.
19. Καζδαγλής Γιώργος: *Θυμάμαι τα ταραγμένα χρόνια*, Ιδιωτική έκδοση.
20. Καρκάνης Νίκος: *Οι δωσίολογοι της Κατοχής, Δίκες – Παρωδία*
Εκδόσεις «Σύγχρονη Εποχή» Β' έκδοση, Αθήνα.
21. ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Δήμου Ν. Ιωνίας: *Νέα Ιωνία: 1923 – 2003, 80 χρόνια Ν. Ιωνία*, 2003.
22. ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Δήμου Ν. Ιωνίας: *Εκκλησιαστικά κειμήλια των Πατρίδων*

- της καθ' ημάς Ανατολής στους ναούς της Ν. Ιωνίας, Εκδόσεις «Νομαρχία Αθηνών», 2009.
23. Κ.Κ.Ε. Τμήμα Ιστορίας της Κ.Ε.: *Δεκέμβρης του '44 - Κρίσιμη ταξική σύγκρουση*, Εκδόσεις «Σύγχρονη Εποχή», Αθήνα 1986.
24. Κ.Κ.Ε.: *Κείμενα της Εθνικής Αντίστασης, Τόμος Ι*, Εκδόσεις «Σύγχρονη Εποχή», Αθήνα 1981.
25. Κ.Κ.Ε.: *Λεύκωμα 8ου Τομέα του Ε.Α.Μ. Αθήνας*, Εκδόσεις Κ.Κ.Ε., Αθήνα.
26. Κοντογιαννίδης Κ. Τάσος: *Η άγνωστη νύχτα της 21ης Απριλίου 1967*, Εκδόσεις «ΡΗΣΟΣ», 2017.
27. Κωτσάκης Σπύρος: *Δεκέμβρης του 1944 στην Αθήνα*, Εκδόσεις «Σύγχρονη Εποχή», Αθήνα 1986.
28. Mark Mazower: *Στην Ελλάδα του Χίτλερ - Η εμπειρία της Κατοχής*, Εκδόσεις «Αλεξάνδρεια», Αθήνα.
29. Μαϊστρου – Βογιατζόγλου κλπ. *Η Βιομηχανική κληρονομιά της Νέας Ιωνίας*, Εκδόσεις «Πολιτιστικό Τεχνολογικό Ίδρυμα ΕΤΒΑ», Αθήνα 2002.
30. Μοσχονάς Νίκος: *Βασίλης Βασιλειάδης*, Έκδοση «Πνευματικό Κέντρο Δήμου Ν. Ιωνίας», 1998.
31. Μπαρτζώκας Βασίλης: *Εθνική Αντίσταση και Δεκέμβρης 1944*, Εκδόσεις «Σύγχρονη Εποχή» Αθήνα 1979.
32. Μπαρτζώκας Βασίλης: *Η Εθνική Αντίσταση στην αδούλωτη Αθήνα*, Εκδόσεις «Σύγχρονη Εποχή» Αθήνα 1986.
33. Ξηραδάκη Κούλα: *Κατοχικά - Κατάλογοι Εκτελεσθέντων Ομαδικά Σφαγιασθέντων Αμάχων Πεσόντων της Αντίστασης*, Εκδόσεις «Κουκκίδα» Αθήνα 2012.
34. Πανελλήνια Ένωση Αγωνιστών Εθνικής Αντίστασης (ΠΕΑΕΑ) – Παράρτημα Ν. Ιωνίας: *Ιωνιώτες Αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης*, Αθήνα 1998.
35. Πεσματζόγλου Ιωακείμ (Παπαϊωακείμ): *Αναμνήσεις από την πατρίδα μου Σπάρτη*, Εκδόσεις «Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας», 1990.
36. Ρουμελιωτάκης Χρίστος: *Ξένος ειμί και άλλα ποιήματα*, Εκδόσεις «Τυπωθήτω - Λάλον ύδωρ» Αθήνα 2009.
37. Ρουμελιωτάκης Χρίστος: *Έφοδος στον Ουρανό - Ασκήσεις αυτογνωσίας*, Εκδόσεις «Τυπωθήτω» 2012.
38. Σαπουντζάκης Χάρης: *Η Νέα Ιωνία του χθες και του σήμερα*, Ν. Ιωνία, 1980.
39. Σαπουντζάκης Χ. – Χριστοδούλου Λ.: *Η Ν. Ιωνία στο Μεσοπόλεμο 1922 -1941* Εκδόσεις «Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας», 2013.
40. Σαπουντζάκης Χάρης: *Ταξίδι στο χρόνο*, Εκδόσεις «Ionianet», Αθήνα, 2015.
41. Σαπουντζάκης Χάρης: *Μελετήματα στα περιοδικά: «ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.», «Λυχνάρι» (του Ιωνικού Συνδέσμου) και «Σπάρτη της Ανατολής» (της Ένωσης Σπάρτης)*.
42. Σαπουντζάκης Χ. – Λυκούδης Μ.: *Τα πρώτα σχολεία των προσφύγων στη Νέα Ιωνία*, Εκδόσεις «ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ.» Δήμος Ν. Ιωνίας, 2008.
43. Τσάτσου Ιωάννα: *Εκτελεσθέντες επί Κατοχής, Στοιχεία ληφθέντα από τα αρχεία*

- της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Εκδόσεις «Αετός», 1947.
44. Τσίρτσης Κων/νος: *Ηρώων Πεσόντων Σκλαβωμένης Ελλάδος 1940-1945 τ. Ι΄*, Ιδιωτική έκδοση, 1946.
45. Φλάισερ Χάγκεν: *Στέμμα και Σβάστικα - Η Ελλάδα της Κατοχής και της Αντίστασης 1941-1944 " Τόμος Α΄ και Β΄*, Εκδόσεις «ΤΟ ΒΗΜΑ Βιβλιοθήκη».
46. Υπουργείο Εσωτερικών: *Απολογισμός δημοτικών δραστηριοτήτων* Εκδόσεις «Υπουργείο Εσωτερικών», Αθήνα, 1955.
47. Χαλέμος Κώστας: *Βάρδα Βουλιαμέντο - Στα λιγνιτωρυχεία Καλογρέζας* Ιδιωτική Έκδοση, Αθήνα 2014.
48. Χαλέμος Κώστας: *Σαν τα πουλιά τα τουφεκάν-Το Μπλόκο της Καλογρέζας* Ιδιωτική Έκδοση, Αθήνα 2015.
49. Χανδρινός Ιάσων: *Το τιμωρό χέρι του λαού - Η δράση του ΕΛΑΣ και της Ο.Π.Λ.Α. στην κατεχόμενη Αθήνα 1942 - 1944*, Εκδόσεις «Θεμέλιο», Β΄ έκδοση, Αθήνα.
50. Χανδρινός Ιάσων: *Η δράση της Ο.Π.Λ.Α. στην Κατοχή* «Ιστορικά Θέματα», τ. 6., Αθήνα.
51. Χαραλαμπίδης Μενέλαος: *Η εμπειρία της Κατοχής και της Αντίστασης στην Αθήνα*, Εκδόσεις «Αλεξάνδρεια», Αθήνα 2014.
52. Χαραλαμπίδης Μενέλαος: *Δεκεμβριανά 1944 - Η μάχη της Αθήνας* Εκδόσεις «Αλεξάνδρεια», Αθήνα 2015.
53. Χριστοδούλου Λουκάς: *Η Ιστορία των Σωματείων της Νέας Ιωνίας, από την ίδρυση της πόλης έως τη Μεταπολίτευση (1923-1975)*, Εκδόσεις «Μπαλτά», 2014.
54. Χριστοδούλου Λουκάς: *Οι εκλογές στη Νέα Ιωνία 1923-1975 (Βουλευτικές, Δημοτικές, Γερουσιαστικές, Δημοψηφίσματα)* Εκδόσεις «ΚΕ.ΜΙ.ΠΟ. Ν. Ιωνίας», 2016.

ΧΑΡΗΣ ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΗΣ - ΛΟΥΚΑΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Αθηναϊκές Εφημερίδες:

“ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΝΕΑ” - “ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΒΗΜΑ” - “ΠΡΩΪΑ” - “ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ”

Τοπικές Εφημερίδες:

“ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ” (1970) - “ΙΩΝΙΑ” (1965 - 1966) φ. 1-23

“ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ της Ιωνίας” (1946 - 1975) - “ΤΟΠΙΚΑ ΝΕΑ” (1951 - 1967)

“ΙΩΝΙΚΗ” (Διαμαντή - Κορίδη): (1946-1966)

“ΙΩΝΙΚΗ” (Γιάννη Πλαχούρη): 1978 - 1981

“ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ” (Μαγκαναδέλη - Ιωάννου): 1992

Περιοδικά:

“Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΕΠΤΑ ΗΜΕΡΕΣ Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ 20ο Αιώνα” (1940 -1960)

“ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ” Από τα Δεκεμβριανά στον Εμφύλιο, Ε΄ Ιστορικά, Συλλογικό έργο.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την έκδοση του έργου απαιτήθηκε κατ' αρχήν η χρήση των αρχείων και φωτογραφικού υλικού των συγγραφέων.

Επιθυμούμε να ευχαριστήσουμε θερμά τους παρακάτω, φορείς και πρόσωπα για τη δυνατότητα που μας έδωσαν να έχουμε πρόσβαση στα αρχεία τους, ώστε να συλλέξουμε πληροφορίες και φωτογραφίες:

Αρχείο Ε.Ρ.Τ.,
Αρχείο Κ.Κ.Ε.,
Βιβλιοθήκη Βουλής των Ελλήνων,
Γενικά Αρχεία Κράτους (Γ.Α.Κ.), Πρωτοδικείο Αθηνών,
Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας (ΙΑ / ΕΤΕ),
Ελληνικό Λογοτεχνικό Ιστορικό Αρχείο (Ε.Λ.Ι.Α.),
Επιμορφωτικό Κέντρο Βιβλιοθήκη – Αρχείο, “Χαρίλαος Φλωράκης”,
Η.Σ.Α.Π. - Σ.Τ.Α.Σ.Υ.,
Ιστορικό Αρχείο Δημοσιογραφικού Οργανισμού Λαμπράκη (Δ.Ο.Λ.),
Ιστορικό Αρχείο - Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς (Π.Ι.Ο.Π.),
Δήμο Νέας Ιωνίας,
Ιερά Μητρόπολη Ν. Ιωνίας και Φιλαδελφείας,
Κέντρο Σπουδής & Ανάδειξης Μικρασιατικού Πολιτισμού Δήμου Ν. Ιωνίας,
Μπενάκειο Βιβλιοθήκη,
Ένωση Σπάρτης Μ. Ασίας

τον Πρωτοσύγκελλο Ι.Μ.Ν.Ι.Φ. Επιφάνιο Αρβανίτη,
τους: Χρήστο Αγιακλόγλου, Δημήτρη Βασιλειάδη,
Βασίλη Ελ. Βογιατζόγλου, Νίκο Γαζέπη, Δημήτρη Γεωργούδη, Γιώργο Γουναρίδη,
Ευαγγελία Εμβαλωμένου, Βασίλη Ενωτιάδη, Σπύρο Εξαδάκτυλο,
Χαρίλαο Ζάχο, Κοσμά Ιωάννου, Νίκο Καλογιάννη,
Στάθη Κιοσόγλου, Δάνο Κιρμιζά, Αργυρώ Κοντοπούλου, Τάσο Κούζη,
Ευάγγ. Κρωνά, Δημήτρη Κυριόγλου, Βασίλη Μαγκαναδέλη, Ξάνθο Μαϊντά,
Γιώργο Μπακιρτζή, Λέλα Μπανούση,
Ιωσήφ Πολυκάρπου, Κατερίνα Πολυριαλά – Κιοφτερτζή, Χρίστο Ρουμελιωτάκη,
Ελένη Τιγκίρη, Βούλα Τουζοπούλου, Νίκο Χαβάτζα,
Κώστα Χαλέμο, Αλέξανδρο Χατζηανδρέου, Στέφανο Ψαραδάκο.

και το Αρχείο ερασιτεχνικού οπτικοακουστικού υλικού «των Ανωνύμων»
www.tonanonymon.gr

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ
ΥΛΙΚΟ

1943. Οικογένειες λιγνιτωρύχων.

1944. Κατηχητικό Σχολείο Καλογρέζας.

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1941-1976)

1949. Μακρόνησος. Οι Καλογρεζιανοί Κρυωνάς, Κολεγάς, Ντούγιας.

1949. Μακρόνησος. Ο Ευάγγελος Κρυωνάς στην εξορία.

1945. Παρέλαση Γυμνασίου στο Παναθηναϊκό Στάδιο.

15/8/1947. Εγκαίνια δεξαμενής πλατείας Αγ. Γεωργίου.

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1941-1976)

20/6/1948. Γυμναστικές επιδείξεις στο γήπεδο του Ομίλου (Λεωφ. Ηρακλείου).

1948. Πρόσκοποι μπροστά στο Παναιτώλιο.

Δεκαετία '50 σε μια γειτονιά της Νέας Ιωνίας.

1951. Οδός Βασ. Αμαλίας (Κ. Βάρναλη).

Η ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΣΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ (1941-1976)

Επάνω: 1950. Έργα ανακατασκευής
στην οδό Σμύρνης.

Αριστερά: 1951. Καλογρέζα.
Το παντοπωλείο "Λουλούκου"
στην οδό Βυζαντίου 32.
Από αριστερά η Ελένη Λουλούκου,
ο Νεόφυτος Κώστας και ο πατέρας
Γιώργος Μπακιρτζής τότε 14 ετών.
Στο κάτω μέρος διακρίνεται
η είσοδος της υπόγειας ταβέρνας "Βουτσάς".

Επάνω: 1951.
Θεμελίωση σχολείου Καλογρέζας.

Δεξιά: 1951.
Θεμελίωση σχολείου Σαφραμπόλεως.

1951. Κατασκευή σχολείου Σαφραμπόλεως.